

**INTERNATIONAL
GEVHER NESIBE
HEALTH SCIENCES
CONFERENCE-X**

**February 3-5, 2023
ANKARA/TÜRKİYE**

ISBN: 978-625-6404-61-8

**Editor:
Dr. Almaz AHMETOV**

10. INTERNATIONAL GEVHER NESİBE MEDICAL SCIENCES CONFERENCE

February 3-5, 2023
Ankara, Türkiye

ABSTRACT BOOK

EDITORS:

Dr. Almaz AHMETOV

by

IKSAD PUBLISHING HOUSE®

All rights of this book belong IKSAD Publishing House
Authors are responsible both ethically and juridically
IKSAD Publications – 2023©
Issued: 25.02.2023

ISBN: 978-625-6404-61-8

CONFERENCE ID

CONFERENCE TITLE

10. INTERNATIONAL GEVHER NESİBE MEDICAL SCIENCES CONFERENCE

DATE and PLACE

February 3-5, 2023 / Ankara, Türkiye

PARTICIPATION

Keynote & Invited

ORGANIZATION

Gevher Nesibe Journal, Türkiye
IKSAD-Institute of Economic Development and Social Research, Türkiye

ORGANIZING BOARD

Dr. Mevlüt ALBAYRAK, Atatürk University
Dr. Almaz AHMETOV, Azerbaijan Medical Academy
Dr. Hasan BÜYÜKASLAN, Harran University
Dr. Shahadat MAVLYANOVA, Kerki City Hospital
Dr. Sümeyye ALTIPARMAK, İnönü University
Dr. Ayşe Nur YILMAZ, Fırat University
Dr. Hüseyin ERİŞ, Harran University
Dr. Havva MEHTIEVA, Moscow Health Institute

EVALUATION PROCESS

All applications have undergone a double-blind peer review process

Number Of Accepted Papers-**146**

Number Of Rejected Papers-**31**

SCIENCE AND ADVISORY BOARD

Dr. Lütfü AŞKIN
Adıyaman University

Dr. Elvira NURLANOVA
Tver Medical Academy

Dr. Dilek BAYKAL
Atlas University

Dr. Özcan BUDAK
Sakarya University

Dr. Aleksey STRİJKOV
Seçenov University

Dr. Alper KAFKASLI
Dr.Lütfi Kırdar Kartal State Hospital

Dr. Namık BİLİCİ
Karabük University

Dr. Sümeyye ALTIPARMAK
İnönü University

Dr. Ayşe Nur YILMAZ
Fırat University

Dr. Dania ALKHATİB
Al-Quds University

Dr. Hilal ERDOĞAN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli University

Dr. Daikh BADİS
BATNA Üniversitesi

Dr. Sveťa TOKBERGENOVA
Ahmet Yasavi University

Dr. Ramazan KOZAN
Gazi University

Dr. Gizem ÇALIBAŞI KOÇAL
Dokuz Eylül University

Dr. Aslı KAYA
Bursa Ali Osman Sonmez Oncology Hospital

Dr. Aysel Kekillioğlu
Nevşehir Hacıbektaş Veli University

Dr. Murat Genç
Atatürk University

Dr. Mevlüt ALBAYRAK
Atatürk University

Dr. Ángel A. CARBONELL-BARRACHINA
Miguel Hernández University

Dr. Pınar CELEPLİ
Ankara Training and Research Hospital

Dr. Shahadat MAVLYANOVA
Turkmenistan Kerki Hospital

Dr. Ayşe ÜNAL
Pamukkale University

Dr. ALANUR ÇİFTÇİ ŞİŞMAN
Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Dr. Leman KUTLU
Istanbul Atlas University

Dr. Hülya ÇİÇEK
Gaziantep University

Dr. Ahu Pakdemirli
Sağlık Bilimleri Üniversitesi

INTERNATIONAL GEVHER NESİBE HEALTH SCIENCES CONFERENCE-X

February 3-5, 2023 / Ankara, Türkiye

CONFERENCE PROGRAM

Meeting ID: 827 9076 6029
Passcode: 101010

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID
- or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on at least %70 of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

exp. H-1, Tolga KALAYCI

Date: 03.02.2023	Ankara Time: 10:00-12:00	Hall-1 Session-1	Head of Session: Assoc. Prof. Dr. Ayberk TÜRKYILMAZ
Aysu ASLAN Berkay ÇAĞDAŞ YAPA Assist. Prof. Dr. Behire SANÇAR	<i>Toros University (Türkiye)</i>	DETERMINING THE ATTITUDES OF NURSING STUDENTS REGARDING DISABLED INDIVIDUALS	
Prof. Dr. Mehtap KAVURMACI Res. Assist. Dr. Ayşenur SARIASLAN	<i>Atatürk University (Türkiye)</i> <i>Kafkas University (Türkiye)</i>	THE USE OF THE EDUCATIONAL PROGRAM BASED ON THE PRECEDE-PROCEED MODEL IN HEMODIALYSIS PATIENTS	
Çiler ÇOKAN DÖNMEZ Prof. Dr. Sevcan TUG BOZDOĞAN	<i>Cukurova University (Türkiye)</i>	GENETIC COUNSELING AND NURSING	
Çiler ÇOKAN DÖNMEZ	<i>Cukurova University (Türkiye)</i>	IMPORTANCE OF GENETIC COUNSELING IN GYNECOLOGICAL CANCERS	
Assoc. Prof. Dr. Ayberk TÜRKYILMAZ	<i>Karadeniz Teknik University (Türkiye)</i>	SNP-ARRAY ANALYSIS IN EPILEPSY PATIENTS	
Sümeyye AKÇOBAN	<i>Hatay Mustafa Kemal University (Türkiye)</i>	EFFECT OF TRAINING GIVEN TO HOME PATIENT CARE PROGRAM STUDENTS ON PATIENT PRIVACY ON PRACTICE: A QUASI-EXPERIMENTAL STUDY	
Res. Assist. Dr. Ashlhan AKSU Assist. Prof. Dr. Aysun BADEM	<i>Kahramanmaraş Sütçü İmam University (Türkiye)</i>	THE USE OF COMPLEMENTARY AND ALTERNATIVE TREATMENT METHODS IN THE MANAGEMENT OF PREGNANCY-RELATED NAUSEA AND VOMITING	
Merve ARSLAN Assoc. Prof. Dr. Celalettin ÇEVİK	<i>Balikesir University (Türkiye)</i>	THE RELATIONSHIP OF CYBERCHONDRIA AND HEALTH ANXIETY WITH COVID-19 KNOWLEDGE, ATTITUDES AND BEHAVIORS	

Date: 03.02.2023	Ankara Time: 10:00-12:00	Hall-2 Session-1	Head of Session: Assoc. Prof. Dr. Ayşe ÜNAL
Sezai ORUK Ozlem ERGUL ERKEC Zubeyir HUYUT Eda ACIKGOZ	<i>Van Yuzuncu Yil University (Türkiye)</i>	INVESTIGATION OF POTENTIAL NEUROPROTECTION AND ANTIOXIDANT PROPERTIES OF GHRELIN IN CUPRIZONE INDUCED MULTIPLE SCLEROSIS MODEL IN RATS	
Büşra DEMİR Assoc. Prof. Dr. Yıldız ERDOĞANOĞLU	<i>Antalya Bilim University (Türkiye)</i>	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CORE MUSCLE FUNCTIONALITY, UPPER EXTREMITY PERFORMANCE AND UPPER EXTREMITY DYNAMIC BALANCE IN YOUNG PEOPLE	
Ayşe BAŞKAN Assoc. Prof. Dr. Yıldız ERDOĞANOĞLU	<i>Antalya Bilim University (Türkiye)</i> <i>Antalya Bilim University (Türkiye)</i>	AN INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CORE MUSCLE STRENGTH AND ENDURANCE AND UPPER EXTREMITY DYNAMIC BALANCE IN WOMEN WHO REGULARLY EXERCISE WITH PILATES	
Buket VURAL Şevval ERHAN Büşra BUDAK Hikmet UÇGUN	<i>Biruni University, (Türkiye)</i>	THE EFFECT OF DISEASE DURATION ON QUALITY OF LIFE, PHYSICAL ACTIVITY AND FEAR OF MOVEMENT IN OLDER ADULTS WITH TYPE 2 DIABETES AND HYPERTENSION	
Assist. Prof. Hanife ABAKAY Hanife DOĞAN	<i>Yozgat Bozok University (Türkiye)</i> <i>Necmettin Erbakan University (Türkiye)</i>	COMPARISON OF VISUAL DEFORMITY PERCEPTION AND QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH ADOLESCENT IDIOPATIC SCOLIOSIS WITH AND WITHOUT USING A CORSET: PILOT STUDY	
Duygu KARACALIOĞLU Res. Assist. Beyzanur DİKMEN HOŞBAŞ Res. Assist. Berna KARAMANCIOĞLU Prof. Dr. Deniz DEMİRCİ	<i>Üsküdar University (Türkiye)</i>	EVALUATION OF ACUTE EFFECTS OF GRASTON TECHNIQUE AND KINESIOLOGICAL TAPE APPLICATIONS ON BALANCE AND AGILITY IN HEALTHY ATHLETES	
Beliz İNAN Şevval ATILGAN Prof. Dr. Arzu Razak ÖZDİNÇLER	<i>Biruni University (Türkiye)</i>	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MOTOR FUNCTION LEVELS, HAND FUNCTIONS AND COMMUNICATION SKILLS OF CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY AND CAREGIVER'S CARE BURDEN AND HOPELESSNESS	
Busra CANDIRI Burcu TALU Emre GUNER Metehan OZEN	<i>Inönü University (Türkiye)</i> <i>Malatya Training and Research Hospital (Türkiye)</i>	EFFECT OF GRADED MOTOR IMAGERY ON FUNCTIONAL PERFORMANCE IN PATIENTS WITH TOTAL KNEE ARTHROPLASTY	
Assoc. Prof. Dr. Ayşe ÜNAL Şeref Duhan ALTUĞ Gülsüm TİKAÇ Prof. Dr. Filiz ALTUĞ	<i>Pamukkale University (Türkiye)</i>	INVESTIGATION OF PERCEIVED STRESS, LIFE SATISFACTION AND COGNITIVE FLEXIBILITY LEVELS OF HEALTHY INDIVIDUALS WITH DIFFERENT LEVELS OF PHYSICAL ACTIVITY	

Date: 03.02.2023	Ankara Time: 10:00-12:00	Hall-3 Session-1	Head of Session: Assist. Prof. Dr. Hamdi AFŞİN
Mahmut ULUBAY Ekrem AKDENİZ	<i>Samsun University (Türkiye)</i>	THE EFFECTIVENESS OF PERCUTANEOUS NEPHROLITHOTOMY IN THE PATIENTS WITH PREVIOUS OPEN RENAL STONE SURGERY	
Assist. Prof. Hamdi AFŞİN	<i>Bolu Abant İzzet Baysal University (Türkiye)</i>	FACTORS AFFECTING THE PROBABILITY OF PULMONARY EMBOLISM IN VENTILATION/PERFUSION LUNG SCINTIGRAPHY	
Kübra BAYRAKTAR Assist. Prof. Dr. Hilal DENİZOĞLU KÜLLİ	<i>İstanbul Atlas Üniversitesi (Türkiye)</i>	THE EFFECT OF URINARY INCONTINENCE ON QUALITY OF LIFE IN WOMEN BEFORE AND AFTER MENOPAUSE: A SURVEY STUDY	
Asst. Prof. Ümit ŞİMŞEK Asst. Prof. Erdem ATALAY	<i>Eskişehir Osmangazi University (Türkiye)</i>	FORENSIC MEDICAL EVALUATION OF SUDDEN CARDIAC DEATH IN ATHLETES	
Gülsüm BİNGÖL Özge ÖZDEN Serkan ÜNLÜ	<i>Memorial Bahçelievler Hospital (Türkiye)</i> <i>Gazi University (Türkiye)</i>	EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FLUID CONSUMPTION AND INFERIOR VENA CAVA DIAMETER BY ECHOCARDIOGRAPHY IN HEALTHY ADULTS	
Asst. Prof. Volkan ŞAH	<i>Van Yüzyüncü Yıl University (Türkiye)</i>	COMPARATIVE EFFECTS OF RADIAL (CONTROLLED-UNFOCUSED) AND FOCUSED (LARGE-FOCUSED) SHOCK WAVE THERAPIES IN THE TREATMENT OF LATE ADOLESCENTS WITH OSGOOD SCHLATTER DISEASE	
Hilal SİPAHİOĞLU	<i>Kayseri Training and Research Hospital, Kayseri, (Türkiye)</i>	RISK FACTORS AFFECTING MORTALITY IN PATIENTS ADMITTED TO THE TERTIARY INTENSIVE CARE UNIT WITH COMMUNITY-ACQUIRED PNEUMONIA	

Date: 03.02.2023	Ankara Time: 10:00-12:00	Hall-4 Session-1	Head of Session: Assist. Prof. Dr. Merve ÖZEL
Assist. Prof. Hacer Özlem KALAYCI Prof. Dr. Murat GÜNAYDIN	<i>Ordu University (Türkiye)</i> <i>İstanbul (Türkiye)</i>	INVESTIGATION OF THE PREVELANCE OF <i>Neisseria gonorrhoeae</i> , <i>Chlamydia trachomatis</i> , <i>Mycoplasma hominis</i> And <i>Ureaplasma urealyticum</i> IN GENITOURINER TRACT OF PATIENT WITH HPV	
Dr. Mustafa KOCAAĞA	<i>Eskişehir Yunus Emre State</i> <i>Hospital (Türkiye)</i>	EVALUATION OF TWO-YEAR HIV DATA OF A SECOND STAGE STATE HOSPITAL	
Assist. Prof. Dr. Adnan HAŞİMİ	<i>İstanbul Medipol University</i> <i>(Türkiye)</i>	QUANTIFICATION OF VANILILMANDELIC ACID IN URINE WITH HIGH PERFORMANCE LIQUID CHROMATOGRAPHY	
Nergiz ZORBOZAN	<i>İzmir Kemalpaşa State</i> <i>Hospital (Türkiye)</i>	EVALUATION OF MEASUREMENT UNCERTAINTY OF THYROID FUNCTION TESTS	
Derya ÇAY DEMİR İbrahim Hakkı YÖRÜK Nesim ALADAĞ Halit DEMİR	<i>Van Yüzüncü Yıl University</i> <i>(Türkiye)</i>	COMPARISON OF SOME BIOCHEMICAL PARAMETERS ACCORDING TO THE STAGES OF THE DISEASE IN HEART FAILURE DISEASE	
Assist. Prof. Dr. Merve ÖZEL	<i>Erciyes University (Türkiye)</i>	SILIBININ, A NATURAL ANTI-CANCER AGENT, INHIBITS EPITHELIAL MESENCHYMAL TRANSITION IN HUMAN INTRAHEPATIC CHOLANGIOCARCINOMA CELL LINE	

Date: 03.02.2023	Ankara Time: 10:00-12:00	Hall-5 Session-1	Head of Session: Assoc. Prof. Dr. Çiğdem YÜCEL
Dr. Emre URHAN	<i>Burdur State Hospital (Türkiye)</i>	THE EFFECTS OF EXENATIDE USED IN THE TREATMENT OF DIABETIC PATIENTS ON THE THYROID GLAND	
Lect. Dr. Selin HAZIR	<i>Mersin University (Türkiye)</i>	INVESTIGATION OF PARP-1 PATHWAY IN THE INFLAMMATORY RESPONSE AND OXIDATIVE STRESS IN NICOTINE-INDUCED MICE LUNG	
Assoc. Prof. Dr. Çiğdem YÜCEL Assoc. Prof. Dr. Gökçe ŞEKER KARATOPRAK	<i>Erciyes University, (Türkiye)</i>	DEVELOPMENT OF LIPOSOMAL FORMULATION CONTAINING TRIGONELLINE HCl AND EVALUATION OF ANTIDIABETIC EFFECTIVENESS	
Aslı ÇAKAN Res. Assist. Zeynep KARAKÖY Assist. Prof. Dr. İrem BOZBEY MERDE Assist. Prof. Dr. Gülce TAŞKOR ÖNEL Assist. Prof. Dr. Burçin TÜRKMENOĞLU Assist. Prof. Dr. Büşra DİNCER Prof. Dr.ELİF ÇADIRCI	<i>Erzincan Binali Yıldırım University (Türkiye) Atatürk University (Türkiye)</i>	DESIGN, SYNTHESIS AND IN SILICO INTEGRATED APPROACHES OF NOVEL PYRIDAZINON DERIVATIVE COMPOUNDS WITH ANTICANCER ACTIVITY	
Asst. Prof. Dr. Elçin BAKIR Asst. Prof. Dr. Burcu ÜNLÜ ENDİRLİK	<i>Erciyes University (Türkiye)</i>	EVALUATION OF THE HEPATOPROTECTIVE EFFECTS OF VITAMIN E AND ALPHA-LIPOIC ACID AGAINST DIMETHOATE TOXICITY	
Alperen Berkay KARACA Asst. Prof. Sabriye AYDINOĞLU	<i>Cukurova University (Türkiye)</i>	SPECTROSCOPIC APPROACH TO ANALYSIS OF EPILEPSY DRUGS	
Prof. Dr. Esra NURULLAHOĞLU ATALIK Ayşenur ADA	<i>Necmettin Erbakan University (Türkiye)</i>	EVALUATION OF KNOWLEDGE AND ATTITUDES OF RATIONAL ANTIBIOTIC USAGE OF PATIENTS APPLYING TO THE UNIVERSITY HOSPITAL	
Mert KARTAL Neşe KARAKAŞ Gürkan KAPIKIRAN	<i>Malatya Turgut Özal University (Türkiye)</i>	THE EFFECT OF ILLNESS PERCEPTION LEVELS OF LIVER TRANSPLANT PATIENTS RECEIVING IMMUNOSUPPRESSIVE THERAPY ON THEIR RATIONAL DRUG USE LEVELS	

Date: 03.02.2023	Ankara Time: 13:00-15:00	Hall-1 Session-2	Head of Session: Assist. Prof. Dr. Sümeyye ALTIPARMAK
Assist. Prof. Dr. Ayşe Nur YILMAZ Assist. Prof. Dr. Sümeyye ALTIPARMAK	<i>Fırat University (Türkiye)</i> <i>İnönü University (Türkiye)</i>	MIDWIFERY APPROACHES IN UNPLANNED PREGNANCY	
Assist. Prof. Dr. Sümeyye ALTIPARMAK Assist. Prof. Dr. Ayşe Nur YILMAZ	<i>İnönü University (Türkiye)</i> <i>Fırat University (Türkiye)</i>	REFLECTIONS OF OBSTETRIC VIOLENCE ON WOMEN'S LIFE AND MIDWIFERY APPROACHES	
Assist. Prof. Dr. Hamide ZENGİN Assoc. Prof. Dr. Aslı AKDENİZ KUDUBEŞ Assist. Prof. Dr. Öznur TİRYAKİ	<i>Bilecik Şeyh Edebalı University (Türkiye)</i> <i>Sakarya University (Türkiye)</i>	DEVELOPMENT AND PSYCHOMETRIC EVALUATION OF SELF-REPORTED HEEL BLOOD COLLECTION INFORMATION AND PRACTICES SCALE	
Neşe ATAMAN BOR Dilek DEMİR KÖSEM	<i>Hakkari University (Türkiye)</i>	NURSING DIAGNOSIS AND CARE PLAN IN CHILD ABUSE	
Asst. Prof. Evrim ÇELEBİ	<i>Fırat University (Türkiye)</i>	EFFECTS OF GLOBAL CLIMATE CHANGE ON MALNUTRITION IN CHILDREN	
Nurcan YÖRÜK	<i>University of Health Sciences, (Türkiye)</i>	COMPARISON OF MATERNAL AND FETAL TROPONIN I LEVELS BETWEEN FETAL DOPPLER FINDINGS WITH INTRAUTERINE GROWTH RETARDATION	
Beyza AKTÜRK Prof. Dr. Meltem DEMİRGÖZ BAL	<i>Marmara University (Türkiye)</i>	THE EFFECT OF ONLINE BREASTFEEDING COUNSELING GIVEN IN THE POSTPARTUM PERIOD ON BREASTFEEDING BEHAVIOR	
Dr. Çiğdem KUNT İŞGÜDER	<i>Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Sancaktepe Training and Research Hospital, Istanbul, (Türkiye)</i>	POSTERIOR REVERSIBLE ENCEPHALOPATHY SYNDROME SECONDARY TO PREECLAMPSIA (PRES): CASE REPORT	
Dr. Alican SAPMAZ Dr. İlknur SAYAR Asst. Prof. Ece YİĞİT Prof. Dr. Tuncay KÜÇÜKÖZKAN	<i>Private DiyarLife Hospital (Türkiye)</i> <i>İstanbul Medipol University (Türkiye)</i> <i>SBU Ankara Dr. Sami Ulus Gynecology, Child Health and Diseases Training and Research Hospital (Türkiye)</i>	COMPARISON OF THROMBOCYTE VOLUME, THROMBOCYTE/LYMPHOCYTE AND NEUTROPHIL/LYMPHOCYTE RATIOS ACCORDING TO BODY MASS INDEX IN POSTMENOPAUSAL PATIENTS AND THE EFFECT OF THESE RESULTS ON CARDIOVASCULAR RISK AND HOT FLASHES	

Date: 03.02.2023	Ankara Time: 13:00-15:00	Hall-2 Session-2	Head of Session: Assoc. Prof. Dr. Şahin EFİL
Assoc. Prof. Dr. Şahin EFİL	<i>İnönü University (Türkiye)</i>	DOES MEDICINE NEED PHILOSOPHY?	
Assoc. Prof. Dr. Şahin EFİL	<i>İnönü University (Türkiye)</i>	ON CLASSICAL MEDICAL SCHOOLS, MEDICAL PERIODS AND METHODS	
Prof. Dr. Hacı DURAN Esra KARACABEY	<i>İstanbul Aydın University (Türkiye)</i>	EVALUATION OF THE SOCIAL EFFECT AND EXPECTATIONS OF EPIDEMIC DISEASES ON DOCTORS (ISTANBUL EXAMPLE)	
Lâtifə Mehdi-zadə	<i>Azerbaijan Medical University</i>	THE ROLE OF PUBLIC HEALTH IN SOCIETY	
Yaşar DAĞ Esat YETKİN	<i>Başakşehir Çam ve Sakura City Hospital (Türkiye) Adyaman University (Türkiye)</i>	COMPLETE OCULOMOTOR NERVE PALSY FOLLOWING COVID-19 INFECTION: A CASE REPORT	
Dr. Yakup ACET	<i>Mardin Training and Research Hospital(Türkiye)</i>	THE ROLE OF INFLAMMATION IN MEIBOMIAN GLAND LOSS AND TEAR FILM INSTABILITY IN PATIENTS WITH ACNE VULGARIS	
Ali KELEŞ Eren EKİCİ Süleyman Korhan KARAMAN	<i>Bilecik Şeyh Edebali University (Türkiye) Sağlık Bilimleri University (Türkiye)</i>	EARLY POSTOPERATIVE EFFECTS OF UNCOMPLICATED PHACOEMULSIFICATION ON CORNEAL PARAMETERS IN PATIENTS WITH PSEUDOEXFOLIATION SYNDROME	
Assist. Prof. Dr. Müslüm TOPTAN	<i>Harran University</i>	SHORT-TERM EFFECT OF PROSTAGLANDIN GROUP ANTIGLAUCOMATOUS DRUGS ON CHOROID THICKNESS	

Date: 03.02.2023	Ankara Time: 13:00-15:00	Hall-3 Session-2	Head of Session: Assist. Prof. Erkan KAYIKÇIOĞLU
Çiğdem ERDEM	<i>Suleyman Demirel University (Türkiye)</i>	CAREGIVER BURDEN IN PATIENTS UNDERGOING COLORECTAL CANCER SURGERY: REVIEW	
Dr. Songül PELTEK ÖZER	<i>İzzet Baysal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, (Türkiye)</i>	COVID-19 PANDEMIC'S EFFECT on TUMOR DIAMETER and LYMPH NODE METASTASIS in BREAST CANCER	
Assist. Prof. Erkan KAYIKÇIOĞLU	<i>Süleyman Demirel University (Türkiye)</i>	COLON CANCER AWARENESS AMONG MALE RELATIVES OF CANCER PATIENTS	
Nermin Damla OKAY Mehmet KEŞKEK	<i>Ankara Bilkent City Hospital (Türkiye)</i>	CASE REPORT OF A RARE DISEASE: EXTRAHEPATIC BILE DUCT NEUROENDOCRINE TUMOR	
Alper TABANLI	<i>Bozyaka Education and Research Hospital (Türkiye)</i>	OUR SURGICAL TREATMENT RESULTS IN METASTATIC SPINAL TUMORS	
Leila SABOUR TAKANLOU Maryam SABOUR TAKANLOU Çigir BIRAY AVCI	<i>Ege University (Türkiye)</i>	BIBR1532 REGULATES CHROMATIN REMODELING AND ABERRANT EPIGENETIC CHANGES IN MCF-7 BREAST CANCER CELLS	

Date: 03.02.2023	Ankara Time: 13:00-15:00	Hall-4 Session-2	Head of Session: Prof. Dr. Gülgiz Hüseynova
Assoc. Prof. Dr. Eren OGUT Zeynep ASKIN	<i>Bahcesehir University</i> (Türkiye)	THE STIEDA PROCESS OF THE TALUS: THE ANATOMICAL KNOWLEDGE AND CLINICAL SIGNIFICANCE OF AN OVERLOOKED PROTRUSION	
Prof. Dr. Gülgiz Hüseynova	<i>Azerbaycan Tıp University</i> (Azerbaijan)	THE CLINICAL ANATOMICAL FEATURES OF THE MANDIBULAR CANAL	
Büşra ARSLAN Assoc. Prof. Dr. Füsun SUNAR	<i>KTO Karatay University</i> (Türkiye)	VESTIBULAR SYSTEM PHYSIOPATHOLOGY	
Jülide SAYIN KART	<i>Dr. Lütfi Kırdar City Hospital</i> (Türkiye)	ANESTHESIA MANAGEMENT IN A PATIENT DEVELOPING TORTICOLLIS UNDER GENERAL ANESTHESIA: A CASE REPORT	
Serap BULUT ÇÖBDEN Yunus KANTEKİN Altan KAYA	<i>Kayseri City Hospital</i> (Türkiye)	PYOGENIC GRANULOMAS OF HEAD AND NECK	
Dr. Abdullah Enes ATAŞ	<i>Konya City Hospital (Türkiye)</i>	A DIAGNOSTIC CHALLENGE IN RENAL TUMOR IMAGING: ONCOCYTOMA	

Date: 03.02.2023	Ankara Time: 13:00-15:00	Hall-5 Session-2	Head of Session: Assist. Prof. Dr. Sevda UZUN
Sevda TUFAN Asst. Prof. Dr. Fatma HASTAOĞLU İrem DEMİR	<i>Sivas Cumhuriyet University</i> (Türkiye)	THE EFFECT OF LISTENING TO RELAXING MUSIC ON PAIN AND VITAL SIGNS IN INTENSIVE CARE PATIENTS	
Gülşen TOPAKTAŞ	<i>Ministry of Health (Türkiye)</i>	EVALUATION OF QUALITY PERCEPTION OF NURSES WORKING IN INTENSIVE CARE SERVICE	
Lect. Dr. Mükerrerem KABATAŞ YILDIZ Assist. Prof. Dr. Oya Sevcan ORAK Assist. Prof. Dr. Ayşegül SARIOĞLU KEMER	<i>Ondokuz Mayıs University</i> (Türkiye) <i>Trabzon University (Türkiye)</i>	DEVELOPMENT OF THE MINDFULNESS IN THE NURSING CARE SCALE	
Assist. Prof. Dr. Sevda UZUN Assist. Prof. Dr. Esmâ ÖZMAYA	<i>Gümüşhane University</i> (Türkiye) <i>Karamanoğlu Mehmetbey</i> <i>University (Türkiye)</i>	RATIONAL EMOTIVE BEHAVIORAL THERAPY AND MENTAL HEALTH	
Assist. Prof. Dr. Esmâ ÖZMAYA Assist. Prof. Dr. Sevda UZUN	<i>Karamanoğlu Mehmetbey</i> <i>University (Türkiye)</i> <i>Gümüşhane University</i> (Türkiye)	ANOREXIA NERVOSA AND PSYCHOTHERAPOTIC APPROACH	
Emine CAN Assist. Prof. Serpil ÖZDEMİR	<i>Family Health Center Söke</i> (Türkiye) <i>Sağlık Bilimleri University</i> (Türkiye)	THE RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOLOGICAL RESILIENCE OF PREGNANT WOMEN AND CORONAVIRUS PHOBIA AND ANXIETY DURING THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS	
Beyza SAKARYA Assoc. Prof. Dr. Sibel ARGUVANLI ÇOBAN	<i>Zonguldak Bülent Ecevit</i> <i>University (Türkiye)</i>	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN AUTOMATIC THOUGHTS AND FRAILTY IN INDIVIDUALS AGE 65 AND OVER: A REVIEW	
Hatice POLAT	<i>Malatya Turgut Ozal</i> <i>University (Türkiye)</i>	DEPRESSION IN OLD AGE	

Date: 04.02.2023	Ankara Time: 10:00-12:00	Hall-1 Session-1	Head of Session: Assist. Prof. Burcu AKSOY CANYOLU
Elif Esra ÖZTÜRK Tuba YALÇIN	<i>Gaziantep Islam, Science and Technology University (Türkiye)</i> <i>İzmir Katip Çelebi University (Türkiye)</i>	THE EFFECT OF NUTRITION EDUCATION ON UNIVERSITY STUDENTS' NUTRITIONAL HABITS AND NUTRITION KNOWLEDGE	
Assist. Prof. Dr. Havvanur YOLDAŞ İLKTAÇ	<i>İstanbul Medeniyet University (Türkiye)</i>	THE RELATIONSHIP OF CONSTIPATION WITH NUTRITIONAL STATUS AND WATER CONSUMPTION IN ADULTS	
İrem AKAT Başak ÖNEY	<i>Bezmiâlem Vakıf University (Türkiye)</i>	NUTRITION IN FAMILIAL MEDITERRANEAN FEVER	
Assist. Prof. Dr. Sema ÇALAPKORUR Hürmet KÜÇÜKKATIRCI BAYKAN	<i>Erciyes University (Türkiye)</i> <i>Kapadokya University (Türkiye)</i>	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ANTHROPOMETRIC MEASUREMENTS TOGETHER WITH HEDONIC HUNGER AND EATING AWARENESS IN INDIVIDUALS AGED 18-25	
Gülsüm GÜRSOY Başak ÖNEY	<i>Bezmiâlem Vakıf University (Türkiye)</i>	ADIPOKINES AND METABOLISM	
Yasemin ERTAŞ ÖZTÜRK	<i>Ondokuz Mayıs University (Türkiye)</i>	NUTRITION IN MULTIPLE SCLEROSIS	
Ceyda KARADUMAN Assist. Prof. Çağlar DOĞUER	<i>Tekirdağ Namık Kemal University (Türkiye)</i>	EFFECTS OF OMEGA-3 FATTY ACIDS ON EPILEPTIC SEIZURES	
Assist. Prof. Burcu AKSOY CANYOLU	<i>İstanbul Medeniyet University (Türkiye)</i>	COMPARISON OF SALT RELATED KNOWLEDGE AND ATTITUDES IN HYPERTENSIVE AND NORMOTENSIVE ADULTS	

Date: 04.02.2023	Ankara Time: 10:00-12:00	Hall-2 Session-1	Head of Session: Assist. Prof. Kübra GÖKALP
Assist. Prof. Dr. Cahide ÇEVİK Özlem ÖRSAL	<i>Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri University (Türkiye)</i> <i>Eskişehir Osmangazi University (Türkiye)</i>	COMPARISON OF THE EFFECT OF SCHOOL-BASED GAME AND TRAINING INTERVENTION ON OVERWEIGHT AND OBESE STUDENTS ON WEIGHT LOSS	
Assist. Prof. Kübra GÖKALP Dr. Lect. Mükerrerem KABATAŞ YILDIZ	<i>Atatürk University (Türkiye)</i> <i>Ondokuz Mayıs University (Türkiye)</i>	RESILIENCE AND CARE BURDEN IN CAREGIVERS OF PATIENTS WITH SCHIZOPHRENIA	
Fatma Melike ERKAN Gamze SARIKOÇ	<i>Inonu University (Türkiye)</i> <i>University of Health Science (Türkiye)</i>	EVALUATION OF LIFE SATISFACTION, SELF-ESTEEM AND PSYCHOLOGICAL RESILIENCE IN PATIENTS WITH LIVER TRANSPLANTATION	
Semanur BİLGİÇ Assoc. Prof. Dr. Ayşe ÖZKARAMAN	<i>Eskişehir Yunus Emre Public Hospital (Türkiye)</i> <i>Eskişehir Osmangazi University (Türkiye)</i>	EVALUATION OF MENTAL FATIGUE LEVELS OF HEALTHCARE PROFESSIONALS AND INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MENTAL FATIGUE LEVEL AND TENDENCY TO MAKE MEDICAL ERRORS	
Sevda ONUK	<i>Kayseri City Hospital, Kayseri, (Türkiye)</i>	OBESEITY AND COMORBIDITIES AS RISK FACTORS FOR 28-DAY MORTALITY IN CRITICALLY ILL OLDER ADULT PATIENTS WITH COVID-19	
Dr. Hanife TİRYAKİ ŞEN Asst. Prof. Tuğba ÖZTÜRK YILDIRIM Assist. Prof. Dr. Hilal KUŞCU KARATEPE Assoc. Prof. Dr. Şehrinaz POLAT	<i>Istanbul Health Directorate (Türkiye)</i> <i>Doğuş University (Türkiye)</i> <i>Osmaniye Korkut Ata University (Türkiye)</i> <i>Istanbul University (Türkiye)</i>	DETERMINING THE FACTORS AFFECTING STUDENTS' COMPASSION LEVELS: A CROSS-SECTIONAL STUDY	
Ayşenur KARPUZLUK Assist. Prof. Ayşe AKALIN	<i>Biga State Hospital, Canakkale (Türkiye)</i> <i>Duzce University (Türkiye)</i>	PARENTING STRESS AND CHILDBEARING MOTIVATIONS OF MOTHERS OF CHILDREN DIAGNOSED WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER	
Res. Assist. Elif BAYRAKÇI Assist. Prof. Dr. Kamile AKÇA	<i>Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji University (Türkiye)</i>	INFANTILE COLIC AND CURRENT APPROACHES	

Date: 04.02.2023	Ankara Time: 10:00-12:00	Hall-3 Session-1	Head of Session: Dr. Can KONCA
Assist. Prof. Dr. Ferdane DANIŞMAN KALINDEMİRTAŞ	<i>Erzincan Binali Yıldırım University (Türkiye)</i>	ANALYSIS OF PACLITAXEL EFFECT IN BREAST CANCER CELLS BY FTIR SPECTROSCOPY	
Melike Elif KALFAOĞLU	<i>Bolu Abant İzzet Baysal University (Türkiye)</i>	BREAST MRI FINDINGS AND ITS CONTRIBUTION TO THE DIFFERENTIAL DIAGNOSIS OF IDIOPATIC GRANULOMATOUS MASTITIS	
Zeynep UYANIKER Nareg DOĞAN	<i>Bezmailem Vakıf University (Türkiye)</i>	PRE-POST-SURGERY TRAINING FOR OPEN HEART SURGERY PATIENTS STRUCTURED ACCORDING TO THERAPEUTIC COMMUNICATION STAGES; EFFECT ON INTUBATION RESPONSE, AJITATION BEHAVIOR AND TIME TO DISCONNECT FROM INTUBATION	
Nurıza ZAMIRBEKOVA	<i>Selçuk University (Türkiye)</i>	SURGICAL TREATMENT OF ENTROPION CASE IN 15 DOGS	
Burcu ŞAHBAZ Assist. Prof. Sema KOÇAŞLI	<i>Ankara Yıldırım Beyazıt University (Türkiye)</i>	THE EFFECT OF EDUCATION ON QUALITY OF LIFE FOR PATIENTS WHO HAVE SURGERY FOR CHRONIC VENOUS INSUFFICIENCY	
Assist. Prof. Dr. Ercan KORKUT Assist. Prof. Dr.Salih KARA	<i>Ataturk University (Türkiye)</i>	CENTRAL HEPATECTOMY FOR ALVEOLAR ECHINOCOCCAL DISEASE OF THE LIVER: CASE REPORT AND LITERATURE REVIEW	
Lect. Dr. Can KONCA	<i>Ankara University (Türkiye)</i>	IS IT POSSIBLE TO PREDICT THE NON- RECURRENT LARYNGEAL NERVE ANATOMY BEFORE DISSECTION? ANALYSIS OF 37 PATIENT'S NEUROMONITORIZATION DATA	

Date: 04.02.2023	Ankara Time: 10:00-12:00	Hall-4 Session-1	Head of Session: Assist. Prof. Ömer DURSUN
Res. Assist. Nevin ÇITAK BİLGİN Mervenur BÖYÜK	<i>Bolu Abant İzzet Baysal University (Türkiye)</i>	ATTITUDES OF NURSING STUDENTS TOWARDS SEX MYTHS, EXTRAMARITAL SEXUAL INTERCOURSE, AND THE VIRTUE EXPECTATIONS	
Sedat ÖZDEMİR	<i>Gaziantep Islamic Sciences and Technology University (Türkiye)</i>	EVALUATION OF THE RISK OF FALLING IN PATIENTS APPLIED TO GERIATRIC CLINIC	
Op. Dr. Süheyla AYDOĞMUŞ	<i>Sağlık Bilimleri University (Türkiye)</i>	EMPLOYEES OF GYNECOLOGY AND OBSTETRICS CLINIC EMPLOYEE FEEDBACK SURVEY STUDY	
Hafize EKİN Assist. Prof. ZÜMRÜT BİLGİN	<i>Marmara University (Türkiye)</i>	BIRTH PERCEPTIONS OF ADOLESCENT AND ADULT PREGNANT	
Dr. Ummahan DALKILINÇ HÖKENEK	<i>Dr. Lütfi Kırdar City Hospital (Türkiye)</i>	MANAGEMENT OF A PREGNANCY COVID-19 PATIENT IN INTENSIVE CARE UNIT: A CASE REPORT	
Duygu TATAR Prof. Dr. Meltem DEMİRGÖZ BAL	<i>Marmara University (Türkiye)</i>	THE EFFECTS OF FERTILITY MANAGEMENT COUNSELING SUPPORTED WITH TELEHEALTH ON CONTRACEPTIVE USE	
Nursel CENGİZ Assoc. Prof. Dr. Aysel TOPAN Assist. Prof. Türkan AKYOL GÜNER	<i>Zonguldak Bülent Ecevit University (Türkiye)</i>	EVALUATION OF SELF-CARE POWER AND QUALITY OF LIFE OF ADOLESCENTS DIAGNOSED WITH TYPE 1 DIABETES DURING THE PANDEMIC PERIOD	
Assist. Prof. Ömer DURSUN Lect. Erhan DİNCER Dr. İbrahim Hakkı SAĞOL	<i>Bitlis Eren University (Türkiye)</i> <i>Van Training and Research Hospital (Türkiye)</i>	ASSESSMENT OF BRUXSIM AND BRUXISM SYMPTOMS IN MOTHERS OF CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY	

Date: 04.02.2023	Ankara Time: 10:00-12:00	Hall-5 Session-1	Head of Session: Assist. Prof. Dr. Birsel MOLU
Sadiye SERT Alpaslan TANER	<i>Konya Beyhekim Training and Research Hospital (Türkiye)</i>	EVALUATION OF VITAMIN D LEVELS IN CHILDREN ADMITTED TO THE PEDIATRICS OUTPATIENT CLINIC BY AGE, GENDER AND SEASONAL CHARACTERISTICS	
Sadiye SERT	<i>Konya Beyhekim Training and Research Hospital, (Türkiye)</i>	ASSOCIATION OF IRON DEFICIENCY ANEMIA AND EATING CLOVE IN AN 8-YEAR-OLD GIRL. A RARE CASE REPORT	
Assist. Prof. Dr. Birsel MOLU	<i>Selçuk University (Türkiye)</i>	THE ATTITUDES OF THE PARENTS OF CHILDREN IN PRIMARY SCHOOL TO GROWTH PAIN	
Dr. Halil DEĞİRMENCİOĞLU	<i>Niğde Ömer Halis Demir University (Türkiye)</i>	DIAGNOSIS AND TREATMENT OF NEONATAL DIABETES MELLITUS	
Dr. Yasemin BARANOĞLU KILINÇ	<i>Bolu İzzet Baysal Public Hospital (Türkiye)</i>	TRANSIENT BENIGN HYPERPHOPHATASEMIA IN AN İNFANT WITH ACUTE GASTROENTERITIS	
Ceren GÜNBEY	<i>Diyarbakır Children's Hospital(Türkiye)</i>	EVALUATION OF ANXIETY LEVELS OF MOTHERS WITH CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY	
Mürşide ZENGİN Ceyda BAŞOĞUL	<i>Adıyaman University (Türkiye)</i>	THE EFFECT OF PARENTAL ANXIETY LEVEL ON CHILDREN'S PSYCHOSOCIAL SYMPTOMS IN HOSPITALIZED CHILDREN	
Sidar GÜL Mürşide ZENGİN	<i>Sirt University (Türkiye) Adıyaman University (Türkiye)</i>	OBESITY IN ADOLESCENCE: ITS EFFECT ON SEXUAL HEALTH AND BODY IMAGE	

Date: 04.02.2023	Ankara Time: 13:00-15:00	Hall-1 Session-2	Head of Session: Prof. Aringazina Altyn
Sarsenbayeva Maira Zamanbekovna Ryskulova Alma-gul Rakhimovna Baymuratova Mayrash Aushatovna Chingisova Laila Tursinbekovna Auezov Abylai Sharipbekovich Anuarova Akerke Bakhytzhonovna Baduova Zhazira Orazovna	<i>Kazakhstan Medical University (Kazakhstan)</i>	MONITORING OF THE RELEASE OF CANDIDA FUNGI IN CHILDREN WITH PULMONARY TUBERCULOSIS	
Raushan AIBEK KARAKULULY Assist. Prof. Dr. Ryskulova ALMAU-GUL RAHIMOVNA Sarsenbayeva MAIRA ZAMANBEKOVNA	<i>Kazakhstan Medical University (Kazakhstan)</i>	FREQUENCY OF BRUCELLOSIS IN THE POPULATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN	
Mariya Laktionova Assist. Prof. Mairash Baimuratova Prof. Aringazina Altyn	<i>Kazakhstan School of Public Health (Kazakhstan)</i>	EXPERIENCE OF USING ONLINE-MONITORING DURING THE COVID-19 PANDEMIC AFTER SURGICAL TREATMENT OF GENITAL PROLAPSE	
Abu Nurgul Ryskylova A.R Sarsenbaeva M.Z.	<i>Kazakhstan Medical University (Kazakhstan)</i>	HEPATITIS B IN 2017-2018	
Nurkina D.A. Baimuratova M. A. Zhussupbekova L.I. Abenova A.T. Laktionova M.	<i>Kazakhstan's Medical University "Astana Medical University" Kazakhstan. Almaty City Cardiology Center, Almaty, Kazakhstan. LS Clinic, Almaty (Kazakhstan)</i>	ANALYSIS OF THE DYNAMICS OF HOSPITALIZATION FREQUENCY OF YOUNG PATIENTS WITH ACUTE TYPES OF CORONARY HEART DISEASE IN ALMATY CITY CARDIOLOGY CENTER	

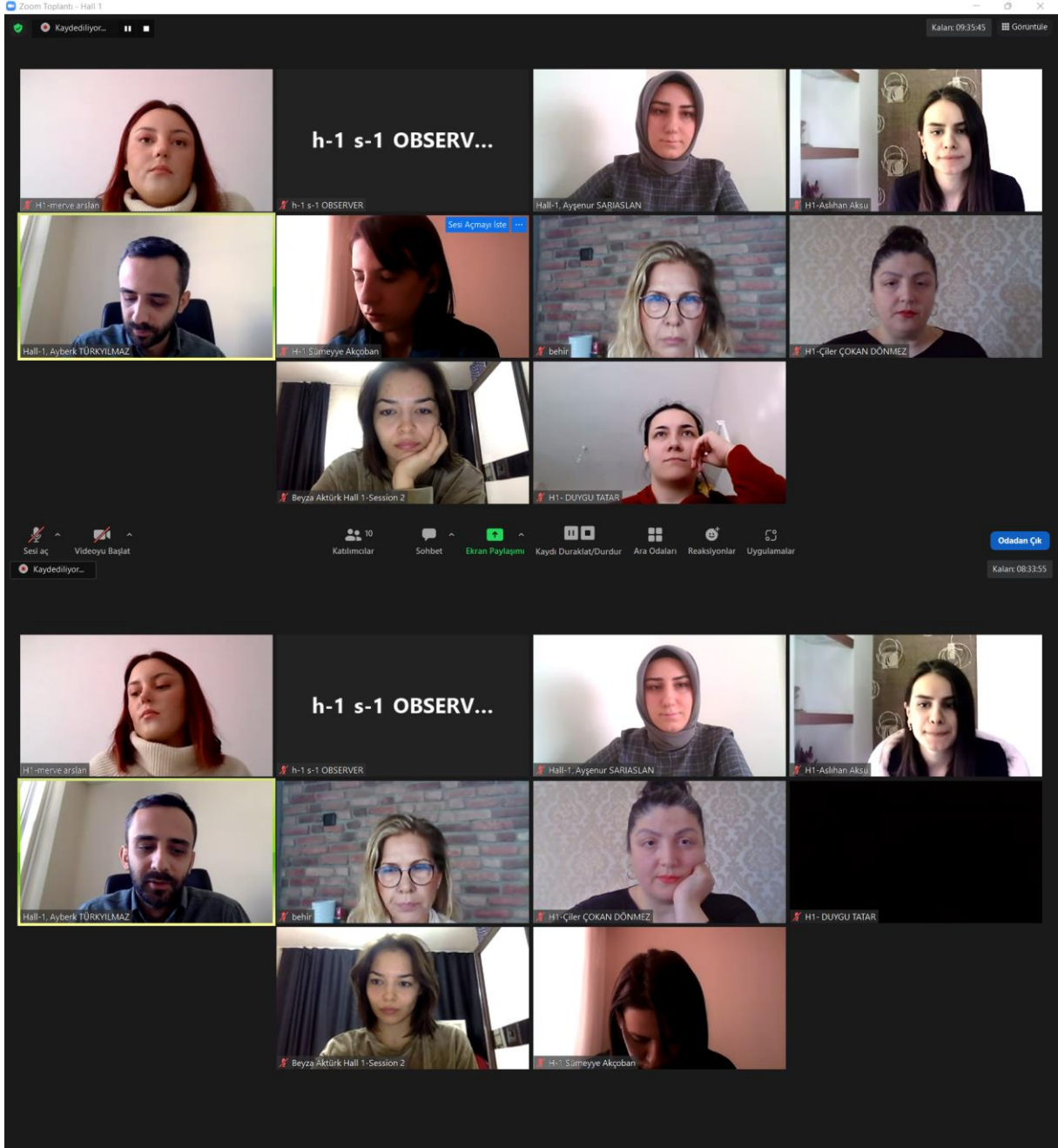
Date: 04.02.2023	Ankara Time: 13:00-15:00	Hall-2 Session-2	Head of Session: Assist. Prof. Dr. Mutlu KESKİN
Assist. Prof. Dr. Mutlu KESKİN	<i>Altınbaş University (Türkiye)</i>	IMPROVEMENT OF MILLER-IV GINGIVAL RECESSON WITH SPONTANEOUS REPOSITIONING OF PATHOLOGIC TOOTH MIGRATION FOLLOWING PERIODONTAL SURGERY - 4-YEAR CASE REPORT	
Semiha ARSLAN Gökçe KIRYAMAN Samet ÇELİK	<i>Bolu Abant İzzet Baysal University (Türkiye)</i> <i>Private Polyclinic, Samsun (Türkiye)</i>	COMPARISON OF ORTHODONTIC TREATMENT WITH CLEAR ALIGNERS AND FIXED APPLIANCES IN TERMS OF EXTERNAL APICAL ROOT RESORPTION: A RETROSPECTIVE STUDY	
Gülay KAMIŞ Assist. Prof. Dr. Bekir EŞER	<i>Elazığ Oral and Dental Health Hospital Prosthetic Dentistry Clinic</i> <i>Fırat University (Türkiye)</i>	AESTHETIC PROSTHETIC REHABILITATION of TRAUMATIC ANTERIOR TEETH WITH MULTIDISCIPLINARY APPROACH	
Gülay KAMIŞ Assist. Prof. Dr. Bekir EŞER	<i>Elazığ Oral and Dental Health Hospital (Türkiye)</i> <i>Fırat University (Türkiye)</i>	EVALUATION OF BOND STRENGTH OF CAD/CAM ZIRCONIA BLOCKS WITH DIFFERENT RESIN CEMENTS, USING ATMOSPHERIC PRESSURE PLASMA AND CONVENTIONAL SURFACE MODIFICATION METHODS	
Hafize ÖZTÜRK ÖZENER	<i>Marmara University (Türkiye)</i>	EVALUATION OF RELATIONSHIP BETWEEN TOOTH LOSS AND STAGING AND GRADING OF PERIODONTITIS	
Emre TAŞLI Muhammet Mustafa GÜLAÇTI Halil YILMAZ	<i>Selcuk University (Türkiye)</i> <i>Osmaniye Korkut Ata University (Türkiye)</i> <i>Ordu University (Türkiye)</i>	INVESTIGATION OF PLANTS WHICH HAVE THE NAME CONTAINING THE WORD TURKISH "DİŞ" (ENGLISH: TOOTH) FROM PAST TO PRESENT IN ANATOLIAN REGIONS	

Date: 04.02.2023	Ankara Time: 13:00-15:00	Hall-3 Session-2	Head of Session: Asst. Prof. Dr. Alev YILDIRIM KESKİN
Naci ŞENKAL Yasemin OYACI	<i>Istanbul University, İstanbul (Türkiye)</i>	THE ROLE OF IL4, PSGL-1, PER3, eNOS and XRCC4 VNTR POLYMORPHISMS IN PATIENTS WITH METABOLIC SYNDROMES: A PILOT STUDY	
Op. Dr. Esat Taylan UĞURLU	<i>Sanliurfa Mehmet Akif Inan Training and Research Hospital, Haliliye, Sanliurfa, Turkey</i>	THE VALUE OF ERCPN IN POSTCHOLECYSTECTOMY BILE DUCT INJURIES	
Mehmet Akif OZTURK	<i>Yeditepe University Hospital, (Türkiye)</i>	COULD SHORT-TERM PITAVASTATIN TREATMENT HAVE AN EFFECT ON INFLAMMATION MARKERS?	
Adem ÇAĞLAYAN Oğuzhan ZENGİN Enes Seyda ŞAHİNER	<i>Ankara Bilkent City Hospital (Türkiye)</i>	COEXISTENCE OF BRUCELOSIS AND MUSHROOMS INTOXICATION IN A PATIENT PRESENTING WITH TOXIC HEPATITIS	
Assist. Prof. Dr. Pınar Didem YILMAZ Dr. Tağmaç DEREN	<i>Necmettin Erbakan University (Türkiye)</i>	THE RELATIONSHIP OF CAROTIS ARTERY ATHOSCLEROSIS AND MICROVASCULAR COMPLICATIONS IN TYPE II DIABETES AND THE ROLE OF DOPPLER FLOW PARAMETERS FROM THE EXTRACRANIAL INTERNAL CAROTIS ARTERY IN DETERMINING MICROANGIOPATHY	
Asst. Prof. Dr. Alev YILDIRIM KESKİN Assoc. Prof. Dr. Tuğba MENEKLİ Assoc. Prof. Dr. Sibel ŞENTÜRK	<i>Selçuk University (Türkiye) Malatya Turgut Özal University (Türkiye) Burdur Mehmet Akif Ersoy University (Türkiye)</i>	THE RELATIONSHIP BETWEEN COMFORT LEVELS AND DIET ADAPTATION BELIEFS HEMODIALYSIS PATIENTS'	
Ferhan BÖLÜKBAŞ Orhan YAVUZ Yasemin ÖZNURLU	<i>Aksaray University (Türkiye) Selcuk University (Türkiye)</i>	EFFECTS OF IN OVO ADMINISTERED MONOSODIUM GLUTAMATE ON THE LIVER IN CHICKEN EMBRYOS	
Asst. Prof. G. Sanem SARIBAŞ	<i>Kırşehir Ahi Evran University (Türkiye)</i>	BORIC ACID SUPPRESSES THE GROWTH OF MDA-MB-231 HUMAN BREAST CANCER CELLS BY REGULATING THE TGFB/SMAD PATHWAY	
Asst. Prof. Sibel TÜREDİ Hatice HANCI	<i>Harran University (Türkiye) Ordu University (Türkiye)</i>	EVALUATION OF DOSE-DEPENDENT EFFECTS OF RESVERATROL AGAINST TESTIS DAMAGE INDUCED-CISPLATIN IN RATS	

Date: 04.02.2023	Ankara Time: 13:00-15:00	Hall-4 Session-2	Head of Session: Assist. Prof. Nesibe GÜNAY MOLU
Assist. Prof. Dr. Fatih OKAN Res. Assist. Sümeyye KAVİCİ PORSUK Işıl Miray DİNCEL Kübra TOPCU Sümeyya ÜSTÜN Merve AKKOÇ	<i>Tokat Gaziosmanpaşa University (Türkiye)</i>	DETERMINATION OF MEN'S KNOWLEDGE LEVELS ABOUT HUMAN PAPILLOMAVIRUS, SCREENING TEST, AND VACCINE	
İkra KIVRAK Sebahat ATEŞ	<i>Marmara University (Türkiye) Üsküdar University (Türkiye)</i>	NURSES' CHRONIC DISEASE CONDITIONS AND PREDISPOSING FACTORS: TRADITIONAL REVIEW	
Assist. Prof. Ayşe Gül PARLAK	<i>Kafkas University (Türkiye)</i>	FAMILY MEMBERS CARING FOR GERIATRIC CANCER PATIENTS THE DIFFICULTIES	
Assist. Prof. Ayşe Gül PARLAK	<i>Kafkas University (Türkiye)</i>	USAGE OF ENERGY THERAPY IN HEMODIALYSIS PATIENTS: REIKI	
Şefika YILDIRIM Assoc. Prof. Dr. Birgül ÖZKAN	<i>Ankara Yıldırım Beyazıt University (Türkiye)</i>	FAMILY STRUCTURE AND PSYCHIATRIC NURSING	
Hatice DURMAZ Sibel ASI KARAKAŞ Şeyda ERÇEL	<i>Atatürk University (Türkiye) Munzur University (Türkiye)</i>	THE RELATIONSHIP BETWEEN COMPASSION FATIGUE and PROFESSIONAL SELF CONCEPT in PSYCHIATRIC NURSES	
Lect. Necla KUNDAKCI Assoc. Prof. Dr. Birgül ÖZKAN	<i>Bartın University (Türkiye) Ankara Yıldırım Beyazıt University (Türkiye)</i>	FAMILY AND CULTURE INTERACTION IN PSYCHIATRIC NURSING	
Assist. Prof. Nesibe GÜNAY MOLU	<i>Necmettin Erbakan University (Türkiye)</i>	STIGMATIZATION OF MENTAL ILLNESSES AND MENTAL HEALTH LITERACY; NURSING INTERVENTIONS	

Date: 04.02.2023	Ankara Time: 13:00-15:00	Hall-5 Session-2	Head of Session: Dr. Cemal ULUSOY
Dr. Cemal ULUSOY	<i>Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu City Hospital (Türkiye)</i>	MICROSATELLITE INSTABILITY IN RIGHT-SIDED COLON CANCER	
Mehmet Güray DUMAN Birol AĞCA Hakan EVRÜKE Ali DURMUŞ Rıdvan YAVUZ Uğur KESİCİ Erdal POLAT	<i>Prof. Dr. Cemil Tascioğlu City Hospital (Türkiye)</i> <i>Fatih Sultan Mehmet Training and Research Hospital (Türkiye)</i> <i>Duygu Hospital, (Türkiye)</i> <i>Avrasya Hospital, (Türkiye)</i> <i>Antalya Research and Training Hospital Turkey</i>	THE EFFECT OF DIFFERENT TYPES OF PROSTHETIC MATERIALS ON THE DEVELOPMENT OF INTRAABDOMINAL ADHESIONS USED IN GROUPS WITH OMENTECTOMY AND WITHOUT OMENTECTOMY IN EXPERIMENTAL INCISIONAL HERNIA MODEL	
Ali ALEMDAR	<i>Prof. Dr Cemil Taşçıoğlu City Hospital (Türkiye)</i>	THE LEARNING CURVE AND EXPERIENCE IN GASTRIC CANCER SURGERY	
Dr. Zeynep YEGIN KATRAN Prof. Dr. Mustafa ERELEL	<i>Sağlık Bilimleri Üniversitesi (Türkiye)</i> <i>İstanbul Üniversitesi (Türkiye)</i>	EVALUATION OF BRONCHIAL MUCOSA AND MINOR SALIVARY GLAND INVOLVEMENT IN PATIENTS DIAGNOSED WITH SARCOIDOSIS	

PHOTO GALLERY

Kaydediliyor... Hali-2 Sezal ORUK ekranını görüntüleyorsunuz Seçenekleri Görüntüle Kalan: 09:52:20 Görüntüle

observer H-2

H2- Duygu Karacaloğlu observer H-2 Hali-2 Sezal ORUK Şevval Atılğan H-2

H2- Ayşe Başkan H-2 Büşra Demir Hali-2 Büşra Candirli Hali-2H anife ABAKAY

Beliz Inan H-2 H-2 Ayşe UNAL

Sesi aç Videoyu Başlat Katılımcılar 10 Sohbet Ekran Paylaşımı Kaydı Duraklat/Durdur Ara Odalar Reaksiyonlar Uygulamalar Odadan Çık

Kaydediliyor... H-2 Ayşe Başkan ekranını görüntüleyorsunuz Seçenekleri Görüntüle Kalan: 09:28:16 Görüntüle

observer H-2 Şevval Atılğan H-2 H-2 Ayşe Başkan H-2 Büşra Demir

• Kor Kaslarının Kuvvet Değerlendirilmesi

Modifive Push-up

Sit-up

Sesi aç Videoyu Başlat Katılımcılar 12 Sohbet Ekran Paylaşımı Kaydı Duraklat/Durdur Ara Odalar Reaksiyonlar Uygulamalar Odadan Çık

Zoom Toplantı

Kaydediliyor...

Kalan: 09:42:19

observer hall 4

H4-Derya Çay Demir

observer hall 4

H4, Hacer Özlem Kalaycı - Ordu

HALL-4 MERVE ÖZEL

H-4, Nergiz Zorbozan

H4; S1; Adnan Haşimi

HALL-4 Mustafa Kocaağa

H4- DUYGU TATAR

Şefika YILDIRIM

Şefika YILDIRIM

Katılımcılar (9)

Q Katılımcı bul

- OH observ... (Ortak oturum sahibi, ben)
- HH H-4, Hacer Özlem Kalaycı - Ordu
- HN H-4, Nergiz Zorbozan
- HT HALL-4 MERVE ÖZEL
- H4 HALL-4 Mustafa Kocaağa
- HD H4- DUYGU TATAR
- HS H4; S1; Adnan Haşimi
- HÇ H4-Derya Çay Demir
- Ş Şefika YILDIRIM

Tümünü Sessize Al

Zoom Toplantı

Kaydediliyor...

Kalan: 09:53:42

observer hall 4

H-4 Jülide SAYIN KART

observer hall 4

H-4 S-2, Gulqiz Huseynova

H-4 Nursel CENGİZ

H4- Büşra ARSLAN

Hall-4 Zeynep AŞKIN

Şefika YILDIRIM

serap bulut çöb...

Şefika YILDIRIM

serap bulut çöbden, hall4 session2

Katılımcılar (8)

Q Katılımcı bul

- OH observ... (Ortak oturum sahibi, ben)
- H-4 S-2, Gulqiz Huseynova
- b H4- Büşra ARSLAN
- HJ H-4 Jülide SAYIN KART
- HN H-4 Nursel CENGİZ
- H4 Hall-4 Zeynep AŞKIN
- SB serap bulut çöbden, hall4 session2
- Ş Şefika YILDIRIM

Tümünü Sessize Al

Zoom Toplantı

Kaydediliyor...

Kalan: 08:58:15

observer hall 4

H-4 Jülide SAYIN KART

observer hall 4

H-4, A. Enes Atas

H-4 Nursel CENGİZ

H-4 S-2, Gulqiz Huseymova

H4- Büşra ARSLAN

H-4 Zeynep AŞKIN

serap bulut çobden, hall4 session2

Şefika YILDIRIM

Şefika YILDIRIM

Necla Kundakcı

Katılımcılar (10)

Q Katılımcı bul

- OH observ... (Ortak oturum sahibi, ben)
- H-4 S-2, Gulqiz Huseymova
- SB serap bulut çobden, hall4 session2
- b H4- Büşra ARSLAN
- HJ H-4 Jülide SAYIN KART
- HN H-4 Nursel CENGİZ
- H-4 Zeynep AŞKIN
- HA H-4, A. Enes Atas
- Necla Kundakcı
- Ş Şefika YILDIRIM

Tümünü Sessize Al

Zoom Toplantı - Hall 5

Kaydediliyor...

Kalan: 09:52:19

Görüntüle

H5-Emre Urhan

H5AD Global

H5 Aşlı ÇAKAN

H5-Çiğdem YÜCEL

H5-Elçin BAKIR

Zeynep KARAKÖY

Zeynep KARAKÖY

Hall-5, Mert KARTAL

3 atanmamış katılımcı

Katılımcılar (7)

- ... (Ortak oturum sahibi, ben)
- H5-Çiğdem YÜCEL
- HU H5-Emre Urhan
- HA H5 Aşlı ÇAKAN
- HB H5-Elçin BAKIR
- M Hall-5, Mert KARTAL
- ZK Zeynep KARAKÖY

Kaydediliyor...

Kongre Sunum Gözetim

Kalan: 08:43:30

Zoom Toplantı

KAYDEDİLİYOR...

KONGRE SUNUM GÖZETİM - Microsoft PowerPoint

Genç aileye sahip olanlarda tutum puanlarını (45.25±3.27) çekilecek aileye sahip olanlara göre (44.03±2.87) istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksek olduğu (p<0.001), buara koruyucu, cinsiyet, yapılabildiği yer, mevsim, gelir düzeyi, sosyal güvenlik, çalışma durumu, kronik hastalık varlığı, hastalandıktan ilk başvurulan sağlık kuruluşu ve ekolojik ortamla ilgili bilgi alma durumuna göre tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar ortaya çıkmadığı saptanmıştır (p>0.05).

Those with parent families had significantly higher attitude scores (45.25±3.27) than those with nuclear families (44.03±2.87) (P<0.001). On the other hand, it was determined that there were no significant differences between the attitude scores according to occupation, income level, social security, working status, presence of chronic disease, the first medical institution he/she applied to when he/she got sick and getting information about RAU (P>0.05).

Not eklemek için tıklayın

H5-Emre İHTİAR

İKİSAD Global

H5-Aslı ÇAKAN

H5-Çiğdem YÜCEL

H5-Eğilim BAKIR

caşper

H5- Sabriye Aydı...

H5- Sabriye Aydınoğlu

H5- Mert KARTAL

Zeynep KARAKÖY

H5-sevda tufan

Zeynep KARAKÖY

H5-sevda tufan

Kaydediliyor...

Kalan: 08:58:15

Zoom Toplantı

KAYDEDİLİYOR...

h-1 s-2 OBSERV...

H1- DUYGU TATAR

h-1 s-2 OBSERVER

alican sapmaz

Bevza Aktürk Hall 1

Nurcan Yörük

hall-1i session-2, Çiğdem Kunt İlgöder

H-1, SÜMEYYE ALTIPARMAK

H-1, Ayşe Nur YILMAZ

Neşe Ataman B...

Neşe Ataman BOR

Hall-1, EVRİM ÇELEBİ

Kaydediliyor...

h-1 s-2 OBSERV...

H1- DUYGU TATAR

H-1 s-2 OBSERVER

alican sağmaz

Nurcan Yörük

H-1 SÜMEYYE ALTIPTIRMAK

H-1 Ayshe Nur YILMAZ

Bezza Aktürk Hall 1

hall 1i session-2, Çiğdem Kunt Işgüder

Neşe Ataman B...

mehmet akif oz...

Neşe Ataman BOR

Hall-1, EVRİM ÇELEBİ

mehmet akif ozturk

Kaydediliyor... Hall-2 ESRA KARACABEY ekranını görüntüleyorsunuz Seçenekleri Görüntüle

Kalan: 09:14:48 Görüntüle

observer H-2

Hall-2 ESRA KARACABEY

observer H-2

H-2, S-2, Latife Mehdizade

Hall-2, Şahin Efil

HALL- 2 yakup acet

yaşar dağ

Sesi aç

Videoyu Başlat

Katılımcılar

Sohbet

Ekran Paylaşımı

Kayıtlı Duraklat/Durdur

Ara Odalar

Reaksiyonlar

Uygulamalar

Odadan Çık

observer H-2

H2-Ali KELEŞ

observer H-2

HALL- 2 yakup acet

H-2, S-2, Latifa Mehdizada

Hall-2, Şahin Efil

1

2

3

4

5

AMAÇ- PURPOSE

- Psödoeksfoliasyon sendromlu (PES) hastalarda komplike olmayan fakoemülsifikasyon cerrahisinin kornea parametreleri üzerindeki erken postoperatif etkilerini PES'i olmayan vakalarla karşılaştırmak
- Klinisyenlerin PES hastalarını opere ederken, bu olguların kornea endoteline ait problemlerinin de bulunabileceği göz önünde bulundurularak önemli klinik çıkarımlar elde edilmesi

- Comparing the early postoperative effects of uncomplicated phacoemulsification surgery on corneal parameters in patients with pseudoexfoliation syndrome (PES) with those without PES
- Obtaining important clinical inferences when clinicians operate on PES patients, considering that these patients may also have corneal endothelial problems.

Not eklemek için tıklayın

Slayt 2 / 12 İngilizce (Birtleşik Krallık) Erişilebilirlik: Önerilere göz atın

Notlar Açıklamalar

%68

Kaydediliyor...

Kalan: 09:27:34

H3: Songül petek özer

Observer H-3

H3: Çiğdem Erdem

H3: Nermin Damla Okay

H-3 Erkan Kayıkçıoğlu

H3 Alper Tabanlı

Zeynep Uyaniker

Maryam Sabour

Zeynep Uyaniker

Maryam Sabour

CONTENT

CONFERENCE	I
SCIENTIFIC & REVIEW COMMITTEE	II
PHOTO GALLERY	III
PROGRAM	IV
CONTENT	V

Author	Title	No
Aysu ASLAN Berkay ÇAĞDAŞ YAPA Behire SANÇAR	DETERMINING THE ATTITUDES OF NURSING STUDENTS REGARDING DISABLED INDIVIDUALS	1
Mehtap KAVURMACI Ayşenur SARIASLAN	THE USE OF THE EDUCATIONAL PROGRAM BASED ON THE PRECEDE-PROCEED MODEL IN HEMODIALYSIS PATIENTS	3
Çiler ÇOKAN DÖNMEZ Sevcan TUG BOZDOĞAN	GENETIC COUNSELING AND NURSING	5
Çiler ÇOKAN DÖNMEZ	IMPORTANCE OF GENETIC COUNSELING IN GYNECOLOGICAL CANCERS	7
Ayberk TÜRKYILMAZ	SNP-ARRAY ANALYSIS IN EPILEPSY PATIENTS	9
Sümeyye AKÇOBAN	EFFECT OF TRAINING GIVEN TO HOME PATIENT CARE PROGRAM STUDENTS ON PATIENT PRIVACY ON PRACTICE: A QUASI-EXPERIMENTAL STUDY	11
Aslıhan AKSU Aysun BADEM	THE USE OF COMPLEMENTARY AND ALTERNATIVE TREATMENT METHODS IN THE MANAGEMENT OF PREGNANCY-RELATED NAUSEA AND VOMITING	13
Merve ARSLAN Celalettin ÇEVİK	THE RELATIONSHIP OF CYBERCHONDRIA AND HEALTH ANXIETY WITH COVID-19 KNOWLEDGE, ATTITUDES AND BEHAVIORS	15
Sezai ORUK Ozlem ERGUL ERKEC Zubeyir HUYUT Eda ACIKGOZ	INVESTIGATION OF POTENTIAL NEUROPROTECTION AND ANTIOXIDANT PROPERTIES OF GHRELIN IN CUPRIZONE INDUCED MULTIPLE SCLEROSIS MODEL IN RATS	17
Büşra DEMİR Yıldız ERDOĞANOĞLU	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CORE MUSCLE FUNCTIONALITY, UPPER EXTREMITY PERFORMANCE AND UPPER EXTREMITY DYNAMIC BALANCE IN YOUNG PEOPLE	19
Ayşe BAŞKAN Yıldız ERDOĞANOĞLU	AN INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CORE MUSCLE STRENGTH AND ENDURANCE AND UPPER EXTREMITY DYNAMIC BALANCE IN WOMEN WHO REGULARLY EXERCISE WITH PILATES	21
Buket VURAL Şevval ERHAN Büşra BUDAK Hikmet UÇGUN	THE EFFECT OF DISEASE DURATION ON QUALITY OF LIFE, PHYSICAL ACTIVITY AND FEAR OF MOVEMENT IN OLDER ADULTS WITH TYPE 2 DIABETES AND HYPERTENSION	23
Hanife ABAKAY Hanife DOĞAN	COMPARISON OF VISUAL DEFORMITY PERCEPTION AND QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH ADOLESCENT IDIOPATIC SCOLIOSIS WITH AND WITHOUT USING A CORSET: PILOT STUDY	25
Duygu KARACALIOĞLU Beyzanur DİKMEN HOŞBAŞ Berna KARAMANCIOĞLU Deniz DEMİRCİ	EVALUATION OF ACUTE EFFECTS OF GRASTON TECHNIQUE AND KINESIOLOGICAL TAPE APPLICATIONS ON BALANCE AND AGILITY IN HEALTHY ATHLETES	27
Beliz İNAN Şevval ATILGAN Arzu Razak ÖZDİNÇLER	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MOTOR FUNCTION LEVELS, HAND FUNCTIONS AND COMMUNICATION SKILLS OF CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY AND CAREGIVER'S CARE BURDEN AND HOPELESSNESS	29
Busra CANDIRI Burcu TALU Emre GUNER Metehan OZEN	EFFECT OF GRADED MOTOR IMAGERY ON FUNCTIONAL PERFORMANCE IN PATIENTS WITH TOTAL KNEE ARTHROPLASTY	31
Ayşe ÜNAL Şeref Duhan ALTUĞ Gülsüm TİKAÇ Filiz ALTUĞ	INVESTIGATION OF PERCEIVED STRESS, LIFE SATISFACTION AND COGNITIVE FLEXIBILITY LEVELS OF HEALTHY INDIVIDUALS WITH DIFFERENT LEVELS OF PHYSICAL ACTIVITY	33

Mahmut ULUBAY Ekrem AKDENİZ	THE EFFECTIVENESS OF PERCUTANEOUS NEPHROLITHOTOMY IN THE PATIENTS WITH PREVIOUS OPEN RENAL STONE SURGERY	35
Hamdi AFŞİN	FACTORS AFFECTING THE PROBABILITY OF PULMONARY EMBOLISM IN VENTILATION/PERFUSION LUNG SCINTIGRAPHY	39
Kübra BAYRAKTAR Hilal DENİZÖĞLU KÜLLİ	THE EFFECT OF URINARY INCONTINENCE ON QUALITY OF LIFE IN WOMEN BEFORE AND AFTER MENOPAUSE: A SURVEY STUDY	44
Ümit ŞİMŞEK Erdem ATALAY	FORENSIC MEDICAL EVALUATION OF SUDDEN CARDIAC DEATH IN ATHLETES	46
Gülsüm BİNGÖL Özge ÖZDEN Serkan ÜNLÜ	EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FLUID CONSUMPTION AND INFERIOR VENA CAVA DIAMETER BY ECHOCARDIOGRAPHY IN HEALTHY ADULTS	48
Volkan ŞAH	COMPARATIVE EFFECTS OF RADIAL (CONTROLLED-UNFOCUSED) AND FOCUSED (LARGE-FOCUSED) SHOCK WAVE THERAPIES IN THE TREATMENT OF LATE ADOLESCENTS WITH OSGOOD SCHLATTER DISEASE	51
Hilal SİPAHİOĞLU	RISK FACTORS AFFECTING MORTALITY IN PATIENTS ADMITTED TO THE TERTIARY INTENSIVE CARE UNIT WITH COMMUNITY-ACQUIRED PNEUMONIA	53
Hacer Özlem KALAYCI Murat GÜNAYDIN	INVESTIGATION OF THE PREVELANCE OF <i>Neisseria gonorrhoeae</i> , <i>Chlamydia trachomatis</i> , <i>Mycoplasma hominis</i> And <i>Ureaplasma urealyticum</i> IN GENITOURINER TRACT OF PATIENT WITH HPV	54
Mustafa KOCAAĞA	EVALUATION OF TWO-YEAR HIV DATA OF A SECOND STAGE STATE HOSPITAL	56
Adnan HAŞİMİ	QUANTIFICATION OF VANILILMANDELIC ACID IN URINE WITH HIGH PERFORMANCE LIQUID CHROMATOGRAPHY	58
Nergiz ZORBOZAN	EVALUATION OF MEASUREMENT UNCERTAINTY OF THYROID FUNCTION TESTS	60
Derya ÇAY DEMİR İbrahim Hakkı YÖRÜK Nesim ALADAĞ Halit DEMİR	COMPARISON OF SOME BIOCHEMICAL PARAMETERS ACCORDING TO THE STAGES OF THE DISEASE IN HEART FAILURE DISEASE	62
Merve ÖZEL	SILIBININ, A NATURAL ANTI-CANCER AGENT, INHIBITS EPITHELIAL MESENCHYMAL TRANSITION IN HUMAN INTRAHEPATIC CHOLANGIOCARCINOMA CELL LINE	64
Emre URHAN	THE EFFECTS OF EXENATIDE USED IN THE TREATMENT OF DIABETIC PATIENTS ON THE THYROID GLAND	66
Selin HAZIR	INVESTIGATION OF PARP-1 PATHWAY IN THE INFLAMMATORY RESPONSE AND OXIDATIVE STRESS IN NICOTINE-INDUCED MICE LUNG	68
Çiğdem YÜCEL Gökçe ŞEKER KARATOPRAK	DEVELOPMENT OF LIPOSOMAL FORMULATION CONTAINING TRIGONELLINE HCl AND EVALUATION OF ANTIDIABETIC EFFECTIVENESS	70
Aslı ÇAKAN Zeynep KARAKÖY İrem BOZBEY MERDE Gülce TAŞKOR ÖNEL Burçin TÜRKMEÑOĞLU Büşra DİNCER ELİF ÇADIRCI	DESIGN, SYNTHESIS AND IN SILICO INTEGRATED APPROACHES OF NOVEL PYRIDAZINON DERIVATIVE COMPOUNDS WITH ANTICANCER ACTIVITY	72
Elçin BAKIR Burcu ÜNLÜ ENDİRLİK	EVALUATION OF THE HEPATOPROTECTIVE EFFECTS OF VITAMIN E AND ALPHA-LIPOIC ACID AGAINST DIMETHOATE TOXICITY	74
Alperen Berkay KARACA Sabriye AYDINOĞLU	SPECTROSCOPIC APPROACH TO ANALYSIS OF EPILEPSY DRUGS	76
Esra NURULLAHOĞLU ATALIK Ayşenur ADA	EVALUATION OF KNOWLEDGE AND ATTITUDES OF RATIONAL ANTIBIOTIC USAGE OF PATIENTS APPLYING TO THE UNIVERSITY HOSPITAL	77
Mert KARTAL Neşe KARAKAŞ Gürkan KAPIKIRAN	THE EFFECT OF ILLNESS PERCEPTION LEVELS OF LIVER TRANSPLANT PATIENTS RECEIVING IMMUNOSUPPRESSIVE THERAPY ON THEIR RATIONAL DRUG USE LEVELS	79
Ayşe Nur YILMAZ Sümeyye ALTIPARMAK	MIDWIFERY APPROACHES IN UNPLANNED PREGNANCY	81

Sümeyye ALTIPARMAK Ayşe Nur YILMAZ	REFLECTIONS OF OBSTETRIC VIOLENCE ON WOMEN'S LIFE AND MIDWIFERY APPROACHES	83
Hamide ZENGİN Aslı AKDENİZ KUDUBEŞ Öznur TIRYAKİ	DEVELOPMENT AND PSYCHOMETRIC EVALUATION OF SELF-REPORTED HEEL BLOOD COLLECTION INFORMATION AND PRACTICES SCALE	85
Neşe ATAMAN BOR Dilek DEMİR KÖSEM	NURSING DIAGNOSIS AND CARE PLAN IN CHILD ABUSE	87
EvrİM ÇELEBİ	EFFECTS OF GLOBAL CLIMATE CHANGE ON MALNUTRITION IN CHILDREN	89
Nurcan YÖRÜK	COMPARISON OF MATERNAL AND FETAL TROPONIN I LEVELS BETWEEN FETAL DOPPLER FINDINGS WITH INTRAUTERINE GROWTH RETARDATION	91
Beyza AKTÜRK Meltem DEMİRGÖZ BAL	THE EFFECT OF ONLINE BREASTFEEDING COUNSELING GIVEN IN THE POSTPARTUM PERIOD ON BREASTFEEDING BEHAVIOR	93
Çiğdem KUNT İŞGÜDER	POSTERIOR REVERSIBLE ENCEPHALOPATHY SYNDROME SECONDARY TO PREECLAMPSIA (PRES): CASE REPORT	95
Alican SAPMAZ İlknur SAYAR Ece YİĞİT Tuncay KÜÇÜKÖZKAN	COMPARISON OF THROMBOCYTE VOLUME, THROMBOCYTE/LYMPHOCYTE AND NEUTROPHIL/LYMPHOCYTE RATIOS ACCORDING TO BODY MASS INDEX IN POSTMENOPAUSAL PATIENTS AND THE EFFECT OF THESE RESULTS ON CARDIOVASCULAR RISK AND HOT FLASHES	97
Şahin EFİL	DOES MEDICINE NEED PHILOSOPHY?	99
Şahin EFİL	ON CLASSICAL MEDICAL SCHOOLS, MEDICAL PERIODS AND METHODS	101
Hacı DURAN Esra KARACABEY	EVALUATION OF THE SOCIAL EFFECT AND EXPECTATIONS OF EPIDEMIC DISEASES ON DOCTORS (ISTANBUL EXAMPLE)	103
Lâîfe Mehdi-zade	THE ROLE OF PUBLIC HEALTH IN SOCIETY	105
Yaşar DAĞ Esat YETKİN	COMPLETE OCULOMOTOR NERVE PALSY FOLLOWING COVID-19 INFECTION: A CASE REPORT	107
Yakup ACET	THE ROLE OF INFLAMMATION IN MEIBOMIAN GLAND LOSS AND TEAR FILM INSTABILITY IN PATIENTS WITH ACNE VULGARIS	109
Ali KELEŞ Eren EKİCİ Süleyman Korhan KARAMAN	EARLY POSTOPERATIVE EFFECTS OF UNCOMPLICATED PHACOEMULSIFICATION ON CORNEAL PARAMETERS IN PATIENTS WITH PSEUDOEXFOLIATION SYNDROME	111
Müslüm TOPTAN	SHORT-TERM EFFECT OF PROSTAGLANDIN GROUP ANTIGLAUCOMATOUS DRUGS ON CHOROID THICKNESS	113
Çiğdem ERDEM	CAREGIVER BURDEN IN PATIENTS UNDERGOING COLORECTAL CANCER SURGERY: REVIEW	115
Songül PELTEK ÖZER	COVID-19 PANDEMIC'S EFFECT ON TUMOR DIAMETER AND LYMPH NODE METASTASIS IN BREAST CANCER	117
Erkan KAYIKÇIOĞLU	COLON CANCER AWARENESS AMONG MALE RELATIVES OF CANCER PATIENTS	119
Nermin Damla OKAY Mehmet KEŞKEK	CASE REPORT OF A RARE DISEASE: EXTRAHEPATIC BILE DUCT NEUROENDOCRINE TUMOR	121
Alper TABANLI	OUR SURGICAL TREATMENT RESULTS IN METASTATIC SPINAL TUMORS	123
Leila SABOUR TAKANLOU Maryam SABOUR TAKANLOU Cigir BIRAY AVCI	BIBR1532 REGULATES CHROMATIN REMODELING AND ABERRANT EPIGENETIC CHANGES IN MCF-7 BREAST CANCER CELLS	125
Eren OGUT Zeynep ASKIN	THE STIEDA PROCESS OF THE TALUS: THE ANATOMICAL KNOWLEDGE AND CLINICAL SIGNIFICANCE OF AN OVERLOOKED PROTRUSION	126
Gülgiz Hüseynova	THE CLINICAL ANATOMICAL FEATURES OF THE MANDIBULAR CANAL	127
Büşra ARSLAN Fusun SUNAR	VESTIBULAR SYSTEM PHYSIOPATHOLOGY	128
Jülide SAYIN KART	ANESTHESIA MANAGEMENT IN A PATIENT DEVELOPING TORTICOLLIS UNDER GENERAL ANESTHESIA: A CASE REPORT	130
Serap BULUT ÇÖBDEN Yunus KANTEKİN Altan KAYA	PYOGENIC GRANULOMAS OF HEAD AND NECK	132

Abdullah Enes ATAŞ	A DIAGNOSTIC CHALLENGE IN RENAL TUMOR IMAGING: ONCOCYTOMA	134
Sevda TUFAN Fatma HASTAOĞLU İrem DEMİR	THE EFFECT OF LISTENING TO RELAXING MUSIC ON PAIN AND VITAL SIGNS IN INTENSIVE CARE PATIENTS	135
Gülşen TOPAKTAŞ	EVALUATION OF QUALITY PERCEPTION OF NURSES WORKING IN INTENSIVE CARE SERVICE	137
Mükerrem KABATAŞ YILDIZ Oya Sevcan ORAK Ayşegül SARIOĞLU KEMER	DEVELOPMENT OF THE MINDFULNESS IN THE NURSING CARE SCALE	139
Sevda UZUN Esmâ ÖZMAYA	RATIONAL EMOTIVE BEHAVIORAL THERAPY AND MENTAL HEALTH	141
Esmâ ÖZMAYA Sevda UZUN	ANOREXIA NERVOSA AND PSYCHOTHERAPOTIC APPROACH	143
Emine CAN Serpil ÖZDEMİR	THE RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOLOGICAL RESILIENCE OF PREGNANT WOMEN AND CORONAVIRUS PHOBIA AND ANXIETY DURING THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS	145
Beyza SAKARYA Sibel ARGUVANLI ÇOBAN	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN AUTOMATIC THOUGHTS AND FRAILTY IN INDIVIDUALS AGE 65 AND OVER: A REVIEW	147
Hatice POLAT	DEPRESSION IN OLD AGE	149
Elif Esra ÖZTÜRK Tuba YALÇIN	THE EFFECT OF NUTRITION EDUCATION ON UNIVERSITY STUDENTS' NUTRITIONAL HABITS AND NUTRITION KNOWLEDGE	151
Havvanur YOLDAŞ İLKTAÇ	THE RELATIONSHIP OF CONSTIPATION WITH NUTRITIONAL STATUS AND WATER CONSUMPTION IN ADULTS	153
İrem AKAT Başak ÖNEY	NUTRITION IN FAMILIAL MEDITERRANEAN FEVER	155
Sema ÇALAPKORUR Hürmet KÜÇÜKKATIRCI BAYKAN	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ANTHROPOMETRIC MEASUREMENTS TOGETHER WITH HEDONIC HUNGER AND EATING AWARENESS IN INDIVIDUALS AGED 18-25	157
Gülsüm GÜRSOY Başak ÖNEY	ADIPOKINES AND METABOLISM	159
Yasemin ERTAŞ ÖZTÜRK	NUTRITION IN MULTIPLE SCLEROSIS	161
Ceyda KARADUMAN Çağlar DOĞUER	EFFECTS OF OMEGA-3 FATTY ACIDS ON EPILEPTIC SEIZURES	163
Burcu AKSOY CANYOLU	COMPARISON OF SALT RELATED KNOWLEDGE AND ATTITUDES IN HYPERTENSIVE AND NORMOTENSIVE ADULTS	165
Cahide ÇEVİK Özlem ÖRSAL	COMPARISON OF THE EFFECT OF SCHOOL-BASED GAME AND TRAINING INTERVENTION ON OVERWEIGHT AND OBESE STUDENTS ON WEIGHT LOSS	167
Kübra GÖKALP Mükerrem KABATAŞ YILDIZ	RESILIENCE AND CARE BURDEN IN CAREGIVERS OF PATIENTS WITH SCHIZOPHRENIA	169
Fatma Melike ERKAN Gamze SARIKOÇ	EVALUATION OF LIFE SATISFACTION, SELF-ESTEEM AND PSYCHOLOGICAL RESILIENCE IN PATIENTS WITH LIVER TRANSPLANTATION	171
Semanur BİLGİÇ Ayşe ÖZKARAMAN	EVALUATION OF MENTAL FATIGUE LEVELS OF HEALTHCARE PROFESSIONALS AND INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MENTAL FATIGUE LEVEL AND TENDENCY TO MAKE MEDICAL ERRORS	173
Sevda ONUK	OBESITY AND COMORBIDITIES AS RISK FACTORS FOR 28-DAY MORTALITY IN CRITICALLY ILL OLDER ADULT PATIENTS WITH COVID-19	175
Hanife TİRYAKİ ŞEN Tuğba ÖZTÜRK YILDIRIM Hilal KUŞCU KARATEPE Şehrînaz POLAT	DETERMINING THE FACTORS AFFECTING STUDENTS' COMPASSION LEVELS: A CROSS-SECTIONAL STUDY	177
Ayşenur KARPUZLUK Ayşe AKALIN	PARENTING STRESS AND CHILDBEARING MOTIVATIONS OF MOTHERS OF CHILDREN DIAGNOSED WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER	179

Elif BAYRAKÇI Kamile AKÇA	INFANTILE COLIC AND CURRENT APPROACHES	181
Ferdane DANIŞMAN KALINDEMİRTAŞ	ANALYSIS OF PACLITAXEL EFFECT IN BREAST CANCER CELLS BY FTIR SPECTROSCOPY	183
Melike Elif KALFAOĞLU	BREAST MRI FINDINGS AND ITS CONTRIBUTION TO THE DIFFERENTIAL DIAGNOSIS OF IDIOPATIC GRANULOMATOUS MASTITIS	185
Zeynep UYANIKER Nareg DOĞAN	PRE-POST-SURGERY TRAINING FOR OPEN HEART SURGERY PATIENTS STRUCTURED ACCORDING TO THERAPEUTIC COMMUNICATION STAGES; EFFECT ON INTUBATION RESPONSE, AJITATION BEHAVIOR AND TIME TO DISCONNECT FROM INTUBATION	189
Nurıza ZAMIRBEKOVA	SURGICAL TREATMENT OF ENTROPION CASE IN 15 DOGS	192
Burcu ŞAHBAZ Sema KOÇAŞLI	THE EFFECT OF EDUCATION ON QUALITY OF LIFE FOR PATIENTS WHO HAVE SURGERY FOR CHRONIC VENOUS INSUFFICIENCY	194
Ercan KORKUT Salih KARA	CENTRAL HEPATECTOMY FOR ALVEOLAR ECHINOCOCCAL DISEASE OF THE LIVER: CASE REPORT AND LITERATURE REVIEW	196
Can KONCA	IS IT POSSIBLE TO PREDICT THE NON-RECURRENT LARYNGEAL NERVE ANATOMY BEFORE DISSECTION? ANALYSIS OF 37 PATIENT'S NEUROMONITORIZATION DATA	198
Nevin ÇITAK BİLGİN Mervenur BÖYÜK	ATTITUDES OF NURSING STUDENTS TOWARDS SEX MYTHS, EXTRAMARITAL SEXUAL INTERCOURSE, AND THE VIRTUE EXPECTATIONS	201
Sedat ÖZDEMİR	EVALUATION OF THE RISK OF FALLING IN PATIENTS APPLIED TO GERIATRIC CLINIC	203
Süheyla AYDOĞMUŞ	EMPLOYEES OF GYNECOLOGY AND OBSTETRICS CLINIC EMPLOYEE FEEDBACK SURVEY STUDY	205
Hafize EKİN ZÜMRÜT BİLGİN	BIRTH PERCEPTIONS OF ADOLESCENT AND ADULT PREGNANT	207
Ummahan DALKILINÇ HÖKENEK	MANAGEMENT OF A PREGNANCY COVID-19 PATIENT IN INTENSIVE CARE UNIT: A CASE REPORT	209
Duygu TATAR Meltem DEMİRGÖZ BAL	THE EFFECTS OF FERTILITY MANAGEMENT COUNSELING SUPPORTED WITH TELEHEALTH ON CONTRACEPTIVE USE	211
Nursel CENGİZ Aysel TOPAN Türkan AKYOL GÜNER	EVALUATION OF SELF-CARE POWER AND QUALITY OF LIFE OF ADOLESCENTS DIAGNOSED WITH TYPE 1 DIABETES DURING THE PANDEMIC PERIOD	213
Ömer DURSUN Erhan DİNCER İbrahim Hakkı SAĞOL	ASSESSMENT OF BRUXSIM AND BRUXISM SYMPTOMS IN MOTHERS OF CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY	216
Sadiye SERT Alpaslan TANER	EVALUATION OF VITAMIN D LEVELS IN CHILDREN ADMITTED TO THE PEDIATRICS OUTPATIENT CLINIC BY AGE, GENDER AND SEASONAL CHARACTERISTICS	218
Sadiye SERT	ASSOCIATION OF IRON DEFICIENCY ANEMIA AND EATING CLOVE IN AN 8-YEAR-OLD GIRL. A RARE CASE REPORT	220
Birsel MOLU	THE ATTITUDES OF THE PARENTS OF CHILDREN IN PRIMARY SCHOOL TO GROWTH PAIN	222
Halil DEĞİRMENCİOĞLU	DIAGNOSIS AND TREATMENT OF NEONATAL DIABETES MELLITUS	224
Yasemin BARANOĞLU KILINÇ	TRANSIENT BENIGN HYPERPHOPHATASEMIA IN AN İNFANT WITH ACUTE GASTROENTERITIS	226
Ceren GÜNBEY	EVALUATION OF ANXIETY LEVELS OF MOTHERS WITH CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY	228
Mürşide ZENGİN Ceyda BAŞOĞUL	THE EFFECT OF PARENTAL ANXIETY LEVEL ON CHILDREN'S PSYCHOSOCIAL SYMPTOMS IN HOSPITALIZED CHILDREN	230
Sidar GÜL Mürşide ZENGİN	OBESITY IN ADOLESCENCE: ITS EFFECT ON SEXUAL HEALTH AND BODY IMAGE	232
Sarsenbayeva Maira Zamanbekovna Ryskulova Alma-gul Rakhimovna Baymuratova Mayrash Aushatovna	MONITORING OF THE RELEASE OF CANDIDA FUNGI IN CHILDREN WITH PULMONARY TUBERCULOSIS	234

Chingisova Laila Tursinbekovna Auezov Abylai Sharipbekovich Anuarova Akerke Bakhytzhanovna Baduova Zhazira Orazovna		
Raushan AIBEK KARAKULULY Ryskulova ALMAU-GUL RAHIMOVNA Sarsenbayeva MAIRA ZAMANBEKOVNA	FREQUENCY OF BRUCELLOSIS IN THE POPULATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN	238
Mariya Laktionova Mairash Baimuratova Aringazina Altyn	EXPERIENCE OF USING ONLINE-MONITORING DURING THE COVID-19 PANDEMIC AFTER SURGICAL TREATMENT OF GENITAL PROLAPSE	239
Abu Nurgul Ryskylova A.R Sarsenbaeva M.Z.	HEPATITIS B IN 2017-2018	241
Nurkina D.A. Baimuratova M. A. Zhussupbekova L.I. Abenova A.T. Laktionova M.	ANALYSIS OF THE DYNAMICS OF HOSPITALIZATION FREQUENCY OF YOUNG PATIENTS WITH ACUTE TYPES OF CORONARY HEART DISEASE IN ALMATY CITY CARDIOLOGY CENTER	244
Mutlu KESKİN	IMPROVEMENT OF MILLER-IV GINGIVAL RECESSION WITH SPONTANEOUS REPOSITIONING OF PATHOLOGIC TOOTH MIGRATION FOLLOWING PERIODONTAL SURGERY - 4-YEAR CASE REPORT	246
Semiha ARSLAN Gökçe KIRYAMAN Samef ÇELİK	COMPARISON OF ORTHODONTIC TREATMENT WITH CLEAR ALIGNERS AND FIXED APPLIANCES IN TERMS OF EXTERNAL APICAL ROOT RESORPTION: A RETROSPECTIVE STUDY	248
Gülay KAMIŞ Bekir EŞER	AESTHETIC PROSTHETIC REHABILITATION of TRAUMATIC ANTERIOR TEETH WITH MULTIDISCIPLINARY APPROACH	250
Gülay KAMIŞ Bekir EŞER	EVALUATION OF BOND STRENGTH OF CAD/CAM ZIRCONIA BLOCKS WITH DIFFERENT RESIN CEMENTS, USING ATMOSPHERIC PRESSURE PLASMA AND CONVENTIONAL SURFACE MODIFICATION METHODS	252
Hafize ÖZTÜRK ÖZENER	EVALUATION OF RELATIONSHIP BETWEEN TOOTH LOSS AND STAGING AND GRADING OF PERIODONTITIS	254
Emre TAŞLI Muhammet Mustafa GÜLAÇTI Halil YILMAZ	INVESTIGATION OF PLANTS WHICH HAVE THE NAME CONTAINING THE WORD TURKISH"Diş" (ENGLISH: TOOTH) FROM PAST TO PRESENT IN ANATOLIAN REGIONS	256
Naci ŞENKAL Yasemin OYACI	THE ROLE OF IL4, PSGL-1, PER3, eNOS and XRCC4 VNTR POLYMORPHISMS IN PATIENTS WITH METABOLIC SYNDROMES: A PILOT STUDY	258
Esat Taylan UĞURLU	THE VALUE OF ERCPN IN POSTCHOLECYSTECTOMY BILE DUCT INJURIES	260
Mehmet Akif OZTURK	COULD SHORT-TERM PITAVASTATIN TREATMENT HAVE AN EFFECT ON INFLAMMATION MARKERS?	264
Adem ÇAĞLAYAN Oğuzhan ZENGİN Enes Seyda ŞAHİNER	COEXISTENCE OF BRUCELLOSIS AND MUSHROOMS INTOXICATION IN A PATIENT PRESENTING WITH TOXIC HEPATITIS	267
Pınar Didem YILMAZ Tağmaç DEREN	THE RELATIONSHIP OF CAROTIS ARTERY ATHOSCLEROSIS AND MICROVASCULAR COMPLICATIONS IN TYPE II DIABETES AND THE ROLE OF DOPPLER FLOW PARAMETERS FROM THE EXTRACRANIAL INTERNAL CAROTIS ARTERY IN DETERMINING MICROANGIOPATHY	269
Alev YILDIRIM KESKİN Tuğba MENEKLİ Sibel ŞENTÜRK	THE RELATIONSHIP BETWEEN COMFORT LEVELS AND DIET ADAPTATION BELIEFS HEMODIALYSIS PATIENTS'	271
Ferhan BÖLÜKBAŞ Orhan YAVUZ Yasemin ÖZNURLU	EFFECTS OF IN OVO ADMINISTERED MONOSODIUM GLUTAMATE ON THE LIVER IN CHICKEN EMBRYOS	273

G. Sanem SARIBAŞ	BORIC ACID SUPPRESSES THE GROWTH OF MDA-MB-231 HUMAN BREAST CANCER CELLS BY REGULATING THE TGFB/SMAD PATHWAY	275
Sibel TÜREDİ Hatice HANCI	EVALUATION OF DOSE-DEPENDENT EFFECTS OF RESVERATROL AGAINST TESTIS DAMAGE INDUCED-CISPLATIN IN RATS	277
Fatih OKAN Sümeyye KAVİCİ PORSUK İşıl Miray DİNCEL Kübra TOPCU Sümeyya ÜSTÜN Merve AKKOÇ	DETERMINATION OF MEN'S KNOWLEDGE LEVELS ABOUT HUMAN PAPILLOMAVIRUS, SCREENING TEST, AND VACCINE	279
İkra KIVRAK Sebahat ATEŞ	NURSES' CHRONIC DISEASE CONDITIONS AND PREDISPOSING FACTORS: TRADITIONAL REVIEW	281
Ayşe Gül PARLAK	FAMILY MEMBERS CARING FOR GERIATRIC CANCER PATIENTS THE DIFFICULTIES	283
Ayşe Gül PARLAK	USAGE OF ENERGY THERAPY IN HEMODIALYSIS PATIENTS: REIKI	285
Şefika YILDIRIM Birgül ÖZKAN	FAMILY STRUCTURE AND PSYCHIATRIC NURSING	287
Hatice DURMAZ Sibel AŞI KARAKAŞ Şeyda ERÇEL	THE RELATIONSHIP BETWEEN COMPASSION FATIGUE and PROFESSIONAL SELF CONCEPT in PSYCHIATRIC NURSES	289
Necla KUNDAKCI Birgül ÖZKAN	FAMILY AND CULTURE INTERACTION IN PSYCHIATRIC NURSING	291
Nesibe GÜNAY MOLU	STIGMATIZATION OF MENTAL ILLNESSES AND MENTAL HEALTH LITERACY; NURSING INTERVENTIONS	293
Cemal ULUSOY	MICROSATELLITE INSTABILITY IN RIGHT-SIDED COLON CANCER	295
Mehmet Güray DUMAN Biol AĞCA Hakan EVRÜKE Ali DURMUŞ Rıdvan YAVUZ Uğur KESİCİ Erdal POLAT	THE EFFECT OF DIFFERENT TYPES OF PROSTHETIC MATERIALS ON THE DEVELOPMENT OF INTRAABDOMINAL ADHESIONS USED IN GROUPS WITH OMENTECTOMY AND WITHOUT OMENTECTOMY IN EXPERIMENTAL INCISIONAL HERNIA MODEL	296
Ali ALEMDAR	THE LEARNING CURVE AND EXPERIENCE IN GASTRIC CANCER SURGERY	299
Zeynep YEGIN KATRAN Mustafa ERELEL	EVALUATION OF BRONCHIAL MUCOSA AND MINOR SALIVARY GLAND INVOLVEMENT IN PATIENTS DIAGNOSED WITH SARCOIDOSIS	301

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ENGELLİ BİREYLERE İLİŞKİN TUTUMLARININ
BELİRLENMESİ

DETERMINING THE ATTITUDES OF NURSING STUDENTS REGARDING DISABLED
INDIVIDUALS

Aysu ASLAN

ORCID: 0000-0003-3905-2417

Berkay ÇAĞDAŞ YAPA

ORCID: 0000-0002-6630-2445

Dr. Öğr. Üye. Behire SANÇAR

ORCID: 0000-0003-1053-6688

ÖZET

Giriş: Engellilerin toplumda etkin biçimde yer alabilmeleri için toplumun olumlu yönde tutum geliştirmesi önemlidir. Hemşireler engelli bireylerle en sık karşılaşan ve bakım veren sağlık çalışanlarıdır. Ayrıca hemşirelerin toplumun bilinçlendirilmesinde de rolleri vardır. Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinin engelli bireylere yönelik tutumlarının araştırılması bu konuda yapılacak düzenlemelere ışık tutması açısından önemlidir.

Amaç: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin engelli bireylere ilişkin tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte tasarlanan bu araştırma Kasım-Aralık 2022 tarihleri arasında Mersin’de bulunan bir üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 193 öğrencinin (Toplam 207 öğrenci %93,24) katılımıyla gerçekleştirildi. Araştırma verileri; ‘Sosyo-demografik Bilgi Formu’ ve ‘Yetersizlikten Etkilenmiş Kişilere Yönelik Tutum Ölçeği’ ile toplandı. Veriler, SPSS-25.0 paket programında değerlendirildi. Anlamlılık düzeyi 0.05 kabul edildi. Araştırmanın yapılabilmesi için bir üniversitenin etik kurulundan onay (26.10.2022/167) ve ilgili üniversiteden kurum izni (11.10.2022/25180) alındı.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %49,7’sinin 18-20 yaş grubunda, %75,1’inin kadın, %34,2’sinin engelli tanıdığı olduğunu, %15,5’inin engelli bireye bakım verdiği belirlendi. Öğrencilerin ölçek puan ortalaması 57.49 ± 12.33 olarak bulundu (Min: 21-Max: 89). Literatürdeki üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmalarda benzer puanlar alındığı görüldü. Çalışmamızda, hemşirelik öğrencilerinin yaşı ile ölçek puanları arasında anlamlı bir fark saptandı ($p=0.003$). Yapılan ileri analizde 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerin, 21-23 yaş aralığındakilere göre ölçek puanlarının anlamlı derecede daha yüksek olduğu bulundu ($p<0.001$). Ayrıca 1. ve 2. Sınıf öğrencilerin ölçek puanları diğer üst sınıflara göre daha yüksekti. Üniversitede engellilik veya engelli bireylerle ilgili ders aldığı belirtilenlerin ölçek puanları, almayanlara göre daha yüksek ancak aradaki fark anlamlı değildi.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin engelli kişilere yönelik tutumları orta düzeyde olup sadece yaş değişkenine göre fark gösterirken, cinsiyet, sınıf, yakınlarında engelli bulunma durumu, üniversitede konu ile ilgili ders alma durumu ve engelli bireye bakım verme değişkenlerine göre fark göstermedi. Hemşirelik öğrencilerinin engellilere yönelik tutumlarının olumlu yönde geliştirilmesi amacıyla eğitim programları düzenlenmesi ve konu ile ilgili araştırmaların artırılarak daha geniş kapsamlarda gerçekleştirilmesi önerildi.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, İşitme engelli, Farkındalık, Tutum

ABSTRACT

Introduction: It is important for the society to develop a positive attitude so that the disabled can take part in society effectively. Nurses are the health professionals who encounter and care for disabled people most frequently. In addition, nurses have a role in raising awareness of the society. For this reason, it is important to investigate the attitudes of nursing students towards disabled individuals in terms of shedding light on the regulations to be made in this regard.

Aim: This research was conducted to determine the attitudes of nursing students towards disabled individuals.

Method: This descriptive study was conducted with the participation of 193 students (207 students, 93.24% in total) studying in the nursing department of a university in Mersin between November and December 2022. Research data; It was collected with the 'Socio-demographic Information Form' and the 'Attitude Scale towards Persons Affected by Disability'. The data were evaluated in the SPSS-25.0 package program. The significance level was accepted as 0.05. In order to conduct the research, approval (26.10.2022/167) from the ethics committee of a university and institutional permission (11.10.2022/25180) from the relevant university were obtained.

Results: It was determined that 49.7% of the students participating in the study were in the 18-20 age group, 75.1% were women, 34.2% had acquaintances with disabilities, and 15.5% were providing nursing care to disabled individuals. The scale mean score of the students was found to be 57.49 ± 12.33 (Min: 21-Max: 89). It was observed that similar scores were obtained in studies conducted with university students in the literature. In the further analysis, it was found that the scale scores of the students in the 18-20 age range were significantly higher than those in the 21-23 age range ($p < 0.001$). In addition, scale scores of 1st and 2nd grade students were higher than other upper grades. The scale scores of those who stated that they took a course related to disability or disabled individuals at the university were higher than those who did not, but the difference was not significant.

Conclusion: Nursing students' attitudes towards disabled people were moderate and differed only according to the age variable, while they did not differ according to the variables of gender, class, having a disability in their relatives, taking courses related to the subject at the university and caring for the disabled individual. In order to improve the attitudes of nursing students towards the disabled in a positive way, it was recommended to organize training programs and to increase the research on the subject in a wider scope.

Keywords: Nursing student, Hearing impaired, Awareness, Attitude

PRECEDE-PROCEED MODELİ' NE TEMELLENDİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMININ
HEMODİYALİZ HASTALARINDA KULLANIMI

THE USE OF THE EDUCATIONAL PROGRAM BASED ON THE PRECEDE-PROCEED MODEL
IN HEMODIALYSIS PATIENTS

Prof. Dr. Mehtap KAVURMACI

Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Yakutiye, Erzurum.

ORCID NO: 0000-0001-7062-4845

Arş. Gör. Dr. Ayşenur SARIASLAN

Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Merkez, Kars.

ORCID NO: 0000-0001-8005-1067

ÖZET

Kronik böbrek hastalığı tüm dünyada artmaya devam eden önemli bir sağlık problemidir. Kronik böbrek hastalığının tedavisinde en sık uygulanan renal replasman tedavisi tipi Hemodiyalizdir. Hemodiyalizde başarı büyük oranda hastaların tedaviye uyumuna bağlıdır. Hemodiyaliz hastalarının tedaviye uyum sağlamaları ve yaşam kalitelerinin artması için hastaların sağlıklı yaşam biçimi davranışı kazanmaları gerekmektedir. Hastalara olumlu yönde sağlık davranışı kazandırmak için hastaların davranış sürecini değerlendiren birçok model geliştirilmiştir. Bu modellerden biri de Lawrence Green (1975) tarafından geliştirilmiş PRECEDE Modeli'dir. Kaiser ve Green'in çalışmaları ile Precede modeline (1980) PROCEED modeli de eklenmiştir. Model, olumlu yönde davranış değişikliğini kazandırmak için yapılandırılmış eğitim basamaklarını içermektedir. Model, araştırmacıya problemi ve probleme neden olan aksaklıkları tanımlama ve tespit edilen bu aksaklıklar ile yaşam kalitesini değerlendirme, çözümüne yönelik sağlık programı geliştirme imkanı sağlar. Literatür taramasında bu modelin hemodiyaliz hastalarına uygulandığı sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Ülkemizde hemodiyaliz hastalarında PPM (Precede Proceed Modeli) ile yapılmış çalışmaya rastlanmamıştır. PPM ye dayalı eğitim programı hemodiyaliz hastalarının yaşam kalitelerini, öz bakım güçlerini ve bilgilerini arttırmaktadır. Bu sebeple yaşam kalitesi ve öz bakım gücü düşük olan hemodiyaliz hastalarında olumlu sağlık davranışı kazandıran ve yaşam kalitesini artıran PPM' nin hastayla en çok vakit geçiren ve hastanın primer bakımını üstlenen hemşireler tarafından kullanılmasının hastalara olumlu sağlık davranışı kazandırılması ve yaşam kalitesinin artırılması amacıyla kullanımı faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemodiyaliz, hemşirelik, precede-proceed modeli, sağlıklı yaşam biçimi davranışı, tedaviye uyum, yaşam kalitesi

ABSTRACT

Chronic renal failure is a significant health problem that continues to increase worldwide. Hemodialysis is the most common type of renal replacement therapy in the treatment of chronic kidney disease. Success in hemodialysis mainly depends on patient compliance with the treatment. For hemodialysis patients to comply with the treatment and to improve their quality of life, patients should assume healthy lifestyle behaviors. Numerous models have been developed to evaluate the behavioral process of patients to provide patients with positive health behaviors. One of these models is the PRECEDE Model developed by Lawrence Green (1975). With the studies of Kaiser and Green, the PROCEED model was added to the Precede model (1980). The model includes structured training steps to ensure positive behavior change.

The model enables the researcher to define the problem and the flaws causing the problem, to evaluate the quality of life together with these flaws, and to develop a health program for its solution. In the literature review, there were a limited number of studies that applied this model to hemodialysis patients. In Turkey, there was no study conducted with PPM (Precede Proceed Model) in hemodialysis patients. A PPM-based training program increases the quality of life, self-care agency, and knowledge of hemodialysis patients. Therefore, since nurses spend the most time with patients and undertake their primary care, it would be beneficial for them to use PPM, which provides positive health behaviors and increases the quality of life in hemodialysis patients with low quality of life and self-care agency, to provide patients with positive health behaviors and increase their quality of life.

Keywords: Healthy lifestyle behavior, hemodialysis, nursing, precede-proceed model, quality of life treatment compliance,

GENETİK DANIŞMANLIK VE HEMŞİRELİK

GENETIC COUNSELING AND NURSING

Msc. Ciler COKAN DONMEZ

ORCID: 0000-0001-8706-3685

Cukurova University, Faculty of Medicine, Department of Medical Genetics, Adana, Turkey

Prof. Dr. Sevcan TUG BOZDOGAN

ORCID: 0000-0003-3853-8212

Cukurova University, Faculty of Medicine, Department of Medical Genetics, Adana, Turkey

Uluslararası İnsan Genom Projesi'nin tamamlanmasıyla genetik alanındaki gelişmeler hız kazanmasıyla hemşirelere yeni roller yüklenmektedir. Genetik bilimindeki bu ilerlemeler, özellikle hemşirelerin genetik gelişmeleri takip ederek klinik uygulamalara temel oluşturacak şekilde genetik bilgiye sahip olmalarını zorunlu hale getirmektedir. Hemşirelere düşen önemli rollerden biri genetik danışmanlıktır. Genetik bir hastalık taşıyan veya taşıma riski olan bireylere ve bu bireylerin aile üyelerine hastalığın prognozu, tekrarlama olasılığı varsa tedavisi ile birlikte hangi dönemlerde hangi testlerin yapılması gerektiği ve bunların sonuçlarıyla ilgili bilgi verilmesi olarak tanımlanan genetik danışmanlık, aynı zamanda aile üyelerinin genetik hastalığın mevcut veya sonrasında gelişebilecek sonuçlarına uyum sağlamalarına yönelik psikolojik danışmanlığı da kapsayan gerekli bir sağlık hizmetidir. Hemşireler sağlık bakım hizmetlerinin ön sıralarında yer alan sağlık profesyoneli olmaları sebebiyle genetik temelli aktivitelerde yer alabilmektedirler. Bunun için hemşirenin; ayrıntılı aile öyküsü alarak pedigrî çizebilmesi, kalıtsal ve kalıtsal olmayan hastalık risk faktörlerini değerlendirebilmesi, genetik aile öyküsü alabilmesi, genetik testler için aydınlatılmış onam alabilmesi, hastalıkların kalıtım şekillerini bilerek hastayı değerlendirebilmesi, bireylere ve ailelere genetik bilgi ve psikososyal destek sağlayabilmesi, genetik hastalıklar açısından risk altında olan veya bu hastalıklardan etkilenen bireylere ve ailelere genetik danışmanlık verebilmesi ve genetik test raporlarını hastaya aktarabilmesi gerekmektedir. Bu bağlamdan yola çıkılarak, genetik danışmanlık özelinde hemşirelerin genetik hastalıkların kalıtım şekilleri, sınıflandırılmaları, aile öyküsü ve pedigrî alınması konusunda gerekli bilgiye sahip olmaları gerekmektedir. Ayrıca bu uygulamalara ek olarak genetik testler, test süreci ve olası sonuçları, risk taşıyan aile üyeleri arasında genetik risk iletişimi ve risk azaltıcı koruyucu stratejiler konusunda eğitim ve danışmanlık sağlama, hemşirelerin genetik danışmanlıktaki rolleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde genetik danışmanlık hizmeti tıbbi genetik uzmanları tarafından verilmekte olup dünyada çeşitli ülkelerde olduğu gibi ayrı bir meslek dalı olarak standardizasyonu bulunmamaktadır. Ancak 2011 yılında revize edilen hemşirelik yönetmeliğinde genetik hastalık riski taşıyan ailelere danışmanlığın uzman kadın sağlığı hemşireleri tarafından da verilebilmesi görev ve yetkileri arasına alınmıştır. Bu amaçla, bu sunumda genetik danışmanlıkta hemşirelerin rol ve sorumluluklarının literatür ışığında irdelenmesi amaçlanmıştır.

AnahtarKelimeler: Genetik danışmanlık, genetik, hemşirelik.

ABSTRACT

With the completion of the International Human Genome Project, new roles are assigned to nurses as developments in the field of genetics accelerate. These advances in genetics make it mandatory for nurses, in particular, to follow genetic developments and have genetic information to form the basis of clinical practice. One of the important roles of nurses is genetic counseling. Genetic counseling, which is defined as informing individuals who have or are at risk of carrying a genetic disease, and their family members about the prognosis of the disease, if there is a possibility of recurrence, treatment, which tests should be performed at which periods and their results, and at the same time, it is also possible for family members to develop the genetic disease in the current or subsequent period. It is a necessary health service that includes psychological counseling to adapt to the results of the disease. Because nurses are health professionals at the forefront of health care services, they can take part in genetic-based activities. For this, the nurse; Being able to draw a pedigree by taking a detailed family history, evaluate hereditary and non-hereditary disease risk factors, obtain genetic family history, obtain informed consent for genetic tests, evaluate the patient by knowing the inheritance patterns of diseases, provide genetic information and psychosocial support to individuals and families at risk for genetic diseases. It is necessary to provide genetic counseling to individuals and families with or affected by these diseases and to transfer genetic test reports to the patient. Based on this context, nurses should have the necessary knowledge about the inheritance patterns of genetic diseases, their classification, family history and pedigree, especially in genetic counseling. In addition to these applications, genetic testing, testing process and possible results, genetic risk communication among risky family members and providing education and counseling on risk-reducing protective strategies appear as the roles of nurses in genetic counseling. In our country, genetic counseling service is provided by medical genetics specialists and there is no standardization as a separate profession as in various countries in the world. However, in the nursing regulation, which was revised in 2011, it has been included in its duties and authorities to provide counseling to families at risk of genetic diseases by specialist women's health nurses. For this purpose, in this presentation, it is aimed to examine the roles and responsibilities of nurses in genetic counseling in the light of the literature.

Keywords: Genetic counseling, genetics, nursing.

JİNEKOLOJİK KANSERLERDE GENETİK DANIŞMANLIĞIN ÖNEMİ

IMPORTANCE OF GENETIC COUNSELING IN GYNECOLOGICAL CANCERS

Çiler ÇOKAN DÖNMEZ

Bilim Uzmanı, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi Tıbbi Genetik Anabilim Dalı,
Adana., ORCID: 0000-0001-8706-3685

ÖZET

Jinekolojik kanserler son yıllarda dünyada ve ülkemizde giderek artan, kadının yaşam kalitesini olumsuz etkileyen kadın sağlığı sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Jinekolojik kanserler kadın üreme yollarında ve organlarında meydana gelen malign hastalıklar olarak tanımlanmaktadır ve kadınlarda morbitide ve mortalitenin en önemli nedenleri arasındadır(1,2). Jinekolojik kanser türleri; serviks, over, endometrium, vulva ve vajinal kanser olarak yer aldıkları organa göre isimlendirilmektedirler. Ayrıca jinekolojik kanserler; kanser hücrelerinin tipine, evresine, histolojisine ve tedaviye yanıt şekline göre kişisel farklılıklar göstermektedir. Jinekolojik kanserlerin Dünyada görülme sıklıklarına bakıldığında; 2020 yılında Dünyada ilk 5'te görülen jinekolojik kanser çeşitleri sırasıyla serviks kanseri(%3,1) endometrium kanseri(%2,2) over kanseri(%1,6) vulva kanseri(%0,23) ve vajina kanseri(%0,09) olduğu belirtilmiştir(4). Türkiye'de ise; 2020 yılında Sağlık Bakanlığının yayınladığı veriler doğrultusunda bu kanser türlerinden endometrium kanserinin(%5,6), serviks kanserinin(%2,3), over kanserinin(%3,3), vulva kanserinin(%0,5), vajina kanserinin(%0,2) olduğu belirtilmiştir(5). Bilindiği üzere jinekolojik kanserler açısından herediter (kalıtsal) yatkınlığa sahip kadınlarda, herediter kanser türlerinin görülme sıklığı yüksektir. American College of Obstetricians and Gynecologists (ACOG) tarafından 2022'de güncellenen rehberde, kalıtsal jinekolojik kanserler için (ailesinde spesifik genetik mutasyonu tanımlanan kadınlara ve akrabalarına) genetik testlerin yapılması ve genetik danışmanlık verilmesi önerilmiştir(7). Bu sebeple, jinekolojik kanserler açısından herediter kanser yatkınlığı olan veya olabilecek kadınların risk faktörleri açısından kapsamlı bir aile öyküsü alınıp pedigr (soy ağacı diyagramı) çizilerek değerlendirilmesi ve duruma yönelik genetik danışmanlık hizmeti almaları gerekmektedir.

Genetik danışmanlık, genetik bir hastalık taşıyan veya taşıma riski olan bireylere ve bu bireylerin aile üyelerine hastalığın prognozu, tekrarlama olasılığı varsa tedavisi ile birlikte hangi dönemlerde hangi testlerin yapılması gerektiği ve bunların sonuçlarıyla ilgili bilgi verilmesi olarak tanımlanmaktadır (8). Aynı zamanda genetik danışmanlık, aile üyelerinde olası veya var olan genetik hastalıklar sonucunda gelişebilecek durumlara uyum sağlamalarına yönelik psikolojik danışmanlığı da kapsayan gerekli bir sağlık hizmetidir(8,9). Özellikle herediter yatkınlığa sahip kadınlar başta olmak üzere tüm kadınların jinekolojik kanserlere yönelik farkındalığı artırılmalı, bilgi eksiklikleri giderilmeli ve erken dönemde jinekolojik kanserler açısından genetik danışmanlık olarak tarama programlarına yönlendirilmeleri de jinekolojik kanserlerin erken dönemde tedavi edilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamdan yola çıkılarak, jinekolojik kanserlerde genetik danışmanlığın önemini vurgulamak ve özellikle over ve endometrium kanserlerinde herediter genetik yatkınlık açısından kadınlarda farkındalık oluşturmak amacıyla bu derleme güncel literatür ışığında irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Jinekolojik kanserler, genetik danışmanlık, serviks kanseri, endometrium kanseri, over kanseri.

ABSTRACT

Gynecological cancers are a women's health problem that has been increasing in the world and in our country in recent years, affecting women biologically, psychologically and socially, and negatively affecting their quality of life. Gynecological cancers are defined as malignant diseases occurring in the female reproductive tract and organs and are among the most important causes of morbidity and mortality in women (1,2). Types of gynecological cancers; cervical cancer, ovarian cancer, endometrial cancer, vulva cancer and vaginal cancer are named according to the organ they are in. In addition, gynecological cancers; It shows individual differences according to the grade, type, stage, histology and response to treatment of the cancer cell. Considering the prevalence of gynecological cancers in the world; The gynecological cancer types seen in the top 5 in the world in 2020 were cervical cancer (3.1%), endometrial cancer (2.2%), ovarian cancer (1.6%), vulvar cancer (0.23%) and vaginal cancer (0.09%) (4). In Turkey; In line with the data published by the Ministry of Health in 2020, endometrial cancer, one of these cancer types, endometrial cancer is (5.6%), cervical cancer is (2.3%), ovarian cancer is (3.3%), vulvar cancer is (0.5%) and vaginal cancer is (0.2%) (5). As it is known, the incidence of hereditary cancer types is high in women with familial (hereditary) predisposition to gynecological cancers. The guide updated in 2022 by the American College of Obstetricians and Gynecologists (ACOG) recommends genetic testing and genetic counseling for hereditary gynecological cancers (women and their relatives with a specific genetic mutation in their family) (7). For this reason, due to the high incidence of hereditary cancer types in women who have or may have hereditary cancer predisposition in terms of gynecological cancers, women should be questioned early in terms of risk factors, a comprehensive family history should be taken, a pedigree (family tree diagram) should be drawn, and they should receive genetic counseling for this situation.

Genetic counseling is defined as informing individuals who have or are at risk of carrying a genetic disease and their family members about the prognosis of the disease, if there is a possibility of recurrence, and which tests should be performed at which periods and their results (8). At the same time, genetic counseling is a necessary health service that includes psychological counseling for family members to adapt to situations that may develop as a result of possible or existing genetic diseases (8,9). It is important for all women, especially women with familial genetic predisposition, to raise awareness of gynecological cancers, to eliminate their lack of knowledge, and to direct them to screening programs by receiving genetic counseling in terms of gynecological cancers in the early period. Based on this context, this review was examined in the light of current literature in order to emphasize the importance of genetic counseling in gynecological cancers and to raise awareness in women in terms of hereditary genetic predisposition, especially in ovarian and endometrial cancers.

Keywords: Gynecological cancers, genetic counseling, cervical cancer, endometrial cancer, ovarian cancer.

EPİLEPSİ OLGULARINDA SNP-ARRAY DEĞERLENDİRMESİ

SNP-ARRAY ANALYSIS IN EPILEPSY PATIENTS

Ayberk TÜRKYILMAZ¹

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Genetik Anabilim Dalı, Trabzon, Türkiye

ORCID-ID: 0000-0001-9647-8970

Safiye GÜNEŞ SAĞER²

²Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, Çocuk Nöroloji Kliniği, İstanbul, Türkiye

ORCID-ID: 0000-0002-9876-2454

Giriş: Epilepsi genetik etyolojinin %50-70 oranında rol oynadığı genotipik ve fenotipik açıdan heterojen bir hastalık grubudur. Genetik teknolojilerdeki gelişmelere paralel olarak submikroskopik değişikliklerin saptanabilmesi çok sayıda kopya sayısı değişikliklerinin (CNV) epilepsi fenotipi ile ilişkisini ortaya koymuştur. Farklı tip epilepsilerde CNV'lerin genetik etyolojiye katkısı %5-12 arasında değişmektedir. Bu çalışmada epilepsi sebebiyle takipli hastalarda saptanan CNV'lerin klinik ve genetik bulgular bağlamında tartışılması amaçlanmıştır.

Metod: Ocak 2022- Ocak 2023 tarihleri arasında Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi Çocuk Nörolojisi kliniğine epilepsi tanısı ile başvuran 17 olgu (5 erkek, 12 kız) aile öyküsü, fizik muayene, laboratuvar, elektroensefalogram (EEG) ve kraniyal manyetik rezonans görüntüleme (MRI) bulguları açısından değerlendirilmiştir. Tüm olgular genetik etyolojiye yönelik CNV araştırması için single nükleotid polimorfizm (SNP) array yöntemi ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 17 olgunun yaş ortalaması 5,2 yıl idi. Olguların yedisinde fasiyal dismorfik bulgular, üçünde mikrosefali, birinde konjenital kalp anomalisi ve tümünde gelişim geriliği mevcuttu. Üç olguda X kromozomu, diğer olgularda ise otozomal kromozomları ilgilendiren CNV'ler saptanmıştır. 10 olguda delesyon, 4 olguda duplikasyon, 3 olguda hem delesyon hem duplikasyon saptanmıştır. Yedi hastada rekürren delesyon/duplikasyon sendromu (2 olguda 4p delesyon sendromu, 2 olguda 16p11.2 delesyonu, Xp11.23-11.22 duplikasyonu, 3p delesyonu, Xq28 delesyonu) saptanmıştır. Diğer 11 olguda ise farklı kromozomları ilgilendiren (8q, 8p, 9p, 2q, 4q, 6q, Xp, 16p) nadir CNV'ler tespit edilmiştir. Delesyon saptanan olgularda epilepsi fenotipini açıklayacak genler *MECP2*, *PRRT2*, *KCNQ3*, *NUS1* ve *NDE1* genleriyken, duplikasyon saptanan olgularda ise *CDKL5*, *SMARCA2* genleridir.

Tartışma: Epilepsi olgularında SNP-array analizi ile hastanın fenotipini açıklayacak rekürren mikrodelesyon/duplikasyon sendromları ve epilepsi ile ilişkisi bilinen genleri içeren nadir CNV'ler saptanabilmektedir. Moleküler etyolojinin saptanması olguların sendromik açıdan takibi, epilepsi tedavi stratejisinin planlanması ve ailenin genetik danışmanlığı açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: epilepsi, SNP-array, kopya sayısı değişiklikleri

Introduction: Epilepsy is a genotypic and phenotypic heterogeneous group of diseases in which genetic etiology plays a role at a rate of 50-70%. Detection of submicroscopic aberrations in parallel with the developments in genetic technologies has revealed the relationship of multiple copy number variations (CNV) with the epilepsy phenotype. Contribution of CNVs to genetic etiology in different types of epilepsy varies between 5-12%.

In this study, it is aimed to discuss CNVs detected in patients followed up for epilepsy in the context of clinical and genetic findings.

Methods: Between January 2022 and January 2023, seventeen cases (5 boys, 12 girls) who applied to Kartal Dr. Lütfi Kırdar City Hospital Pediatric Neurology Clinic with the diagnosis of epilepsy were evaluated in terms of family history, physical examination, laboratory, electroencephalogram (EEG) and cranial magnetic resonance imaging (MRI) findings. All cases were analyzed by single nucleotide polymorphism (SNP) array method for CNV detection for genetic etiology.

Results: The mean age of 17 patients included in the study was 5.2 years. All of the cases exhibited developmental delay, seven had facial dysmorphic features, three had microcephaly, and one had a congenital cardiac defect. Three cases had CNVs on the X chromosome, and other cases had CNVs on the autosomal chromosome. Deletion in 10 cases, duplication in 4 cases, and both deletion and duplication were detected in 3 cases. Recurrent deletion/duplication syndrome (4p deletion syndrome in 2 cases, 16p11.2 deletion in 2 cases, Xp11.23-11.22 duplication, 3p deletion, Xq28 deletion) was detected in seven patients. In the other 11 cases, rare CNVs involving different chromosomes (8q, 8p, 9p, 2q, 4q, 6q, Xp, 16p) were detected. The genes *MECP2*, *PRRT2*, *KCNQ3*, *NUS1*, and *NDE1* will explain the epilepsy phenotype in cases of gene deletion, while *CDKL5* and *SMARCA2* will explain the phenotype in cases of gene duplication.

Discussion: SNP-array analysis can uncover recurrent microdeletion/duplication syndromes and rare CNVs comprising genes known to be related with epilepsy in cases of epilepsy, which can help to explain the patient's phenotype. The identification of a molecular etiology is crucial for syndromic case monitoring, strategizing an epilepsy treatment plan, and providing genetic counseling to the family.

Key words: epilepsy, SNP-array, copy number variations

EVDE HASTA BAKIMI PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNE HASTA MAHREMİYETİ İLE İLGİLİ VERİLEN EĞİTİMİN UYGULAMA ÜZERİNE ETKİSİ: YARI DENEYSSEL BİR ÇALIŞMA

EFFECT OF TRAINING GIVEN TO HOME PATIENT CARE PROGRAM STUDENTS ON PATIENT PRIVACY ON PRACTICE: A QUASI-EXPERIMENTAL STUDY

Sümeyye AKÇOBAN

Hatay Mustafa Kemal University, Kırkhan Vocational School, Health Services Department, Hatay, Turkey, ORCID: ID/0000-0002-7533-8140

Abstract

Introduction: Patient privacy is a condition that the patient or healthy individual has to explain to the individuals receiving health care services during diagnosis, treatment and health care; It is the living space that he wants to be kept secret from other individuals in the society. Therefore, it is important that all personnel in the healthcare team be careful about this issue.

Objective: The aim of this study is to evaluate the effect of the education given to the students of the home care program about patient privacy on the practice.

Method: The study, which was designed as a quasi-experimental study, was conducted between October 2022 and January 2023 in the clinical practice areas of a vocational school with students studying in the home patient care program in the third semester (n=30). Students were given face-to-face and bedside training on patient privacy. The data were collected in an observational way before and after the training with the "Student Descriptive Information Form" and the "Patient Privacy Scale".

Results: Before the education, 20% of the students had knowledge about patient privacy, and after the education; It was found that 83.3% of the students had knowledge about patient privacy. While the scores they got from the patient privacy scale before the training (1.49±0.66) were low, the scores they got from the patient privacy scale (4.36±0.43) after the training were found to be high. It was found that there was a statistically significant difference between the patient privacy knowledge levels before and after the education (p<0.001).

Conclusion: With the education given to the students of the home patient care program, it was seen that the students were more careful about patient privacy. It is thought that it would be beneficial to provide patient privacy education both theoretically and practically during the students' education.

Keywords: Patient, Privacy, Health technician, Patient Rights, Education

Özet

Giriş: Hasta mahremiyeti, hasta ya da sağlıklı bireyin tanı, tedavi ve sağlık bakım esnasında sağlık hizmeti aldığı bireylere açıklamak zorunda kaldığı ancak; toplumdaki diğer bireylerden gizli tutulmasını istediği yaşam alanıdır. Dolayısıyla sağlık ekibinde tüm personelin bu konuda dikkatli olması önemlidir.

Amaç: Bu çalışmada amaç, evde hasta bakımı programı öğrencilerine hasta mahremiyeti ile ilgili verilen eğitimin uygulama üzerine etkisini değerlendirmektir.

Yöntem: Yarı deneysel olarak tasarlanan araştırma Ekim 2022-Ocak 2023 tarihleri arasında bir meslek yüksekokulunun evde hasta bakımı programı üçüncü yarıyılıda öğrenim gören öğrencileri ile (n=30) klinik uygulama alanlarında yürütüldü. Öğrencilere yüz yüze ve hasta başında hasta

mahremiyeti ile ilgili eğitim verildi. Veriler, “Öğrenci Tanıtıcı Bilgi Formu” ve “Hasta Mahremiyet Ölçeği” ile eğitim öncesi ve sonrası gözlemsel şekilde toplandı.

Bulgular: Öğrencilerin eğitim öncesi, %20’sinin hasta mahremiyeti hakkında bilgi sahibi olduğu, eğitim sonrası ise; öğrencilerin %83.3’ünün hasta mahremiyeti hakkında bilgi sahibi olduğu bulundu. Eğitim öncesi hasta mahremiyet ölçeğinden aldıkları puan (1.49 ± 0.66) düşük düzeyde iken eğitim sonrası hasta mahremiyet ölçeğinden aldıkları puan (4.36 ± 0.43) yüksek düzeyde bulundu. Eğitim öncesi ve eğitim sonrası hasta mahremiyet bilgi düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu bulundu ($p < 0.001$).

Sonuç: Evde hasta bakımı program öğrencilerine verilen eğitim ile öğrencilerin hasta mahremiyeti konusunda daha dikkatli oldukları görüldü. Hasta mahremiyet eğitiminin öğrencilerin öğrenimleri süresince teorik ve uygulamalı olarak verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Hasta, Mahremiyet, Sağlık teknikeri, Hasta Hakları, Eğitim

GEBELİĞE BAĞLI BULANTI VE KUSMANIN YÖNETİMİNDE TAMAMLAYICI VE
ALTERNATİF TEDAVİ YÖNTEMLERİNİN KULLANIMI

THE USE OF COMPLEMENTARY AND ALTERNATIVE TREATMENT METHODS IN THE
MANAGEMENT OF PREGNANCY-RELATED NAUSEA AND VOMITING

Aslıhan AKSU

Arş. Gör. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik
Bölümü., 0000-0002-8416-3055

Aysun BADEM

Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik
Bölümü., 0000-0001-5684-7639

ÖZET

Gebelikte bulantı-kusma şikayeti, etiyojisi tam açıklanamamakla birlikte gebeliğin hormonal, anatomik ve immünolojik değişiklikleri ile ortaya çıktığı varsayılan multifaktöriyel sorundur. Bulantı-kusma ilk trimesterdaki gebelerin ortalama %50-80'ini etkileyen ve nadiren (%1-2) ikinci veya üçüncü trimestere kadar uzayan bir sorundur. Bu sorun, gebenin sürekli kusma hali ile hiperemesis gravidarum olarak adlandırılan gebede kilo kaybı ve elektrolit dengesizliğe yol açan bir tabloya dönüşebilmektedir. Hiperemesis gravidarum, ilk trimesterde gebelerin hastaneye yatışların önde gelen nedenlerindedir. Gebeliğe bağlı bulantı-kusma kontrol edilemediğinde kötü maternal ve fetal sonuçlar ile ilişkili bir durum olmaktadır. Gebelikte bulantı-kusmanın tedavisi, semptomlarının şiddetine bağlı değişmektedir. Medikal tedavilerin teratojenik etkisi nedeniyle antihistaminikler, B6 vitamini, H1 reseptör antagonistleri ve kortikosteroidler gibi ajanlar ciddi vakaların tedavisinde son basamak olarak kullanılmaktadır. Günümüzde kadınların da medikal tedavilerin kendilerine ve bebeklerine yan etkileri nedeniyle tamamlayıcı ve alternatif tedavi yöntemlerine yöneldiği bilinmektedir Gebelikte bulantı-kusma ile baş etmek için birçok farklı tamamlayıcı ve alternatif tedavi yöntemleri kullanılmaktadır. Handayani'nin çalışmasında gebelerin bulantı-kusma şikayetini azaltmada zencefil suyu ve limon inhalasyonunun etkili olduğu saptanmıştır. Başka bir çalışmada günde 1000 mg'ın altındaki zencefilin hiperemesis gravidarumun şiddetini azalttığı bulunmuştur. Ayrıca bu çalışmada zencefilin maternal ve fetal sağlığı yan etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Dünya Sağlık Örgütü de gebelikte bulantı ve kusma için alternatif müdahaleler olarak zencefil ve papatyayı önermektedir. Nassif ve arkadaşlarının çalışmasında gebelikte yaşanan bulantı-kusma şikayetinde limon yağı ile aromaterapi, zencefil kapsülleri, perikardiyal 6 nokta akupresürün etkili bulunan müdahaleler olduğu saptanmıştır. Yang ve arkadaşlarının çalışmasında, PC6 noktasına uygulanan akupresürün bulantı ve kusmayı azaltmada çok etkili olduğu ve yüksek kaliteli bir kanıt sağlandığını bildirilmiştir. Gebeler arasında yüksek oranda yaşanan bir yakınma olan bulantı ve kusma, farklı tamamlayıcı ve alternatif tedavi yöntemleri ile tedavi edilebilmektedir. Kadın sağlığı hemşireleri, gebelik döneminde bu yöntemlerin yararları ve olası riskleri konusunda bilgi sahibi olarak gebelere danışmanlık vermeli ve yüksek kanıt düzeyine sahip olan yöntemlerin kullanımını gebelere önermelidir.

Anahtar Kelimeler: gebelik, tamamlayıcı tedaviler, bulantı, kusma, hemşirelik.

ABSTRACT

Nausea and vomiting in pregnancy is a multifactorial problem that is assumed to occur with hormonal, anatomical and immunological changes of pregnancy, although the etiology is not fully explained.

Nausea and vomiting is a problem that affects 50-80% of pregnant women in the first trimester and rarely (1-2%) extends to the second or third trimester. This problem can turn into a picture that causes weight loss and electrolyte imbalance in pregnant women, which is called hyperemesis gravidarum with the constant vomiting of the pregnant woman. Hyperemesis gravidarum is one of the leading causes of hospitalization of pregnant women in the first trimester. When pregnancy-related nausea and vomiting cannot be controlled, it is associated with poor maternal and fetal outcomes. The treatment of nausea and vomiting in pregnancy depends on the severity of the symptoms. Due to the teratogenic effect of medical treatments, agents such as antihistamines, vitamin B6, H1 receptor antagonists and corticosteroids are used as the last step in the treatment of severe cases. Today, it is known that women also turn to complementary and alternative treatment methods due to the side effects of medical treatments on themselves and their babies. Many different complementary and alternative treatment methods are used to cope with nausea and vomiting during pregnancy. In the study of Handayani, ginger juice and lemon inhalation were found to be effective in reducing the complaints of nausea and vomiting in pregnant women. Another study found that ginger below 1000 mg per day reduced hyperemesis gravidarum. In addition, in this study, it was determined that ginger had no adverse effects on maternal and fetal health. The World Health Organization also recommends ginger and chamomile as alternative interventions for nausea and vomiting in pregnancy. In the study of Nassif et al., it was determined that aromatherapy with lemon oil, ginger capsules, pericardial 6-point acupressure were found to be effective interventions for nausea and vomiting during pregnancy. In the study of Yang et al., it was determined that acupuncture applied to the PC6 point was very effective in reducing nausea and vomiting. This study was reported to provide high-quality evidence. Nausea and vomiting, which is a common complaint among pregnant women, can be treated with different complementary and alternative treatment methods. Women's health nurses should advise pregnant women about the benefits and possible risks of these methods during pregnancy and recommend the use of methods with high evidence levels.

Key words: pregnancy, complementary therapies, nausea, vomiting, nursing.

SİBERKONDRI VE SAĞLIK ANKSİYETESİNİN COVID-19 BİLGİ, TUTUM VE DAVRANIŞLARI İLE İLİŞKİSİ

THE RELATIONSHIP OF CYBERCHONDRIA AND HEALTH ANXIETY WITH COVID-19 KNOWLEDGE, ATTITUDES AND BEHAVIORS

Merve ARSLAN

Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği tezli yüksek lisans öğrencisi, ORCID: 0000-0001-9892-7784

Doç. Dr. Celalettin ÇEVİK

Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0002-1123-6196

ÖZET

Araştırma siberkondri ve sağlık anksiyetesinin COVID-19 bilgi, tutum ve davranışları ile ilişkisini belirlemek amacıyla yapıldı.

Kesitsel tipteki çalışma Ekim 2021-Ocak 2022 tarihleri arasında Balıkesir ilindeki kentsel bir bölgede yürütüldü. Örnek büyüklüğü, OpenEpi programı kullanılarak 12773 kişilik evren, %50 prevalans, %5 sapma, 1.5 desen etkisi, %95 güven düzeyinde 560 kişi hesaplanmış olup 600 kişiye çok aşamalı örnekleme yöntemiyle ulaşıldı. Araştırmanın bağımlı değişkeni COVID-19 bilgi, tutum, davranış düzeyidir. Tek değişkenli analizlerde t testi, ANOVA (posthoc:Tukey HSD), ileri analizlerde lineer regresyon analizi kullanıldı.

Katılımcıların COVID-19 bilgi, tutum ve davranış puanı 80.67 ± 13.14 , Siberkondri Ciddiyet Ölçeği puanı 39.55 ± 08.30 , Sağlık Anksiyetesi Ölçeği puanı 12.79 ± 11.96 'dır. Lineer regresyon analizi sonucunda COVID-19 Bilgi, Tutum ve Davranış Ölçeği puanı alt sosyal sınıfta olan kişilerde (β : -8.983; %95 GA -16.84; -1.12), genel sağlık algısı iyi olmayanlarda (β :14.798; %95 GA 5.79; 23.80), COVID-19'a yönelik önlem almayanlarda (β :36.333; %95 GA 17.64; 55.00), COVID-19 sürecinde hijyene dikkat etmeyenlerde (β :21.147; %95 GA 3.54; 38.75), COVID-19'u bulaştırmaktan endişelenmeyenlerde (β : -9.782; %95 GA -20.60; 1.04), iki tür (Hem Biontech, hem Sinovac) COVID-19 aşısı olmayanlarda (β :11.183; %95 GA 2.44; 19.92), COVID-19 aşısı tereddüdü olanlarda (β : -16.354; %95 GA -25.34,-7.36), dini nedenler dolayısıyla COVID-19 aşısı olmak istemeyenlerde anlamlı olarak düşüktür. Ayrıca çocuk sayısı (β : -7.015; %95 GA -11.45,-2.57) ve sağlık anksiyetesi puanı azaldıkça (β : -0.317; %95 GA -0.53,-0.09), COVID-19 aşısı olma dozu arttıkça (β : -16.354; %95 GA -25.34,-7.36), COVID-19 bilgi, tutum ve davranış puanı artmaktadır (Adj. $R^2=0.504$, $F=5.063$, $p=0.000$, Durbin-Watson=1.488).

Araştırmada düşük düzeyde Sağlık anksiyetesi, siberkondriyi, yüksek düzeyde COVID-19 Bilgi, Tutum ve Davranış düzeyi bulunmuştur. COVID-19'a ilişkin bilgi, tutum ve Davranış düzeyini arttırmaya yönelik sağlık algısı düşük, dezavantajlı gruplara yönelik destekleyici müdahale çalışmaları yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: COVID-19, siberkondri, sağlık anksiyetesi.

ABSTRACT

The research was conducted to determine the relationship of cyberchondria and health anxiety with COVID-19 knowledge, attitudes and behaviors.

The cross-sectional study was conducted in an urban area in Balıkesir province between October 2021 and January 2022. The sample size was calculated as a population of 12773 people, 50% prevalence, 5% deviation, 1.5 pattern effect, 95% confidence level, using the OpenEpi program, and 600 people were reached by multi-stage sampling method. The dependent variable of the research is COVID-19 knowledge, attitude and behavior level. T-test, ANOVA (posthoc:Tukey HSD) were used for univariate analyses, and linear regression analysis was used for further analyses.

The COVID-19 knowledge, attitude and behavior scores of the participants were 80.67 ± 13.14 , the Cyberchondria Severity Scale score was 39.55 ± 08.30 , and the Health Anxiety Scale score was 12.79 ± 11.96 . As a result of the linear regression analysis, the COVID-19 Knowledge, Attitude and Behavior Scale scores were in the lower social class ($\beta: -8.983$; 95% CI -16.84 ; -1.12), and those whose general health perception was not good ($\beta: 14.798$; 95% CI 5.79 ; 23.80), those who did not take precautions against COVID-19 ($\beta: 36.333$; 95% CI 17.64 ; 55.00), those who did not pay attention to hygiene during the COVID-19 process ($\beta: 21.147$; 95% CI 3.54 ; 38.75), from transmitting COVID-19 in those who were not worried ($\beta: -9.782$; 95% CI -20.60 ; 1.04), two types (Both Biontech and Sinovac) were not vaccinated for COVID-19 ($\beta: 11.183$; 95% CI 2.44 ; 19.92), those with COVID-19 vaccine hesitations ($\beta: -16.354$; 95% CI -25.34 ; -7.36) was significantly lower in those who did not want to be vaccinated for COVID-19 for religious reasons. In addition, as the number of children ($\beta: -7.015$; 95% CI -11.45 ; -2.57) and health anxiety score decreased ($\beta: -0.317$; 95% CI -0.53 ; -0.09), as the COVID-19 vaccination dose increased ($\beta: -16.354$; 95% CI -25.34 ; -7.36), COVID-19 knowledge, attitude, and behavior score increases (Adj. $R^2=0.504$, $F=5.063$, $p=0.000$, Durbin-Watson=1.488).

In the study, low level of Health anxiety, cyberchondria, high level of COVID-19 Knowledge, Attitude and Behavior were found. It is recommended to carry out supportive intervention studies for disadvantaged groups with low health perception in order to increase the level of knowledge, attitude and behavior regarding COVID-19.

Keywords: COVID-19, cyberchondria, health anxiety.

**RATLARDA KUPRİZONLA İNDÜKLENEN DENEYSEL MULTİPL SKLEROZ
MODELİNDE GHRELİNİN OLASI NÖROPTOTEKTİF VE ANTİOKSİDAN
ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI**

INVESTIGATION OF POTENTIAL NEUROPROTECTION AND ANTIOXIDANT PROPERTIES
OF GHRELIN IN CUPRIZONE INDUCED MULTIPLE SCLEROSIS MODEL IN RATS

Sezai ORUK¹, Ozlem ERGUL ERKEC², Zubeyir HUYUT³, Eda ACIKGOZ⁴

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van, Türkiye
(Orcid: 0000-0003-0164-3932)

²Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Fizyoloji Anabilim Dalı, Van, Türkiye
(Orcid no: 0000-0001-5275-6254)

³Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı, Van, Türkiye
(Orcid: 0000-0002-7623-1492)

⁴Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı, Van, Türkiye.
(Orcid: 0000-0002-6772-3081)

ÖZET

Multipl Skleroz (MS), genç yetişkinlerde yaygın olarak görülen ciddi bir nörodejeneratif hastalıktır. Hastalığın Patofizyolojisi hala belirsizdir. Kanıtlar, oksidatif stresin MS patogeneğinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu çalışmada antioksidan etkileri çeşitli epilepsi modellerinde daha önce gösterilmiş olan ghrelinin kuprizonla indüklenen MS modelinde olası antioksidan etkilerinin incelenmesi amaçlandı. Bu amaçla 48 adet Wistar albino erkek rat 21 günlükken sütten kesilerek randomize olarak altı gruba ayrıldı: 1) Demiyelinizasyon kontrol (DMK), 2) Demiyelinizasyon (DM), 3) Remiyelinizasyon kontrol (RMK), 4) Remiyelinizasyon (RM), 5) remiyelinizasyon + ghrelinin, 20 µg/kg (RM+G20) ve 6) Remiyelinizasyon + ghrelinin 40 µg/kg (RM+G40). DM, RM, RM-G20 ve RM-G40 gruplarındaki ratlar 2 hafta boyunca %0,6 kuprizonlu yem ile beslendi. DM ve DMK grubundaki ratlar 35. gün sakrifiye edildi. RM, RM-G20 ve RM-G40 grubundaki ratlara 35. günden itibaren normal diyetle beslendi. 35. ve 42. günler arasında RM, RMK, RM-G20 ve RM-G40 gruplarındaki ratlara 7 gün boyunca sırasıyla 1 ml/kg ip SF, 1 ml/kg ip SF, 20 µg/kg, ip ghrelinin veya 40 µg/kg, ip ghrelinin uygulandı. Bu gruplardaki ratlar 42. gün sakrifiye edilerek dokular anestezi altında alındı. Beyin dokusunda ELISA yöntemi ile ticari kitler kullanılarak oksidatif stres parametrelerinden süperoksit dismutaz (SOD), glutatyon peroksidaz (GSH-PX), malondialdehit (MDA) ve katalaz (CAT) seviyeleri araştırıldı. Ayrıca beyin dokusunda MS ile uyumlu inflamatuvar alanların tespit edilmesi, miyelin hasarı ve onarımın gösterilmesi amacıyla hematoksilen & eozin (H&E) boyama ve luxol fast blue (LFB) boyama gerçekleştirildi. SOD değerleri bakımından RM ve DM gruplarında DMK ve RMK gruplarına göre anlamlı bir fark bulunmadı. SOD değeri RMG-20 grubunda RM grubuna kıyasla anlamlı derecede yüksek bulundu (p<0,05). GSH-PX, RM grubunda RMK grubuna kıyasla anlamlı derecede düşük bulundu (p<0,05). Ghrelinin uygulanan gruplarda RM grubuna kıyasla GSH-PX seviyelerinde anlamlı bir artış bulundu (p<0,05). MDA seviyeleri DM grubunda DMK grubuna göre anlamlı derecede yüksek bulundu (p<0,05). RMG-20 grubunun CAT seviyelerinde RM grubuna göre anlamlı bir artış mevcuttu (p<0,05). Sonuç olarak, kuprizon uygulamasının ratlarda,

demiyelinizasyona ve lipid peroksidasyonuna yol açtığı tespit edildi. Ghrelin, korpus kallozum bölgesinde oluşan demiyelinizasyona karşı yüksek dozda (40 µg/kg), daha etkin bir remiyelinizasyona yol açarken, düşük dozda ghrelinin (20 µg/kg) antioksidan özellikleri daha etkin olarak gözlemlendi. Sonuç olarak ghrelinin MS tedavisinde umut verici bir aday olabileceği düşünülmektedir. Ancak, bu hipotezi desteklemek için daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar kelimeler: Multiple skleroz, ghrelin, deneysel otoimmün ensefalomyelopati, oksidatif stres, demiyelinizasyon, remiyelinizasyon.

**: Bu çalışma, birinci yazarın Yüksek Lisans tez çalışmasından özetlenmiştir. Bu araştırma, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi (BAP) tarafından TYL-2021-9320 numaralı proje olarak desteklenmiştir.*

ABSTRACT

Multiple Sclerosis (MS) is a common and serious neurodegenerative disease in young adults. The pathophysiology of the disease is still unclear. Evidence suggests that oxidative stress plays an important role in the pathogenesis of MS. In this study, it was aimed to examine the possible antioxidant ghrelin, whose anti-inflammatory effects have been previously shown in various epilepsy models. For this purpose, 48 Wistar albino male rats were weaned at 21 days of age and randomly divided into six groups: 1) Demyelination control (DMC), 2) Demyelination (DM), 3) remyelination control (RMC), 4) remyelination (RM), 5) Remyelination + ghrelin 20 µg/kg (RM+G20) and 6) Remyelination + ghrelin 40 µg/kg (RM+G40). The rats in the DM, RM, RM-G20 and RM-G40 groups were fed with 0.6% cuprizone feed for 2 weeks. Rats in the DM and DMK groups were sacrificed on the 35th day of the study. The rats in the RM, RM-G20 and RM-G40 groups were fed with a normal diet from the 35th day. Between the 35th and 42nd days, the rats in the RM, RMK, RM-G20 and RM-G40 groups were treated with 1 ml/kg ip SF, 1 ml/kg ip SF, 20 µg/kg, ip ghrelin or 40 µg/kg for 7 days, respectively, ip ghrelin was applied. The rats in these groups were sacrificed on the 42nd day of the study and the tissues were taken under anesthesia. The oxidative stress parameters of superoxide dismutase (SOD), glutathione peroxidase (GSH-PX), malondialdehyde (MDA) and catalase (CAT) were investigated in brain tissue using commercial kits by ELISA method. In addition, hematoxylen & eosin (H&E) staining and luxol fast blue (LFB) staining was performed to detect the inflammatory areas compatible with MS in the brain tissue and to show myelin damage and repair. In terms of SOD levels, no significant difference was found in the RM and DM groups compared to the DMK and RMK groups. SOD level was found to be significantly higher in the RMG-20 group compared to the RM group ($p<0.05$). GSH-PX level was found to be significantly lower in the RM group compared to the RMK group ($p<0.05$). A significant increase in GSH-PX levels was found in the ghrelin administered groups compared to the RM group ($p<0.05$). MDA levels were found to be significantly higher in the DM group than in the DMK group ($p<0.05$). There was a significant increase in CAT levels of the RMG-20 group than those in the RM group ($p<0.05$). In conclusion, it was determined that cuprizone administration caused demyelination and lipid peroxidation in rats. While high dose (40 µg/kg) of ghrelin caused a more effective remyelination against demyelination in the corpus callosum region, the antioxidant properties of ghrelin were observed more effectively at low doses (20 µg/kg). In conclusion, ghrelin is thought to be a promising candidate in the treatment of MS. However, more studies are needed to support this hypothesis.

Keywords: Multiple sclerosis, ghrelin, experimental autoimmune encephalomyelitis, oxidative stress, demyelination, remyelination.

**: This study is summarized from the first author's Master's thesis. This study was financially supported by the [Research Fund of the Van Yuzuncu Yil University] under Grant [number TYL-2021-9320].*

GENÇLERDE KOR KASLARI FONKSİYONELLİĞİ İLE ÜST EKSTREMİTE
PERFORMANSI VE ÜST EKSTREMİTE DİNAMİK DENGESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CORE MUSCLE FUNCTIONALITY,
UPPER EXTREMITY PERFORMANCE AND UPPER EXTREMITY DYNAMIC BALANCE IN
YOUNG PEOPLE

Fzt. Büşra DEMİR

¹Antalya Bilim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Programı,
Antalya

Doç.Dr. Yıldız ERDOĞANOĞLU

²Antalya Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü,
Antalya

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9909-6561>

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı gençlerde kor kasları fonksiyonelliği ile üst ekstremitte performansı ve üst ekstremitte dinamik dengesi arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Yöntem: Çalışmaya, 18-25 yaş aralığında 37 sedanter genç dahil edildi. Katılımcıların sosyodemografik bilgileri alındıktan sonra, kor kaslarının fonksiyonelliği tek bacak duvar oturuşu testi ve tekrarlayan tek bacakla çömelme testi ile, üst ekstremitte performansı modifiye push up testi, kapalı kinetik zincir üst ekstremitte stabilizasyon testi ve oturarak sağlık topu fırlatma testi ile, üst ekstremitte dinamik dengesi üst ekstremitte Y denge testi ile değerlendirildi. **Bulgular:** Çalışma sonucunda, nondominant tek bacak duvar oturuşu testi ile modifiye push-up testi ($r=0,366$: $p=0,026$) arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki bulundu. Ancak dominant tek bacak duvar oturuşu testi ve dominant nondominant tekrarlayan tek bacak çömelme testi ile üst ekstremitte performansı arasında ilişki bulunamadı. ($p>0,05$)

Dominant tekrarlayan tek bacak çömelme testi ile Y denge testinin nondominant superolateral yön uzanma arasında pozitif yönlü orta düzeyde ($r=0,399$: $p=0,014$) anlamlı ilişki bulundu. Ancak Y denge testinin diğer uzanma yönleri ile anlamlı bir ilişki bulunamadı. ($p>0,05$) Nondominant tekrarlayan tek bacak çömelme testi ve dominant nondominant tek bacak duvar oturuşu testi ile üst ekstremitte dinamik dengesi arasında ilişki bulunamadı. ($p>0,05$)

Tartışma: Bu çalışma sonucunda, sedanter genç bireylerde kor kasları fonksiyonelliğinin ile üst ekstremitte performansı ve üst ekstremitte dinamik dengesini olumlu yönde etkilediği gösterildi. Sağlıklı gençlerde kor kaslarına yönelik egzersiz programlarının üst ekstremitte performansı ve dinamik dengesine olumlu etkilerinin olacağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kor kasları fonksiyonelliği, üst ekstremitte performansı, üst ekstremitte dinamik dengesi

SUMMARY

Objective: The aim of this study is to examine the relationship between core muscle functionality and upper extremity performance and upper extremity dynamic balance in young people.

Method: 37 sedentary young people between the ages of 18-25 were included in the study. After obtaining the sociodemographic information of the participants, functionality of core muscles by single leg wall sitting test and repetitive single leg squatting test, Upper extremity performance was evaluated with modified push up test, closed kinetic chain upper extremity stabilization test and sitting medicine ball throwing test, and upper extremity dynamic balance was evaluated with upper extremity Y balance test.

Results: As a result of the study, a moderately significant positive correlation was found between the nondominant single leg wall sitting test and the modified push-up test ($r= 0.366$: $p= 0.026$). However, no relationship was found between the dominant single leg wall sitting test and the dominant nondominant repetitive single leg squat test and upper extremity performance. ($p>0.05$)

A moderate positive correlation ($r=0.399$: $p= 0.014$) was found between the dominant repetitive single-leg squat test and the non-dominant superolateral extension of the Y balance test. However, no significant relationship was found with the other extension aspects of the Y balance test. ($p>0.05$) No relationship was found between the nondominant repetitive single leg squat test and the dominant nondominant single leg wall sitting test and upper extremity dynamic balance. ($p>0.05$)

Discussion: As a result of this study, it has been shown that core muscle functionality and upper extremity performance and upper extremity dynamic balance positively affect sedentary young individuals. It is thought that exercise programs for core muscles in healthy young people will have positive effects on upper extremity performance and dynamic balance.

Keywords: Core muscle functionality, upper extremity performance, upper extremity dynamic balance

DÜZENLİ ALETLİ PİLATES EGZERSİZİ YAPAN KADINLARDA KOR KASLARININ KUVVET VE ENDURANSI İLE ÜST EKSTREMİTE DİNAMİK DENGESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

AN INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CORE MUSCLE STRENGTH AND ENDURANCE AND UPPER EXTREMITY DYNAMIC BALANCE IN WOMEN WHO REGULARLY EXERCISE WITH PİLATES

Fzt.Ayşe BAŞKAN

Antalya Bilim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Programı,
Antalya

Doç.Dr. Yıldız ERDOĞANOĞLU

Antalya Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü,
Antalya

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9909-6561>

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, düzenli aletli pilates yapan kadınlarda kor kaslarının kuvveti ve enduransı ile üst ekstremite dinamik dengesi arasındaki ilişkisini incelemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Çalışmaya düzenli olarak en az 1 yıldır aletli pilates egzersizi yapan yaş ortalaması $30,51 \pm 7,71$ yıl olan 37 kadın dahil edildi. Katılımcıların sosyodemografik bilgileri alındıktan sonra, kor kaslarının kuvveti modifiye push-up ve sit-up testleri ile, kor kaslarının enduransı lateral köprü testi, gövde fleksiyon testi ve gövde ekstansiyon testi ile, üst ekstremite dinamik dengeleri “Y” denge testi ile değerlendirildi.

Bulgular: Çalışma sonucunda, katılımcıların sit-up testi ile üst ekstremite Y denge testinin dominant taraf medial yön ve nondominant taraf medial ve superolateral yön değerleri arasında pozitif ve orta düzeyde anlamlı ilişki bulundu (sırasıyla $r=0,379$; $p=0,021$, $r=0,428$; $p=0,008$, $r=0,374$; $p=0,023$). Ancak kor kaslarının enduransı ile üst ekstremite dinamik dengesi arasında ilişki bulunmadı ($p>0,05$).

Tartışma: Bu çalışma sonucunda, düzenli olarak aletli pilates egzersizi yapan kadınlarda kor kas kuvvetinin üst ekstremite dinamik denge değerlerini olumlu yönde etkilediği gösterildi. Düzenli olarak yapılan pilates egzersizinin kor kas kuvvetini arttıracığı ve üst ekstremite dinamik dengesine olumlu etkileri olacağı düşünüldü.

Anahtar Kelimeler: Pilates, Kor Kas Kuvveti, Kor Kas Enduransı, Üst Ekstremitte Dinamik Denge

ABSTRACT

Objective: This study was carried out to examine the relationship between the strength and endurance of the core muscles and the dynamic balance of the upper extremities in women who regularly perform pilates.

Method: The study included 37 women with an average age of 30.51 ± 7.71 years who have been doing pilates exercises with instruments regularly for at least 1 year. After obtaining the sociodemographic information of the participants, core muscle strength assessment, modified push-up and sit-up tests, core muscle endurance assessment, lateral bridge test, trunk flexion test and trunk extension test, and upper extremity dynamic balance were evaluated with “Y” balance test.

Results: As a result of the study, a positive and moderately significant correlation was found between the sit-up test and the upper extremity Y balance test values of the dominant side medial direction and non-dominant side medial and superolateral direction values. (respectively $r=0,379$: $p=0,021$, $r=0,428$: $p=0,008$, $r=0,374$: $p=0,023$). However, no correlation was found between the endurance of the core muscles and upper extremity dynamic balance ($p>0.05$).

Discussion: The results of this study showed that core muscle strength positively affected upper extremity dynamic balance values in women who regularly perform Pilates exercises. It was thought that regular pilates exercise would increase core muscle strength and have positive effects on upper extremity dynamic balance.

Keywords: Pilates, Core Muscle Strength, Core Muscle Endurance, Upper Extremity Dynamic Balance

TİP 2 DİYABETİ VE HİPERTANSİYONU OLAN YAŞLI YETİŞKİNLERDE HASTALIK SÜRESİNİN YAŞAM KALİTESİ, FİZİKSEL AKTİVİTE VE HAREKET KORKUSU ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF DISEASE DURATION ON QUALITY OF LIFE, PHYSICAL ACTIVITY AND FEAR OF MOVEMENT IN OLDER ADULTS WITH TYPE 2 DIABETES AND HYPERTENSION

Buket VURAL

Biruni Üniversitesi Lisansüstü Eğitimi Enstitüsü Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksek Lisans Programı, İstanbul, Türkiye

ORCID: 0000-0003-4772-4498

Şevval ERHAN

Biruni Üniversitesi Lisansüstü Eğitimi Enstitüsü Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksek Lisans Programı, İstanbul, Türkiye

ORCID: 0000-0002-8953-5719

Büşra BUDAK

Biruni Üniversitesi Lisansüstü Eğitimi Enstitüsü Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksek Lisans Programı, İstanbul, Türkiye

ORCID: 0000-0002-2699-2840

Hikmet UÇGUN

Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon (İngilizce) Bölümü, İstanbul, Türkiye

ORCID: 0000-0002-7211-1805

ÖZET

Giriş: Hipertansiyon, sistolik kan basıncının ≥ 140 mmHg ve/veya diyastolik kan basıncının ≥ 90 mmHg seyrettiği, görülme sıklığı yaşla artan, ciddi kronik bir hastalıktır. Tip 2 diyabetes mellitus (T2DM) ise, erişkin nüfusta sık görülen hiperglisemi, yetersiz insülin üretimi ve periferik insülin direnci ile karakterize, birçok organ ve sistemi olumsuz etkileyen kronik bir hastalıktır. T2DM ve hipertansiyonu olan yaşlı yetişkinlerde hastalık süresinin yaşam kalitesi, fiziksel aktivite ve hareket korkusunu etkileyebileceği öngörülmektedir.

Amaç: Çalışmamızın amacı T2DM ve hipertansiyonu olan yaşlı yetişkinlerde hastalık süresinin yaşam kalitesi, fiziksel aktivite ve hareket korkusu ile ilişkisini incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya 65 yaş ve üzeri T2DM ve hipertansiyon tanılı 25'i (%64,1) kadın ve 14'ü (%35,9) erkek olmak üzere 39 hasta dahil edildi. Hastaların demografik ve klinik özellikleri kaydedildi, hareket korkuları Tampa Kinezyofobi Ölçeği (TKÖ) ile; fiziksel aktivite düzeyleri Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketi-Kısa Formu (IPAQ-kısa form) ile ve yaşam kaliteleri SF-36 (Kısa form-36) Anketi ile değerlendirildi.

Bulgular: Hastaların, yaş ortalamaları $71,67 \pm 5,445$ yıl, hastalık süre ortalamaları $13,46 \pm 9,52$ yıl ve VKİ ortalamaları ise $29,72 \pm 5,21$ kg/m² idi. Hastaların hastalık süresi ile TKÖ skoru arasında istatistiksel

anlamli, pozitif yönlü ilişki ($r=0,365$, $p<0,005$) bulundu. Hastalık süresi ile IPAQ skoru ($r=-0,065$, $p=0,649$); SF-36 fiziksel işlevsellik ($r=-0,258$, $p=0,112$), fiziksel sağlık ($r=-0,168$, $p=0,306$), ağrı ($r=-0,091$, $p=0,581$), genel sağlık ($r=-0,133$, $p=0,420$) enerji- yorgunluk ($r=-0,007$, $p=0,964$); duygusal iyilik ($r=0,198$, $p=0,227$), sosyal işlevsellik ($r=0,025$, $p=0,881$) ve duygusal sorun ($r=0,109$, $p=0,508$), arasında ise anlamlı bir ilişki bulunamadı.

Sonuç: Çalışmamızın sonuçlarında T2DM ve hipertansiyonu olan yaşlı yetişkinlerde hastalık süresinin hareket korkusu ile ilişkili olduğunun gösterilmesi, özellikle uzun süredir hastalığa sahip, 65 yaş ve üzeri olanlarda hareket korkusunun değerlendirilmesinin ve azaltılmasının önemini vurgulamaktadır. Hastalık süresinin fiziksel aktivite düzeyi ve yaşam kalitesi ile ilişkisinin bulunmamasının ise 65 yaş üzeri hastalarda fiziksel aktivitenin ve yaşam kalitesinin yaşlanma ilişkili nedenlerle halihazırda azalması ve hastalık süresinin bu değişikliklerde daha ileri bir etki yaratmamasından kaynaklanıyor olabileceğini düşünmekteyiz.

Anahtar Sözcükler: Diyabet, fiziksel aktivite, hareket korkusu, hipertansiyon, yaşam kalitesi, yaşlılık.

ABSTRACT

Introduction: Hypertension is a serious chronic disease in which systolic blood pressure is ≥ 140 mmHg and/or diastolic blood pressure is ≥ 90 mmHg, the incidence of which increases with age. Type 2 diabetes mellitus (T2DM), on the other hand, is a chronic disease that affects many organs and systems negatively, characterized by hyperglycemia, insufficient insulin production and peripheral insulin resistance, which is common in the adult population. In older adults with T2DM and hypertension, the duration of the disease is predicted to affect quality of life, physical activity, and fear of movement.

Aim: The aim of our study is to examine the relationship between disease duration and quality of life, physical activity and fear of movement in older adults with T2DM and hypertension.

Materials and Methods: Thirty-nine patients (25 (64.1%) female and 14 (35.9%) male) aged 65 years and older with T2DM and hypertension were included in the study. Demographic and clinical characteristics of the patients were recorded, their fear of movement was determined by Tampa Kinesiophobia Scale (TKS); physical activity levels were assessed with the International Physical Activity Questionnaire–Short Form (IPAQ-short form) and their quality of life with the SF-36 (Short form-36) Questionnaire.

Results: The mean age of the patients was 71.67 ± 5.445 years, mean disease duration was 13.46 ± 9.52 years, and mean BMI was 29.72 ± 5.21 kg/m². A statistically significant and positive correlation ($r=0.365$, $p<0.005$) was found between the patients' disease duration and TSK score. No significant relationship was found between disease duration and IPAQ score ($r=-0.065$, $p=0.649$); SF-36 physical functioning ($r=-0.258$, $p=0.112$), physical health ($r=-0.168$, $p=0.306$), pain ($r=-0.091$, $p=0.581$), general health ($r=-0.133$, $p=0.420$) energy-fatigue ($r=-0.007$, $p=0.964$); emotional well-being ($r=0.198$, $p=0.227$), social functionality ($r=0.025$, $p=0.881$) and sensory problems ($r=0.109$, $p=0.508$).

Conclusion: The results of our study show that the duration of illness is associated with fear of movement in older adults with T2DM and hypertension, emphasizing the importance of evaluating and reducing fear of movement, especially in those aged 65 and over, who have long-term disease. We think that the lack of a relationship between the duration of the disease and the level of physical activity and quality of life may be due to the fact that physical activity and quality of life in patients over 65 years of age decrease due to aging-related reasons and the duration of the disease does not have a further effect on these changes.

Keywords: Diabetes, physical activity, fear of movement, hypertension, quality of life, old age.

KORSE KULLANAN VE KULLANMAYAN ADÖLESAN İDİYOPATİK SKOLYOZLU
HASTALARIN GÖRSEL DEFORMİTE ALGISI VE YAŞAM KALİTESİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI: PİLOT ÇALIŞMA

COMPARISON OF VISUAL DEFORMITY PERCEPTION AND QUALITY OF LIFE OF
PATIENTS WITH ADOLESCENT IDIOPATHIC SCOLIOSIS WITH AND WITHOUT USING A
CORSET: PILOT STUDY

Hanife ABAKAY

Yozgat Bozok Üniversitesi, Sarıkaya Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu, Yozgat

ORCID Number: 0000-0003-4047-7965

Hanife DOĞAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Nezahat Keleşoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve
Rehabilitasyon Bölümü, Konya.

ORCID Number: 0000-0002-2294-2483

Giriş: Kolumna vertebraliste frontal, sagital ve transvers düzlemlerde meydana gelen bozulmalar sonucu kozmetik etkilenim ile görsel deformiteler artar ve buna ek olarak günlük yaşam olumsuz etkilenmektedir.

Amaç: Çalışmamızın amacı korse kullanan ve kullanmayan Adölesan İdiyopatik Skolyozlu (AİS) hastalarda görsel deformite algısını ve yaşam kalitesini karşılaştırmaktır.

Yöntem: Çalışmaya korse kullanan (Cobb açısı 25 derece üzeri olanlar, n=14) ve kullanmayan (n=13) AİS'li hasta dâhil edildi. Hastaların demografik bilgileri, hissettikleri ağrı şiddeti (Görsel analog skalası, GAS), görsel deformite algıları (Walter Reed Görsel Değerlendirme Skalası, WRGDS), yaşam kaliteleri (Scoliosis Research Society-22, SRS-22) ve Cobb açıları (skolyometre ile) değerlendirildi.

Bulgular: Korse kullanan grubun ağrı şiddeti, WRGDS skorları ve Cobb açıları daha yüksekti ($p<0.05$), SRS-22 skorları ise daha düşüktü ($p<0.05$).

Sonuç: Bu pilot çalışmanın sonucunda korseli grubun sırt ağrısı, görsel deformite algısı ve yaşam kalitesi daha kötüydü. Korse kullanan bireylerde Cobb açısının yüksek olmasının yanında korse kullanmanın psikososyal ve duygusal açıdan da yaşam kalitesini olumsuz etkileyebileceği düşünüldü. Daha büyük örneklemler yapılacak değerlendirme ve tedavilerde bu etkilerin göz önünde bulundurulması gerekliliği sonucuna varıldı.

Anahtar Kelimeler: Adölesan idiyopatik skolyoz, Skolyoz şiddeti, Yaşam kalitesi

Introduction: As a result of deterioration in the frontal, sagittal and transverse planes of the columna vertebralis, cosmetic effects and visual deformities increase and daily life may be adversely affected.

Objective: The aim of our study was to compare the perception of visual deformity and quality of life in patients with Adolescent Idiopathic Scoliosis (AIS) using and not wearing braces.

Methods: Patients with AIS who used a corset (Cobb angle over 25 degrees, n=14) and did not (n=13) were included in the study. Patients' demographic information, pain intensity (Visual analog scale, VAS), visual deformity perceptions (Walter Reed Visual Assessment Scale, WRGDS), quality of life (Scoliosis Research Society-22, SRS-22) and Cobb angles (with scoliometer) were evaluated.

Results: Pain severity, WRGDS scores and Cobb angles were higher ($p<0.05$), and SRS-22 scores were lower ($p<0.05$) in the brace-wearing group.

Conclusion: As a result of this pilot study, back pain, visual deformity perception and quality of life were worse in the braced group. In addition to the high Cobb angle in individuals using corsets, it was thought that using a corset could adversely affect the psychosocial and emotional quality of life. It was concluded that these effects should be considered in evaluations and treatments with larger samples.

Keywords: Adolescent idiopathic scoliosis, Scoliosis severity, Quality of life

SAĞLIKLI ATLETLERDE HAMSTRİNG KASINA UYGULANAN GRASTON TEKNİĞİ VE KİNEZYOLOJİK BANT UYGULAMALARININ DENGE VE ÇEVİKLİK ÜZERİNE AKUT ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF ACUTE EFFECTS OF GRASTON TECHNIQUE AND KINESIOLOGICAL TAPE APPLICATIONS ON BALANCE AND AGILITY IN HEALTHY ATHLETES

Duygu KARACALIOĞLU

Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı,
İstanbul, Türkiye

Arş. Gör. Beyzanur DİKMEN HOŞBAŞ

Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul,
Türkiye

ORCID NO: 0000-0003-2494-480X

Arş. Gör. Berna KARAMANCIOĞLU

Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul,
Türkiye

ORCID NO: 0000-0003-2561-4618

Prof. Dr. Deniz DEMİRCİ

Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul,
Türkiye

ORCID NO: 0000-0003-4672-2378

ÖZET

Giriş: Alet yardımlı yumuşak doku mobilizasyonu (graston tekniği), dokuların yapışmasını ve fasya hareketliliğinin kısıtlanmasını gidererek mevcut dokunun yapısını değiştirdiği için sporcularda sık kullanılan bir yöntemdir. Kinezyolojik bantlama ise farklı uygulama teknikleriyle kas inhibisyon, fasilasyon, proprioseptif duyu girdisi sağlamak, zayıf kas gruplarını desteklemek, fasyanın düzgün konumlanmasını sağlamak amacıyla sporcularda sık uygulanan bir yöntemdir.

Amaç: Atletizm ile ilgilenen sağlıklı sporcularda hamstring kasına uygulanan graston tekniği ve kinezyolojik bant uygulamalarının denge ve çeviklik üzerine akut etkilerini değerlendirmek hedeflenmektedir.

Yöntem: Çalışmaya 19 kadın 26 erkek olmak üzere 45 sporcu dahil edildi. Sporcular randomize olarak 3 gruba ayrıldı (graston grubu n=15, bantlama grubu n=15, kontrol grubu n=15). Her 3 grup da düzenli olarak antrenmanlarına devam ederken bantlama grubuna antrenman başında her iki hamstring kasına %30 germe ile kinezyolojik bant, graston grubuna ise 5 dakika süre ile graston tekniği uygulandı. Her 3 grubun da denge ve çevikliği antrenman öncesinde ve sonrasında Yıldız Denge Testi ve Çeviklik T testi kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Graston ve bantlama gruplarının Çeviklik T Testi skorları antrenman öncesi ve sonrasında grup içerisinde karşılaştırıldığında anlamlı fark bulundu ($p<0.05$). Çeviklik T Testi skorları 3 grup

arasında karşılaştırıldığında anlamlı fark bulunamadı ($p>0.05$). Yıldız Denge Testi sağ ayak ile yapılan medial, posteromedial, anterior, anteromedial, anterolateral ölçümleri her 3 grupta antrenman öncesi ve sonrasında grup içerisinde karşılaştırıldığında anlamlı fark bulundu ($p<0.05$). Sol ayak ile yapılan, posterolateral, lateral, anterior, anteromedial ölçümleri her 3 grupta antrenman öncesi ve sonrasında grup içerisinde karşılaştırıldığında anlamlı fark bulundu ($p<0.05$). Yıldız Denge Testi sağ ve sol ayak ölçümleri 3 grup arasında karşılaştırıldığında anlamlı fark bulunamadı ($p>0.05$).

Sonuç: Atletlerde antrenman öncesinde hamstring kasına uygulanan graston tekniği ve kinezyolojik bantlama uygulamalarının denge ve çeviklik üzerine pozitif anlamda akut etkilerinin olduğu ve birbirlerine üstün olmadığı saptanmıştır. Bu uygulamaların uzun vadeli ve farklı parametreler üzerindeki etkileri araştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Atletizm, Çeviklik, Denge, Graston, Kinezyolojik Bantlama.

ABSTRACT

Introduction: Instrument-assisted soft tissue mobilization (graston technique) is a frequently used method in athletes because it changes the structure of the existing tissue by removing tissue adhesion and restriction of fascia mobility. Kinesiological taping is a method frequently used in athletes to provide muscle inhibition, facilitation, proprioceptive sensory input, support weak muscle groups, and proper positioning of fascia with different application techniques.

Objective: To evaluate the acute effects of graston technique and kinesiological tape applications on balance and agility in healthy athletes interested in athletics.

Method: The study included 45 athletes, 19 females and 26 males. The athletes were randomly divided into 3 groups (graston group $n=15$, taping group $n=15$, control group $n=15$). While all 3 groups continued their regular training, kinesiological tape with 30% stretching was applied to both hamstring muscles at the beginning of the training to the taping group and graston technique was applied for 5 minutes to the graston group. Balance and agility of all 3 groups were evaluated using the Star Balance Test and Agility T-test before and after training.

Results: A significant difference was found between the Agility T Test scores of the graston and taping groups before and after training ($p<0.05$). No significant difference was found when Agility T Test scores were compared between the 3 groups ($p>0.05$). When the medial, posteromedial, anterior, anteromedial, anterolateral, anterolateral measurements of the Star Balance Test with the right foot were compared between the 3 groups before and after training, a significant difference was found ($p<0.05$). When posterolateral, lateral, anterior, anteromedial, posterolateral, lateral, anterior, anteromedial measurements made with the left foot were compared within the group before and after training in all 3 groups, a significant difference was found ($p<0.05$). There was no significant difference in the Star Balance Test right and left foot measurements between the 3 groups ($p>0.05$).

Conclusion: It was found that graston technique and kinesiological taping applied to the hamstring muscle before training had positive acute effects on balance and agility in athletes and were not superior to each other. The long-term effects of these applications on different parameters should be investigated.

Keywords: Athletics, Agility, Balance, Graston, Kinesiological Taping.

SEREBRAL PALSI'Lİ ÇOCUKLARIN, MOTOR FONKSİYON SEVİYELERİ, EL FONKSİYONLARI VE İLETİŞİM BECERİLERİ İLE BAKIM VERENİN BAKIM YÜKÜ VE UMUTSUZLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MOTOR FUNCTION LEVELS, HAND FUNCTIONS AND COMMUNICATION SKILLS OF CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY AND CAREGIVER'S CARE BURDEN AND HOPELESSNESS

Beliz İNAN

Biruni Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

<https://orcid.org/0000-0001-9170-4123>

Şevval ATILGAN

Biruni Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

<https://orcid.org/0000-0002-5338-6694>

Arzu Razak ÖZDİNÇLER

Prof. Dr., Biruni Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

<https://orcid.org/0000-0003-1783-3992>

Giriş: Serebral Palsi (SP), erken motor gelişimini, hareketi ve postürü etkileyen nörogelişimsel işlev bozukluğudur. Genellikle motor gelişimle birlikte duyu, bilişsel durum, iletişim ve davranışlar da etkilenmektedir. Bu nedenle SP'li çocuklar kronolojik yaşlarına uygun olarak gelişmemektedir. Gelişimsel problemler ise aile içinde özellikle birincil bakım vereni etkileyen bazı sorunlara neden olup bakım verenin, bakım yükü ve umutsuzluk düzeylerini arttırabilmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, SP'li çocukların motor fonksiyon seviyeleri, el fonksiyonları ve iletişim becerileri ile bakım verenlerin bakım yükü ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Yöntem: Çalışma Ekim 2022- Ocak 2023 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Çalışmaya Spastik SP tanısı alan, 4-18 yaş arasındaki, 75 çocuk ve bakım vereni dahil edildi. Çocuklar, Özel Eğitim Kurumlarında, fizyoterapist tarafından motor fonksiyon seviyeleri 'Kaba Motor Fonksiyon Sınıflandırma Sistemi' (GMFCS), el fonksiyonları 'El Becerileri Sınıflandırma Sistemi' (MACS), iletişim becerileri 'İletişim İşlevi Sınıflandırma Sistemi' (CFCS) ile değerlendirilirken, bakım verenler 'Beck Umutsuzluk Ölçeği' (BUÖ) ve 'Bakım Verme Yükü Ölçeği' (BVYÖ) kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmamıza dahil edilen 75 SP'li hastanın yaş ortalaması $8,72\pm 4,62$ yılıdır. Hastaların GMFCS skorlarının ortalaması $2,75\pm 1,42$, MACS skorlarının ortalaması $2,52\pm 1,43$, CFCS skorları ortalaması $2,61\pm 1,47$ iken, bakım verenlerin BUS ortalaması $5,93\pm 4,24$, BVYÖ ortalaması ise $32,15\pm 14,60$ 'dır. Hastaların GMFCS ve MACS seviyeleri ile BUÖ ve BVYÖ skorları arasında istatistiksel anlamlı, pozitif yönde, orta düzeyde bir ilişki ($r \sim 0.50$; $p < 0.01$), CFCS seviyesi ile BUÖ skoru arasında istatistiksel anlamlı, pozitif yönlü orta düzeyde ilişki ($r \sim 0.50$; $p < 0.04$) bulunurken, BVYÖ skoru arasında anlamlı bir ilişki bulunamadı ($r \sim 0.50$; $p = 0.029$).

Sonuç: Çalışmamızın sonuçlarına göre SP'li çocukların fonksiyonel seviyeleri azaldıkça bakım verenlerin bakım yükü ve umutsuzluğu artmaktadır. SP'nin uzun dönem yönetiminde bu durumun göz

önüne alınarak bakım verenlere eğitimler düzenlenmesinin ve süreçle ilgili gerekli yönlendirmelerin yapılmasının önemli olduğu görüşündeyiz.

Anahtar Kelimeler: bakım veren, CFCS, GMFCS, MACS, serebral palsy

Introduction: Cerebral Palsy (CP) is a neurodevelopmental dysfunction that affects early motor development, movement and posture. With motor development; sense, cognitive status, communication and behavior may also be affected. Therefore, children with CP do not develop according to chronological age. These developmental problems can increase the burden of care and hopelessness of the primary caregiver in the family.

Purpose: The aim of this study is to examine the relationship between motor function levels, hand functions and communication skills of children with CP and caregivers care burden and hopelessness levels.

Method: The study was carried out between October 2022 and January 2023. 75 children aged 4-18 years diagnosed with Spastic CP and their caregivers were included the study. In the evaluation of children, motor function levels are 'Gross Motor Function Classification System' (GMFCS), hand functions are 'Manual Skills Classification System' (MACS), communication skills are 'Communication Function Classification System' (CFCS) and caregivers are 'Beck Hopelessness Scale' (BHS) and the Burden Interview (BI).

Results: The mean age of 75 patients included in our study was 8.72 ± 4.62 years. The mean of the results were respectively; GMFCS scores 2.75 ± 1.42 , MACS scores 2.52 ± 1.43 , CFCS scores 2.61 ± 1.47 , caregivers BHS scores 5.93 ± 4.24 , and BI 32.15 ± 14.60 . There was a statistically significant, positive, moderate correlation ($r \sim 0.50$; $p < 0.01$) between GMFCS and MACS levels of the patients and BHS and BI scores, and a statistically significant, positive moderate correlation between the CFCS level and BHS score ($r \sim 0.50$; $p < 0.04$), no significant correlation was found between BMI score ($r \sim 0.50$; $p = 0.029$).

Conclusion: According to the results of our study, as the functional levels of children with CP decrease, caregivers' burden and hopelessness increase. Considering this situation in the long-term management of CP, we believe that it is important to organize trainings for caregivers and to provide necessary guidance regarding the process.

Keywords: caregiver, CFCS, GMFCS, MACS, cerebral palsy

**TOTAL DİZ ARTROPLASTİLİ HASTALARDA DERECELİ MOTOR İMGELEMENİN
FONKSİYONEL PERFORMANSA ETKİSİ**

EFFECT OF GRADED MOTOR IMAGERY ON FUNCTIONAL PERFORMANCE IN PATIENTS
WITH TOTAL KNEE ARTHROPLASTY

Busra CANDIRI

Inönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Departmanı, Malatya,
Türkiye, ORCID: 0000-0001-7413-6371

Burcu TALU

Inönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Departmanı, Malatya,
Türkiye, ORCID: 0000-0002-5623-8291

Emre GUNER

Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Departmanı, Malatya, Turkey,
ORCID: 0000-0003-0289-2033

Metehan OZEN

Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Departmanı, Malatya, Turkey,
ORCID: 0000-0002-3995-6902

ÖZET

Giriş: Total diz artroplastisi kronik dönem diz osteoartriti için son dönem tedavi seçeneğidir. Yoğun rehabilitasyona rağmen bireyler normal performansa ulaşmakta zorluk çekmektedir.

Amaç: Dereceli motor imgeleme tedavisinin rehabilitasyona eklenmesinin mobilite, normal eklem hareketi, kuvvet ve fonksiyonel performansa etkisini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Unilateral total diz artroplastisi planlanan bireyler gruplara randomize edildi. Kontrol grubuna geleneksel rehabilitasyon ve deney grubuna ise geleneksel rehabilitasyona ek olarak dereceli motor imgeleme uygulanmıştır. Tedaviler 6 hafta ve haftada 3 gün fizyoterapistle gerçekleştirilmiştir. Ölçümler cerrahiden bir gün önce ve 6 hafta sonra yapılmıştır. Mobilite Süreli Kalk Yürü Testi ve diz ekleminin aktif fleksiyon ve ekstansiyon hareket açıklığı standart gonyometre ile değerlendirilmiştir. Quadriceps femoris kas kuvveti elle tutulan bir dinamometre ile ölçülmüştür. Fonksiyonel değerlendirme için Western Ontario ve McMaster Üniversiteleri Osteoartrit İndeksi kullanılmıştır.

Bulgular: Uygunluk kriterlerini sağlayan 20 hasta gruplara atanmıştır. Her grupta 10 birey yer almıştır. 2 katılımcı tedaviden ayrılmış ve her grupta 9 birey analizlere dahil edilmiştir. Sonuç ölçütleri için tedavi öncesi değerlendirmelerde gruplar arasında anlamlı farklılık yoktu. Süreli kalk yürü testi gruplar arasında anlamlı olarak farklı değildi ($p>0.05$). Grup içinde ise deney ve kontrol grubunda anlamlı azalma bulunmuştur ($p<0.05$). Fleksiyon eklem hareket açıklığı grup içinde sadece GMI grubunda anlamlı olarak artış göstermiştir ($p=0.02$; $d=0.47$). Tedavi sonrasında gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Grup içinde ekstansiyon eklem hareket açıklığı her iki grupta da anlamlı olarak azalmıştır (sırasıyla $p=0.007$; $p=0.01$), fakat dereceli motor imgeleme kuvvetli etki büyüklüğü ($d=2.01$) göstermiştir. Ekstansiyon hareket açıklığı gruplar arasında fark göstermemiştir ($p>0.05$). Quadriceps femoris kas kuvveti de gruplar arasında farklı değilken ($p>0.05$); grup içinde deney grubunda anlamlı, orta etkiye sahip artış gözlenmiştir ($p=0.02$; $d=0.75$). Her iki tedavi grubunda

da WOMAC anlamlı farklılık göstermiştir ($p=0.008$). Gruplar arasında ise anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$).

Sonuç: Dereceli motor imgeleme fleksiyon eklem hareket açıklığı ve kas kuvvetini geliştirmek amacıyla geleneksel rehabilitasyonun etkisini artırabilir.

Anahtar kelimeler: Dereceli motor imgeleme, motor imgeleme, total diz artroplastisi, süreli kalk yürü testi

*Bu araştırma İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından TDK-2021/2743 proje numarası ile desteklenmiştir.

ABSTRACT

Introduction: Total knee arthroplasty is the end-stage treatment option for chronic knee osteoarthritis. Despite intensive rehabilitation, individuals have difficulty achieving normal performance.

Objective: It was aimed to evaluate the effect of adding graded motor imagery therapy to rehabilitation on mobility, range of motion, strength, and functional performance.

Method: Individuals scheduled for unilateral total knee arthroplasty were randomized into groups. Traditional rehabilitation was applied to the control group and graded motor imagery was applied to the experimental group in addition to traditional rehabilitation. Treatments were carried out with a physiotherapist for 6 weeks and 3 days a week. Measurements were made the day before and 6 weeks after surgery. Mobility Timed Up and Go Test and active flexion and extension range of motion of the knee joint were evaluated with a standard goniometer. Quadriceps femoris muscle strength was measured with a hand-held dynamometer. Western Ontario and McMaster Universities Osteoarthritis Index was used for functional assessment.

Results: Twenty patients who met the eligibility criteria were assigned to the groups. There were 10 individuals in each group. 2 participants left the treatment and 9 individuals in each group were included in the analysis. There was no significant difference between groups in pretreatment evaluations for outcome measures. The timed up-and-go test was not significantly different between groups ($p>0.05$). Within the group, a significant decrease was found in the experimental and control groups ($p<0.05$). The flexion range of motion increased significantly only in the GMI group ($p=0.02$; $d=0.47$). There was no significant difference between the groups after treatment ($p>0.05$). Within the group, the extension range of motion decreased significantly in both groups ($p=0.007$; $p=0.01$, respectively), but graded motor imagery showed a strong effect size ($d=2.01$). The extension range of motion did not differ between the groups ($p>0.05$). Quadriceps femoris muscle strength was also not different between the groups ($p>0.05$); A significant, moderate increase was observed in the experimental group within the group ($p=0.02$; $d=0.75$). WOMAC differed significantly in both treatment groups ($p=0.008$). There was no significant difference between the groups ($p>0.05$).

Conclusion: Graded motor imagery can increase the effect of traditional rehabilitation to improve flexion range of motion and muscle strength.

Keywords: Graded motor imagery, motor imagery, total knee arthroplasty, timed up-go test

*This research was supported by İnönü University Scientific Research Projects Unit with project number TDK-2021/2743.

FARKLI FİZİKSEL AKTİVİTE SEVİYESİNE SAHİP SAĞLIKLI BİREYLERİN
ALGILADIKLARI STRES, YAŞAM MEMNUNİYETİ VE BİLİŞSEL ESNEKLİK
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF PERCEIVED STRESS, LIFE SATISFACTION AND COGNITIVE
FLEXIBILITY LEVELS OF HEALTHY INDIVIDUALS WITH DIFFERENT LEVELS OF
PHYSICAL ACTIVITY

Ayşe ÜNAL

Doç. Dr.: Pamukkale Üniversitesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Nörolojik Rehabilitasyon
Anabilim Dalı, Denizli-Türkiye

ORCID No: 0000-0003-0959-5664

Şeref Duhan ALTUĞ

Uzm. Fzt.: Pamukkale Üniversitesi Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu,
Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü Yaşlı Bakımı Programı, Denizli-Türkiye

ORCID No: 0000-0002-0065-0068

Gülsüm TİKAÇ

Uzm. Fzt.: Pamukkale Üniversitesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Nörolojik Rehabilitasyon
Anabilim Dalı, Denizli-Türkiye

ORCID No: 0000-0001-7375-6747

Filiz ALTUĞ

Prof. Dr.: Pamukkale Üniversitesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Nörolojik Rehabilitasyon
Anabilim Dalı, Denizli-Türkiye

ORCID No: 0000-0002-4287-8562

ÖZET

Giriş: Fiziksel aktivitenin insan yaşamında biyolojik, fizyolojik ve psikolojik durumlara olumlu etkisi bulunmaktadır.

Amaç: Bu çalışma farklı fiziksel aktivite seviyesine sahip sağlıklı bireylerin algıladıkları stres, yaşam memnuniyetleri ve bilişsel esneklik düzeylerini incelemek amacıyla planlandı.

Yöntem: Çalışmaya 20-45 yaş arası düşük fiziksel aktivite seviyesinde 63 (Grup 1; K:36/E:27), orta fiziksel aktivite seviyesinde 55 (Grup 2; K:28/E:27) ve yüksek fiziksel aktivite seviyesinde 57 (Grup 3; K:19/E:38) birey olmak üzere çalışmaya katılmaya gönüllü olan toplam 175 birey dahil edildi. Bireylerin fiziksel aktivite seviyeleri Fiziksel Aktivite İndeksi (FAİ) ile belirlendi. Algılanan stres düzeyi Algılanan Stres Ölçeği (ASÖ), yaşam memnuniyeti Yaşam Memnuniyet Anketi (YMA) ve bilişsel esneklik düzeyleri Bilişsel Esneklik Ölçeği (BEÖ) ile değerlendirildi.

Bulgular: Grup 1'in yaş ortalaması 39,44±12,06 yıl, Grup 2'nin yaş ortalaması 30,76±9,02 yıl ve Grup 3'ün yaş ortalaması 24,61±4,99 yıldır. Grup 1'in FAİ ortalaması 19,34±13,49; ASÖ ortalaması 12,33±6,14; YMÖ ortalaması 21,22±6,93 ve BEÖ ortalaması 36,69±12,31 puandı. Grup 2'nin FAİ

ortalaması $52,00 \pm 6,35$; ASÖ ortalaması $12,98 \pm 5,59$; YMÖ ortalaması $23,49 \pm 4,47$ ve BEÖ ortalaması $50,00 \pm 4,59$ puandı. Grup 3'ün FAİ ortalaması $82,14 \pm 13,67$; ASÖ ortalaması $12,00 \pm 5,85$; YMÖ ortalaması $25,47 \pm 3,80$ ve BEÖ ortalaması $60,03 \pm 4,70$ puandı. Gruplar yaşam memnuniyeti ve bilişsel esneklik düzeyi açısından karşılaştırıldığında fiziksel aktivite seviyesi yüksek olan bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulundu ($p < 0,05$). Algılanan stres düzeyi açısından gruplar arasında farklılık yoktu ($p > 0,05$).

Sonuç: Fiziksel aktivite kişilerde stres düzeyini etkilemezken, bilişsel esneklik seviyesini ve yaşam memnuniyetini arttırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel aktivite; algılanan stres; yaşam memnuniyeti; bilişsel esneklik

ABSTRACT

Background: Physical activity has a positive effect on biological, physiological and psychological states in human life.

Purpose: This study was planned to examine the perceived stress, life satisfaction and cognitive flexibility levels of healthy individuals with different physical activity levels.

Methods: A total of 175 individuals, aged 20-45 years, who volunteered to participate in the study, 63 individuals (Group 1; F:36/M:27) at low physical activity level, 55 individuals (Group 2; F:28/M:27) at moderate physical activity level and 57 individuals (Group 3; F:28/M:27) at high physical activity level were included in the study. Physical activity levels were determined by the Physical Activity Index (FAI). Perceived stress level by Perceived Stress Scale (PSS), life satisfaction by Satisfaction with Life Scale (SWLS), and cognitive flexibility levels by Cognitive Flexibility Scale (CFS) were evaluated.

Results: The mean age of Group 1 was 39.44 ± 12.06 years, the mean age of Group 2 was 30.76 ± 9.02 years, and the mean age of Group 3 was 24.61 ± 4.99 years. The mean FAI was 19.34 ± 13.49 , mean PSS was 12.33 ± 6.14 , mean SWLS was 21.22 ± 6.93 , and mean CFS was 36.69 ± 12.31 in Group 1. The mean FAI was 52.00 ± 6.35 , mean PSS was 12.98 ± 5.59 ; mean SWLS was 23.49 ± 4.47 , and the mean CFS was 50.00 ± 4.59 in Group 2. The mean FAI was 82.14 ± 13.67 , mean PSS was 12.00 ± 5.85 , mean SWLS was 25.47 ± 3.80 , and the mean score of CFS was 60.03 ± 4.70 for Group 3. When the groups were compared in terms of life satisfaction and cognitive flexibility, a statistically significant difference was found in favor of individuals with high physical activity levels ($p < 0.05$). There was no difference between the groups in terms of perceived stress level ($p > 0.05$).

Conclusion: While physical activity does not affect the stress level of individuals, it increases the level of cognitive flexibility and life satisfaction.

Keywords: Physical activity; perceived stress; life satisfaction; cognitive flexibility

ACIK RENAL TAŞ CERRAHİSİ GEÇİREN HASTALARDA PERKÜTAN NEFROLİTOTOMİNİN ETKİNLİĞİ

THE EFFECTIVENESS OF PERCUTANEOUS NEPHROLITHOTOMY IN THE PATIENTS WITH PREVIOUS OPEN RENAL STONE SURGERY

Mahmut ULUBAY

¹Samsun Üniversitesi, Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Üroloji Kliniği
ORCID: 0000-0001-6049-6448

Ekrem AKDENİZ

²Samsun Üniversitesi, Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Üroloji Kliniği
ORCID: 0000-0002-0666-9579

Giriş: Bir minimal invaziv işlem olan perkütan nefrolitotomi (PNL) 2 cm'den büyük böbrek taşlarının ana tedavi yöntemidir. Geçirilmiş açık nefrolitotomi böbrek pelvikaliksiyel sistemi etkilediği için bu hastalarda PNL yapmak zor olabilir ve klinik sonuçları etkileyebilir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı daha önce aynı böbrekte açık böbrek taşı cerrahisi yapılan hastalarda PNL işleminin güvenilirliğini ve etkinliğini değerlendirmektir.

Yöntem: 2018-2022 yılları arasında kliniğimizde PNL yapılan 209 hasta retrospektif olarak değerlendirildi. Hastalar daha önce aynı taraftan açık taş ameliyatı yapılmayan hastalar Grup 1 (n = 188) ve yapılan hastalar Grup 2 (n = 21) olmak üzere ikiye ayrıldı. Grupların sosyodemografik, klinik ve taşa ait özellikleri karşılaştırıldı.

Bulgular: İki grup arasında yaş, cinsiyet, vücut kitle indeksi, taş yönü, taş lokalizasyonu ve taş alanı açısından anlamlı fark yoktu ($p > 0,05$). Operasyon süresi gruplarda sırasıyla 70 (60-95) ve 88 (66-105) dakika ($p = 0,067$); ortalama perkütan giriş sayısı sırasıyla $1,17 \pm 0,37$ ve $1,24 \pm 0,43$ ($p = 0,435$); hastanede kalış süresi ortalama 3 (3-3) ve 3 (2,5-4) gün olarak bulundu ($p = 0,144$). Taşsızlık oranı Grup 1'de %83,1 ve Grup 2'de %81 olarak tespit edildi ($p = 0,764$). İki grupta da en sık görülen komplikasyon kan transfüzyonu ve yüksek ateşi (sırasıyla $p = 0,431$ ve $p = 0,069$). Cerrahi müdahale gerektiren komplikasyon oranı her iki grupta da benzerdi ($p = 0,346$). Her iki grubun demografik özellikleri, taş özellikleri, operasyon sonuçları ve komplikasyon verileri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Sonuç: PNL, daha önce nefrolitotomi yapılan hastalarda primer hastalara benzer şekilde yüksek etkinlik ve güvenlikle uygulanabilecek bir cerrahi yöntemdir.

Anahtar kelimeler: Açık böbrek cerrahisi, böbrek taşı, perkütan nefrolitotomi

Tablo 1. Grupların demografik özellikleri, taş karakterizasyonu, perioperatif ve postoperatif sonuçları

Değişken	Grup 1 (n = 188)	Grup 2 (n = 21)	p
Yaş (yıl, ort±SD)	50,74±13,23	54,33±14	0,242 ^a
VKİ (kg/m ² , ort±SD)	28,83±4,14	30,56±4,13	0,071 ^a

Cinsiyet (K/E; n, %)	63 (%33,3)/126 (%63,7)	6 (%28,6)/15 (%71,4)	0,808 ^c
ASA*	2 (1-2)	2 (1-2)	0,204 ^b
Taş alanı (mm ² , ort±SD)	537,88±331,37	592,85±345,71	0,474 ^a
Yön (sağ/sol; n, %)	94 (%49,7)/95 (%50,3)	9 (%42,9)/12 (%57,1)	0,357 ^c
Lokasyon (n, %)			0,648 ^c
Pelvis	55 (%29,1)	6 (%28,6)	
İzole kaliks	30 (%15,9)	4 (%19,1)	
Pelvis+kaliks	64 (%33,8)	6 (%28,6)	
Staghorn	40 (%21,2)	5 (%23,7)	
Operasyon süresi* (dakika)	70 (60-95)	88 (66-105)	0,062 ^b
Akses sayısı (n, ort±SD)	1,17±0,37	1,24±0,43	0,435 ^a
Hemoglobin düşüşü* (g/dL)	1,6 (1,1-2,2)	1,9 (1,4-2,7)	0,063 ^b
Kan transfüzyonu (n, %)	17 (%9)	3 (%14,2)	0,431 ^c
Postop ateş (n, %)	10 (%5,3)	2 (%9,5)	0,069 ^c
Postop ek cerrahi işlem (n, %)			0,346 ^c
DJ stent takılması	2 (%1,05)	1 (%4,8)	
Üreterolitotripsi	1(%0,5)	-	
Taşsızlık oranı (n, %)	157 (%83,1)	17 (%81)	0,764 ^c
Yatış süresi* (gün)	3 (3-3)	3 (2,5-4)	0,144 ^b

a: Student t testi, b: Mann-Whitney U testi, c: Ki-kare testi.

* Data medyan, çeyrekler arası aralık (IQR, 25. ve 75. persentil) olarak sunulmuştur.

Kısaltmalar: ASA, American Society of Anesthesia; K/E, Kadın/Erkek; VKİ, Vücut kitle indeksi.

Introduction: Percutaneous nephrolithotomy (PCNL), a minimally invasive procedure, is the gold standart method for the treatment of kidney stones larger than 2 cm. PCNL may be difficult to perform in these patients, as previous open nephrolithotomy affects the renal pelvicalyceal system and it may affect clinical outcomes.

Aim: The aim of this study was to evaluate the effectiveness of percutaneous nephrolithotomy (PCNL) in the patients with previous open renal stone surgery.

Method: A total of 209 patients who underwent PCNL between 2018-2022 were evaluated retrospectively. The patients were divided into two groups based on whether they have previous surgery on the ipsilateral kidney or not. Twenty-one patients who had previous open renal surgery

were categorized in Group 1, while 188 patients with no history of surgery took part in Group 2. Two groups were compared in terms of demographic features, stone characteristics, percutaneous access number, operation time, length of hospital stay, success rate and complications.

Results: There was no significant difference in terms of age, gender, body mass index, stone side, stone localization and stone area ($p > 0.05$). The average operation time in Group 1 was 70 (60-95) and in Group 2 was 88 (66-105) minutes ($p = 0.067$); the average percutaneous access number was 1.17 ± 0.37 and 1.24 ± 0.43 respectively ($p = 0.435$) and the average length of hospital stay was 3 (3-3) and 3 (2.5-4) day respectively ($p = 0.144$). The stone free rate in Group 1 was %83.1 and in Group 2 was % 81 ($p = 0.764$). The most common complications in both groups were blood transfusion and high fever ($p = 0.431$ and $p = 0.069$, respectively). The complication rate requiring surgical intervention was similar in both groups ($p = 0.346$). Demographic features, stone characteristics, operation results and complications data in both group are listed in Table 1.

Conclusion: PCNL is a surgical method that can be applied with high efficacy and safety in patients with previous open kidney stones, similar to primary patients.

Key words: Open renal surgery, kidney stone, percutaneous nephrolithotomy

Table 1. Demographic and stone characteristics, perioperative and postoperative results of the groups

Variable	Group 1 (n = 188)	Group 2 (n = 21)	p
Age (year, mean \pm SD)	50.74 \pm 13.23	54.33 \pm 14	0.242 ^a
BMI (kg/m ² , mean \pm SD)	28.83 \pm 4.14	30.56 \pm 4.13	0.071 ^a
Sex (F/M; n, %)	63 (%33.3)/126 (%63.7)	6 (%28.6)/15 (%71.4)	0.808 ^c
ASA*	2 (1-2)	2 (1-2)	0.204 ^b
Stone area (mm ² , mean \pm SD)	537.88 \pm 331.37	592.85 \pm 345.71	0.474 ^a
Side (right/left; n, %)	94 (%49.7)/95 (%50.3)	9 (%42.9)/12 (%57.1)	0.357 ^c
Location (n, %)			0.648 ^c
Pelvis	55 (%29.1)	6 (%28.6)	
Isolated calyx	30 (%15.9)	4 (%19.1)	
Pelvis + Calyx	64 (%33.8)	6 (%28.6)	
Staghorn	40 (%21.2)	5 (%23.7)	
Operation time* (minutes)	70 (60-95)	88 (66-105)	0.062 ^b
Access number (n, mean \pm SD)	1.17 \pm 0.37	1.24 \pm 0.43	0.435 ^a
Hemoglobin drop* (g/dL)	1.6 (1.1-2.2)	1.9 (1.4-2.7)	0.063 ^b
Blood transfusion (n, %)	17 (%9)	3 (%14.2)	0.431 ^c

10. INTERNATIONAL GEVHER NESİBE MEDICAL SCIENCES CONFERENCE

Postop fever (n, %)	10 (%5.3)	2 (%9.5)	0.069 ^c
Additional procedure (n, %)			0.346 ^c
JJ Stent insertion	2 (%1.05)	1 (%4.8)	
Ureterorenoscopy	1(%0.5)	-	
Stone Free (n, %)	157 (%83.1)	17 (%81)	0.764 ^c
Hospital stay (day)*	3 (3-3)	3 (2.5-4)	0.144 ^b

a: Student's t test; b: Mann-Whitney U test; c: Pearson Chi-square test

*Data presentation of median and interquartile range (IQR, 25th-75th percentile)

Abbreviation: ASA, American Society of Anesthesiologists; BMI, Body mass index; F/M, Female/Male.

AKCİĞER VENTİLASYON/PERFÜZYON SİNTİGRAFİSİNDE PULMONER EMBOLİ
OLASILIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

FACTORS AFFECTING THE PROBABILITY OF PULMONARY EMBOLISM IN
VENTILATION/PERFUSION LUNG SCINTIGRAPHY

Dr. Öğretim Üyesi Hamdi AFŞİN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Nükleer Tıp AD., AİBÜ İzzet Baysal Eğitim
Araştırma Hastanesi Gölköy/BOLU

Orcid No: 0000 0003 1010 3073

Giriş:

Ventilasyon/Perfüzyon (V/Q) sintigrafisinde Pulmoner Emboli (PE) için olasılıklar raporlanmaktadır. Yüksek olasılık olan hastalarda %85'den fazla olasılıkla PE saptanırken düşük veya orta olasılıkta bu oran %25'lerdedir. V/Q sintigrafisinde düşük olasılık PE'yi dışlamamaktadır, hatta klinik olasılık yüksek olduğunda PE olasılığı %40'ı geçebilmektedir. PE'de trombusun obstrüksiyon oluşturma derecesi ve hastanın kardiyopulmoner rezervi hemodinamik bozukluk oluşumunu belirlemektedir.

Amaç:

V/Q sintigrafisine göre belirlenen PE olasılık grupları arasındaki radyolojik, fonksiyonel farklılıkları değerlendirmeyi amaçladık.

Yöntem

Ocak 2022-Ocak 2023 yılları arasında Nükleer Tıp Kliniği'ne başvuran 95 hastanın demografik, radyolojik bulguları, V/Q sintigrafisi bulguları, ekokardiyografik (EKO)bulguları, pulse oksijen saturasyonu (SpO₂) kaydedildi.

Bulgular:

Hastaların ortalama yaşı 65.4±16 olup 63'ü (%66,3) kadın, 32'si (%33,7) erkek idi. Perfüzyon sintigrafisi normal olan grubun yaş ortalaması (58.4±18.4) diğer gruplardan daha düşüktü (p: 003). Normal grubun tamamında, düşük olasılığının %96,4'ü, orta olasılığının %33,3'ü yüksek olasılığının %90'ında Bilgisayarlı Tomografi (BT)'de ölçülen sağ ventrikül/Sol ventrikül (RV/LV) oranı <1 idi. Yüksek olasılıklı grubun %50'sinde triküspit yetmezliği (TY) varken %90'ında da BT'de ölçülen RV/LV oranı <1 idi. Parsiyel oksijen saturasyonu (SpO₂) değeri orta olasılık grubunda %80(76-84) ile en düşük olup bunu yüksek olasılık grubu %92(65-98) sonucu ile izlemekteydi. Korelasyon analizlerinde emboli olasılığı BT'de ölçülen RV/LV oranı, TY, yaş ve radyolojik anormallikler ile düşük düzeyde, perfüzyon defektinin büyüklüğü ile yüksek düzeyde pozitif korelasyon saptandı. SpO₂ ile de düşük düzeyde negatif korelasyon saptandı. PAB ve BT'de ölçülen pulmoner arter (PA) çapı ile olasılık grupları arasında korelasyon saptanmadı.

Sonuç

Toraks BT'de ölçülen RV/LV oranı ve PA çapı, EKO'da ölçülen PAB ve sağ ventrikül dilatasyonu PE'de ciddiyetin göstergesi iken V/Q sintigrafisinde yüksek olasılıklı olarak raporlanan grupta bu parametreler diğer gruplara göre anlamlı olarak artmış saptanmadı. Bu sonuç bize V/Q sintigrafisinde yüksek olasılığın submasif-masif emboliye işaret etmediğini, kliniği belirleyen tutulan segment sayısı olmadığını göstermektedir. V/Q sintigrafisinde olasılık sonuçları klinik bulguları öngörmeye yeterli değildir. Klinik, radyolojik ve ekokardiyografik sonuçlarla desteklenmelidir.

Anahtar kelimeler: Olasılık, Pulmoner Emboli, Ventilasyon/Perfüzyon sintigrafisi

Tablo 1. Pulmoner emboli olasılıklarına göre hastaların demografik, radyolojik, ekokardiyografik ve SpO2 sonuçlarının karşılaştırılması

	Pulmoner emboli olasılığı				Toplam (n: 95)	p
	Normal (n: 36)	Düşük (n: 40)	Orta (n: 4)	Yüksek (n: 15)		
Yaş	63(19-85)	69.5(39-86)	77(26-89)	71(55-94)	69(19-94)	0.030
Kadın	25(%69,4)	27(%67,5)	2 (%50)	9(%60)	63(%66,3)	0.819
Erkek	11(%30,6)	13(%32,5)	2 (%50)	6(%40)	32(%33,7)	
Komorbidite	23(%92)	29(%96,7)	3(%100)	9(%100)	64(%95,5)	0.710
KVH	15(%60)	27(%90)	3(%100)	5(%55,6)	50(%74,6)	0.025*
Pulmoner hast	14(%56)	14(%46,7)	0	3(%33,3)	31(%46,3)	0.246
Diğer	15(%60)	16(%53,3)	3(%100)	5(%55,6)	39(%58,2)	0.474
BT RV/LV (n:62)						
<1 (n:58)	21	27(%96,4)	1(%33,3)	9(%90)	58(%93,5)	0.000*
>1 (n:4)	0	1(%3,6)	2(%66,7)	1(%10)	4(%6,5)	
Radyoloji						
Anormal	20(%55,6)	30(%75)	4(%100)	13(%86,7)	67(%70,5)	0.05*
Normal	16(%44,4)	10(%25)	0	2(%13,3)	28(%29,5)	
BT' de PA çapı (cm)	29(23-43,4)	31.7(22-48)	30(26-50,9)	29(21-40)	29.7(21-50,9)	0.282
EKO (n:68)						
TY olan	8(%29,6)	22(%73,3)	1(%33,3)	4(%50)	35(%51,5)	0.01*
olmayan	19(%70,4)	8(%26,7)	2(%66,7)	4(%50)	33(%48,5)	

MY olan olmayan	8(%29.6) 19(70.4)	12(%40) 18(%60)	0 3(%100)	2(%25) 6(%75)	22(%67.6) 46(%32.4)	0.471
EF (%)	60(30-70)	60(40-65)	60(55-60)	60(65-98)	60(20-70)	0.451
PAB(mmHg)	40(21-66)	50(10-101)	61(10-165)	35(28-55)	41(10-165)	0.020
SpO2	96(83-99)	95(80-99)	80(76-84)	92(65-98)	95(65-99)0.030	0.035

*: χ^2 testinin varsayımlarını karşılamıyor

Introduction:

The probability for Pulmonary Embolism (PE) is reported on Ventilation/Perfusion (V/Q) lung scintigraphy. While PE is detected with a probability of more than 85% in patients with “high probability”, this rate is 25% in “low or moderate probability.” In V/Q scintigraphy, a “low probability” does not exclude PE, and even when the clinical probability is high, the probability of PE may exceed 40%. In PE, the severity of obstruction by the thrombus and the cardiopulmonary reserve of the patient determine the occurrence of hemodynamic deterioration.

Objective :

We aimed to evaluate the radiological and functional differences between PE probability groups determined according to V/Q scintigraphy.

Methods

Demographic and radiological findings, V/Q scintigraphy findings, echocardiographic (ECHO) findings, and pulse oxygen saturation (SpO2) values of 95 patients who applied to the Nuclear Medicine Clinic between January 2022 and January 2023 were recorded.

Findings:

The mean age of the patients was 65.4±16 years, and 63 (66.3%) were women and 32 (33.7%) were men. The mean age of the group with normal perfusion scintigraphy (58.4±18.4) was lower than the other groups (p=0.03). The right ventricle/Left ventricle (RV/LV) ratio measured in Computed Tomography (CT) was <1 in the entire normal group, 96.4% of the low probability group, 33.3% of the moderate probability group, and 90% of the high probability group. There was Tricuspid regurgitation (TR) in 50% of the high-probability group, while the RV/LV ratio measured on CT was <1 in 90% of them. SpO2 value was the lowest in the medium probability group with 80% (76-84), followed by the high probability group with a result of 92% (65-98). In the correlation analysis, the probability of embolism was weakly positively correlated with the RV/LV ratio measured on CT, TR, age and radiological abnormalities, and strongly correlated with the size of the perfusion defect. A weak negative correlation was also determined between PE probability and SpO2. There was no correlation between the pulmonary artery (PA) diameter measured in PAP and CT with the probability groups.

Conclusion:

While the RV/LV ratio and PA diameter measured in chest CT, and PAP and right ventricular dilatation measured in ECHO were indicators of PE severity, these parameters were not significantly

increased in the group reported as high probability in V/Q scintigraphy compared to other groups. This result suggests that a high probability in V/Q scintigraphy does not indicate submassive-massive embolism and that it is not the number of involved segments that determines the clinic. Probability results in V/Q scintigraphy are not sufficient to predict clinical findings. The clinical presentation should be supported by radiological and echocardiographic results.

Key Words: Probability, Pulmonary Embolism, Ventilation/Perfusion scintigraphy

Table 1. Comparison of demographic, radiological, echocardiographic and SpO2 results of patients according to pulmonary embolism probabilities

	Pulmonary embolism probability				Total (n: 95)	p-value
	Normal (n: 36)	Low (n: 40)	Moderate (n: 4)	High (n: 15)		
Age	63(19-85)	69.5(39-86)	77(26-89)	71(55-94)	69(19-94)	0.030
Female	25(69.4%)	27(67.5%)	2 (50%)	9(60%)	63(66.3%)	0.819
Male	11(30.6%)	13(32.5%)	2 (50%)	6(40%)	32(33.7%)	
Comorbidity	23(92%)	29(96.7%)	3(100%)	9(100%)	64(95.5%)	0.710
CVD	15(60%)	27(90%)	3(100%)	5(55.6%)	50(74.6%)	0.025*
Pulmonary disease	14(56%)	14(46.7%)	0	3(33.3%)	31(46.3%)	0.246
Other	15(60%)	16(53.3%)	3(100%)	5(55.6%)	39(58.2%)	0.474
CT RV/LV (n:62)						
<1 (n:58)	21	27(96.4%)	1(33.3%)	9(90%)	58(93.5%)	0.000*
>1 (n:4)	0	1(3.6%)	2(66.7%)	1(10%)	4(6.5%)	
Radiology Abnormal	20(55.6%)	30(75%)	4(100%)	13(86.7%)	67(70.5%)	0.05*
Normal	16(44.4%)	10(25%)	0	2(13.3%)	28(29.5%)	

10. INTERNATIONAL GEVHER NESİBE MEDICAL SCIENCES CONFERENCE

PA diameter in CT (cm)	29(23-43.4)	31.7(22-48)	30(26-50.9)	29(21-40)	29.7(21-50.9)	0.282
ECHO (n:68)						
With TR	8(29.6%)	22(73.3%)	1(33.3%)	4(50%)	35(51.5%)	0.01*
Without TR	19(70.4%)	8(26.7%)	2(66.7%)	4(50%)	33(48.5%)	
With MR	8(29.6%)	12(40%)	0	2(25%)	22(67.6%)	0.471
Without MR	19(70.4%)	18(60%)	3(100%)	6(75%)	46(32.4%)	
EF (%)	60(30-70)	60(40-65)	60(55-60)	60(65-98)	60(20-70)	0.451
PAP (mmHg)	40(21-66)	50(10-101)	61(10-165)	35(28-55)	41(10-165)	0.020
SpO2	96(83-99)	95(80-99)	80(76-84)	92(65-98)	95(65-99)0.030	0.035

*: Does not meet the assumptions of the χ^2 test

MENOPOZ ÖNCESİ VE SONRASI KADINLARDA ÜRİNER İNKONTİNANSIN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ: BİR ANKET ÇALIŞMASI

Fizyoterapist Kübra BAYRAKTAR

Fzt., İstanbul Atlas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hilal DENİZÖĞLU KÜLLİ

Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Atlas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8003-4440>

Sosyal ya da hijyenik açıdan sorun oluşturan herhangi bir istemsiz idrar kaybı şeklinde tanımlanabilen üriner inkontinans, uygun olmayan zaman ve mekanlarda kontrolsüz idrar sızıntısının olduğu idrar tutamama veya idrar kaçırmadır.

Stres, urge, karışık, taşma ve fonksiyonel tip olmak üzere farklı şekillerde karşımıza çıkabilen üriner inkontinansın yaşlanma ile birlikte doğal bir süreç olarak kabul edilmesi ve sağlık sorunu olarak algılanmaması dünya çapında yapılan çalışmalarda prevalansının belirlenmesini zorlaştırmıştır bu nedenle kesin veriler yoktur. Ancak yapılan epidemiyolojik çalışmalar her iki cinsiyette de prevalansın istikrarlı olarak arttığını ve kadınların erkeklerden daha sık üriner inkontinans yaşadığını bildirilmiştir.

Bu araştırma, kadınlarda idrar kaçırmaya şikayetlerinin menopoza öncesi ve sonrasında yaşam kalitelerine etkisini belirlemeye çalışmaktadır. İdrar kaçırmaya şikayeti bulunan ve hormonal rahatsızlığı olmayan 18 yaşından büyük ve Türkiye’de yaşayan kadınların gönüllü olarak katıldığı kesitsel bir anket çalışmasıdır. Araştırmada demografik bilgiler alındıktan sonra geçerlilik ve güvenilirliği olan Üriner İnkontinans (İdrar Kaçırma) Sorgulama Formu (ICIQ-SF Türkçe Versiyon), Üriner İnkontinans Etki Formu (IIQ-7) ve İnkontinans Yaşam Kalitesi Ölçeği (I-QOL) kullanılmıştır. Verilen yanıtlar google formlar aracılığıyla veri olarak toplanmış ve 59 katılımcı menopoza öncesi (n:33) ve menopoza sonrası (n:26) iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesi ve istatistiksel analizler SPSS (IBM) kullanılarak yapılmıştır. İstatistiksel olarak anlamlılık sınırı $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir. Türkiye’de yaşayan 18 yaşından büyük ve hormonal rahatsızlığı olmayan idrar kaçırmaya şikayeti bulunan kadınların menopoza öncesi ve sonrası yaşam kalitelerinin etkilenmesinde aralarında anlamlı olarak bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Yapılan çalışmada, idrar kaçırmaya türlerine ve şikayetlerin farkına bakılmamıştır. Genel olarak yapılan skorlamalar ile bu sonuçlara varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Menopoz, Üriner inkontinans, İdrar kaçırmaya

Urinary incontinence, which can be defined as any involuntary loss of urine that causes social or hygienic problems, is urinary incontinence or urinary incontinence in which there is uncontrolled urine leakage at inappropriate times and places.

The fact that urinary incontinence, which can occur in different forms such as stress, urge, mixed, overflow and functional type, is accepted as a natural process with aging and not perceived as a health problem has made it difficult to determine its prevalence in studies conducted around the world. However, epidemiological studies have reported that the prevalence has increased steadily in both sexes and women experience urinary incontinence more frequently than men.

This research tries to determine the effect of urinary incontinence complaints on women's quality of life before and after menopause. It is a cross-sectional survey study that voluntarily participated by women over 18 years old living in Turkey who have urinary incontinence and do not have hormonal disorders. In the study, the Urinary Incontinence (Urinary Incontinence) Questionnaire Form (ICIQ-SF

Turkish Version), Urinary Incontinence Impact Form (IIQ-7) and Incontinence Quality of Life Scale (I-QOL), which are valid and reliable, were used after the demographic information was obtained. The answers given were collected as data via google forms and 59 participants were evaluated by dividing into two groups before menopause (n:33) and postmenopausal (n:26). Data evaluation and statistical analyzes were performed using SPSS (IBM). The statistical significance limit was accepted as $p < 0,05$. It has been determined that there is no significant difference in the effect of pre- and postmenopausal quality of life in women who are older than 18 years old and have urinary incontinence without hormonal disorders living in Turkey. The study did not look at the types of urinary incontinence and the difference in complaints. These results were obtained with the general scoring.

Key words: Menopause, Urinary incontinence, Incontinence

SPORCULARDA ANİ KARDİYAK ÖLÜMÜN ADLİ TIBBİ DEĞERLENDİRMESİ

FORENSIC MEDICAL EVALUATION OF SUDDEN CARDIAC DEATH IN ATHLETES

Dr. Öğr. Üyesi Ümit ŞİMŞEK

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD.

Orcıd 0000-0002-3544-8871

Dr. Öğr. Üyesi Erdem ATALAY

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Spor Hekimliği AD.

Orcıd 0000-0002-7749-7735

ÖZET

Giriş ve Amaç; Dünya Sağlık Örgütü'ne göre egzersiz sonrası 30 saniye ile 6 saatlik zaman diliminde gelişen ölümler ani sporcu ölümü olarak kabul edilir. Ani sporcu ölümlerinin önemli bir kısmı kardiyak kökenlidir. Ani sporcu ölümleri tüm ani ölümler gibi adli nitelikli olgulardır ve mutlaka otopsi yapılması gerekmektedir. Bu derlemede sporcularda ani kardiyak ölümlerin patofizyolojisinin ve adli boyutunun tartışılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem; Derleme şeklinde yapılan bu çalışmada, konu ile ilgili literatür taranmış ve sporcularda ani kardiyak ölümlerin adli pratiğindeki uygulamasına ait bilgiler verilmiştir.

Bulgular; Literatürde, kardiyak nedenli ani spor ölümlerinin oranının Amerika'da 1/200000 olduğu, olguların %90'ının erkek olduğu bildirilmektedir. Genç atletlerde bu oran 1:50.000-1:100.000 olarak raporlanmıştır. Sporcularda ani kardiyak ölüm nedenleri yaş gruplarına göre farklılık gösterir. 35 yaşın üstündeki olgularda en sık neden aterosklerotik koroner kalp hastalığı iken; 35 yaşından küçük sporcularda en sık nedenler hipertrofik kardiyomiyopati, konjenital koroner arter anomalileri, aritmojenik sağ ventrikül kardiyomiyopatisi, miyokardittir.

Tartışma ve Sonuç; Tüm ani ölümlere ayrıntılı otopsi yapılmalı ve ölüm nedeni kesin olarak belirlenmeye çalışılmalıdır. Ani kardiyak ölüm şüpheli olgularda postmortem moleküler genetik çalışmalar, diğer aile bireyleri ve toplum açısından erken önlem alınmasını sağlayabilir. Ayrıca aktif sporcuların spora katılım öncesinde mutlaka taranması ve kardiyak riski olanların erkenden belirlenerek gerekli tedbirlerin alınması primer amaç olmalıdır.

Anahtar kelimeler; Ani Kardiyak Ölüm, Sporcu, Adli Tıp, Otopsi

ABSTRACT

Introduction and Objective: According to the World Health Organization, death that occurs between 30 seconds and 6 hours after exercise is considered as sudden athlete death. A significant portion of sudden athlete deaths are of cardiac origin. Sudden death of athletes, like all sudden deaths, are forensic cases and an autopsy must be performed. In this review, it is aimed to discuss the pathophysiology and forensic dimension of sudden cardiac death in athletes.

Materials and Methods; In this review study, the literature on the subject was reviewed and information on the application of sudden cardiac death in athletes in forensic practice was given.

Results; In the literature, it is reported that the rate of sudden sports deaths due to cardiac is 1/2000000 in the USA, and 90% of the cases are male. In young athletes, this ratio has been reported as 1:50,000-1:100,000. Causes of sudden cardiac death in athletes differ according to age groups. In

cases over 35 years of age, the most common cause is atherosclerotic coronary heart disease; The most common causes in athletes younger than 35 years of age are hypertrophic cardiomyopathy, congenital coronary artery anomalies, arrhythmogenic right ventricular cardiomyopathy, and myocarditis.

Discussion and Conclusion; A detailed autopsy should be performed on all sudden deaths and the exact cause of death should be determined. In suspected cases of sudden cardiac death, postmortem molecular genetic studies can provide early measures for other family members and the community. In addition, the primary aim should be to screen active athletes before participating in sports and to identify those with cardiac risk early and take the necessary precautions.

Keywords; Sudden Cardiac Death, Athlete, Forensics, Autopsy

SAĞLIKLI ERİŞKİNLERDE EKOKARDİYOGRAFI İLE SIVI TÜKETİMİ İLE VENA
CAVA İNFEROR ÇAPI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FLUID CONSUMPTION AND INFERIOR
VENA CAVA DIAMETER BY ECHOCARDIOGRAPHY IN HEALTHY ADULTS

Gülsüm BİNGÖL

Memorial Bahçelievler Hastanesi / Kardiyoloji Kliniği

<https://orcid.org/0000-0001-5879-7866>

Özge ÖZDEN

Memorial Bahçelievler Hastanesi / Kardiyoloji Kliniği

<https://orcid.org/0000-0003-4148-4366>

Serkan ÜNLÜ

2 Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi /Kardiyoloji Ana Bilim Dalı

<https://orcid.org/0000-0001-6179-8579>

ÖZET

Giriş:

Oral sıvı alımı intravasküler volümü direk etkilemekte olup intravasküler hacmin durumunu belirlemek için birçok yöntem bulunmaktadır . Kullanılan yöntemlerden biri de vena cava inferior (VCI) çapının ultrasonografik olarak ölçümüdür. Biz çalışmamızda herhangi bir sağlık sorunu bulunmayan genç erişkinlerde günlük sıvı tüketimi ile VCI çapı arasındaki ilişkiyi değerlendirmeyi amaçladık .

Gereçler ve Yöntem:

Çalışmamız Memorial Bahçelievler Hastanesi Kardiyoloji polikliniğine kontrol amaçlı başvuran hastane kayıtlarında günlük sıvı tüketimi kayıtlı olan ve ekokardiyografik değerlendirmesinde VCI çapı ölçülmüş hastaları kapsamaktadır..Hastalar günlük sıvı tüketimi 1,5 litre altında ve 1,5 litre üstünde olanlar olarak 2 gruba ayrıldı . VCI çapları hasta supin pozisyonda iken subkostal görüntüleme ile ekokardiyografi probu subksifoid bölgeye yerleştirilerek alınan görüntülerde tüm hastalarda aynı noktadan expiryum sırasındaki maksimum çap olarak belirlenmiştir .

Sonuçlar:

Çalışmaya toplam 57 tane sağlıklı genç erişkin dahil edildi. (Günlük 1.5 litre ve altında sıvı tüketimi olan hasta sayısı =33 , 1.5 litre üstünde sıvı tüketimi olan hasta sayısı = 24) Her iki grup arasında sigara kullanımı, günlük çay ve kahve tüketimi arasında anlamlı fark saptanmadı . 1,5 litre ve altında sıvı tüketimi olan hastaların VCI çapları 1,5 litre üstünde sıvı tüketen gruba göre anlamlı olarak daha düşük saptandı ($p < 0.001$) (Tablo 1)

Tartışma :

Fizik muayene bulguları , vital bulgular bazı labaratuvar değerleri intravasküler volüm durumunu tahmin etmek için kullanılır .Ancak bu parametreler çeşitli klinik durumlardan etkilendiği için güvenilirlikleri düşüktür.

VCI kollabe olabilen bir ana damardır ve çapı sağ kalp fonksiyonları ile yakından ilişkilidir. Ayrıca vücudun hacim kaybına karşı kompensatuar mekanizmalarından olan vazokonstriktör yanıtın etkilenmediği için kan basıncı, nabız hızı gibi arteriyel sisteme dayalı diğer parametrelere göre hacim durumunu daha yakından yansıtır

Biz de çalışmamızda sıvı alımı düşük olanlarda VCI çapının da daha küçük olduğunu saptadık.Günlük pratikte sıvı alımının değerlendirilmesi için pratik , güvenilir ve kolay bir yöntem olması sebebiyle daha sık kullanılması gerektiğini düşünüyoruz .

Anahtar Kelimeler: Vena cava inferior , Ekokardiyografi ,sıvı tüketimi

ABSTRACT

Introduction :

Oral fluid intake directly affects intravascular volume and there are many methods to determine the status of it. One of the methods used is to measure the diameter of the inferior vena cava (VCI) by ultrasonography. In our study, we aimed to evaluate the relationship between daily fluid consumption and VCI diameter within young adults without any health problems.

Materials and Method:

This study includes 57 healthy individuals who admitted to the our cardiology clinic for check-up . Daily fluid consumption and VCI diameter information were recorded from our hospital data base .VCI diameters were determined as the maximum diameter during expiration from the same point in all patients in the images taken by placing the echocardiography probe in the subxiphoid region with subcostal imaging while the patient was in the supine position.

Results :

A total of 57 healthy young adults were included in the study. (Number of patients with a daily fluid consumption of 1.5 liters or less = 33 , number of patients with a fluid consumption of more than 1.5 liters per day = 24) There was no significant difference between smoking and daily tea and coffee consumption between in the two groups. The VCI diameters of the patients with 1.5 liters or less fluid consumption were found to be significantly lower than the patients who consumed more than 1.5 liters of fluid ($p < 0.001$)

Conclusion:

Physical examination findings, vital signs, and some laboratory values are used to predict intravascular volume status. However, since these parameters are affected by various clinical conditions, their reliability is low.

VCI is a collapsible main vessel and its diameter is closely related to right heart function. In addition, since it is not affected by the vasoconstrictor response, which is one of the body's compensatory mechanisms against volume loss, it more closely reflects the volume status compared to other arterial system-based parameters such as blood pressure and pulse .

In our study, we also found that the VCI diameter was smaller in patients with low fluid intake. We think that it should be used more frequently because it is a practical, reliable and easy method for evaluating fluid intake in daily practice.

Key words: Vena cava inferior , echocardiography , fluid consumption

OSGOOD SCHLATTER HASTALIĞI OLAN GEÇ DÖNEM ERGENLERİN TEDAVİSİNDE RADYAL (KONTROLLÜ-ODAKSIZ) VE ODAKLANMIŞ (GENİŞ-ODAKLI) ŞOK DALGASI TERAPİLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ETKİLERİ

COMPARATIVE EFFECTS OF RADIAL (CONTROLLED-UNFOCUSED) AND FOCUSED (LARGE-FOCUSED) SHOCK WAVE THERAPIES IN THE TREATMENT OF LATE ADOLESCENTS WITH OSGOOD SCHLATTER DISEASE

Dr. Öğrt. Üyesi Volkan ŞAH

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Spor Hekimliği Anabilim Dalı,

Orcid no:0000-0002-2853-2266

ÖZET

Giriş: Osgood-Schlatter hastalığı / Osgood-Schlatter disease (OSD), kuadriseps femoris kasındaki tekrarlayan gerilmenin neden olduğu, tibia tüberositasının traksiyon apofizitidir. Tibial tüberkülde ve/veya distal patellar tendonda, fiziksel aktivitelerle (özellikle zıplama) ortaya çıkan ve istirahatle azalan ağrı, temel başvuru semptomudur. OSD, genellikle kendi kendini sınırlayan bir problemdir, spontan olarak veya konservatif tedavi ile iyileşme oranı % 90 civarında seyretmektedir. Ancak tüm vakaların % 5-10'unu konservatif tedaviye dirençli vakalar oluşturmaktadır.

Amaç: Ekstrakorporeal Şok Dalga Tedavisi / Extracorporeal Shock Wave Therapy (ESWT), radial (r-ESWT) ve focused (f-ESWT) olmak üzere iki farklı mod ile başta tendinopatiler olmak üzere kas iskelet sistemi hastalıklarında konservatif tedavi seçeneği olarak kullanılmaktadır. Dirençli OSD vakalarının tedavisinde radial ESWT'nin hem etkin hem de güvenilir olduğu da ortaya konmuştur. Ancak OSD tedavisinde ESWT'nin 'focused' modunun kullanımı ile ilgili bildiğimiz kadarı ile literatürde bir çalışma da bulunmamaktadır. Bu nedenle bu çalışma; OSD tedavisinde bu iki ESWT tipinin (r-ESWT ve f-ESWT) etkinliklerini bilimsel literatürde ilk kez karşılaştırma amacı taşımaktadır

Yöntem: 27 hasta iki tedavi grubuna randomize edildi. Grup 1'e (n = 14) r-ESWT, Grup 2'ye (n = 13) f-ESWT haftada bir seans olmak üzere toplam 3 seans olarak uygulandı. Hastalar tedavi öncesi, tedavinin son seansından bir gün sonra (3.haftada) ve tedavi bitiminden bir ay sonra (7.haftada), Victoria Enstitüsü Patellar Spor Değerlendirmesi / The Victorian Institute of Sport Assessment-Patella (VISA-P) ölçeği ile değerlendirildi.

Bulgular: Takip periyotlarında (3. ve 7. haftalar), VISA-P skorları başlangıca kıyasla hem f-ESWT hem de r-ESWT gruplarında önemli ölçüde arttı/düzeldi (tümü için, p<0.001). Yine başlangıçtan takip dönemlerine (3. ve 7. haftalar) kadar skorların değişimi dikkate alındığında gruplar arası karşılaştırmalar, r-ESWT grubunun VISA-P puanlarında f-ESWT grubuna göre anlamlı derecede üstün olduğunu gösterdi (p<0,001).

Sonuç: Bu çalışma, hem r-ESWT'nin hem de f-ESWT'nin, OSD tedavisinde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte, çalışmamızın sonuçlarına göre 3. ve 7. haftadaki VISA-P skor değişimleri üzerindeki etkilerine bakıldığında r-ESWT, f-ESWT'ye göre anlamlı derecede üstün bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Osgood Schlatter, şok dalga tedavisi, radyal, odaklı, ESWT.

ABSTRACT

Background: Osgood-Schlatter disease (OSD) is traction apophysitis of the tibial tuberosity caused by repetitive stretching of the quadriceps femoris muscle. Pain in the tibial tubercle and/or distal patellar tendon, which occurs with physical activities (especially jumping) and relieves with rest, is the main presenting symptom. OSD is usually a self-limiting problem, with a recovery rate of around 90%, either spontaneously or with conservative treatment. However, 5-10% of all cases are resistant to conservative treatment.

Aim: Extracorporeal Shock Wave Therapy (ESWT) is used as a conservative treatment option in musculoskeletal diseases, particularly tendinopathies, and is available in two modes: radial (r-ESWT) and focused (f-ESWT). It has also been demonstrated that radial ESWT is both effective and safe in the treatment of recalcitrant OSD cases. However, as far as we know, there is no study in the literature regarding the use of the 'focused' mode of ESWT in the treatment of OSD. Therefore, this study aimed to compare the efficacy of these two ESWT types (r-ESWT and f-ESWT) in the treatment of OSD for the first time in the scientific literature.

Methods: 27 patients were randomized into two treatment groups. Group 1 (n = 14) received r-ESWT, Group 2 (n = 13) received f-ESWT, once a week for a total of 3 sessions. The patients were evaluated with the Victorian Institute of Sport Assessment-Patella (VISA-P) scale before the treatment, one day after the last session of the treatment (at the 3rd week), and one month after the end of the treatment (at the 7th week).

Results: At follow-up periods (weeks 3 and 7), VISA-P scores significantly increased/improved compared to baseline in both the f-ESWT and r-ESWT groups (for all, $p < 0.001$). Considering the change in scores from baseline to follow-up (3rd and 7th weeks), inter-group comparisons showed that the r-ESWT group was significantly superior to the f-ESWT group in VISA-P scores ($p < 0.001$).

Conclusion: This study revealed that both r-ESWT and f-ESWT were effective in the treatment of OSD. However, according to the results of our study, r-ESWT was found to be significantly superior to f-ESWT when its effects on VISA-P score changes at the 3rd and 7th weeks were examined.

Keywords: Osgood Schlatter, shock wave therapy, radial, focused, ESWT.

RISK FACTORS AFFECTING MORTALITY IN PATIENTS ADMITTED TO THE TERTIARY INTENSIVE CARE UNIT WITH COMMUNITY-ACQUIRED PNEUMONIA

Hilal SİPAHİOĞLU

Department of intensive Care, Kayseri Training and Research Hospital, Kayseri, Turkey

Introduction

Community-acquired pneumonia (CAP) is a condition characterized by inflammatory changes in the respiratory system caused by non-hospital pathogens. Severe CAP is a pneumonia that requires supportive therapy within intensive care settings, and is still associated with a high mortality and significantly morbidity, specifically among the elderly population with multiple comorbidities. In this study, we aimed to determine the risk factors for mortality in community-acquired pneumonia.

Material and methods

Patients admitted to the tertiary internal medicine intensive care unit with community-acquired pneumonia between November 2021 and March 2022 were included in the study.

Demographic data of the patients, laboratory values on the day of admission to the intensive care unit, SOFA score, acute physiology and chronic health evaluation II (APACHE II) and Charlson Comorbidity index (CCI) were recorded. Mechanical ventilation and renal replacement therapy requirements were recorded during his stay in the intensive care unit.

Result

A total of 80 patients admitted to the intensive care unit with the diagnosis of community-acquired pneumonia were included in the study. The median (IQR) of the patients was 65 (51-75) and 52% were male. The mortality rate in our patients was 58%, and the Charlson Comorbidity index was found to be higher in patients who did not survive ($p=0.021$). CCI (95% CI: 1.295(1.048-1.600) $p=0.017$), SOFA score (95% CI: 1.268(1.043-1.540) $p=0.015$), during hospitalization in patients hospitalized in tertiary intensive care unit with the diagnosis of community-acquired pneumonia presence of mechanical ventilation requirement (95% CI: 13.817(1.603-119.119) $p=0.011$) were independent risk factors affecting mortality.

Conclusion

In community-acquired pneumonia, high SOFA score and CCI and the need for mechanical ventilation are independent factors affecting mortality.

Key Words: community-acquired pneumonia, intensive care, mortality

HPV TANISI KONMUŞ HASTALARIN GENİTOÜRİNER SİSTEMİNDE *Neisseria gonorrhoeae*, *Chlamydia trachomatis*, *Mycoplasma hominis* ve *Ureaplasma urealyticum* SIKLIĞININ ARAŞTIRILMASI

INVESTIGATION OF THE PREVELANCE OF *Neisseria gonorrhoeae*, *Chlamydia trachomatis*, *Mycoplasma hominis* And *Ureaplasma urealyticum* IN GENITOURINER TRACT OF PATIENT WITH HPV

Dr. Öğr. Üyesi Hacer Özlem KALAYCI

Ordu Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Ordu

ORCID NO: 0000-0003-2358-6764

Prof. Dr. Murat GÜNAYDIN

Tıbbi Mikrobiyoloji, İstanbul

ÖZET

Giriş: Genital HPV cinsel yolla bulaşan yaygın viral enfeksiyondur. *Mycoplasma hominis*, *Ureaplasma urealyticum*, *Gardnerella vaginalis*, *Neisseria gonorrhoeae*, *Chlamydia trachomatis* Cinsel Yolla Bulaşan Hastalık (CYBH) etkeni olan Human Papillomavirus (HPV) ile birlikte bulunarak enfeksiyon oluşumunu kolaylaştırabilmektedir.

Amaç: Bu çalışmada cinsel yolla bulaşan *Neisseria gonorrhoeae*, *Chlamydia trachomatis*, *Mycoplasma hominis* ve *Ureaplasma urealyticum* patojenlerinin klinik olarak HPV tanısı konmuş hastalardaki sıklığının araştırılması ve yanlış tedavi seçeneklerinin ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışma kapsamına OMÜ Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı polikliniğine başvuran vajinal akıntısı olan 92 kadın dahil edilmiştir. 92 kadının 46'sı klinik olarak HPV(+) tanısı almış hasta grubunu, 46'sı klinik olarak HPV(-) kontrol grubunu oluşturmuştur. *C.trachomatis* ve *N.gonorrhoeae* Real-time PCR yöntemi ile, *M.hominis* ve *U.urealyticum* *Mycoplasma IST 2* kit yöntemi ile araştırılmıştır.

Bulgular: *Mycoplasma IST 2* kiti ile çalışılan örneklerden kontrol ve hasta grubundaki toplam 92 kadından 80'inde üreme saptanmıştır. *M.hominis* 5 kişide, *U.urealyticum* 80 kişide gözlenmiştir. Antibiyotik duyarlılıkları değerlendirildiğinde; en yüksek derecede direnç eritromisin, tetrasiklin, klaritromisine karşı görülmüştür. Duplica Real Time Advanced *C.trachomatis* ve Duplica Real Time Advanced *N.gonorrhoeae* kitleri ile çalışılan örneklerden 2 kişide *C.trachomatis* PCR sonucu pozitif bulunmuştur. Pozitif bulunan 2 *C.trachomatis* DNA sonucu HPV (+) olan hasta grubuna dahil ve bu 2 hastada *Mycoplasma IST 2* kiti ile yapılan çalışmada *M.hominis* ve *U.urealyticum* pozitifliğide tespit edilmiştir.

Sonuç: Çalışmamızda *U.urealyticum*'a *M.hominis*'ten daha sık rastlanmıştır. İstatistiksel analizde klinik olarak HPV (+)'liğinin *C.trachomatis*, *U.urealyticum* ve *M.hominis* birlikteliğiyle anlamlı bir ilişkisinin olduğu saptanmamıştır (p>0,05). *C.trachomatis*, *N.gonorrhoeae*, *M.hominis* ve *U.urealyticum*'un hakkında çalışmalar arttıkça daha doğru sonuçlar elde edilebilecektir.

Anahtar Kelimeler: *C.trachomatis*, *U.urealyticum*, *M.hominis*, Real-time PCR, HPV

ABSTRACT

Introduction: Genital HPV is a common sexually transmitted viral infection. *Mycoplasma hominis*, *Ureaplasma urealyticum*, *Gardnerella vaginalis*, *Neisseria gonorrhoeae*, *Chlamydia trachomatis* can be found together with Human Papillomavirus (HPV), which is the causative agent of Sexually Transmitted Disease (STD), and can facilitate infection.

Purpose: In this study, investigation of the prevalence of *C.trachomatis*, *N.gonorrhoeae*, *U.urealyticum* and *M.hominis* pathogens in patients with HPV and elimination of incorrect treatment choices are aimed.

Materials and Methods: Ninety-two women patients with vaginal discharge who admitted OMU faculty of medicine obstetrics and gynecology departments were included in the study. Of ninety-two women, forty-six were included in the HPV positive patient group and other forty-six were included in the HPV negative control group. *C.trachomatis* and *N.gonorrhoeae* were performed by real-time PCR and *U.urealyticum* and *M.hominis* were performed by *Mycoplasma* IST 2 kit.

Results: Growth was detected in eighty patients by *Mycoplasma* IST 2 kit. *M.hominis* was observed in five individuals and *U.urealyticum* was observed in eighty individuals. Totally, *U.urealyticum* growth was detected in eighty individuals and *M.hominis* growth was detected in five individuals. In the antibiotic susceptibilities testing of the microorganism from the patient group, the highest resistance rates were seen against erythromycin, tetracycline and clarithromycin. PCR results test of two patients were found to be positive by Duplica Real Time Advanced *C.trachomatis* and Duplica Real Time Advanced *N.gonorrhoeae* kit. The two patients with *C.trachomatis* DNA positive was in the patient group and *U.urealyticum* and *M.hominis* positivities were detected by *Mycoplasma* IST 2 kit in these patients.

Conclusion: *U.urealyticum* was more prevalent than *M.hominis*, similar to other studies. Clinically a significant association between HPV positivity and the existence of *C.trachomatis*, *N.gonorrhoeae*, *U.urealyticum* and *M.hominis* wasn't detected. More comprehensive studies are needed to evaluate the relationship among these organisms.

Keywords: *C. trachomatis*, *U. urealyticum*, *M. hominis*, Real-time PCR, HPV

İKİNCİ BASAMAK BİR DEVLET HASTANESİNİN İKİ YILLIK HIV VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF TWO-YEAR HIV DATA OF A SECOND STAGE STATE HOSPITAL

MUSTAFA KOCAĞA

Uzman Doktor, Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi, Tıbbi Mikrobiyoloji Bölümü

Orcidno: 0000-0003-4150-1947

ÖZET

Giriş

AIDS hastalığı HIV virüsünün neden olduğu bir insan immün sistem hastalığıdır. Tedavinin erken başlaması ile gelişen viral baskılanma sonucu bulaşma, morbidite ve mortalite azalmaktadır. HIV tanısında önerilen yöntem; duyarlılığı yüksek bir test ile tarama yapmak ve sonrasında ise reaktif örnekleriduyarlılığı ve özgüllüğü yüksek farklı bir test ile doğrulamaktır.

Amaç

İkinci basamakta, yoğun hizmet veren laboratuvarımızda iki yıllık süreçte doğrulaması pozitif gelen hasta verilerinin analizi amaçlandı.

Yöntem

Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi Tıbbi Mikrobiyoloji laboratuvarında Ocak 2021- Aralık 2022 tarihleri arasında anti HIV (Ag+Ab) ELISA testi çalışılan 129854 hastanın sonuçları retrospektif olarak incelendi. Tekrarlanan reaktif sonuçlar doğrulama amacıyla Halk Sağlığı Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarına gönderildi. Bu laboratuvarında doğrulama işlemi sonucu pozitif gelen 63 kişi çalışmaya dahil edildi.

Bulgular

Çalışmada 6'sı kadın 57'si erkek olmak üzere toplam 63 hasta yer aldı. HIV pozitif kişilerin yaş ortalaması 34,44 (18-72) idi (Tablo 1). Hastaların en sık başvuru yaptığı polikliniklerin sırasıyla aile sağlığı merkezleri(22; % 34,9) ve enfeksiyon hastalıkları (21; % 33,3) olduğu görüldü.

Sonuç

HIV ülkemizde yıllar içerisinde hızla artış gösteren önemli bir halk sağlığı sorunudur. Yıllar içerisinde hızlanan olgu sayısındaki artış halen devam etmektedir. Birleşmiş Milletler HIV/AIDS Ortak Programı (UNAIDS) 2022 hedeflerine göre tanı koyma ve tedavi başarısı %95 seviyesinde olması amaçlanmaktadır. Kişiler arası bulaşın engellenmesine yönelik koruyucu önlemler konusunda toplumsal ve hizmet içi eğitimlerin düzenli olarak yapılmasının hastalık yayılımının önüne geçilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Tablo 1. HIV pozitif hastaların demografik özellikleri

Özellik	Sayı (%)
Yaş	Ortalama 34,44 (18-72)
Cinsiyet	Kadın: 6 (%9,5)

	Erkek: 57 (%90,5)
	Toplam: 63 (%100)

Anahtar Kelimeler: HIV, Halk Sağlığı, UNAIDS

ABSTRACT

Background

AIDS is an immunological disease caused by the HIV virus. As a result of viral suppression that develops with early initiation of treatment, transmission, morbidity and mortality are reduced. The recommended method for detecting HIV is a high-sensitivity test for positivity followed by confirmation of the reactive sample with high sensitivity and specificity.

Aim

It was aimed at analyzing two years' data of positive HIV data in our laboratory at a state hospital.

Method

The 129854 patient results that were tested with anti-HIV (Ag+Ab) ELISA in the laboratory of Eskişehir Yunus Emre State Hospital Medical Microbiology were examined retrospectively between January 2021, and December 2022. Repeated reactive results were sent to the Public Health Microbiology Reference Laboratory for validation. Sixty-three individuals who had positive results verified at this laboratory were included in the study.

Results

Of 63 patients, 10 (38.5%) were male and 16 (61.5%) were female. The mean age of HIV-positive patients was 34.44 (18-72) (Table 1). Family health centers (22; 34.9%) and infectious diseases (21; 33.3%) were found to be the most frequent outpatient clinics patients applied to, respectively.

Conclusion

HIV, which is becoming more prevalent in our country, is a major public health issue. The rise of data over the years continues. The United Nations Joint Program on HIV/AIDS (UNAIDS) 2022 targets a 95% success rate in diagnosis and treatment. It was thought that social and in-service education on the subject, aimed at preventing spread between people, would aid in reducing spread.

Keywords: HIV, Public Health, UNAIDS

YÜKSEK PERFORMANSLI SIVI KROMATOĞRAFİSİ İLE İDRARDA
VANİLİLMANDELİK ASİT MİKTAR TAYİNİ

QUANTIFICATION OF VANILILMANDELIC ACID IN URINE WITH HIGH PERFORMANCE
LIQUID CHROMATOGRAPHY

Dr.Öğt. Üyesi Adnan HAŞİMİ

İstanbul Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya AD.

34815 Kavacık-Beykoz-İstanbul

ORCID No: 0000-0001-5630-7632

Sinir hücrelerinde üretilen epinefrin ve norepinefrin (katekolaminler) metabolizmasının son ürünü olan 24 saatlik idrar örneklerinde vanililmandelik asidin (VMA) miktarının belirlenmesi, bu metabolizmanın değerlendirilmesinde ve çeşitli hastalıkların teşhisinde kritik öneme sahiptir. İdrar katekolaminlerinin ölçümü kimyasal yapıları ve biyolojik sıvılarda düşük miktarda bulunmaları nedeniyle kolay değildir.

AMAÇ: Bu çalışmanın amacı rutin hastane koşullarında idrarda Vanililmandelik asit (VMA) miktar tayini için kullanılan ve spesifitesi düşük olan spektrofotometrik yöntem yerine, referans yöntem olan yüksek Performanslı Sıvı Kromatografisi-Elektrokimyasal Detektör (HPLC-ED) yönteminin irdelenmesi ve rutin kullanım için kurulması amaçlanmıştır.

YÖNTEM VE BULGULAR: Bu doğrultuda izokratik teknikle mobil faz olarak 1,5 mL/dk akış hızında fosfat tampon (pH:2,8), internal standard olarak izovanilik asit (IsoVa) kullanılmıştır. Uygulanan koşullarda VMA ve IsoVa'in retansiyon zamanları sırasıyla 3,8 ve 22,3 dakika olarak belirlenmiştir. Bu yöntemin gün içi ve günler arası tekrarlanabilirliği sırasıyla %4,31 ve %6,46 olarak; geri kazanım (recovery) oranı ise %97,2 olarak bulunmuştur. Ayrıca, yöntemin deteksiyon sınırının (LoD) 1,0 µmol/L., doğruluk (lineerite) üst sınırının 100µmol/L olduğu saptanmıştır.

Hafif düzeyde esansiyel hipertansiyonlu ve ilaç kullanmadan diyetle takip edilen 40 bireyli bir hasta grubunda yapılan çalışmada referans aralığın kontrol grubundan farklı olmadığı (<7,98 mg; +/-2SD) gözlenmiştir. Diğer taraftan, radyolojik olarak surrenal kitle olduğu belirlenmiş olan iki erkek olgudan birisinin 24 saatlik idrar VMA düzeyi (4,5 mg/gün) kontrol grubu sınırlarında bulunurken, diğerinin VMA düzeyi yüksek (17,1 mg/gün) olarak saptanmıştır.

SONUÇ: Sonuç olarak bu yöntemin idrar VMA analizinde nispeten güvenilir olduğuna ve rutin test çalışmalarında denenebileceğine karar verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Vanililmandelik asit, Miktar Tayini, İdrar Düzeyi, Yüksek Performanslı Sıvı Kromatografisi, HPLC

SUMMARY

Quantification of vanillylmandelic acid (VMA) in 24-hour urine samples, which is the end product of the metabolism of epinephrine and norepinephrine (catecholamines) produced in nerve cells, is of critical importance in the evaluation of this metabolism and the diagnosis of various disorders.

OBJECTIVE: Main purpose of this study was to evaluate the performance of High-Performance Liquid Chromatography-Electrochemical Detector (HPLC-ED) method, which is regarded as the reference method for the determination of Vanillylmandelic acid (VMA) in urine and implement this method into our hospital laboratory routine, instead of the former spectrophotometric method with low specificity.

METHOD AND RESULTS: So, phosphate buffer (pH:2.8) was used as mobile phase at 1.5 mL/min flow rate, and isovanillic acid (IsoVa) was used as internal standard with isocratic technique. The retention times of VMA and IsoVa under the applied conditions are determined to be 3.8 and 22.3 minutes, respectively. Within-day and between-day reproducibility of VMA with HPLC-ECD method was 4.31% and 6.46%, respectively; the recovery rate was found to be 97.2%. Regarding the VMA determination with HPLC-ECD method, level of detection (LoD) was 1.0 $\mu\text{mol/L}$. and the upper limit of linearity was 100 $\mu\text{mol/L}$.

During the study, 24-hour urine VMA levels of 40 patients with mild essential hypertension who were followed up with diet without medication were found to be similar to the control group (<7.98 mg; $\pm 2\text{SD}$). On the other hand, 24-hour urinary VMA level of one (4.5 mg/day) of the two male cases with radiologically evident surrenal mass was found to be within the control group limits, while the VMA level of the other was found to be markedly high (17.1 mg/day).

CONCLUSION: As a result, urinary VMA analysis with HPLC-ECD was decided as relatively reliable method and can be tried in routine test studies.

Key Words: Vanililmandelic acid, Quantification, Urine Level, High Performance Liquid Chromatography, HPLC

**TİROİT FONKSİYON TESTLERİNİN ÖLÇÜM BELİRSİZLİĞİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

EVALUATION OF MEASUREMENT UNCERTAINTY OF THYROID FUNCTION TESTS

Nergiz ZORBOZAN

İzmir Kemalpaşa Devlet Hastanesi, Tıbbi Biyokimya, İzmir, Türkiye

ORCID NO: 0000-0001-7298-1897

Giriş:

ISO 15189 tüm kantitatif test sonuçları için ölçüm belirsizliğinin hesaplanması gerektiğini önermektedir. Buna göre laboratuvarlar, raporda sunmasalar bile ölçüm belirsizliklerini hesaplamalı ve istendiğinde sağlamalıdır. Ayrıca “Sağlık Bakanlığı Hastane Kalite Standartları” ölçüm belirsizliği hesaplamasını opsiyonel standart olarak belirlemiştir.

Amaç:

Çalışmanın amacı TSH, FT3 ve FT4 testlerinin ölçüm belirsizliğinin değerlendirilmesidir.

Yöntem:

Laboratuvarımızda TSH, FT3 ve FT4 testleri VITROS 5600 otoanalizöründe (Orthoclinical Diagnostics, Raritan, NJ) ölçülmektedir. İç kalite kontrol iki seviye “Serocheck” iç kalite kontrol materyalleri ile her gün, dış kalite kontrol aylık olarak analiz edilmektedir.

TSH, FT3 ve FT4 testlerinin ölçüm belirsizliği Nordtest teknik rapor 537’ye göre hesaplandı. Düşük ve yüksek seviye iç kalite kontrol örneklerine ait 2 aylık ölçüm sonuçları ile %CV ve laboratuvar içi yeniden üretilebilirlik (uRW) hesaplandı. Dış kalite kontrol programından elde edilen 2022 yılı verileri kullanılarak farklı bias değerlerinin ortalamasının karekökü (RMS bias) ve belirsizlik bileşeni (uCref) hesaplandı. uCref, dış kalite kontrol verilerinden elde edilen ortalama CV değerinin (sR) aynı metot ve aynı cihazı kullanan ortalama laboratuvar sayısının (n) kareköküne bölünmesi ile hesaplandı. Standart belirsizlik (ubias) ve standart kombine belirsizlik (u) ve genişletilmiş belirsizlik değeri (U) hesaplandı.

Bulgular:

TSH, FT3 ve FT4 testlerinin iç kalite kontrol belirsizlik değeri sırasıyla %4,5, %1,66 ve %3,31, dış kalite kontrol belirsizlik değerleri %1,84, %2,77 ve %1,99, genişletilmiş belirsizlik değerleri %9,53, %6,55 ve %7,58 olarak hesaplandı. “Royal College of Pathologists of Australasia”ya (RCPA) göre toplam izin verilebilir hata oranı TSH ve FT3 için %20, FT4 için %12’dir. Laboratuvarımızda TSH, FT3 ve FT4 testlerinin belirsizlik değerleri toplam izin verilen hata değerleri altındadır.

Sonuç:

Birçok önemli klinik karar, kimyasal kantitatif laboratuvar analiz sonuçlarına dayanmaktadır. Ölçüm belirsizliğinin hesaplanması ve hekimlere sunulması raporlanan test sonuçlarının kalite göstergesidir ve klinik karara katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ölçüm belirsizliği; sonuç yorumlama; analitik kalite; kalite yönetim sistemi

Introduction:

ISO 15189 recommends that the uncertainty of measurement should be calculated for all quantitative test results. Accordingly, laboratories should calculate measurement uncertainties and provide them on request, even if they do not present them in the report. In addition, “The Ministry of Health Hospital Quality Standards” has determined the measurement uncertainty calculation as an optional standard.

Objective:

The aim of the study is to evaluate the measurement uncertainty of TSH, FT3 and FT4 tests.

Method:

TSH, FT3, and FT4 tests are performed on VITROS 5600 autoanalyzer (Orthoclinical Diagnostics, Raritan, NJ) in our laboratory. Internal quality control is analyzed daily with two levels of “Serocheck” internal quality control materials, and external quality control is analyzed monthly.

The measurement uncertainty of TSH, FT3 and FT4 tests were calculated according to Nordtest technical report 537. CV% and within-laboratory reproducibility (uRW) were calculated with the 2-month measurement results of low and high-level internal quality control samples. Root mean square (RMS) bias and nominal uncertainty values (uCref) were calculated using data from the external quality control program for the year 2022. uCref was calculated by dividing the mean CV value (sR) obtained from external quality control data by the square root (n) of the mean number of laboratories using the same method and the same instrument. Standard uncertainty (ubias) and combined standard uncertainty (u) and expanded uncertainty (U) were calculated.

Results:

The internal quality control uncertainty values of TSH, FT3, and FT4 tests were 4.5%, 1.66%, and 3.31%, external quality control uncertainty values were 1.84%, 2.77%, and 1.99%, expanded uncertainty values were calculated as 9.53%, 6.55%, and 7.58%, respectively. According to the "Royal College of Pathologists of Australasia" (RCPA), the total allowable error rate is 20% for TSH and FT3, and 12% for FT4. The uncertainty values of TSH, FT3 and FT4 tests are below the total allowable error values in our laboratory.

Conclusion:

Many important clinical decisions are based on the results of chemical quantitative laboratory analysis. Calculating the uncertainty of measurement and presenting it to physicians is an indicator of the quality of reported test results and contributes to clinical decisions.

Keywords: Measurement uncertainty; result interpretation; analytical quality; quality management system

KALP YETMEZLİĞİ HASTALIĞINDA BAZI BİYOKİMYASAL PARAMETRELERİN
HASTALIĞIN EVRELERİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON OF SOME BIOCHEMICAL PARAMETERS ACCORDING TO THE STAGES OF
THE DISEASE IN HEART FAILURE DISEASE

Derya ÇAYDEMİR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Kimya/Biyokimya, Van, Türkiye.

ORCID: 0000-0001-7271-9581

İbrahim Hakkı YÖRÜK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Kimya/Biyokimya, Van, Türkiye.

ORCID:0000-0002-0525-0346

Nesim ALADAĞ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü, Kardiyoloji, Anabilim
Dalı, Van, Türkiye.

ORCID: 0000-0003-2346-1152

Halit DEMİR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Kimya/Biyokimya, Van, Türkiye.

ORCID: 0000-0001-5598-2601

ÖZET

Giriş: Kalp yetmezliği (KY), yapısal ya da fonksiyonel çeşitli kardiyak anormallikler nedeniyle oluşan, kalbin dokulara metabolik ihtiyaçları için gerekli olan kanı perifere pompalayamaması ile gelişen klinik bir sendromdur.

Amaç: Çalışmada KY’nde bazı biyokimyasal parametrelerin hastalığın evreleri arasında ve sağlıklı kişilerle karşılaştırılıp patogenezi ve prognoz ile ilişkisini değerlendirdik.

Yöntem: Yerel etik kurul onayı alındıktan sonra Van-YYÜ Tıp Fakültesi Hastanesi Kardiyoloji Kliniği’ne müracaat eden 18-100 yaş aralığındaki 4 evreye göre kalp yetmezliği tanılı 60 gönüllü hasta ve gönüllü sağlıklı 60 birey çalışmaya dahil edildi. KY tanılı ve sağlıklı bireylerin glukoz, kreatin, sodyum (Na), potasyum (K), hemoglobin (HGB), RDW (Red Cell Distribution Width), WBC (White Blood Cell), nötrofil (NEU), lenfosit (LYM), NLR (nötrofil/lenfosit), Brain Natriüretik Peptid (BNP) parametreleri SAS istatistiksel analiz programında bir yönlü varyans analizi ile değerlendirildi. Analizi sonucunda anlamlı farklılıklar için Duncan çoklu karşılaştırma testi uygulandı.

Bulgular: Yapılan varyans analizi sonucunda tüm değişkenler bakımından evreler arasında farklılık bulundu ($p<0.05$). Glukoz için Evre B (179.13 ± 24.63) ve C (185.13 ± 26.69) diğer gruplara göre anlamlı olarak yüksekti. Evre D’nin kreatin (1.56 ± 0.31) değeri diğer evrelere göre anlamlı derecede yüksekti. Na ve K için Evre D ($136.86\pm 1.29/3.96\pm 0.17$, sırasıyla) kontrol grubuna ($139.44\pm 0.25/4.22\pm 0.03$, sırasıyla) göre anlamlı olarak düşük bulundu. HGB istatistiksel olarak anlamlı derecede Evre D’de en düşüktü (13.24 ± 0.58). RDW için Evre C (14.83 ± 0.57) ve D (14.68 ± 0.38) diğer gruplara göre anlamlı derecede yüksekti. WBC bakımından gruplar arasında anlamlı bir fark

bulunmazken; NEU Evre C (6.72 ± 0.88) ile evre D (7.35 ± 0.90), kontrol (4.58 ± 0.17) ve Evre A'ya (4.83 ± 0.59) göre anlamlı derecede yüksekti. LYM için Evre D (1.23 ± 0.09) diğer gruplara göre anlamlı derecede düşüktü. NLR ise Evre D'de (6.51 ± 0.95) diğer gruplara göre anlamlı olarak yüksekti.

Sonuç: KY hastalığında evreler arasında biyokimyasal parametrelerin hastalığın patogenezi ve prognozunda belirleyici olduğu sonucuna varıldı.

Anahtar Kelimeler: Kalp yetmezliği evreleri, biyokimyasal parametreler, elektrolitler

ABSTRACT

Introduction: Heart failure (HF) is a clinical syndrome that develops due to various structural or functional cardiac abnormalities, where the heart cannot pump the blood necessary for the metabolic needs of the tissues to the periphery.

Aim: In this study, we evaluated the relationship between pathogenesis and prognosis of some biochemical parameters in HF by comparing the stages of the disease with healthy individuals.

Method: After obtaining the approval of the local ethics committee, 60 volunteer patients diagnosed with heart failure according to 4 stages and 60 healthy volunteers, aged 18-100 years, who applied to the Cardiology Clinic of Van-YYU Medical Faculty Hospital, were included in the study. Glucose, creatine, sodium (Na), potassium (K), hemoglobin (HGB), RDW (Red Cell Distribution Width), WBC (White Blood Cell), neutrophil (NEU), lymphocyte (LYM), NLR (neutrophil/lymphocyte), Brain Natriuretic Peptide (BNP) parameters of healthy individuals diagnosed with heart failure were evaluated with one-way analysis of variance in the SAS statistical analysis program. Duncan multiple comparison test was applied for significant differences as a result of the analysis.

Results: As a result of the analysis of variance, a difference was found between the stages in terms of all variables ($p < 0.05$). For glucose, Stage B (179.13 ± 24.63) and C (185.13 ± 26.69) were significantly higher than the other groups. The creatinine value of stage D (1.56 ± 0.31) was significantly higher than the other stages. For Na and K, Stage D ($136.86\pm 1.29/3.96\pm 0.17$, respectively) was found to be significantly lower than the control group ($139.44\pm 0.25/4.22\pm 0.03$, respectively). HGB was statistically significantly lowest in Stage D (13.24 ± 0.58). Stage C (14.83 ± 0.57) and D (14.68 ± 0.38) for RDW were significantly higher than the other groups. While there was no significant difference between the groups in terms of WBC; NEU was significantly higher in Stage C (6.72 ± 0.88) than in stage D (7.35 ± 0.90), control (4.58 ± 0.17) and Stage A (4.83 ± 0.59). Stage D (1.23 ± 0.09) for LYM was significantly lower than the other groups. NLR was significantly higher in Stage D (6.51 ± 0.95) compared to the other groups.

Conclusion: It was concluded that biochemical parameters between stages in HF are determinative in the pathogenesis and prognosis of the disease.

Keywords: Stages of heart failure, biochemical parameters, electrolytes.

DOĞAL BİR ANTİKANSER AJAN OLAN SİLİBİNİN İNTRAHEPATİK
KOLANJİOKARSİNOMA HÜCRE HATTINDA EPİTELYAL MEZENKİMAL GEÇİŞİ
ENGELLER

SILIBININ, A NATURAL ANTI-CANCER AGENT, INHIBITS EPITHELIAL MESENCHYMAL
TRANSITION IN HUMAN INTRAHEPATIC CHOLANGIOCARCINOMA CELL LINE

Merve ÖZEL

Erciyes University, Medical Faculty, Department of Biochemistry, Kayseri, Turkey

ORCID ID: 0000-0002-0434-9731

Amaç: İntrahepatik kolanjiokarsinom (İKK), intrahepatik safra kanalı kanser türüdür ve tüm gastrointestinal kanser vakalarının %3'ünü oluşturan karaciğerden kaynaklanan en yaygın ikinci malignitedir. Süt devedikeni bitkilerinin meyve ve tohumlarından elde edilen doğal bir ekstrakt olan Silibinin, çeşitli kanserlere karşı güçlü anti-invaziv ve anti-metastatik aktiviteye karşı en etkili flavonoiddir. Tümör metastazı, kanser hastalarının ölümüne yol açan çok aşamalı ve çok işlevli bir biyolojik olaydır. Epitelyal mezenkimal geçiş (EMT), kanser hücrelerinin metastazının önemli bir süreci olarak kabul edilen E-kaderin seviyelerinin inhibisyonu ve vimentin seviyelerinin artması ile karakterize kanser hücrelerinde meydana gelen fenotipik bir transformasyondur. Bu çalışmada Silibinin'in insan İKK hücre hattında (EGI-1) E-kaderin ve Vimentin düzeylerine olan etkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Materyal ve Metod: Hücre canlılığı Muse Cell Analyzer ile ölçüldü. E-cadherin ve Vimentin seviyeleri ELISA yöntemi ile belirlendi.

Bulgular: Artan konsantrasyonlarda Silibinin uygulanan gruplardaki hücre sayıları kontrol grubundaki hücre sayıları ile karşılaştırıldı ve IC₅₀ değeri 25 µM olarak bulundu. Silibinin'in EGI-1 hücre hattında E-kaderin düzeylerini istatistiksel olarak artırdığı, Vimentin düzeylerini ise azalttığı bulundu ($p<0.001$, $p<0.001$).

Sonuç: Silibinin'in kolanjiokarsinomda EMT'nin önlenmesine bağlı olarak antiproliferatif etkilerini ve anti-metastatik etkisini gözlemledik. EMT ile ilişkili çeşitli mekanizmaların aydınlatılması sonucunda İKK tedavisinde Silibinin kullanımı faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Kolanjiokarsinoma, Silibinin, EMT

Objectives: Intrahepatic cholangiocarcinoma (ICC) is cancer of the intrahepatic bile ducts, and the second most common malignancy arising from the liver, accounting for 3% of all cases of gastrointestinal cancer. Silibinin, which is a natural extract from the fruit and seeds of milk thistle plants, is the most effective flavonoid against potent anti-invasive and anti-metastatic activity against various cancer. Tumor metastasis is a multi-step and multi-functional biological event that eventually leads to death of the cancer patients. Epithelial mesenchymal transition (EMT) is a phenotypic transformation that occurs in cancer cells characterized by downregulation of E-cadherin and upregulation of vimentin, which is considered an indispensable component of metastasis by cancer cells. In this study, it was aimed to investigate the effect of Silibinin on E-cadherin and Vimentin levels in human ICC cell line (EGI-1).

Material and Methods: Cell viability was measured by Muse Cell Analyzer. E-cadherin and Vimentin levels were determined by ELISA method.

Results: The cell numbers in the groups treated with increasing concentrations of silibinin were compared with the cell numbers in the control group and the IC₅₀ value was found to be 25 µM. We

found that silibinin statistically increased the levels of E-cadherin while decreased the levels of Vimentin in EGI-1 cell line ($p < 0.001$, $p < 0.001$).

Conclusions: We observed the antiproliferative effects and anti-metastatic of Silibinin in cholangiocarcinoma due to the prevention of EMT. As a result of elucidation of various mechanisms associated with EMT, the use of silibinin may be beneficial in the treatment of ICC.

Key Words: Cholangiocarcinoma, Silibinin, EMT

DIYABETİK HASTALARIN TEDAVİSİNDE KULLANILAN EKSENATİDİN TİROİD BEZİ ÜZERİNE ETKİLERİ

THE EFFECTS OF EXENATIDE USED IN THE TREATMENT OF DIABETIC PATIENTS ON THE THYROID GLAND

Uzm. Dr. Emre URHAN

Burdur Devlet Hastanesi, Endokrinoloji Kliniği

ORCID: 0000-0003-4825-7027

ÖZET

Giriş: Eksenatid, tip 2 diyabetes mellitus (DM) tedavisinde kullanılan bir glukagon benzeri peptid-1 (GLP-1) analogudur. GLP-1, alınan gıdalara yanıt olarak ince bağırsaktan salgılanan bir hormondur. GLP-1 reseptörleri pankreas, gastrointestinal sistem (GİS), beyin, akciğer, kalp ve tiroid bezi gibi çeşitli organlarda bulunmaktadır. Eksenatid glukoz bağımlı insülin salgısını artırırken, glukagon salgısını azaltır ve ayrıca tokluk hissi sağlar.

Amaç: Eksenatidin tiroid bezi üzerine etkilerine dair çalışmalar ve bilgiler sınırlıdır. Amacımız diyabet tedavisinde kullanılan eksenatidin tiroid bezi üzerine etkilerini incelemektir.

Yöntem: Burdur Devlet Hastanesinde 2021 haziran- 2022 haziran tarihleri arasında takip edilen daha önceden tiroid hastalığı olmayan 54 diyabetik hasta, eksenatid tedavisi öncesi ve 6 aylık kullanım sonrasında değerlendirildi.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 48 ± 8.9 yılı ve 32'si kadın 22'si erkekti. 9 hasta GİS intoleransı nedeniyle 6. ayı tamamlayamadı. Kilo, vücut kitle indeksi, açlık kan glukozu ve hemoglobin A1C değerlerinde anlamlı azalma saptandı (sırasıyla $p < 0.001$, $p < 0.001$, $p < 0.001$, $p = 0.008$). Tiroid bez fonksiyonlarından; serbest tiroksin (s T4) ve serbest triiyodotironin (s T3) değerlerinde farklılık gözükmezken (sırasıyla $p = 0.32$ ve $p = 0.45$), tiroid stimule edici hormon (TSH) değerlerinde anlamlı azalma saptandı (3.6 ± 1.1 mIU/L vs 2.6 ± 0.8 mIU/L, $p = 0.01$).

Sonuç: Çalışma sonucuna göre, diyabetik hastalarda eksenatidin 6 aylık kullanımı ile TSH değerlerinde önemli oranda azalma görülürken, s T4 ve s T3 değerlerinde değişiklik olmamaktadır. GLP-1 analoglarının tiroid bezi üzerine etkilerine dair daha yüksek örneklemlili ve etyopatogenetik ileri çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar kelimeler: GLP-1 analogu, Eksenatid, Tiroid bezi, TSH

ABSTRACT

Introduction: Exenatide is a glucagon-like peptide-1 (GLP-1) analog used in the treatment of type 2 diabetes mellitus (DM). GLP-1 is a hormone secreted from the small intestine in response to food intake. GLP-1 receptors are found in various organs such as the pancreas, gastrointestinal tract (GIT), brain, lung, heart, and thyroid gland. Exenatide increases glucose-dependent insulin secretion and decreases glucagon secretion, and also provides a feeling of satiety.

Aim: The investigations and informations on the effects of exenatide on the thyroid gland are limited. The aim of present study is to examine the effects of exenatide used in the treatment of diabetes on the thyroid gland.

Method: 54 diabetic patients without previous thyroid disease who were followed up in Burdur State Hospital between June 2021 and June 2022 were evaluated before and after 6 months of exenatide treatment.

Results: The mean age of the patients was 48 ± 8.9 years and 32 were female and 22 were male. 9 patients could not complete the 6th month due to treatment-induced GIS intolerance. There were significant decreases in weight, body mass index, fasting blood glucose and hemoglobin A1C levels ($p < 0.001$, $p < 0.001$, $p < 0.001$, $p = 0.008$, respectively). When thyroid functions tests are evaluated; While there was no difference in free thyroxine (s T4) and free triiodothyronine (s T3) levels ($p = 0.32$ and $p = 0.45$, respectively), thyroid stimulating hormone (TSH) levels were significantly decreased (3.6 ± 1.1 mIU/L vs 2.6 ± 0.8 mIU/L, $p = 0.01$).

Conclusion: According to the results of the our study, in diabetic patients treated with exenatide for 6 months, while there was no change in f T4 and f T3 levels, there was a significant decrease in TSH levels, Further studies with larger samples and etiopathogenetic are needed on the effects of GLP-1 analogues on the thyroid gland.

Keywords: GLP-1 analog, Exenatide, Thyroid gland, TSH

**NİKOTİN İLE İNDÜKLENEN FARE AKCİĞERİNDE ENFLAMATUVAR YANIT VE
OKSİDATİF STRESTE PARP YOLAĞININ ARAŞTIRILMASI**

INVESTIGATION OF PARP-1 PATHWAY IN THE INFLAMMATORY RESPONSE AND
OXIDATIVE STRESS IN NICOTINE-INDUCED MICE LUNG

Lect. Ph.D. Selin HAZIR

*Mersin University Faculty of Pharmacy, Department of Pharmaceutical Biotechnology, Mersin,
Turkey*

<https://orcid.org/0000-0002-0714-5929>

ÖZET

Sigara akciğer hastalıklarının gelişimi için önemli bir risk faktörüdür, ancak nikotinin akciğer hastalıkları patogeneziindeki rolü tam olarak anlaşılammıştır. Bu çalışmanın amacı, nikotin ile indüklenmiş fare akciğer dokusunda enflamatuvar yanıt ve oksidatif streste PARP yolağının araştırılmasıdır. Bu çalışmada, 24 adet C57BL/6J soy erkek fare kontrol (n=8, tedavi uygulanmadı), salin (%0.9 serum fizyolojik) ve nikotin (n=8, 3 mg/kg nikotin) olarak üç gruba ayrıldı. Salin ve nikotin grubu farelere subkutan enjeksiyon 14 gün boyunca günde iki kez uygulandı. Deney sonunda farelerin kardiyak kan örnekleri alındı ve bilateral akciğer dokuları izole edildi. Serum örneğinde ELISA yöntemiyle kotinin düzeyi ölçüldü. Histopatolojik inceleme için sol akciğer dokuları %10'luk formalin solüsyonunda fikse edilip parafin bloklara gömüldü. Kesitler hematoksilin-eozin ile boyanarak akciğer hasar skoru değerlendirildi. Sağ akciğer dokusunda ELISA yöntemiyle 8-OHdG, IL-6, TNF- α seviyeleri, gerçek zamanlı kantitatif polimeraz zincir reaksiyonu yöntemiyle PARP-1 gen ekspresyon düzeyi belirlendi.

Nikotin ile indüklenen grupta akciğer hasar skoru, kontrol ve salin gruplarına göre anlamlı olarak daha yüksekti. Nikotin maruziyeti, akciğer ödemi ve alveoler konjesyon dahil olmak üzere histopatolojik değişikliklere neden oldu. Nikotin uygulanan grupta serum kotinin düzeyi 306.12 \pm 0.3 ng/ml olarak ölçüldü. Akciğer dokusunda 8-OHdG, IL-6 ve TNF- α düzeylerinin nikotin grubunda önemli ölçüde artmış olduğu gözlemlendi (P<0.05). PARP-1 mRNA ekspresyon seviyesi, nikotin grubunda kontrol ve salin grupları ile karşılaştırıldığında anlamlı düzeyde yüksekti (P<0.05).

Sonuç olarak, nikotin maruziyetinin akciğer dokusunda inflamasyona neden olduğu, artan oksidatif DNA hasarının hücrel PARP-1 yolağının aktive ettiği gösterildi.

Anahtar kelimeler: akciğer, nikotin maruziyeti, oksidatif stres, 8-OHdG, PARP1

ABSTRACT

Smoking is a significant risk factor for the development of pulmonary diseases; however, the role of nicotine in the pathogenesis of pulmonary diseases is not well understood. The aim of this study is to investigate the PARP pathway in inflammation response and oxidative stress in nicotine-induced mice lungs. Twenty-four C57BL/6J male mice were divided into control (no treatment), sham (0.9% saline), and nicotine (3 mg/kg nicotine) groups. The subcutaneous injection was applied to the sham and nicotine group, twice a day for 14 days. Last day of the experiment, cardiac blood samples, and lung tissues were isolated. Cotinine level was measured in the serum sample by ELISA method. For histopathological examination, left lung tissue sections were stained with hematoxylin-eosin. In the right lung tissue, 8-OHdG, IL-6, IL-10, and TNF- α levels were determined by the ELISA method, and PARP-1 gene expression level was determined by qRT-PCR. Lung injury score was significantly increased in the nicotine-induced group. Nicotine exposure caused histopathological lung changes, including pulmonary edema and alveolar congestion. Serum cotinine level was measured as

306.12±0.3 ng/mL in the nicotine group. The levels of 8-OHdG, IL-6, and TNF- α in the lung tissues were significantly increased in the nicotine group while the IL-10 level was decreased ($P<0.05$). PARP-1 mRNA expression level was significantly increased in the nicotine group compared to the control and sham groups ($P<0.05$). In conclusion, these results were shown that nicotine exposure causes inflammation in lung tissue, and increased oxidative DNA damage activates the cellular PARP-1 pathway.

Keywords: lung, nicotine exposure, oxidative stress, inflammation, PARP-1

TRİGONELLİN HİDROKLORÜR İÇEREN LİPOZOMAL FORMÜLASYONUN
GELİŞTİRİLMESİ VE ANTİDİYABETİK ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

DEVELOPMENT OF LIPOSOMAL FORMULATION CONTAINING TRIGONELLINE HCl AND
EVALUATION OF ANTIDIABETIC EFFECTIVENESS

Çiğdem YÜCEL¹

¹Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasötik Teknoloji Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye
0000-0002-0622-5150

Gökçe ŞEKER KARATOPRAK²

²Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye
0000-0001-5829-6914

ÖZET

Trigonellin hidroklorür (THCl), diyabet tedavisinde kullanılan balkabağı, çemen otu (*Trigonella foenum-graecum* L.) ve akşam sefası (*Mirabilis jalapa* L.) gibi bazı geleneksel Çin tıbbında kullanımı olan bitkilerin içeriğinde bulunan, alkaloit yapıda, nikotinik asit metabolitidir. THCl, suyla yüksek oranda karışabilen, kan şekerini düşürmede, β hücrelerinde insülin ekspresyonunu arttırmada, β hücre apoptozunu baskılamada, antioksidan enzim aktivitesini yükseltmede yararlı etkiye sahiptir (1,2,3). Diabetes mellitus (Şeker hastalığı), pankreatik insülin sekresyonunun tam veya kısmi yetersizliği, insülin etkisizliği veya insülin molekülündeki yapısal bozukluğu sonucu karbonhidrat, yağ ve protein metabolizmasında bozulmalara neden olan kronik hiperglisemi ile karakterize metabolik bir hastalıktır (5). Nanoteknoloji, ilaçların sınırlı biyoyararlanımını arttırması, yan etkilere neden olan hızlı ilaç salınımını ortadan kaldırması, ilaç salınımını uzatması, ilaç konsantrasyonunu sabit tutması, doz sıklığını azaltarak hasta uyuncunu iyileştirmesi gibi avantajları nedeniyle diyabet tedavisinde de oldukça popülerdir (6). Bu çalışmada, THCl'ün liposomal formülasyonu, 1,2 dioleoil-sn-glisero-3-fosfoethanolamin (DOPE) ve kolesterol (Chol) kullanılarak film hidrasyon metodu hazırlanmış, partikül büyüklüğü, zeta potansiyel, polidispersite indeksi, enkapsülasyon etkinliği ve in vitro salım açısından karakterize edilmiştir. Ayrıca liposomal formülasyonun β -TC hücre hattı üzerinde sitotoksik etkisi 3-(4,5-dimetilthiazol-2-il)-2,5-difenil-tetrazolium bromit (MTT) testi ile ölçülmüştür. Diyabet etkinliğinin değerlendirilmesi için, THCl çözeltisine kıyasla, glukozla indüklenerek diyabetik hale getirilen β -TC hücrelerinde değişen glukoz ve insulin miktarları ölçülmüştür. Sonuç olarak, THCl yüklü liposomal formülasyon başarıyla geliştirilmiş, sitotoksikite deneyi ile toksik etki oluşturmadığı bulunmuştur. Ayrıca, THCl'ün çözelti formuna kıyasla 24 saat boyunca uzatılmış etki ile antidiyabetik etki oluşturulabilmiştir.

Anahtar kelimeler: Trigonellin HCl, lipozom, Şeker hastalığı, antidiyabetik etki

ABSTRACT

Trigonelline hydrochloride (THCl) is an alkaloid, a nicotinic acid metabolite, found in plants used in traditional Chinese medicine such as pumpkin, fenugreek (*Trigonella foenum-graecum* L.) and evening primrose (*Mirabilis jalapa* L.) used in the treatment of diabetes. THCl is highly miscible with water, and has beneficial effects with decreasing blood glucose, increasing insulin expression in β cells, suppressing β cells apoptosis, and upregulating antioxidant enzyme activity (1,2,3). Diabetes mellitus is a metabolic disease characterized by chronic hyperglycemia that causes disruptions in carbohydrate, fat, and protein metabolism as a result of complete or partial insufficiency of pancreatic

insulin secretion, insulin ineffectiveness, or structural defect in the insulin molecule (5). Nanotechnology is also very popular in the treatment of diabetes due to its advantages such as increasing the limited bioavailability of drugs, eliminating rapid drug release into the bloodstream that causes side effects, prolonged drug release, maintaining constant drug concentration, improving patient compliance by reducing dosing frequency (6). In this study, the liposomal formulation of THCI was prepared using 1,2 dioleoyl-sn-glycero-3-phosphoethanolamine (DOPE) and cholesterol (Chol) via film hydration method and was characterized in terms of particle size, zeta potential, polydispersity index, encapsulation efficiency, and *in vitro* release. In addition, the cytotoxic effect of the liposomal formulation on the β -TC cell line was evaluated with the 3-(4,5-dimethylthiazol-2-yl)-2,5-diphenyltetrazolium bromide (MTT) test. To assess the antidiabetic effect of the liposomal formulation, the varying amounts of glucose and insulin were measured in glucose-induced diabetic β -TC cells compared to the THCI solution. As a result, the THCI-loaded liposomal formulation was successfully developed and did not cause a toxic effect. In addition, the antidiabetic effect could be achieved with a prolonged effect for 24 hours compared to the solution form of THCI.

Keywords: Trigonelline HCl, liposome, Diabetes Mellitus, antidiabetic effect

ANTİKANSER AKTİVİTEYE SAHİP YENİ PİRİDAZİNON TÜREVİ BİLEŞİKLERİN
TASARIMI, SENTEZİ VE İN SİLİCO ENTEGRE YAKLAŞIMLAR

DESİGN, SYNTHESIS AND IN SİLİCO INTEGRATED APPROACHES OF NOVEL
PYRİDAZİNON DERİVATIVE COMPOUNDS WİTH ANTİCANCER ACTİVİTY

Aslı ÇAKAN

Lisans Öğrencisi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi

Zeynep KARAKÖY

Arş. Gör., Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmakoloji Anabilim Dalı,
ORCID ID: 0000-0002-4281-0103

İrem BOZBEY MERDE

Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Kimya
Anabilim Dalı, ORCID ID: 0000-0002-9290-938X

Gülce TAŞKOR ÖNEL

Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Analitik Kimya Anabilim
Dalı, ORCID ID: 0000-0002-9375-2329

Burçin TÜRK MENOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Analitik Kimya Anabilim
Dalı, ORCID ID: 0000-0002-5770-0847

Büşra DİNCER

Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmakoloji Anabilim
Dalı, ORCID ID: 0000-0002-3365-7741

ELİF ÇADIRCI

Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, ORCID ID: 0000-
0003-0836-7205

ÖZET

Sağlık alanında elde edilen büyük gelişmelere rağmen, kanser tedavisinde henüz istenilen noktaya varılamamıştır. Kullanılan mevcut ilaçların, toksik yan etkilerinin olması ve biyoyararlanımının düşük olması gibi önemli sorunları mevcuttur. Kanser tedavisi için yeni ilaç ve tedavi stratejileri araştırılmakta daha aktif, daha seçici ve daha az toksik antikanser ilaçların gelişimi için çalışmalar yapılmaya devam etmektedir. Piridazinon türevi bileşikler geniş biyolojik aktivite yelpazesi ve terapötik uygulamaları nedeniyle yoğun bir araştırma konusudur. Yapılan çalışmalarda bu iskeleti taşıyan bileşiklerin; analjezik, antiinflamatuvar, antipiretik, antihipertansif, antiülser, antioksidan, antialerjik, antikolinesteraz, antibakteriyel, antifungal, ve antihelmintik etki gibi çok sayıda biyolojik

aktivite gösterdikleri bildirilmiştir ¹⁻³ Aynı zamanda piridazinon türevi bileşiklerin antikanser potansiyelleri de değerlendirilmiş ve *in vitro*, *in silico* yöntemlerle desteklenmiştir ^{4,5}. Bu çalışmada antikanser aktivite gösterebilecek yeni piridazinon türevi bileşik sentezlenmiş ve sentezlenen bileşiğin kimyası spektral analizler ile doğrulanmıştır. Piridazinon türevi bu yeni bileşik kanser tedavisinde sonraki araştırmalar için umut verici öncü bir molekül olabilir. Bu nedenle sonraki çalışmalarımızda sentezlenen piridazinon türevi yeni bileşiğin antikanser aktivitesini belirlemek için farklı kanser hücre hatlarını içeren *in vitro* deneylerin yapılması planlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Piridazinon, antikanser aktivite, *in silico*.

ABSTRACT

Despite the great developments in the field of health, the desired point in cancer treatment has not been reached yet. Existing drugs used have important problems such as toxic side effects and low bioavailability. New drugs and treatment strategies are being investigated for cancer treatment, and studies continue to be conducted for the development of more active, more selective and less toxic anticancer drugs. Pyridazinon derivative compounds are the subject of intense research due to their wide range of biological activities and therapeutic applications. In the studies carried out, the compounds carrying this skeleton; It has been reported that they have many biological activities such as analgesic, anti-inflammatory, antipyretic, antihypertensive, antiulcer, antioxidant, anti-allergic, anticholinesterase, antibacterial, antifungal, and anthelmintic effects ¹⁻³. At the same time, the anticancer potentials of pyridazinone derivative compounds were evaluated and supported by *in vitro* and *in silico* methods ^{4,5}. In this study, a new pyridazinone derivative compound that could show anticancer activity was synthesized and the chemistry of the synthesized compound was confirmed by spectral analysis. This new pyridazinone derivative compound may be a promising lead molecule for further research in cancer therapy. For this reason, *in vitro* experiments involving different cancer cell lines are planned to determine the anticancer activity of the new pyridazinone derivative compound synthesized in our next studies.

Keywords: Pyridazinon, anticancer activity, *in silico*.

EVALUATION OF THE HEPATOPROTECTIVE EFFECTS OF VITAMIN E AND ALPHA-LIPOIC ACID AGAINST DIMETHOATE TOXICITY

DİMETOAT TOKSİSİTESİNE KARŞI E VİTAMİNİ ve ALFA-LİPOİK ASİTİN
HEPATOPROTEKTİF ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Elçin BAKIR

Erciyes Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Toksikoloji Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye,
ORCID: 0000-0001-5333-8273

Dr. Öğr. Üyesi Burcu ÜNLÜ ENDİRLİK

Erciyes Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Toksikoloji Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye,
ORCID: 0000-0001-5960-1036

ÖZET

Giriş: Dimetoat, tüm dünyada yaygın olarak kullanılan organofosfatlı bir pestisitir. Toprakta ve mahsüllerde parçalanabilirliğinin az olması nedeniyle insanlar ve hayvanlar üzerinde olumsuz sağlık etkileri oluşturabilmektedir. Hayvan çalışmaları dimetoatın birçok dokuda toksisite oluşturduğunu göstermektedir. Dimetoatın serbest radikal üretimi ve lipid peroksidasyonunu indüklemeye yoluyla oksidatif strese yol açabildiği de bildirilmektedir. Karaciğer, ksenobiyotik metabolizmasında yer alan birincil organ olup ksenobiyotikler için ana hedef organdır, bu nedenle hepatotoksitesinin değerlendirilmesi önemlidir.

Amaç: Bu çalışmada dimetoatın karaciğer hücrelerindeki toksisitesinin ve E vitamini ile alfa-lipoik asitin koruyucu etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Dimetoatın hücre canlılığına olan etkileri ve E vitamini ile alfa-lipoik asitin koruyucu etkileri iki farklı maruziyet süresinde (24 ve 48 saat) 3-(4,5-dimetiltiazol-2-il)-2,5-difenil tetrazolyum bromür (MTT) testiyle, hücre içi reaktif oksijen türlerinin (ROS) düzeyi ise yine iki farklı maruziyet süresinde (4 ve 24 saat) 2,7-dikloro-floresan asetat (DCFH-DA) yöntemiyle karaciğer hücre hattında (HepG2) değerlendirilmiştir.

Bulgular: MTT testine göre 24 ve 48 saat maruziyetlerin sonunda dimetoat toksisitesine karşı E vitamininin belli konsantrasyonlarda hücre canlılığını anlamlı olarak artırdığı gözlenmiştir. DCFH-DA yöntemine göre ise dimetoatın 4 saatlik maruziyette ROS seviyesini anlamlı olarak artırdığı belirlenmiştir. Ayrıca E vitamini ve alfa-lipoik asitin antioksidan etkilerinin, dimetoatın düşük konsantrasyonlarında daha belirgin olduğu da gözlenen bulgular arasındadır.

Sonuç: Bulgular özellikle E vitamininin olası dimetoat toksisitesine karşı hepatoprotektif bir ajan olabileceğini göstermiştir. Ayrıca elde edilen sonuçlar dimetoatın toksisite mekanizmasını ileri çalışmalar ile daha detaylı bir şekilde aydınlatmaya yardımcı olacaktır.

Anahtar kelimeler: Dimetoat, E vitamini, alfa-lipoik asit, sitotoksisite, oksidatif stres

ABSTRACT

Introduction: Dimethoate is an organophosphate pesticide widely used all over the world. Due to its low degradability in soil and crops, it can cause adverse health effects on humans and animals. Animal studies indicate that dimethoate produces toxicity in many tissues. It has also been reported that dimethoate can cause oxidative stress by inducing free radical production and lipid peroxidation. The liver is the primary organ involved in xenobiotic metabolism and is the main target organ for xenobiotics. Therefore, evaluation of hepatotoxicity is important.

Aim: In this study, it was aimed to investigate the toxicity of dimethoate and the protective effects of vitamin E and alpha-lipoic acid in liver cells.

Method: The effects of dimethoate on cell viability and the protective effects of vitamin E and alpha-lipoic acid were determined by 3-(4,5-dimethylthiazol-2-yl)-2,5-diphenyl tetrazolium bromide (MTT) test at two different time periods (24 and 48 hours), and the level of intracellular reactive oxygen species (ROS) was determined as 2,7-dichloro-fluorescent acetate (DCFH-DA) method in two different time periods (4 and 24 hours) was evaluated in liver cell line (HepG2).

Results: According to the MTT test, it was observed that vitamin E significantly increased cell viability at certain concentrations against dimethoate toxicity at the end of 24 and 48 hours of exposure. According to the DCFH-DA method, it was determined that dimethoate significantly increased the ROS level in 4 hours of exposure. It is also among the observed findings that the antioxidant effects of vitamin E and alpha-lipoic acid are more significant at low concentrations of dimethoate.

Conclusion: The findings showed that especially vitamin E could be a hepatoprotective agent against possible dimethoate toxicity. In addition, the results will help to elucidate the toxicity mechanism of dimethoate in more detail with further studies.

Keywords: Dimethoate, vitamin E, alpha-lipoic acid, cytotoxicity, oxidative stress

SPECTROSCOPIC APPROACH TO ANALYSIS OF EPILEPSY DRUGS

Alperen Berkay KARACA

Student., University of Cukurova, Faculty of Pharmacy, Analytical Chemistry Department

Orcid: 0000-0002-3608-7713.

Sabriye AYDINOĞLU

Asst. Prof., University of Cukurova, Faculty of Pharmacy, Analytical Chemistry Department

Orcid: 0000-0001-5054-4071

ABSTRACT

The present work based on spectroscopic studies which have been developed and validated to quantitatively determinate antiepileptic drugs such as; Gabapentin, Pregabalin, Carbamazepine, and Phenytoin. Accordingly, investigated studies, UV-GB spectroscopy and fluorescence spectroscopy were widely used in this purpose. The developed methods based on the measurement of direct absorption of the active substance or derivative spectroscopy, In addition, it has also reported that the absorbance or fluorescence intensity of the product formed as a result of the chemical reaction of the active substance with a certain reagent has been measured, and it has been predicted that these methods make the analysis more selective and sensitive. Moreover, the developed methods were compared with chromatographic techniques and generally has been reported that there wasn't significant difference between the results obtained as a result of comparing the developed spectroscopic methods with the existing chromatographic methods. However, in a few studies has been seen that high performance liquid chromatography has been more sensitive than the developed method. On the other hand, the sensitivity of the methods developed especially with fluorescence spectroscopy is superior by comparing the detection and detection limits obtained. In the measurements related to chemical reactions, the analysis was carried out after the optimum reaction conditions were determined by changing the parameters such as analysis time, ambient pH, reagent concentration. As a result, the spectroscopic techniques have been found suitable, fast, simple, accurate and precise methods for the analysis of the above-mentioned active substances from biological and pharmaceutical samples.

Keywords: Epilepsy, Antiepileptics, Spectroscopy, Validation

BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNE BAŞVURAN HASTALARIN AKILCI ANTİBİYOTİK KULLANIMI KONUSUNDA BİLGİ VE TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF KNOWLEDGE AND ATTITUDES OF RATIONAL ANTIBIOTIC USAGE OF PATIENTS APPLYING TO THE UNIVERSITY HOSPITAL

Ayşenur ADA

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Konya, 42080, Türkiye.

Orcid no: 0000-0001-5805-4835

Prof. Dr. Esra NURULLAHOĞLU ATALIK

Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Konya, 42080, Türkiye.

ÖZET

Akılcı antibiyotik kullanımında (AAK) sağlık çalışanlarının ve ilaç firmalarının çeşitli sorumlulukları olduğu gibi bireylerin de büyük sorumlulukları vardır. AAK ilkelerine uymak, hastanın bireysel sorumluluğu gibi görünse de aslında sonuçları açısından genel toplumu ilgilendiren bir konudur. Bu araştırma, bireylerin AAK hakkındaki bilgi ve tutumlarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma Haziran - Ekim 2021 tarihleri arasında Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Hastanesi'nde 18-65 yaş arası 461 hastada yürütülmüştür. Veriler anket yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Katılımcıların %52,5'inin erkek, %62,7'sinin 18-40 yaş grubunda, %58,1'inin lise mezunu veya daha yüksek düzeyde eğitilmiş olduğu, %64,6'sının geniş bir aileye sahip olduğu ve %57'sinin gelirinin giderlerine eşit olduğu gözlemlenmiştir. Bireylerin %66,4'ü AAK hakkında bilgi sahibi olmadıklarını belirtmiştir. Katılımcıların AAK ile ilgili ortalama bilgi ve tutum puanları sırasıyla 13.11±2.36 ve 44.82±3.19 olarak belirlenmiştir. Eğitim durumu ve gelir durumu değişkenleri ile bilgi puanı ortalamaları, eğitim durumu ve aile tipi değişkenleri ile tutum puanı ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur (p<0,05). Daha önce akılcı antibiyotik kullanımı hakkında bilgi almış olan bireylerin bilgi ve tutum puanlarında artış olmamıştır. Rasyonel antibiyotik kullanımı bilgi ve tutum puanları arasında zayıf pozitif korelasyon (r=0,154) bulunmuştur. Az sayıda katılımcının daha önce AAK hakkında bilgi aldığı ancak bu kişilerin bilgi ve tutum puanlarında artış olmadığı belirlenmiştir. AAK politikalarının toplumu kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması ve bu programların özellikle eğitim ve gelir düzeyi düşük bireyler için erişilebilir olması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Akılcı antibiyotik kullanımı (AAK), Bilgi, Tutum, Eğitim düzeyi.

ABSTRACT

Just as health professionals and pharmaceutical companies have various responsibilities in rational antibiotic use (RAU), individuals also have great responsibilities. Although it seems like an individual responsibility for the patient to comply with the principles of rational antibiotic use, it's actually an issue that concerns the general society in terms of its consequences. This research was carried out to evaluate the knowledge and attitudes of individuals about RAU. The research is carried out in Konya Necmettin Erbakan University Meram Medical Faculty Hospital between June - October 2021 in 461 patients aged 18-65 years. The data was obtained using the survey method. It was observed that, 52.5% of the participants were male, 62.7% were in the 18-40 age group, 58.1% were high school graduates or more, 64.6% had a large family and the income of 57% was equal to their expenses. 66.4% of the individuals stated that they do not have knowledge about RAU. The mean knowledge

and attitude scores of the participants about RAU were determined as 13.11 ± 2.36 and 44.82 ± 3.19 , respectively. The difference between educational status and income status variables and mean knowledge score, and between education status and family type variables and attitude score averages were found to be significant ($p < 0,05$). There was no increase in the knowledge and attitude scores of the individuals who had previously received information about the rational use of antibiotics. A weak positive correlation ($r = 0,154$) was found between knowledge and attitude scores of RAU. A small number of participants had previously received information about RAU, but there was no increase in the knowledge and attitude scores of these people. It was concluded that policies on RAU be disseminated to include the society and that these programs should be accessible especially for individuals with low education and income levels.

Keywords: Attitude, Education level, Knowledge, Rational antibiotic use (RAU).

**İMMÜNOSÜPRESİF TEDAVİ ALAN KARACİĞER NAKİL HASTALARININ
HASTALIK ALGISININ AKILCI İLAÇ KULLANIMINA ETKİSİ**

THE EFFECT OF ILLNESS PERCEPTION LEVELS OF LIVER TRANSPLANT PATIENTS
RECEIVING IMMUNOSUPPRESSIVE THERAPY ON THEIR RATIONAL DRUG USE LEVELS

Mert KARTAL

Sağlık Bilimleri Fakültesi, Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Malatya, Türkiye,

Orcid no: 0000-0001-7840-7554

Neşe KARAKAŞ

Tıp Fakültesi, Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Malatya, Türkiye,

Orcid no: 0000-0003-0737-0541

Gürkan KAPIKIRAN

Sağlık Bilimleri Fakültesi, Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Malatya, Türkiye. E-posta:

Orcid no: 0000-0002-3242-1059

Giriş: Karaciğer nakli ve nakil sonrası bakım süreçlerinde gelişmeler artmasına rağmen nakil sonrası süreci etkileyen koşullardan biri de bireyin hastalığı algılaması ve akılcı ilaç kullanımıdır. Hastalıkla daha iyi baş edebilmek ve kaygı gelişimini önlemek için kişi hastalıkla başa çıkma becerilerini tanımalı ve gerektiğinde bu becerileri geliştirmelidir.

Amaç: Çalışmada, immünoşüpresif tedavi alan karaciğer nakil hastalarının hastalık algısının akılcı ilaç kullanımına etkisinin belirlenmesi amaçlandı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel bir araştırma olarak yürütülen bu çalışma Türkiye'nin doğusunda yer alan karaciğer nakil enstitüsünde karaciğer nakli olan ve kontrole gelen hastalar ile yürütüldü. Araştırma verileri Sosyodemografik Bilgi Formu, Kısa Hastalık Algılama Anketi ve Akılcı İlaç Kullanım Ölçeği ile toplanmıştır. Veriler Mayıs-Eylül 2022 tarihleri arasında poliklinik kontrolüne gelen hastalar ile dolduruldu.

Bulgular: Karaciğer nakli olan hastaların hastalık algısı düzeyinin 47.50 ± 15.36 ile orta düzey, akılcı ilaç kullanımı düzeyinin ise 28.92 ± 6.93 ile orta düzey olduğu saptandı. Hastalık algısı ile akılcı ilaç kullanımı arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki ve hastalık düzeyleri arttıkça akılcı ilaç kullanım düzeylerinin arttığı görüldü ($r: 0.622, p < 0.05$). Kurulan basit regresyon analizine göre hastalık algısının akılcı ilaç kullanımı üzerindeki değişimin %38.7'sini açıkladığı görüldü edildi ($R^2: .387, p < 0.05$).

Sonuç: Çalışmada karaciğer nakil hastalarının hastalık algı düzeylerinin yüksek olmasının akılcı ilaç kullanımını arttırdığı gözlemlendi. Hastaların hastalıklarla daha iyi bir şekilde başa çıkabilmeleri için hastalık algılarının yüksek düzeyde olması için farkındalıklarının artırılması önemlidir. Bu doğrultuda nakil sonrası greft canlılığını korumak için immünoşüpresif ilaç kullanımı hakkında mutlaka eğitim verilmesi gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Karaciğer nakli, İmmünoşüpresif tedavi, Hastalık algısı, Akılcı ilaç kullanımı.

Introduciton: Although developments in liver transplantation and post-transplant care processes have increased, one of the conditions affecting the post-transplant process is the individual's perception of the disease and rational drug use. In order to cope with the disease better and to prevent the development of anxiety, the person should recognize the skills of coping with the disease and develop these skills when necessary.

Aim: In the study, it was aimed to determine the effect of illness perception levels of liver transplant patients receiving immunosuppressive therapy on their levels of rational drug use.

Method: This descriptive and cross-sectional study was conducted with patients who came to the outpatient clinic for control between May-September 2022 with the participation of patients who underwent liver transplantation and followed up in a liver transplant institute in eastern Turkey. The study data were collected through Sociodemographic Information Form, Brief Illness Perception Questionnaire, and Rational Drug Use Scale.

Results: It was determined that illness perception level of the patients who had liver transplant was moderate with a mean score of 47.50 ± 15.36 , and their rational drug use level was moderate with a mean score of 28.92 ± 6.93 . It was found that there was a significant and moderate relationship between illness perception and rational drug use, and that as their level of illness perception increased, their level of rational drug use also increased ($r=0.622$, $p=0.000$). According to the simple regression analysis model established, it was seen that illness perception level explained 38.7% of the change in rational drug use ($R^2= .387$, $p= 0.000$).

Conclusion: In the study, it was observed that high illness perception levels of liver transplant patients increased their levels of rational drug use. It is important to raise the awareness of patients in order for them to cope with illnesses and to have a high level of illness perception. Accordingly, patients should definitely be provided about immunosuppressive drug use in order to maintain graft vitality after transplantation.

Keywords: Liver transplant, Immunosuppressive therapy, Illness perception, Rational drug use.

PLANSIZ GEBELİKLERDE EBELİK YAKLAŞIMLARI

MIDWIFERY APPROACHES IN UNPLANNED PREGNANCY

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Nur YILMAZ

Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Elazığ, Türkiye.

ORCID NO: 0000-0003-0489-7639

Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye ALTIPARMAK

İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Malatya, Türkiye.

ORCID NO: 0000-0002-4759-1210

ÖZET

Gebelik ve anne olma bir kadının yaşamındaki önemli değişimlerdendir. Bazı kadınlar bu değişimlere adapte olmakta zorluk yaşayabilmektedirler. Kadının gebe kalmak istemediği bir zamanda, beklediğinden erken bir zamanda veya hiç çocuk istemediği ya da başka çocuk istemediği zamanda meydana gelen gebelikler plansız gebelik olarak tanımlanmaktadır. Plansız gebelikler, medikal, sosyal ve ekonomik problemlere neden olan özellikle kadın ve bebek sağlığını olumsuz etkileyen önemli bir sorundur. Dünya çapında tüm gebeliklerin neredeyse yarısının plansız olduğu belirtilmektedir. 2015 ve 2019 yılları arasında yılda 121 milyon plansız gebeliklerin olduğu ve bu gebeliklerin % 61'i ise kürtajla sonlandığı bildirilmektedir. Ülkemizde TNSA-2018 verilerine göre doğumların %15'i istenmemiş ve %11'inin daha sonra olması istenmiştir. Ayrıca plansız gebelikler ilk gebeliklerin %2'sini, dört ve üzeri gebeliklerin %42'sini oluşturmaktadır. Plansız gebeliklerin anne ve bebek sağlığı açısından olası riskleri vardır ve özellikle kadının fizyolojik ve psikolojik sağlığı üzerine olan etkisi vurgulanmaktadır. Plansız gebelik yaşayan kadınlar, gebeliği geç kabul etmekte ve gebeğiğe uyum problemleri yaşamaktadır. Ayrıca bu gebelikler kadınlarda stres, anksiyete, yetersiz prenatal bakım, perinatal morbidite ve depresyon gibi önemli postnatal psikolojik problemlere de neden olmaktadır. Bu yüzden plansız gebelik yaşayan kadınların gebelik döneminde dikkatle takip edilmesi ve olası problemlerin erken tanınarak gerekli müdahalelerin yapılması önerilmektedir. Literatürde plansız gebelik yaşayan kadınların psikolojik olarak destek programlarına alınması, bebeği ile kurulması istenilen bağın güçlendirilerek psikolojik iyi olması ve yaşam doyumunun sağlanması gerektiği belirtilmektedir. Ebeler, kadının sağlık bakım gereksinimlerini karşılamanın yanı sıra kadının yaşadığı bu güçlüklerle adapte olmasına destek olan sağlık profesyonelleridir. Doğum öncesi sağlık hizmetlerinde, güven verici ortam sağlayarak gebenin düşüncelerini ve duygularını belirtmesine yardımcı olmalıdırlar. Ebeler, gebelik sürecinde düşük bağlanma düzeyi ve anksiyete izlenen plansız gebelere, motivasyon ve eğitimler verilerek uygun girişimler planlanmalıdır. Plansız gebeliklerden kaynaklanan sorunların erken teşhis edilmesi oluşabilecek problemleri önlenebileceği veya azaltılabileceği için ele alınması önemlidir.

Bu derlemenin amacı, plansız gebeliklere dikkat çekerek önerilen stratejileri sunmak ve bu stratejiler ışığında kadın sağlığını koruma ve geliştirmede ebelerin rol ve sorumluluklarına yönelik önerilerde bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Ebe, Plansız Gebelik, Kadın.

ABSTRACT

Pregnancy and becoming a mother are important changes in a woman's life. Some women may have difficulty adapting to these changes. Pregnancies that occur at a time when the woman does not want to become pregnant, earlier than she expects, or when she does not want any children or does not want another child are defined as unplanned pregnancy. Unplanned pregnancies are an important problem that causes medical, social and economic problems, especially negatively affecting the health of women and babies. It is stated that almost half of all pregnancies worldwide are unplanned. It is reported that there were 121 million unplanned pregnancies annually between 2015 and 2019, and 61% of these pregnancies ended in abortion. According to TDHS-2018 data in our country, 15% of deliveries were undesired and 11% were requested to occur later. In addition, unplanned pregnancies constitute 2% of first pregnancies and 42% of four or more pregnancies. Unplanned pregnancies have potential risks in terms of maternal and infant health, and its effect on the physiological and psychological health of women is emphasized. Women who have unplanned pregnancies accept pregnancy as late and experience problems of adaptation to pregnancy. In addition, these pregnancies cause important postnatal psychological problems such as stress, anxiety, inadequate prenatal care, perinatal morbidity and depression in women. Therefore, it is recommended that women who have unplanned pregnancies be followed carefully during pregnancy and that possible problems should be diagnosed early and necessary interventions should be made. In the literature, it is stated that women who have an unplanned pregnancy should be included in psychological support programs, that the bond desired to be established with their baby should be strengthened, and that their psychological well-being and life satisfaction should be provided. Midwives are health professionals who help women adapt to these difficulties as well as meet their health care needs. In prenatal health services, they should help the pregnant woman to express her thoughts and feelings by providing a reassuring environment. Appropriate interventions should be planned by giving motivation and training to midwives and unplanned pregnant women with low attachment level and anxiety during pregnancy. It is important to detect problems arising from unplanned pregnancies early and address them as they can prevent or reduce the problems that may occur.

The aim of this review is to draw attention to unplanned pregnancies and to present the recommended strategies and to make suggestions on the role and responsibilities of midwives in protecting and improving women's health in the light of these strategies.

Keywords: Midwife, Unplanned Pregnancy, Woman.

OBSTETRİK ŞİDDETİN KADIN HAYATINA YANSIMALARI VE EBELİK
YAKLAŞIMLARI

REFLECTIONS OF OBSTETRIC VIOLENCE ON WOMEN'S LIFE AND MIDWIFERY
APPROACHES

Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye ALTIPARMAK

İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Malatya, Türkiye.

ORCID NO: 0000-0002-4759-1210

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Nur YILMAZ

Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Elazığ, Türkiye.

ORCID NO: 0000-0003-0489-7639

ÖZET

Obstetrik şiddet, sağlık bakım hizmeti veren kurumlarda, kadınlar üzerinde fiziksel ve/veya psikolojik zararlara neden olan davranışlar, ihmaller ve saygısız muamelelerden oluşmaktadır. Kadın haklarını spesifik olarak ihlal eden özel bir şiddet biçimidir ve bu şiddet kadınların eşitlik hakları, ayrımcılığa uğramama hakları, bilgi, bütünlük, sağlık ve üreme özerkliği gibi belirli bir kadın haklarının ihlalini kapsamaktadır. Gebelik, doğum ve doğum sonu sağlık bakımı sırasında hem kamu hem de özel kurumlarda tıbbi uygulamalar yapılırken meydana gelmektedir. Bu şiddet kadının hem zihinsel hem de fiziksel bütünlüğünü riske atmaktadır. Dolayısıyla obstetrik şiddet, kadın hak ihlalleriyle birlikte halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmektedir. Obstetrik şiddet, bakım verenler tarafından kasıtlı olarak yapıldığı düşünülen, çoğunlukla gizlenen ve/veya kabul edilmeyen uygulamaları kapsamaktadır. Obstetrik şiddet, psikolojik, sözlü, duygusal, fiziksel, yapısal (sistem yetersizliği) ve gereksiz tıbbi uygulamalar gibi çeşitli kategorileri içermektedir. Sağlık hizmeti sunan kurum ve kuruluşlarda, kadınlar, üreme haklarının ihlali, azarlama, alay etme, hakaret, tehdit, aşağılama, bilginin manipülasyonu, tedaviyi reddetme, acil tıbbi bakımın geciktirilmesi ve isteklere kayıtsızlık ya da şikâyetler gibi şiddet türlerine maruz kalmaktadır. Ayrıca; gebelerin doğum eyleminde verilen kararlar hakkında bilgilendirilmemesi, kadınların onurlarına saygı gösterilmemesi, kadınların rızasını almadan uygulanan müdahaleler, anne-bebek temasını geciktirmek, emzirmenin engellenmesi ve kasıtlı olarak zarar veren eylemlerde obstetrik şiddettir. Bu açıdan değerlendirildiğinde kadın sağlığının her alanında etkin bir görev sürdüren ebelerin şiddet varlığını dikkatle gözlemlemesi, buna yönelik iletişim becerilerini geliştirmesi, mesleki profesyonelliğin gerekliliklerini yerine getirmesi, mesleki bilgi ve becerilerinin ışığında empati kurarak, saygıyla, önyargısız bir şekilde kanıt temelli uygulamaları kullanılmalıdır. Ayrıca ebelerin; kadın ve aile sağlığını korumak, sürdürmek için danışman, rehber ve eğitimci rolünü üstlenmektedir. Prenatal dönemde güvenli anneliğin sağlanması için ebelerin gebelik ve doğum komplikasyonları ile ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları gerekmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, ilgili derlemenin amacı; obstetrik şiddetin kadın hayatına yansımaları ve ebelik yaklaşımları dikkat çekerek önerilen stratejileri sunmak ve bu stratejiler ışığında kadının çalışma sürecini de kapsayacak şekilde sağlığını koruma ve geliştirmeye yönelik önerilerde bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Ebe, Kadın, Obstetrik Şiddet.

ABSTRACT

Obstetric violence consists of behaviors, neglect and disrespectful treatment that cause physical and/or psychological harm to women in healthcare institutions. It is a specific form of violence that specifically violates women's rights, and this violence encompasses the violation of specific women's rights, such as women's rights to equality, non-discrimination, information, integrity, health and reproductive autonomy. It occurs during medical practices in both public and private institutions during pregnancy, childbirth and postnatal health care. This violence puts both the mental and physical integrity of women at risk. Therefore, obstetric violence is accepted as a public health problem together with violations of women's rights. Obstetric violence includes practices that are thought to be intentional by caregivers, often concealed and/or not accepted. Obstetric violence includes various categories such as psychological, verbal, emotional, physical, structural (system failure) and unnecessary medical practices. In institutions and organizations that provide health services, women are exposed to forms of violence such as violation of reproductive rights, scolding, ridicule, insults, threats, humiliation, manipulation of information, refusing treatment, delaying emergency medical care, and indifference to requests or complaints. Moreover; Not informing pregnant women about the decisions made in labor, not respecting women's dignity, interventions applied without women's consent, delaying mother-baby contact, preventing breastfeeding and intentionally damaging actions are obstetric violence. From this point of view, midwives, who have an active role in all areas of women's health, should carefully observe the existence of violence, develop their communication skills, fulfill the requirements of professional professionalism, and use evidence-based practices without prejudice, showing empathy in the light of their professional knowledge and skills. In addition, midwives; undertakes the role of consultant, guide and educator to protect and maintain women's and family health. In order to ensure safe motherhood in the prenatal period, midwives should have sufficient knowledge and skills about pregnancy and birth complications. From this point of view, the purpose of this review is; to present the recommended strategies by drawing attention to obstetric violence and midwifery approaches in women's life and to make suggestions for protecting and improving the health of women, including the working process, in the light of these strategies.

Keywords: Midwife, Women, Obstetric Violence.

ÖZ BİLDİRİME DAYALI TOPUK KANI ALMA BİLGİ VE UYGULAMALAR ÖLÇEĞİ'NİN
GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

DEVELOPMENT AND PSYCHOMETRIC EVALUATION OF SELF-REPORTED HEEL BLOOD
COLLECTION INFORMATION AND PRACTICES SCALE

Hamide ZENGİN

Dr. Öğr. Üyesi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları Hemşireliği A.D., Bilecik, Türkiye.

ORCID: 0000-0002-2389-6466

Aslı AKDENİZ KUDUBEŞ

Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
Hemşireliği A.D., Bilecik, Türkiye.

ORCID: 0000-0002-0911-8182

Öznur TİRYAKİ

Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Sakarya, Türkiye

ORCID: 0000-0001-8788-3077

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, “Öz Bildirime Dayalı Topuk Kanı Alma Bilgi ve Uygulamalar Ölçeği”nin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini, iki devlet üniversitesinin Hemşirelik ve Ebelik bölümünde öğrenim gören 225 öğrenci oluşturdu. Araştırmaya başlamadan önce bir üniversitenin girişimsel olmayan etik kurulundan etik onay, kurum izinleri ve katılımcı onayı alındı. Çalışmanın ilk aşamasında araştırmacılar tarafından oluşturulan ölçek madde havuzu, 17 uzmanın görüşüne sunuldu. Uzman görüşleri sonucunda 22 madde, 3'lü Likert tipindeki (Evet, Kararsızım, Hayır) ölçek taslağı öğrencilere uygulandı. Verilerin değerlendirilmesinde kapsam geçerlik analizi, faktör analizi, Cronbach's alfa katsayısından yararlanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan katılımcıların yaş ortalaması $21,72 \pm 1,27$ yıl, %83,6'sının kadın cinsiyette olduğu, %66,7'sinin Hemşirelik bölümünde öğrenim gördüğü, %24,4'ünün daha önce topuk kanı aldığı, %58,2'sinin daha önce topuk kanı almayı gözlemlediği belirlendi. Açıklayıcı Faktör Analizi sonucunda ölçekten iki madde çıkarıldı. Yirmi madde, altı alt boyuttan oluşan ölçeğin toplam varyansa yaptığı katkı %52,738 olarak elde edildi. Ölçek maddelerinin faktör yükleri 0,501-0,791 arasında bulundu. Doğrulayıcı Faktör Analizi sonucunda elde edilen uyum indeksleri χ^2/sd : 1,669; RMSEA: 0,055; GFI: 0,905; AGFI: 0,871 olarak elde edildi. Uygulanan güvenilirlik analizi sonucunda tüm ölçek ve alt boyutların Cronbach Alfa katsayıları (α) 0,705-0,402 arasında bulundu.

Sonuç: “Öz Bildirime Dayalı Topuk Kanı Alma Bilgi ve Uygulamalar Ölçeği”, hemşirelik ve ebelik öğrencilerinde geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak bulundu.

Anahtar Sözcükler: Hemşirelik, Ebelik, Öğrenci, Ölçek, Geliştirme, Geçerlilik ve Güvenilirlik

ABSTRACT

Purpose: This study was carried out to develop the “Self-Reported Heel Blood Collection Information and Practices Scale” and to examine its psychometric properties.

Method: The sample of the study consisted of 225 students studying at the Nursing and Midwifery departments of two state universities. Ethical approval was obtained from the non-interventional ethics committee of a university, then institution permits and participant approval was taken before starting the study. In the first stage of the study, the scale item pool created by the researchers was presented to 17 experts. As a result of expert opinions, 22 items, a 3-point Likert type (Yes, Undecided, No) scale draft was applied to the students. Content validity analysis, factor analysis, and Cronbach's alpha coefficient were used to evaluate the data.

Results: The mean age of the participants participating in the study was 21.72 ± 1.27 years, 83.6% of them were female, 66.7% of them studied in the Nursing department, 24.4% of them had received heel blood before, % It was determined that 58.2 of them had observed heel blood sampling before. As a result of Explanatory Factor Analysis, two items were removed from the scale. The contribution of the scale, which consists of 20 items and six sub-dimensions, to the total variance was obtained as 52,738%. The factor loads of the scale items were found to be between 0.501 and 0.791. Fit indices obtained as a result of Confirmatory Factor Analysis χ^2/sd : 1.669; RMSEA: 0.055; GFI: 0.905; AGFI was obtained as 0.871. As a result of the reliability analysis applied, the Cronbach Alpha coefficients (α) of all scales and sub-dimensions were found to be between 0.705 and 0.402.

Conclusion: “The Self-Reported Heel Blood Collection Information and Practices Scale” was found to be a valid and reliable measurement tool in nursing and midwifery students.

Keywords: Nursing, Midwifery, Student, Scale, Development, Validity and Reliability

ÇOCUK İSTİSMARINDA HEMŞİRELİK TEŞHİSİ VE BAKIM PLANI

NURSING DIAGNOSIS AND CARE PLAN IN CHILD ABUSE

Neşe ATAMAN BOR

Hakkari Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

ORCID: 0000-0002-4308-9362

Dilek DEMİR KÖSEM

Hakkari Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

ORCID: 0000-0001-9914-8299

ÖZET

Fiziksel ve psikolojik olarak yaşam boyu sağlık sonuçlarına yol açan çocuk istismarı bir halk sağlığı sorunudur. Çocuk istismarı ve ihmali kan bağı olan bireyler veya bakıcı gibi bir erişkin tarafından çocuğa yöneltilen hasar verici nitelikte çocuğun gelişimini olumsuz etkileyen eylem ve eylemsizliklerin tümüdür. İhmal, fiziksel istismar, psikolojik istismar ve cinsel istismar olmak üzere dört ana istismar türü vardır. İstismara maruz kalan çocuğu ilk fark edecek sağlık hizmeti sunucularından biri hemşirelerdir. Çocuk İhmali ve istismarının önüne geçilmesinde hemşirelerin önemli rolü olduğu Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirtilmiştir. Bu bağlamda hemşirelerin; ebeveynlerin çocuk gelişimi hakkında bilgilerinin artmasını sağlamak, çocuk yönetiminde pozitif katkı sağlayan stratejileri geliştirmelerini desteklemek, yine okul öncesinde gerekli eğitim ve çocuk bakımı gibi konular hakkında ebeveynlere eğitim vermeleri gibi rollerinin olduğu belirtilmiştir. Hemşirelerin hasta haklarının savunuculuğu rolü ilk kez Amerikan Hemşireler Birliği (1976) tarafından Hemşirelik kodları içerisinde tanımlanmıştır. Bu hakların savunuculuğunda çocukları ihmal ve istismardan koruma da yer almaktadır. Hemşirelerin sorumluluğu, hak ihlaline maruz kalan çocuğun haklarını savunarak, çocuğu olası ihmal, zulüm ve istismara karşı korumaktır. Çocuk istismarı hemşirelik teşhisinde korku, endişe, utangaçlık, kırık kemikler, ağrı yara izleri ve çürükler yer alırken; İstismar yaşayan çocuk için başlıca hemşirelik bakımı planlaması hedefleri arasında mağdur çocuğun beslenmesi, güvenliği, kaygıdan uzaklaştırılması, ebeveyn güveninin inşası yer almaktadır. Literatür taramasında çocuk istismarında hemşirelik teşhisi ve bakım planının bir arada değerlendirildiği sınırlı bilgi olduğu görülmektedir. Bu nedenle mevcut çalışmada; çocuk istismarında hemşirelik teşhisi ve bakım planının ele alınması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk istismarı, Çocuk istismarında hemşirelik teşhisi, Çocuk istismarında hemşirelik bakım planı

ABSTRACT:

Child abuse is a public health problem that causes lifelong health consequences both physically and psychologically. Child abuse and neglect are all actions and inactions that negatively affect the development of the child with a damaging nature directed at the child by an adult such as a blood relative or caregiver. There are four main types of abuse: neglect, physical abuse, psychological abuse and sexual abuse. One of the first healthcare providers to notice the abused child is nurses. It has been stated by the World Health Organization that nurses have an important role in preventing child neglect and abuse. In this context, nurses; It has been stated that they have roles such as providing parents to increase their knowledge about child development, supporting them to develop strategies that contribute positively to child management, and educating parents about necessary pre-school

education and child care. The role of nurses as an advocate for patient rights was first defined by the American Nurses Association (1976) within the Nursing Codes. The advocacy of these rights also includes protecting children from neglect and abuse. Responsibility of nurses is to defend the rights of the child exposed to violation of rights and to protect the child against possible neglect, cruelty and abuse. While the diagnosis of child abuse nursing includes fear, anxiety, shyness, broken bones, pain, scars and bruises; The main goals of nursing care planning for the abused child include feeding the victim child, safety, removal from anxiety, and building parental trust. In the literature review, it is seen that there is limited information on the evaluation of nursing diagnosis and care plan in child abuse. Therefore, in the present study; The aim of this study is to address the nursing diagnosis and care plan in child abuse.

Keywords: Child abuse, Nursing diagnosis in child abuse, Nursing care plan in child abuse

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN ÇOCUKLARDA YETERSİZ BESLENME ÜZERİNE
ETKİSİ

EFFECTS OF GLOBAL CLIMATE CHANGE ON MALNUTRITION IN CHILDREN

Dr.Öğr. Üyesi Evrim ÇELEBİ

Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü/ Elazığ

ORCID:0000-0001-5641-5465

İklim değişikliği bugün dünyanın karşılaştığı en zorlu çevre sorunudur ve gıda güvenliğine yönelik güçlü bir tehdit oluşturmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü ve Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin değerlendirme raporuna göre yetersiz beslenme, iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki en büyük olumsuz etkisinden biri olarak görülmektedir.

Artan sıcaklıklar ve kuraklık gibi çevresel ve iklim faktörleri, küçük çocukların refahını ve beslenmesini olumsuz yönde etkilemektedir. Yetersiz beslenme çocuk sağlığını azaltarak, bağışıklık fonksiyonunu zayıflatarak, anne ölümlerini artırarak, bulaşıcı hastalıklara karşı duyarlılığı artırarak ve büyümeyi yavaşlatarak birey ve toplum sağlığını daha fazla etkilemektedir. Yetersiz beslenmenin etkileri kuşaklar boyu da sürebilir. Yetersiz beslenen kızların ilerleyen dönemde doğum sırasında komplikasyon yaşamaması ve düşük doğum ağırlıklı bebekler doğurması daha olasıdır. Bu nedenle yetersiz beslenmenin etkisi, hem kısa hem de uzun vadede toplumun sağlığı ve gelişimi için olumsuz sonuçlara sahiptir. Beş yaşın altındaki çocuklar arasında yetersiz beslenme prevalansında 2015 yılından bu yana, iklim değişikliği ve aşırı hava olaylarıyla ilişkili olarak bir artış olmuştur. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre 2020'de küresel olarak, beş yaş altındaki 149 milyon çocuğun yaşına göre çok kısa, 45 milyon çocuğun boyuna göre çok zayıf olduğu bildirilmiştir. Beş yaşın altındaki çocuklar arasında ölümlerin yaklaşık %45'i yetersiz beslenme ile bağlantılıdır. Bunlar çoğunlukla düşük ve orta gelirli ülkelerde görülmektedir. İklim değişikliğinin 2030-2050 arasında yılda yaklaşık 250.000 ek ölüme neden olması beklenmekte, bunların 95.000'inin çocuklukta yetersiz beslenme nedeniyle olacağı tahmin edilmektedir. Değişen iklimle birlikte, 2050'de çocuklarda % 62 daha ciddi bodurluk vakalarının olacağı öngörülmektedir.

İklim değişikliğinin çocuklukta yetersiz beslenme üzerindeki etkisini azaltmanın ilk adımı, çocuklara yönelik politikaların yürürlükte olmasını sağlamaktır. Yetersiz beslenmenin çocuklar ve toplum üzerindeki uzun vadeli sonuçları nedeniyle, sürdürülebilir tarım uygulamaları ve kadınlara yönelik eğitim fırsatlarının artırılması gibi stratejilerinin benimsenmesi iklim değişikliğinin çocukların yetersiz beslenmesi üzerindeki etkisini azaltmada önemli bir rol oynayabilir.

Anahtar kelimeler: İklim değişikliği, yetersiz beslenme, çocuk sağlığı

Today, the most challenging environmental problem the world is facing is climate change, which poses a powerful threat to food security. According to the evaluation report released by the World Health Organization and the Intergovernmental Panel on Climate Change, malnutrition is considered as one of the most serious negative effects of climate change on health.

Environmental and climatic factors such as rising temperatures and drought adversely affect the well-being and nutrition of young children. Malnutrition affects individual and public health more by reducing child survival, weakening immune function, increasing maternal mortality, increasing susceptibility to infectious diseases and slowing down the physical and mental development of the child. The effects of malnutrition can last through generations. Malnourished girls are more likely to experience complications during delivery and to deliver low-birth-weight babies later in life. Therefore, the effect of malnutrition leads to negative consequences for the health and development of

society in the short and long term. There has been an increase in the prevalence of malnutrition among children under the age of five since 2015, due to climate change and extreme weather events. According to the data released by the World Health Organization, globally, 149 million children under the age of five were too short for their age and 45 million children were too thin for their height in 2020. About 45% of deaths among children under the age of five are associated with malnutrition, which mostly occur in low and middle income countries. Climate change is expected to cause approximately 250,000 additional deaths per year between 2030 and 2050, and 95,000 of these deaths are estimated to result from childhood malnutrition. It is predicted that due to the changing climate, there will be 62% more serious cases of stunting in 2050.

The first step in reducing the effect of climate change on childhood malnutrition is to ensure that policies for children are in effect. Due to the long-term consequences of malnutrition on children and society, adopting strategies such as sustainable agricultural practices, and increasing educational opportunities for women can play an important role in reducing the effect of climate change on child malnutrition.

Key words: Climate change, malnutrition, child health

İNTRAUTERİN BÜYÜME GERİLİĞİNDE FETAL DOPPLER BULGULARI İLE FETAL VE MATERNAL TROPONİN I DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON OF MATERNAL AND FETAL TROPONİN I LEVELS BETWEEN FETAL DOPPLER FINDINGS WITH INTRAUTERINE GROWTH RETARDATION

Nurcan YÖRÜK

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Erzurum, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000000283302551>

Amaç: İntrauterin Büyüme Geriliği' nde (İUBG) fetal doppler bulguları ile fetal ve maternal troponin I (TnI) düzeyleri arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır.

Materyal Metod: Bu prospektif çalışmaya gebelik haftası 26-36 olan toplam 48 İUBG'li fetus alındı. Middle serebral arter (MCA), umbilikal arter (UA) ve duktus venozus (DV) doppler indeksleri değerlendirildi. Vakalar doğum öncesi yapılan doppler bulgularına göre gruplandırıldı. Doppler bulgularına göre hastalar şu şekilde gruplandırıldı: 1. UA indekslerinde artış + beyin koruyucu etki varlığı (n=17), 2. UA'de diastol sonu akım kaybı veya yokluğu + DV normal (n=17), 3. Patolojik UA indeksleri + DV'da ters akım (n=14) ve 4. Fetal gelişimi gebelik haftası ile uyumlu ve doppler incelemeleri normal olan fetuslar (n=15). 0.1ng/mL üzeri TnI düzeyleri anlamlı kabul edildi. Gruplar chi-square testi ile karşılaştırıldı.

Bulgular: Fetal TnI düzeyleri birinci grup ve kontrol grubunda sınır değerinin altında idi. İkinci grupta 7 (41.2%) ve üçüncü grupta 5 (35.7%) fetusta TnI düzeyleri yüksekti. TnI düzeyi yüksek olan fetus sayısı ikinci ve üçüncü grupta birinci grup ve kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksekti ($p<0.001$). Bebek TnI ve UA pH değerleri arasında üçüncü grupta istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır ($p<0.05$).**Sonuç:** UA'da ters akım veya DV' da ters akım olduğu zaman fetal TnI düzeyleri artar. Buna göre umbilikal arter dopplerinde diastolde akım kaybı veya ters akım olan fetuslar ile venöz doppler bulguları bozuk olan fetusların geç kardiyovasküler dönemde olduğunu düşünmekteyiz. Bu kardiyak disfonksiyona neden olan myokardiyal hasarı gösterebilir.

Anahtar Kelimeler: Doppler, intrauterin büyüme geriliği, troponin I.

ABSTRACT

Aim : The aim of this study was to evaluate the correlation between fetal doppler findings and umbilical cord blood, maternal troponin-I (TnI) levels at the time of birth in fetuses with intrauterine growth retardation (IUGR).

Materials and Methods: A total of 48 fetuses with IUGR between 26 and 36 gestational weeks were included in this prospective study. Middle cerebral artery (MCA), umbilical artery (UA) and ductus venosus (DV) doppler indices were assessed at the time of admission and during follow-up. The cases were classified according to doppler findings at the time of delivery: group one, 17 fetuses with increased UA indices together with an established brain-sparing effect; group two, 17 fetuses with absent or reversed UA end-diastolic flow (UA A/REDF) and normal DV doppler findings; and group three, 14 fetuses with pathologic UA doppler indices and reverse atrial forward flow in DV (DV RAF). Fifteen well grown, gestational age matched fetuses served as controls. TnI levels $>0.1\text{ng/mL}$ was considered significant. Comparison between groups was made with chi-square test.

Results: Fetal TnI levels of group one and controls were all below the cutoff value. There were 7 (41.2%) and 5 (35.7%) fetuses with elevated TnI levels in group two and three, respectively. The number of fetuses with elevated TnI levels in group two and three were significantly higher than in group one and controls ($p<0.001$). There was a statistically significant relationship between infant TnI and UA pH values in the third group ($p<0.05$).

Conclusion : Fetal TnI levels increase when UA A/REDF or DV RAF occurs. We think that fetuses with loss of flow or reverse flow in diastole in umbilical artery Doppler and fetuses with impaired venous Doppler findings are in the late cardiovascular period. This could represent myocardial damage which may be the underlying cause of cardiac dysfunction.

Key words : Doppler, Intrauterine growth retardation, troponin I.

DOĞUM SONU DÖNEMDE VERİLEN ONLINE EMZİRME DANIŞMANLIĞININ
EMZİRME DAVRANIŞI ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF ONLINE BREASTFEEDING COUNSELING GIVEN IN THE POSTPARTUM
PERIOD ON BREASTFEEDING BEHAVIOR

Beyza AKTÜRK

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul

<https://orcid.org/0000-0001-9467-3908>

Meltem DEMİRGÖZ BAL

Marmara Üniversitesi, Ebelik Anabilim Dalı, Prof. Dr., İstanbul

<https://orcid.org/0000-0003-4009-7137>

ÖZET

Giriş ve Amaç: Emzirmeye erken başlamanın ve en az 2 yıl devam etmesinin teşvik edilmesi çok önemlidir. Ülkemiz TNSA 2018 (Türk Nüfus Sağlık Araştırması) sonuçlarına göre emzirme oranları düşük (%41) ve ek gıdaya başlama zamanı erkendir. Bu çalışmada, primipar annelere doğum sonu ilk 6 ay boyunca verilen online emzirme danışmanlığının emzirme öz yeterliliği ve ek gıdaya başlama zamanı üzerine etkisini incelemek amaçlanmıştır. **Gereç ve Yöntem:** Araştırma Ankara Şehir Hastanesine Mayıs 2022- Kasım 2022 tarihleri arasında başvuran 94 kadın ile yapılmıştır. Verilerin toplanmasında Tanıtıcı Bilgi Formu ve Emzirme Öz Yeterlilik Ölçeği Kısa Form kullanılmıştır. Girişim grubuna 1., 2., 4. ve 6. aylarda online emzirme danışmanlığı verilmiştir. Kontrol grubu ise rutin bakım almıştır. 7. ayda girişim ve kontrol grubunun emzirme öz yeterlilikleri ve ek gıdaya başlama zamanları karşılaştırılmıştır. **Bulgular:** Girişim ve kontrol grupları sosyo demografik açıdan benzerdi ($p<0,05$). İlk 6 ay sadece anne sütü verme oranı girişim grubunda kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olarak bulunmuştur ($p<0,05$). 7. ayda girişim grubunun emzirme öz yeterlilik ölçek puanları kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek saptanmıştır ($p<0,05$). **Sonuç:** Doğum sonu dönemde online danışmanlık emzirme davranışını olumlu yönde değiştirdiği için doğum sonu kadınlara online danışmanlık hizmetinin rutin olarak verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Doğum sonu dönem, emzirme, primipar, ek gıda, online emzirme danışmanlığı.

SUMMARY

Introduction and Objective: It is very important to encourage breastfeeding to start early and continue for at least 2 years. According to the results of TDHS 2018 (Turkish Population Health Survey) in our country, breastfeeding rates are low (41%) and the time to start additional food is early. In this study, it was aimed to examine the effect of online breastfeeding counseling given to primiparous mothers during the first 6 months after birth on breastfeeding self-efficacy and time to start solid food. **Materials and Methods:** The research was conducted with 94 women who applied to Ankara City Hospital between May 2022 and November 2022. Introductory Information Form and Breastfeeding Self-Efficacy Scale Short Form were used to collect data. The intervention group was given online breastfeeding counseling in the 1st, 2nd, 4th and 6th months. The control group received routine care. At the 7th month, breastfeeding self-efficacy and initiation of additional food were compared in the intervention and control groups. **Findings:** Intervention and control groups were similar in terms of socio-demographics ($p < 0.05$). The rate of exclusive breastfeeding for the first 6 months was found to be significantly higher in the intervention group compared to the control group ($p < 0.05$). At the 7th month, breastfeeding self-efficacy scale scores of the intervention group were found to be significantly higher than the control group ($p < 0.05$). **Conclusions:** Since online counseling positively changes breastfeeding behavior in the postpartum period, it can be recommended to routinely provide online counseling to postpartum women.

Key Words: Postpartum period, breastfeeding, primipar, supplementary food, online breastfeeding counseling.

**PREEKLAMPSİYE SEKONDER POSTERİOR REVERSİBLE ENSEFALOPATİ
SENDROMU (PRES): OLGU SUNUMU**

POSTERIOR REVERSIBLE ENCEPHALOPATHY SYNDROME SECONDARY TO
PREECLAMPSIA (PRES): CASE REPORT

Çiğdem KUNT İŞGÜDER

Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Sancaktepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum
Anabilim Dalı, Perinatoloji Kliniği, İstanbul

Orcid number: 0000-0002-0420-1913

Giriş:

Posterior Reversible Ensefalopati Sendromu (PRES) baş ağrısı, mental durum değişikliği, epilepsi ve görme bozukluğu ile karakterize olup sıklıkla ani olarak ortaya çıkan ve kompanse edilemeyen hipertansiyona bağlı olarak gelişir. Bu çalışmada preeklampsiyesekonder gelişen, klinik ve nöroradyolojik bulguları ile PRES tanısı konulan olgu sunulmaktadır.

Olgu:

41 yaşında, ilk gebelik, ultrasonografik incelemede fetal biyometri 35 hafta ile uyumlu olan hasta, ağrılı makat prezentasyon ve preeklampsi nedeni ile acil sezaryena alındı. Postoperatif dönemde MgSO₄ ve antihipertansif tedavisi aldı. Postoperatif 5. günde dispne, hipertansiyon ve konfüzyon gelişti. Mental durumunda değişiklik ve solunum sıkıntısı gelişen hasta erişkin yoğun bakım ünitesine devredildi. Akciğer grafisi ve ekokardiografi sonuçları hipertansifpulmoner ödem ile uyumlu olan hasta noninvaziv CPAP desteğine alındı ve forcediürece başlandı. Force diürece rağmen hipertansiyonu devam eden hastaya antihipertansif tedavisi uygulandı. Solunum sıkıntısı gerileyen ancak bilinç bulanıklığı düzelmeyen hastaya kranial MRG çekildi. Oksipital ve her iki parietal bölgede simetrik ödem görülmesi nedeniyle hastaya PRES sendromu tanısı konularak antiödem ve antiepileptik tedavi başlandı.Yoğun bakım ünitesininin 3. gününde,sekelsiz olarak kadın doğum servisine transfer edilen hasta, postoperatif 11. günde taburcu edildi.

Sonuç:

Akut olarak gelişen nörolojik patolojisi olan preeklamptik ve eklamptik gebelerde PRES sendromu ayırıcı tanıda düşünülmelidir. Tanıda kranial MRG altın standarttır. Erken teşhis ve tedavinin hayati öneme sahip olduğu ve sekelsiz iyileşmenin mümkün olduğu bilinmelidir. Tedavide geç kalınan olgularda kalıcı beyin hasarına ve nörolojik sekellere neden olabileceği unutulmamalıdır.

Anahtar kelimeler: Posterior reversible ensefalopati, yoğun bakım, preeklampsi, MRG

Introduction:

Posterior reversible encephalopathy syndrome (PRES) is characterized by headache, altered mental status, seizures and visual loss, and usually develops due to acute increasing and uncontrollable hypertension, and it is diagnosed by clinic examination and radiologic imaging. Here, a case that developed secondary to preeclampsia and diagnosed as PRES with clinical and neuroradiological findings is presented.

Case:

A41-year-old nulliparous patient, fetal biometry was compatible with 35 weeks in ultrasonographic examination. Emergency cesarean section was performed because of painful breech presentation and preeclampsia, and was given MgSO₄ and antihypertensive treatment postpartum period. In the

postoperative 5th day, dyspnea, hypertension and confusion were developed. She was admitted to the adult intensive care unit with altered mental status and respiratory distress. With the results of chest X-ray and echocardiography, she was taken to non-invasive CPAP support due to diagnosis of hypertensive pulmonary edema and forced diuresis treatment was started. Antihypertensive treatment was also applied to the patient who was hypertensive despite active diuresis. Cranial magnetic resonance imaging (MRI) was performed in the patient whose respiratory distress regressed but altered mental status did not improve. Due to the symmetrical edema in the occipital and both parietal lobes on MRI, antiedema and antiepileptic treatment was started with the diagnosis of PRES syndrome. She was transferred to the obstetric service on the 3rd day of ICU without sequelae, discharged on the 11th postoperative days.

Results:

PRES syndrome should be considered in the differential diagnosis of preeclamptic and eclamptic pregnant women with acute developing neurological pathology. Cranial MRI is the gold standard for diagnosis. It should be known that early diagnosis and treatment are of vital importance. Recovery without sequelae is possible. It should not be forgotten that it may cause permanent brain damage and neurological sequelae in cases where treatment is delayed.

Keywords: Posterior reversible encephalopathy, intensive care, preeclampsia, MRI

POSTMENAPOZAL HASTALARDA TROMBOSİT HACMI, TROMBOSİT/LENFOSİT VE
NÖTROFİL/ LENFOSİT ORANLARININ VÜCUT KİTLE İNDEKSİNE GÖRE
KARŞILAŞTIRILMASI VE BU SONUÇLARIN KARDİYOVASKÜLER RİSK VE SICAK
BASMASI ÜZERİNE ETKİLERİ

COMPARISON OF THROMBOCYTE VOLUME, THROMBOCYTE/LYMPHOCYTE AND
NEUTROPHIL/LYMPHOCYTE RATIOS ACCORDING TO BODY MASS INDEX IN
POSTMENAPOSAL PATIENTS AND THE EFFECT OF THESE RESULTS ON
CARDIOVASCULAR RISK AND HOT FLASHES

Uzm. Dr. Alican SAPMAZ

Özel DiyarLife Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği

ORCID: ID/0000-0003-3812-3455

Uzm. Dr. İlknur SAYAR

İstanbul Medipol Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği

ORCID: ID/0000-0001-8447-9116

Dr. Öğr. Üyesi Ece YİĞİT

İstanbul Medipol Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Kliniği

ORCID: ID/0000-0002-8293-3554

Prof. Dr. Tuncay KÜÇÜKÖZKAN

SBÜ Ankara Dr.Sami Ulus Kadın Doğum, Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Eğitim Ve Araştırma Hastanesi,
Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği

ORCID: ID/ 0000-0003-4280-3883

ÖZET:

Amaç:

Postmenopozal dönemdeki kadınlarda nötrofil/lenfosit oranı, trombosit/lenfosit oranı ve ortalama trombosit hacminin kardiyovasküler riski öngören birer belirteç olup olmadıklarının tespit edilmesi hedeflenmiştir.

Gereç ve Yöntem:

Kardiyovasküler hastalığı olmayan, postmenopozal dönemdeki hastalar çalışmamıza dahil edilmiştir. Boy ve kilo ölçümleri yapılarak vücut kitle indeksleri hesaplanmış, hemogram ve lipid profili analizleri yapılmış ve karotis intima kalınlıkları ölçülmüştür. Bu değerlere göre kardiyovasküler riski yüksek olan grup ve düşük olan grup arasında nötrofil/lenfosit oranı, trombosit/lenfosit oranı ve ortalama trombosit hacmi değerleri açısından anlamlı farklılık olup olmadığı analiz edilmiştir.

Bulgular:

Çalışmamıza 158 kadın hasta dahil edilmiştir. Vücut kitle indeksi ≥ 30 olan grubun total kolesterol, trigliserid, düşük yoğunluklu lipoprotein ve lenfosit düzeyi ve ayrıca bilateral karotis intima kalınlıkları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. İki grup arasında nötrofil sayısı, trombosit sayısı, ortalama trombosit hacmi, nötrofil/lenfosit oranı ve yüksek dansiteli lipoprotein düzeyleri açısından

anlamli farklılık tespit edilemezken, trombosit/lenfosit oranı VKİ ≥ 30 olan grupta daha düşük bulunmuştur.

Sonuç:

Çalışmamızda kardiyovasküler hastalığı olmayan postmenopozal dönemdeki hastalar kardiyovasküler hastalık gelişimi açısından yüksek ve düşük riskli olarak ikiye ayrılarak kıyaslanmıştır. Çalışmanın sonucu bu inflamatuvar belirteçlerin henüz hastalık tablosu ortaya çıkmamış hastalarda risk öngörmede anlamlı belirteçler olmadığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Menopoz, inflamasyon, kardiyovasküler hastalıklar

Aim:

It was aimed to determine whether neutrophil/lymphocyte ratio, platelet/lymphocyte ratio and mean platelet volume are predictors of cardiovascular risk in postmenopausal women.

Material and Method:

Postmenopausal patients without cardiovascular disease were included in our study. Body mass indexes were calculated by measuring height and weight, hemogram and lipid profile analyzes were made and carotid intima thickness was measured. According to these values, it was analyzed whether there was a significant difference between the group with high cardiovascular risk and the group with low risk in terms of neutrophil/lymphocyte ratio, platelet/lymphocyte ratio and mean platelet volume values.

Results:

158 female patients were included in our study. Total cholesterol, triglyceride, low density lipoprotein and lymphocyte levels as well as bilateral carotid intima thicknesses were found to be significantly higher in the group with a body mass index of ≥ 30 . While there was no significant difference between the two groups in terms of neutrophil count, platelet count, mean platelet volume, neutrophil/lymphocyte ratio and high-density lipoprotein levels, the platelet/lymphocyte ratio was found to be lower in the group with BMI ≥ 30 .

Conclusion:

In our study postmenopausal patients without cardiovascular disease were divided into two groups as high and low risk for the development of cardiovascular disease and compared. The result of the study showed that these inflammatory markers are not significant markers in predicting risk in patients who have not yet manifested the disease.

Keywords: Menopause, inflammation, cardiovascular diseases

TIBBIN FELSEFEYE İHTİYACI VAR MI?

DOES MEDICINE NEED PHILOSOPHY?

Şahin EFİL

Doç. Dr., İnönü Üniveristesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Malatya.

ORCID NO: 0000-0001-9666-3092

ÖZET

‘Tıbbın felsefeye ihtiyacı var mı?’ sorusunu anlamlı hale getirmek ve cevaplamak için klasik tıp geleneği kadar modern tıbbın felsefe ile yollarının nasıl ve ne kadar keşitdiğine ana çizgileriyle bakmak bize önemli bir fikir verebilir. Hipokrat, Galen, Ebu Bekr Râzî ve İbn Sina gibi filozof-hekimlerin klasik tıp metinlerinde tıp-felsefe ilişkisini sıkı ve güçlü bir biçimde kurdukları söylenebilir. Çünkü klasik dönemde tıp genelde felsefe, özeldde ise doğa felsefesi ile çok daha güçlü bir bağlantı içinde olmuştur. Ancak tıbbın pozitif bir bilim dalı haline gelmesinden sonra tıp ile felsefe ilişkisi kopmuş ve bu iki disiplin kesin bir biçimde yollarını ayırmıştır. Bu hadise, tıp ile felsefe arasında ciddi bir kırılma noktası olarak görülebilir. Bu durum, tıbbın felsefeye artık ihtiyacı olmadığı ve bu iki disiplin arasında herhangi bir olumlu ilişki bulunmadığı anlamına gelmektedir. Peki gerçekte durum böyle midir? Bugün klinik tıbbın ve bu alanın uzmanı olan hekimlerin felsefeye her zamankinden daha çok ihtiyaç duyduklarını düşünüyoruz.

Her şeyden önce, felsefe, hekimleri modern tıpta karşı karşıya kaldıkları temel sorunlarla yüzleştirecek, sağlık ve hastalık, beden ve ruh, teşhis ve tedavi, ölüm ve ölümsüzlük gibi konularda onların daha esnek, daha derin ve daha güçlü yorumlar yapmalarını sağlayacak bir disiplindir. Felsefe, tıp ve hekimler için büyük bir güç ve imkan demektir. Tıbbın ve hekimlerin daha ziyade felsefenin eleştiri ve analiz gücüne ihtiyacı vardır. Bu güç, hekimlere modern tıbbın temel kavramları, konuları ve sorunları karşısında farklı ve geniş bir perspektif kazandıracaktır. Böylece onlar, hem tıbbi hem de kendi tutum ve düşüncelerini eleştiri ve analize tabi tutmak suretiyle daha sağlıklı ve daha doğru olan düşünce tarzına sahip olabileceklerdir. Ayrıca bizi tıp ile felsefe arasında ilişki kurmaya zorlayan hususlardan biri, her iki disiplinin de temel konusunun insan olması ve insanın mutluluğunun hedeflenmesidir. Burada felsefenin tıp başta olmak üzere hemen her türden disiplinle şu veya bu biçimde bağ (ilişki) kurabilme özelliğine sahip olması oldukça kritik bir husustur. Bu bağlamda felsefe daima bir şekilde bağlantı kurarak kendini ele veren ve bu şekilde dinamik ve güncel kalabilen bir disiplindir. Bilim ve felsefe (bilim felsefesi), sanat ve felsefe (sanat felsefesi), tıp ve felsefe (tıp felsefesi) bunun tipik örnekleridir.

Bu bildiri, ana çizgileriyle bugün klinik tıbbın felsefeye ihtiyacı olup olmadığı sorusunu tartışmayı, analiz etmeyi ve değerlendirmeyi hedeflemektedir. Sonuçta bugün modern tıbbın ve hekimlerin şu veya bu nedenle felsefeye her zamankinden daha çok gereksinim duydukları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Tıp, felsefe, philosophia, hakikat, tıp-felsefe ilişkisi

ABSTRACT

In order to make sense of and answer the question “Does medicine need philosophy?”, looking at how and to what extent the paths of modern medicine and philosophy intersect with philosophy, as well as classical medicine tradition, can give us an important idea. It can be said that philosopher-physicians such as Hippocrates, Galen, Ebu Bekr Râzî and Ibn Sina established the relationship between medicine and philosophy in classical medical texts in a tight and strong way. Because in the classical period, medicine was in a much stronger connection with philosophy in general and natural philosophy in particular. However, after medicine became a positive science, the relationship

between medicine and philosophy was broken and these two disciplines definitely separated their ways. This event can be seen as a serious breaking point between medicine and philosophy. This means that medicine no longer needs philosophy and there is no positive relationship between these two disciplines. So is this actually the case? Today, we think that clinical medicine and physicians who are experts in this field need philosophy more than ever.

Above all, philosophy is a discipline that will confront physicians with the fundamental problems they face in modern medicine, enabling them to make more flexible, deeper and more powerful interpretations on issues such as health and disease, body and spirit, diagnosis and treatment, death and immortality. Philosophy means a great power and opportunity for medicine and physicians. Rather, medicine and physicians need the power of criticism and analysis of philosophy. This power will give physicians a different and broad perspective on the basic concepts, issues and problems of modern medicine. Thus, they will be able to have a healthier and more correct way of thinking by subjecting both medicine and their own attitudes and thoughts to criticism and analysis. In addition, one of the issues that compels us to establish a relationship between medicine and philosophy is that the main subject of both disciplines is human and aiming for human happiness. Here, it is critical that philosophy has the ability to establish a connection (relationship) with almost all disciplines, especially medicine, in one way or another. In this context, philosophy is a discipline that always reveals itself by making a connection with something and can stay dynamic and up-to-date in this way. Science and philosophy (philosophy of science), art and philosophy (philosophy of art), medicine and philosophy (philosophy of medicine) are typical examples of this. This paper aims to discuss, analyze and evaluate the question whether clinical medicine today needs philosophy or not. As a result, it can be said that modern medicine and physicians need philosophy more than ever for one reason or another.

Keywords: Medicine, philosophy, philosophia, truth, medicine-philosophy relationship

KLASİK TIP OKULLARI, TIBBÎ DÖNEMLER VE YÖNTEMLER ÜZERİNE

ON CLASSICAL MEDICAL SCHOOLS, MEDICAL PERIODS AND METHODS

Şahin EFİL

Doç. Dr., İnönü Üniveristesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Malatya.

ORCID NO: 0000-0001-9666-3092

ÖZET

Tıp tarihçileri, genelde tıbbî mitolojik dönem, filozof-hekimler dönemi ve bilimsel dönem olmak üzere üç başlık altında ele almıştır. Bu dönemleri, daha felsefi tabirlerle ifade etmek de mümkündür. Buna göre ilk dönem için *tıp teolojisi*, ikinci dönem için *felsefi tıp* veya *tıp metafiziği* ve son dönem için de *tıp fiziği* tabiri kullanılabilir. Tıp teolojisi, Ortaçağda, özellikle Antik toplum ve kültürlerde olduğu gibi sağlık ve hastalığın nedenini insan bedeninden ve doğadan ziyade tamamıyla doğa üstü bir dünyada arama çabasına işaret etmektedir. Felsefi tıp, tıp teorisi ve pratiğinin felsefe ile iç içe geçtiği, hekimlerin tıp kadar felsefeyle de ilgilendiği, tıp anlayışını daha ziyade tıp ve felsefenin oluşturduğu bir dönemdir. Tıp fiziği ise, Hipokrat tıbbî ile modern felsefenin, bilim ve tekniğin gölgesinde gelişme kaydeden klinik tıba işaret etmektedir.

Aynı şekilde tıp okulları (ekol) da tıp tarihi kitaplarında üç şekilde incelenmiştir: Bunlar,

tecrübî okul, kıyasî (istidlâlî) okul ve metodist okuldur. Tecrübî okul, tıp sanatının ancak tecrübe yoluyla idrak edilebileceğini ve uygulanabileceğini savunurken, kıyasî (istidlâlî) okul da hastalıkları bertaraf etmenin yolunun kıyas yöntemini kullanmaktan geçtiği kanısındadır. Burada amaç, akıl yürütme yoluyla bilinen bir hastalıktan hareketle bilinmeyen bir hastalığın teşhis ve tedavisini gerçekleştirmektir. Metodik okul ise, her iki yöneme de temelden karşıdır. Bu okulun savunucuları, tıbbî tedavinin tıkanma (toplanma) ve boşaltım yoluyla mümkün olacağını düşünürler.

Buna bağlı olarak tıp tarihinin klasik döneminde tıpta tecrübe (deney ve gözlem), kıyas ve hîle (metodist yöntem) gibi genelde üç tıbbî yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemler, tek tek kullanıldığı gibi birden fazla yöntemin birlikte kullanıldığı da olmuştur. Onlar, Hipokrat tarafından da muhkem hale getirilmiş ve kullanılmıştır. Ancak hîle yöntemi, Galen tarafından geçersiz kılınmış ve reddedilmiştir. Hipokrat, 'tecrübî tıb'ba ve Galen ise 'felsefi tıb'ba (istidlâlî yöntem) ağırlık vermiş görülmektedir. Bu iki büyük hekimin kullandığı tecrübe ve kıyas (istidlâlî) yöntemi modern tıpta hala kullanılmaktadır. Bu bildiri, tıp tarihinde açığa çıkan tıbbî dönemler, tıp okulları (ekolleri), bu okullarda öğretilen ve hastanelerde pratik olarak uygulanan tıbbî yöntemleri ana çizgileriyle ele almayı ve analiz etmeyi, klasik tıbbin ve filozof-hekimlerin tıp ve felsefe konusundaki temel düşüncelerinin gerisine ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tıp okulları, tıp fiziği, kıyas yöntemi, felsefi tıp ve tıp teolojisi.

ABSTRACT

Medical historians generally discussed medicine under three headings: the mythological period, the philosopher-physician period and the scientific period. It is also possible to express these periods in more philosophical terms. Accordingly, the term medical theology can be used for the first term, philosophical medicine or medical metaphysics for the second term, and medical physics for the last term. Medical theology refers to the effort to search for the cause of health and disease in a completely supernatural world, rather than from the human body and nature, as was the case especially in ancient societies and cultures in the Middle Ages. Philosophical medicine is a period in which the theory and practice of medicine are intertwined with philosophy, physicians are interested in philosophy as well as medicine, and the understanding of medicine is formed by medicine and

philosophy. Medical physics refers to clinical medicine that has developed under the shadow of Hippocratic medicine and modern philosophy, science and technique.

Likewise, medical schools (ecole) are examined in three ways in medical history books. These are the experiential school, the istidlâlî school, and the methodist school. While the experiential school argues that the art of medicine can only be comprehended and applied through experience, the inferential school is of the opinion that the way to eliminate diseases is to use the method of istidlâlî. The aim here is to diagnose and treat from a known disease to an unknown disease through reasoning. The methodical school is fundamentally opposed to both methods.

Proponents of this school think that medical treatment would possible through occlusion and excretion. Accordingly, in the classical period of the history of medicine, three medical methods such as experience (experiment and observation), the inferential and methodist method were used in medicine. These methods have been used individually or more than one method has been used together. They were also reinforced and used by Hippocrates. However, the methodist method was overruled and rejected by Galen. Hippocrates seems to have given weight to 'experimental medicine' and Galen to 'philosophical medicine (inferential method). The experience and inferential method used by these two great physicians are still used in modern medicine. This paper aims to discuss and analyze the medical periods that emerged in the history of medicine, medical schools (schools), the medical methods taught in these schools and applied in practice in hospitals, and to shed light on the basic thoughts of classical medicine and philosopher-physicians on medicine and philosophy. .

Keywords: Medical schools, medical physics, inferential method, philosophical medicine and medical theology.

SALGIN HASTALIKLARIN DOKTORLAR ÜZERİNDE Kİ SOSYAL ETKİSİ VE
BEKLENTİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (İSTANBUL ÖRNEĞİ)

EVALUATION OF THE SOCIAL EFFECT AND EXPECTATIONS OF EPIDEMIC DISEASES ON
DOCTORS (ISTANBUL EXAMPLE)

Prof.Dr. Hacı DURAN

Orcid : 0000-0002-2843-7496

İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölüm Başkanı

Esra KARACABEY

Orcid: 0000-0001-8263-002X

Aktif Çalışmıyor

İstanbul Aydın Üniversitesi Tezli Yüksek Lisans Mezun

ÖZET

2019 tarihinden itibaren tecrübe etmekte olduğumuz COVID-19 salgın hastalığı sürecinde, toplumun ruh sağlığı ve kaygı düzeyleri bakımından değişiklik olduğu gözlemlenmiştir. Halen devam etmekte olan COVID-19 salgın hastalığı sürecinde, kaçınılmaz temas ihtimali olduğu için en riskli meslek grubu olarak sağlık çalışanlarını ve özellikle doktor grubunu etkilediği bilimsel kaynaklarda yer almıştır. Salgın sürecini hem yaşayan hem yöneten hem de en çok risk altında bulunan grup olarak doktorların sosyal yaşamlarındaki etkileri, psikolojileri, hastaları ve kendi sağlıklarıyla ilgili kaygılarının doktorların hastalara yaklaşımında kaygı meydana getirdiği varsayımına dayalı olarak bu konu seçilmiştir. 2019 başlayan ve 2022 itibariyle devam etmekte olan COVID-19 salgınının sosyal analizi yapılmak istenmiş, etken ve edilgen grup olarak doktorlar açısından incelemeye başlamanın uygun olacağı düşünülmüştür. Bu süreci nasıl değerlendirdiklerini belirlemek amacıyla “Salgın Hastalıkların Doktorlar Üzerindeki Sosyal Etkisi ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışma yapılmıştır.

Çalışmamız İstanbul ile sınırlandırılmış 329 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Literatür taraması yapılarak ve bir grup uzman hekim görüşü alınarak sorular oluşturulmuş internet ortamında anket uygulanmıştır. Çalışmada uygulanan anket ile doktorların sorunları, süreç ile alakalı memnun oldukları/olmadıkları durumlar tespit edilip ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Pandemi, Doktor, Kaygı, Salgın

ABSTRACT

In the process of the COVID-19 pandemic that we have been experiencing since 2019, it has been observed that there has been a change in the mental health and anxiety levels of the society. Since there is an inevitable possibility of contact during the ongoing COVID-19 pandemic disease, it has been included in the scientific sources that it affects health-care workers, as the most risky occupational group, especially the doctors. The effects on doctors that both lives and manages the pandemic process and is most at risk; in their social live, their psychologies, patients and their concerns about their own health. This topic was chosen based on the assumption that physicians create anxiety in their approach to patients. Social analysis of the COVID-19 pandemic, which started in 2019 and continues as of 2022, was desired, and it was thought that it would be appropriate to start the investigation in terms of Doctors as active and passive groups. In order to determine how they

evaluated this process, a study called "Social Impact of Pandemic Disease on Doctors and Meeting Their Expectations" was conducted.

The main issues are explained conceptually and the measures taken in Turkey during the COVID-19 pandemic disease process are stated. Our study was carried out with 329 participants limited to Istanbul. Questionnaires were created by reviewing the literature and taking the opinion of a group of specialist physicians, and the questionnaire was applied on the internet. With the questionnaire applied in the study, the problems of the doctors and the situations that they were satisfied / dissatisfied with the process were determined and revealed.

Key Words : COVID-19, Pandemic, Doctor, Anxiety, Epidemic.

CƏMIYYƏTDƏ İCTİMAİ SAĞLAMLIĞIN ROLU

THE ROLE OF PUBLIC HEALTH IN SOCIETY

Lətifə Mehdi-zadə

Bakı şəhəri, Azərbaycan Tibb Universiteti

Müalicə işi və profilaktikası 2 fakültəsinin

221A-4b qrup tələbəsi

ÖZET

Sağlam cəmiyyətin formalaşması ictimai fəaliyyət olub təbəqəsindən, cinsindən, irqindən asılı olmayaraq hər kəsin mənəvi borcudur. İctimai sağlamlıq bəşəriyyətin sivilizasiyasına səbəb amillərdəndir. Fərdi və dövlət səviyyəsində aktuallığını qoruyub saxlayan bu problem tədqiqat sahəsinə çevrilməmiş və tibbin inkişafına öz bəhəsini vermişdir.

Diqqəti ictimai sağlamlığın əhəmiyyətinə yönəldən elmi araşdırmalardan biri də Tibb İnstitutu tərəfindən tədqiq edilən və 1988-ci ildə nəşr edilmiş *"İctimai Sağlamlığın Gələcəyi"* adlı hesabatıdır. Tədqiqat komitəsinin qarşısına qoyduğu ilk vəzifələrdən biri ictimai sağlamlığın tərifini yenidən araşdırmaq, bunun effektiv olması üçün ictimai sağlamlığın geniş şəkildə müəyyən edilməsi zəruriliyini əsaslandırmaq idi. Tədqiqat komitəsinin əsaslandırılmış tərfi dörd hissədən ibarətdir: ictimai səhiyyənin missiyası, mahiyyəti, təşkilati çərçivəsi və əsas funksiyaları. *"İctimai Sağlamlığın Gələcəyi"* ictimai sağlamlığın missiyasını "insanların sağlam ola biləcəyi şəraitin yaradılması, cəmiyyətin maraqlarının təmin edilməsi" kimi müəyyən olunur. İctimai sağlamlığın mahiyyəti isə "xəstəliyin qarşısının alınmasına və sağlamlığın möhkəmləndirilməsinə yönəlmiş mütəşəkkil icma səyləridir". İctimai səhiyyənin təşkilati çərçivəsi "hökumətin rəsmi strukturu çərçivəsində həyata keçirilən fəaliyyətləri, həm də özəl və könüllü təşkilatların və fərdlərin əlaqəli səylərini" əhatə edir. İctimai sağlamlıq üç əsas funksiyamı yerinə yetirir:

1. *Qiymətləndirmə*

2. *Siyasət inkişafı*

3. *Təminat*

İctimai sağlamlığı və onun funksiyalarını daha yaxşı dərk edilməsinin bir yolu onu tibbi təcrübə ilə müqayisə etməkdir. Tibb xəstələrlə fərdi məşğul olduğu halda, ictimai səhiyyə cəmiyyətə öz xəstəsi kimi baxır. Belə ki, ictimai səhiyyə əhalinin sağlamlığının keşiyində durur, tibb əsas diqqəti xəstələri sağaltmağa yönəldir. İctimai sağlamlıq isə xəstəliyin qarşısının alınması üçün tədbirlər görür. İctimai sağlamlıqla əlaqədar qərar qəbul etmək siyasətdən asılıdır. İcma tərəfindən qəbul edilməli olan ictimai səhiyyə müdaxilələri ilə bağlı qərarlar hökumətin fəaliyyətinə tələbi artırır və siyasət vasitəsilə həyata keçirilir.

Buna misal yeni tipli pnevmoniya COVID-19 koronavirus pandemiyasıdır. Virus Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına verilən məlumata əsasən Çinin mərkəzi [Hubey](#) əyalətinin [Uhan](#) şəhərində yerli Huananət və dəniz məhsulları bazarı ilə əlaqəli yerli sakinlərdə naməlum mənşəli [pnevmoniya](#) xəstəliyinin ilk aşkar edilmişdir. 2020-ci ilin mart ayından Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən dünyada pandemiya elan olunmuşdur. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Operativ Qərarınının tətbiq etdiyi qabaqlayıcı profloktik epidemioloji tədbirlər (COVID-19 ələhinə vaksin, maska taxmaq, sosial məsafənin gözlənilməsi, küçə və yaşayış məkanlarının dezinfeksiya edilməsi, gigiyenik qaydalara riayət) sayəsində mövcud məhdudiyətlər sanitariya-epidemioloji vəziyyətə uyğun olaraq yumşaldılır, karantin rejimindən mərhələli çıxış mexanizmləri tətbiq edilir.

Tibb İnstitutunun "İctimai Sağlamlığın Gələcəyi" adlı hesabatından da müəyyən edildiyi kimi ictimai sağlamlığın missiyası insanların sağlam ola biləcəyi şəraitin təmin edilməsində cəmiyyətin marağını təmin etməkdir.

Açar sözlər: ictimai sağlamlıq, ictimai səhiyyə, sanitar-epidemioloji, gigiyenik qaydalar

SUMMARY

The formation of a healthy society is a social activity and is the moral duty of everyone, regardless of class, gender, or race. Public health is one of the factors that lead to the civilization of mankind. This problem, which maintains its relevance at the individual and state level, has become a research field and has contributed to the development of medicine. One of the scientific studies that focused attention on the importance of public health was the Institute of Medicine's 1988 report entitled "The Future of Public Health." One of the first tasks of the study committee was to reexamine the definition of public health, justifying the need for a broad definition of public health to be effective. The study committee's rationale definition consists of four parts: the mission, nature, organizational framework, and core functions of public health. "The Future of Public Health" defines the mission of public health as "creating conditions where people can be healthy, ensuring the interests of society."

The essence of public health is "organized community efforts aimed at preventing disease and promoting health." The organizational framework of public health encompasses "activities carried out within the formal structure of government, as well as the related efforts of private and voluntary organizations and individuals." Public health has three main functions:

1. Evaluation
2. Policy development
3. Security

One way to better understand public health and its functions is to compare it to medical practice. While medicine deals with individual patients, public health treats society as its patient. Thus, public health care stands guard over the health of the population, while medicine focuses on curing patients. Public health takes measures to prevent disease. Public health decision-making depends on politics. An example of this is the new type of pneumonia COVID-19 coronavirus pandemic. The virus was first detected in Wuhan, central China's Hubei province, in a case of pneumonia of unknown origin in local residents associated with the local Huanan meat and seafood market, according to the World Health Organization. A pandemic has been declared worldwide by the World Health Organization since March 2020. Thanks to the preventive prophylactic epidemiological measures implemented by the Operational Staff of the Cabinet of Ministers of the Republic of Azerbaijan (vaccine against COVID-19, wearing a mask, maintaining social distance, disinfecting streets and living spaces, observing hygienic rules), the existing restrictions are relaxed in accordance with the sanitary-epidemiological situation, from the quarantine regime phased exit mechanisms are applied.

As defined in the Institute of Medicine's report "The Future of Public Health," the mission of public health is to satisfy society's interest in providing conditions in which people can be healthy.

Keywords: public health, public health, sanitary-epidemiological, hygienic rules

COVID-19 ENFEKSİYONU SONRASI TAM OKÜLOMOTOR SİNİR FELCİ: OLGU
SUNUMU

COMPLETE OCULOMOTOR NERVE PALSY FOLLOWING COVID-19 INFECTION: A CASE
REPORT

Yaşar DAĞ

MD, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Göz Bölümü, İstanbul, Türkiye
0000-0002-0449-6600

Esat YETKİN

MD, FICO, FEBO, Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Bölümü, Adıyaman, Turkey
0000-0002-2241-0223

ÖZET

Amaç: Koronavirüs hastalığı (Covid-19) tüm dünyada önemli mortalite ve morbiditeye neden olmaktadır. Hastalığın seyrinde okulomotor sinir felci nadir görülen bir durumdur. Burada tek taraflı tam bir okulomotor sinir felci ve pupilla tutulumunun sunulması amaçlanmıştır.

Olgu Sunumu: 74 yaşında bilinen bir hastalığı olmayan kadın hasta ateş, nefes darlığı ve halsizlik şikayetleri ile hastaneye başvurdu. PCR ve toraks BT sonuçları Covid-19'u doğruladı. Hasta yatışının 11. gününde semptomları düzeldikten sonra taburcu edildi. Taburcu olduğu gün sağ göz kapağında düşüklük ve diplopi semptomları gelişti. Göz muayenesinde sağ gözde göz bebeğini kapatan ptozis, adduksiyon kısıtlılığı, yukarı ve aşağı bakış kısıtlılığı saptandı. Hem parlak hem de loş ışıkta sağ gözbebeği sol gözbebeğinden biraz daha genişledi. Hastaya pupil tutulumlu sağ tam 3. kranial sinir felci tanısı kondu. Hastanın kan tahlilinde özellik yoktu. Kranial manyetik rezonans görüntüleme (MRG) ve manyetik rezonans anjiyogram (MRA) tetkikleri alındı ve normal olarak rapor edildi. Covid-19 dışında durumu açıklayacak başka bir sistemik patoloji saptanamadığı için vaka, Covid-19 enfeksiyonuna sekonder tam okulomotor sinir felci olarak değerlendirildi.

Sonuç: Okulomotor sinir felci, Covid-19 enfeksiyonunun seyrinde görülebilir. Altta yatan mekanizma net olarak anlaşılamamıştır ve bu durum tam olarak düzelmeyebilir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Okulomotor sinir, Oftalmopleji, Üçüncü kranial sinir

ABSTRACT

Background: Coronavirus disease (Covid-19) causes significant mortality and morbidity all over the world. Oculomotor nerve palsy in the course of the disease is a rare condition. Herein, it is aimed to present a unilateral complete oculomotor nerve palsy with pupil involvement.

Case Report: A 74-year-old female with no known disease is admitted to the hospital with complaints of fever, shortness of breath and weakness. The PCR and thorax CT results confirmed Covid-19. The patient was discharged on the 11th day of hospitalization after her symptoms improved. At the day of discharge, drooping of the right eyelid and diplopia symptoms developed. The ophthalmological exam revealed right eye ptosis which closed the pupil, restriction of adduction, limitation of up gaze and down gaze. The right pupil was more slightly dilated than the left pupil in both bright and dim light. The patient diagnosed with right complete 3rd cranial nerve palsy with pupil involvement. Patient's blood work was unremarkable. Cranial magnetic resonance imaging (MRI) and magnetic resonance angiogram (MRA) examinations were taken and reported as normal. Except for Covid-19, no other

systemic pathology could be detected to explain the condition therefore, the case was evaluated as complete oculomotor nerve palsy secondary to the Covid-19 infection.

Conclusions: Oculomotor nerve palsy could be seen in the course of Covid-19 infection. The underlying mechanism is not understood clearly, and this condition may not fully recover.

Key Words: Covid-19, Oculomotor nerve, Ophthalmoplegia, Third cranial nerve

AKNE VULGARİS HASTALARINDA MEİBOMİAN BEZ KAYBI VE GÖZYAŞI FİLM İNSTABİLİTESİNDE İNFLAMASYONUN ROLÜ

THE ROLE OF INFLAMMATION IN MEIBOMIAN GLAND LOSS AND TEAR FILM INSTABILITY IN PATIENTS WITH ACNE VULGARIS

Yakup ACET

Göz Hastalıkları Uzmanı. Mardin eğitim ve araştırma hastanesi göz kliniği. Mardin/Türkiye

ORCID: 0000-0002-6589-0329.

ÖZET

Amaç: Acne Vulgaris (AV) tanılı kadın katılımcılarda, gözyaşı filmi instabilitesinin ve Meibom bezi (MB) kaybının inflamatuvar belirteçler ile olan ilişkisini incelemek.

Gereç ve Yöntem: AV tanılı 75 kadın katılımcının yetmiş beş gözü çalışmaya alındı. Bütün katılımcılar, dermatoloji polikliniğine başvuran ve isotretinoin tedavisi başlanacak hastalardan oluşmaktadır. Katılımcıların invaziv olmayan ilk gözyaşı kırılma zamanı (İO_{ilk}-GKZ) ve her katılımcı için, ölçüm süresince, invaziv olmayan tüm gözyaşı kırılma zamanlarının ortalama (İO_{ort}-GKZ) değerlerine bakıldı. Meibografideki MB kayıp miktarları incelendi Katılımcıların İO-GKZ parametrelerinin ve MB kayıp miktarının Notrofil /Lenfosit oranı(NLO), Platelet /Lenfosit oranını(PLO) ve platelet sayısı × (NLO) dan elde edilen değer olan Systemic immune-inflammation index (SII) arasındaki korelasyon incelendi.

Sonuçlar: Katılımcıların ortama yaşı 24,7±5 idi. Ortama İO_{ilk}-GKZ değeri 4.8±3.4 sn olarak saptandı. Ortama İO_{ort}-GKZ değeri 7.4±3.1 sn olarak saptandı. Üst kapaktaki MB kayıp oranı %37.4 ± 14.6 olarak saptandı. Alt kapaktaki MB kayıp oranı %22.4 ± 13.6 olarak saptandı. İO_{ilk}-GKZ değeri ile NLO (p=0.364, r= 0.120); PLO (p=0.097, r= 0.464) ve SII (p=0.075, r= 0.571) arasında anlamlı korelasyon saptanmadı. Aynı şekilde İO_{ort}-GKZ değeri ile NLO (p=0.886, r= -0.019); PLO (p=0.325, r= 0.130) ve SII (p=0.762, r= -0.040) arasında da anlamlı korelasyon saptanmadı. Alt kapaktaki MB kayıp oranı ile NLO (p=0.459, r= 0.087); PLO (p=0.439, r= 0.091) ve SII (p=0.425, r= 0.094) arasında anlamlı korelasyon saptanmadı. Üst kapaktaki MB kayıp oranı ile NLO (p=0.750, r= 0.037); PLO (p=0.321, r= 0.116) ve SII (p=0.361, r= 0.107) arasında da anlamlı korelasyon saptanmadı.

Tartışma: AV hastalarında okuler yüzey parametrelerinin kantitatif ve objektif bir şekilde belirlenebileceğini gördük. Hastalarındaki oküler yüzey parametrelerinden invaziv olmayan gözyaşı kırılma zamanı parametreleri ile Meibomian bez kaybının inflamatuvar belirteçlerle bir korelasyon göstermediğini gözlemledik. AV hastalarındaki MB kaybı ve gözyaşı film düzensizliğinin etyolojik faktörü olarak inflamatuvar parametrelerin dışında başka etmenlerin araştırması gerektiğini düşünmekteyiz.

Anahtar kelimeler: Akne Vulgaris, Meibografi, invaziv olamayan gözyaşı kırılma zamanı, Notrofil/Lenfosit oranı, Platelet /Lenfosit oranını

ABSTRACT

Purpose: To examine the relationship of tear film instability and Meibomian gland (MG) loss with inflammatory markers in female participants diagnosed with Acne Vulgaris (AV).

Materials and Methods: Seventy-five eyes of 75 female participants diagnosed with AV were included in the study. All participants consist of patients who applied to the dermatology outpatient clinic and will be started on isotretinoin treatment. The participants' non-invasive first tear break-up time (NI_{first}-BUT) and the average of all non-invasive tear break-up times (NI_{average}-BUT) for each participant during the measurement were evaluated. MG losses in meibography were examined. The correlation between the participants' NI-BUT parameters and the amount of MB loss with the Systemic immune-inflammation index (SII), which is the value obtained from the Neutrophil / Lymphocyte ratio (NLR), Platelet / Lymphocyte ratio (PLR), and platelet count \times (NLR) was examined.

Results: The mean age of the participants was $24,7\pm 5$ years. The mean NI_{first}-BUT value was found to be 4.8 ± 3.4 sec. The mean NI_{average}-BUT value was found to be 7.4 ± 3.1 sec. MG loss in the upper lid was found to be $37.4\% \pm 14.6\%$. The rate of MG loss in the lower lid was found to be $22.4\% \pm 13.6\%$. There was no significant correlation between NI_{first}-BUT value and NLR, PLR and SII ($p=0.364$, $r=0.120$); ($p=0.097$, $r=0.464$); ($p=0.075$, $r=0.571$) respectively. Likewise There was no significant correlation between NI_{Average}-BUT value and NLR, PLR and SII ($p=0.886$, $r=-0.019$); ($p=0.325$, $r=0.130$); ($p=0.762$, $r=-0.040$) respectively. There was no significant correlation between lower lid MG loss rate and NLR, PLR and SII (($p=0.459$, $r=0.087$); ($p=0.439$, $r=0.091$); ($p=0.425$, $r=0.094$) respectively. There was no significant correlation between upper lid MG loss rate and NLR, PLR and SII ($p=0.750$, $r=0.037$); ($p=0.321$, $r=0.116$); ($p=0.361$, $r=0.107$) respectively.

Conclusion: We have seen that ocular surface parameters can be determined quantitatively and objectively in AV patients. We observed that non-invasive tear break-up time parameters and Meibomian gland loss, which are among the ocular surface parameters, were not correlated with inflammatory markers in patients with Acne Vulgaris. We think that factors other than inflammatory parameters should be investigated as the etiological factor of MG loss and tear film instability in AV patients.

Keywords: Acne Vulgaris, Meibography, Noninvasive break-up time test, Neutrophil/Lymphocyte ratio, Platelet/Lymphocyte ratio

PSÖDOEKSFOLİASYON SENDROMLU HASTALARDA SORUNSUZ
FAKOEMÜLSİFİKASYON SONRASI POSTOPERATİF ERKEN DÖNEMDE KORNEA
PARAMETRELERİ ÜZERİNE ETKİSİ

EARLY POSTOPERATIVE EFFECTS OF UNCOMPLICATED PHACOEMULSIFICATION ON
CORNEAL PARAMETERS IN PATIENTS WITH PSEUDOEXFOLIATION SYNDROME

Ali KELEŞ

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, Bilecik, Türkiye.

ORCID ID: 0000-0002-4684-9996

Eren EKICI

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ulucanlar Göz Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göz Hastalıkları
Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

ORCID ID: 0000-0001-6786-3941

Süleyman Korhan KARAMAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ulucanlar Göz Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göz Hastalıkları
Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-5902-5072

ÖZET:

Amaç: Psödoeksfoliasyon sendromlu (PES) hastalarda komplike olmayan fakoemülsifikasyon cerrahisinin kornea parametreleri üzerindeki erken postoperatif etkilerini PES'i olmayan vakalarla karşılaştırmak.

Gereç ve Yöntemler: Bu vaka-kontrol çalışmasında, PES'li 32 hastanın ve yaş-cinsiyet eşleştirmeli PES'i olmayan 32 hastanın benzer nükleer sertlik derecesine sahip birer gözü ameliyat öncesinde ve komplike olmayan fakoemülsifikasyon cerrahisinden sonra 1., 7. ve 30. günlerde değerlendirildi. Nükleer sertlik, kornea ödemi ve ön kamara reaksiyonu yoğunluğu yarıık lamba mikroskobu ile derecelendirildi. Endotel hücre yoğunluğu (EHY), hücre alanındaki varyasyon katsayısı (VK), altıgen hücre yüzdesi (AHY) ve merkezi kornea kalınlığı (MKK), temassız spekül mikroskop kullanılarak ölçüldü.

Bulgular: Ortalama efektif fakoemülsifikasyon zamanı PES grubunda intraoperatif olarak anlamlı olarak daha düşüktü ($p<0,001$), ortalama ultrason zamanı ve ultrason gücü benzerdi ($p>0,05$). Gruplar arasında postoperatif kornea ödemi, ön kamara reaksiyonu, VK ve AHY değerleri açısından anlamlı fark yoktu ($p>0,05$). Ancak PES grubunda en iyi düzeltilmiş görme keskinliği (EİDGK) logMAR değerleri postoperatif 1. gün ($p<0,001$), 7. gün ($p=0,011$) ve 30. günde ($p=0,025$) PES olmayan gruba göre daha fazlaydı. Ortalama EHY değeri PES grubunda postoperatif 7. gün ($p=0,013$) ve 30. günde ($p=0,037$) PES olmayan gruba göre anlamlı olarak düşüktü. Ortalama MKK sadece postoperatif 1. günde anlamlı farklılık gösterdi ($p<0,001$).

Tartışma ve sonuç: Komplike olmayan fakoemülsifikasyon cerrahisi sonrası daha düşük efektif fakoemülsifikasyon zamanı uygulanmasına rağmen PES'li gözlerde azalmış EHY ve düşük EİDGK görüldü. Azalan endotel hücre sayısı ve fonksiyonel rezerv nedeniyle PES'li gözlerde ameliyat öncesi ve perioperatif tedbirlerin alınması ve özenli cerrahi uygulanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Endotel hücre yoğunluğu, fakoemülsifikasyon, psödoeksfoliasyon sendromu.

ABSTRACT:

Objective: To compare the early postoperative effects of uncomplicated phacoemulsification surgery on corneal parameters in patients with pseudoexfoliation syndrome (PEX) with those non-PEX.

Methods: In this case-control study, one eye of 32 patients with PEX and 32 age-sex matched patients non-PEX with similar nuclear firmness was evaluated preoperatively and on days 1, 7, and 30 after uncomplicated phacoemulsification surgery. Nuclear firmness, corneal edema and anterior chamber reaction intensity were graded by slit lamp microscopy. Endothelial cell density (ECD), coefficient of variation in cell area (CV), hexagonal cell ratio (HEX), and central corneal thickness (CCT) were measured using a noncontact specular microscope.

Results: Mean effective phacoemulsification time was significantly lower in the PEX group intraoperatively ($p<0.001$), mean ultrasound time and ultrasound power were similar ($p>0.05$). There was no significant difference between the groups in terms of postoperative corneal edema, anterior chamber reaction, CV and HEX values ($p>0.05$). However, logMAR values of best corrected visual acuity (BCVA) were higher in the PEX group than the non-PEX group on 1st ($p<0.001$), 7th ($p=0.011$) and 30th ($p=0.025$) days postoperatively. The mean ECD value was significantly lower in the PEX group on 7th ($p=0.013$) and 30th ($p=0.037$) days postoperatively compared to the non-PEX group. The mean CCT significantly differed only on 1st day postoperatively ($p<0.001$).

Discussion and Conclusion: Although lower effective phacoemulsification time was applied after uncomplicated phacoemulsification surgery, lower corneal ECD and decreased BCVA were observed in eyes with PEX. Due to the decreased endothelial cell number and functional reserve, preoperative and perioperative precautions and careful surgery are required in eyes with PEX.

Keywords: Endothelial cell density, phacoemulsification, pseudoexfoliation syndrome.

PROSTAGLANDİN GRUBU ANTİGLOKOMATÖZ İLAÇLARIN KOROİD KALINLIĞI
ÜZERİNE KISA DÖNEM ETKİSİ

SHORT-TERM EFFECT OF PROSTAGLANDIN GROUP ANTIGLAUCOMATOUS DRUGS ON
CHOROID THICKNESS

Müslüm TOPTAN

Harran University, School of Medicine, Department of Ophthalmology

<https://orcid.org/0000-0002-9795-8228>

ÖZET

Amaç: Primer açık açılı glokom (PAAG) nedeni ile prostaglandin analogu başladığımız hastaların koroid kalınlığını Enhanced-Depth İmaging-Optical Coherence Tomography (EDI-OCT) ile ölçerek etkilerini değerlendirmek.

Gereç- yöntem: Prostaglandin analogu antiglokomatöz damla başlanan 32 hastanın 32 gözü (Grup 1), farklı grup antiglokomatöz ilaç başlanan 32 hastanın 32 gözü (Grup 2), 32 sağlıklı bireyin 32 gözü (kontrol grubu) çalışmaya dahil edildi. İlaç öncesi bu grupların EDI-OCT ile submaküler koroid kalınlığı (KK) ve göz içi basıncı (GİB) ölçüldü. İlaç başladıktan sonra 1. hafta, 1. ay ve 3. ayda submaküler KK' ları incelendi.

Bulgular: Hem Grup 1 hem de Grup 2' de ilaç kullanımı ile ortalama submaküler KK ölçümlerinde anlamlı artış saptandı ($p < 0,001$). Tedavi öncesi glokom gruplarında koroid kalınlığı daha ince olmasına rağmen gruplar arasında KK' da anlamlı fark yoktu ($p = 0.072$). Submaküler KK ölçümlerinde 3. ayda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmedi ($p = 0.198$). Glokom gruplarında GİB' deki düşüş istatistiksel olarak anlamlı bulundu (sırasıyla $p < 0,001$, $p < 0,001$).

Sonuç: PAAG nedeniyle prostaglandin veya prostaglandin dışı antiglokomatöz başlanan hastalarda submaküler KK değerlerinde anlamlı artış saptandı. Ayrıca koroid değişikliği açısından glokom grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadı.

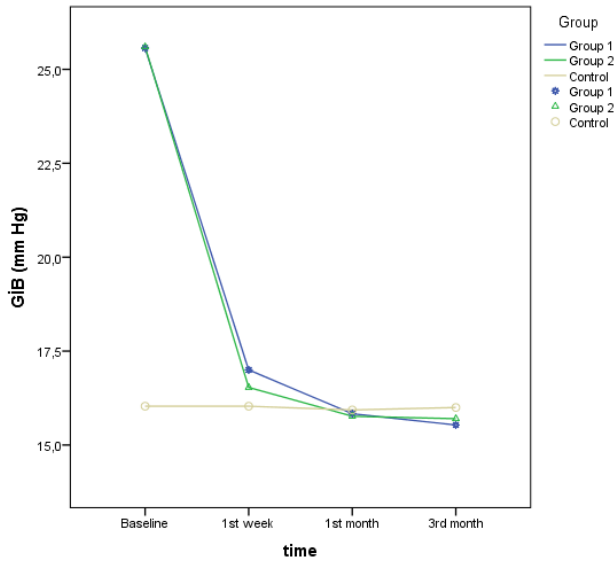
Anahtar kelimeler: koroid kalınlığı, optik kohorens tomografisi, prostaglandin analogları, göz içi basıncı

Table 2 Distribution of eyes. IOP and submacular choroidal thickness in the groups

		Baseline	1 st week	1 st month	3 rd month	p
Group 1	IOP (mm Hg)	25.5±1.6	17.0±1.3	15.8±1.2	15.5±1.2	<0.001
	CT (µm)	257.9±53.3	267.3±52.0	273.1±52.0	277.9±52.0	<0.001
Group 2	IOP (mm Hg)	25.6±1.8	16.5±0.9	15.7±1.5	15.7±1.2	<0.001
	CT (µm)	251.1±44.1	257.6±44.6	259.4±42.9	259.4±42.9	<0.001
Control	IOP (mm Hg)	16.0±2.6	16.0±2.4	15.9±2.1	16.0±2.4	0.964
	CT (µm)	279.6±47.7	279.6±47.7	279.3±47.2	279.8±47.4	0.268

IOP: Intraocular pressure; CT: Choroidal thickness (µm)

Figure 2: Changes in IOP values in the study groups

ABSTRACT

Objectives: To evaluate the effects of patients with whom we started prostaglandin analogue for primary open angle glaucoma (POAG) by measuring the choroidal thickness with Enhanced-Depth Imaging-Optical Coherence Tomography (EDI-OCT).

Materials and Methods: Thirty-two eyes of 32 patients (Group 1) in whom prostaglandin analogue antiglaucomatous drops were initiated, 32 eyes of 32 patients (Group 2) who were initiated with different groups of antiglaucomatous drugs, and 32 eyes of 32 healthy individuals (control group) were included in the study. Submacular choroidal thickness (CT) and intraocular pressure (IOP) of these groups was measured with EDI-OCT before the drug. Submacular CT of the same groups were measured at the 1st week, the 1st month, and the 3rd month after starting the drug.

Results: A significant increase was detected in mean submacular CT thickness measurements with drug use in both Group 1 and Group 2 ($p < 0.001$). Although the choroidal thickness was thinner in pre-treatment glaucoma groups, there was no significant difference in CT between the groups ($p = 0.072$). There was no statistically significant difference between the mean Submacular CT groups of all groups at 3 months ($p = 0.198$). The decrease in IOP in the glaucoma groups was found to be statistically significant ($p < 0.001$, $p < 0.001$, respectively).

Conclusion: A significant increase in submacular CT values was detected in patients who were started prostaglandin or non-prostaglandin antiglaucomatous due to POAG. In addition, no statistically significant difference was found between the glaucoma groups in terms of choroidal change.

Keywords: Choroidal thickness, Optical coherence tomography, Prostaglandin analogs, Intraocular pressure.

**KOLEREKTAL KANSER CERRAHİSİ GEÇİREN HASTALARDA BAKIM VEREN YÜKÜ:
DERLEME**

CAREGIVER BURDEN IN PATIENTS UNDERGOING COLORECTAL CANCER SURGERY:
REVIEW

Çiğdem ERDEM

Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları
Hemşireliği AD, Isparta, Türkiye,

ORCID: 0000-0002-1058-0294

ÖZET

Giriş: Kolorektal kanser, erkekler arasında dünyada ve Türkiye’de üçüncü sırada, kadınlarda ise dünyada ikinci, Türkiye üçüncü sırada görülmektedir. Kolorektal kanser cerrahisi majör, karmaşık bir cerrahidir ve yaşam kalitesini düşürmektedir. Aileden ya da değer verilen bir bireye bakım vermektен kaynaklı stres yaratan durum bakım veren yükü oluşturmaktadır.

Amaç: Çalışma kolorektal kanser cerrahisi geçiren hastalarda bakım veren yükünü ortaya koymak amacıyla literatür derleme olarak yapılmıştır.

Yöntem: Çalışmada EBSCO-EDS, Web of Science ve Google Akademik veri tabanları üzerinden İngilizce ve Türkçe olarak “colorectal cancer-kolorektal kanser”, “colorectal cancer surgery-kolorektal kanser cerrahisi”, “caregiver burden-bakım veren yükü”, anahtar kelimeleri ile taramalar yapılmış, tam metnine ulaşılabilen makaleler derlemeye dahil edilmiştir.

Bulgular: Kolorektal kanser sonrası stomalı hastalara bakım verenler, daha fazla anksiyete ve depresyon yaşamaktadır. Bu durum hasta bakımına da yansımaktadır. Bir araştırmada kolorektal kanser hastalarında bakım veren yükü postoperatif süreçte artış göstermiş, bakım veren yükü hastanın yaşı ve stoma ile ilişkili bulunmuştur. Hastanın cinsiyeti ve ameliyat tipi bakım veren yükünü etkilememiştir. Ostomisi olan hastaya bakım verenler psikolojik desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Ayrıca diyet ve beslenmedeki değişiklikleri yönetmede zorlanmaktadırlar. Elektif olarak gerçekleştirilen kolorektal karsinom cerrahisi sonrası bakım verenler daha çok hasta taburcu olurken zorlanmaktadır. Hastanın ileri yaşta olması, aktivitelerde kısıtlı olması bilişsel bozukluğu olması bakım yükü ile ilişkilidir. Bakım verenin kadın olması, hastanın bir aydan uzun hastanede kalması, dönüşümlü bakım verilmesi daha fazla bakım veren yükü oluşturmuştur. En çok hijyen uygulaması sırasında zorlanıldığı belirlenmiştir. Bakım veren yükü açısından sosyal destek son derece önemlidir. Ayrıca bakım verenin eğitim düzeyinin düşük olması, kronik hastalık varlığı ve dinlenememe durumu, bakım veren yükü ile ilişkilidir.

Sonuç: Kolorektal kanser cerrahisi sonrası bakım verenlerin, sonuçlarını iyileştirmek için etkili ve destekleyici bakım uygulamaları tasarlanmalı ve kullanılmalıdır. Bakım verenlere, eğitim programı aracılığıyla destek sağlanması, bakım verenler üzerinde pozitif etki yaratmakta ve onlara psikososyal destek sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kolorektal kanser, bakım yükü, bakım veren, stoma, hemşirelik

ABSTRACT

Introduction: Colorectal cancer is the third most common type of cancer in the world and in Turkey among men, the second among women, and the third in Turkey. It is a major surgery reducing the quality of life. Caregiver burden consists of situations causing stress due to caring for a family member or a loved one.

Aim: This literature review aimed to reveal caregiver burden in colorectal cancer surgery patients.

Method: EBSCO-EDS, Web of Science and Google Scholar databases were scanned using the keywords “colorectal cancer”, “colorectal cancer surgery” and “caregiver burden” in Turkish and English, and articles available in full text were included.

Results: Individuals caring for patients with a stoma after colorectal cancer experience more anxiety and depression than those caring for those without a stoma, which influences patient care. In a study, caregiver burden in colorectal cancer patients increased in the postoperative process, associated with patients' age and stoma status. Patients' gender and the type of surgery did not affect caregiver burden. Those providing care for patients with ostomy need psychological support. They also have difficulty managing changes in diet and nutrition. After electively performed colorectal carcinoma surgery, caregivers have more difficulty during hospital discharge. Patients' advanced age, limited activity and cognitive impairment are associated with care burden. Caregiver being a woman, hospital stay longer than a month, and taking turns in caregiving constitute a greater burden. Caregivers have the most difficulty in hygiene application, while social support is extremely important. In addition, caregivers' low level of education, chronic disease and inability to rest are also effective.

Conclusion: Effective and supportive care practices should be designed for caregivers to improve their outcomes. Providing support through educational programs has a positive impact on caregivers, while providing psychosocial support.

Keywords: Colorectal cancer, care burden, caregiver, stoma, nursing

COVID-19 PANDEMİSİNİN MEME KANSERİNDE TÜMÖR ÇAPI ve LENF NODU
METASTAZI ÜZERİNE ETKİSİ

COVID-19 PANDEMIC'S EFFECT on TUMOR DIAMETER and LYMPH NODE METASTASIS in
BREAST CANCER

Songül PELTEK ÖZER

Uzm. Dr. AİBÜ İzzet Baysal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Patoloji Kliniği, BOLU

ORCID ID: 0000-0001-7334-219X

ÖZET

Tüm dünyada etkisini gösteren ve insanları hazırlıksız yakalayan Covid-19 pandemisi halen etkisini sürdürmektedir. Pandeminin en önemli etkilerinden biri de kanser hastalarının tanı, tedavi ve takip sürecinin önemli ölçüde aksamasıdır. Çalışmamızda covid19 pandemisi öncesi ve sonrası hastalarda tümör çapı ve metastatik lenf nodu sayılarını inceleyerek; covid 19 pandemisinin meme kanserinin teşhisinde herhangi bir gecikmeye sebebiyet verip vermediğini araştırmayı amaçladık. 2016-2023 yılları arasında invaziv meme kanseri tanısı ile opere edilen hastalar retrospektif olarak araştırıldı. Nüks eden ve neoadjuvan tedavi alan hastalar çalışma dışı bırakıldı. Hastalar ülkemizde pandeminin ilan edildiği tarih olan Mart 2020 öncesi ve sonrası olarak gruplandırıldı. Hastaların yaş, tümör çapı , multicentrisite, metastatik aksiller lenf nodu sayıları ve evreleri tespit edildi. Toplam 198 hasta çalışmaya dahil edildi. 125 hasta pandemi öncesi, 73 hasta pandemi sonrası meme kanseri nedeniyle opere edilmişti. Pandemi sonrası hastaların yaş ortalaması 56,5 olup, bu oran pandemi öncekilerde 56'dır. Tümör çapı ortalaması pandemi sonrası grupta 26,8 mm iken, öncesinde 27,1'dir. Pandemi sonrası multicentrisite %5,6 iken , öncesinde %12 olarak bulunmuştur. Metastatik aksiller lenf nodu ortalaması pandemi sonrası 3,2 iken , öncesinde 3,8'dir. Pandemi sonrası grupta tümör evreleri ; 28 evre1, 39 evre 2, 5 evre 3, 1 evre 4 olarak dağılmaktadır. Pandemi öncesi grupta tümör evreleri; 47 evre1, 60 evre 2, 13 evre 3, 5 evre 4 olarak dağılmaktadır. Meme kanseri sıklığı nedeniyle günümüzde halen önemli sağlık sorunu olmaya devam etmektedir. Prognozunu belirleyen en önemli parametrelerden biri tümörün erken evrede yakalanmasıdır. Covid 19 pandemisi her ne kadar tüm dünya çapında kanser hastalarının tanı ve tedavi sürecinde etkili olsada; çalışmamızda tümör çapı ve aksiller metastaz oranı pandemi öncesine göre daha düşük olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlar zor bir pandemi döneminde kanser vakalarının iyi yönetildiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Meme kanseri, covid-19, tümör çapı, lenf nodu

ABSTRACT

The Covid-19 pandemic still has its effect. One of the major effects of pandemic is that the diagnosis, treatment and follow-up process of cancer patients is significantly disrupted. In our study, we examined tumor diameter and metastatic lymph node numbers in patients before and after pandemic. We intended to investigate whether the covid 19 pandemic caused any delay in diagnosing breast cancer. Patients between 2016 and 2023 were investigated retrospectively, who received neoadjuvant treatment or who have relaps, were excluded from the study. Patients were grouped as before and after March 2020, the date the pandemic was declared in our country. Patients' age, tumor diameter, multicentricity, metastatic axillary lymph node numbers and stages identified. A total of 198 patients were included in the study. 125 patients were operated for breast cancer before the pandemic and 73 patients after that. The average age was 56.5 after and was 56 before the pandemic. Tumor diameter was 26.8mm in the post-pandemic group and it was 27.1 before the pandemic. While the multicentricity was 5.6% in the post-pandemic group, it was 12% before it. While the metastatic lymph nodes was 3.2 after the pandemic, it was 3.8 before it. Tumor stages in the post-pandemic

group were as follows; 28 stage 1, 39 stage 2, 5 stage 3, 1 stage 4. Tumor stages in the pre-pandemic group; 47 stage 1, 60 stage 2, 13 stage 3, 5 stage 4. One of the most important parameters that determines breast cancer prognosis is the stage. Although Covid 19 pandemic is effective in the diagnosis and treatment process of cancer patients worldwide; tumor diameter and axillary metastasis ratio were found in our study to be lower than before the pandemic. These results show that cancer cases are well managed during a difficult pandemic period.

Keywords: Breast cancer, covid-19, tumor size, lymph node

KANSER HASTASI YAKINI ERKEKLERİN KOLON KANSERİ FARKINDALIĞI

COLON CANCER AWARENESS AMONG MALE RELATIVES OF CANCER PATIENTS

Erkan KAYIKÇIOĞLU

Tıbbi Onkoloji Kliniği, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi

ORCID: 0000-0002-7401-5446

Giriş: Kolorektal kanser dünyada en sık görülen 3'üncü ve kansere bağlı en sık 3'üncü ölüm nedenidir. 2020 yılı verilerine göre Türkiye'de 21.191 yeni vaka görülmüş, 10.798 kişi kolorektal kansere bağlı hayatını kaybetmiştir. Erkeklerde görülme sıklığı %56.6 ile kadınlardan yüksektir. Kolorektal kanser taraması 50 yaşından sonra 10 yılda bir total kolonoskopi, yılda bir gaytada gizli kan, 5 yılda bir rektosigmoidoskopi, çekumun görülemediği durumlarda kolon duvar kalınlığı değerlendirilmesi için kontrastlı batin bilgisayarlı tomografisi (CT) ile önerilmektedir; ancak ülkemizde rutin tarama programı gaytada gizli kan değerlendirmesi dışında uygulanmamaktadır. Bu çalışmanın amacı ülkemizde tıbbi onkoloji polikliniğine başvuran hasta yakını erkeklerin kolorektal kanser risk faktörleri, belirtileri ve tarama yöntemleri hakkındaki farkındalıklarını ve tarama yöntemlerine yaklaşımlarını belirlemektir.

Materyal Metod: Süleyman Demirel Üniversitesi tıbbi onkoloji polikliniği'ne başvuran hasta yakını erkeklerden demografik özelliklerini belirleyecek, kolorektal kanser risk faktörlerini, belirtilerini ve tarama yöntemleri hakkındaki bilgilerini değerlendirebileceğimiz anket sorularını cevaplamaları istendi. Ankete katılmadan önce bilgilendirilmiş olur formu onayları alındı.

İstatistik: Veriler, IBM SPSS.26 (IBM Inc, Chicago, IL, ABD) programına aktararak istatistiksel analizlerle değerlendirildi. İstatistiksel analizlere geçmeden önce veri giriş hatasının olmaması açısından parametrelerin beklenen aralıkta olup olmadığı ile ilgili kontroller yapıldı. Sürekli değişkenlerin tanımlayıcı istatistiklerinde ortalama ve standart sapma, kategorik değişkenlerin tanımlanmasında ise kişi sayısı (n) ve yüzde (%) değerleri verildi.

Sonuçlar: Çalışmamıza 192 kolon kanseri ile takipli hastanın yakını dahil edilmiştir. Katılımcıların ortalama yaşı 43,8 (18-78)'dir. Katılımcıların 149 (%77,6)'u evli, 41(%21,4)'i bekarıdır. Katılımcılara kolon kanseri risk faktörü ile ilgili sorular yöneltildiğinde: yaşlandıkça kolon kanseri riskinin arttığına büyük çoğunluğu doğru olduğunu belirtti. Ailede kanser öyküsü olmasını, aşırı kilolu olmanın, aşırı ve işlenmiş kırmızı et tüketiminin kanser riskinin arttırdığı konusunda büyük çoğunluğu fikrinin olmadığını belirtti. Sigara içme, alkol tüketimi ve sağlıksız beslenmeni kolon kanser riskinin arttığını belirttiler. Katılımcılara yöneltilen kolon kanseri belirtileri ile ilgili sorulardan, gaitada gizli kan tespit edilmesinin, tuvalete çıkma sıklığının değişmesinin, karın ağrısının kolon kanseri belirtisi olduğunu söylediler. Siyah dışkılama, kansızlık ve bulantı kusmanın kolon kanserinde belirti olacağı konusunda fikirlerinin olmadığını belirttiler. Katılımcılara yöneltilen kolon kanseri taraması hakkındaki sorularla ilgili olarak gönüllülerin çoğu kolon kanseri taramasının kolonoskopi ile yapıldığını belirttiler. 97 (%50.5) katılımcı kendine tarama yaptırabileceğini ve yöntem olarak en sık kolonoskopiye tercih edeceklerini belirttiler.

Tartışma: Bu çalışma onkoloji polikliniğine başvuran kanser hastası yakını erkeklerden büyük bir kısmının kolon kanseri risk faktörleri, bulguları ve tarama yöntemleri hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığını, gönüllülerden 65 (%33.9) i 50 yaşın üstünde olmasına rağmen 7 (%10.8) sinin şu ana kadar kolonoskopi yaptırdığını ortaya koydu. Yapılan kolonoskopi tetkiklerinin de tarama olmadığını şikayet ile ilişkili olarak yapıldığını söylediler.

Kolon kanseri görülme sıklığı ve mortalite sıklığında 3. sırada olmasında rağmen ülkemizde farkındalığı çok sınırlıdır. Farkındalığı artırıp erken poliklinik başvurusu veya tarama yaptırarak erken tespit edilecek kolon kanseri vakalarının hastaliksız sağkalım ve ölüm oranlarını düşüreceği beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kolon kanseri, tarama, kanser hastası

Introduction: Colorectal cancer is the 3rd most common cancer in the world and the 3rd most common cause of cancer-related death. According to 2020 data, 21,191 new cases were seen in Turkey and 10,798 people died due to colorectal cancer. The incidence in men is 56.6%, higher than in women. Colorectal cancer screening is recommended after the age of 50 years with total colonoscopy every 10 years, fecal occult blood in the stool once a year, rectosigmoidoscopy every 5 years, and contrast-enhanced abdominal computed tomography (CT) to evaluate colon wall thickness when the cecum cannot be seen; however, in our country, routine screening program is not applied except for fecal occult blood evaluation. The aim of this study was to determine the awareness of male relatives of patients applying to medical oncology outpatient clinic about colorectal cancer risk factors, symptoms and screening methods and their approaches to screening methods.

Material and Method: Male relatives of patients who applied to Süleyman Demirel University medical oncology outpatient clinic were asked to answer questionnaire questions that would determine their demographic characteristics and evaluate their knowledge about colorectal cancer risk factors, symptoms and screening methods. Informed consent was obtained before participating in the survey.

Statistics: The data were transferred to IBM SPSS.26 (IBM Inc, Chicago, IL, USA) and analyzed statistically. Before statistical analyses, it was checked whether the parameters were within the expected range to avoid data entry errors. Mean and standard deviation were used for descriptive statistics of continuous variables and number of people (n) and percentage (%) were used for categorical variables.

Results: Our study included 192 relatives of patients with colon cancer. The mean age of the participants was 43.8 years (18-78). Of the participants, 149 (77.6%) were married and 41 (21.4%) were single. When the participants were asked about colon cancer risk factors, the majority of them stated that it was true that the risk of colon cancer increases with age. The majority of the participants had no idea that having a family history of cancer, being overweight, excessive and processed red meat consumption increased the risk of cancer. Smoking, alcohol consumption and unhealthy diet increased the risk of colon cancer. When asked about the symptoms of colon cancer, the participants said that detecting occult blood in the stool, changing the frequency of going to the toilet and abdominal pain are symptoms of colon cancer. They stated that they had no idea that black stools, anemia and nausea and vomiting would be symptoms of colon cancer. Regarding the questions about colon cancer screening, most of the volunteers stated that colon cancer screening is done by colonoscopy. 97 (50.5%) participants stated that they would be able to screen themselves and that they would prefer colonoscopy as the most common method.

Discussion: This study revealed that most of the male relatives of cancer patients who applied to the oncology outpatient clinic were not sufficiently informed about colon cancer risk factors, findings and screening methods, and although 65 (33.9%) of the volunteers were over 50 years of age, 7 (10.8%) of them had undergone colonoscopy until now. They also said that the colonoscopy examinations performed were not screening but were performed in relation to complaints.

Although colorectal ranks 3rd in terms of incidence and mortality, awareness is very limited in our country. It is expected that colon cancer cases that will be detected early by increasing awareness and early outpatient application or screening will reduce disease-free survival and mortality rates.

Keywords: Colon cancer, screening, cancer patient

NADİR GÖZÜKEN BİR OLGU SUNUMU: EKSTRAHEPATİK SAFRA KANALI
NÖROENDOKRİN TÜMÖRÜ

CASE REPORT OF A RARE DISEASE: EXTRAHEPATIC BİLE DUCT NEUROENDOCRİNE
TUMOR

Nermin Damla OKAY

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği, Ankara, Türkiye,

ORCID: 0000-0002-2828-0855

Mehmet KEŞKEK

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği, Ankara, Türkiye,

ORCID: 0000-0002-6685-8953

Giriş: Ekstrahepatik safra kanallarının nöroendokrin tümörleri (NET'ler), Pilz tarafından 1961'de tanımlanmıştır. Literatürde 200'ün altında vaka bildirimi vardır, son derece nadir görülürler. NET'ler, endokrin hücrelerden kaynaklanırlar ve değişken malign potansiyele sahiplerdir. Primer NET'ler için en yaygın yerler gastrointestinal sistem (%73.7) ve bronkopulmoner sistemdir (%25.1), ekstrahepatik safra kanallarında sadece %0.1-%0.4 meydana gelir. Nadiren preoperatif tanı konulabilir. Kesin tanı intraoperatif veya histopatolojik değerlendirmeden sonra konulur. Ekstrahepatik safra kanalında oluşan NET'lerin hemen hepsi iyi diferansiye nöroendokrin tümörlerdir. Kötü diferansiye nöroendokrin karsinomları (NEC'ler) çok nadirdir ve bildirildiğine göre ekstrahepatik safra kanalı malignitelerinin sadece %0,19'unu oluşturur. NEC'ler erken yaygın metastazlar nedeniyle prognozu son derece kötü olan invaziv ve ilerleyici bir hastalıktır. Literatürde yer alan vakaların çoğu, kaşıntılı veya kaşıntısız ağrısız sarılık ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak sağ üst kadranda ağrı veya rahatsızlık ve kilo kaybı da görülebilir. NET insidansı ile ilgili verilerin azlığı göz önüne alındığında, cinsiyet baskınlığı ve başvurudaki yaş net değildir, ancak çoğu vaka 37-67 yaş aralığındaki kadın hastalardır.

Olgu: 61 yaş kadın hasta, sarılık ve kaşıntı şikayeti ile kliniğimize başvurdu. Gelişinde kolastaz enzimleri ve bilirubinleri minimal yüksek olan hastanın görüntülemelerinde ana hepatik safra kanalında lümeni belirgin daraltan yaklaşık 19x15.5 mm boyutlarında heterojen kontrastlanan kitle görülmesi üzerine hasta operasyona alınarak ana safra yolları eksizyonu ve hepatikojejenostomi yapıldı. Post operatif komplikasyon gelişmeden taburcu olan hastanın patoloji raporunda sağ ve sol hepatik duktus içeren ortak hepatik kanalda nöroendokrin karsinom, devamındaki koledokta düşük dereceli displazi geldi. Beraberinde diseke edilen 9 adet lenf nodunda metastaza rastlanmamıştır.

Sonuç: Ekstrahepatik safra kanalı neoplazmaları nadir görülen gastrointestinal tümörlerdir. En sık görülenleri ise adenokarsinomlar olup nöroendokrin tümörlere daha da az rastlanır. Ancak tedavi edilmez ise agresif seyredebileceğinden tanı alır almaz tedaviye başlanmalıdır. Öncelikli tedavi yöntemi cerrahidir. Bu nedenle, biz de hastamıza rezeksiyon yaptık. Ardından hasta medikal onkoloji bölümünde halen takip ve tedavi altındadır.

Anahtar Kelime: Ekstrahepatik safra yolu tümörleri, nöroendokrin tümör, sarılık

Introduction: Neuroendocrine tumors (NETs) of the extrahepatic bile ducts (EHBDs) were described by Pilz in 1961. They are extremely rare with less than 200 case reports in the literature. NETs originate from endocrine cells and have variable malignant potential. The most common sites for primary NETs are the gastrointestinal tract (73.7%) and the bronchopulmonary system (25.1%), occurring only in 0.1%-0.4% of the EHBDs. Rarely, preoperative diagnosis can be made. Definitive

diagnosis is made after intraoperative or histopathological evaluation. Almost all NETs formed in the EHBD are well-differentiated. Poorly differentiated neuroendocrine carcinomas (NECs) are very rare (0.19% of EHBD malignancies). NECs are invasive and progressive with an extremely poor prognosis due to early widespread metastases. Most of the cases show painless jaundice with or without itching. However, pain or discomfort in the right-upper quadrant and weight loss may also occur. Since the data for NETs are scarce, gender and age information are unclear, but cases are mostly females aged 37-67 years.

Case: A 61-year-old female patient with complaints of jaundice and itching was admitted to us. Upon arrival, the patient's cholestase enzymes and bilirubin levels were minimally elevated, and a heterogeneous mass of approximately 19x15.5 mm in size, narrowed the lumen in the main HBD significantly, was observed in the imaging. The main bile duct excision and hepaticogegenostomy were performed. The pathology report of the patient, who was discharged without any post-operative complications, revealed NEC in the common hepatic duct containing the right and left hepatic duct, and low-grade dysplasia in the continuation of the common bile duct. No metastasis was found in 9 lymph nodes dissected together.

Conclusion: EHBD neoplasms are rare gastrointestinal tumors, mostly seen as adenocarcinomas, and rarely as NETs. They should be treated just after the diagnosis, as it can progress aggressively if not treated. The primary treatment method is surgery. Therefore, we resectioned our patient. Currently, the patient is still under follow-up and treatment in the medical oncology department.

Keywords: Extrahepatic bile duct tumors, neuroendocrine tumor, jaundice

METASTATİK OMURGA TÜMÖRLERİNDE CERRAHİ TEDAVİ SONUÇLARIMIZ

OUR SURGICAL TREATMENT RESULTS IN METASTATIC SPINAL TUMORS

Alper TABANLI

Univesity of Health Sciences, Izmir Bozyaka Education and Research Hospital, Neurosurgery, Izmir

ORCID: 0000-0002-2378-507X

Giriş: Kemik metastazları meme, prostat, akciğer, böbrek, mesane ile tiroid kanserinde ve diğer hematolojik malignitelerde sık görülen bir olaydır. Kemik metastazları tüm malign kemik lezyonlarının %70-80'ini oluşturur. Kemik, akciğer ve karaciğerden sonra en sık metastaz görülen bölgedir. Bu çalışma ile kliniğimizde 10 yıl içerisinde metastatik omurga tümörü tanısıyla opere edilen hastaları ve hastaların cerrahi tedavi sonuçlarını sunmak istedik.

Gereç ve Yöntem: 2011–2021 yılları arasında metastatik omurga tümörü ön tanısıyla ameliyat edilen olgular retrospektif olarak incelendi. Hastaların demografik özellikleri, şikayetleri, nörolojik muayene bulguları, tümörün yerleşim yerleri, cerrahi girişim şekilleri, patoloji sonuçları, erken cerrahi sonuçlar, hastaların izlem sonuçları ve cerrahi komplikasyonlar incelenmiştir.

Bulgular: Spinal tümör nedeniyle opere edilen hastaların sayısı 57 olup bunların 36'sı erkek, 21'i kadındır. Hastaların yaş ortalaması 59.3'dür. En sık başvuru semptomu sırt ve bel ağrısıdır (%76). En sık görülen nörolojik muayene bulgusu nörolojik kayıptır (%48). Omurgadaki yerleşim yerleri incelendiğinde en sık torakal (%41.2) ve lomber bölgede yerleştikleri görüldü (%32.9). Opere edilen metastatik omurga tümörleri arasında metastazların % 60'ı meme, akciğer veya prostat kaynaklıdır. Meme ve akciğer kanserleri genellikle torakal bölgeye yayılırken, prostat kanserinde ise lomber omurgalara metastaz daha sık görülmektedir.

Sonuç: Bilinen bir kanser hastalığı olan bir hastada meydana gelen veya bir tümör öyküsü olmayan yaşlı bir hastada belirgin hale gelebilen, yavaş ilerleyen, boyun,sırt veya bel ağrısı, aksi ispat edilmedikçe spinal metastaz olarak düşünülmelidir. Metastatik omurga tümörleri erken tanı ve erken cerrahi müdahale gerektiren lezyonlardır.

Anahtar Kelimeler: metastaz, spinal, tümör, tedavi, cerrahi

Introduction: Bone metastases are a common event in breast, prostate, lung, kidney, bladder and thyroid cancers and other hematological malignancies. Bone metastases constitute 70-80% of all malignant bone lesions. It is the most common site of metastasis after bone, lung and liver. With this study, we wanted to present the patients who were operated with the diagnosis of metastatic spine tumor in our clinic within 10 years and the results of the surgical treatment of the patients.

Materials and Methods: Patients who were operated on with the prediagnosis of metastatic spine tumor between 2011 and 2021 were analyzed retrospectively. Demographic characteristics of the patients, complaints, neurological examination findings, tumor localizations, surgical procedures, pathology results, early surgical results, follow-up results of the patients and surgical complications were examined.

Results: The number of patients who were operated for spinal tumor was 57, 36 of them were men and 21 of them were women. The mean age of the patients is 59.3 years. The most common presenting symptom was back and low back pain (76%). The most common neurological examination finding was neurological loss (48%). When the localizations in the spine were examined, it was seen that they were most commonly located in the thoracic (41.2%) and lumbar regions (32.9%). Among operated metastatic spine tumors, 60% of metastases originate from the breast, lung, or prostate. While breast

and lung cancers usually spread to the thoracic region, metastasis to the lumbar spine is more common in prostate cancer.

Conclusion: Gradually progressive neck, back or low back pain that occurs in a patient with a known cancer disease or may become prominent in an elderly patient without a history of tumor should be considered as spinal metastasis unless proven otherwise. Metastatic spine tumors are lesions that require early diagnosis and early surgical intervention.

Keywords: metastasis, spinal, tumor, treatment, surgery

BIBR1532 REGULATES CHROMATIN REMODELING AND ABERRANT EPIGENETIC CHANGES IN MCF-7 BREAST CANCER CELLS

Leila SABOUR TAKANLOU¹

<https://orcid.org/0000-0002-6361-7150>

Maryam SABOUR TAKANLOU¹

<https://orcid.org/0000-0002-1590-4833>

Cigir BIRAY AVCI¹

<https://orcid.org/0000-0001-8251-4520>

¹Department of Medical Biology, Faculty of Medicine, Ege University, Izmir, Turkey.

BACKGROUND & AIMS Breast cancer is one of the cancers in women, in which many factors such as environmental factors, signal molecules, and hormone receptors play a role in the emergence and progression of breast cancer. Telomerase is active in about 90% of cancers but not in normal somatic cells. Therefore, telomerase and telomeres have been targeted for breast cancer therapy and cancer diagnostic research. BIBR1532 is a highly effective hTERT inhibitor. The length of telomeric repeats is dynamically regulated and can be affected by changes in the telomere chromatin structure. Reprogramming of the chromatin landscape is a critical component of the transcriptional response in breast cancer. The modification of chromatin structure is an important regulatory mechanism for many processes such as DNA replication, transcription, and DNA repair, by factors involved in chromatin assembly or remodeling which mediate the internucleosomal spacing of chromatin. Modulation of chromatin is critical for cellular proliferation and it is not surprising that alteration of chromatin structure is observed in breast cancer cells. This study, it was aimed to determine the effect of BIBR-1532 on chromatin remodeling and epigenetic-related genes in MCF-7 and MCF-10A cells compared with the control group.

Methods Cytotoxic effect of BIBR1532 was determined by using WST-1 assay in MCF-7 and MCF-10A cells. To determine the chromatin remodeling and epigenetic-related gene expression changes, total RNA was isolated from cells treated with BIBR1532 and untreated cells as the control group. A reverse transcription procedure was performed for cDNA synthesis, and gene expressions were shown by RT-qPCR.

Results The IC₅₀ doses for the 48th hour of BIBR1532 treatment were detected as 34.59 μ M in MCF-7 and 29.07 μ M in MCF10A. BIBR1532 treatment caused a notable decrease in the expression of SMARCA1, SMARCA4, KDM1A, DNMT1, DNMT3A, HDAC2, HDAC4, HAT1, and PARP1 genes in MCF-7 cells, compared to the control cell line.

Conclusion It is thought that the BIBR-1532 may bring a new approach to the treatment and it may be useful in the treatment of breast cancer with the regulation of chromatin remodeling.

Keywords: chromatin remodeling, Epigenetic, BIBR-1532, Breast Cancer

THE STIEDA PROCESS OF THE TALUS: THE ANATOMICAL KNOWLEDGE AND
CLINICAL SIGNIFICANCE OF AN OVERLOOKED PROTRUSION

Assoc. Prof. Dr. Eren OGUT

¹Bahcesehir University, Faculty of Medicine, Department of Anatomy, Istanbul, Turkey

Orcid: 0000-0003-2506-9883

Med. Faculty Student. Zeynep ASKIN

²Bahcesehir University, Faculty of Medicine, Medical Faculty Student, Istanbul, Turkey

Orcid: 0000-0002-2489-7815.

ABSTRACT

Introduction: The Stieda process (SP) is an extended lateral tubercle of the posterior process of the talus. The SP was observed with distinctive variations, which occur during embryologic development and SP is formed by the fusion of a secondary ossification center at the posterolateral side of the talus, where the fused segment remains more prolonged than the usual profile. Therefore, this study revealed detailed knowledge about the Stieda process (SP) and guided the formation, prevalence, etiopathology, symptoms, differential diagnosis, and treatment.

Materials and Methods: A literature review of databases up to September 2022 was done to provide an overview of the anatomical and clinical aspects of the SP. Out of 3802 publications, only 34 could be included, and most of them were studies on posterior ankle impingement syndrome (PAIS). The occurrence, prevalence, etiopathology, clinical significance, symptoms, differential diagnosis, and treatment methods of SP were investigated based on the literature.

Results: SP is formed by the fusion of a secondary ossification center at the posterolateral side of the talus with an incidence of 12-36.5%. SP usually causes PAIS with swelling, and tenderness, after an injury or trauma during the forced plantar flexion or massive inversion of the foot and leads to contusion, compression, or fracture of the SP.

Conclusion: Lateral ankle radiography and MRI were used as a diagnostic tool for patients with SP who suffering from PAIS. The initial treatment is consisted of reducing inflammation, swelling, pain, and limiting activities. If these methods are insufficient, surgical treatment is performed and SP is resected until the impingement disappears.

Keywords: Stieda process, Stieda fracture, Posterior ankle impingement, Talus, Lateral process

MANDİBULAR KANALIN KLİNİK ANATOMİK ÖZELLİKLERİ

THE CLINICAL ANATOMICAL FEATURES OF THE MANDIBULAR CANAL

Prof.Dr. Gülgiz Hüseynova

İnsan Anatomisi ve Tıp terminolojisi Anabilim Dalı, Azerbaycan Tıp Üniversitesi, Bakü, Azerbaycan

ÖZET

Bilimsel araştırmalara göre küçük ve büyük azı dişlerine karşılık gelen yerlere yapılan diş implantasyon operasyonlarından sonra vakaların %13-20'sinde mandibular kanalda alt alveol sinirinde hasar oluşmaktadır. Çene kemiklerinin ve mandibular kanalın yaş, birey ve cinsellik açısından morfolojik özellikleri, asimetrisi klinik anlamda ve dental operasyonlarında büyük rol oynamaktadır. Bununla bağlantılı olarak araştırmanın amacı farklı yaşlarda mandibular kanalların morfometrik özelliklerini ve asimetrisini belirlemektir. Çalışmada Azerbaycan Tıp Üniversitesi İnsan Anatomisi ve Tıbbi Terminoloji Anabilim Dalı ve "Anatomi Müzesi" koleksiyonunda bulunan insan iskeletlerinin farklı yaşlara ait çene kemiklerinin morfometrisi belirlendi ve diş kaybına dair kanıt elde etmek için Deniz Dental və White Dental klinikte röntgen panorogram ve KT (konus ışın) verileri kullanıldı. Sağ ve sol taraf ölçüleri karşılaştırıldı. Mandibular kanal, konumu ve morfometrisi nedeniyle asimetri özellikler ile karakterize edilir. Diş implantasyonunda bu özellikler dikkate alınmalıdır. Genel - ortak-mürekkep ve tek asimetri belirlendi. Genel asimetri mandibular kanal ile beraber, mental foramene, araştırılan tüm morfometrik ölçüm verilerine aittir. Genel asimetri, aşağıdaki asimetri türlerinin birliğini içerir: kanalın çene tabanına yakın ve uzak konumundan kaynaklanan asimetri; kanalın uzunluğuna göre asimetri; mental deliğin boyutlarına göre asimetri; mental deliğin çene tabanından ve alveolar arkta uzaklığına göre asimetri.

Anahtar kelimeler: Mandibular kanal, Klinik anatomik özellikler, Asimetri

ABSTRACT

According to scientific data, after dental implantation operations performed in places corresponding to premolars and molars, in 13-20% of cases, damage to the lower alveolar nerve occurs in the mandibular canal. The age, individual, genitally morphological features and asymmetry of the mandible and mandibular canal play a major role in clinic and in implant operations. In connection with this, the aim of the research is to determine the morphometric features and asymmetry of the mandibular canals at different ages. In the study, morphometric analysis of mandibular canals of different ages of human skeletons in the collection of the Department of Human Anatomy and Medical Terminology of Azerbaijan Medical University and "Anatomy Museum" was carried out. At the same time, X-ray panoramic and KT (conussive beam) data were used at Deniz Dental and White Dental clinics, where the implant was applied, to obtain evidence of tooth loss. The measurements of the right and left sides were compared. The mandibular canal is characterized by asymmetry features due to its location and morphometry. These features should be considered in dental implantation. General – common and single asymmetry were determined. General asymmetry includes the union of the following types of asymmetry: asymmetry resulting from the location of the mandibular canal in proximal and distal to the base of the mandible; asymmetry relative to the length of the mandibular canal; asymmetry with respect to the dimensions of the mental foramen; asymmetry according to the distance of the mental foramen from the base and alveolar arch of the mandible.

Key words: Mandible, Mandibular canal, Clinical anatomical features, Asymmetry

VESTİBÜLER SİSTEM FİZYOPATOLOJİSİ

VESTIBULAR SYSTEM PHYSIOPATOLOGY

Büşra ARSLAN

KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Odyoloji Bölümü, Konya/Türkiye

ORCID NO: 0000-0003-2141-9137

Doç. Dr. Füsun SUNAR

KTO Karatay Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Konya/Türkiye

ORCID NO: 0000-0002-8746-5921

ÖZET:

Vestibüler sistem proprioseptif sistem ile baş hareketleri sonucunda dengenin sağlanmasında rol oynar. Vestibüler sistem başın hem açısal hem lineer hareketlerini algılamak için gelişmiş bir duyuşal sistemdir. Başın açısal hareketlerine semisirküler kanallar duyarlıdır. Başın hareketi ile birlikte içerisinde bulunan endolenf sıvısı hareketlenir ve kupulada defleksiyona neden olur. Baş hareketleri sonucunda mebranöz labirent kupulaya doğru hareket eder. Kupulada bulunan silya kinosilyuma doğru eğildiğinde K kanalları açılır ve hücre depolarize olur. Depolarize olan hücrenin Ca kanalları açılır ve sinaptik aralığa NT (glutamat) salınımı gerçekleşir. Afferent sinirlerin uyarılmasıyla da santral sinir sistemine uyarı gider. Başın lineer hareketlerine ise otolitik organlar duyarlıdır. Vestibüler sistemin en önemli görevlerinden biri dengenin sağlanmasıdır. Bununla birlikte ani baş hareketleri esnasında görsel netliğin sağlanmasında, postural duruşun düzenlenmesinde, kas tonusunun ayarlanmasında ve otonomik reflekslerin sağlanmasında da görev alır. Vestibüler sistemde meydana gelen patolojiler enfeksiyon, yaralanma veya yaşlanma gibi pek çok sebebe bağlı olarak ortaya çıkabilen sağlık sorunlarıdır. Bu da denge sisteminin bozulmasına yol açmaktadır. Vestibüler sistemin bozulması hastaların günlük aktivitelerini büyük ölçüde etkilemektedir. Bu bozukluğun etiyolojileri multidisipliner çalışmalar sonucunda belirlenebilmektedir. Vestibüler bozukluğa yol açan hastalıklar bazen şiddetli baş dönmesi veya denge kaybı olarak kendini gösterir. Bazı hastalıklarda da bulantı, kusma, kulakta dolgunluk hissi, işitmede azalma, tinnitus, gözlerde kararma ve bayılma hissi gibi şikâyetler de eşlik edebilir. Vestibüler patolojilerin tanısında, hastalık öyküsü çok önemlidir. Bu patolojilere eşlik eden vertigo bir hastalık değil, hastalık belirtisi olduğundan hissedilen baş dönmesinin özelliğinin detaylı anlatılması uygun tanıya götürmektedir. Bu sistemin bozulmasıyla ortaya çıkan vertigonun periferik ya da santral kökenli olup olmadığı değerlendirilir. Bu derlemede periferik kökenli vertigo türleri değerlendirilmiştir. Periferik kökenli vertigolar; benign paroksizmal pozisyonel vertigo, meniere, semisirküler kanal dehisansı, labirentit ve perilenf fistülüdür. Bu derleme makale için yaklaşık 40 makale gözden geçirilmiştir. Vestibüler sistemin fizyolojisi, vestibüler sistemin patolojilerinde görülen genel semptomları, ayırıcı tanı testleri ve sonuçları değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Vestibüler sistem, vestibüler patoloji, vertigo

ABSTRACT:

The vestibular system and the proprioceptive system play a role in maintaining balance as a result of head movements. The vestibular system is an advanced sensory system for sensing both angular and linear movements of the head. The semicircular canals are sensitive to angular movements of the head. With the movement of the head, the endolymph fluid in it is mobilized and causes deflection of the cupula. As a result of head movements, the membranous labyrinth moves towards the cupula. When the cilia in the cupula bend towards the kinocilium, the K channels open and the cell depolarizes. Ca channels of the depolarized cell are opened and NT (glutamate) is released into the synaptic gap. With the stimulation of the afferent nerves, the central nervous system is stimulated. Otolitic organs are sensitive to linear movements of the head. One of the most important tasks of the vestibular system is to maintain balance. In addition, it also plays a role in providing visual clarity during sudden head movements, regulating postural posture, adjusting muscle tone and providing autonomic reflexes. Pathologies occurring in the vestibular system are health problems that may occur due to many reasons such as infection, injury or aging. This leads to disruption of the balance system. Disruption of the vestibular system greatly affects the daily activities of patients. The etiologies of this disorder can be determined as a result of multidisciplinary studies. Diseases that cause vestibular dysfunction sometimes manifest as severe dizziness or loss of balance. In some diseases, complaints such as nausea, vomiting, a feeling of fullness in the ear, decreased hearing, tinnitus, darkening in the eyes and fainting may accompany. The history of the disease is very important in the diagnosis of vestibular pathologies. Since the vertigo accompanying these pathologies is not a disease, but a symptom of the disease, detailed description of the feature of the dizziness that is felt leads to an appropriate diagnosis. It is evaluated whether the vertigo that occurs with the disruption of this system is of peripheral or central origin. Peripheral vertigo types were evaluated in this review. Peripheral vertigo; benign paroxysmal positional vertigo, meniere, semicircular canal dehiscence, labyrinthitis and perilymph fistula. About 40 articles were reviewed for this review article. The physiology of the vestibular system, the general symptoms seen in the pathologies of the vestibular system, differential diagnosis tests and results were evaluated.

Key words: Vestibular system, vestibular pathology, vertigo

GENEL ANESTEZİ ALTINDA TORTİKOLİS GELİŞEN HASTADA ANESTEZİ
YÖNETİMİ: BİR OLGU SUNUMU

ANESTHESIA MANAGEMENT IN A PATIENT DEVELOPING TORTICOLLIS UNDER
GENERAL ANESTHESIA: A CASE REPORT

Jülide SAYIN KART

Orchid ID: 0000-0002-7848-3685

SBÜ Kartal Dr. Lütü Kırdar Şehir Hastanesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Giriş:

Tortikollis; sternokleidomastoid(SKM) kasın gerilmesi sonucu yüz ve çenenin kontralateral yöne rotasyonu ve başın ipsilateral kasılmasıyla karakterize klinik bir tablodur(1). Etiyolojisi halen kesin olarak aydınlatılamamıştır. Zor havayolu nedenleri arasında yer almaktadır.

Olgu:

Özgeçmişinde bilinen ek hastalık ve operasyon öyküsü olmayan 38 yaşında erkek hasta,

geçmeyen burun tıkanıklığı şikayeti ile Kulak Burun Boğaz (KBB) Kliniği'ne başvurmuştur. Yapılan tetkik ve muayeneler sonucunda septum deviasyonu ve konka hipertrofisi teşhisi konularak operasyon planlanmıştır.

Preoperatif anestezi değerlendirmesinde laboratuvar tetkikleri normal, ağız açıklığı 5cm ve boyun hareketleri yeterli, mallampati I, ASAİ olarak değerlendirilmiştir.

Anestezi induksiyonu intravenöz propofol 2 mg/kg, fentanil 4 mcg/kg ve rokiüronyum 0,6 mg/kg uygulandıktan hemen sonra hastada tortikollis gelişmiştir(fotoğraf-1). Maske ventilasyonda zorlanılan hastaya omuz altına destekler konularak ventilasyonu sağlanıp hızla videolarinoskopi eşliğinde 7.5 numaralı spiralli entübasyon tüpü ile ilk denemede entübe edilmiştir. Soygeçmişinde de tortikollis öyküsü olmayan hastanın operasyonu kompplikasyonsuz 45 dakikada tamamlanmıştır. Nöromusküler bloğun geri döndürülmesinde sugammadex 2 mg/kg uygulanıp, 4.dakikada hastanın tortikollis görüntüsü düzelerek ekstübe edilmiştir. Postoperatif dönemde servis takibi ardından 3. gününde şifa ile taburcu edilmiştir.

Tartışma:

Tortikollis; öngörülen zor havayolu nedenleri arasındadır. Maske ventilasyonu ve entübasyonda güçlük yaşanabilmektedir. Tortikollisin ayırıcı tanısında konjenital tortikollis, spazmodik tortikollis, ekstrapiramidal lezyonlar, SKM kas içerisine kanama, servikal spinal enfeksiyonlar, servikal adenit, siringomiyeli, çocukluk çağı serebellar tümörler ve travmaya bağlı nedenler düşünülmelidir (2). Spazmodik tortikollis olarak da bilinen servikal distoni, erişkin başlangıçlı en yaygın erişkin başlangıçlı fokal distonilerden biridir. Sıklığı, 5-30/100.000 kişi arasında değişmektedir (3,4). Genel olarak iyi huylu olmasına rağmen, anestezi esnasında öngörülemeyen zor havayolu yönetimi adına hayati risk taşıyabilir.

Vakamızda operasyon öncesinde herhangi bir tortikollis öyküsü olmamakla beraber anestezi induksiyonunu takiben hastada tortikollis gelişmiş ve nöromusküler blokaj ortadan kalktığına hasta tekrar normal görünüme dönmüştür. Bu tür servikal distoni vakalarının her zaman karşımıza çıkabileceği; zor ventilasyon ve entübasyon stratejileri bu hastalarda akılda tutulmalıdır.

Anahtar kelimeler: tortikollis, zor havayolu yönetimi, servikal distoni

Introduction:

Torticollis is a clinical diagnosis that occurs with contralateral orientation of the face and chin and ipsilateral bowing of the head as a result of stretching of the sternocleidomastoid (SCM) muscle. Its etiology is still not fully clarified and it is one of the reasons for difficult airway.

Case:

A 38-year-old male patient with no known history of additional disease or operation, to the Ear Nose and Throat (ENT) Clinic with the complaint of persistent nasal congestion, has applied. As a result of the examinations, septum deviation and turbinate

The operation was planned with the diagnosis of hypertrophy. In the preoperative anesthesia evaluation, laboratory tests were normal, mouth opening was 5 cm, neck movements were adequate and mallampati-I was evaluated as ASA-I. Torticollis developed in the patient immediately after induction of anesthesia after intravenous administration of propofol 2 mg/kg, fentanyl 4 mcg/kg and rocuronium 0.6 mg/kg (Photograph-1). The patient, who had difficulty in mask ventilation, was ventilated by placing supports under the shoulder, and he was quickly intubated in the first attempt with a 7.5 spiral intubation tube accompanied by videolaryngoscopy. The operation of the patient, who did not have a family history of torticollis, was completed in 45 minutes without complications. To reverse the neuromuscular block, sugammadex was administered at 2 mg/kg, and the patient was extubated after his torticollis appearance improved in the 4th minute. He was discharged with good recovery on the third day after the service follow-up in the postoperative period.

Discussion:

Torticollis is among the predicted difficult airway causes. Difficulty may be experienced in mask ventilation and intubation. In the differential diagnosis of torticollis, congenital torticollis, spasmodic torticollis, extrapyramidal lesions, bleeding into the SCM muscle, cervical spinal infections, cervical adenitis, syringomyelia, childhood cerebellar tumors, and trauma-related causes should be considered (2). Cervical dystonia, also known as spasmodic torticollis, is one of the most common adult-onset focal dystonias. Its frequency varies between 5-30/100.000 people (3,4). Although generally benign, it can be life-threatening for the unpredictable difficult airway management during anesthesia.

In our case, although there was no history of torticollis before the operation, after anesthesia induction, the patient developed torticollis and returned to normal appearance when the neuromuscular blockade was removed. Such cases of cervical dystonia can always be encountered; Difficult ventilation and intubation strategies should be kept in mind in these patients.

Key words: torticollis, difficult airway management, cervical dystonia

BAŞ BOYUN BÖLGESİNDE GÖRÜLEN PİYOJENİK GRANÜLOMLAR

PYOGENIC GRANULOMAS OF HEAD AND NECK

SERAP BULUT ÇÖBDEN

Kayseri Şehir Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Kliniği

ORCID: 0000-0002-4471-1934

Yunus KANTEKİN

Kayseri Şehir Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Kliniği

ORCID: 0000-0003-4332-725X

Altan KAYA

Kayseri Şehir Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Kliniği

ORCID: 0000-0001-8918-9054

ÖZET

Giriş: Piyojenik granülom, cilt ve mukozaların sık görülen olarak edinilmiş hemorajik iyi huylu vasküler bir lezyondur. Kliniğimizde 10 yıllık bir süre boyunca piyojenik granülom vakalarının klinik retrospektif analizi yapılmıştır.

Materyal- Metod: 2004 ile 2022 yılları arasında Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kayseri Şehir Hastanesi Kulak Burun Boğaz kliniğinde piyojenik granülom tanısı almış ve tedavisi yapılmış olan hastalar çalışmaya dahil edildi. Patolojik olarak teşhis edilmiş 67 hastanın yaş, cinsiyet, etkilenen bölge, lezyonun boyutu bakımından değerlendirilmeleri yapıldı.

Sonuçlar: Görülme oranı kadınlarda %44,8 iken erkeklerde %55,2 idi. Yaş ortalaması 39,09 olup hastaların yaşları 6- 88 arasında idi. Yaşa göre dağılıma bakıldığında en sık 10-20 yaş aralığında olduğu gözlemlendi (%28.4). Baş ve boyun bölgesinde en sık etkilenen bölge 32,8 oranı ile dudak olup bunu %29,9 ile burun bölgesi takip etmekte idi. Tümör boyutu ise 1mm ile 80 mm arasında değişmekte olup ortalama 12,34mm idi. Nüks sadece 1 hastada görüldü.

Sonuç olarak piyojenik granülomlar vucutta en sık baş boyun bölgesinde yerleşmekte olup bu bölgede de en sık dudakta görülür. Nüks potansiyeli düşük iyi huylu tümörlerdir ve tedavide total rezeksiyon yeterlidir.

Anahtar Kelimeler: piyojenik granülom, baş ve boyun, benign lezyon

Introduction: Pyogenic granuloma is a common acquired hemorrhagic benign vascular lesion of the skin and mucous membranes. A clinical retrospective analysis of pyogenic granuloma cases over a 10-year period was performed in our clinic.

Material-Method: Patients who were diagnosed with pyogenic granuloma and treated in the Department of Otorhinolaryngology of Health Sciences University, Kayseri City Hospital between 2004 and 2022 were included in the study. 67 patients diagnosed pathologically were evaluated in terms of age, gender, affected area, and size of the lesion.

Results: While the incidence rate was 44.8% in women, it was 55.2% in men. The mean age was 39.09, and the patients ages ranged from 6 to 88 years. Considering the distribution by age, it was observed that the most common age group was 10-20 years (28.4%). The most frequently affected area in the head and neck region was the lip with a rate of 32.8%, followed by the nose area with a rate of 29.9%. Tumor size ranged from 1mm to 80mm, with an average of 12.34mm. Recurrence was seen in only 1 patient.

As a result, pyogenic granulomas are most commonly located in the head and neck region of the body and are most frequently seen on the lips in this region. They are benign tumors with low recurrence potential and total resection is sufficient for treatment.

Key words: pyogenic granuloma, head and neck, benign lesion

RENAL TÜMÖR GÖRÜNTÜLEMESİNDE TANISAL BİR ZORLUK: ONKOSİTOM

A DIAGNOSTIC CHALLENGE IN RENAL TUMOR IMAGING: ONCOCYTOMA

Uzman Dr. Abdullah Enes ATAŞ

Konya Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Karatay, Konya.

ORCID NO: 0000-0001-6623-3024

ÖZET

Renal tümörlerin tanısal görüntülemesinde kesitsel görüntüleme yaygın olarak kullanılmaktadır. Kitle lezyonlarının solid ve kistik natürü belirlenir. Kontrastlanma paterni ve ayırıcı tanısal özellikleri radyolojik olarak ortaya konur. Bosniak sınıflaması halen güncel pratikte kullanılmaktadır. Renal tümörlerin çoğunluğu renal hücre karsinom olsa da diğer benign tümörlerle radyolojik bulgular karışabilmektedir. Özellikle kontrastlanma gösteren solid görünümlü benign tümörler radyologa zorluk çıkartabilmektedir.

Renal onkositomlar genellikle asemptomatiktir. Birt-Hogg-Dube sendromu ve tuberoskleroz ile ilişkili olarak ortaya çıkabilir. Kesitsel görüntülemede insidental olarak saptanabilir. Boyutu arttıkça heterojen atenuasyona sahip olur. Genellikle tipik tekerlek görünümü ve santral skar ile ayırt edilir. Ancak kontrastlı serilerde yoğun kontrast tutması nedeniyle renal hücreli karsinomdan ayırt edilmesi zordur. Bu nedenle olgulara eksizyon ile tanı konur.

Biz bu bildiride renal tümör görüntülemesinde onkositom tanısını göz önünde bulundurarak oluşabilecek tanısal zorlukları ve radyolojik ayırıcı tanıya yaklaşımı tartışacağız.

Anahtar Kelimeler: Böbrek neoplazmları, Renal hücreli karsinom, Renal onkositom, Bilgisayarlı tomografi, Manyetik rezonans görüntüleme.

ABSTRACT

When diagnosing renal tumors, cross-sectional imaging is frequently used. It is assessed whether the mass lesions are solid or cystic. Radiological examination reveals the differential diagnostic features and enhancement pattern. Currently, the Bosniak categorization is still in use. Radiological features can be mistaken for other benign tumors even though renal cell carcinomas are the majority of renal cancers. Radiologists may have difficulties with benign tumors that appear solid and have contrast enhancement.

Renal oncocytomas are usually asymptomatic. It can be detected incidentally on cross-sectional imaging. It could happen along with tuberous sclerosis and the Birt-Hogg-Dube syndrome. Cross-sectional imaging can unintentionally find it. It has heterogeneous attenuation as it becomes larger. It can usually be identified by the central scar and spoke wheel pattern. However, it is difficult to distinguish from renal cell carcinoma due to intense contrast enhancement in contrast-enhanced series. Therefore, the cases are diagnosed by excision. In this presentation, we will discuss the diagnostic difficulties that may occur by considering the diagnosis of oncocytoma in renal tumor imaging and the approach to radiological differential diagnosis.

Keywords: Kidney neoplasms, Renal cell carcinoma, Renal oncocytoma, Computed tomography, Magnetic resonance imaging.

YOĞUNBAKIM HASTALARINDA RAHATLATICI ÖZELLİKTE MÜZİK DİNLETMENİN
AĞRI VE VİTAL BULGULAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

THE EFFECT OF LISTENING TO RELAXING MUSIC ON PAIN AND VITAL SIGNS IN
INTENSIVE CARE PATIENTS

Sevda TUFAN

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO, Yaşlı Bakım Prog. Önlisans Öğrenci

Fatma HASTAOĞLU

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO, Yaşlı Bakım Prog.

İrem DEMİR

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO, Yaşlı Bakım Prog. Önlisans Öğrenci

ÖZET

Giriş ve Amaç: Çalışmada amaç, müzik terapinin yoğunbakım hastalarının ağrı ve vital bulguları üzerine etkisini belirlemektir.

Gereç ve Yöntem: Girişimsel olarak planlanan çalışma, gereken izinler alınarak Eylül-Aralık 2022 tarihleri arasında 63 hasta ile gerçekleştirilmiştir. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Dahiliye Yoğunbakım Ünitesi'nde yatan hastalara, her 4 saatte bir 30 dk müzik dinletilmiştir. Seçilen müzik klasik müzik türüdür. Müzik dinletmeden önce ve sonra alınan vital bulgular karşılaştırılmıştır. Verilerin analizi SPSS programında ANOVA, post-hoc, pearson korelasyon analiz testleri kullanılarak yapılmış ve %95 güven aralığında, yanılma payı %5 olarak belirlenmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan hastaların yaş ortalamaları 67.74 ± 13.25 olarak belirlenirken, hastaların %41.3'ü kadın, %58.7'si erkek hastalardan oluşmuştur. Hastaların aktivite öncesi %76.2'sinde ağrı varken, aktivite sonrası ağrısı olan hasta yüzdesi %34.9'a inmiştir. Hastalardaki SKB (Sistolik Kan Basıncı) ortalaması aktivite öncesi 117.30 ± 15.95 iken, aktivite sonrası 115.54 ± 14.52 ve DKB (Diastolik kan basıncı) ortalaması ise aktivite öncesi 71.30 ± 10.78 , aktivite sonrası da 70.88 ± 9.74 olduğu görülmüştür. Nabız ortalamaları da aktivite öncesi 94.85 ± 16.74 iken, aktivite sonrası 92.95 ± 15.16 olarak ölçülmüştür. Buna göre, hastalara dinletilen müziğin, hem ağrı hem de vital bulgular üzerinde anlamlı ölçüde etkili olduğu ve müzik uygulamasının hastalardaki ağrıyı azalttığı, bunun yanı sıra vital bulgularda da olumlu etki yarattığı görülmektedir.

Sonuç: Araştırma sonucunda, yoğunbakımlarda hastalara müzik dinletilmesi uygulaması önerilebilir. Müzik dinletmenin, özellikle hastaları sakinleştirici müzikler dinletmenin, hastalar üzerinde olumlu etki yarattığı ve ağrı başta olmak üzere, diğer tüm vitallerinde belirgin iyileşmeler gösterdiği tespit edilmiştir. Farklı yoğunbakım birimlerinde, farklı uygulama süreleriyle çalışma tekrarlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Yoğunbakım, Müzikterapi, Hasta, Ağrı, Vital

ABSTRACT

Objectives: Introduction and Aim: The aim of the study is to determine the effect of music therapy on pain and vital signs of intensive care patients.

Materials and Methods: The study, which was planned as an interventional study, was carried out with 63 patients between September and December 2022, after obtaining the necessary permissions. Patients in the Internal Medicine Intensive Care Unit of Sivas Cumhuriyet University Research and Practice Hospital were listened to music for 30 minutes every 4 hours. The music chosen is classical music genre. Vital signs taken before and after listening to music were compared. The analysis of the data was made using ANOVA, post-hoc, and pearson correlation analysis tests in the SPSS program, and the margin of error was determined as 5% with a confidence interval of 95%.

Results: While the mean age of the patients participating in the study was determined as 67.74 ± 13.25 , 41.3% of the patients were female and 58.7% were male. While 76.2% of the patients had pain before activity, the percentage of patients with pain after activity decreased to 34.9%. While the mean SBP (Systolic Blood Pressure) of the patients was 117.30 ± 15.95 before the activity, it was 115.54 ± 14.52 after the activity, and the mean DBP (Diastolic blood pressure) was 71.30 ± 10.78 before the activity and 70.88 ± 9.74 after the activity. While the mean heart rate was 94.85 ± 16.74 before the activity, it was measured as 92.95 ± 15.16 after the activity. Accordingly, it is seen that the music played to the patients has a significant effect on both pain and vital signs, and the application of music reduces the pain in the patients, as well as has a positive effect on vital signs.

Conclusion: As a result of the research, it can be recommended to listen to music for patients in intensive care units. It has been determined that listening to music, especially soothing music to patients, has a positive effect on patients and shows significant improvements in all other vitals, especially pain. In different intensive care units, the study can be repeated with different application times.

Keywords: Intensive Care, Musictherapy, Patient, Pain, Vital

YOĞUN BAKIM SERVİSİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN KALİTE ALGISININ
DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF QUALITY PERCEPTION OF NURSES WORKING IN INTENSIVE CARE
SERVICE

Gülşen TOPAKTAŞ

Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eğitim ve Sertifikasyon Dairesi Başkanlığı,

ORCID NO: 0000-0001-8825-6737

ÖZET

Bu araştırmada, Yoğun Bakım Derneği tarafından 09-12 Kasım 2022 tarihinde düzenlenen kongreye katılan ve yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin kalite algılarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma tanımlayıcı ve kesitsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini, yoğun bakım hemşirelik derneği tarafından koordine edilen kongreye katılan ve yoğun bakımda aktif olarak görev alan yoğun bakım hemşireler oluşturmaktadır. Araştırma verileri, yüz yüze yapılmış anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durum vb. bireysel özelliklerini sorgulayan “Demografik Bilgi Formu” ve sağlıkta kalite algılarını ölçen “Sağlıkta Kalite Algısı Anketi” kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve karşılaştırmalı analizler kullanılmıştır. Araştırmaya Yoğun Bakım Servisinde yoğun bakım hemşiresi olarak aktif olarak çalışan 102 kişi katılmıştır. Çalışmaya katılan hemşirelerin %79.4’ü (81) kadın, % 63,7 (65)’i bekar ve %76.5’i (78) çocuksuz, %82,4’ü (84) lisans mezunu oluşturmaktadır. Kurumda çalışma sürelerine bakıldığında % 63.7’sinin (65) 4 yıldan daha az çalıştığı, % 62.7’sinin (64) 5 yıldan daha az süredir yoğun bakımda çalıştığı tespit edilmiştir. Yaş gruplarına bakıldığında %58.8’inin (60) 25-30 yaş aralığında olduğu bulunmuştur. Çalışanların % 61,8’i (63) çalıştığı ortamdan memnun olduğunu ifade etmiştir. Ölçek boyutlarına bakıldığında Cronbach’s Alpha değeri en yüksek olan boyutun 0,977 ile hasta yararı boyutunun olduğu, 0,948 Cronbach’s Alpha değeri en düşük olanın ise Ölçme ve Değerlendirme boyutunun olduğu tespit edilmiştir. Çalışmamızda “Kalite Çalışmalarının Yararı” alt boyutu olan hasta yararı boyutunun ortalaması diğer boyutlara göre yüksek bulunmuştur. Kalite uygulamalarının yapılmasında hastaların daha kaliteli sağlık hizmetine erişiminin sağlanacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kalite, kalite algısı, yoğun bakım hemşireliğinde kalite algısı ölçeği

It was aimed to evaluate the quality perceptions of nurses which were worked in intensive care units and participated in the congress organized by the Intensive Care Association on 09-12 November 2022 and to evaluate whether there is a difference according to quality dimensions in this study. This research is a descriptive and cross-sectional study. The universe of the research consisted of 102 intensive care nurses who participated in the congress, which was coordinated by the intensive care nursing association. They also worked actively in the intensive care unit in different hospitals, Türkiye. The data of the study were collected by face to face questionnaire method. It was used Demographic Information Form that questions individual characteristics and the Quality Perception Questionnaire in Healthcare that measures the perceptions of the quality in healthcare. It was used descriptive and comparative method in order to analyze the data. 102 nurses who have worked actively in intensive care unit participated in this study. Of them 79.4% (81) were women, 63.7% (65) were single, 76.5% (78) were childless, 82.4% (84) were undergraduate graduates. It was determined that 63.7% (65) of them worked less than 4 years in the hospital, 62.7% (64) of participant worked in the intensive care unit for less than 5 years and 58.8% (60) were between the ages of 25-30. Considering the scale dimensions, it was determined that the dimension with the highest Cronbach's Alpha value was the

patient benefit dimension with 0.977, and the dimension with the lowest Cronbach's Alpha value of 0.948 was the measurement and evaluation dimension. In our study, the average of the patient benefit dimension, which is the sub-dimension of "The Benefit of Quality Studies", was found to be higher than the other dimensions. It has been concluded that when quality applications are made, patients will be able to access better quality health care services.

Keywords: Quality, Quality perception, Intensive Care Nursing quality perception scale.

HEMŞİRELİK BAKIMINDA BİLİNÇLİ FARKINDALIK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

DEVELOPMENT OF THE MINDFULNESS IN THE NURSING CARE SCALE

Öğr. Gör. Dr. Mükerrer KABATAŞ YILDIZ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu,
Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü, Yaşlı Bakım Programı, Samsun
ORCID: 0000-0002-7598-162X

Dr. Öğr. Üyesi Oya Sevcan ORAK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Samsun
ORCID: 0000-0002-7499-5077

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül SARIOĞLU KEMER

Trabzon Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu,
Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Trabzon
ORCID: 0000-0001-9882-3301

ÖZET

Bilinçli farkındalık (Mindfulness) kökeni doğu geleneklerine dayanan bir dikkat yönlendirme şeklidir. Bilinçli farkındalık mevcut anı, hem bilinçli bir akıl hem de açık, sevgi ve şefkat dolu bir kalple algılamaktır. Hemşirelik mesleği bilinçli farkındalığın en üst seviyede olması gereken meslekler grubundadır. Hemşireler hem hastalarını gözlemleyerek, hem de hasta ve hasta yakınlarıyla görüşerek, onların sorunlarını, gereksinimlerini, yeterliliklerini ve çevreleriyle uyum düzeylerini değerlendirerek bakım verir. Bu çalışma bakım sürecinde hemşirelerin bilinçli farkındalık düzeylerini tutarlı ve geçerli şekilde belirlemeyi sağlayan bir ölçek geliştirmeyi amaçlamıştır. Metodolojik olarak gerçekleştirilen bu çalışmada veriler, Bireysel Bilgi Formu ve Hemşirelik Bakımında Bilinçli Farkındalık Ölçeği kullanılarak Türkiye'nin kuzeyindeki bir üniversite hastanesinde görev yapan 481 hemşireden toplanmıştır. Daha sonra veri tabanı; açıklayıcı faktör analizinde kullanılmak üzere 250 hemşire ve doğrulayıcı faktör analizinde kullanılmak üzere 231 hemşireden oluşmak üzere iki parçaya bölünmüştür. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzdeler, kapsam geçerliği, madde analizleri, yapı geçerliği ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Araştırmada Hemşirelik Bakımında Bilinçli Farkındalık Ölçeğinin tek boyut ve 16 maddeden oluşan bir yapıda olduğu belirlenmiştir. Açıklayıcı faktör analizinde maddelerin faktör yüklerinin 0.453-0.684, doğrulayıcı faktör analizinde ölçeğin uyum indeks değerlerinin $\chi^2/df= 1.980$, RMSEA = 0.06, CFI = 0.92, GFI = 0.92, AGFI = 0.88, IFI = 0.92 ve TLI = 0.91 olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0.87, CR değeri 0.87 ve AVE değeri 0.63 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirliğinde iki ölçüm puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamış ve ölçümlerin istatistik olarak ilişkili olduğu tespit edilmiştir (ICC=0.873; $p<0.001$).

Araştırma sonucuna göre Hemşirelik Bakımında Bilinçli Farkındalık Ölçeği geçerli, güvenilir, zaman göre tutarlı ölçümler yapan bir ölçüm aracıdır. Hemşirelerin bakım sürecinde bilinçli farkındalık düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılabilir. Ölçekten alınan puanın yüksek olması hemşirelerin bakımda bilinçli farkındalık düzeylerinin yüksekliğini ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilinçli Farkındalık, Hemşirelik Bakımı, Geçerlik, Güvenirlilik

ABSTRACT

Based on eastern traditions, mindfulness is a method of focusing attention. The practice of mindfulness involves observing the present moment with an alert mind and a receptive, compassionate heart. One of the occupations where mindfulness needs to be at its maximum degree is nursing. Nurses provide care by monitoring their patients and conducting interviews with patients and their family members to assess their problems, needs, abilities, and degree of environmental harmony. This study aims to create a scale to assess nurses' levels of mindfulness in the care process in a reliable and consistent manner. For this methodological study, A Personal Information Form and the Mindfulness in Nursing Care Scale were used to collect data from 481 nurses working in a university hospital in the north of Turkey. The database was then split into two groups: 250 nurses were involved in the exploratory factor analysis, and 231 nurses were involved in the confirmatory factor analysis. In the evaluation of the data, numbers, percentages, content validity, item analyses, construct validity, and reliability analyses were used. In the study, it was determined that the Mindfulness in Nursing Care Scale had a structure consisting of a single dimension and 16 items.

In the exploratory factor analysis, the factor loads of the items were 0.453-0.684, and the fit index values of the scale were $\chi^2/df= 1.980$, RMSEA = 0.06, CFI = 0.92, GFI = 0.92, AGFI = 0.88, IFI = 0.92 and TLI = 0.91 in the confirmatory factor analysis. The Cronbach Alpha value of the scale was found to be 0.87, the CR value was 0.87, and the AVE value was 0.63. In the test-retest reliability of the scale, no significant difference was found between the two measurement scores, and the measurements were found to be statistically related (ICC=0.873; $p<0.001$). Based on these results, it is concluded that the Mindfulness in Nursing Care Scale is valid, reliable, and consistent over time. The scale can be used to determine the level of mindfulness of nurses in the care process, and a high score indicates a high level of mindfulness of nurses in care.

Keywords: Mindfulness, Nursing Care, Validity, Reliability

AKILCI DUYGUSAL DAVRANIŞÇI TERAPİ VE RUH SAĞLIĞI

RATIONAL EMOTIVE BEHAVIORAL THERAPY AND MENTAL HEALTH

Sevda UZUN

Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gümüşhane, TÜRKİYE

<https://orcid.org/0000-0002-5954-717X>

Esmâ ÖZMAYA

Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Karaman, TÜRKİYE

<https://orcid.org/0000-0003-0932-4012>

ÖZET

Akılcı duygusal davranışçı terapi irrasyonel inançlar, duygusal sıkıntının merkezi faktörleri olarak kabul edilir, bu nedenle, işlevsel olmayan duyguları ve uyumsuz davranışları işlevsel ve uyarlanabilir olanlara dönüştürmek amacıyla, *irrasyonel inançları rasyonel inançlara dönüştürmeye* odaklanır. Rasyonel ve irrasyonel inançlar, eğer gerçekten birer şema iseler, bir kişinin gerçeklikle ilgili inşa edilmiş kavramlarını ve bu gerçekliğe davranışsal tepkilerini temsil eden karmaşık yapılardır. Bu nedenle, duygular, rasyonel ve irrasyonel inançların (sıcak bilişler) aracılık ettiği, bir durumu motivasyonla ilgili ve motivasyonla uyumsuz bulan soğuk bilişlerin bir sonucu olarak ortaya çıkar. Akılcı Duygusal Davranış Terapisi, merkezine irrasyonel ve rasyonel inançları yerleştirerek kendisini diğer bilişsel-davranışçı yaklaşımlardan ayırır. Rasyonel inançlar, esnek, aşırı olmayan ve mantıklı (yani, gerçeklikle tutarlı) olan inançlar olarak tanımlanırken, irrasyonel inançlar, katı, aşırı ve mantıksız (yani, gerçeklikle tutarsız) olarak tanımlanır. Albert Ellis tarafından geliştirilen rasyonel duygusal davranış terapisi, insan davranışı modifikasyonunda daha fazla dikkat çekiyor. ADDT, 1950'lerde Dr Albert Ellis tarafından psikanalizin zayıflığına değinmek için geliştirildi. ADDT, olumsuz ve akılcı olmayan inançları azaltmayı amaçlayan bir terapi. Bunu yaparken ADDT, irrasyonel ve rasyonel inanç sistemlerini açıklığa kavuşturmaya çalışır ve yaramazlık, kötü muamele, başarısızlık ve belirsizliklere tepki olarak insanların olumsuz bir değer veya inanç sistemiyle yanıt verebileceği her türlü eğilimin olduğunu öğütler. Bu nedenle, irrasyonel inançların olumsuz değer sistemlerine, duygulara ve olumsuz davranışlara yol açtığını belirtmekte fayda vardır. Sonuç olarak, ADDT, irrasyonel inançların ve değer sistemlerinin azaltılması için uygundur ve bu nedenle rasyonaliteye yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akılcı duygusal davranışçı terapi, ruh sağlığı, davranışçı terapi

ABSTRACT

Rational emotive behavioral therapy irrational beliefs are considered to be the central factors of emotional distress, therefore, it focuses on transforming irrational beliefs into rational beliefs, with the aim of transforming dysfunctional emotions and maladaptive behaviors into functional and adaptive ones. Rational and irrational beliefs, if they are really schemes, are complex constructions that represent a person's constructed concepts about reality and his behavioral reactions to this reality. Thus, emotions arise as a result of cold cognitions mediated by rational and irrational beliefs (hot cognitions), which find a situation related to motivation and incompatible with motivation. Rational Emotive Behavior Therapy distinguishes itself from other cognitive-behavioral approaches by placing

irrational and rational beliefs at its center. Rational beliefs are defined as beliefs that are flexible, non-extreme, and logical (i.e., consistent with reality), while irrational beliefs are defined as rigid, extreme, and irrational (i.e., inconsistent with reality). Rational emotive behavior therapy, developed by Albert Ellis, is gaining more attention in the modification of human behavior. AADDT was developed in the 1950s by Dr. Albert Ellis to address the weakness of psychoanalysis. AADDT is a therapy aimed at reducing negative and irrational beliefs. In doing so, AADDT tries to clarify irrational and rational belief systems and advises that there are all kinds of tendencies that people can respond to with a negative value or belief system in response to misbehavior, mistreatment, failures and uncertainties. Therefore, it is worth noting that irrational beliefs lead to negative value systems, emotions and negative behavior. As a result, AADDT is suitable for the reduction of irrational beliefs and value systems, and therefore helps in rationality.

Keywords: Rational emotive behavioral therapy, mental health, behavioral therapy

ANOREKSİYA NERVOZA VE PSİKOTERAPOTİK YAKLAŞIM

ANOREXIA NERVOSA AND PSYCHOTHERAPOTIC APPROACH

Esmâ ÖZMAYA

Dr.Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Karaman, TÜRKİYE

ORCID ID:<https://orcid.org/0000-0003-0932-4012>

Sevda UZUN

Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gümüşhane, TÜRKİYE

ORCID ID:<https://orcid.org/0000-0002-5954-717X>

ÖZET

Yeme bozuklukları bireyin yeme tutumlarındaki ve kendine yönelik beden algısındaki değişikliklerle ilerleyen; bireyi fiziksel, psikolojik ve sosyal olarak etkileyen bir ruhsal bozukluktur. Anoreksiya nervosa DSM-V te yeme bozuklukları içerisinde yer alan, normalden daha zayıf olmasına rağmen kilolu olduğuna yönelik inatçı düşünceler, öz saygı eksikliği, kilo alımını engelleyen davranışlarla seyreden bir bozukluktur. Özellikle son yıllarda küresel değişiklikler, sanayileşme, teknolojinin etkisi, çocukların duygusal yalnızlığı, toplumun bedene görünümüne yönelik aşırı anlam yüklemesi, günlük stresörlerin artması, baş etme becerilerinin yetersiz kalması, sosyal destek sistemlerin eksikliği gibi faktörler erken dönemde bu hastalıkların gelişimine zemin hazırlamaktadır ve görülme sıklığı giderek artmaktadır. Bu bireyler sık sık yedikleri yiyeceklerin kalorisini değerlendirmekte, sık sık tartılma ve küçük değişiklikleri bile tolere edememe, normal öğün sonrası bile telafi edici uygunsuz (kusma, laksatif ilaç kullanma ya da uygunsuz derecede egzersiz yapma) davranışlar sergilemektedir. Bireyler yeme bozuklukları sonrasında ruhsal olarak depresyon, kaygı bozuklukları, uyku bozuklukları, intihar düşünceleri ve fiziksel olarak kardiyak problemler, elektrolit dengesizliği, metabolik sorunlar ve kişiyi ölüme kadar götürebilecek ciddi durumlarla karşılaşabilmektedir. Anoreksiya nevrozının erken dönemde fark edilmesi özellikle çocuklar ve gençlerin sağlıklı bir şekilde toplum içerisinde kendilerine yer bulabilmesi kendi varlığını ortaya koyabilmesi açısından önem arz etmektedir. Anoreksiya nervosa multidisipliner olarak ele alınması gereken bir bozukluktur. Psikoterapotik olarak ruh sağlığı çalışanları ve psikiyatri hemşireleri olarak öncelikle ailenin ve bireyin yemek yeme davranışlarının değerlendirilmesi gerekmektedir. Aile içi dinamikler, akran problemleri, günlük stresörler değerlendirilmeli ve aileler, bireyler çatışma çözümüne yönelik bilgilendirilmelidir. Sorun çözme becerileri arttırılmalı, duygularını doğru kanallar üzerinden ifade edebilmesi için eğitimler verilmelidir. Bireyin zihnindeki kendilik algısı şemaları değerlendirilerek bilişsel davranışçı terapilerden destek alınarak tedavisi düzenlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Anoreksiya nervosa, çocuklar ve gençler, psikoterapotik yaklaşım

ABSTRACT

Eating disorders progress with changes in the individual's eating attitudes and self-image; It is a mental disorder that affects the individual physically, psychologically and socially. Anorexia nervosa is a disorder that is included in the DSM-V eating disorders and is characterized by persistent thoughts of being overweight despite being thinner than normal, lack of self-esteem, and behaviors that prevent weight gain. Especially in recent years, factors such as global changes, industrialization, the effect of

technology, the emotional loneliness of children, the excessive meaning of society towards the body, the increase in daily stressors, the inadequacy of coping skills, the lack of social support systems pave the way for the development of these diseases in the early period and their incidence is increasing. These individuals frequently evaluate the calories of the food they eat, weigh frequently, cannot tolerate even small changes, and exhibit inappropriate compensatory behaviors (vomiting, using laxative medication, or exercising inappropriately) even after a normal meal. Individuals may encounter mental depression, anxiety disorders, sleep disorders, suicidal thoughts and physical cardiac problems, electrolyte imbalance, metabolic problems and serious conditions that can lead to death after eating disorders. Recognizing anorexia nervosa in the early period is important for children and young people to find a place in society in a healthy way and to reveal their own existence. Anorexia nervosa is a disorder that should be addressed multidisciplinary. As psychotherapeutic mental health workers and psychiatric nurses, the eating behavior of the family and the individual should be evaluated first. Family dynamics, peer problems, daily stressors should be evaluated and families and individuals should be informed about conflict resolution. Problem-solving skills should be increased, and training should be given to enable them to express their emotions through the right channels. The self-perception schemas in the mind of the individual should be evaluated and the treatment should be arranged by getting support from cognitive behavioral therapies.

Keywords: Anorexia nervosa, children and youth, psychotherapeutic approach

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE GEBELERİN PSİKOLOJİK DAYANIKLILIĞI İLE
KORONAVİRÜS FOBİSİ VE ANKSİYETESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOLOGICAL RESILIENCE OF PREGNANT WOMEN
AND CORONAVIRUS PHOBIA AND ANXIETY DURING THE COVID-19 PANDEMIC
PROCESS

Uzm. Hem.Emine CAN

Söke 2 No'lu Aile Sağlığı Merkezi,
Aydın İl Sağlık Müdürlüğü, Aydın, Türkiye
ORCID: 0000-0002-4372-5891

Dr. Öğr. Üyesi Serpil OZDEMİR

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Türkiye, Gülhane Hemşirelik Fakültesi,
Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Ankara, Türkiye
ORCID: 0000-0003-0952-3337

ÖZET

Giriş: COVID-19 enfeksiyonunun gebelik komplikasyonları, etkin bir COVID-19 tedavisinin henüz geliştirilememesi, gebelikte COVID-19 aşılmasına ilişkin olumsuz tutumlar gebelerde Koronavirüs anksiyetesi ve fobisi oluşmasına neden olabilmektedir.

Amaç: Bu çalışmada, COVID-19 pandemi sürecinde gebelerde psikolojik dayanıklılık ile Koronavirüs anksiyetesi ve fobisi arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: Bu kesitsel araştırmanın örneklemini, Ocak-Mart 2021 tarihleri arasında Aydın ili Söke ilçesi 02 No'lu Aile Sağlığı Merkezi'nden hizmet alan ve dahil edilme kriterlerini karşılayan 183 gebe oluşturdu. Çalışmanın örneklem büyüklüğü, evren sayısı bilindiğinde örneklem büyüklüğü hesaplama formülü kullanılarak belirlendi. Veri toplama formunda; Tanıtıcı Bilgi Formu, COVID-19 Fobisi Ölçeği, Yetişkinler İçin Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği ve COVID-19 Anksiyete Ölçeği yer aldı. Veriler, sosyal mesafe ve maske kuralına uygun olarak yüz yüze görüşme tekniği ile toplandı. Verilerin karşılaştırılmasında Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanıldı. Ölçek puanları arasındaki ilişkinin saptanmasında, Spearman Korelasyon Analizi uygulandı. Çalışmaya başlamadan önce, bir üniversitenin bilimsel araştırmalar Etik Kurulu'ndan, (tarih/sayı:29.11.2020/2020-519) Etik Onay, İl Sağlık Müdürlüğü'nden uygulama izni ve katılımcılardan imzalı gönüllü onamı alındı.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 28.62±5.08'dir. Katılımcıların, COVID-19 Anksiyetesi Ölçeği puan ortalaması 6.67±2.56, COVID-19 Fobisi Ölçeği toplam puan ortalaması 53.78±11.80 ve Yetişkinler için Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği toplam puan ortalaması ise 104.17±10.99'dur. Her beş katılımcıdan birinin (%19.7) COVID-19 anksiyete düzeyinin yüksek düzeyde olduğu belirlendi. Yapılan analizlerde; katılımcıların COVID-19 Anksiyete Ölçeği ve COVID-19 Fobisi Ölçeği puan ortalaması arasında orta düzeyde ve istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olduğu saptanırken ($r=0.471$; $p<0.001$); bu iki ölçek ile Yetişkinler için Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon bulunmadı ($p>0,05$).

Sonuç: Çalışmada COVID-19 fobisi ve COVID-19 anksiyetesinin ilişkili olduğu fakat bu iki durumun, psikolojik dayanıklılık düzeyi ile ilişkili olmadığı ortaya konuldu. Her geçen gün değişen pandemi koşulları dikkate alındığında, kırılğan bir grup olan gebelerin koşullara bağlı olarak değişen

psikolojik sağlık gereksinimlerini belirleyen ve destekleyen programların aksatılmadan sürdürülmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: COVID-19, gebelik, fobi, anksiyete, psikolojik dayanıklılık

ABSTRACT

Introduction: Pregnancy complications of COVID-19 infection, the inability to develop an effective COVID-19 treatment yet, negative attitudes towards COVID-19 vaccination during pregnancy might cause coronavirus anxiety and phobia in pregnant women.

Aim: The aim of this study was to determine the relationship between psychological resilience and COVID-19 anxiety and Coronavirus phobia in pregnant women during the COVID-19 pandemic.

Method: The sample of this cross-sectional study was consisted of 183 pregnant women who met the inclusion criteria and received service from the Family Health Center Numbered 02 in Aydın province Söke district between January 2021 and March 2021. The sample size of the study was determined using the sample size calculation formula when the number of universe was known. Introductory information form, COVID-19 Phobia Scale, Adult Resilience Scale, and COVID-19 Anxiety Scale were included in the data collection form. The data was collected by face-to-face interview technique in accordance with the social distance and the mask. Mann Whitney U Test and Kruskal Wallis Variance Analysis were used to compare continuous data. Spearman Correlation Analysis was applied to determine the relationship between scale scores. Before starting the study, Ethics Approval from the Scientific Research Ethics Committee of an university (date/number: 29.11.2020/2020-519), application permission from the Provincial Health Directorate, and signed voluntary consent from the participants were obtained.

Results: The mean age of the participants was 28.62 ± 5.08 . The mean score of the participants on the COVID-19 Anxiety Scale was 6.67 ± 2.56 , the total mean score on the COVID-19 Phobia Scale was 53.78 ± 11.80 , and the Adult Resilience Scale mean score was 104.17 ± 10.99 . It was determined that one out of every five (19.7%) participants had a high level of anxiety due to COVID-19. In the analyzes, it was determined that there was a moderate and statistically significant relationship between the COVID-19 Anxiety Scale and the COVID-19 Phobia Scale mean scores of the participants ($r=0.471$; $p<0.001$), there was no statistically significant correlation between these two scales and the total and sub-dimension mean scores of the Adult Resilience Scale ($p>0.05$).

Conclusion: However, it was revealed that there was a relationship between COVID-19 phobia and COVID-19 anxiety, but these two conditions were not related to the level of resilience. Considering the changing pandemic conditions day by day, it is recommended that programs that identify and support the changing psychological health needs of pregnant women, who are a vulnerable group, should be continued without interruption.

Key words: COVID-19, pregnancy, phobia, anxiety, psychological resilience

65 YAŞ VE ÜZERİ BİREYLERDE OTOMATİK DÜŞÜNCELER İLE KIRILGANLIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: DERLEME

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN AUTOMATIC THOUGHTS AND FRAILTY IN INDIVIDUALS AGE 65 AND OVER: A REVIEW

Beyza SAKARYA

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Kozlu/Zonguldak

ORCID NO: 0000-0001-5949-5835

Sibel ARGUVANLI ÇOBAN

Doç.Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Hemşirelik Bölümü Kozlu/Zonguldak

ORCID NO: 0000-0002-8844-4153

ÖZET

Yaşlanma, yaşam döngüsü içerisinde her canlının deneyimlediği intrauterin yaşamdan başlayıp ölüme kadar devam eden olağan bir süreçtir. Yaşlı ve yaşlılığa ilişkin pek çok tanım bulunmakla beraber Dünya Sağlık Örgütü, 65 yaş ve üzerindeki bireyleri “yaşlı” olarak kabul etmektedir. Dünya genelinde yaşam standartlarının artması, teknolojideki olumlu gelişmeler gibi pek çok çeşitli neden insanların daha uzun süre yaşamalarına olanak sağlamakta olup 65 yaş ve üzeri nüfus oranında artışa sebep olmaktadır. Yaşlanma sürecinde bireyde meydana gelen bazı değişiklikler zorlayıcı ve olumsuz düşüncelere sebep olmaktadır. Meydana gelen bu düşünceler bireyin zihninde sık sık tekrarlandığında zaman içerisinde otomatik düşüncelere dönebilmektedir. Otomatik düşünceler; bireyin bazı durumlar karşısında kendi kendine söyledikleri, tekrarlayan, olumlu veya olumsuz içeriğe sahip olan benlik ifadeleri olarak tanımlanmaktadır. Otomatik düşünceler belli bir çaba gerekmeden aniden ve kendiliğinden meydana gelebilmekte bireyler tarafından doğru kabul edilebilmektedir. 65 yaş ve üzeri bireyde oluşan değişimler karşısında meydana gelen otomatik düşünceler bireyi biyopsikososyal olarak etkilemektedir. Otomatik düşünceler yaşlanma sürecinde en sık görülen ruhsal hastalık olan depresyonun ortaya çıkmasında etkili olabilmektedir. Ayrıca bu süreç bireyin kırılabilirliğini de etkileyebilmektedir. Genel olarak kırılabilirlik; sosyal, fiziksel ve bilişsel bileşenleri mevcut olan farklı sistemlerde bireyin yaşına bağlı fizyolojik gerilemeyi tanımlayan, biyolojik birikim kaybı ile karakterize ve dış ortamdan gelebilecek strese karşı daha fazla savunmasızlık ile sonuçlanan geriatric sendrom olarak kabul görmektedir. Birey maruz kaldığı otomatik düşünceler sonucunda psikolojik kırılabilirlik yaşayabilir. Bu derleme çalışmasında 65 yaş ve üzeri bireyde toplum, sosyal iletişim ağları, devlet politikaları ve kendi yargıları sonucunda oluşan otomatik düşünceler ile kırılabilirlik arasındaki ilişkiyi tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: 65 yaş ve üzeri, yaşlılık, otomatik düşünceler, kırılabilirlik.

ABSTRACT

Aging is a normal process that every living being experiences in the life cycle, starting from intrauterine life and continuing until death. Although there are many definitions related to old age and old age, the World Health Organization considers individuals aged 65 and over to be “elderly”. Many various reasons such as increasing living standards worldwide, positive developments in technology allow people to live longer and cause an increase in the proportion of the population aged 65 and over. Some changes that occur in the individual during the aging process cause compulsive and negative

thoughts. When these thoughts that occur are repeated frequently in the individual's mind, they can turn into automatic thoughts over time. Automatic thoughts are defined as self-expressions that an individual says to himself in the face of certain situations, which are repetitive, have positive or negative content. Automatic thoughts can occur suddenly and spontaneously without the need for a certain effort and can be accepted correctly by individuals. automatic thoughts that occur in the face of changes occurring in a person aged 65 and older affect the individual biopsychosocially. Automatic thoughts can be effective in the emergence of depression, which is the most common mental illness in the aging process. In addition, this process can also affect the frailty of the individual. Frailty in general; geriatric syndrome, which describes the physiological decline due to the age of the individual in different systems with social, physical and cognitive components, characterized by the loss of biological accumulation and resulting in greater vulnerability to stress from the external environment, is considered to be a geriatric syndrome. An individual may experience psychological frailty as a result of the automatic thoughts he is exposed to. In this review study, the relationship between automatic thoughts formed as a result of society, social communication networks, state policies and their own Decisions and frailty in individuals aged 65 and over will be discussed.

Keywords: 65 years and older, old age, automatic thoughts, frailty.

YAŞLILIK DÖNEMİNDE DEPRESYON

DEPRESSION IN OLD AGE

Hatice POLAT

Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gerontoloji Bölümü, Malatya, Türkiye

Orcid İD:0000-0003-0444-3717

ÖZET

Amaç: Bu derleme yaşlı bireylerde depresyonun yaygınlığına ve olumsuz sonuçlarına dikkat çekmek amacıyla yazılmıştır.

Giriş: Yaşlanma engellenmesi mümkün olmayan fiziksel, ruhsal ve sosyal yönleri olan bir süreçtir. Türkiye’de yaşlanmaktadır ve yaşlıların toplum içindeki oranı giderek artmaktadır. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2016 yılında %8,3 iken, 2021 yılında %9,7’ye yükseldi. Yaşlılık, fonksiyonel yetilerde azalmaya neden olan bir süreç olduğundan bazı psikolojik, sosyal ve sağlık sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Yaşlılarda sık görülen ruhsal hastalıklardan birisi depresyondur. Yaşam boyu görülme oranı % 19’ a kadar çıkabilen depresyon, yaşlı nüfusta %5-7 arasında görülmektedir. Yaşlılarda depresyon, sıklığı, klinik sonuçları ve neden olduğu büyük ıstırap nedeniyle gerçek bir halk sağlığı sorunu olarak kabul edilebilir. Yaşlılık döneminde artan kronik hastalıklar depresyona neden olurken, depresyon da tedavi edilmediğinde kronik hastalıkların prognozunu kötüye gitmesine neden olur. Bunlara ek olarak yaşam kalitesini düşürür, sağlık bakım maliyetlerinin artmasına ve yaşam süresinin kısalmasına neden olabilir. Depresyon aynı zamanda yaşlı bireylerde intihar riskini artırır. Buna ek olarak yaşlıların intihar girişimleri daha ölümcül olmaktadır. Bu nedenle yaşlı bireylerde depresyonun erkenden belirlenmesi ve tedavisi oldukça önem taşımaktadır.

Sonuç ve Öneriler: Uygun ve zamanında profesyonel yardım verebilmek için yaşlı bireylerde depresyona aracılık eden faktörlerin belirlenmesi ve yaşlı bireylerin depresyon açısından rutin olarak taranması önerilmektedir. Psikiyatri hemşireleri geropsikiyatrik bakımda yaşlı bireylerin depresyonlarının iyileştirilmesine yönelik müdahaleler planlanmalıdır.

Anahtar kelimeler: Yaşlılık, Depresyon, Geropsikiyatri

ABSTRACT

Aim: This review study aims to draw attention to the prevalence and adverse consequences of depression in the elderly.

Introduction: Aging is an irreversible process that involves physical, mental, and social changes that cannot be avoided. Turkey is aging and the proportion of the elderly in society is increasing. The proportion of the elderly population in the total population increased from 8.3% in 2016 to 9.7% in 2021 in Turkey. Since aging causes a decrease in functional abilities, it brings along some psychological, social, and health problems. Depression is one of the most common mental illnesses in the elderly. The lifelong prevalence of depression can be as high as 19% and is seen in 5-7% of the elderly population. Depression in the elderly can be considered a real public health problem due to its incidence, clinical consequences, and the great suffering it causes. Chronic diseases that increase in old age lead to depression, and depression, when left untreated, leads to the worsening of the prognosis of chronic diseases. Additionally, depression reduces the quality of life, increases healthcare costs, and shortens life expectancy. Depression also increases the risk of suicide in the elderly. In

addition, suicide attempts are more fatal in the elderly. Therefore, identifying and treating depression in the elderly is of great importance.

Discussion and Recommendations: To provide appropriate and timely professional help, it is recommended to identify the factors mediating depression in the elderly, and to routinely screen the elderly for depression. In geropsychiatric care, psychiatric nurses should plan interventions to treat depression in elderly individuals.

Keywords: Old age, Depression, Geropsychiatry

THE EFFECT OF NUTRITION EDUCATION ON UNIVERSITY STUDENTS'
NUTRITIONAL HABITS AND NUTRITION KNOWLEDGE

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BESLENME EĞİTİMİNİN BESLENME
ALİŞKANLIKLARINA VE BESLENME BİLGİLERİNE ETKİSİ

Elif Esra ÖZTÜRK

Gaziantep Islam, Science and Technology University, Department of Gastronomy and Culinary Arts,
Faculty of Fine Arts and Architecture, Gaziantep, Türkiye

0000-0003-1097-6325

Tuba YALÇIN

İzmir Katip Çelebi University Department of Nutrition and Dietetics, Faculty of Health Sciences,
İzmir, Türkiye

0000-0002-4820-8180

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, beslenme eğitiminin üniversite öğrencilerinin beslenme bilgilerine ve beslenme alışkanlıklarına etkisini değerlendirmektir. Çalışma, çevrimiçi platformlar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir ve çalışmanın örneklemini 18-35 yaşları arasındaki gönüllü 723 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma verilerinin toplanmasında; bireylerin demografik özelliklerini, antropometrik ölçümlerini, beslenme alışkanlıklarını ve Yetişkinler İçin Beslenme Bilgi Düzeyi Ölçeğini (YETBİD) içeren bir anket formu kullanılmıştır. Bu çalışmadaki öğrencilerin yaş ortalaması $22,24 \pm 3,16$ yıldır ve katılımcıların %59,5'i kadındır. Öğrencilerin %51,6'sının beslenme eğitimi aldığı saptanmıştır. Beslenme eğitimi alan öğrencilerin ($25,30 \pm 9,74$), beslenme eğitimi almayan öğrencilere göre ($22,67 \pm 10,28$) daha yüksek temel beslenme bilgisi puanına sahip olduğu bulunmuştur ($p < 0,001$). Benzer şekilde beslenme eğitimi alan öğrencilerin besin tercihi puan ortalamaları ($25,30 \pm 9,74$), beslenme eğitimi almayan öğrencilerden ($22,67 \pm 10,28$) daha yüksektir ($p < 0,01$). Ancak bireylerin beslenme eğitim durumlarına göre tüketilen ana öğün ve ara öğün sayısı, ana öğün atlama durumu ve dışarıda yemek yeme sıklığı arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Bu çalışma sonucunda beslenme eğitimi alan öğrencilerin beslenme bilgi düzeylerinin beslenme eğitimi almayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Ancak beslenme eğitimi alan öğrencilerin beslenme bilgilerini davranışa tam olarak dönüştüremedikleri, dolayısıyla beslenme alışkanlıkları açısından beslenme eğitimi alan ve almayan öğrenciler arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beslenme eğitimi, beslenme bilgisi, beslenme alışkanlıkları

ABSTRACT

The aim of this study was to evaluate the effect of nutrition education on the knowledge of nutrition and nutritional habits of university students. The study included 723 volunteer university students between the ages of 18 and 35 who participated through online platforms. The questionnaire containing the demographic characteristics, anthropometric measurements, nutritional habits of individuals and the Nutrition Knowledge Level Scale for Adults (NKLSA) were used to collect the research data. The mean age of the students in this study was 22.24 ± 3.16 years, 59.5% of them being women. It was determined that 51.6% of the students received nutrition education. Participants who received nutrition education had a higher basic nutrition knowledge score (25.30 ± 9.74) compared to

participants who did not receive nutrition education (22.67 ± 10.28) ($p < 0.001$). Furthermore, the mean score of the participants who received nutrition education for food preference was (25.30 ± 9.74) higher than the the participants who did not receive the nutrition education (22.67 ± 10.28) ($p < 0.01$). Furthermore, there were no significant differences between the number of main meals consumed, the main meal skipped, the number of snacks and the frequency of eating out according to the status of nutrition education status of the individuals ($p > 0.05$). As a result of this study, it was seen that the level of nutrition knowledge of students who received nutrition education is higher than that of students who did not receive nutrition education. However, it was determined that students who received nutrition education could not completely adapt their nutritional knowledge to their behaviour, so there was no significant difference between the groups in terms of their nutritional habits.

Keywords: Nutrition education, nutrition knowledge, nutritional habits.

YETİŞKİN BİREYLERDE KONSTİPASYON ŞİKAYETİNİN BESLENME DURUMU VE SU TÜKETİMİ İLE İLİŞKİSİ

THE RELATIONSHIP OF CONSTIPATION WITH NUTRITIONAL STATUS AND WATER CONSUMPTION IN ADULTS

Doktor Öğretim Üyesi Havvanur YOLDAŞ İLKTAÇ

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü

ORCID: 0000-0002-7433-6370

ÖZET

Giriş ve amaç:

Konstipasyon şikayeti yaşayan ve yaşamayan yetişkin bireylerde posa alımı ve hidrasyon durumu arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla yapılan kesitsel ve tanımlayıcı tipteki bu çalışma, İstanbul ilinde gönüllü 341 yetişkin birey ile gerçekleştirilmiştir.

Gereç ve yöntem:

Demografik veriler bir anket formu ile yüz yüze görüşme yöntemiyle elde edilmiştir. Anket formunda bireylere konstipasyon şikayetlerinin olup olmadığı sorulmuş, bireyler konstipasyon şikayeti olan ve olmayan olmak üzere 2 gruba ayrılmıştır. Ayrıca anket formunda bireylere ilişkin demografik bilgiler (yaş, eğitim durumları vb.), günlük ana ve ara öğün sayılarına ilişkin sorular sorulmuştur. Bireylerin beslenme durumlarının belirlenmesi amacıyla, 24 saatlik besin ve su tüketimleri alınmıştır. Konstipasyon şikayeti olan ve olmayan bireylere ait veriler karşılaştırılmıştır.

Bulgular:

Toplam yaşları 33,4 yıl olan bireylerin, %29,8'i erkek %70,2'si kadındır. Konstipasyon şikayeti olan grubun yaş ortalaması diğer gruba kıyasla istatistiksel olarak anlamlı yüksek bulunurken, BKİ ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır. Konstipasyon şikayeti bulunan ve bulunmayan grubun ana ve ara öğün sayıları hemen hemen aynıdır ($p>0.05$). Konstipasyon şikayeti olan grubun olmayan gruba kıyasla posa alımının düşük olduğu belirlense de aradaki fark anlamlı bulunmamıştır. Konstipasyon şikayeti olmayan grubun diğer gruba kıyasla günlük yaklaşık 200 mL (1 su bardağı ölçüsü) daha fazla su tükettikleri belirlenmiştir ($p>0.05$).

Sonuç:

Konstipasyon şikayeti olan bireylerin BKİ ortalamalarının yüksek, ana-ara öğün sayılarının eşit, günlük posa ve su tüketimlerinin şikayeti olmayan bireylere kıyasla düşük olduğu belirlenmiştir. Ancak bu farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Diyetle yetersiz posa ve sıvı alımı konstipasyon gelişimi için önemli risk faktörleri olduğundan sağlıklı beslenme alışkanlığının kazandırılması, posanın beslenmedeki önemi ve kaynakları konusunda bireylerin bilinçlendirilmesi önerilmektedir. Beslenme konstipasyon tedavisinin en önemli basamağı olup, beslenme eğitimini verecek bir diyetisyen işbirliğine ihtiyacı bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Beslenme; Posa; Su; Konstipasyon; Sağlık

ABSTRACT

Introduction:

This cross-sectional and descriptive study, which was conducted to evaluate the relationship between fiber intake and hydration status in adults with and without constipation, was carried out with 341 adult individuals who applied voluntarily in the province of Istanbul.

Material and method:

Demographic data were obtained through a questionnaire form and face-to-face interview method. In the questionnaire form, individuals were asked whether they had constipation complaints or not, and individuals were divided into 2 groups. Questions about demographic information (age, educational status, etc.) of individuals and the number of daily main and snack meals were asked. To determine the nutritional status, 24-hour food and water consumption were taken. The data of individuals with and without constipation complaints were compared.

Results:

The mean age was 33.4 years (29.8% male, 70.2% female). The mean age of the group with constipation was found to be statistically significantly higher. The difference of the BMI was not significant. The number of main meals and snacks was almost the same. Although it was determined that the fiber intake of the group with constipation was lower but the difference was not significant. It was determined that the group without constipation consumed approximately 200 mL more water per day compared to the other group ($p>0.05$).

Conclusion:

Individuals with constipation had high BMI, equal number of main and snack meals, and low daily fiber and water consumption. However, these differences were not statistically significant. Since insufficient fiber and fluid intake in the diet are important risk factors for the development of constipation, it is recommended to gain healthy eating habits and to raise awareness of individuals about the importance and sources of fiber in nutrition. Nutrition is an important step in the treatment of constipation, and there is a need for a dietitian collaboration to provide nutrition education.

Key Words: Nutrition; Fiber; Water; Constipation; Health

AİLEVİ AKDENİZ ATEŞİ HASTALIĞINDA BESLENME

NUTRITION IN FAMILIAL MEDITERRANEAN FEVER

İrem AKAT

Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü,
İstanbul,Türkiye.

ORCID No: 0000-0002-6838-3437

Başak ÖNEY

Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü,
İstanbul,Türkiye.

ORCID No: 0000-0003-2695-6978

ÖZET

Ailesel Akdeniz Ateşi (AAA), bağışıklık sistemi üzerinde etkisi olan Mefv geninin 16p13.3 konumlu kromozomunda meydana gelen mutasyonundan kaynaklanmaktadır. Dünyada en sık olarak görülen oto-inflamatuar bir hastalıktır. Yaygın olarak Türkler, Yahudiler, Araplar ve Ermenilerde görülmektedir. AA'nın, ateş, miyalji, artrit, perikardit ve peritonit gibi sıklıkla tekrar eden belirtileri bulunmaktadır. Hastalığın tanısı için ailesel öykü başta gelmektedir. AAA, akraba evliliklerinde sıklıkla ortaya çıkmaktadır. C-reaktif protein (CRP), eritrosit sedimentasyon hızı (ESH) ve serum amiloid A (SAA) gibi belirli kan parametreleri ile genetik testler tanıyı kolaylaştırmaktadır. Tanının kesin olarak konulmasında, Tel Hashomer Tanı Kriterleri, Livneh ve ark. Tanı Kriterleri veya Yalçınkaya Tanı Kriterleri kullanılmaktadır. Hastalarda meydana gelen en önemli komplikasyon AA Amiloidozdur. Tespit edilmediğinde son dönem böbrek yetmezliğine doğru ilerlemektedir. Hastalığın tedavisinde öncelikli olarak kolşisin kullanılmaktadır. Kolşisine karşı direnç olduğu durumlarda anti-IL-1 tedavisi ikincil basamak olarak görülmektedir. AAA hastalığının beslenme tedavisi olarak anti-inflamatuar, düşük yağlı ve antioksidan içeriği yüksek olan bir diyet çeşidi tercih edilmelidir. D vitamini, kurkumin, keten tohumu ve Omega-3 gibi besinsel takviyelerin tüketimini tedavide fayda sağladığı bulunmuştur. Duygusal stres, soğuğa maruz kalma, aşırı fiziksel aktivite, menstrüasyon ve aşırı tuz tüketiminin AAA hastalarında atakları tetiklediği gözlemlenmiştir. AAA hastalarının D vitamini ve B12 vitamini seviyelerinde düşüş meydana geldiği için bu hastaların vitamin seviyelerinin yakından takip edilmesi gerekmektedir. AAA hastaların bağırsak mikrobiyotasının sağlıklı insanlara göre farklı olduğu bulunmuştur. Probiyotik takviyeler, bağırsak mikrobiyotası için pozitif gelişmeleri öne sürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ailesel Akdeniz Ateşi, oto-inflamatuar, Anti-inflamatuar, Kolşisin

ABSTRACT

Familial Mediterranean Fever (FMF), which has an effect on the immune system, is caused by a mutation in the 16p13.3 chromosome of the Mefv gene. It is an auto-inflammatory disease that is the most common in the world. It is commonly observed in Turks, Jews, Arabs and Armenians. AA has frequently recurring symptoms such as fever, myalgia, arthritis, pericarditis and peritonitis. The family history is the main one for the diagnosis of the disease. AAA often occurs in inbreeding. Genetic tests with certain blood parameters such as C-reactive protein (CRP), erythrocyte sedimentation rate (ESR) and serum amyloid A (SAA) facilitate the diagnosis. In the definitive diagnosis of the diagnosis, Tel Hashomer Diagnostic Criteria, Livneh et al. Diagnostic Criteria or Yalçınkaya Diagnostic Criteria are

used. The most important complication that occurs in patients is AA Amyloidosis. When it is not detected, it progresses towards end-stage renal failure. Colchicine is primarily used in the treatment of the disease. In cases where there is resistance to colchicine, anti-IL-1 therapy is considered as a secondary step. AAA As a nutritional treatment of the disease, a diet type with anti-inflammatory, low fat and high antioxidant content should be preferred. It has been found that the consumption of nutritional supplements such as vitamin D, curcumin, flaxseed and Omega-3 benefits in treatment. It has been observed that emotional stress, exposure to cold, excessive physical activity, menstruation and excessive salt consumption trigger attacks in AAA patients. Since there is a decrease in vitamin D and vitamin B12 levels of AAA patients, it is necessary to closely monitor the vitamin levels of these patients. It has been found that the intestinal microbiota of AAA patients is different compared to healthy people. Probiotic supplements suggest positive improvements for the intestinal microbiota.

Keywords: Familial Mediterranean Fever, auto-inflammatory, Anti-inflammatory, Colchicine

18-25 YAŞ ARASINDAKİ BİREYLERDE YEME FARKINDALIĞI VE HEDONİK AÇLIK İLE ANTROPOMETRİK ÖLÇÜMLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ANTHROPOMETRIC MEASUREMENTS TOGETHER WITH HEDONIC HUNGER AND EATING AWARENESS IN INDIVIDUALS

AGED 18-25

Sema ÇALAPKORUR

Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü,

ORCID: 0000-0002-2540-1957

Hürmet KÜÇÜKKATIRCI BAYKAN

Kapadokya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Beslenme ve Diyetetik Bölümü,

ORCID: 0000-0002-1702-2586

Giriş: Günümüzde sağlıklı yeme tutum ve davranışlarının kazanılmasında, ağırlık yönetimi ve yeme davranış bozukluklarının tedavisinde yeme farkındalığı ve hedonik açlık kavramları karşımıza çıkmakta ve bu kavramlara yönelik farkındalığın artırılmasının geleneksel enerji kısıtlı diyetlere alternatif olabileceği vurgulanmaktadır. Yeme farkındalığı, açlık ve tokluğu etkileyen içsel ve dışsal etmenlerin farkında olarak yeme ve yeme sürecinin tamamen bilincinde olma olarak tanımlanırken; hedonik açlık ise kişinin lezzetli yiyeceklere karşı konulmaz derecede istek duyması ve bunları tüketmekten aşırı zevk alma durumu sonucu yemesini ifade etmektedir.

Amaç: Bu araştırma, üniversite öğrencilerinde yeme farkındalığı ve hedonik açlık ile antropometrik ölçümler arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı tipteki bu araştırma, Şubat-Haziran 2022 tarihlerinde Kapadokya Üniversitesi'nde öğrenim gören 18-25 yaş aralığındaki 201 erkek ve 304 kız olmak üzere toplam 505 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmada öğrencilerin sosyodemografik özellikleri anket formu ile yüzyüze görüşme yöntemi ile elde edilmiştir. Öğrencilerin antropometrik ölçümleri (vücut ağırlığı, boy uzunluğu, bel çevresi, kalça çevresi, boyun çevresi) araştırmacılar tarafından tekniğine uygun bir şekilde alınmış ve beden kütle indeksleri (BKİ) hesaplanmıştır. Hedonik açlık "Lezzetli Besinleri Tüketme Motivasyonu Ölçeği (LBTMS)"; yeme farkındalığı ise "Yeme Farkındalığı Ölçeği-30 (YFÖ-30)" ile değerlendirilmiştir. Çalışma için Kapadokya Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurul Onayı (Karar No: 2022/22.07) alınmıştır.

Bulgular: Yaş ortalaması 21.45 ± 1.50 yıl olan öğrencilerin 'YFÖ-30' ortalama puanı 92.08 ± 13.29 ; LBTMS ortalama puanı 50.00 ± 14.36 olarak hesaplanmıştır. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre yeme farkındalığının daha yüksek olduğu belirlenirken, hedonik açlık skorları ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Öğrencilerin yeme farkındalığı arttıkça hedonik açlıklarının anlamlı olarak azaldığı saptanmıştır ($p < 0.001$). Öğrencilerin yeme farkındalığı arttıkça BKİ'lerinde azalma olduğu belirlenmiştir. Hedonik açlık skorları ile ise vücut ağırlığı ve BKİ arasında pozitif yönde korelasyon olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$).

Sonuç: Üniversite öğrencilerinde yeme farkındalığının artırılmasının hedonik açlık ve antropometrik ölçümler üzerine olumlu etkiler sağlayarak, sağlıklı yeme tutumunun kazanılmasında etkili olacağı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Anthropometry, Hedonic hunger, Eating awareness

Introduction: Nowadays, the concepts of eating awareness and hedonic hunger come forward in the acquisition of healthy eating attitudes and behaviors, in weight management and in the treatment of eating behavior disorders. Raising awareness of these concepts is emphasized as an alternative to traditional energy-restricted diets.

Aim: This study was planned to determine the relationship between anthropometric measurements together with hedonic hunger and eating awareness in university students.

Method: This cross-sectional and descriptive study was conducted between February and June 2022 with a total of 505 students, including 201 boys and 304 girls, aged 18-25, studying at Kapadokya University. In the study, the sociodemographic characteristics of the students were obtained through a survey. Anthropometric measurements of the students were taken by the researchers and body mass indexes (BMI) were calculated. Hedonic hunger was assessed using “Palatable Eating Motives Scale-(PEMS)” and eating awareness was assessed with the “Eating Awareness Scale-30 (EAS-30)”. Kapadokya University Scientific Research and Publication Ethics Committee Approval (Decision No: 2022/22.07) was received for the study.

Results: The ‘YFÖ-30’ mean score of the students whose mean age was 21.45 ± 1.50 years was calculated as 92.08 ± 13.29 while their PEMS mean score was calculated as 50.00 ± 14.36 . While it was determined that male students had higher eating awareness compared to female students, there was no significant difference between hedonic hunger scores and sex. It was determined that as eating awareness of students increased, their hedonic hunger decreased significantly ($p < 0.001$). It was determined that as eating awareness of students increased, their BMI decreased. A positive correlation was found between hedonic hunger scores and body weight and BMI ($p < 0.05$).

Conclusion: It could be argued that increasing eating awareness in university students would ensure positive effects on hedonic hunger and anthropometric measurements, being effective on healthy eating attitude.

Key words: Anthropometry, Hedonic hunger, Eating awareness

ADİPOKİNLER VE METABOLİZMASI

ADIPOKİNES AND METABOLISM

Gülsüm GÜRİSOY

Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü

ORCID no: 0000-0002-7150-1174

Başak ÖNEY

Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, İstanbul, Türkiye.

ORCID no: 0000-0003-2695-6978

ÖZET

Adipoz doku geçmişte yağ dokusunun enerji depolamak için aktif olmayan bir rezervuarı olarak tanımlansa da günümüzde bu görüş yeterli bulunmamakta ve endokrin bir organ olarak bilinen adipoz dokunun metabolik ve fizyolojik pek çok rolü olmakla beraber bu işlevlerini salgıladığı aktif sinyaller olan 'Adipokinler' ile sağlanmaktadır. Yağ dokusu olarak bilinen adipoz doku içeriğinde adiposit, kondrosit, osteoblast, preadipositler, fibroblastlar, immün hücreler, kan damarları bulundurulur ve kollojen lifler ile kaplanmıştır. Beyaz yağ dokusu (WAT) , kahverengi yağ dokusu ve bej yağ dokusu olmak üzere üç çeşidi mevcuttur. Beyaz yağ dokusunun asıl görevi enerji depolamak ike kahverengi yağ dokusu termogenezisten sorumludur son olarak bej yağ dokusu ise hem kahverengi hem beyaz yağ dokusuna benzer işlev ve yapı göstermektedir. Yağ dokusundan salgılanan adipokinler ise endokrin, parakrin ve otokrin sinyal yollarıyla immün cevap, vücut dengesi, steroid metabolizması ve kan dolaşımında görev almakta ve ayrıca diyabet, insülin direnci, obezite, hipertansiyon ve aterosklerozis gibi hastalıkların da patogenezinde rol almaktadırlar. İlk olarak 1994 leptinin keşfi daha sonrasında 1995 yılında adinopektin, 2001 yılında rezistin, 2005 yılında vaspinin sonrasında ise apelin ve omentin gibi çeşitli adipokinlerin keşfi ile devam etmiştir. Vücutta çeşitli metabolik yollarla rol alan adipokinler yeni keşfedilmeye ve çalışmalara konu olmaya devam etmektedir. Adipokinlerin salgılanmaları, fonksiyonları ve patolojik sonuçlarının değerlendirilmesi insan metabolizması için önemli olmakla beraber bu alanda daha çok çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Adipoz doku, adipokinler

ABSTRACT

Although adipose tissue was defined as an inactive reservoir of adipose tissue to store energy in the past, this view is not sufficient today, and although adipose tissue, known as an endocrine organ, has many metabolic and physiological roles, these functions are provided by the active signals it secretes, 'Adipokines'. Adipose tissue, known as adipose tissue, contains adipocytes, chondrocytes, osteoblasts, preadipocytes, fibroblasts, immune cells, blood vessels and is covered with collagen fibers. There are three types: white adipose tissue (WAT), brown adipose tissue and beige adipose tissue. While the main task of white adipose tissue is to store energy, brown adipose tissue is responsible for thermogenesis, and finally, beige adipose tissue has a similar function and structure to both brown and white adipose tissue. Adipokines secreted from adipose tissue, on the other hand, are involved in immune response, body balance, steroid metabolism and blood circulation through endocrine, paracrine and autocrine signaling pathways, and also play a role in the pathogenesis of diseases such as diabetes, insulin resistance, obesity, hypertension and atherosclerosis. The discovery of leptin in

1994 was followed by the discovery of adipokines in 1995, resistin in 2001, and vaspin in 2005, followed by the discovery of various adipokines such as apelin and omentin. Adipokines, which play a role in various metabolic pathways in the body, continue to be newly discovered and subject to studies. Although the evaluation of secretion, functions and pathological results of adipokines is important for human metabolism, more studies are needed in this area.

Keywords: Adipose tissue, adipokines

MULTİPL SKLEROZDA BESLENME

NUTRITION IN MULTIPLE SCLEROSIS

Yasemin ERTAŞ ÖZTÜR

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü,
Samsun/Türkiye

ORCID: 0000-0002-8232-103X

Multipl skleroz (MS) merkezi sinir sistemini etkileyen, inflamasyonun eşlik ettiği bir demiyelinizasyon hastalığıdır. Hastalığa eşlik eden fiziksel ve bilişsel semptomlar nedeniyle hasta, hastanın ailesi ve toplum olumsuz etkilenmektedir. Beslenmeye bağlı bazı faktörler MS'in oluşumunda risk faktörü olabileceği gibi, MS tedavisinde bazı diyet modellerinin kullanımı hastalığa bağlı semptomların azalmasında rol alabilir. MS patogenezinde genetik ve çevresel etmenler bir arada bulunmaktadır. Beslenmeye bağlı faktörlerin başında D vitamini eksikliği, obezite ve Batı tarzı beslenme gelmektedir. MS'li hastalar hastalığın ilerleyişini yavaşlatmak veya semptomlarında azalma sağlamak amacıyla çeşitli diyetler uygulayabilmektedir. Akdeniz diyeti, Swank diyeti, McDougall diyeti, enerji kısıtlaması ve aralıklı açlık (oruç), ketojenik diyet, Paleolitik diyet, Wahl's eliminasyon diyeti ve glutensiz diyet gibi birçok diyet modelini denemektedirler. Akdeniz diyet modeli, üzerinde en fazla araştırmanın yapıldığı diyet örüntülerindedir. Bu diyetle sağlıklı besin tercihleri bir arada sunulmaktadır ve bireylerin uyumu yüksektir. Swank diyeti, doymuş ve doymamış yağ asitlerinin sınırlandırıldığı düşük yağlı bir diyet modelidir. McDougall diyeti düşük yağlı diyet modellerinden bir diğeridir. Bu diyet örüntüsünde balık yağı da dâhil hayvansal kaynaklı besinlerin tümü diyetten çıkarılmaktadır. Enerji kısıtlaması ve aralıklı açlık diyeti MS'li bireylerce potansiyel antiinflamatuvar, nöroprotektif etkinlikleri nedeniyle tercih edilmektedir. Paleolitik diyet, etler, sebze ve meyvenin baskın olduğu işlenmiş besinler, süt ve ürünleri, yumurta ve gluten içeren besinlerin yer almadığı kısıtlı bir diyet modelidir. Wahl's eliminasyon diyeti ise paleolitik diyetin modifiye edildiği bir diyet modelidir. Glutensiz diyetler ise diyetten buğday, arpa, çavdar ve ürünlerinin çıkarılması ile karakterizedir. Tüm bu popüler diyetler bir tarafa MS'de tıbbi beslenme tedavisinin temel amacı hastalığın derecesine göre görülme riski yüksek olan disfaji, konstipasyon, yorgunluk, eşlik eden kronik hastalıklar, malnutrisyon gibi durumların yönetimidir. Bu bireylerde özürülük şiddetine göre beslenmenin sağlanmasında dışa bağımlı olma, besin alışverişi ve gıda güvenliği gibi hususlar yeterli ve dengeli beslenmenin sağlanmasını güçleştirebilir. Bu nedenle hastalara beslenme planı yapılırken bireye özgü önerilerde bulunulmalıdır.

Anahtar kelimeler: Multipl skleroz, beslenme, Akdeniz tarzı beslenme, yeterli dengeli beslenme

Multiple sclerosis (MS) is a demyelination disease that affects the central nervous system and is accompanied by inflammation. Due to the physical and cognitive symptoms accompanying the disease, the patient, the patient's family and society are negatively affected. While some factors related to nutrition may be risk factors in the formation of MS, some dietary models in the treatment of MS may play a role in reducing the symptoms related to the disease. Genetic and environmental factors coexist in the pathogenesis of MS. Vitamin D deficiency, obesity and Western-style diet are the leading factors related to nutrition. Patients with MS can follow a variety of diets to decrease the progression of the disease or reduce their symptoms. Diet models such as the Mediterranean diet, the Swank diet, the McDougall diet, energy restriction and intermittent fasting, the ketogenic diet, the Paleolithic diet, the Wahl's elimination diet, and the gluten-free diet may be tried. The Mediterranean diet pattern is one of the diet patterns on which the most research has been done. In this diet, healthy food preferences are offered together and the compliance of individuals is high. The Swank diet is a low-fat diet model in which saturated and unsaturated fatty acids are limited. The McDougall diet is another low-fat diet model. In this diet pattern, all foods of animal origin, including fish oil, are excluded from the diet. Energy restriction and intermittent fasting diets are preferred by individuals with MS because of their potential anti-inflammatory and neuroprotective activities. The Paleolithic diet is a restricted diet model that excludes meats, processed foods dominated by vegetables and fruits, dairy products, eggs and gluten-containing foods. Wahl's elimination diet is a modified paleolithic diet. Gluten-free diets are characterized by the elimination of wheat, barley, rye and their products from the diet. Aside from all these popular diets, the main purpose of medical nutrition therapy in MS is the management of conditions such as dysphagia, constipation, fatigue, concomitant chronic diseases, and malnutrition, which have a high risk of being seen according to the disability level. In these individuals, issues such as dependence on foreign sources, food exchange and food safety in providing nutrition according to the severity of disability may make it difficult to provide adequate and balanced nutrition. For this reason, individual recommendations should be made while making a nutrition plan for these patients.

Keywords: Multiple sclerosis, nutrition, Mediterranean diet, adequate and balanced nutrition

EFFECTS OF OMEGA-3 FATTY ACIDS ON EPILEPTIC SEIZURES

OMEGA-3 YAĞ ASİTLERİNİN EPİLEPTİK NÖBETLER ÜZERİNE ETKİLERİ

Ceyda KARADUMAN

Tekirdağ Namık Kemal University, Faculty of Health Sciences, Department of Nutrition and Dietetic, Tekirdağ, Türkiye

ORCID NO:0000-0002-6434-1635

Dr. Öğr. Üyesi Çağlar DOĞUER

Tekirdağ Namık Kemal University, Faculty of Health Sciences, Department of Nutrition and Dietetic, Tekirdağ, Türkiye

ORCID NO:0000-0003-0059-1819

ABSTRACT

Epilepsy is defined as a brain disorder characterized by a persistent predisposition to form epileptic seizures. Individuals diagnosed with resistant epilepsy due to failure of medications used to prevent seizure attacks get away daily routine activities because of the side effects of antiepileptic drugs. Due to the increased frequency of seizure attacks, patients who cannot meet their daily energy needs feel sluggish. Thus, development of a novel therapy for epilepsy with fewer side effects is required. Recent study findings from both clinical investigations and *in vivo* studies have demonstrated that omega-3 fatty acids exhibit anticonvulsant properties. Many study reports suggest that frequencies of epileptic seizure might be reduced by dietary approaches enriched with omega-3 fatty acids due to its anticonvulsant activity. Furthermore, it has been concluded that omega-3 fatty acids as an alternative to antiepileptic drugs increase the threshold levels of seizures. The aim of the current study is to review the effects of omega-3 fatty acids on epileptic seizures. Findings from previously reported studies have revealed that omega-3 fatty acid supplementation reduces the frequency of seizures in patients with epilepsy, improves the duration and severity of epileptic seizures, exhibits neuronal protection activities by suppressing inflammation, increases the seizure threshold and show neuron protective properties. Additionally, it has been reported that when patients with epilepsy were taken omega-3 supplementation instead of antiepileptic drugs, the sedative side effect observed in patients disappeared and the seizure threshold was kept at a high level for a longer period in comparison to treated patients with epileptic drugs. Although most study outcomes support that omega-3 fatty acids have significant effects on epileptic seizures, there is not yet enough precise and clear information that can be used as a treatment method in epilepsy patients.

Keywords: Epilepsy, omega-3 fatty acids, epileptic seizure, antiepileptic drug, anticonvulsant effect.

ÖZET

Epilepsi, epileptik nöbetler oluşturmaya kalıcı bir yatkınlıkla karakterize edilen bir beyin bozukluğu olarak tanımlanmaktadır. Bir veya birden fazla ilaç kullanılmasına karşın nöbet oluşumu engellenmeyen dirençli epilepsi tanılı bireyler antiepileptik ilaçların yan etkilerinden dolayı günlük rutin aktivitelerini yerine getiremezler. Artan nöbet atakları sıklığı nedeniyle günlük enerji ihtiyacını karşılayamayan hastalar kendilerini halsiz hissetmektedirler. Bu nedenle, epilepsi için daha az yan etkiye sahip yeni bir tedavi yönteminin geliştirilmesi gerekmektedir. Hem klinik araştırmalardan hem de *in vivo* çalışmalardan elde edilen son çalışma bulguları, omega-3 yağ asitlerinin antikonvülzan özellikler sergilediğini göstermiştir. Pek çok araştırma raporunda, antikonvülzan aktivitesi nedeniyle

omega-3 yağ asitleri ile zenginleştirilmiş diyet yaklaşımlarının epileptik nöbet sıklıklarının azaltılabileceği önerilmektedir. Ayrıca, antiepileptik ilaçlara alternatif olarak omega-3 yağ asitlerinin nöbet eşiğini yükselttiği sonucuna varılmıştır. Bu çalışmada, omega-3 yağ asitlerinin epileptik nöbetler üzerindeki etkilerinin incelendiği çalışmaların derlenmesi amaçlanmıştır. Daha önce bildirilen çalışmalardan elde edilen bulgular, omega-3 yağ asidi takviyesinin epilepsi hastalarında nöbet sıklığını azalttığını, epileptik nöbetlerin süresini ve şiddetini iyileştirdiğini, iltihabı baskılayarak nöronal koruma aktiviteleri sergilediğini, nöbet eşiğini yükselttiğini ve nöron koruyucu özellikler gösterdiğini ortaya koymuştur. Ayrıca tedavide antiepileptik ilaç yerine omega-3 kullanıldığında hastalarda görülen yatıştırıcı yan etkinin ortadan kalktığı ve nöbet eşiğinin ilaçlara göre daha uzun süre yüksek düzeyde tutulduğu rapor edilmiştir. Çalışmaların çoğunda omega-3 yağ asitlerinin epileptik nöbetler üzerinde önemli etkilerinin olduğu destekleniyor olsa da henüz epilepsi hastalarında tedavi yöntemi olarak kullanılabilecek kadar kesin ve net bilgiler bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Epilepsi, omega-3 yağ asitleri, epileptik nöbet, antiepileptik ilaç, antikonvülzan etki.

HİPERTANSİF VE SAĞLIKLI BİREYLERDE TUZLA İLGİLİ BİLGİ VE TUTUMLARIN
KARŞILAŞTIRMASI

COMPARISON OF SALT RELATED KNOWLEDGE AND ATTITUDES IN HYPERTENSIVE
AND NORMOTENSIVE ADULTS

Dr. Öğretim Üyesi Burcu AKSOY CANYOLU

İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Beslenme ve Diyetetik Bölümü
Orcid ID: 0000-0003-0205-4099

Giriş: Tuz tüketimi ve sodyum alımı ile hipertansiyon sıklığının ilişkili olduğu gösterilmiştir. Türkiye’de hipertansiyon görülme sıklığı %30.3 ve hipertansiyona bağlı ölüm oranı oldukça yüksek iken günlük tuz tüketimi aşılmaması önerilen miktarın 3 katıdır.

Amaç: Bu araştırma, hipertansiyon hastalarında ve sağlıklı bireylerde, tuzla ilgili bilgi düzeyi ve tutumu incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırma, Aralık-Mart 2020 tarihlerinde, İstanbul’da, Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi kardiyoloji polikliniğine başvuran, hipertansiyon hastaları (n=101) ve sağlıklı gönüllüler (n=314) ile yürütülmüştür. Demografik bilgiler, tuz bilgi düzeyi ve tutumu, araştırmacı tarafından yüz yüze sorgulanmıştır. Tuzla ilgili bilgi ve tutumlar, IBM SPSS 26 programında ki-kare testi ile karşılaştırılmıştır.

Bulgular: Tuz ve sodyum ilişkisi, Türk toplumunda günlük tuz tüketim miktarı, fazla tuz tüketimi ve artmış böbrek hastalıkları, inme-felç ve kemik erimesi riski konusunda hipertansif bireylerin bilgi düzeyinin, sağlık bireylerden düşük olduğu bulunmuştur. ($p<0.05$). Hipertansif ve sağlıklı bireylerin, sofrada tuzluk kullanımı, yemeğin tadına bakmadan tuz ekleme, yemek yaparken tuz kullanma, tuz içeriği yüksek işlenmiş ürün tüketme konusundaki tutumları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Tuzla ilgili tutumlar incelendiğinde ise hipertansif bireylerde tuz tüketimini azaltmanın önemli olduğu ve tuz tüketimini azaltmayı düşündükleri görülmüştür ($p<0.05$).

Sonuç: Hipertansif bireylerde, tuzun bileşimi ve tuzun sağlık etkileri konusunda bilgi düzeyinin sağlıklı bireylere göre düşük olduğu bulunmuştur. Hipertansif bireyler için tuzu azaltmanın önemli olduğu ve tuzu azaltmayı düşündükleri görülse de, bu tutumun tuz alımını azaltmaya yönelik tutumlarını etkilemediği belirlenmiştir. Hipertansif bireylerin, tuzun sağlık etkileri konusunda bilgi düzeylerinin artırılması ve tuz tüketimini azaltmaya yönelik tutum ve davranışlarının teşvik edilmesine ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: tuz, bilgi düzeyi, tutum, hipertansiyon

Background: Salt consumption and sodium intake are associated with the frequency of hypertension. While the prevalence of hypertension in Turkey is 30.3% and deaths due to hypertension are quite high, daily salt consumption is 3 times the recommended amount not to be exceeded.

Aim: To examine the knowledge and attitudes related to salt in hypertensive and normotensive adults.

Methods: The study was conducted with hypertensive (n=101) and normotensive (n=314) adults who applied to the cardiology outpatient clinic of Marmara University Pendik Training and Research Hospital in Istanbul between December and March 2020. Demographic information, knowledge and attitudes related to salt were questioned face to face by the researcher. Knowledge and attitudes related to salt were compared with the chi-square test in IBM SPSS 26.

Results: Knowledge of hypertensive individuals about the relationship between salt and sodium, the amount of daily salt consumption in the Turkish population, excessive salt consumption and increased risk of kidney diseases, stroke and osteoporosis was found to be lower than normotensive individuals. There was no significant difference between the attitudes of hypertensive and normotensive individuals regarding the use of salt shakers at the table, adding salt without tasting the food, using salt while cooking and consuming processed products with high salt content. When attitudes towards salt are examined, it is seen that it is important to reduce salt consumption in hypertensive individuals and they intend to reduce salt consumption.

Conclusion: Knowledge related to the composition of salt and the health effects of salt in hypertensive individuals is lower than in normotensive individuals. Although it is seen that reducing salt is important for hypertensive individuals and they intend about reducing salt, it has been determined that this attitude does not affect the attitudes towards reducing salt intake. There is a need to increase the knowledge of hypertensive individuals about the health effects of salt and to encourage their attitudes and behaviors towards reducing salt consumption.

Keywords: salt, knowledge, attitude, hypertension

**OBEZ VE FAZLA KİLOLU ÖĞRENCİLERDE OKUL TEMELLİ OYUN VE EĞİTİM
MÜDAHALESİNİN KİLO KAYBINA ETKİSİNİN KARŞILAŞTIRILMASI**

COMPARISON OF THE EFFECT OF SCHOOL-BASED GAME AND TRAINING
INTERVENTION ON OVERWEIGHT AND OBESE STUDENTS ON WEIGHT LOSS

Cahide ÇEVİK

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

ORCID: 0000-0002-9924-4536

Özlem ÖRSAL

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

ORCID: 0000-0002-4012-7036

ÖZET

Giriş: Çocukluk çağı obezitesi önemli bir halk sağlığı sorunudur. Bu durumun yönetiminde çocuğa doğru beslenmeyi öğretmek önemlidir. Okullar, doğru beslenmeyi öğretmek için ideal bir ortamdır. Ancak çocuğun sıkılmadan istikrarlı bir şekilde devam edeceği eğitim yöntemlerine ihtiyaç vardır.

Amaç: Fazla kilolu ve obez çocuklarda Kaledo oyununun ve sağlık inanç modeline göre hazırlanmış beslenme eğitiminin kilo vermeye beslenme özyeterliliğine, tutumuna ve davranışına etkisini karşılaştırmaktır.

Yöntem: Bu araştırma randomize kontrollü deneysel çalışmadır (ClinicalTrials.gov ID: NCT04620044). Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için bir üniversitenin etik kurulundan etik izin (Tarih/numara: 27 Haziran 2019/12), öğrenciler ve velilerden onam alındı. Araştırmanın evrenini 2019-2020 eğitim öğretim yılında bir ilin 3 ortaokulunun 5., 6. ve 7. sınıflarında eğitim gören fazla kilolu ve obez öğrenciler oluşturdu (n=543). Araştırmada oyun (n=38), eğitim (n=35) ve kontrol (n=53) olmak üzere üç grup yer aldı. Veriler kişisel bilgi formu, çocuk beslenme öz-yeterlik ölçeği, beslenme tutum ölçeği, beslenme davranış ölçeği ile elde edildi. Oyun ve eğitim müdahalesi haftada 20 dakika olacak şekilde toplam 12 hafta devam etti. Araştırma başlangıcında, oyun ve eğitim müdahalelerin sonunda her üç grupta boy ve kilo ölçümleri yapılarak beden kitle indeksi değerleri hesaplandı ve ölçekler uygulandı.

Bulgular: Beden kitle indeksi z skoru değerlerinin eğitim grubunda eğitim sonrasında öncesine göre daha düşük olduğu tespit edildi (p<0.05). Beslenme tutum puanları gruplar arası farklılık göstermezken, grup içi değerlendirmelerde oyun grubundaki öğrencilerin oyun müdahalesi sonrası öncesine göre daha olumlu beslenme tutumu sergilediği tespit edildi (p<0.05).

Sonuç: Eğitim sonrasında öğrencilerin BKİ z puanlarında düşüş gözlemlendi. Oyun sonrası öğrenciler daha olumlu beslenme tutumuna sahip olmuştur. Kaledo oyununun etkisini ve SİM'e göre hazırlanmış beslenme eğitimi ile arasındaki farkı daha net ortaya koyabilecek, daha uzun süreli ve daha büyük örneklem ile okul sağlığı hemşiresinin işbirliğini içeren deneysel çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar kelimeler: Çocukluk çağı obezitesi, Kaledo oyunu, Sağlık İnanç Modeli, beslenme

ABSTRACT

Background: Childhood obesity is an important public health problem. In the management of this condition, it is important to teach the child the right diet. Schools are an ideal setting for teaching the right diet. However, there is a need for educational methods in which the child will continue steadily without getting bored.

Method: This study was a randomized controlled trial (ClinicalTrials.gov ID: NCT04620044). Ethics committee approval (Date/number: 27 June 2019/12) was obtained from a University Clinical Research Ethics Committee. Informed consent was obtained from the students and their parents. The population of the study consisted of overweight and obese students of grades 5-6-7 of three secondary schools in the 2019-2020 academic year (n=543). There were three groups in the study: game (n=38), training(n=35), and control (n=53). The game and training intervention continued for a total of 12 weeks, 20 minutes per week. At the beginning and end of the study, the height and weight of the participants were measured in all three groups, and body mass index values were calculated and scales were applied.

Results: The BMI z-score values were found to be lower in the training group after the training than before ($p<0.05$). While there was no significant difference in nutritional attitude scores between the groups, in the in-group evaluations, the students in the game group were found to display a more positive nutrition attitude after the game intervention than before ($p<0.05$).

Conclusion: The BMI z scores of the students decreased after the training. The students had a more positive nutrition attitude after the game. There is a need for experimental studies with a longer duration, larger sample and the cooperation of the school health nurse, which can more clearly reveal the effect of the Kaledo game, and the difference between it and the nutrition training prepared according to Health Belief Model.

Key words; Childhood obesity, Kaledo game, Health Belief Model, nutrition

ŞİZOFRENİ HASTALARININ BAKIM VERİCİLERİNDE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK VE BAKIM YÜKÜ

RESILIENCE AND CARE BURDEN IN CAREGIVERS OF PATIENTS WITH SCHIZOPHRENIA

Kübra GÖKALP

Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği A.D., Erzurum, Türkiye

ORCID: 0000-0003-2317-2166

Mükerrem KABATAŞ YILDIZ

Dr. Öğr. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Yaşlı Bakımı Bölümü, Samsun, Türkiye

ORCID: 0000-0002-7598-162X

ÖZET

Amaç: Bu çalışma şizofreni tanısı konulan hastaların primer bakım vericilerinde, psikolojik sağlamlık ve bakım yükü arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Araştırma, üniversite ve devlet hastanesinin psikiyatri servislerinde, yatarak tedavi gören, şizofreni tanısı konulan hasta yakınlarıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini; psikiyatri servisinde yatan hasta yakınları; örneklemini ise dahil edilme kriterlerine uyan 174 hasta oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında 'Kişisel Veri Formu', 'Yetişkinler için Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği (YİPDÖ)' ve 'Zarit Bakım Verme Yükü Ölçeği (ZBYÖ)' kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, vayans, korolesyon ve regresyon analizleri kullanılmıştır. Çalışma için etik kurul izni ve hastane izinleri alınmıştır.

Bulgular: Çalışmada bakım vericilerin psikolojik dayanıklılık ortalamasının 110.10 ± 22.43 olduğu ve bakım yüklerinin ise 39.25 ± 17.07 olduğu tespit edilmiştir. Bakım vericilerin psikolojik dayanıklılık düzeylerini bakıcı ve hastaya ait demografik verilerin anlamlı etkilemediği belirlenmiştir ($p > .05$). Hastaların şizofreni dışında başka hastalıkları da varsa bakım vericilerin bakım yükünün arttığı bulunmuştur ($p < .05$). Bakıcının cinsiyeti, yaşı, medeni durumu, öğrenim durumu, gelir durumu, hastanın cinsiyeti ve yaşına göre bakım yükünde anlamlı bir değişiklik olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$). Bakım yükünün psikolojik dayanıklılığı %18 düzeyinde yordadığı saptanmıştır ($R^2=0.180$; $F=37.674$; $p < .001$).

Sonuç: Şizofreni hastasının primer bakım vericilerinin psikolojik dayanıklılıklarının ortalamanın üstünde olduğu, bakım yüklerinin ise ortalamaya yakın olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Sosyodemografik değişkenlerin psikolojik dayanıklılık ve bakım yükünü etkilemediği; sadece başka hastalık varlığının bakım yükünü artırdığı görülmüştür. Bakım yükünün şizofreni hastasına bakım veren bireylerin psikolojik durumlarını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, psikolojik dayanıklılık, psikotik bozukluk, bakım yükü

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the relationship between psychological resilience and care burden in caregivers of patients diagnosed with schizophrenia.

Material and method: The study was conducted with relatives of patients diagnosed with schizophrenia who were hospitalized in the psychiatry service of university and state hospitals. The population of the research; relatives of patients hospitalized in the psychiatry clinic; the sample consisted of 174 patients who met the inclusion criteria. 'Personal Data Form', 'Adult Resilience Scale (ARS)' and 'Zarit Caregiver Burden Scale (ZCBS)' were used to collect data. In the analysis of the data, descriptive statistics, variance, correlation and regression analyzes were performed. Ethics committee permission and hospital permissions were obtained for the study.

Results: In the study, it was determined that the mean resilience of caregivers was 110.10 ± 22.43 and their caregiver burden was 39.25 ± 17.07 . It was determined that the demographic data of caregivers and patients did not significantly affect the resilience levels of caregivers ($p > .05$). It was found that caregivers' burden of care increased if the patients had other diseases other than schizophrenia ($p < .05$). It was determined that there was no significant change in the care burden according to the caregiver's gender, age, marital status, educational status, income status, gender and age of the patient ($p > .05$). It was determined that caregiving burden predicted resilience at the level of 18% ($R^2=0.180$; $F=37.674$; $p < .001$).

Conclusion: It was found that the psychological resilience of the caregivers of patients with schizophrenia was above the average, and their burden of care was close to the average. Sociodemographic variables did not affect resilience and caregiving burden; only the presence of another disease was found to increase the burden of care. It has been concluded that the burden of care affects the psychological state of individuals who care for schizophrenia patients.

Key Words: Nursing, resilience, psychotic disorder, care burden

KARACİĞER NAKLİ YAPILAN HASTALARDA YAŞAM MEMNUNİYETİ, BENLİK SAYGISI VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIĞIN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF LIFE SATISFACTION, SELF-ESTEEM AND PSYCHOLOGICAL RESILIENCE IN PATIENTS WITH LIVER TRANSPLANTATION

Fatma Melike ERKAN

İnönü University Faculty of Nursing, Department of Psychiatric Nursing, Msc

ORCID: 0000 0001 7994 3658

Gamze SARIKOÇ

University of Health Science -Gülhane Faculty of Nursing, Department of Psychiatric Nursing, Phd

ORCID: 0000 0003 1651 4308

ÖZET

AMAÇ: Karaciğer nakli travmatik bir yaşam deneyimi olarak değerlendirilmektedir. Travmatik yaşam deneyimlerinde ruhsal sağlığın korunabilmesinde ve güçlendirilebilmesinde psikolojik sağlık kavramı önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca psikolojik sağlamlığın koruyucu faktörleri arasında sayılan yaşam memnuniyeti ve benlik saygısı yüksek olan bireylerin daha yüksek psikolojik iyilik haline sahip olacağı düşünülmektedir. Bu araştırma karaciğer nakli yapılan bireylerde yaşam memnuniyeti, benlik saygısı ve psikolojik sağlamlık düzeyleri ve aralarındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

GEREÇ YÖNTEM: Tanımlayıcı ve ilişkisel nitelikteki bu araştırma, Malatya'daki bir hastanede Şubat-Haziran 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırma 122 karaciğer nakil hastası ile tamamlanmıştır. Veriler; "Hasta Tanıtıcı Özellikler Formu", "Yaşam Memnuniyeti Ölçeği", "Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği" ve "Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır.

BULGULAR: Araştırmada karaciğer nakil hastalarının yaşam memnuniyeti düzeyinin $19,94 \pm 6,98$, benlik saygısı düzeyinin $29,40 \pm 3,87$ ve psikolojik sağlamlık düzeyinin $18,43 \pm 4,63$ olduğu belirlenmiştir. Hastaların psikolojik sağlamlık ve yaşam memnuniyeti arasında pozitif yönlü, zayıf düzeyde ($r=0,368$ $p=0,001$); psikolojik sağlamlık ve benlik saygıları arasında pozitif yönde zayıf düzeyde ilişki ($r=0,371$ $p=0,001$); yaşam memnuniyeti ile benlik saygısı arasında pozitif yönde zayıf düzeyde ilişki tespit edilmiştir ($r=0,422$ $p=0,001$). Kadın hastaların ve geliri giderden yüksek olan hastaların yaşam memnuniyeti düzeyi diğerlerinden yüksek bulunmuştur ($p=0,045$ $p=0,015$). Okur-yazar olmayan hastaların benlik saygısı düzeyi diğerlerinden daha yüksek bulunmuştur ($p=0,035$).

SONUÇ: Araştırmaya katılan hastaların psikolojik sağlamlıkları arttıkça yaşam memnuniyetleri ve benlik saygıları; benlik saygıları arttıkça da yaşam memnuniyetleri artmaktadır. Sağlık bakım hizmeti veren kurumlarda, karaciğer nakli olmuş bireylerde psikolojik sağlamlığı geliştirmeye, benlik saygısı ve yaşam memnuniyetini artırmaya yönelik eğitim programları hazırlanarak hem hastaların hem de sağlık personelinin bu kavramların ve psikososyal bakımın önemine ilişkin farkındalıkları artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Karaciğer nakli, Yaşam memnuniyeti, Benlik saygısı, Psikolojik sağlamlık

ABSTRACT

AIM: A liver transplant is regarded as a traumatic life experience. In traumatic life experiences, the concept of resilience appears as an important factor in protecting and strengthening mental health. Furthermore, individuals with high life satisfaction and self-esteem, both of which are protective factors of resilience, are thought to have better psychological well-being. The aim of this study is to determine life satisfaction, self-esteem, and resilience levels in liver transplant patients, as well as the correlation between them.

MATERIALS AND METHOD: This descriptive and correlational study was conducted in a hospital in Malatya between February and June 2022. The study was completed with 122 liver transplant patients. Data were collected using the “Patient Descriptive Characteristics Form”, “Contentment With Life Assessment Scale”, “Rosenberg Self-Esteem Scale” and “Brief Resilience Scale”.

FINDINGS: It was found that the level of life satisfaction for liver transplant patients was 19.94 ± 6.98 , their level of self-esteem was 29.40 ± 3.87 , and their level of resilience was 18.43 ± 4.63 . There was a positive weak correlation between the resilience and life satisfaction of the patients ($r=0.368$ $p=0.001$); a positive weak correlation between resilience and self-esteem ($r=0.371$ $p=0.001$); and a positive weak correlation between life satisfaction and self-esteem ($r=0.422$ $p=0.001$). The life satisfaction level of patients who were female and had an income higher than expenditure was higher than that of the others ($p=0.045$ $p=0.015$). The self-esteem level of the illiterate patients was higher than that of the others ($p=0.035$).

CONCLUSION: As the resilience of the patients increased, so did their life satisfaction and self-esteem. As their self-esteem increased, their life satisfaction also increased. Training programs for improving resilience, self-esteem, and life satisfaction in individuals who have undergone liver transplantation should be prepared in healthcare institutions, and patients' and healthcare personnel's awareness of the importance of these concepts and psychosocial care should be increased.

Keywords: Liver transplantation, Satisfaction with Life, Self-esteem, Resilience

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ ZİHİNSEL YORGUNLUK DÜZEYLERİ VE ZİHİNSEL YORGUNLUK DÜZEYLERİ İLE TIBBİ HATA YAPMAYA EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF MENTAL FATIGUE LEVELS OF HEALTHCARE PROFESSIONALS AND INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MENTAL FATIGUE LEVEL AND TENDENCY TO MAKE MEDICAL ERRORS

Semanur BİLGİÇ

Hemşire, Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi, Tepebaşı, Eskişehir

ORCID NO: 0000-0001-9839-0307

Ayşe ÖZKARAMAN

Doç. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Odunpazarı, Eskişehir

ORCID NO: 0000-0002-0507-4100

ÖZET

“Yorgunluk; çalışma vb. sebeplerle bireyin ruh ve beden etkinlikleri açısından verimlilik düzeyinin azalması, bitaplık” olarak tanımlanır. Fiziksel yorgunluk; fiziksel aktiviteleri gerçekleştirmedeki zorluk; zihinsel yorgunluk ise bilişsel görevleri yerine getirme ve konsantrasyon zorluğudur. Fiziksel ve zihinsel yorgunluk prevalansı; hemşirelerde %35,06- %91,9 arasında değişen oranlarda; doktorlarda %83,70’tir. Kadın sağlık çalışanlarındaysa yorgunluk prevalansı doktorlarda %83,88, hemşirelerde %84,96, tıp teknisyenlerinde %82,29 ve yöneticilerde/diğerlerinde %68,46’dır. Hekimler ve hemşirelerin zihinsel iş yükü ortalaması orta derece saptanmış, zihinsel iş yükünün yorgunluğa neden olabileceği belirtilmiştir. Jang ve arkadaşları da hemşirelerin zihinsel yorgunluk düzeyinin orta dereceli olduğunu bildirmiştir.

Sağlık çalışanlarında zihinsel ve fiziksel yorgunluk düzeyi; vardiya tipleri, düzensizliği ve uzunluğu, iş yükünün fazlalığı, planlama sorunları, istihdam yetersizliği gibi nedenlere bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Ayrıca yaş, cinsiyet, medeni durum, meslek gibi demografik özelliklere göre de yorgunluk düzeyi değişmektedir.

Yönetilemeyen zihinsel yorgunluk; iş yeri kazalarına, istenmeyen olaylara ve tıbbi hatalara neden olur. Tıbbi hata; hastaya verilen sağlık hizmeti sırasında uygun ve etik olmayan davranışta bulunma, mesleki uygulamalarda yetersiz ve ihmalkâr davranma sonucu hastanın zarar görmesi olarak ifade edilir. Hemşirelerin %13,8 -%53,1 oranında tıbbi hata yaptığı; çocuk sağlığı ve hastalıkları hekimlerinin ciddi (%19), küçük (%48) ya da ramak kala (%19) tıbbi hata yaşadıkları; paramediklerin %66,3’ünün tıbbi bir hata veya olumsuz olay yaşadığı görülmüştür. Sağlık çalışanlarının tıbbi hata yapma nedenlerinin; %75,6-91,2 iş yükü fazlalığı, %51,4 -83 yorgunluk; %74,8 çalışma saatlerinin fazla ve uzun olması, %71 stres ve %60-85,1 hemşire sayısının yetersiz olmasıdır.

Literatürden elde edilen kanıtlar değerlendirildiğinde sağlık çalışanlarında yorgunluğun yaygın görüldüğü, tıbbi hata yapma eğilimine pek çok faktörün yanı sıra yorgunluğun da neden olduğu söylenebilir. Yorgunluk kavramıyla ilişkili olarak uzun çalışma saatleri içerisinde fiziksel yorgunluğun mu yoksa beyin kaynaklarını fazla kullanmakla ilişkili zihinsel yorgunluğun mu tıbbi hataya eğilimle etkili/ilşkili olduğuna ilişkin bir kanıt rastlanılmamıştır. Bu nedenle gelecek çalışmalarda sağlık çalışanlarında fiziksel ve zihinsel yorgunluğun tıbbi hata eğilimini hangi düzeyde yordadığının değerlendirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel yorgunluk, zihinsel yorgunluk, sağlık çalışanları, tıbbi hata

ABSTRACT

Decreasing of productivity level in terms of body and sanity activities due to tiredness and working is called as fatigue. Physical fatigue is the incapability of doing physical activities while mental fatigue is the incapability of doing cognitive tasks and difficulty in concentration. Physical and mental fatigue prevalence is between %35,06 and %91,9 at changing rates in nurses and it is %83,70 in doctors. In female healthcare workers, fatigue prevalence is %83,88 in doctors, %84,96 in nurses, %82,29 in medical technicians and it is %68,46 in administrators and in the others. The average of mental work load of doctors and nurses is detected as mediocre. It is stated that mental work load can lead to fatigue. Jang and his friends also stated that mental fatigue is at the mediocre level in nurses.

The level of mental and physical fatigue level varies according to shift types, shift irregularities and shift length, excess of work load, planning problems and lack of employment. Also, the level of fatigue changes according to demographical features such as age, gender, marital status and profession.

The mental fatigue which is not managed causes the unwanted circumstances and medical errors. Behaving in an unethical way during the medical service which is given to patients, behaving in a neglected and inadequate way in professional practice is stated as medical errors. It has been stated that nurses make medical errors about %13,8 – 53,1, pediatrics at about %19 (high), small (%48) or close to (%19) and %66,3 of paramedics make medical errors. The causes of medical errors are excess work load at %75,6 - %91,2, fatigue at %51,4 – 83, long and excess working hours %74,8 and lack of the number of nurses at %60 – 85,1.

When the proofs, which were obtained from the literature, are evaluated, it can be interpreted that fatigue is seen very common in healthcare workers and fatigue also causes medical errors beside any other reasons. There is not any evidence about whether the physical fatigue or mental fatigue causes the medical errors in relation of fatigue notion. Because of this reason, it is suggested that at what rate mental and physical fatigue effect the tendency of medical errors in healthcare workers must be evaluated.

Key words: Physical fatigue, mental fatigue, healthcare workers, medical error

OBESITY AND COMORBIDITIES AS RISK FACTORS FOR 28-DAY MORTALITY IN CRITICALLY ILL OLDER ADULT PATIENTS WITH COVID-19

Sevda ONUK

Department of Intensive Care, Kayseri City Hospital, Kayseri, Turkey

ORCID: 0000-0001-7601-1601

Introduction: It is known that obesity is very common in aging, and it associated comorbidities develop. COVID-19 infection, a global health problem can cause poor clinical outcomes, including mortality, particularly in critically ill older adult patients.

Aim: The current study was aimed to determine relationship between obesity and comorbidities and 28-day mortality in older adult patients with COVID-19.

Methods: This prospective observational study included patients over 65 years of age with COVID-19 infection treated in the intensive care unit (ICU). At ICU admission, obesity was defined as BMI \geq 30 kg/m².

Results: A total of 109 patients were enrolled. The median age of study sample was 74.0 (68.0-80.0) and 51.4% were male. The most common comorbidity were hypertension (55.0%) and diabetes mellitus (39.4%). The median APACHE II score was 12.0 (10.0-16.0). A total of 34 study participants (31.2%) were obese. Compared to normal weight patients, obese patients had significantly higher Glasgow coma scale and Charlson Co-morbidity index (p=0.031 and p=0.036). The PaO₂/FiO₂ rate of obese patients was significantly lower than normal weight patients (median: 77.8 vs 84.0, p=0.037). Obese patients required significantly more MV support than normal weight patients (52.9 vs 33.3%). In addition, obese had significantly longer ICU and hospital stay, and mortality rate (p<0.05 for all test) Patient demographical and clinical data is detailed in Table 1. The logistic regression showed that age (OR: 0.92, 95%CI: 0.85-0.97, p=0.039), APACHE II score (OR: 1.28, 95%CI: 1.13-1.44, p<0.001), Charlson Co-morbidity index (OR: 1.41, 95%CI: 1.04-1.91, p=0.28) and obesity defined BMI \geq 30 kg/m² (OR: 1.17, 95%CI: 1.09-1.95, p=0.012) were associated with 28-day mortality.

Conclusion: The results exhibited that older age, increased APACHE II score and Charlson Co-morbidity index and presence of obesity were related to 28-day mortality in critically ill older adult patients with COVID-19 infection.

Keyword: COVID-19, intensive care unit, mortality

Table 1. Study participant demographical and clinical parameters

	Total (n=109)	Normal Weight (BMI < 30 kg/m²) (n=75)	Obese (BMI \geq 30 kg/m²) (n=34)	p
GENERAL CHARACTERISTICS				
Age, years	74.0 (68.0-80.0)	74.0 (69.0-82.0)	73.5 (67.8-77.0)	0.147
Male gender, n (%)	56 (51.4)	44 (58.7)	12 (35.3)	0.024
BMI, kg/m ²	27.8 (24.1-31.2)	25.4 (23.1-27.8)	32.1 (31.2-34.9)	<0.001

10. INTERNATIONAL GEVHER NESİBE MEDICAL SCIENCES CONFERENCE

Comorbidities, n (%)				
Hypertension	60 (55.0)	39 (52.0)	21 (61.8)	0.274
Diabetes mellitus	43 (39.4)	27 (36.0)	16 (47.1)	0.342
Chronic lung disease	26 (23.9)	15 (20.0)	11 (32.4)	0.215
Coronary artery disease	24 (22.0)	19 (25.3)	5 (14.7)	0.423
Cerebrovascular disease	10 (9.2)	8 (10.7)	2 (5.9)	0.161
Chronic liver disease	4 (3.7)	3 (4.0)	1 (2.9)	0.806
Malignancy	3 (2.8)	2 (2.7)	1 (2.9)	0.935
ICU ASSESSMENT				
APACHE II score	12.0 (10.0-16.0)	11.0 (9.0-16.0)	12.0 (9.8-16.3)	0.783
SOFA score	5.0 (4.0-6.8)	5.0 (4.0-7.0)	4.0 (4.0-6.0)	0.344
Glasgow coma scale	14.0 (13.0-15.0)	13.0 (12.0-15.0)	15.0 (14.0-15.0)	0.031
Charlson comorbidity index	4.0 (3.0-6.0)	3.0 (2.8-5.3)	4.0 (3.0-6.0)	0.036
SOME LABORATORY PARAMETERS				
PaO ₂ /FiO ₂	82.0 (67.3-169.9)	84.0 (71.0-192.0)	77.8 (60.5-94.8)	0.037
Fibrinogen, mg/dL	6335 (4803-7400)	6240 (4430-7410)	6540 (5170-7450)	0.520
Ferritin, µg/L	722 (341-1271)	755 (352-1437)	710 (341-911)	0.551
C-reactive protein, mg/L	97.5 (44.4-189.0)	87.0 (43.8-198.0)	109.5 (52.0-170.5)	0.047
Procalcitonin, µg/L	0.22 (0.13-0.79)	0.27 (0.13-0.98)	0.18 (0.11-0.40)	0.252
CLINICAL OUTCOMES				
Need for MV support, n(%)	43 (39.4)	25 (33.3)	18 (52.9)	0.028
Length of ICU stay	11.0 (7.0-16.5)	10.0 (7.0-16.0)	12.0 (8.8-21.0)	0.036
Length of hospital stay	18.0 (12.0-29.5)	15.0 (11.0-30.0)	19.5 (12.0-27.8)	0.040
28-day mortality, n (%)	46 (42.2)	15 (20.0)	19 (55.9)	0.024

Abbreviations: APACHE II score: The Acute Physiology and Chronic Health Evaluation, BMI: Body mass index, F: Female, ICU: Intensive care unit, M: Male, MV: Mechanical ventilation, SOFA: The *Sequential Organ Failure Assessment*.

*Data presented as median (IQR, 25th percentile-75th percentile).

* p shows difference between normal weight and obese groups with Mann Whitney U test (for continuous variable) or Chi-square (for categorical variable).

ÖĞRENCİLERİN MERHAMET DÜZEYLERİNİN ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN
BELİRLENMESİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

DETERMINING THE FACTORS AFFECTING STUDENTS' COMPASSION LEVELS: A CROSS-
SECTIONAL STUDY

Dr. Hanife TİRYAKİ ŞEN

İstanbul Sağlık Müdürlüğü

Eğitim ve Tescil Birimi, İstanbul, Türkiye

ORCID ID: 0000-0003-3350-1701

Dr. Öğrt. Üyesi Tuğba ÖZTÜRK YILDIRIM

Doğuş Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Yüksek Okulu, İstanbul, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-6853-8996

Dr. Öğrt. Üyesi Hilal KUŞCU KARATEPE

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Fakültesi

ORCID ID: 0000-0001-9237-2714

Doç. Dr. Şehrinaz POLAT

İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi,

Hemşirelikte Yönetim AD, İstanbul, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-1884-897X

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, öğrencilerin merhamet algı düzeylerinin ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu tanımlayıcı ve kesitsel çalışmanın, evrenini sağlıkla ilgili lisans programlarında okuyan üniversite öğrencileri oluşturmuş ve 920 öğrenciden veri alınmıştır. Veriler, öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini irdeleyen sorular ve Merhamet Ölçeği'nden oluşmuştur. Veri analizinde tanımlayıcı istatistikler ve sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi ANOVA analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada öğrencilerin merhamet düzeylerinin iyi düzeyde olduğu bulunmuştur. Merhamet düzeyinin ise cinsiyet, sınıf, yaş, eğitim alınan bölüme göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Kadın öğrencilerin merhamet puanı hem toplam ve hem de altı alt boyut puan ortalamasının erkek öğrencilere göre yüksek olduğu bulunmuştur. Okuduğu bölüme göre öğrencilerin merhamet toplam puanı, alt boyutlardan umursamazlık, paylaşımların bilincinde olma, bağlantısızlık ve ilişki kesme puan ortalamaları arasında çok ileri düzeyde anlamlı ($p < .001$), sevecenlik ve bilinçli farkındalık puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark olduğu ($p < .01$) görülmüştür. Öğrencilerin sınıf düzeyine

göre merhamet toplam puanı ve umursamazlık alt boyut puan ortalaması arasında çok ileri düzeyde anlamlı fark ($p<.001$), sevecenlik ve bağılantısızlık alt boyut puan ortalamaları arasında çok anlamlı düzeyde fark ($p<.01$), paylaşımların bilincinde olma, bilinçli farkındalık ve ilişki kesme alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark olduğu ($p<.05$) saptanmıştır.

Sonuç: Öğrencilerin merhamet algıları birçok faktörlerle değiştiği bulunmuştur. Öğrencilerin merhametin mesleğe ve kaliteli bakım vermede ne anlama geldiğini gözden kaçırmamaları için üniversitelerin merhametli davranışları sergilemek ve modellemek için mevcut tüm kaynakları kullanması hayati önem taşımaktadır.

Anahtar Sözcükler: Merhamet, etkileyen faktör, öğrenci.

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine students' compassion perception levels and the factors affecting them.

Method: The universe of this descriptive and cross-sectional study consisted of university students studying in health-related undergraduate programs and data were obtained from 920 students. The data consisted of questions examining the socio-demographic characteristics of the students and the Compassion Scale. Descriptive statistics and number, percentage, mean and standard deviation, independent sample t-test, one-way analysis of variance ANOVA analysis were used in data analysis.

Results: In the study, it was found that the students' compassion levels were at a good level. It has been determined that the level of compassion differs according to gender, class, age, and department of education. It was found that female students' compassion score both in total and in six sub-dimensions mean scores were higher than male students. According to the department they studied, there was a very significant difference ($p<.001$) between the mean scores of the students' compassion total score, sub-dimensions of indifference, awareness of sharing, disconnection and disconnection, and a significant difference between the mean scores of compassion and mindfulness ($p<.01$).) has been observed. A very significant difference ($p<.001$) between the compassion total score and the indifference sub-dimension mean score according to the grade level of the students, a very significant difference between the compassion and disconnection sub-dimension mean scores ($p<.01$), awareness of sharing, conscious It was determined that there was a significant difference ($p<.05$) between the mean scores of awareness and disconnection sub-dimensions.

Conclusion: It was found that students' perceptions of compassion changed with many factors. It is vital that universities use all available resources to demonstrate and model compassionate behavior so that students do not lose sight of what compassion means in the profession and in providing quality care.

Keywords: Compassion, affecting Factors, student.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU TANILI ÇOCUĞA SAHİP ANNELERİN EBEVEYNLİK STRESİ VE ÇOCUK SAHİBİ OLMA MOTİVASYONLARI*

PARENTING STRESS AND CHILDBEARING MOTIVATIONS OF MOTHERS OF CHILDREN DIAGNOSED WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER*

Ayşenur KARPUZLUK

¹Uzm. Hem., Biga Devlet Hastanesi, Çanakkale

ORCID NO: 0000-0003-2272-8855

Ayşe AKALIN

Dr. Öğr. Üyesi, Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Düzce

ORCID NO: 0000-0002-9575-7537

ÖZET

Giriş: Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), yaşamın erken yıllarında başlayan, iletişim, sosyal etkileşim ve bilişsel gelişimde sapma veya gecikme ile kendini gösteren nörogelişimsel bir bozukluktur. OSB'li çocuğa sahip olmak aileler ve ebeveynler üzerinde önemli olumsuz etkilere neden olmaktadır. OSB'li çocuğa sahip annelerin ebeveynlik stresleri ve çocuk sahibi olma motivasyonlarına ilişkin literatür sınırlıdır.

Amaç: Çalışma, OSB tanılı çocuğa sahip annelerin ebeveynlik stresi ve çocuk sahibi olma motivasyonlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Kesitsel ve analitik tipte olan araştırma, Kasım 2021 - Ocak 2022 tarihleri arasında Düzce ilinde Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri ve Özel Eğitim Uygulama Okulu'na kayıtlı OSB tanılı çocukların anneleri ile yürütülmüştür (n=165). Veriler; Tanıtıcı Bilgi Formu, Ebeveynlik Stresi/Kısa Formu (ESİ/KF) ve Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Ölçeği (ÇOMÖ) kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Araştırmanın etik kurul onayı Düzce Üniversitesi Girişimsel Olmayan Sağlık Araştırmaları Etik Kurulu'ndan alınmıştır (onay numarası: 2021/165; onay tarihi 05.07.2021). Verilerin analizinde SPSS 26 istatistik programı kullanılmıştır. P değeri<0.05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların ESİ/KF ve olumlu ÇOMÖ ve olumsuz ÇOMÖ puan ortalamaları sırasıyla 104.77±23.56, 62.50±20.26, 33.49±12.74'tür. Annenin yaşı, eğitim düzeyi, OSB'li çocuğun kardeş sırası ve OSB'nin tekrar çocuk sahibi olmayı etkileme durumu ebeveynlik stres düzeyinin istatistiksel olarak anlamlı yordayıcıları arasında olup %20.1'ini açıklamaktadır (p<0.05). Annenin eğitim düzeyi, gelir durumu, OSB'li çocuğun kardeş sırası ve tekrar çocuk sahibi olma isteği olumlu çocuk sahibi olma motivasyonunun istatistiksel olarak anlamlı yordayıcıları arasında olup %18.7'sini açıklamaktadır (p<0.05). Ebeveynlik stresi ile olumsuz çocuk sahibi olma motivasyonları arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü orta düzeyde ilişki bulunmaktadır (r:0.345; p<0.001).

Sonuç: OSB tanılı çocuğa sahip annelerin ebeveynlik stresleri orta düzeyde yüksek ve çocuk sahibi olma motivasyonları düşük düzeyde olumludur. Ebeveynlik stresi arttıkça olumsuz çocuk sahibi olma motivasyonu artmaktadır. Ebeveynlik stresinin azaltılması, çocuk sahibi olma konusunda doğru ve güvenilir bilgiye ulaşılması için eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne, Çocuk sahibi olma, Otizm spectrum bozukluğu, Stres

*Bu çalışma Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

ABSTRACT

Introduction: Autism Spectrum Disorder (ASD) is a neurodevelopmental disorder that begins in the early years of life and is characterized by deviation from or delay in communication, social interactions and cognitive development. Having a child with ASD causes significant negative impact on families and parental well-being. There is a limited literature regarding mothers of children with ASD childbearing motivations and parenting stresses.

Aim: This study was conducted to investigate parenting stress and childbearing motivations of mothers of children with ASD.

Method: The research, cross-sectional and analytical, was conducted with 165 mothers of children with ASD, enrolled at Special Education and Rehabilitation Centres and Special Education Practice School in Duzce province between November 2021 and January 2022. Data were collected by face-to-face interview method using the Personal Information Form, Parenting Stress Index/Short Form (PSI/SF) and Childbearing Motivations Scale (CMS). Ethical approval was obtained from Duzce University Non-Interventional Health Researches Ethic Committee (approval number: 2021/165; approval date 05.07.2021). Data were analysed using SPSS 26-software program. P value<0.05 was considered statistically significant.

Results: The mean PSI/SF and positive CMS and negative CMS of the participants were 104.77 ± 23.56 , 62.50 ± 20.26 , 33.49 ± 12.74 , respectively. The mother's age, education status, sibling rank of the child with ASD, and the effect of ASD on having a child again were among statistically significant predictor of the parenting stress level up to 20.1% ($p<0.05$). The mother's educational and income status, sibling rank of the child with ASD, and the desire to have a child again were among statistically significant predictor of the positive childbearing motivations level up to 18.7% ($p<0.05$). It was found that there was statistically significant positive moderate relationship between parenting stress and negative childbearing motivations ($r: 0.345$; $p<0.001$).

Conclusion: Mothers' of children with ASD parenting stresses were moderately high and their motivation to have a child was low level. As the stress of parenting increases, the motivation to have negative children increases. We recommend planning training and consulting services in order to reduce parenting stress and to reach accurate and reliable information about having a child.

Keywords: Mothers, Childbearing motivations, Autism spectrum disorder, Stress

*This study was accepted as a Master's Thesis at Duzce University Graduate Education Institute.

İNFAÑTİL KOLİK VE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

INFANTILE COLIC AND CURRENT APPROACHES

Arş. Gör. Elif BAYRAKÇI

Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gaziantep

ORCID NO: 0000-0001-6351-6002

Dr. Öğr. Üyesi Kamile AKÇA

Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gaziantep

ORCID NO: 0000-0002-2833-8754

ÖZET

Yaşamın genellikle ilk üç ayında, haftada en az üç gün, günde üç saati aşan huzursuzluk ve ağlama nöbetlerinin eşlik ettiği en sık görülen yenidoğan rahatsızlıklarından biri infantil koliktir. İnfantil kolikçi açıklamaya yönelik çeşitli teoriler öne sürülmüştür, ancak etiyojisi kesin olarak aydınlatılamamıştır. Son yıllarda yapılan çalışmalarda gastrointestinal sistem ve gastrointestinal sistem dışı olmak üzere iki etiyojistik faktör üzerinde durulmaktadır. Gastrointestinal faktörler; beslenme, alerji, hormonlar, laktoz malabsorbsiyonu ve gastroözefageal reflüdür. Gastrointestinal sistem dışı faktörler ise; nörogelişimsel, psikolojik, normal ya da anormal fizyoloji ve diğer nedenlerden oluşmaktadır. İnfantil kolikçi kanıtlanmış etkili bir tedavisi yoktur. Fakat yapılan çalışmalarda farmakolojik ve davranışsal tedaviler, manevralar, akupunktur, eğitim-danışmanlık, diyet değişikliği, probiyotikler ve bitkisel çay kullanımı gibi yaklaşımların kolikçi semptomlarını azaltmada etkili olduğu görülmektedir. Birçok bebekte semptomlar üç ve dördüncü aydan sonra azalarak kaybolur. Ancak bu durumun geçici olduğunu bilmeyen ailelerde, özellikle annelerde, çaresizlik, tükenmişlik, yorgunluk, uykusuzluk, özgüven kaybı, konsantrasyon bozukluğu ve yetersizlik hissi gibi bulgular görülebilmektedir. Kolikli bebeği olan anneler bu süreci iyi yönetemezlerse doğum sonu depresyon ve emzirme ile ilgili problemler yaşayabilmektedir. Kolik ve kolikli bebeği yaklaşımla ilgili konularda ailelere eğitim ve danışmanlık yapılması ailelerin rahatlatılması ve desteklenmesi için oldukça önemlidir. Bu derlemede, son yıllarda yapılan çalışmalar ışığında kolikle ilgili güncel bilgiler sunulmaktadır.

Anahtar kelimeler: Bebek, İnfantil kolik, Yenidoğan.

ABSTRACT

One of the most common neonatal disorders, which is usually accompanied by bouts of distress and crying that exceeds three hours a day, at least three days a week, in the first three months of life, is infantile colic. Various theories have been put forward to explain infantile colic, but its etiology has not been definitively clarified. Studies conducted in recent years have focused on two etiological factors, gastrointestinal system and non-gastrointestinal system. Gastrointestinal factors; nutrition, allergy, hormones, lactose malabsorption and gastroesophageal reflux. Non-gastrointestinal system factors are; neurodevelopmental, psychological, normal or abnormal physiology and other causes. There is no proven effective treatment for infantile colic. However, studies have shown that approaches such as pharmacological and behavioral treatments, maneuvers, acupuncture, education-counseling, diet changes, probiotics and herbal tea use are effective in reducing the symptoms of colic. In many babies, the symptoms subside after three and four months. However, in families, especially mothers, who do not know that this situation is temporary, symptoms such as helplessness, burnout,

fatigue, insomnia, loss of self-confidence, concentration disorder and feelings of inadequacy may be seen. If mothers with colic babies cannot manage this process well, they may experience postpartum depression and problems with breastfeeding. Providing education and counseling to families on issues related to colic and the approach to a baby with colic is very important for comforting and supporting families. In this review, current information on colic is presented in the light of recent studies.

Keywords: Infant, Infantile colic, Neonatal.

MEME KANSERİ HÜCRELERİNDE PAKLİTAKSEL ETKİSİNİN FTIR SPEKTROSKOPİSİ İLE ANALİZİ

ANALYSIS OF PACLITAXEL EFFECT IN BREAST CANCER CELLS BY FTIR SPECTROSCOPY

Ferdane DANIŞMAN KALİNDEMİRTAŞ

Erzincan Tıp Fakültesi, Fizyoloji Anabilim Dalı, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan, 24100, Türkiye

ORCID: 0000-0001-7085-8596

GİRİŞ: Meme kanseri, kadınlar arasında en sık görülen kötü huylu tümördür ve birçok ülkede kansere bağlı ölümlerin en önemli nedenlerinden biridir. Meme kanserinin erken teşhisi potansiyel olarak tedavi edilebilirken, geç teşhis yüksek ölüm oranına sahiptir. Paklitaksel (PTX), birçok kanser türü için en etkili ilaçlardan biridir. FTIR spektroskopisi salımlı bir spektroskopik tekniktir ve invaziv olmayan bir yöntem olarak kanser teşhisinin ve kanser tedavisi sonuçlarının değerlendirilmesine yardımcı olabilir. Bu yöntem, biyolojik dokuların ilaçlarla etkileşimleri hakkında oldukça önemli veriler sağlar ve yalnızca minimum numune işleme ve sınırlı reaktif gerektirir, klinikte prognozu tahmin etmek için yeni bilgiler sağlayabilir.

AMAÇ: Bu bakış açısıyla, PTX antikanser ilacının kanserli MCF-7 hücreleri üzerinde moleküler düzeyde nasıl etki gösterdiğini anlamak için FTIR spektroskopi yöntemi kullanılmıştır.

YÖNTEM: PTX, 72 saat boyunca farklı konsantrasyonlarda uygulandı ve MCF-7 meme kanseri hücreleri için IC50 konsantrasyonu hesaplandı. FTIR analizi için PTX'in IC50 değeri kullanıldı. Hücreler daha sonra ortamdan çıkarıldı ve kurumaya bırakıldı. Tamamen kurutulmuş hücreler, Fourier Transform Kızılötesi Spektrofotometre kullanılarak analiz edildi.

BULGULAR: Lipit bölgesinde, 3272 cm⁻¹'de saptanan O-H simetrik streç bant tepe noktası, PTX ile muamele edilmiş MCF-7 hücrelerinde kontrol grubuna göre daha yüksekti. Her iki grupta da 1640 cm⁻¹'de Amid I, 1535 cm⁻¹'de Amid II, 1455 cm⁻¹'de metil protein gruplarının asimetrik CH₃ bükülmesi, 1395 cm⁻¹'de CH₂ asimetrik bükülmesi, COO-gerilmesi (protein ve yağ asitleri) pikler belirlendi. 1061-1062 cm⁻¹'de bir PO₂ simetrik gerilme bandı (nükleik asitler) tespit edildi. 856 cm⁻¹ C-C, C-O deoxyribose bandında farklılıklar gözlemlendi. Kontrol grubunda fosfodiester bölgesinde 944 cm⁻¹ de tespit edilen bandın PTX grubunda 925 bölgesine doğru kaydığı gözlemlenmiştir. 2848-2915 cm⁻¹ aralığında CH₃ stretching piki görüldü.

SONUÇ: Sonuçlarımız, PTX uygulanmış MCF-7 hücrelerinin membran bütünlüğünün bozulmuş olduğunu göstermesi olabilir.

Anahtar Kelimeler: FTIR Spektroskopisi, MCF-7, Paklitaksel

INTRODUCTION: Breast cancer is the most common malignant tumor among women, and one of the most important causes of cancer-related deaths in many countries. While early diagnosis of breast cancer is potentially curable, late diagnosis has a high mortality rate. Paclitaxel (PTX) is one of the most effective drugs for many cancer types. FTIR spectroscopy is an oscillatory spectroscopic technique and can aid in evaluating cancer diagnosis, and cancer therapy results as a non-invasive method. This method provides remarkably important data on the interactions of biological tissues with drugs and requires only minimal sample handling and limited reagents, it can provide new information to predict prognosis in the clinic.

AIM: With this perspective, the FTIR spectroscopy method was used to understand how PTX anticancer drug acted at the molecular level on cancerous MCF-7 cells.

METHOD: PTX were applied at different concentrations for 72 hours and calculated IC₅₀ concentration for MCF-7 breast cancer cells. IC₅₀ value of PTX were used for FTIR analysis. Completely dried cells were analyzed using the Fourier Transform Infrared Spectrophotometer.

RESULTS: In the lipid region, the O-H symmetric stretch band peak at 3272 cm⁻¹ was higher in PTX-treated cells compared to the control. Amid I at 1640 cm⁻¹, Amid II at 1535 cm⁻¹, asymmetric CH₃ bending of methyl protein groups at 1455 cm⁻¹, CH₂ asymmetric bending at 1395 cm⁻¹, COO-stretching (protein and fatty acids) peaks were determined in all groups. A band of PO₂- symmetric stretch(nucleic acids) detected at 1062 cm⁻¹. Differences were observed in the 856 cm⁻¹ C-C, C-O deoxyribose-band. It was observed that the band detected at 944cm⁻¹ in the phosphodiester region in the control group shifted towards the 925 region in the PTX group. CH₃ stretching peak was observed in the range of 2848-2915 cm⁻¹.

CONCLUSION: Our results may indicate that the membrane integrity of PTX-treated MCF-7 cells is impaired.

Keywords: *FTIR Spectroscopy, MCF-7, Paclitaxel*

İDİOPATİK GRANÜLOMATÖZ MASTİTTE MEME MRG BULGULARI VE AYIRICI
TANIDAKİ KATKISI

BREAST MRI FINDINGS AND ITS CONTRIBUTION TO THE DIFFERENTIAL DIAGNOSIS OF
IDIOPATIC GRANULOMATOUS MASTITIS

Melike Elif KALFAOĞLU

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Bolu, Türkiye

<https://orcid.org/0000-0003-1678X>

ÖZET

GİRİŞ: İdiyopatik granülomatöz mastit, (İGM) klinik ve radyolojik olarak meme karsinomunu taklit edebilen, nadir görülen memenin kronik inflamatuvar hastalığıdır (1,2). Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG); mamografi ve ultrasonografik görüntülemeye ek faydalar sağlayabilir (3).

AMAÇ: İGM tanısı histopatolojik olarak kanıtlanmış olguların meme MRG bulgularını tanımlamak ve ayırıcı tanındaki katkısının değerlendirilmesi.

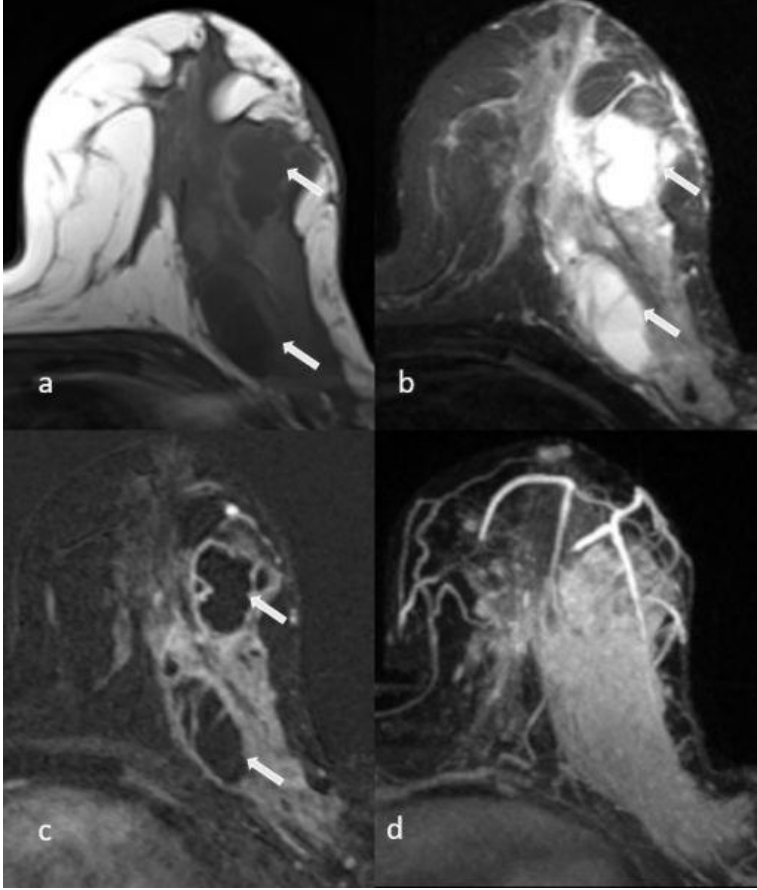
YÖNTEM: Bu çalışma Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi klinik araştırmalar yerel etik kurul tarafından onaylandı (Onay no: 2022-142). Ocak 2017–Aralık 2020 tarihleri arasında Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Radyoloji bölümüne mastit şüphesi ile başvuran 120 hastadan histopatolojik olarak doğrulanan olgular retrospektif olarak araştırıldı. Dışlama kriterlerinin uygulanmasından sonra 9 hasta çalışmaya alındı. MRG incelemeleri; 1,5 T MRG cihazı ile, meme koili kullanılarak, hasta pron pozisyonundayken gerçekleştirildi. İncelemelerde konvansiyonel sekanslar ve kontrastlı dinamik görüntüler elde edildi. MRG’de lezyonların morfolojik özellikleri, dağılımı, boyanma paternleri ve boyanma kinetiği değerlendirildi.

BULGULAR: Histopatolojik inceleme yapılan ve granülomatöz mastit tanısı alan 9 olgudan MRG’de 4 olguda sol meme, 3 olguda sağ meme, 2 olguda ise her iki meme tutulumu izlendi. Meme MRG’de 3 olguda kitlesel olmayan kontrastlanma, 6 olguda kitlesel ve kitlesel olmayan kontrastlanma birlikte izlendi (Resim 1,2,3). Lezyonların 3’ü irregüler, 1’i oval, 2’si yuvarlak şekilli idi. Etkilenen memede yoğun bazal kontrastlanma ve vaskülarizasyonda artış, 5 olguda eşlik eden duktal ektazi ve periduktal kontrastlanma saptandı. Lezyonların 6’sı halkasal kontrastlanma gösterirken 3’ü heterojen kontrastlanma gösterdi. Kinetik ölçümlerde olguların 3’ünde tip 1, 5’inde tip 2, 1’inde tip 3 kontrastlanma eğrisi tespit edildi (Tablo 1).

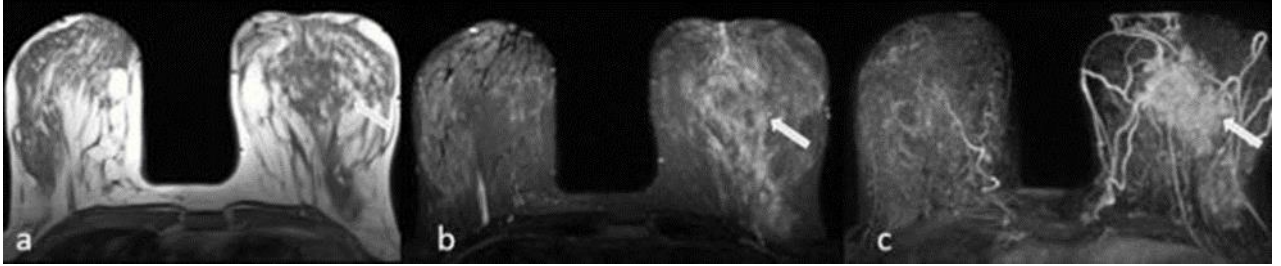
SONUÇ: Meme MRG de tanıda ultrasonografiye üstünlük sağlayacak spesifik bulgular tespit edilememiştir. Ancak diğer memenin değerlendirilmesi, periduktal kontrastlanmanın ve zemin kontrastlanmasının tespiti MRG’nin üstünlükleridir. Tedavinin takibi ve cevabın değerlendirilmesinde kullanışlı bir yöntemdir.

Anahtar Kelimeler: Meme, İdiyopatik Granülomatöz mastit, Manyetik Rezonans Görüntüleme

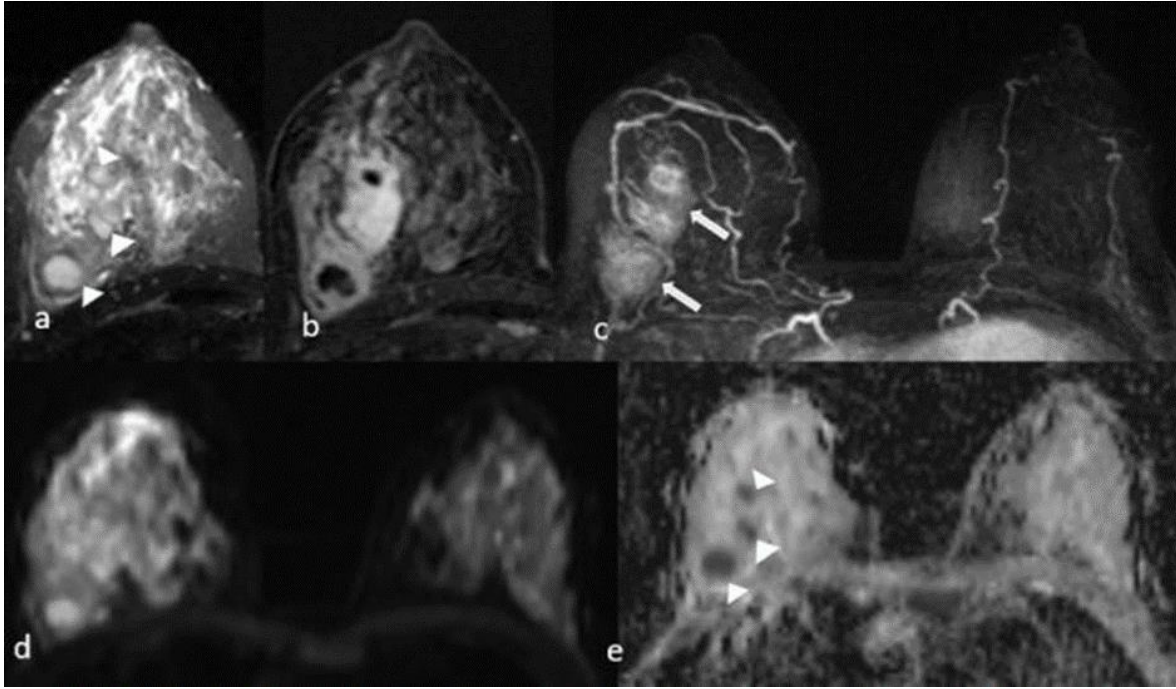
Resim 1: 44 yaşında K, sol memede ağrı ve şişlik yakınması ile başvuran olgunun MRG görüntüleri. T1A (a) ,T2A(b), Çıkartma (c), MIP görüntü (d). Sol meme dış kadranda kitlesel olmayan kontrastlanma alanı içinde 2 adet apse odağı (Beyaz ok)

Resim 2 : 28 yaşında Kadın, sol memede şişlik ve ağrı yakınması olan olguda. MRG de sol memede hacim artışı, T1A (a)'da santral hipointensite, T2A(b) 'da hiperintensite ve MIP görüntü'de (c) santral bölgesel kontrastlanma (Beyaz ok) ve vaskülarizasyonda artış

Resim 3: 36 yaşında ;Kadın;sağ memede şişlik ve ağrı yakınması olan olgunun MRG görüntüleri. T2A (a) , Çıkartma (b), MIP görüntü(c), DAG (d), ADC (e). MRG de sağ meme üst dış kadranda T2A 'da yaygın sinyal artışı, İVKM sonrası yoğun kontrastlanma (Beyaz ok) ve bu alan içerisinde difüzyon kısıtlılığı gösteren 3 adet apse odağı (ok başı).

Tablo 1: İGM' nin MRG bulguları (İGM: İdiyopatik granülomatöz mastit, MRG: manyetik rezonans görüntüleme)

MRG: lezyon tipi ve görüntüleme bulguları	n
Kitlesel olmayan kontrastlanma	3
Kitle ve kitleli olmayan kontrastlanma	6
Şekil:	
Oval	1
Yuvarlak	2
İrregüler	3
Bazal kontrastlanma ve vaskülarizasyonda artış	9
Duktal ektazi ve periduktal kontrastlanma	5
Kontrastlanma Paterni	
Halkasal	6
Heterojen	3
Kontrastlanma eğrisi	
Tip 1	3
Tip 2	5

Tip 3	1
-------	---

ABSTRACT

INTRODUCTION: Idiopathic granulomatous mastitis (IGM) is a rare chronic inflammatory disease of the breast that can clinically and radiologically mimic breast carcinoma (1,2). Magnetic Resonance Imaging (MRI); may provide additional benefits to mammography and ultrasonography in breast imaging.

METHODS: This study was conducted in Abant İzzet Baysal University Hospital after the study protocol was approved by the local ethics committee (Approval no: 2022-142). Histopathologically confirmed cases from 120 patients who admitted to Radiology Department of Abant İzzet Baysal University Hospital between January 2017 and December 2020 with the suspicion of mastitis have been reviewed retrospectively. After the application of the exclusion criteria, 9 patients were included in the study.

Magnetic resonance examinations were performed in a 1.5-T MR device by using a dedicated breast coil with the patient in the prone position. Conventional sequences and dynamic contrast enhanced images were obtained in the Magnetic Resonans examinations. Morphological features, distribution, enhancement patterns and the kinetic characteristics of the lesions were evaluated in MRI.

RESULTS: MRI detected involvement of the left breast in four patients, right breast in three patients, and both breasts in two patients in nine subjects whom granulomatous mastitis diagnosis were established by histopathological examination. Breast MRI was detected non-mass enhancement (NME) in three of these patients and both NME and mass were detected in six patients . Lesions were irregular in 3, oval shaped in 1 and round appearing in 2 subjects. Intense basal enhancement and increased vascularization were found in all affected breasts, accompanied by ductal ectasia and periductal enhancement in five cases. While rim enhancement was detected in six of the lesions, heterogeneous enhancement was detected in three of them. In kinetic measurements, contrast enhancement curve characteristics were as follows: type 1 curve in one lesion, type 2 curve in five and type 3 curve in three lesions.

CONCLUSION: MRI did not show specific findings that would be considered as superior to the sonography. However, evaluation of the other breast, detection of periductal enhancement and background enhancement are the advantages of MRI over sonography. Thnerefore, MRI is a useful method for monitoring treatment and evaluating response in IGM subjects.

Keywords: Breast, idiopatic Granulomatous Mastitis, Magnetic Resonance Imaging

ARAŞTIRMA TASARIMI:AÇIK KALP CERRAHİSİ HASTALARINA TERAPÖTİK İLETİŞİM AŞAMALARINA GÖRE YAPILANDIRILMIŞ AMELİYAT ÖNCESİ-SONRASI EĞİTİMİN; ENTÜBASYON TEPKİSİ, AJİTASYON DAVRANIŞI VE ENTÜBASYONDAN AYRILMA SÜRESİNE ETKİSİ

RESEARCH DESIGN: PRE-POST-SURGERY TRAINING FOR OPEN HEART SURGERY PATIENTS STRUCTURED ACCORDING TO THERAPEUTIC COMMUNICATION STAGES; EFFECT ON INTUBATION RESPONSE, AJITATION BEHAVIOR AND TIME TO DISCONNECT FROM INTUBATION

Zeynep UYANIKER¹

Nareg DOĞAN¹

¹Bezmailem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik, İstanbul, Türkiye.
ORCID Code: 0000-0001-7292-3363

ÖZET

GİRİŞ: Kardiyak cerrahi ameliyatı sonrası yoğunbakım süreci, ameliyat sürecinin başarılı geçmesi kadar önemli bir süreçtir. Kardiyak cerrahi ameliyatı sonrası yoğun bakımdaki tedavi ve uygulanan hemşirelik bakımının temel amacı, hastanın anestezi etkisi altından çıkarak uyandırılması, ekstübe edilerek kendi solunumunu yapabilir hale gelmesi ve en kısa sürede mobilize edilmesidir. Kardiyak cerrahi ameliyatlarından sonra hastaların genellikle ilk 12 saat içerisinde ekstübe edilmesi beklenir. Ekstübasyonun kısa sürede sağlanması, hastanın erken mobilize edilmesini sağlamakta, mekanik ventilasyon kaynaklı oluşma ihtimali olan komplikasyonları önlemekte, enfeksiyon riskini ve yoğunbakım ünitesinde yatış süresini azaltmaktadır. Hemşirelerin bu süreçteki bakım sorumluluğu, terapötik iletişimi sağlayarak ameliyat süreci içerisinde yukarıda belirtilen hedeflerin sağlanmasıdır.

AMAÇ: Çalışmanın amacı kardiyak cerrahi ameliyatı geçiren hastaların teröpatik iletişim aşamalarına göre ameliyat öncesinde ve sonrasında verilen eğitim ile;entübasyon tepkileri,ajitasyon davranışları ve entübasyondan ayrılma süresine etkisini değerlendirmesi için planlanan araştırma tasarımının sunulmasıdır.

YÖNTEM: Gerçekleştirilecek bu çalışma son test, deney-kontrol gruplu yarı deneysel tasarımda planlanmıştır. Araştırma bir vakıf üniversitesinin merkez hastanesinde açık kalp cerrahisi ameliyatı yapılan hastalar üzerinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Mevcut evrenden seçilen işleme ve dışlama kriterlerini karşılayan hastalar deney ve kontrol grubunu oluşturacaktır. Araştırmaya alınacak kişi sayısını belirlemek üzere güç analizi yapılmıştır.

Araştırmaya alınan denekler geliş sırasına göre randomizasyon tablosu ile eşleştirilerek yansız olarak gruplara alınacaktır.

Grup 1	Grup 2
28, 34, 4, 5, 39, 25, 9, 29, 12, 27, 35, 3, 11, 13, 16, 21, 14, 8, 17, 18	19, 36, 20, 15, 24, 2, 40, 6, 22, 37, 1, 23, 30, 31, 26, 10, 38, 7, 32, 33

Çalışma sonuçlarının açık kalp cerrahisi geçiren hastalarda ameliyat öncesi ve ameliyat sonrası terapötik yönetime dayandırılmış eğitim ile entübasyon tepkilerinde, ajitasyon davranışlarında ve mekanik ventilatöre bağlı kalınan sürede azalma sağlaması düşünülmektedir.

SONUÇ: Açık kalp cerrahisi hastalarına terapötik iletişim aşamalarına göre yapılandırılmış ameliyat öncesi-sonrası eğitimin; entübasyon tepkisi, ajitasyon davranışı ve entübasyondan ayrılma süresine etkisinin belirlenmesi ile hemşirelik bakımında kanıta daylı girişimlere rehberlik etmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Hemşirelik, Kardiyovasküler Cerrahi, Terapötik Yaklaşım*

ABSTRACT

INTRODUCTION: The intensive care process after cardiac surgery is as important as the successful operation of the surgical process. The main purpose of the treatment and nursing care in the intensive care unit after cardiac surgery is to wake up the patient under the influence of anesthesia, to extubate and to be able to breathe on his own and to mobilize as soon as possible. After cardiac surgery, patients are generally expected to be extubated within the first 12 hours. Providing extubation in a short time ensures early mobilization of the patient, prevents complications that may occur due to mechanical ventilation, reduces the risk of infection and the length of stay in the intensive care unit. Nurses' care responsibility in this process is to provide the above-mentioned goals during the surgery process by providing therapeutic communication.

OBJECTIVE: The aim of the study is to present the research design planned to evaluate the effects of pre- and post-operative education on intubation reactions, agitation behaviors and withdrawal time from intubation according to the therapeutic communication stages of patients undergoing cardiac surgery.

METHOD: This study was planned in a post-test, quasi-experimental design with experimental-control group. The research is planned to be carried out on patients who underwent open heart surgery in the central hospital of a foundation university. Patients who meet the inclusion and exclusion criteria selected from the current population will form the experimental and control groups. Power analysis was conducted to determine the number of people to be included in the study.

Subjects included in the study will be randomly assigned to groups by being matched with the randomization table according to the order of arrival.

Group 1	Group 2
28, 34, 4, 5, 39, 25, 9, 29, 12, 27, 35, 3, 11, 13, 16, 21, 14, 8, 17, 18	19, 36, 20, 15, 24, 2, 40, 6, 22, 37, 1, 23, 30, 31, 26, 10, 38, 7, 32, 33

The results of the study showed that the preoperative and postoperative therapeutic method-based training and intubation responses, agitation behaviors in patients undergoing open heart surgery.

CONCLUSION: Pre- and post-operative education structured according to therapeutic communication stages for open heart surgery patients; It is aimed to determine the effect of intubation

response, agitation behavior and withdrawal time from intubation and to guide evidence-based interventions in nursing care.

Keywords:Nursing, Cardiovascular Surgery, Therapeutic Approach

15 KÖPEKTE ENTROPİON OLGULARININ CERRAHİ SAĞALTIMI

SURGICAL TREATMENT OF ENTROPION CASE IN 15 DOGS

Nurıza ZAMIRBEKOVA

Selçuk Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Selçuklu, Konya.

ORCID NO: 0000-0003-4465-5511

ÖZET

Entropion, göz kapağı kenarının bir kısmının veya tamamının kornea yüzeyine temas edecek şekilde içe doğru kıvrılmasıdır. Köpeklerde en sık görülen göz kapağı anomalisidir. Entropion, doğuştan veya gelişimsel entropion gibi primer veya spastik ve sikatrisiyel entropion gibi sekonder nedenlere bağlı olarak gelişebilmektedir. Entropion; lateral, medial, anguler veya total olabilir. Alt ve üst göz kapağını veya her ikisini birden etkileyebilir. Entropionun kalıcı cerrahi müdahalesinden önce spastik sebeplerin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı, lateral kantus ve alt gözkapağı entropionu olan toplamda on beş köpeğin operasyonu için kullanılan Hotz-Celsus ve Modifiye Hotz-Celsus tekniklerinin sonucunu değerlendirmektir. Toplam on beş olgunun sekizinde bilateral lateral kantus entropion, bir olguda unilateral lateral kantus entropion, dört olguda unilateral lateral alt göz kapağı entropionu ve iki olguda bilateral lateral alt göz kapağı entropionu saptandı. Olguların hepsinde epifora, fotofobi, blefarospazm ve mukoid akıntı gibi belirtiler gözlemlendi. Superfisial keratitisi ile seyreden beş olguda; korneal irritasyonuna bağlı, korneada opasite artışı, neovaskülarizasyon, epifora, fotofobi, blafarospazm, konjunktival hiperemi tespit edildi. Konjunktivitis tablosu toplamda sekiz olguda görüldü. Bunların içinden altı olguda bilateral, iki olguda unilateral idi. Konjunktivitis ile birlikte epifora, fotofobi, blefarospazm ve mukoid akıntı tespit edildi.

Lateral kantus entropion teşhisi konan dokuz köpeğin operasyonu Modifiye Hotz-Celsus, alt göz kapağı entropionu teşhisi konan altı köpeğin operasyonu ise Hotz-Celsus tekniği ile yapıldı. Operasyon sonrası antibakterial tedavi için 12,5 mg/kg dozunda amoksisilin klavulanik asit PO günde iki kez, beş gün boyunca uygulandı. Her bir hastaya koruyucu Elizabet yakalığı takıldı. Dikişler operasyondan 14-16 gün sonra alındı. Entropiona bağlı superfisial keratitisi tablosunu kontrol altına almak için ameliyat sonrası 21 gün boyunca topikal %0,5 levofloksasin, %0,15 sodyum hiyalüronat damla ve karbomer jel uygulandı.

Göz kapağı ameliyatından sonra on üç köpekte herhangi bir komplikasyona rastlanmadı. İki olguda ise revizyon operasyonlarına gerek duyuldu. Bir yıl sonra yapılan takip muayenelerinde köpeklerin göz ile ilgili herhangi bir problemin olmadığı belirlendi. Sonuç olarak köpeklerin lateral kantus entropion ve alt göz kapağı entropion tedavisi için Modifiye Hotz-Celsus ve Hotz-Celsus yöntemlerin başarılı olduğu belirlendi. Genel olarak operasyon tekniklerine bağlı bir komplikasyona rastlanmadı.

Anahtar Kelimeler: Köpek, Modifiye Hotz-Celsus, Hotz-Celsus, entropion.

ABSTRACT

Entropion is the inward curving of part or all of the eyelid margin to contact the corneal surface. It is the most common eyelid anomaly in dogs. Entropion may develop due to primary causes such as congenital or developmental entropion or secondary causes such as spastic and cicatricial entropion. Entropion can be lateral, medial, angular or total. It can affect the lower and/or upper eyelid, or both. Before permanent surgical intervention of entropion, spastic causes must be eliminated.

The aim of this study was to evaluate the outcome of the Hotz–Celsus and Modified Hotz–Celsus techniques used for the operation of a total of fifteen dogs with lateral canthus and lower eyelid entropion. Eight of the fifteen cases had bilateral lateral canthus entropion, one case had unilateral lateral canthus entropion, four cases had unilateral lateral lower eyelid entropion, and two cases had bilateral lateral lower eyelid entropion. Symptoms such as epiphora, photophobia, blepharospasm and mucoid discharge were observed in all cases. In five cases with superficial keratitis; corneal irritation, increased corneal opacity, neovascularization, epiphora, photophobia, blapharospasm, conjunctival hyperemia were detected. Conjunctivitis was seen in eight cases. Among these, conjunctivitis was bilateral in six cases and unilateral in two cases. Epiphora, photophobia, blepharospasm and mucoid discharge were detected with conjunctivitis.

Nine dogs diagnosed with lateral canthal entropion were operated using the Modified Hotz-Celsus technique, and six dogs diagnosed with lower eyelid entropion were operated using the Hotz-Celsus technique. For post-operative antibacterial therapy, amoxicillin-clavulanic acid (PO at a dose of 12.5 mg/kg) was administered twice a day for five days. Each patient was fitted with a protective Elizabethan collar. Stitches were removed within 14-16 days after surgery. For the treatment of entropion-induced superficial keratitis, 0.5% levofloxacin, 0.15% sodium hyaluronate drops and carbomer gel were applied topically for 21 days after surgery.

No complications were observed in thirteen dogs after eyelid surgery. Revision operations were required in two cases. In the follow-up examinations performed one year later, it was determined that the dogs did not have any eye problems. As a result, it was determined that Modified Hotz-Celsus and Hotz-Celsus methods were successful for the treatment of lateral canthal entropion and lower eyelid entropion in dogs. In general, no complications related to the operation techniques were encountered.

Keywords: Dog, Modified Hotz-Celsus, Hotz-Celsus, entropion.

KRONİK VENÖZ YETMEZLİK NEDENİYLE AMELİYAT OLAN HASTALARA VERİLEN EĞİTİMİN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF EDUCATION ON QUALITY OF LIFE FOR PATIENTS WHO HAVE SURGERY FOR CHRONIC VENOUS INSUFFICIENCY

Burcu ŞAHBAZ

Öğrenci, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Çubuk, Ankara.

ORCID NO: 0000-0002-8547-2001

Sema KOÇAŞLI

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Ankara.

ORCID NO: 0000-0002-5718-0669

ÖZET

Giriş: Kronik venöz yetmezlik, venöz sistemin uzun vadeli belirti ve bulgularıyla ortaya çıkan, bireylerin yaşam kalitesini etkileyebilen, bakım gerektiren morfolojik ve fonksiyonel anormallikleri içeren klinik bir tablodur. Hasta takibinin ve taburculuk eğitiminin hemşireler tarafından desteklenmesi yaşam kalitesinin artması açısından önemlidir.

Amaç: Bu çalışma kronik venöz yetmezlik nedeniyle ameliyat olan hastalara verilen Orem'in öz bakım eksikliği kuramına dayalı eğitimin yaşam kalitesine etkisini belirlemek amacıyla öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel olarak yapıldı.

Yöntem: Çalışma Haziran 2020-Ağustos 2022 tarihleri arasında bir hastanenin Kalp Damar Cerrahisi Kliniği'nde yapıldı. Araştırmanın örneklemini ameliyat kararı alınan 120 hasta oluşturdu. Verilerin toplanmasında, hasta tanıtım formu, Venöz Yetmezlikte Epidemiyolojik ve Ekonomik Çalışma-Yaşam Kalitesi/Semptom Ölçeği ve Taburculuk Sonrası Dönem Hakkındaki Bilgi Düzeyi Değerlendirme Formu ve Eğitim Broşürü kullanıldı. Müdahale grubundaki hastalara araştırmacı tarafından ameliyat öncesi taburculuk eğitimi ve eğitim kitapçığı verildi. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (ortalama, standart sapma, medyan, frekans), KolmogrowSmirnow testi, Tek Yönlü Varyans analizi, Bağımsız Gruplar için t testi, Mann Whitney U testi ve Wilcoxon İşaretli Sıra testleri, Sürekli değişkenler için Spearman Korelasyon katsayısından yararlandı. İstatistiksel anlamlılık $p < 0.05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Hastaların %63.3'ü kadın olup ortalama yaş 47.42 ± 13.27 olarak saptandı. Hastaların hem ameliyat öncesi (%35.8) hem de ameliyat sonrası (%27.5) dönemlerde en yüksek seviyede ağrı çektikleri zaman dilimi, günün sonu olarak belirlendi. Taburculuk eğitimi alan hastaların yaşam kalitesi puan ortalamaları $85.83 (\pm 20.52)$, eğitim almayan hastalara göre $64.70 (\pm 21.25)$ daha yüksek seviyede tespit edildi ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p=0.023$) görüldü. Hastaların venöz semptom puan ortalamaları $50.65 (\pm 11.64)$, eğitim almayan hastalara göre $28.08 (\pm 11.34)$ daha yüksek seviyede tespit edildi ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p=0.039$) saptandı.

Sonuç: Araştırmanın sonucunda ameliyat öncesi verilen taburculuk eğitiminin ve taburculuk sonrası izlemin hastalarda semptom şiddetini azalttığı ve yaşam kalitesini olumlu yönde artırdığı saptandı.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Bakımı, Kronik Venöz Yetmezlik, Öz Bakım, Taburculuk Eğitimi, Yaşam Kalitesi.

ABSTRACT

Background:Chronic venous insufficiency is a clinical picture that occurs with long-term symptoms and consequences of the venous system, shows the life characteristics of individuals, and includes morphological and functional abnormalities that require care. Supporting patient follow-up and discharge training by nurses is important in terms of increasing the quality of life.

Objectives:This study was conducted as a quasy-experimental study with a pretest-posttest control group in order to determine the effect of the education, which was given to patients who underwent surgery for chronic venous insufficiency, on the quality of life.

Method:The study, was completed with 120 patients who applied to the Cardiovascular Surgery Clinic of hospital between June 2020-August 2022 for chronic venous insufficiency surgery. For data collection, the "Patient Information Form", "Venous Insufficiency Epidemiological and Economic Study-Quality of Life/Symptoms Scale", "Knowledge Level Evaluation Form About the Post-Discharge Period", "Education Booklet" was used. In addition to patients who were in interference group received education which was "Education Booklet Based On Orem's Self-Care Theory". The data were evaluated using mean, standard deviation, median, frequency, Kolmogrow Smirnow test, One-Way Analysis of Variance Independent Groups t test, Mann Whitney U test and Wilcoxon Signed Rank tests, Spearman Correlation coefficient for continuous variables. A value of $p<0.05$ was considered statistically significant for all results.

Results:The meanage of the patients were %63. 3% of the patients were female. The time period in which patients experienced the highest level of pain in both preoperative (35.8%) and postoperative (27.5%) periods was determined as the end of the day. The mean score of the patients who received discharge training life quality $85.83(\pm 20.52)$ was found to be higher than the patients who didn't receive training life quality $64.70(\pm 21.25)$, and it was found to be statistically significant ($p=0.023$). The mean venous symptom score of the patients was $50.65(\pm 11.64)$, higher than the patients who did not receive education $28.08(\pm 11.34)$, and it was found to be statistically significant ($p=0.039$).

Conclusions:As a result of the study, it was determined that the preoperative discharge education and post-discharge follow-up reduced the severity of symptoms and positively increased the quality of life in the patients.

Keywords: Chronic Venous Insufficiency, Nursing Care, Quality Of Life, Self-Care, Discharge Training.

**KARACİĞERİN ALVEOLAR EKİNOKOK HASTALIĞI İÇİN SANTRAL HEPATEKTOMİ:
OLGU SUNUMU VE LİTERATÜR TARAMASI**

Dr Öğrt Üyesi Ercan KORKUT

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı / Erzurum

Orcid no: 0000- 0001- 8543 -7778

Dr Öğrt Üyesi Salih KARA

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı / Erzurum

Orcid no: 0000-0002-7877-9064

Giriş:

Karaciğer alveolar ekinokok hastalığı için en etkili tedavi yöntemi cerrahi rezeksiyondur. Merkezi yerleşimli karaciğer lezyonları son yıllara kadar genişletilmiş karaciğer rezeksiyonları ile tedavi edilmekteydi. Cerrahi tekniklerdeki gelişmeler, fonksiyonel segmental anatomiye dayalı karaciğer anatomisinin anlaşılması ve görüntüleme teknolojisindeki ilerlemelerle birlikte, karaciğer parankimini koruma için santral hepatektomi uygulanabilir bir cerrahi işlem haline gelmiştir.

Olgu:

67 yaşında bayan hasta karın ağrısı şikayeti ile kliniğe başvurdu. Hastanın laboratuvar tetkikleri normal idi. Hastanın trifazik batın tomografisinde karaciğer 8. Segmentten 4A. 4B. ve 5. Segmente uzanan 9x 5.5 cm alveolar ekinokok olduğu düşünülen lezyon tespit edildi (Resim 1-2). Hastaya santral hepatektomi planlandı. Ameliyata alınan hastaya J insizyon yapılarak batına girildi. Karaciğer sağ ve sol lob bağları serbestleştirildi. Sağ hepatik ven dönülerek karaciğer hanging askısına alındı. Kolesistektomi yapılarak ve karaciğer hilusu hepato duodenal ligament diseke edildi. Karaciğerin sağ ve sol lop vena porta, hepatik arter koledok identifiye edildi. Hepatoduodenal ligament piringle askısına alındı. Karaciğer santralindeki alveolar lezyonun sınırları belirlenerek bipolar koter, enerji cihazları ve ultrasonik cerrahi aspiratöz cihazları ile santral hepatektomi yapıldı. Sağ lob ve sol lateral lob hepatik arter, portal ven ve safra yolları korundu. Rezeksiyon sonrası intraoperatif yapılan dopler USG' de karaciğer portal akım ve venöz drenajın da proplem yoktu. Sistikostomiden safra yollarına serum fizyolojik ile basınç uygulanarak kanallarındaki kaçaklar pirimer tamir edildi. (Resim 3) Postoperatif takiplerinde herhangi bir proplem olmayan hasta 7. Gün taburcu edildi.

Tartışma:

Santral hepatektomide iki rezeksiyon hattı olduğundan cerrahi teknik olarak daha zordur. Ameliyat süresi ve vasküler oklüzyon süresi daha uzundur. Cerrahi işlem sırasında vasküler yaralanma karaciğer nekrozuna neden olabilir. Santral hepatektomin diğer bir dezavantajı geleneksel genişletilmiş hepatektomilere göre cerrahi sınırın pozitif olma riskinin daha fazla olmasıdır. Hastanın rezeksiyon hattını ve vasküler yapısı belirlemek için ameliyattan önce trifazik batın tomografisi ile ameliyat planı dikkatli olarak belirlenmelidir.

Sonuç:

Teknik olarak zor olmasına rağmen, santral hepatektomi teknik imkanları iyi olan deneyimli merkezlerde karaciğer rezeksiyonları için parankim korunmasına izin veren cerrahi prosedür haline gelmiştir.

Anahtar kelimeler : Santral hepatektomi, genişletilmiş hepatektomi, karaciger alveolar ekinokok

Introduction :

The most effective treatment for liver alveolar echinococcal disease is surgical resection. Centrally located liver lesions were treated with extended liver resections until recent years. With advances in surgical techniques, understanding of liver anatomy based on functional segmental anatomy, and advances in imaging technology, central hepatectomy is a viable surgical procedure to preserve the liver parenchyma.

Case Presentation :

A 67-year-old female patient applied to the clinic with the complaint of abdominal pain. The patient's laboratory tests were normal. In the triphasic abdominal tomography of the patient, in the liver 8, 4 and 5th segments 9x 5.5 cm lesion thought to be alveolar echinococcus was detected. (Figure 1-2) Central hepatectomy was planned for the patient. The patient who was taken into surgery was entered into the abdomen by making a J incision. Liver right and left lobe ligaments were released. The right hepatic vein was rotated and the liver was placed in a hanging suspender. Cholecystectomy was performed and the hepatoduodenal ligament of the liver hilus was dissected. The right and left lobes of the liver were identified in the vena porta, and the hepatic artery, the common bile duct. The hepatoduodenal ligament was suspended with a pyrringle. The borders of the alveolar lesion in the central liver were determined and central hepatectomy was performed with bipolar cautery, energy devices and ultrasonic surgical aspirator devices. Right lobe and left lateral lobe hepatic artery, portal vein and biliary tract were preserved. In the intraoperative Doppler USG after resection, there was no problem in the hepatic portal flow and venous drainage. The leaks in the ducts were primarily repaired by applying pressure with saline from the cysticostomy to the biliary tract. (Picture 3). The patient, who did not have any problems in the postoperative follow-up, was discharged on the 7th day.

Discussion :

In central hepatectomy, surgery is technically more difficult as there are two resection lines. The operation time and vascular occlusion time are longer. Vascular injury during the surgical procedure may cause liver necrosis. Another disadvantage of central hepatectomy is the higher risk of positive surgical margins than traditional extended hepatectomies. In order to determine the resection line and vascular structure of the patient, the surgical plan should be carefully determined by triphasic abdominal tomography before the operation.

Conclusion:

Although technically difficult, central hepatectomy has become a surgical procedure that allows parenchymal preservation for liver resections in experienced centers with good technical facilities.

Keywords: Central hepatectomy, extended hepatectomy, liver alveolar echinococcus

DİSEKSİYON ÖNCESİNDE NON-REKÜRREN LARİNGEAL SİNİR ANATOMİSİNİ ÖNGÖRMEK MÜMKÜN MÜ? 37 HASTANIN NÖROMONİTÖRİZASYON VERİLERİNİN ANALİZİ

IS IT POSSIBLE TO PREDICT THE NON-RECURRENT LARYNGEAL NERVE ANATOMY BEFORE DISSECTION? ANALYSIS OF 37 PATIENT'S NEUROMONITORIZATION DATA

Can KONCA

Öğr. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı, Sıhhiye, Ankara

ORCID NO: 0000-0001-6137-1946

ÖZET

GİRİŞ

Günümüzde başta tiroid kanseri olmak üzere birçok nedenle uygulanabilen tiroidektomi ameliyatı en sık gerçekleştirilen endokrin cerrahi prosedürüdür. Tiroidektomi komplikasyonları arasında belki de en korkulan komplikasyon ise rekürren laringeal sinir hasarına bağlı oluşabilen ses kısıklığıdır. Bu risk günümüzde tiroid cerrahisinde bir kalite standardı haline gelen nöromonitörizasyon kullanımında bile geçici hasarlarda %10,5 ve kalıcı hasarlarda %1,5 civarında görülebilmektedir. Rekürren laringeal sinirin(RLN) normal anatomik seyrinin dışında görüldüğü bir anomali olan non-rekürren sinir(non-RLN) anatomisinde ise hasarlanma oranının %18,6'ya kadar yükseldiği bildirilmiştir. Bu nedenle diseksiyon başlangıcında non-rekürren anatominin saptanması hasarlanma riskinde azalmayı sağlayabilecektir.

AMAÇ

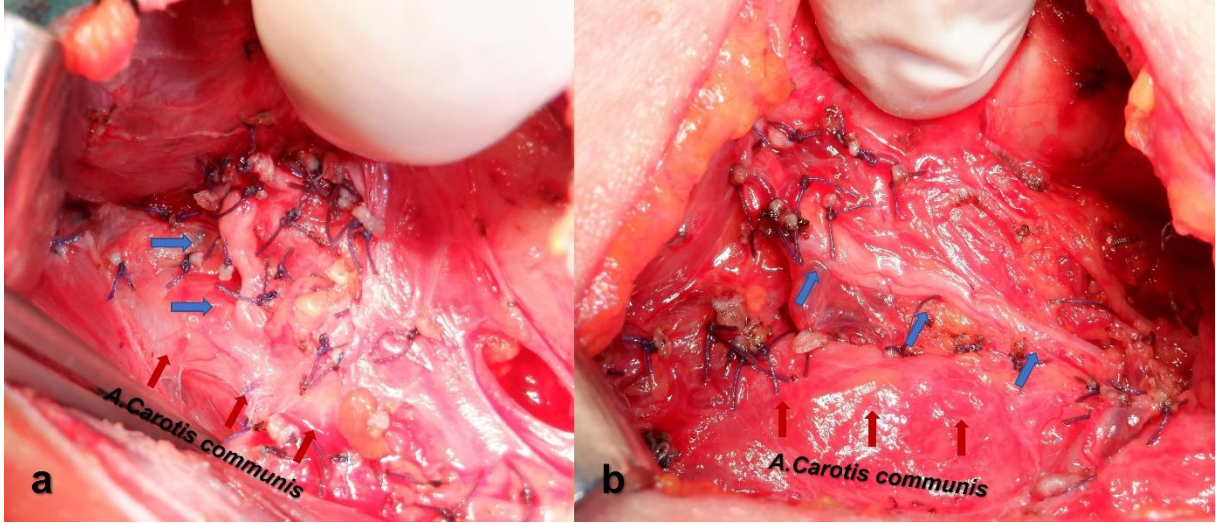
Bu çalışmada tiroid cerrahisi esnasında diseksiyon öncesinde RLN anatomisi ile non-RLN anatomisi ayırımında kullanılabilir nöromonitörizasyon parametrelerinin bulunması amaçlanmaktadır.

YÖNTEM

Çalışmada Ekim ile Aralık 2022 tarihleri arasında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı Endokrin Cerrahi biriminde tek bir cerrah tarafınca ameliyat edilen 37 hastanın nöromonitörizasyon verileri retrospektif olarak değerlendirildi.

BULGULAR

Çalışmaya dahil edilen 30 kadın(%81,1) ve 7 erkek(%18,9) olmak üzere 37 hastanın verileri incelendiğinde; 36 hastanın(%97,3) RLN anatomisine sahip olduğu görülürken, bir hastanın(%2,7) non-RLN anatomisine sahip olduğu gözlemlendi(Şekil1).

Şekil 1. Non-rekürren laringeal sinir anatomisinin (a) (Non-rekürren sinir mavi ok, karotis arteri kırmızı ok ile işaretli) ve normal rekürren sinir anatomisinin (b) (Rekürren sinir mavi ok, karotis arteri kırmızı ok ile işaretli) intraoperatif görüntüleri

Non-RLN anatomisi çoğunlukla sağ taraflı gözleendiği için, hastaların sinir anatomisine göre sağ taraf vagus siniri ve RLN uyarı düzeyleri ayrıca gruplandırıldığında; non-RLN anatomisinde vagus siniri latensi süresinin(1,75msec) RLN anatomisindeki vagus siniri latensi sürelerinin ortalamasına ($3,62\pm 0,72$) göre daha kısa olduğu gözleendi.

SONUÇ

Non-RLN anatomisi tiroidektomiler esnasında nadir görülen bir anomali olmasına rağmen sinir hasarı ihtimalinin daha yüksek olması nedeniyle önemli bir durumdur. Çalışma sonucuna göre diseksiyon başlangıcında vagus latensi süresinin 2 msec veya altında olduğu durumlarda hastanın non-RLN anatomisine sahip olma ihtimalinin yüksek olabileceği akılda tutulması gerektiği düşünülmektedir. Diseksiyon başlangıcında yapılabilecek bu değerlendirme ile yüksek olan non-RLN sinir hasarı oranının daha düşük seviyelere indirilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekürren Laringeal Sinir, Tiroidektomi, Vagus Siniri

ABSTRACT

INTRODUCTION

Today, thyroidectomy surgery, which can be applied with many indications, especially thyroid cancer, is the most frequently performed endocrine surgery procedure. Perhaps the most feared complication among thyroidectomy complications is hoarseness, which may occur due to recurrent laryngeal nerve injury. This risk can be seen around 10.5% for transient paralysis and 1.5% for permanent paralysis, even in the use of neuromonitoring, which has become a quality standard in thyroid surgery today. In the non-recurrent nerve (non-RLN) anatomy, which is an anomaly in which the recurrent laryngeal nerve (RLN) is not found in its normal anatomical course, the rate of injury has been reported to increase up to 18.6%. Therefore, detecting non-recurrent anatomy at the beginning of dissection may reduce the risk of injury.

AIM

In this study, it is aimed to find neuromonitorization parameters that can be used to differentiate RLN anatomy from non-RLN anatomy before dissection during thyroid surgery.

METHOD

In the study, neuromonitorization data of 37 patients who were operated by a single surgeon in Ankara University Faculty of Medicine, Department of General Surgery, Endocrine Surgery unit between October and December 2022 were evaluated retrospectively.

RESULTS

When the data of 37 patients, including 30 women (81.1%) and 7 men (18.9%), included in the study were examined; It was observed that 36 patients (97.3%) had RLN anatomy, while one patient (2.7%) had non-RLN anatomy (Figure 1).

Figure 1. Intraoperative images of non-recurrent laryngeal nerve anatomy (a) (Non-recurrent nerve marked with blue arrow, carotid artery with red arrow) and normal recurrent nerve anatomy (b) (Recurrent nerve blue arrow, carotid artery marked with red arrow)

Since the non-RLN anatomy is almost completely right-sided, when the right-sided vagus nerve and RLN stimulation levels are grouped separately according to the nerve anatomy of the patients; the vagus nerve latency time (1.75msec) seen in the non-RLN anatomy found to be shorter than the average of the vagus nerve latency times in the RLN anatomy (3.62 ± 0.72).

CONCLUSION

Although non-RLN anatomy is a rare anomaly during thyroidectomies, it is an important condition because of the higher probability of nerve damage. According to the results of the study, it is thought that it should be kept in mind that in cases where the vagus latency time is 2 msec or less at the beginning of the dissection, the possibility of having a non-RLN anatomy may be high. It is thought that the high rate of non-RLN nerve damage can be reduced to lower levels with this evaluation, which can be done at the beginning of the dissection.

Keywords: Recurrent Laryngeal Nerve, Thyroidectomy, Vagus Nerve

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN CİNSEL MİTLER, EVLİLİK DIŞI CİNSEL İLİŞKİ VE
NAMUS BEKLENTİSİNE YÖNELİK TUTUMLARI

ATTITUDES OF NURSING STUDENTS TOWARDS SEX MYTHS, EXTRAMARITAL SEXUAL
INTERCOURSE, AND THE VIRTUE EXPECTATIONS

Nevin ÇITAK BİLGİN

<https://orcid.org/0000-0003-4367-215X>

Mervenur BÖYÜK

<https://orcid.org/0000-0003-4889-0383>

ÖZET

Giriş: Hemşirelerin, insanın cinsel yönünü göz ardı etmeden bütüncül bakım verebilmeleri ve topluma cinsellik ile ilgili konularda danışmanlık yapabilmeleri için öncelikle kendilerini tanımaları ve yanlış inançlarının farkında olmaları gerekir.

Amaç: Araştırma, hemşirelik bölümü öğrencilerinin cinsel mit, evlilik dışı cinsel ilişki ve namus beklentisine yönelik tutumlarını değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte gerçekleştirilen araştırma, Batı Karadeniz bölgesinde yer alan bir üniversitenin hemşirelik bölümünde eğitim gören 590 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri; Kişisel Bilgi Formu, Cinsel Mitler Ölçeği (CMÖ), Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa Yönelik Tutum Ölçeği (EDCYYTÖ), ve Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği (KİNATÖ) ile değerlendirilmiştir. Veriler SPSS istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Skewness ve Kurtosis değerleri ile değerlendirilmiştir. İstatistiksel anlamlılık $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalamasının 20.66 ± 1.47 yıl olduğu, % 81.4'ünün kadın, % 99.3'ünün bekar olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin cinsellik konusunda bilgi kaynaklarının en fazla internet (%31.6) ve arkadaşları (%25.4) olduğu, cinsellik ile ilgili konuların daha sıklıkla arkadaş çevresi ile konuşulduğu (%52.9) saptanmıştır. Öğrencilerin %13.6'sı cinsel deneyime sahip olduğunu ve %7.5'i aktif bir cinsel yaşamı olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin CMÖ puan ortalaması 56.71 ± 19.76 , EDCYYTÖ puan ortalaması 70.45 ± 18.64 ve KİNATÖ puan ortalaması 101.98 ± 18.07 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin namus anlayışına ilişkin tutumları incelendiğinde % 87.8'inin eşitlikçi bir tutuma sahip olduğu saptanmıştır. Cinsel mitler ile evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik tutum ($r: -.112$, $p < 0.01$) ve kadına ilişkin namus anlayışı ($r: -.559$, $p < 0.01$) arasında negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur.

Sonuç: Cinsel mitler arttıkça evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin olumlu tutum ve kadına yönelik eşitlikçi tutum azalmaktadır.

Anahtar kelimeler: Cinsellik, gender rolü, tutum, öğrenciler, hemşirelik

Introduction: To be able to provide holistic care without ignoring the sexual aspect of people and to counsel on sexual issues, nurses must first know themselves and be aware of their false beliefs.

Purpose: The research was carried out to evaluate the attitudes of nursing students towards sexual myths, extramarital sexual intercourse, and virtue expectations.

Method: The descriptive and cross-sectional study was conducted with 590 students studying in the nursing department. Research data were evaluated with The Personal Information Form, the Sexual Myths Scale, the Attitudes towards Extramarital Sexual Intimacy Scale, and the Virtue Perception of Women Attitude Scale. The data were analyzed using SPSS. The suitability of the data to the normal distribution was evaluated with the Skewness and Kurtosis values. Statistical significance was accepted as $p < 0.05$.

Results: It was determined that the mean age of the students was 20.66 ± 1.47 years, 81.4% were female, and 99.3% were single. It was detected that the internet is the most common source of information about sexuality (31.6%) followed by their friends (25.4%), and the sexuality issues were discussed more frequently with their friends (52.9%). 13.6% of the students stated that they had sexual experience and 7.5% expressed that they had an active sexual life. The students' CME score average was 56.71 ± 19.76 , EDCYYTÖ scores averaged 70.45 ± 18.64 , and KINATÖ scores averaged 101.98 ± 18.07 . When the students' attitudes toward the concept of virtue were examined, it was determined that 87.8% of them had an egalitarian attitude. A negative significant relationship was found between sexual myths and attitudes towards extramarital sexual intimacy ($r: -.112, p < 0.01$) and the sense of virtue towards women ($r: -.559, p < 0.01$).

Conclusion: As sexual myths increase, positive attitudes towards extramarital sexual intimacy and egalitarian attitudes towards women decrease.

Keyword: Sexuality, gender role, attitude, students, nursing

GERİATRİ POLİKLİNİĞİNE BAŞVURAN HASTALARDA DÜŞME RİSKİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE RISK OF FALLING IN PATIENTS APPLIED TO GERIATRIC CLINIC

Sedat ÖZDEMİR

Gaziantep İslami Bilimler ve Teknoloji Üniversitesi

0000-0003-3858-2408

Giriş ve Amaç: Geriatri, 65 yaş ve üstü hastaların sağlık problemlerini, hastalıkları, sosyal ve fonksiyonel hayatlarını, yaşam kaliteleri, koruyucu hekimlik uygulamaları ve toplum yaşlanması ile ilgilenen bilim dalıdır. Geriatri nin bilim dalının amacı, yaşlının sağlığını korumak, hastalığını tedavi etmek, bağımsız olarak yaşamını sürdürmesine yardımcı olmak ve yaşam kalitesini yükseltmektir. Yaşlanma, pek çok hastalığa ve duruma yatkınlığı arttırdığı, tüm organ ve sistemleri içeren fizyolojik bir olaydır. Ancak normal yaşlanmaya bağlı değişikliklerin patolojik olanlardan ayırt edilmesi büyük önem taşır. Geriatrik popülasyonda düşme riski yaşla beraber giderek artmakta olup özellikle hastalarda beraberinde multiple komorbidite, obezite ve immobil yaşam gibi durumlar olduğunda bu risk daha da artmaktadır. **Gereç ve Yöntem:** Bu çalışmamızda geriatri polikliniğine ayaktan başvuran hastalarda düşme riski ölçeği ile beraberinde hastalara sosyodemografik verileri ve alışkanlıklarını sorduk. Düşme riskini ölçmek için itaki düşme riski ölçeğini kullandık. Bu şekilde hastaların düşme riski ile cinsiyet, eğitim durumu, sigara, alkol, medeni hali ve yaşadığı ortam arasındaki ilişkiyi incelemeye çalıştık.

Bulgular: Çalışmamıza polikliniğe ayaktan başvuran 66 erkek ve 108 kadın olmak üzere 174 hastayı dahil ettik. Çalışmamıza katılanların % 37,9'u erkek olup %70,7'si evlidir. Düşme riski cinsiyet açısından kadınlarda (% 65,3) daha fazla olup ve eğitim durumu açısından eğitimsiz (%54,7) olanlarda risk daha fazla saptanmıştır.

Sonuç: Geriatri polikliniğine ayaktan başvuran hastalarda yapılan değerlendirmede düşme riskinin eğitimsiz olanlarda ve ileri yaşlarda daha yüksek tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: düşme riski, geriatri, yaşlanma

Introduction and Aim: Geriatrics is a branch of science that deals with the health problems, diseases, social and functional lives, quality of life, preventive medicine practices and aging of the population of patients aged 65 and over. The aim of the science branch of geriatrics is to protect the health of the elderly, to treat the disease, to help them to live independently and to improve their quality of life. Aging is a physiological event that includes all organs and systems, with an increased susceptibility to many diseases and conditions. However, it is of great importance to distinguish normal aging-related changes from pathological ones. The risk of falling in the geriatric population increases with age, and this risk increases even more when there are conditions such as multiple comorbidities, obesity and immobile life in patients.

Materials and Methods: In this study, we asked patients about their sociodemographic data and habits along with the fall risk scale in outpatients admitted to the geriatrics outpatient clinic. We used the itaki fall risk scale to measure fall risk. In this way, we tried to examine the relationship between the risk of falling and gender, educational status, smoking, alcohol, marital status and living environment.

Results: We included 174 outpatients, 66 men and 108 women, who applied to the outpatient clinic in our study. 37.9% of the participants in our study were male and 70.7% were married. The risk of

falling was higher in women (65.3%) in terms of gender, and the risk was higher in those who were uneducated (54.7%) in terms of education status.

Conclusion: In the evaluation of outpatients admitted to the geriatrics outpatient clinic, the risk of falling was found to be higher in the uneducated and in older ages.

Keywords: risk of falling, geriatrics, aging

KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM KLİNİĞİ ÇALIŞANLARI ÇALIŞAN GERİ
BİLDİRİM ANKET ÇALIŞMASI

EMPLOYEES OF GYNECOLOGY AND OBSTETRICS CLINIC EMPLOYEE FEEDBACK
SURVEY STUDY

Op. Dr. Süheyla AYDOĞMUŞ

SBÜ Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Orcid: 0000-0003-3441-4597

ÖZET

Amaç: Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı tarafından oluşturulan ‘Sağlıkta Kalite Standartları ve Çalışan Geri Bildirim Anketi’ Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniğinde bulunan 106 çalışana uygulanmıştır. Bu çalışmada başta çalışma koşulları olmak üzere birçok parametre ortaya konulmuştur. Çalışmada verilen sağlık hizmetlerinde iyileştirme ve çalışan memnuniyeti artırılması amaçlanmıştır.

Materyal Metot: Bu anket 2022 Aralık ayı içerisinde yüz yüze ve gönüllülük esasına göre uygulanmıştır. Çalışmaya dâhil olma kriteri en az 1 sene klinikte çalışma olarak belirlenmiştir. Gönüllülerin median yaşı 30 iken yaş dağılımı 20 ile 57 arasındadır. Çalışmaya gönüllü olarak 76 erkek ve 30 kadın çalışan katılmıştır. Katılanların 50’si doktor, geriye kalanlar ise yardımcı sağlık çalışanlarıdır.

Bulgular: Değerlendirmede yaklaşık %80 genel memnuniyet oranı bildirilmiştir. Çalışanların neredeyse tamamı aldığı eğitime uygun bir bölümde çalıştığını belirtmektedir. Sonuçlarda çalışma ortamı ve koşulları ile ilgili yapılacak düzenlemelerde çalışanların görüşlerine büyük ölçüde başvurulduğu ortaya konulmuştur. Yine çalışanların tamamına yakını hasta ve yakınları tarafından sözel veya fiziksel şiddete mazur kaldıklarını belirtmişlerdir.

Sonuç: Sonuçta çalışanların kişisel ve kurumsal memnuniyet konularında olumlu düşündükleri ancak diğer çalışanlarla ilişkiler, fiziki koşullar ve şiddete maruz kalma konularında memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu ortaya konulmuştur. Uygulanan anket sonucunda klinikte olumsuz olarak görülen konularda çalışanların öneri ve görüşleri doğrultusunda en kısa sürede iyileştirme yapılması planlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çalışan memnuniyet, Anket, Kadın Hastalıkları ve Doğum

ABSTRACT

Aim: The 'Quality Standards in Health and Employee Feedback Questionnaire' created by the Ministry of Health of the Republic of Turkey was applied to 106 employees in Ankara Training and Research Hospital Gynecology and Obstetrics Clinic. In this study, many parameters, especially working conditions, have been put forward. In the study, it is aimed to improve the health services provided and to increase employee satisfaction.

Material Method: This survey was applied face to face and on a voluntary basis in December 2022. The criteria for inclusion in the study were determined as clinical work for at least 1 year. While the median age of the volunteers was 30, the age distribution was between 20 and 57. 76 male and 30 female employees participated in the study voluntarily. 50 of the participants are doctors and the rest are allied health workers.

Results: As a result of the evaluation, an overall satisfaction rate of approximately 80% was reported. Almost all of the employees state that they work in a department that is suitable for the training I have received. In the results, it was revealed that the opinions of the employees were consulted to a large extent in the arrangements to be made regarding the working environment and conditions. Again, almost all of the employees state that they are exposed to verbal or physical violence by the patients and their relatives.

Conclusion: As a result, it has been revealed that employees think positively about personal and institutional satisfaction, but their satisfaction levels are low in terms of relations with other employees, physical conditions and exposure to violence. As a result of the questionnaire applied, it is planned to make improvements as soon as possible in line with the suggestions and opinions of the employees on the issues that are seen as negative in the clinic.

Keywords: Employee Satisfaction, Survey, Obstetrics and Gynecology

ADÖLESAN VE YETİŞKİN GEBELERİN DOĞUM ALGILARI

BIRTH PERCEPTIONS OF ADOLESCENT AND ADULT PREGNANT

Hafize EKİN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Ebelik Anabilim Dalı

ORCID NO: 0000-0002-5489-1609

ZÜMRÜT BİLGİN

Dr. Öğr. Üyesi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü

ORCID NO:0000-0003-3984-5716

ÖZET

Giriş: Dünya Sağlık Örgütü 10-19 yaş arasını adölesan dönem olarak kabul etmektedir. Adölesan gebelikler, yetişkin çağıdaki gebeliklere oranla anne ve fetus sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir.

Amaç: Bu araştırma da adölesan ve yetişkin gebelerin doğum algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu araştırma bir devlet hastanesinde 12.07.2021-31.07.2022 arasında etik kurul onaylı, kurumdan sözlü ve yazılı izin alındıktan sonra yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini hastaneye başvuran nullipar adölesan ve yetişkin gebelerden, araştırmaya kriterlerini karşılayan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 30 adölesan gebe ve 50 yetişkin gebe oluşturmuştur. Araştırmanın verileri gebeler ile yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Veriler SPSS 26 paket programında uzman istatistikçi tarafından analiz edildi. İstatistiksel anlamlılık için $p < 0,05$ değeri kabul edildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan adölesan gebelerin yaş ortalaması $17,53 \pm 0,68$ 'dir. Yetişkin gebelerin yaş ortalaması $23,9 \pm 3,64$ 'dir. Araştırmaya katılan bütün gebelerin genel yaş ortalaması ise $21,51 \pm 4,24$ 'tür. Araştırma dâhilindeki bütün gebelerin ortalama Travmatik Doğum Algısı Ölçeği skoru $5,352 \pm 2,038$ olurken bu değer adölesan gebeler için $5,944 \pm 1,527$, yetişkin gebeler için ise $4,4996 \pm 2,230$ olarak tespit edilmiştir. Adölesan veya yetişkin gebe olmanın travmatik doğum algısına etkisini tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda adölesan gebelerin travmatik doğum algılarının yetişkin gebelere nazaran %95 güvenle anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p = 0,027 > \alpha = 0,05$). **Sonuç:** Adölesan gebelerin doğum algısına yönelik kaygı, korku, endişe, travmatik duygu ve düşüncelerinin yetişkin gebelere göre daha kuvvetli olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan gebe, yetişkin gebe, doğum algısı, travmatik doğum algısı

NOT: Bu çalışma, tez çalışmasından üretilmiştir.

ABSTRACT

Introtuction: The World Health Organization considers the age range of 10-19 as adolescence. Adolescent pregnancies, the ratios to adult pregnancies adversely affect maternal and fetal outcomes.

Purpose: In this study, it was aimed to determine the birth perceptions of adolescent and adult pregnant women.

Method: This research was carried out in a state hospital between 12.07.2021 and 31.07.2022, after the ethical committee requirements and verbal and written permission from the institution. The sample of the study of 30 adolescent pregnant women and 50 adult pregnant women who met the research criteria and volunteered to participate in the study. The data of the study were collected by face-to-face interview method with pregnant women. Data were analyzed by SPSS 26 package program expert statistician. A $p < 0.05$ value was accepted for statistical efficiency.

Results: The mean age of pregnant adolescents participating in the study was 17.53 ± 0.68 years. The mean age of adult pregnant women is 23.9 ± 3.64 . The mean age of all pregnant women participating in the study was 21.51 ± 4.24 . After the mean Traumatic Birth Perception Scale score of all pregnant included in the study was $5,352 \pm 2,038$, this value was determined as 5.944 ± 1.527 for adolescent pregnant women and as 4.4996 ± 2.230 for adult pregnant women. As a result of the independent groups t-test performed to determine the perception of adolescent or adult pregnancy traumatic birth, it was determined that the perception of traumatic birth of adolescent pregnant was somewhat higher than that of adult pregnant women by 95% ($p = 0.027 > \alpha = 0.05$).

Conclusion: It was determined that the anxiety, fear, worry, traumatic feelings and thoughts of adolescent pregnant women about birth perception were more severe than adult pregnant women.

Keywords: Pregnant Adolescent, adult pregnant, birth perception, traumatic birth perception

GEBE COVID-19 HASTASININ YOĞUN BAKIMDA YÖNETİMİ: BİR VAKA SUNUMU

MANAGEMENT OF A PREGNANCY COVID-19 PATIENT IN INTENSIVE CARE UNIT: A CASE REPORT

Uzm. Dr. Ummahan DALKILINÇ HÖKENEK

Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

ORCID ID 0000-0003-0282-9034

GİRİŞ

Covid-19 pandemisi tüm dünyada yüksek mortalite ve morbiditeye sebep olmuştur(1,2). Gebeler gibi özellikli grupların tedavileri genel popülasyona olan yaklaşımdan farklıdır(3,4).

Bu vaka da Covid-19 ilişkili ağır solunum yetmezliği(SARS-CoV) tablosundaki gebe hastamızın tedavi stratejisini ve seyrini sunmayı hedefledik.

OLGU

Otuzbir yaşında, geçirilmiş skolyoz cerrahisi öyküsü olan 23 haftalık gebe hasta Covid-19 ilişkili pnömoni nedeniyle obstetri servisinde tedavi ediliyordu. Takiplerinde solunum sıkıntısı derinleşmesi üzerine yoğun bakım ünitesine(YBÜ) transfer edildi. Maske oksijen(12 litre/dakika) altında solunum sayısı:40/dakika, SpO₂:%89 olan hastaya high flow oksijen tedavisine başlandı. Solunum sesleri bilateral kaba, bazallerde azalmıştı. Obstetri ile enfeksiyon hastalıkları konsültasyon görüşleriyle hidroklorokin sülfat(400mg oral), deksametazon(8mg intravenöz) ve betametazon(6 mg intramuskuler) tedavisi başlandı. Yatışının ikinci gününde solunum sayısı:40/dakika, SpO₂:%62 olup bilinç bulanıklığı gelişen hasta orotrakeal entübe edildi. Akciğer grafisinde yaygın buzlu cam manzarası saptandı. Görüntü radyolojik olarak SARS-CoV tablosu ile uyumluydu(Resim1). Hastaya sol lateral pozisyon verilerek akciğer kapasitesine uterin basının azaltılması hedeflendi. Yüksek FiO₂(%80), PEEP(9cmH₂O), düşük tidal volüm(350ml) stratejisi ile invaziv mekanik ventilasyon(İMV) sağlandı. Fetal iyilik hali ultrasonografik muayeneyle aralıklı takip edildi. Yatışının 5. gününde SpO₂ düşüşü ve hemodinamik stabilite gelişmesi üzerine perinatalog ve yenidoğan hekimleri ile birlikte sezaryan kararı alındı. Hasta yakınlarının onamı alındı. Sezaryan ile canlı erkek bebek doğurtuldu. Operasyonun ardından FiO₂ ihtiyacında, plato ve tepe basınçlarında azalma izlendi. Postoperatif 1.gün weaning yapılan hastanın çekilen akciğer grafisinde pnömonik tutulum oranında belirgin azalma tespit edildi(Resim 1). Hasta tedavisi tamamlanarak postoperatif 7. gün iyilik haliyle servise taburcu edildi.

SONUÇ

Gebeliğe bağlı solunumsal fizyolojik değişimlere SARS-CoV tablosu eklenmesi, hastaların tedavisini zorlaştırmaktadır(4,5). Farmakolojik tedavilerin kar-zarar oranı, feto-maternal iyilik halinin korunması göz önünde bulundurularak uygulanan stratejiler bu hasta grubunda büyük önem taşır(6). Bu vakada medikal tedaviye ek olarak, ileri gebelik haftasına bağlı uterin basıyı azaltıcı manevralar, fetal akciğer matürasyonu hızlandırmak için uygulanan tedaviler ile optimal sürede gebeliği sonlandırarak hastamızın tedavisinde başarı sağladık.

Anahtar kelime: Covid-19, SARS-CoV, gebe hasta

Introduction

Globally, the Covid-19 epidemic has caused high rates of mortality and morbidity (1,2). The treatment of specialized groups, such as pregnant women, differs from the general population's approach (3,4). In this instance, we intended to describe the treatment strategy and course of our pregnant woman with severe respiratory failure caused by Covid-19 (SARS-CoV).

Case Report

A 31-year-old, 23-week pregnant patient with a history of scoliosis surgery was being treated for Covid-19-related pneumonia in the obstetrics department. She was transported to the intensive care unit (ICU) since his respiratory distress worsened during his follow-ups. With a respiratory rate of 40 breaths per minute and a SpO₂ of 89% on mask oxygen (12 liters per minute), the patient was started on high-flow oxygen therapy. The breath sounds were harsh on both sides and diminished towards the bases. Under the guidance of the obstetrics and infectious diseases consultation, therapy with hydroxychloroquine sulphate (400 mg orally), dexamethasone (8 mg intravenously), and betamethasone (6 mg intramuscularly) commenced. On the second day of admission, the patient's respiration rate was 40/minute, SpO₂ was 62%, and he was orotracheally intubated for clouded consciousness. On the chest X-ray, a diffuse ground-glass look was seen. The scan was compatible radiologically with the SARS-CoV imaging (Picture 1). By positioning the patient in a left lateral posture, it was hoped to lessen the effect of uterine pressure on lung capacity. With a high FiO₂ (80%), PEEP (9cmH₂O), and low tidal volume (350ml), invasive mechanical ventilation (IMV) was supplied. Ultrasonographic monitoring of fetal well-being was performed intermittently. On the fifth day of his stay, the decision to perform a cesarean section due to the decline in SpO₂ and the development of hemodynamic instability was made. Relatives of the patients gave their consent after being fully informed. A healthy newborn boy was born via cesarean surgery. After the procedure, the FiO₂ requirement, plateau and peak pressures decreased. The chest X-ray of the patient who underwent weaning on the first postoperative day revealed a considerable decrease in the incidence of pneumonic involvement (Picture 1). The patient was discharged to the ward in good health on the seventh postoperative day, following completion of her treatment.

Discussion

The addition of SARS-CoV to the respiratory physiological alterations brought on by pregnancy complicates the treatment of patients (4,5). In this patient population, strategies that evaluate the benefit-to-risk ratio of pharmacological treatments and the preservation of fetal and maternal health are crucial (6). In this instance, we were successful in treating our patient by terminating the pregnancy at the ideal moment using techniques to relieve uterine pressure due to an advanced gestational week and medications to expedite fetal lung maturation.

Keywords: Covid-19, SARS-CoV, pregnant patient

TELE SAĞLIK DESTEKLİ DOĞURGANLIĞIN DÜZENLENMESİ DANIŞMANLIĞININ
GEBELİĞİ ÖNLEYİCİ YÖNTEM KULLANIMI ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECTS OF FERTILITY MANAGEMENT COUNSELING SUPPORTED WITH
TELEHEALTH ON CONTRACEPTIVE USE

Duygu TATAR

Marmara Üniversitesi SBE Ebelik Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi

<https://orcid.org/0000-0002-4437-3437>

Prof. Dr. Meltem Demirgöz BAL

Marmara Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0003-4009-7137>

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, doğum sonrası ilk altı ay boyunca tele sağlık hizmeti sağlanan kadınlarda danışmanlığın gebeliği önleyici yöntem kullanımı üzerine etkisinin belirlenmesi amacıyla planlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma Bitlis Devlet Hastanesinde Mart 2022-Ağustos 2022 tarihleri arasında yapılan prospektif randomize kontrollü nitelikte bir çalışmadır. Çalışma, alınma kriterine uyan 70 anne ile yapılmıştır. Verilerin toplanmasında literatür doğrultusunda hazırlanan Tanıtıcı Bilgi Formu ve Aile Planlaması Yöntem Kullanma Durumu Formu kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %60,0'ı 18-26 yaş grubu ve %42,9'u ilköğretim mezunudur. Katılımcıların %58,6'sı 18-25 yaş arasında ilk kez gebe kalmıştır. Katılımcıların %51,4'ünü gebeliği önleyici yöntem kullanımında eşi desteklemektedir. Katılımcıların tele sağlık destekli doğurganlığın düzenlenmesi eğitimi sonrasında deney grubunda gebe kalan olmamıştır, kontrol grubunun %20'si gebe kalmıştır. Eğitim sonrası deney grubunda katılımcıların tamamı gebeliği önleyici yöntem kullanırken, kontrol grubunda %68,6'sı yöntem kullanmamıştır.

Sonuç: Tele sağlık destekli doğurganlığın düzenlenmesi eğitiminin gebeliği önleyici yöntem kullanımı üzerine olumlu etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doğum sonu dönem, doğurganlığın düzenlenmesi, danışmanlık, tele sağlık

SUMMARY

Objective: This study was planned to determine the effect of counseling on contraceptive method use in women receiving telehealth services in the first six months after delivery.

Materials and Methods: The research is a prospective randomized controlled study conducted in Bitlis State Hospital between March 2022 and August 2022. The study was conducted with 70 mothers who met the inclusion criteria. Introductory Information Form and Family Planning Method Usage Status Form prepared in line with the literature were used to collect the data.

Findings: 60.0% of the participants are between the ages of 18-26 and 42.9% are primary school graduates. 58.6% of the participants became pregnant for the first time between the ages of 18-25. The spouses support 51.4% of the participants in the use of contraceptive methods. After the telehealth supported fertility regulation training of the participants, there was no pregnancy in the experimental

group, 20% of the control group became pregnant. After the training, all of the participants in the experimental group used contraceptive methods, while 68.6% of them in the control group did not.

Conclusions: It has been determined that telehealth supported fertility regulation education has a positive effect on the use of contraceptive methods.

Key Words: Postpartum period, fertility management, counseling, telehealth

PANDEMİ DÖNEMİNDE TİP 1 DİYABET TANILI ADOLESANLARIN ÖZ-BAKIM GÜCÜ
VE YAŞAM KALİTELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF SELF-CARE POWER AND QUALITY OF LIFE OF ADOLESCENTS
DIAGNOSED WITH TYPE 1 DIABETES DURING THE PANDEMIC PERIOD

Nursel CENGİZ

Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
Anabilim Dalı, Zonguldak, Türkiye

ORCID: 0000-0001-78824411

Aysel TOPAN

Doçent Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Anabilim
Dalı, Zonguldak, Türkiye

ORCID: 0000-0002-5883-0045

Türkan AKYOL GÜNER

Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Zonguldak, Türkiye

ORCID: 0000-0003-0138-0669

ÖZET

Giriş:

Tip 1 Diyabetes Mellitus (T1DM) pankreasta bulunan beta hücrelerinin değişik otoimmün nedenlerden dolayı yıkımı sonucu vücutta insülin yetersizliği ya da yokluğu ile kendini gösteren kronik metabolik bir tablodur. T1DM’li adölesanın sağlığını korumak, geliştirmek ve optimal iyilik halinin sağlanması için birtakım öz-bakım becerileri geliştirmesi gerekmektedir. Normoglisemiyi sağlamak için sürekli glisemik takip, uygun doz insülin enjeksiyonu, rutin hastane kontrolleri, hastalığa uygun beslenme, düzenli egzersiz yapma, komplikasyonları önleme gibi davranışlar öz-bakım davranışlarıdır. T1DM tanılı ergenler yaşam kalitesi üzerinde olumsuz etkileri olabilecek karmaşık ve zor olarak nitelendirebileceğimiz bir tedavi ve bakım rejimi ile uğraşmak zorundadırlar.

2019 yılının Aralık ayında Çin’in Wuhan kentinde ortaya çıkan koronavirüs (Covid-19) ülke içinde hızla yayılma gösterdikten sonra çeşitli yollarla komşu ülkelere ardından tüm dünyaya yayılmış bir enfeksiyondur. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından pandemi ilan edilen Covid-19 sebebiyle ülkeler çeşitli kısıtlayıcı protokoller yürütmüşlerdir. Alınan önlemler özellikle dezavantajlı grupta yer alan T1DM’li adölesanların yaşam tarzlarını değiştirmelerine neden olmuştur.

Amaç:

Riskli bir popülasyon olan T1DM’li ergenlerin, pandeminin etkisi altında öz-bakım gücü ve yaşam kalitelerinin incelenmesi hedeflenmiştir.

Yöntem:

Akademik veri tabanlarında konu ile ilişkili son 20 yıla ait literatür taraması yapılmıştır.

Bulgular:

Covid-19 kapsamında alınan tedbirler ve bunların getirileri T1DM'li adolesanların hayat işleyişinde çeşitli etkilere yol açmıştır. Uzun süreli evde kalma, okul ortamından uzaklaşma, sosyal etkileşimin azalması, sağlık hizmeti sunumundaki değişimler, rutin tıbbi bakımdaki olası kesintiler, öz-bakımı sürdürmede güçlükler, fiziksel hareketsizlik, beslenme ve uyku rutinindeki değişimler, aşırı medya kullanımı, metabolik etkiler, mental ve psikososyal semptomlar gibi faktörler meydana gelmiştir. Söz konusu faktörler öz-bakım gücünde azalmaya bağlı olarak öz-bakım yetersizliğine ve yaşam doyumundaki düşüşe zemin hazırlamaktadır.

Sonuç:

Neticede olağan şartlarda dahi özel ilgi ve bakım gerektiren T1DM'li adolesanlar, Covid-19 pandemisinde görüldüğü üzere farklı koşullarda daha fazla dikkat ve özen içeren tedavi ve bakım şartlarına ihtiyaç duymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tip 1 diyabet, adolesan, öz-bakım, yaşam kalitesi, Covid-19.

ABSTRACT

Introduction:

Type 1 Diabetes Mellitus (T1DM) is a chronic metabolic condition characterized by insulin insufficiency or absence in the body as a result of the destruction of beta cells in the pancreas due to various autoimmune reasons. Adolescents with T1DM require the development of a number of self-care skills to maintain and improve their health and ensure optimal well-being. Self-care behaviors such as continuous glycemic follow-up, appropriate dose insulin injection, routine hospital controls, proper nutrition, regular exercise, and prevention of complications are among the behaviors to achieve normoglycemia. Adolescents with T1DM have to deal with a treatment and care regimen that can be considered complex and difficult that can have negative effects on quality of life.

The coronavirus (Covid-19), which emerged in Wuhan, China in December 2019, is an infection that has spread rapidly within the country and then spread to neighboring countries in various ways and then to the whole world. Due to Covid-19, which has been declared a pandemic by the World Health Organization (WHO), countries have carried out various restrictive protocols. The measures taken have caused adolescents with T1DM, especially in the disadvantaged group, to change their lifestyles.

Purpose:

It is aimed to examine the self-care power and quality of life of adolescents with T1DM, which is a risky population, under the influence of the pandemic.

Method:

In Pubmed and Google Scholar database, literature reviews of the last 20 years related to the subject were conducted.

Results:

The measures taken within the scope of Covid-19 and their benefits have led to various effects on the life functioning of adolescents with T1DM. Factors such as prolonged stay at home, disengagement from the school environment, decreased social interaction, changes in health care delivery, possible interruptions in routine medical care, difficulties in maintaining self-care, physical inactivity, changes in nutrition and sleep routine, excessive media use, metabolic effects, mental and psychosocial symptoms have occurred. These factors predispose to self-care deficiency and decline in life satisfaction due to a decrease in self-care power.

Conclusion:

As a result, adolescents with T1DM, who require special attention and care even under normal conditions, need treatment and care conditions that include more attention and care in different conditions as seen in the Covid-19 pandemic.

Keywords: Type 1 diabetes, adolescent, self-care, quality of life, Covid-19.

SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUĞU OLAN ANNELERDE BRUKSİM VE BRUKSİZM
SEMPTOMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ASSESSMENT OF BRUXSIM AND BRUXISM SYMPTOMS IN MOTHERS OF CHILDREN
WITH CEREBRAL PALSY

Ömer DURSUN

Dr. Öğr. Üyesi, Bitlis Eren Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
Bölümü, Rahva Yerleşkesi, Bitlis.

ORCID NO: 0000-0002-0522-4228

Erhan DİNCER

Öğr. Gör., Bitlis Eren Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü,
Rahva Yerleşkesi, Bitlis.

ORCID NO: 0000-0002-4060-8067

İbrahim Hakkı SAĞOL

Uzm. Dr., Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Pediatri Servisi, Edremit, Van.

ORCID NO: 0000-0002-4059-5323

ÖZET

Bu çalışmanın amacı serebral palsili çocuğu olan annelerde bruksizm ve bruksizmle ilişkili olan bulguları değerlendirmektir. Çalışmaya 18 serebral palsili çocuğu olan anne ve 18 sağlıklı çocuğu olan anne dahil edildi. Çiğneme kasları ve üst trapez ağrı eşikleri dijital dinamometreyle ölçüldü. Annelerin maksimum ağız açma miktarı dijital kaliperle ölçüldü. Annelerdeki bruksizm varlığı enstrümantal olmayan yöntemlerle değerlendirildi. Uyku kalitesi, depresyon, boyun dizabilitesi ve temporomandibular eklem disfonksiyonu Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi, Beck Depresyon İndeksi, boyun dizabilite indeksi ve Fonseka Anketi ile değerlendirildi. Serebral palsili çocuğu olan annelerin ağrı eşikleri daha düşüktü ($p<0,05$). Serebral palsili çocuğu olan annelerin uyku problemi, depresyon, boyun dizabilitesi ve temporomandibular eklem disfonksiyonun varlığı ve şiddeti daha yüksekti ($p<0,05$). Serebral palsili çocuğu olan annelerde ağız açmada limitasyon vardı. Çalışmamız serebral palsili çocuğu olan annelerde bruksizm ve temporomandibular eklem disfonksiyonun yüksek oranda görüldüğünü gösterdi. Serebral palsili çocuğu olan anneler ağız açma limitasyonlu myofasiyal ağrı gelişime yatkın olabilirler.

Anahtar Kelimeler: Ağrı Eşiği, Myofasiyal Ağrı Sendromu; Temporomandibular Eklem Disfonksiyonu Sendromu, Depresyon, Bruksizm

ABSTRACT

The aim of this study is to assess the bruxism and bruxism related symptoms in mothers of children with cerebral palsy. 18 mothers of children with cerebral palsy and 18 mothers of healthy children were included in the study. Pressure pain threshold of the masticatory muscles and the upper trapezius were measured with digital dynamometer. Maximum mouth opening of the mothers was assessed with digital caliper. Bruxism existence in the mothers was evaluated by non-instrumental methods. Sleep quality, depression, neck disability, and temporomandibular joint dysfunction was evaluated with the

Pittsburgh Sleep Quality Index, Beck Depression Index, Neck Disability Index and Fonseca Questionnaire. Pressure pain threshold of the mothers of children with cerebral palsy was lower ($p < .05$). Existence and severity of the sleep disturbance, depression, neck disability and temporomandibular joint dysfunction was higher in the mothers of children with cerebral palsy ($p < .05$). Mothers of children with cerebral palsy had limited mouth opening. Our study showed that bruxism and temporomandibular joint dysfunction is highly seen in mothers of children with cerebral palsy. Mothers of children with cerebral palsy may have tendency to develop myofascial pain with limited mouth opening.

Keywords: Pain Threshold; Myofascial Pain Syndromes; Temporomandibular Joint Dysfunction Syndrome; Depression; Bruxism

ÇOCUK HASTALIKLARI POLİKLİNİĞİNE BAŞVURAN ÇOCUKLARDA D VİTAMİNİ
DÜZEYLERİNİN YAŞ, CİNSİYET VE MEVSİMSSEL ÖZELLİKLERE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF VITAMIN D LEVELS IN CHILDREN ADMITTED TO THE PEDIATRICS
OUTPATIENT CLINIC BY AGE, GENDER AND SEASONAL CHARACTERISTICS

Sadiye SERT

Department of Pediatrics, Konya Beyhekim Training and Research Hospital, Konya,
Turkey

ORCID ID. 0000-0002-1394-935X

Alpaslan TANER

Department of Biochemistry, Konya Beyhekim Training and Research Hospital, Konya, Turkey

ABSTRACT

Introduction: Although there are studies on vitamin D including different age groups in different geographical regions of our country, there is no such comprehensive study examining vitamin D levels of children in our province.

Aim: In this study, it was aimed to determine the frequency of vitamin D deficiency and to evaluate the vitamin D levels according to age, gender and seasonal characteristics in children who applied to the pediatric outpatient clinic and whose vitamin D level was determined.

Method: The files of patients aged 1 month to 18 years who applied to the Pediatrics Polyclinic of our hospital between January 2017 and August 2022 with nonspecific complaints or for control purposes were retrospectively reviewed. Age, gender, year of admission to the hospital, seasonal distribution and vitamin D levels of the patients were examined.

Results: Data of 4365 children in total were evaluated in the study. Of the children, 2061 (47.2%) were boys and 2304 (52.8%) were girls. The frequency of serum vitamin D deficiency in the patients was found to be 33.5% (n:1461) in the entire pediatric age group. While the frequency of serum vitamin D deficiency was 26.1% (n:538) in boys, it was 40.1% (n:923) in girls. The rate of vitamin D insufficiency was 35.9% (n:1565). While the mean serum vitamin D level of the patients participating in the study was 17.04 ± 9.35 ng/ml, it was 15.83 ± 9.10 ng/ml in girls and 18.38 ± 9.43 ng/ml in boys. When vitamin D levels were compared according to gender, a significant difference was found ($p < 0.001$).

Conclusion: It has been observed that there is a serious rate of vitamin D insufficiency and deficiency in childhood, this rate is higher in girls than boys, and its prevalence increases as age increases.

Key words: Gender, child, vitamin D deficiency, season, prevalence.

ÖZET

Giriş: Ülkemizin farklı coğrafi bölgelerinde farklı yaş gruplarını içeren D vitamini ile ilgili çalışmalar bulunmasına rağmen ilimizde çocukların D vitamin düzeylerini inceleyen böyle kapsamlı bir çalışma bulunmamaktadır.

Amaç: Bu çalışmada çocuk hastalıkları polikliniğine başvuran D vitamini düzeyi tayini yapılan çocuklarda D vitamini eksikliğinin sıklığının belirlenmesi ve D vitamini düzeylerinin yaş, cinsiyet ve mevsimsel özelliklere göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Hastanemiz Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Polikliniğine Ocak 2017-Ağustos 2022 tarihleri arasında, nonspesifik yakınmalarla ya da kontrol amaçlı başvuran, 1 ay-18 yaş arası hastaların dosyaları retrospektif olarak incelendi. Hastaların yaş, cinsiyet, hastaneye başvurdıkları yıl, mevsim dağılımları ile D vitamini düzeyleri incelendi.

Bulgular: Çalışmada toplam 4365 çocuğa ait veri değerlendirildi. Çocukların 2061'i (%47,2) erkek, 2304'ü (%52,8) kız idi. Hastaların serum D vitamini eksikliği sıklığı tüm çocuk yaş grubunda %33,5 (n:1461) olarak saptandı. Serum D vitamini eksikliği sıklığı erkek çocuklarda %26,1 (n:538) iken kızlarda %40,1 (n:923) idi. D vitamini yetersizliği oranı %35,9 (n:1565) idi. Çalışmaya katılan hastaların ortalama serum D vitamini düzeyi $17,04 \pm 9,35$ ng/ml saptanırken, kızlarda bu ortalama $15,83 \pm 9,10$ ng/ml, erkeklerde ise $18,38 \pm 9,43$ ng/ml idi. Cinsiyete göre D vitamini düzeyleri karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılık saptandı ($p < 0,001$).

Sonuç: Çocukluk döneminde D vitamini yetersizlik ve eksikliğinin ciddi bir oranda olduğu, kızlarda erkeklere göre bu oranın daha yüksek olduğu, yaş arttıkça prevalansının arttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet, çocuk, D vitamini eksikliği, mevsim, prevalans.

8 YAŞINDA BİR KIZ ÇOCUĞUNDA DEMİR EKSİKLİĞİ ANEMİSİ VE KARANFİL YEME BİRLİKTELİĞİ. NADİR BİR OLGU SUNUMU

ASSOCIATION OF IRON DEFICIENCY ANEMIA AND EATING CLOVE IN AN 8-YEAR-OLD GIRL. A RARE CASE REPORT

Sadiye SERT

*Department of Pediatrics, Konya Beyhekim Training and Research Hospital, Konya,
Turkey*

ORCID ID. 0000-0002-1394-935X

ABSTRACT

Introduction: It is defined pica as eating non-nutritive, non-food substances over a period of at least one month. Iron-deficiency anemia is the most common nutrient disorder worldwide. Although a relationship between iron-deficiency anemia and pica has been reported in the literature, no such association has been reported with eating clove so far. Therefore, I present the case of an 8-year-old girl diagnosed with iron-deficiency anemia with clove pica.

Case Report: An previously healthy 8 year old girl was sent to general pediatric outpatient clinic before the multiple dental filling procedure under general anesthesia from the dentistry department. Since anemia was found in routine hemogram, pica was asked in the anamnesis. Personal history revealed that the patient had eaten more than 30 cloves per day after chewing them thoroughly for the last two months. It was learned that she initially put clove on her teeth to relieve toothache, and then she began to eat them. On physical examination, the skin and mucous membranes were pale. Hemoglobin was found to be 7.4 g/dl (normal:12-16), hematocrit – 24.8% (normal:35-49), White Blood Cells – 8.73 cells/ μ l (normal:4-12), platelets – 374,000/ μ l (normal:150-350,000), MCV – 59.1 fl (normal:80-100), MCH-17.6 pg (normal:27-34), MCHC-29.8 g/dl (normal:31-37), RDW-17.9% (normal:11-16), RBC 4.19×10^6 / μ l (normal: $3.5-5.2 \times 10^6$). Iron studies revealed an iron level of 9 μ g/dl (normal:37-145), serum iron binding capacity - 478 μ g/dl (normal:110-370), serum ferritin level – 1.7 μ g/l (normal:14.5-290). Oral iron(II)-glycine-sulphate-complex treatment was started. On follow up two weeks later, she reported her pica resolved.

Conclusion: I believe this is the first case of a pediatric patient with iron-deficiency anemia accounting for her clove eating pica in the literature so far. Pediatricians should inquire about pica in every pediatric patient's anamnesis during follow-up of healthy children.

Key words: anemia, child, clove, iron deficiency, pica.

ÖZET

Giriş: Pika, besleyici olmayan, gıda dışı maddelerin en az bir aylık bir süre boyunca tüketilmesi olarak tanımlanır. Demir eksikliği anemisi dünya çapında en yaygın beslenme bozukluğudur. Literatürde demir eksikliği anemisi ile pika arasında bir ilişki bildirilmiş olmasına rağmen, şimdiye kadar karanfil yemek ile böyle bir ilişki bildirilmemiştir. Bu nedenle, karanfil pikası ile demir eksikliği anemisi tanısı konulan 8 yaşında bir kız olgusunu sunmaktayım.

Olgu Sunumu: Daha önce sağlıklı olan 8 yaşındaki kız çocuğu, diş hekimliği bölümünden genel anestezi altında çoklu diş dolgu işlemi yapılmadan önce genel çocuk polikliniğine sevk edildi. Rutin

hemogramda anemi saptandığı için anamnezde pika sorgulandı. Kişisel öyküsü, hastanın son iki aydır iyice çiğnedikten sonra günde 30'dan fazla karanfil yediğini ortaya koydu. Diş ağrısını gidermek için önce dişlerinin üzerine karanfil sürdüğü, ardından karanfili yemeye başladığı öğrenildi. Fizik muayenede cilt ve mukoz membranlar soluktu. Hemoglobin 7,4 g/dl (normal:12-16), hematokrit – %24,8 (normal:35-49), Beyaz Kan Hücreleri – 8,73 hücre/μl (normal:4-12), trombositler – 374.000/μl olarak bulundu. (normal:150-350.000), MCV – 59,1 fl (normal:80-100), MCH-17,6 pg (normal:27-34), MCHC-29,8 g/dl (normal:31-37), RDW-%17,9 (normal:11-16), RBC 4,19× 10⁶/μl (normal:3,5-5,2× 10⁶). Demir çalışmaları, demir düzeyinin 9 μg/dl (normal:37-145), serum demir bağlama kapasitesi - 478 μg/dl (normal:110-370), serum ferritin düzeyinin – 1,7 μg/l (normal:14,5-290) olduğunu gösterdi. Oral demir(II)-glisin-sülfat-kompleks tedavisi başlandı. İki hafta sonraki takipte pikasının düzeldiğini bildirdi.

Sonuç: Bu olgunun şimdiye kadar literatürde karanfil yiyen pika tarif eden demir eksikliği anemisi olan ilk pediatrik hasta olduğuna inanıyorum. Çocuk hekimleri, sağlıklı çocukların izleminde her pediatrik hastanın anamnezinde pikayı sorgulamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Anemi, çocuk, karanfil, demir eksikliği, pika.

İLKÖĞRETİM ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN BÜYÜME AĞRISINA YÖNELİK TUTUMLARI

THE ATTITUDES OF THE PARENTS OF CHILDREN IN PRIMARY SCHOOL TO GROWTH PAIN

Dr. Öğr. Üyesi Birsal MOLU

Selçuk Üniversitesi, Akşehir Kadir Yallagöz Sağlık Yüksekokulu

ORCID: 0000-0001-5144-286X

ÖZET

Amaç: Büyüme ağrıları olan çocuklar, okul çağı çocukları olduğu için yaşam kaliteleri ve eğitimleri bu durumdan etkilenebilir. Çocukların ebeveynleri de bu durumdan dolayı anksiyete yaşayabilirler. Bu çalışmada ilköğretim çağındaki çocukların büyüme ağrısı yaşayıp yaşamadıkları ve büyüme ağrısına karşı ebeveynlerin tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Tanımlayıcı kesitsel tipte olan çalışma anket formu yöntemi ile 1 Aralık 2022-10 Ocak 2023 tarihleri arasında resmi okullarda ilköğretim eğitimi alan öğrencilerin ebeveynleri ile yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza 770 ebeveyn katıldı. Çalışmada çocukların %52,3'ünün kız olduğu, %82,6'sının çekirdek ailede yaşadığı, %53,6'sının ise gelirinin giderine denk olduğu ve %38,7'sinin bir kardeşe sahip olduğu bulundu. Ebeveynlerin çocuklarının büyüme ağrısına yönelik tutumları incelendiğinde, ebeveynlerin büyük çoğunluğu (%71,9) büyüme ağrısının çocukların büyüme ve gelişmesinde görülen normal durum olduğunu, büyüme ağrısının en çok bacak kemiklerinde görüldüğünü (%56,5) ve %46,9 ile büyüme ağrısının tekrar görülüp görülmemesine dair bilgilerinin olmadığını belirtmişlerdir. Araştırmada ebeveynlerin büyüme ağrısı olduğunu düşündüğü çocuğunu doktora götürme eğiliminde olduğu (%27,9), ağrıyan kısmı ovduğu (%15,7), ağrıyan kısma masaj yaptığı (%15,6), ağrı kesici ilaç verdiği (%10,1), uyumasını söylediği (%9,8) saptanmıştır. Büyüme ağrısı sıklığında çocuklarının %34'ünün büyüme ağrısı tariflemeyeceği, %24'ünün ayda 1-3 kez büyüme ağrısı tariflediği bulunmuştur. Büyüme ağrısının en sık arttığı mevsimin ise %32,9 ile kış mevsimi olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Büyüme ağrıların tedavisi ve ebeveynlerin anksiyetelerini azaltmak için büyüme ağrıların doğal seyri hakkında ebeveynlere farmakolojik ve nonfarmakolojik yöntemler hakkında bilgi vermek gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Büyüme ağrısı; Çocuk, Ebeveyn, İlköğretim

ABSTRACT

Objective: Since children with growing pains are school-age children, their quality of life and education may be affected by this condition. Parents of children may also experience anxiety because of this condition. This study, it was aimed to examine whether primary school children experience growing pain and parents' attitudes toward growing pain.

Materials and Methods: The study, which is a descriptive cross-sectional type, was conducted with the parents of the students who received primary education in public schools between December 1, 2022, and January 10, 2023, using the survey form method.

Results: 770 parents participated in our study. In the study, it was found that 52.3% of the children were girls, 82.6% lived in a nuclear family, 53.6% had an income equal to their expenses, and 38.7% had a sibling. When the attitudes of the parents towards their children's growing pains were examined,

it was observed that the majority of the parents (71.9%) stated that the growing pain was a normal condition in the growth and development of the children, that the growing pain was mostly seen in the leg bones (56.5%) and that the growth pain was repeated with 46.9%. They stated that they did not have any information about whether they were seen or not. In the study, parents tended to take their child, who they thought had growing pains, to the doctor (27.9%), rubbed the aching part (15.7%), massaged the aching part (15.6%), gave painkillers (10.1%), It was determined that he told him to sleep (9.8%). It was found that 34% of the children did not describe growing pain in the frequency of growing pain, and 24% of them described growing pain 1-3 times a month. It was determined that the season in which growing pain increased most frequently was winter with 32.9%.

Conclusion: It is necessary to inform parents about the natural course of growing pains and about pharmacological and non-pharmacological methods to treat growing pains and reduce parents' anxiety.

Keywords: Growing pain; Child, Parent, Primary Education

NEONATAL DİYABETES MELLİTUS TANI VE TEDAVİSİ

DIAGNOSIS AND TREATMENT OF NEONATAL DIABETES MELLITUS

Dr. Öğretim Üyesi HALİL DEĞİRMENCİOĞLU

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Tıp Fakültesi/ Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları/ Neonatoloji
Uzmanı- Niğde

Orcid No: 0000-0002-4313-6608

AMAÇ: Neonatal Diyabetes Mellitus (NDM) tanımı, hayatın ilk 6 ayı içerisinde başlayan hipergliseminin, en az 14 gün sürmesi ve insülin ile kan şekeri regülasyonun sağlanması şeklindedir. NDM tanısı için yapılan genetik çalışmalar sonrasında elde edilen spesifik mutasyonlarla insülin yerine oral sülfonilüre tedavisi kullanılması ile tedavide başarılı sonuçlar elde edilmiştir. NDM ile ilişkili 30'dan fazla mutasyon olduğu yapılan genetik çalışmalarda gösterilmiştir. Bu çalışmada geçici veya kalıcı NDM tanısı ve tedavisindeki gelişmeleri araştırmayı planladık.

LİTERATÜR BULGULARI: Tanısal moleküler genetikteki ilerlemeler ile NDM'nin tanı alma yaşının 6 aydan küçük olması, etyolojide monojenik kusurların tek bir gendeki mutasyon(lar) bozukluklarından kaynaklandığı birçok çalışmada gösterilmiştir. Ayrıca, yapılan çalışmalarda oral sülfonilüre tedavisine yanıt veren geçici NDM tiplerinin erken tanı sonucunda tedavi edilmesi ileride oluşabilecek nörolojik problemleri engelleyebileceği gösterilmiştir. NDM tanısı sonrasında yeni nesil dizileme (Next-Generation Sequencing, NGS) kullanılarak yapılan algoritma ile inceleme yapılmasının gerekliliği önerilmiştir. Genetik tanı sonrasında geçici veya kalıcı NDM olasılığı, hastalığın seyri ve ileriki dönemde oluşabilecek klinik özellikler konusunda genel bilgiler sunmaktadır. Tanıda gecikme olursa ağır dehidratasyon ve ketoasidoz gibi komplikasyonlar ile sonuçlanabilir. Nadiren de olsa yenidoğan döneminde olmayıp sonradan ortaya çıkabilecek birçok pankreas dışı malformasyona eşlik edebilen birçok NDM sendromik formların genetik defektlerinin de saptanabileceği gösterilmiştir.

SONUÇ: NDM tanısı sonrasında altta yatan spesifik genetik mutasyonun NGS paneli ile tespit edilmesi, prognoz açısından, yaşamın sonraki döneminde olabilecek klinik sorunlar konusunda ve tedaviye öncül olması konusunda yol gösterici olabileceği tespit edilmiştir. NDM tanısı alan hastaların optimal uzun vadeli metabolik kontrolleri ile akut ve kronik komplikasyon oranlarını düşürmek, multidisipliner bir sağlık ekibi tarafından takip edilip iyi bir diyabet izleminin sağlanması ile gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Yenidoğan, diyabet, Neonatal diyabet, Yeni nesil dizileme

OBJECTIVE: The definition of Neonatal Diabetes Mellitus (NDM) is that hyperglycemia starts in the first 6 months of life lasts for at least 14 days and blood sugar regulation is provided with insulin. Successful results were obtained by using oral sulfonylurea instead of insulin in mutations obtained after genetic studies for NDM. By genetic studies obtained more than 30 mutations associated with NDM. In this study, we planned to investigate developments in the diagnosis and treatment of NDM.

LITERATURE FINDINGS: Age at diagnosis of NDM less than 6 months have accelerated with advances in molecular genetics provide that monogenic defects in etiology are caused by disorders caused by mutation(s) in a single gene. In addition, After early diagnosis and treatment of transient NDM types that respond to oral sulfonylurea therapy can improve later neurological problems. After diagnosis of NDM, it is recommended to perform an analysis using an algorithm using next-generation sequencing (NGS). It has been determined that it can inform us about the possibility of NDM after genetic diagnosis, the course of disease and clinical features that may occur in the future. Delay in

diagnosis may result in severe dehydration and ketoacidosis. Genetic defects of many NDM syndromic forms, which are not in the neonatal period but may accompany many extrapancreatic malformations that may occur later, can also be detected rarely.

CONCLUSION: Identification of the underlying specific genetic mutation with NGS panel after diagnosis of NDM can be a guide in terms of prognosis, clinical problems that may occur in the later period of life, and being a precursor to treatment. It is thought that reducing acute and chronic complication rates with optimal long-term metabolic control of patients diagnosed with NDM can be achieved by providing a better diabetes follow-up by being followed by a multidisciplinary healthcare team.

Keywords: Newborn, diabetes, Neonatal diabetes, Next-Generation Sequencing

AKUT GASTROENTERİTLİ BİR BEBEKTE SELİM GEÇİCİ HİPERFOSFATAZEMİ

TRANSIENT BENIGN HYPERPHOPHATASEMIA IN AN İNFANT WITH ACUTE GASTROENTERITIS

Uzm. Dr. Yasemin BARANOĞLU KILINÇ

Bolu İzzet Baysal Devlet Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Bolu

Orcid numaram: 0000-0002-1795-5677

Amaç: Çocukluk çağı selim geçici hiperfosfatazemi, karaciğer veya kemik hastalığından bağımsız yüksek serum alkalin fosfataz (ALP) düzeyi ile karakterize, haftalar/aylar içerisinde ALP düzeyinin normale indiği klinik bir tablodur. Yüksek ALP düzeyleri gastrointestinal hastalıklar, solunum yolu enfeksiyonları, konjenital anomaliler, metabolik hastalıklar ve anemi gibi değişken klinik tablolarda görülebilmektedir. Bu vaka sunumunda akut gastroenterit sırasında insidental olarak saptanan, normalin yaklaşık 15-20 katı fazla ALP değeri olan, eşlik eden hastalığı olmayan, takibinin yaklaşık yedinci haftasında ALP değeri normal sınırlara gerileyen hastanın sunulması amaçlanmıştır.

Olgu: İshal ve kusma şikayetiyle acil servise başvuran 15 aylık erkek hastanın ALP düzeyi 2950 U/L saptandı (normal aralık: 104–345 U/L). Hastanın geçmişinde bir özellik yoktu ve vital bulguları stabildi. Fizik muayenesinde hiperaktif bağırsak sesleri dışında bir bulgu saptanmadı. Vücut ağırlığı 11 kg, boyu 79 cm ve baş çevresi 48 cm idi. Hastanın Hb:9,9 g/dl, Hct:31.4, WBC:7700/mm³, MCV:64,3 fl, ALP: 2950 U/L, Ca: 9,3 mg/dl olup, diğer biyokimyasal değerleri normal sınırlardaydı. Hastanın ishali vardı ve gaita tetkikinde adenovirüs saptandı. Anne ve babasının geriye dönük tetkiklerinde ALP, Ca ve P değerleri normal sınırlarda olduğundan ailesel hiperfosfatazemi ekarte edildi. Acil serviste tedavisi düzenlenen hastanın bir hafta sonraki tetkiklerinde ALP:1806 U/L olarak ve altı hafta sonra ALP:228 U/L olarak ölçüldü. Böylece, takibin 7. haftasında ALP düzeylerinin tedavisiz gerilediği hastada çocukluk çağı selim geçici hiperfosfatazemi düşünüldü.

Tartışma:

Çocukluk çağı selim geçici hiperfosfatazemi çok faktörlü olup patogenezi açık değildir. Bununla birlikte geçici hiperfosfatazemili olguların büyük bölümünde indükleyici faktör olarak enfeksiyonlar ön plana çıkmaktadır. Sunulan olgunun akut gastroenteritli olması, önceki çalışmalardaki olgulardan enfeksiyonlu olanların %50'sinin akut gastroenteritli olarak tespit edilmesi ile uyumludur. Geçici hiperfosfatazemi her ne kadar zararsız ve tedavisiz geçen bir tablo olarak karşımıza çıksa da bunun kronik idiopatik hiperfosfatazemi ve/veya selim ailesel hiperfosfatazemi olmadığı tanısız olarak gösterilmelidir.

Anahtar kelimeler: Çocuk, selim geçici hiperfosfatazemi, alkalin fosfataz, akut gastroenterit.

Objective: Transient benign-hyperphosphatasemia(TBH) in childhood is a clinical condition characterized by elevated serum alkaline-phosphatase(ALP) levels without liver or bone problem, in which ALP level returns to normal within weeks/months. High ALP levels can be observed in variable conditions such as gastrointestinal diseases, respiratory tract infections and anemia. It is aimed to present a patient who was incidentally detected during acute gastroenteritis, had an ALP value approximately 15-20 times higher than normal, had no concomitant disease, and whose ALP value decreased to normal range in seventh week of follow-up.

Case: ALP level of 2950 U/L was found in a 15-month-old male patient who was admitted to emergency department with diarrhea and vomiting(normal-range:104–345 U/L). The patient's history was unremarkable and his vital signs were stable. There was no finding other than hyperactive bowel

sounds. His body weight was 11 kg, height 79 cm, and head-circumference 48 cm. His Hb:9.9 g/dl, Hct:31.4, WBC:7700/mm³, MCV:64.3 fl, ALP:2950 U/L, Ca:9.3 mg/dl, and other biochemical values were within normal-range. The patient had diarrhea and adenovirus was detected in stool analysis. Familial hyperphosphatasemia was ruled out because ALP, Ca and P values were within normal-range in retrospective examinations of her parents. After one week, ALP was measured as 1806 U/L and six weeks later as ALP:228 U/L. TBH was considered in patient whose ALP levels regressed without treatment at 7th week of follow-up.

Conclusion: TBH in childhood is multifactorial and its pathogenesis is not clear. However, infections come to fore as an inducing factor in majority of cases with TBH. The fact that presented case has acute gastroenteritis is consistent with detection of 50% of infected cases as acute gastroenteritis in previous studies. Although TBH is a harmless and self-limiting condition, it should be shown diagnostically that it is not chronic idiopathic and/or benign familial hyperphosphatasemia.

Keywords: Child, transient benign hyperphosphatasemia, alkaline phosphatase, acute gastroenteritis.

SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUĞA SAHIP ANNELERİN ANKSİYETE DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF ANXIETY LEVELS OF MOTHERS WITH CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY

Ceren GÜNBEY

Diyarbakır Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Çocuk Nöroloji Kliniği, Diyarbakır, Türkiye

ORCID:0000-0003-2244-828X

Amaç: Serebral palsy gelişmekte olan beyninde meydana gelen statik bir hasar sonucu ortaya çıkan, bir grup kalıcı hareket ve postür bozukluğuna verilen addır. Serebral palsy çocukluk çağının en sık görülen engellilik nedenlerinden biridir. Serebral palsyde tanı ve takip süreçleri ailelerin stres ve anksiyete düzeylerini arttırabilmektedir. Bu çalışmada serabral palsili çocukların annelerinin anksiyete düzeylerini belirlemek ve annelerin anksiyete düzeyi ile serebral palsili çocukların fonksiyonel seviyeleri arasındaki ilişkiyi araştırmak amaçlanmıştır.

Metot: Çalışmaya Mart 2018-Mayıs 2019 arasında, Diyarbakır Çocuk Hastalıkları Hastanesi çocuk nöroloji polikliniğinde serebral palsy tanısı ile takip edilen çocuklar ve bu çocukların çalışmaya katılmaya gönüllü olan anneleri dahil edildi. Annelerin kaygı düzeylerini belirlemek için 40 sorudan oluşan, durumluk-sürekli kaygı envanteri (*state trait anxiety inventory*) kullanıldı. Hastaların fonksiyonel düzeyleri kaba motor fonksiyon sınıflandırma sistemine (KMFSS) göre sınıflandırıldı.

Bulgular: Çalışmaya 46 serebral palsili çocuk ve anneleri dahil edildi. Serebral palsili çocukların KMFSS'ye göre 13'ü (%28,2) seviye 1, 6'sı (%13) seviye 2, 10'u (%21,7) seviye 3, 7'si (%15,2) seviye 4, 10'u (%21,7) seviye 5 idi. Araştırmaya katılan annelerin durumluk kaygı ölçeği puan ortalaması $62,6 \pm 10,5$; sürekli kaygı ölçeği puan ortalaması $66,1 \pm 7,5$ olarak saptandı. KMFSS'ye göre seviye 1 ve 2 grubunda yer alan 19 hastanın anneleri ile seviye 3-4-5 grubunda yer alan 27 hastanın anneleri karşılaştırıldığında, durumluk kaygı ölçeği ve sürekli kaygı ölçeği puan ortalamalarının seviye 3-4-5 grubunda yer alan hastaların annelerinde daha yüksek olduğu görüldü (p: 0,03; p: 0,04).

Sonuç ve Tartışma: Bu çalışmada serebral palsili çocuğu olan annelerin anksiyete düzeyinin yüksek olduğu ve bu çocukların motor fonksiyonlarının etkilenme şiddetinin anne anksiyetesi üzerine etkili olduğu gösterilmiştir. Serebral palsili çocukların annelerinin psikolojik olarak desteklenmesi önemlidir.

Anahtar kelimeler: serebral palsy, anne, çocuk, anksiyete düzeyi

Objective: Cerebral palsy is a term used to describe a group of permanent movement and posture disorders caused by a static injury to the developing brain. Cerebral palsy is one of the most common causes of childhood disability. Families who have a child with cerebral palsy may experience increased stress and anxiety because of the diagnosis and follow-up processes. The aim of this study is to determine the anxiety levels of mothers of children with cerebral palsy, as well as to investigate the relationship between mothers' anxiety levels and functional levels of children with cerebral palsy.

Methods: Children with a diagnosis of cerebral palsy who were monitored in the pediatric neurology outpatient clinic of Diyarbakır Children's Hospital between March 2018 and May 2019 along with their mothers who agreed to take part in the study were included. The mothers' anxiety levels were determined using the state trait anxiety inventory, which consisted of 40 questions. The patients' functional levels were classified according to the gross motor function classification system (GMFCS).

Results: The study included 46 children with cerebral palsy and their mothers. Thirteen of the children with cerebral palsy (28,2%) were level 1, 6 (13%) level 2, 10 (21,7%) level 3, 7 (15,2%) level 4, and 10 (21,7%) level 5 according to the GMFCS, respectively. The mean state anxiety scale score of the mothers participating in the study was $62,6 \pm 10,5$ and the mean trait anxiety scale score was $66,1 \pm 7,5$. When the mothers of 19 patients in the GMFCS level 1 and 2 groups were compared to the mothers of 27 patients in the level 3-4-5 group, the mean scores of the state anxiety scale and trait anxiety scale were higher in the mothers of patients in the level 3-4-5 group (p: 0,03; p: 0,04).

Conclusion: This study has shown the anxiety levels of the mothers of the children with cerebral palsy was high, and the severity of these children's motor functions had a significant impact on maternal anxiety. Mothers of children with cerebral palsy require psychological support.

Keywords: cerebral palsy, mother, child, anxiety level

HASTANEDE YATAN ÇOCUKLARDA EBEVEYN ANKSİYETE DÜZEYİNİN ÇOCUĞUN PSİKOSOYAL SEMPTOMLARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF PARENTAL ANXIETY LEVEL ON CHILDREN'S PSYCHOSOCIAL SYMPTOMS IN HOSPITALIZED CHILDREN

Mürşide ZENGİN

Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Adıyaman Türkiye, Orcid ID: 0000-0003-1453-6023

Ceyda BAŞOĞUL

Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Adıyaman Türkiye, Orcid ID: 0000-0001-7290-9123

ÖZET

Giriş: Hastanede yatan çocuklarda psikososyal semptomlar ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi riskli grupların belirlenerek uygun müdahale yöntemlerinin geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı hastanede yatan 6-12 yaş grubu çocukların ebeveynlerindeki anksiyete düzeyinin çocuğun psikososyal semptomlarına etkisini belirlemektir.

Yöntem: Çalışma kesitsel, tanımlayıcı ve ilişkisel desende gerçekleştirilmiştir. Araştırma, Kasım 2020-Şubat 2021 tarihleri arasında Türkiye'nin doğusunda bulunan bir ildeki hastanenin çocuk servisinde yatan 6-12 yaş arası çocuklar ve ebeveynleri ile uygulanmıştır. Verilerin toplanmasında kişisel bilgi formu, ebeveynlerin çocuklarının hastaneye yatmasından dolayı yaşadığı anksiyete düzeyini değerlendirmek amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan "Ebeveyn Kaygı Düzeyi Değerlendirme Envanteri" ve çocukların psikososyal semptomlarının belirlenmesi amacıyla "Hastanede Yatan Çocuklar için Psikososyal Semptomları Tanılama Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 21.0 paket programı kullanılmış; bazı değişkenlerin ebeveyn anksiyetesi ve çocukların psikososyal semptomlarına etkisini belirlemek için ANOVA ve bağımsız gruplarda t-testi kullanılmıştır. Ebeveyn kaygısı ile çocukların psikososyal belirtileri arasındaki ilişki Pearson korelasyon analizi ve çoklu regresyon analizi kullanılarak değerlendirilmiş, etik kuruldan etik onay (24.11.2020 - 2020/1288) alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan çocukların yaş ortalamasının 8.36 ± 2.36 olduğu, yarısından fazlasının (%55.9) erkek olduğu belirlendi. Araştırmada ebeveyn anksiyete düzeyi ve çocuklardaki psikososyal semptom puan ortalamaları arasında negatif yönlü, istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < .05$). Yapılan analizlere göre; ebeveyn anksiyete düzeyi çocuğun psikososyal semptomlarının önemli bir yordayıcısıdır ve toplam varyansın %21.5'ini açıklamaktadır (model 1; $R^2 = 0.215$; $p < .01$). Çocuğun yaşı, annenin eğitimi, babanın eğitimi, gelir durumu, hastaneye yatma deneyimi, tıbbi tanı çocuğun psikososyal semptomları toplam varyansının %14.2'sini açıklamaktadır. açıklamaktadır (model 2; $R^2 = 0.357$; $p < .01$).

Sonuç: Araştırmada ebeveynlerin çocuklarının hastaneye yatışından dolayı anksiyete yaşadıkları ve ebeveyn anksiyete düzeyinin çocukların psikososyal semptomlarının önemli bir yordayıcısı olduğu belirlenmiştir. Klinik uygulamada hemşirelerin holistik bakımın bir parçası olarak hastaneye yatan tüm çocukları psikososyal açıdan değerlendirmeleri ve bu değerlendirmeyi yaparken ebeveyn anksiyetesini de dikkate almaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hastanede Yatan Çocuklar, Ebeveyn Anksiyetesi, Psikososyal Semptomlar

ABSTRACT

Introduction: Determination of psychosocial symptoms and influencing factors in hospitalized children is important in terms of identifying risky groups and developing appropriate intervention methods.

Objective: The aim of this study is to determine the effect of the anxiety level of the parents of hospitalized children aged 6-12 on the child's psychosocial symptoms.

Method: The study was carried out in a cross-sectional, descriptive and correlational design. The study was conducted with children aged 6-12, who were hospitalized in the pediatric service of a hospital in a province located in eastern Turkey between November 2020 and February 2021 and their parents. Personal information form was used in order to collect data, "Parental Anxiety Level Assessment Inventory", which was created by the researchers, was used to evaluate the level of anxiety experienced by parents due to hospitalization of their children and "Assessment Scale for Psychosocial Symptoms in Hospitalized Children" was used in order to determine the psychosocial symptoms of children. SPSS 21.0 package program was used for data analysis; ANOVA and independent sample t-test were used to determine the effects of some variables on parental anxiety and psychosocial symptoms of children. The correlation between parental anxiety and children's psychosocial symptoms was evaluated using Pearson correlation analysis and multiple regression analysis, ethical approval (24.11.2020 - 2020/1288) was obtained from the ethics committee.

Results: It was determined that the age average of the children participating in the study was 8.36 ± 2.36 years, more than half of them (55.9%) were males. In the study, a negative, statistically significant correlation was found between parental anxiety level and psychosocial symptom mean scores in children ($p < .05$). According to the analysis made; parental anxiety level is significant predictors of child's psychosocial symptoms and explains 21.5% of the total variance (model 1; $R^2 = 0.215$; $p < .01$). Child's age, mother's education, father's education, yearly income, hospitalization experience, and child's medical diagnosis explain 14.2% of the total variance in child's psychosocial symptoms (model 2; $R^2 = 0.357$; $p < .01$).

Conclusion: In the study, it was determined that the parents experienced anxiety due to the hospitalization of their children and the level of parental anxiety was an important predictor of the psychosocial symptoms of the children. It is recommended that nurses evaluate all hospitalized children psychosocially as a part of holistic care in clinical practice and consider parental anxiety while making this evaluation.

Keywords: Hospitalized Children, Parental Anxiety, Psychosocial Symptoms

ADÖLESAN DÖNEMDE OBEZİTE: CİNSEL SAĞLIK VE BEDEN İMAJI ÜZERİNE
ETKİSİ

OBESITY IN ADOLESCENCE: ITS EFFECT ON SEXUAL HEALTH AND BODY IMAGE

Sidar GÜL

Siirt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Siirt, Türkiye, Orcid id: 0000-0002-5766-4129

Mürşide ZENGİN

Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Adıyaman, Türkiye, Orcid id: 0000-0003-1453-6028

ÖZET

Giriş: Obez adölesanlarda gerek beden kitle indeksinin fazla olması gerekse de beden imajındaki olumsuzluk cinsel sağlığı etkileyebilmektedir.

Amaç: Bu araştırma, adölesan dönemde obezitenin cinsel sağlık ve beden imajı üzerine etkisinin belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırma, nicel ve nitel tasarımların yer aldığı karma yöntem deseninde yapıldı. Bir eğitim araştırma hastanesine başvuran 12-18 yaş arasında, Beden Kitle İndeksi (BKİ) 30'un üstünde olan adölesanlarla, Mayıs - Aralık 2022 tarihlerinde gerçekleştirildi. Araştırmanın nicel verilerinin elde edilmesi amacıyla 120 obez adölesana ulaşıldı. Nitel verilerin elde edilmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanıldı. Veriler araştırmacılar tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle toplandı. Verilerin toplanmasında kullanılan formun birinci bölümünde katılımcıların tanımlayıcı özelliklerine yönelik sorular yer alırken; ikinci bölümünde katılımcıların cinsel sağlık algılarını belirlemeye yönelik sorular, "Vücut Algısı Ölçeği" yer aldı. Nitel verilerin elde edilmesinde üç tane açık uçlu soru kullanıldı. Nicel verilerin SPSS 22 nitel verilerin Nvivo 11 paket programları kullanıldı. Araştırmanın yürütülebilmesi için gerekli izinler alındı (Etik onay tarihi/no: 26.04.22/25).

Bulgular: Araştırmaya katılan adölesanların yaş ortalaması 16.03 ± 1.57 , %59.2'si kadın ve %56.7'si lise düzeyinde eğitim almaktadır. Katılımcıların %86.7'si herhangi bir cinsel sağlık sorunu yaşamadığını bildirirken, %47.5'i sorun yaşanması durumunda kendiliğinden geçmesini bekleyeceğini ifade etmiştir. Yine katılımcıların %37.5'i cinsel sağlık/üreme sağlığı sorunlarını önemsemeyeceğini bildirdi. Her üç katılımcıdan ikisi cinsel sağlık/üreme sağlığı konusunda eğitim olmadığını ve bu konuda bilgi ihtiyacını ifade etti. Adölesanların %68.4'ü bedeninin dış görünümünün cinsel sağlığı etkileyeceği konusunda görüş bildirdi. BKİ ile olumsuz vücut algısı arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki saptandı. Nitel verilerin analizi sonucu adölesanların olumsuz beden algısı ve cinsel sağlık algılarına yönelik görüşlerini tanımlayan üç ana tema belirlendi.

Sonuç: Araştırmaya katılan adölesanların cinsel sağlık konusunda önemli düzeyde bilgi ihtiyaçlarının olduğu, olumsuz beden algısına sahip oldukları ve BKİ ile beden algısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulundu. Obez adölesanların sağlık profesyonelleri tarafından cinsel sağlık ve olumsuz beden algısı açısından değerlendirilmeleri ve gereksinim halinde desteklenmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, Beden İmajı, Cinsel Sağlık, Obezite

Introduction: In obese adolescents, both the high body mass index and the negative body image can significantly affect sexual health.

Objective: This research was carried out to determine the effect of obesity on sexual health and body image in adolescence.

Method: The research was carried out in a mixed method design with quantitative and qualitative designs. It was carried out between May and December 2022 with adolescents between the ages of 12-18 and with a Body Mass Index (BMI) above 30, who applied to a training and research hospital. In order to obtain the quantitative data of the study, 120 obese adolescents were reached. Purposive sampling method was used to obtain qualitative data. The data were collected by the researchers by face-to-face interview method. In the first part of the form used in data collection, there are questions about the descriptive characteristics of the participants; In the second part, questions about determining the sexual health perceptions of the participants, "Body Perception Scale" were included. Three open-ended questions were used to obtain qualitative data. For quantitative data, SPSS 22 for qualitative data, Nvivo 11 package programs were used. Necessary permissions were obtained to conduct the study (Ethics approval date/no: 26.04.22/25).

Results: The mean age of the adolescents participating in the study was 16.03 ± 1.57 , 59.2% of them were female and 56.7% of them had high school education. While 86.7% of the participants reported that they did not experience any sexual health problems, 47.5% stated that they would expect it to go away on its own in case of problems. Again, 37.5% of the participants reported that they would not care about sexual/reproductive health problems. Two out of every three participants stated that they did not receive training on sexual/reproductive health and they needed information on this subject. 68.4% of the adolescents stated that the external appearance of the body will affect their sexual health. A positive and significant relationship was found between BMI and negative body image. As a result of the analysis of the qualitative data, three main themes were identified that define the adolescents' views on negative body image and sexual health perceptions.

Conclusion: It was found that the adolescents participating in the study had a significant need for information about sexual health, they had a negative body image, and there was a significant relationship between BMI and body image. It is recommended that obese adolescents be evaluated by health professionals in terms of sexual health and negative body image and supported if necessary.

Keywords: Adolescent, Body Image, Sexual Health, Obesity

**MONITORING OF THE RELEASE OF CANDIDA FUNGI IN CHILDREN WITH
PULMONARY TUBERCULOSIS**

Sarsenbayeva Maira Zamanbekovna

Candidate of Medical Sciences. Senior Lecturer of the Department of «Public Health and Social Sciences»

Kazakhstan Medical University «KSPH», Kazakhstan, Almaty

ORCID NO: 0000-0002-0921-2224

Ryskulova Alma-gul Rakhimovna

Candidate of Medical Sciences. Professor. Head of the Department of «Public Health and Social Sciences»

Kazakhstan Medical University «KSPH», Kazakhstan, Almaty

Baymuratova Mayrash Aushatovna

Candidate of Medical Sciences. Professor of the Department of «Public Health and Social Sciences»

Kazakhstan Medical University «KSPH», Kazakhstan, Almaty

Chingisova Laila Tursinbekovna

Candidate of Medical Sciences. Head of the Reference Laboratory of the National Scientific Center Phthisiopulmonology of the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan. Kazakhstan, Almaty

Auezov Abylai Sharipbekovich

Bacteriologist of the Bacteriological reference Laboratory of the National Scientific Center of Phthisiopulmonology of the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan. Kazakhstan, Almaty

Anuarova Akerke Bakhytzhonovna

Master's student of Kazakhstan Medical University «KSPH». Kazakhstan, Almaty

Baduova Zhazira Orazovna

Laboratory assistant of the Bacteriological reference Laboratory of the National Scientific Center of Phthisiopulmonology of the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan. Kazakhstan, Almaty

Relevance: tuberculosis infection is still a danger to the population, despite all the measures taken in relation to it. According to published data from the World Health Organization (WHO), in 2014, 9.6 million people were identified with new cases of tuberculosis and 1.5 million people died from this infection associated with this disease [1]. The burden of tuberculosis (TB) in children and adolescents remains very significant. Every year, several million children and adolescents worldwide become infected with tuberculosis after contact with a contagious tuberculosis patient, and the risk of progression of tuberculosis infection into tuberculosis disease in this group is higher than in adults [2].

Infants and young children are at high risk of severe and disseminated disease associated with death or long-term disability, while adolescents usually develop adult-type pulmonary tuberculosis, which is highly contagious and contributes to constant transmission within the community. The main challenges include reducing missed opportunities for TB prevention, of which there were many, and increasing the detection of cases of the disease, especially among young children [3].

More than 1.5 million children and adolescents (0-19 years old) become ill with tuberculosis annually (11% of the total number of estimated cases), with the highest proportions falling on young children (<5 years old) and older adolescents (15-19 years old). years) [4,5]. The burden of childhood and adolescent TB varies by country and region [6].

As it is known, tuberculosis patients belong to the risk group for the development of opportunistic mycoses, in relation to children, the risk of developing candida infection increases as a result of prolonged antibiotic therapy, unformed immunity in the younger age group and hormonal changes in the adolescent body, etc.

Invasive candidiasis is a clinical condition that usually occurs in patients with immunosuppression and in patients with general defects of the immune system. *Candida albicans* is the most common fungal pathogen capable of causing infections ranging from mild lesions of the skin and mucous membranes to invasive diseases affecting several organs. Deep candida infections rarely occur in healthy hosts, but the incidence increases significantly in patients with immunosuppression [7].

Candida albicans is still the most common fungus causing infections in immunocompromised patients [8]. The prevalence of pulmonary tuberculosis coinfection with *Candida* is about 15-32% in various studies [9]. The most common type of these fungi (from 9 to 80%) is *C. albicans*, which is a mucous membrane found in the usual normal microflora of the digestive tract.

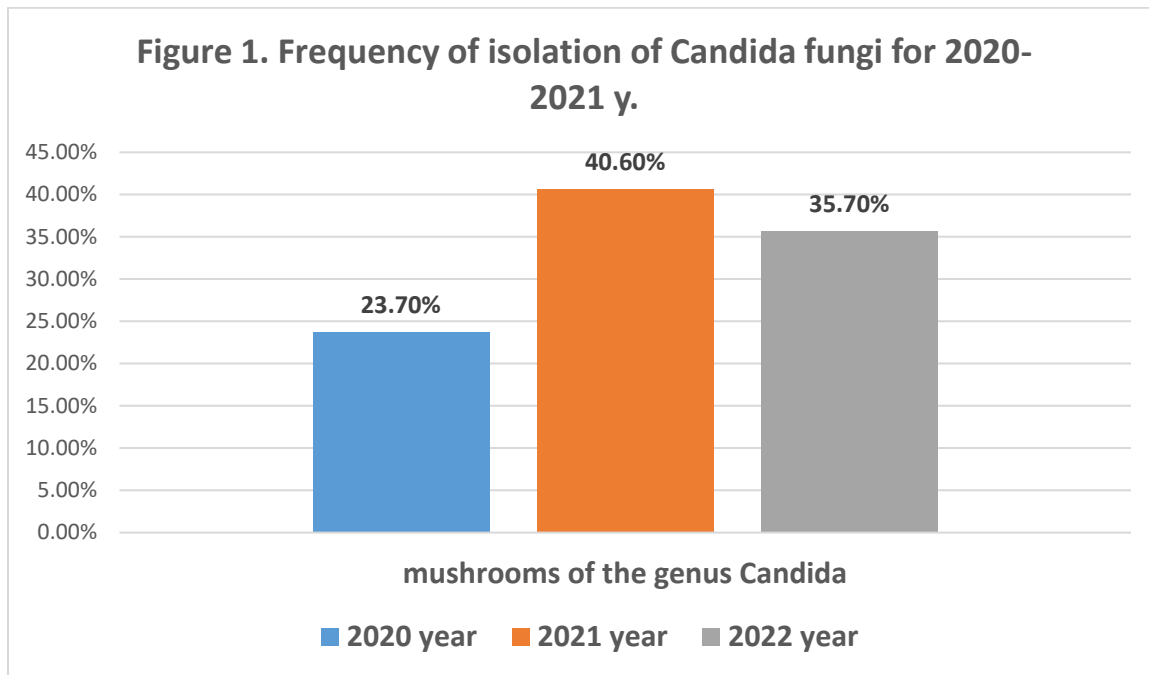
Candida albicans has evolved as a potentially pathogenic fungus, and not as a harmless guest in the mucous material of patients with bronchopulmonary diseases, which can increase complications in these diseases. Kali et al. [8] found that 40% of cases of *Candida* co-infection are represented by *C. albicans* (59%), followed by *C. tropicalis* (20%) and *C. glabrata* (20%) [10].

The purpose of the study: to monitor the frequency of *Candida* fungi excretion in tuberculosis patients of children and adolescents undergoing specialized treatment at the National Scientific Center of Phthiopolunology of the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan (NSCP of the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan).

Materials and methods of research: as is known, microscopic examination and cultivation of clinical samples for the diagnosis of fungal infection are the gold standard. In our article, we analyzed the results of a cultural method of studying clinical material in patients of the pediatric pulmonary department of the NSCP of the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan in Almaty for a three-year period.

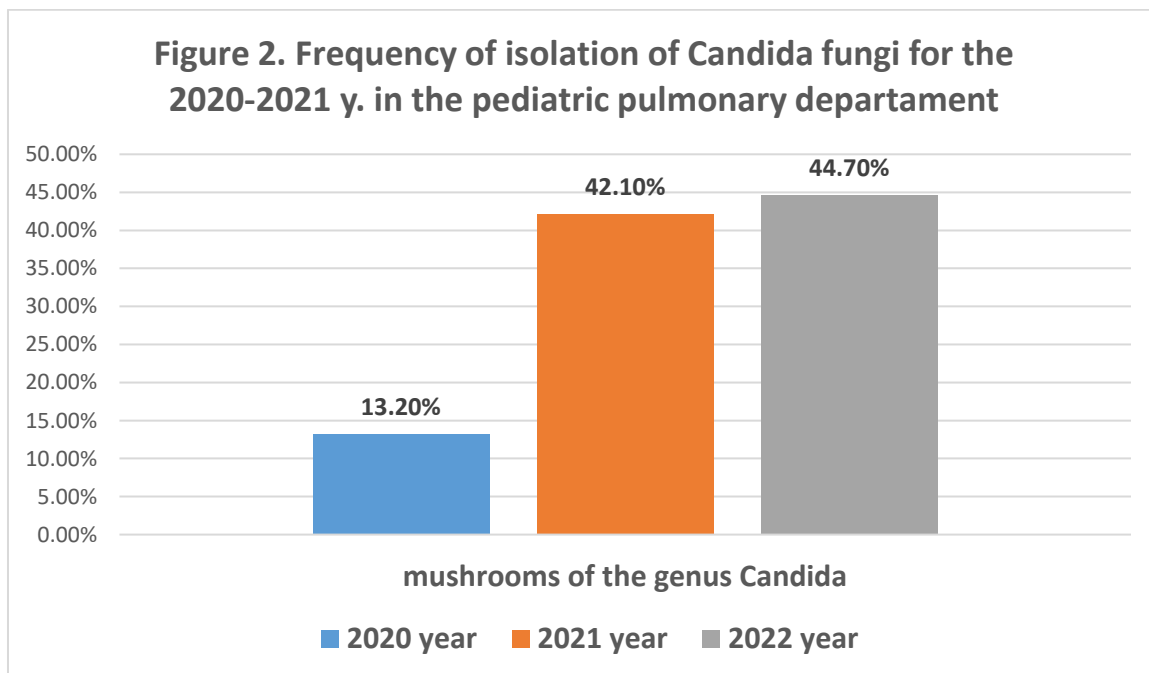
The study of the species composition of isolated strains of fungi of the genus *Candida* was carried out. For intraspecific identification of fungi of the genus *Candida*, chromogenic media are used in the reference laboratory of the NSCP of the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan. This agar allows you to identify fungi of the genus *Candida* by the presence of color, each type of fungi of the genus *Candida* is characterized by its own color.

Results of the study: a total of 532 cultures of *Candida* fungi were isolated from the clinical material of tuberculosis patients in the period 2020-2022. The distribution by analyzed years was as follows: 2020 -126 (23.7%), 2021 - 216 (40.6%), 2022 – 190 (35.7%) (Figure 1).

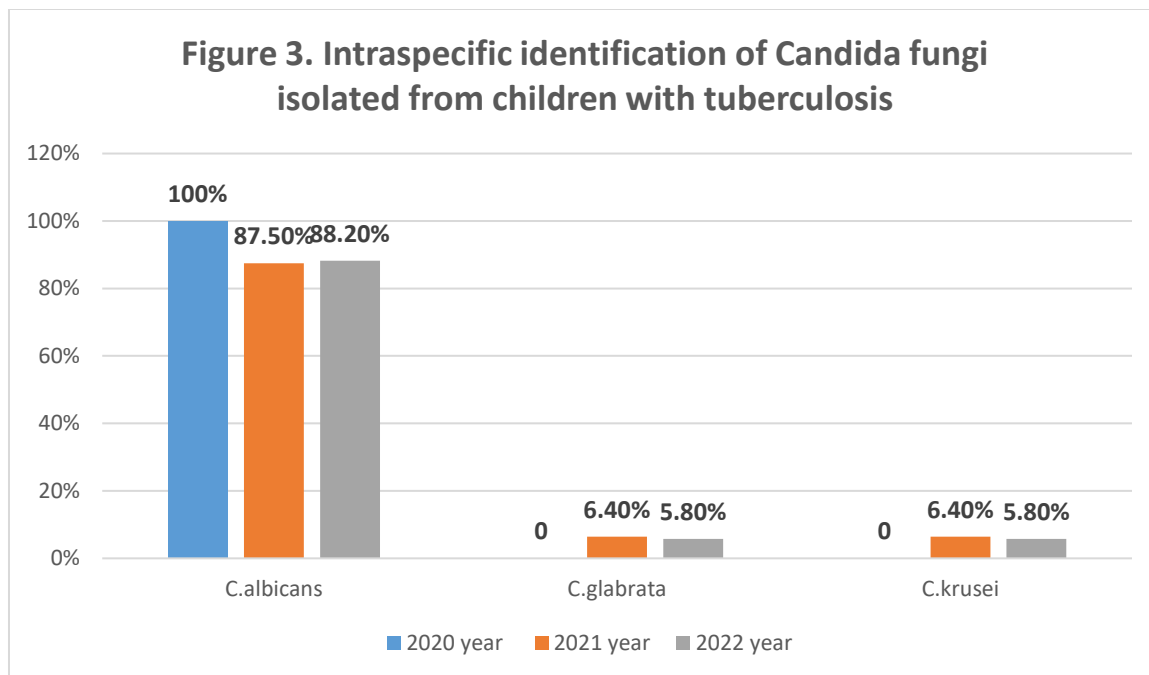
A comparative analysis of the monitoring of Candida fungi excretion in tuberculosis patients showed an increase of 1.7% times over the period 2020-2021, then there was a slight decrease in 2022 by 1.1% times compared to 2021.

The NSCP of the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan has 8 departments, according to the set goal, we were interested in the department of pulmonary tuberculosis of children and adolescents for the analyzed period. Of the identified 532 positive results for Candida fungi in all departments of this MO, 38 (7.1%) cases had positive results of candida infection in children with tuberculosis. The analysis of the distribution of positive results for the analyzed period showed the following picture, in particular: 2020 – 5 (13.2%), 2021 – 16 (42.1%), 2022 – 17 (44.7%) (Figure 2).

As can be seen from Figure 2, the isolation of Candida fungi in children with pulmonary tuberculosis increased by 3.8 times compared to 2020 and 2022, which is an alarming fact.

The next stage of our analysis was the study of the varieties of isolated strains of fungi of the genus *Candida*. The species composition of the isolated isolates was represented by the following species of fungi of the genus *Candida*, so in 2020 – all isolated strains were identified as a species of *C.albicans* in 5 (100%), in 2021 – from the isolated 16 cultures of fungi in *C.albicans* -14 (87.5%) cases, *C.glabrata*-1 (6.4%) cases, *C.krusei*-1(6.4%) cases; In 2022, out of 17 cultures of *Candida* fungi, the species *C.albicans* was identified in 15 (88.2%) cases, the species *C.glabrata* was identified in 1 (5.8%) case, and the species *C. krusei* was identified in 1 (5.8%) case. (Figure 3).

As the analysis of the species composition of the isolated strains showed, the most virulent strain of *Candida* fungi, *Candida albicans*, was most often isolated in 34 (89.5%) cases over the analyzed three-year period, which corresponds with the data of a number of scientists [8.10], although less pathogenic fungal species such as *Candida glabrata*, *Candida krusei* were also identified.

Conclusions:

1. Monitoring of the isolation of *Candida* fungi from the clinical material of patients undergoing specialized treatment in the NSCP of the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan showed the dynamics of an increase in the frequency of the isolation of *Candida* fungi for the period 2020-2021 and a slight decrease for the period 2021-2022.
2. A clear growth dynamics was noted in the pediatric pulmonary department of this medical organization, in particular, there was an increase in the allocation of *Candida* fungi by 3.8 times over the period 2020 to 2022, which is an alarming fact that requires special attention in relation to pediatric phthisiologists to this category of patients.
3. When studying the intraspecific composition of isolated strains of fungi of the genus *Candida*, a more virulent strain of fungi, the species *C.albicans*, was most often isolated in 34 (89.5%) cases over three years of monitoring.

Keywords: Tuberculosis, Children, *Candida*

**FREQUENCY OF BRUCELLOSIS IN THE POPULATION
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**

Raushan AIBEK KARAKULULY

Master's student in the Preventive Medicine programme Kazakhstan Medical
University Higher School of Public Health, Almaty, Republic of Kazakhstan

ORCID №:0000-0001-7104-4412

***Candidate of medical sciences, Associate
Professor, Ryskulova ALMAU-GUL
RAHIMOVNA***

Head of the Department of Public Health and Social
Sciences Kazakhstan Medical University "Higher School
of Public Health"

Almaty, Republic of
Kazakhstan

***Candidate of medical sciences, Sarsenbayeva MAIRA
ZAMANBEKOVNA***

Senior Lecturer, Department of Public Health and Social Sciences
Kazakhstan Medical University "Higher School of Public
Health"

Almaty, Republic of Kazakhstan

ABSTRACT

Brucellosis, also known as Brucellosis, is a bacterial infection that can be transmitted to humans through contact with infected animals or consumption of contaminated animal products. It is a significant public health concern in many parts of the world, including the Republic of Kazakhstan. In this study, we aimed to determine the frequency of brucellosis in the population of Kazakhstan. To do this, we conducted a retrospective analysis of brucellosis cases reported to the Kazakhstani Ministry of Health period from 2019 to 2021. We collected data on the number of cases and region of residence. Our results showed that the overall frequency of brucellosis in Kazakhstan was relatively low, with an annual average of just over 900 cases per year. The highest rates of infection were found in the eastern and southern regions of the country, particularly in rural areas where there is a higher prevalence of livestock farming. In conclusion, our study found that the frequency of brucellosis in Kazakhstan is relatively low but it remains a public health concern, particularly in certain regions and among certain populations. Further research is needed to identify the specific risk factors for brucellosis in Kazakhstan and to develop targeted prevention and control measures.

Keywords: brucellosis, morbidity, bacterial infection, transmission.

EXPERIENCE OF USING ONLINE-MONITORING DURING THE COVID-19 PANDEMIC
AFTER SURGICAL TREATMENT OF GENITAL PROLAPSE.

Master of Public Health Mariya Laktionova

Kazakhstan School of Public Health,

Kazakhstan, Almaty

ORCID NO: 0000-0002-9435-8841

Candidate of Medical Sciences, assistant professor Mairash Baimuratova

Kazakhstan School of Public Health,

Kazakhstan, Almaty

ORCID NO: 0000-0003-0219-7874

Professor Sc.D., Ph.D., M.D. Academic Professor Aringazina Altyn

Almaty Management University (AlmaU)

Kazakhstan, Almaty

ORCID NO: 0000-0002-9056-2394

ABSTRACT

Background. Many elective surgeries were canceled during the Covid-19 pandemic. In Kazakhstan most medical facilities had to prioritize patients with Covid-19 or were in quarantine from March to June 2020.

Methods. We developed online control measures during the pandemic using all known data on risk factors for recurrence of genital prolapse, as well as the results of using quality assessment as treatment efficacy endpoints.

Results. We used the P-QOL questionnaire, translated and adapted it for women in Kazakhstan. We also developed a questionnaire: «Identification monitoring of outcomes after surgery» to identify early signs of relapse and risk factors. We have prepared a bilingual guide for patients with genital prolapse (Russian version, Kazakh version). On the basis of our experience we have developed an electronic

resource in two languages: <https://www.prolaps-monitoring.com>. All these tools have been successfully used during the pandemic.

Conclusions. This electronic resource allows us to continuously monitor after surgery, the nurse can monitor the outcome of the operation and increase patient literacy and commitment to relapse prevention. It also helps to integrate the work of the hospital and primary care in relation to the quality of care for patients after genital prolapse surgery.

Keywords: Covid-19 pandemic, genital prolapse, relapse prevention, postoperative period

HEPATITIS B IN 2017-2018

Abu Nurgul

Ryskylova A.R,

Sarsenbaeva M.Z.

Higher School Of Public Health

Kazakh Medical University Graduate School of Public Health

Kazakhstan, Almaty

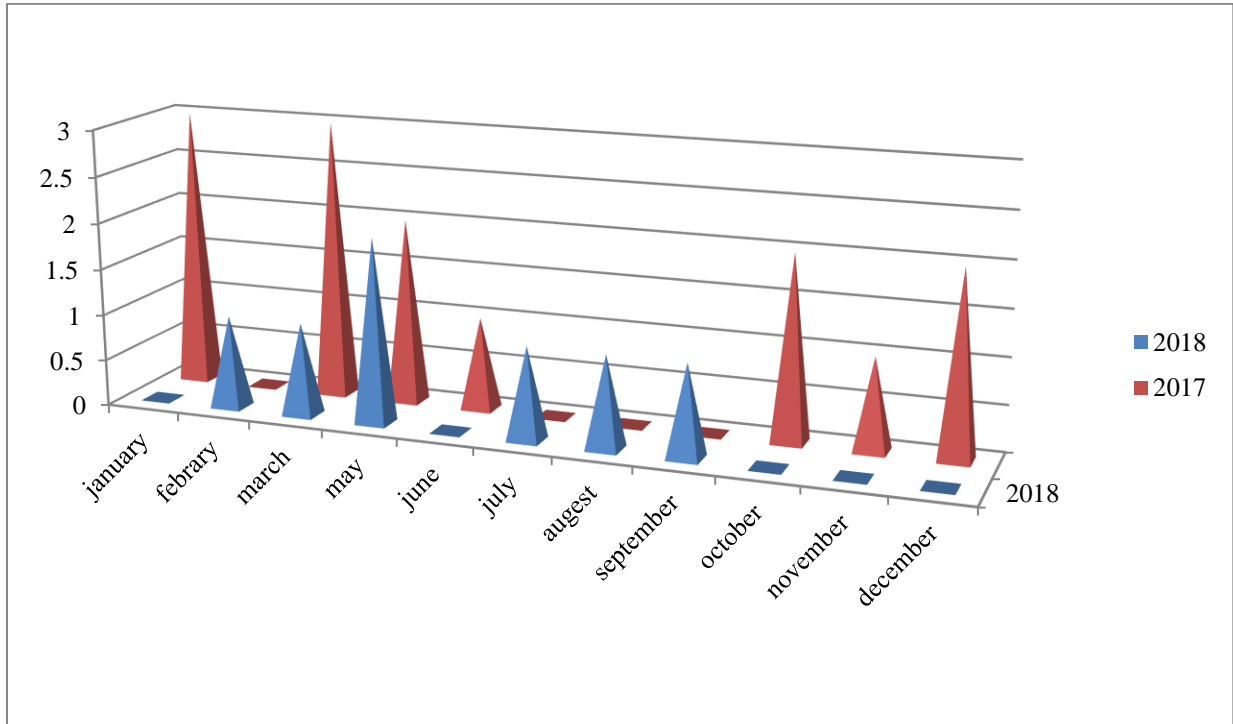
Viral hepatitis is a widespread intestinal infection worldwide. According to the World Health Organization, about 1.4 million cases of viral hepatitis are registered annually among people in the world. However, the prevalence of viral hepatitis is different in different areas. In some regions, the incidence rate of this infection ranges from 29 to 123 cases per 100,000 population. The incidence of this infection among the population depends on a number of social factors and epidemic cycles of this disease. One of the leading dangerous factors that determine the level of spread of infectious hepatitis and morbidity is the unsatisfactory sanitary condition of the territory, and the transmission route of viral hepatitis C is considered to be water. Therefore, it is believed that the spread of viral hepatitis of different levels in residential areas is directly related to the quality of water used for drinking and the activity of spreading infection through water. We believe that, given the importance of the main malignant cause that causes the spread of the disease, it is necessary to pay attention to the malignant power of other causes. Many scientists believe that the prevention of diseases should consist in sanitary and hygienic measures. However, at present, doctors and epidemiologists consider vaccination to be the most effective prevention of viral hepatitis. Vaccination tactics and strategies vary around the world. In the USA, Spain, Israel, Italy, Slovenia, vaccination is carried out according to the calendar plan. And in other countries, in connection with the epidemic of diseases, it is carried out in 4 decreed groups of the population. In our country, immunoprophylaxis is carried out in two ways, in connection with epidemics and in groups of residents who are decreed. In the last 5 years, vaccination of seronegative individuals, workers in the water supply and sewerage sector, trade workers, workers in preschool institutions and public catering establishments must be carried out according to the calendar plan.

Purpose of the study. Evaluation of the epidemiological features of viral hepatitis among schoolchildren and the proposal of tactics to improve the organization of vaccination.

Materials and methods. The information presented in the work was obtained from the Department of Sanitary and Epidemiological Surveillance of the city of Shymkent. The situation with hepatitis in 2017-2018 was analyzed retrospectively.

The incidence rate of 2017-2018, which is considered in our topic, shows a high rate in January and March 2017, while in May 2018 it shows 2 people, and in February, March, July, August, only 1 person . and September.

10. INTERNATIONAL GEVHER NESİBE MEDICAL SCIENCES CONFERENCE

Periodic HBV cases in 2017-2018

As for age-related morbidity, in case of illness in one child from 6 to 14 years old, in case of illness in 1 adolescent from 15 to 19 years old, it is 0.10 per 100,000 population.

Pain related to age				
Age	2017		2018	
	abc	exp	abc	exp
6 y.	0	0,00	0	0,00
7 y.	0	0,00	0	0,00
8 y.	0	0,00	0	0,00
9 y.	0	0,00	0	0,00
10 y.	0	0,00	0	0,00
11 y.	0	0,00	0	0,00
12 y.	0	0,00	0	0,00
13 y.	0	0,00	0	0,00
14 y.	0	0,00	0	0,00
15-19 y.	1	0,43	0	0,00

Hospitalization	2017	2018
HBV (abc reading)	14	7
HBV (share reading)	100,0	100

In 2017-2018 all patients with hepatitis B are hospitalized

	2017		2018	
	ahb	chb	ahb	chb
Incidence among HBV vaccine recipients	3	0	20	3
Number of single vaccinations	0	0	0	0
Number of double shots	0	0	0	0
Number of people who received a full course of vaccination	3	0	20	3

As a result, sick patients were completely hospitalized. In order to prevent the disease, 7,69009,140.0 funds were allocated and 153,403 doses of vaccines were purchased and administered to young children and persons at risk according to the vaccination schedule of the Republic of Kazakhstan. After carrying out these activities in 2018, the incidence rate was 2 times lower than in 2017.

Used Books

Statistical reporting on hepatitis B for 2017-2018 of the Department of Sanitary and Epidemiological Surveillance of the city of Shymkent

Keywords: hepatitis, statistics, school age children

ANALYSIS OF THE DYNAMICS OF HOSPITALIZATION FREQUENCY OF
YOUNG PATIENTS WITH ACUTE TYPES OF CORONARY HEART DISEASE
IN ALMATY CITY CARDIOLOGY CENTER

Nurkina D.A.

cardiologist, master's student in the educational program «Medicine» in Kazakhstan's Medical University «Kazakhstan School of Public Health», Almaty Kazakhstan.

<https://orcid.org/0000-0002-3275-9682>;

Baimuratova M. A.

candidate of Medical Sciences, assistant professor, professor in public health and social sciences department in Kazakhstan's Medical University «Kazakhstan School of Public Health», Almaty, Kazakhstan.

<https://orcid.org/0000-0003-0219-7874>

Zhussupbekova L.I.

associate professor of the Department of Internal Medicine with the course of Nephrology, Hematology, Allergology and Immunology of NJSC "Astana Medical University" Astana, Kazakhstan.

<https://orcid.org/0000-0001-5991-549X>

Abenova A.T.

deputy director of the Almaty City Cardiology Center, Almaty, Kazakhstan.

<https://orcid.org/0000-0002-3535-5077>

Laktionova M.

Master of Public Health, PhD candidate in “Public health” in Kazakhstan School of Public Health, Kazakhstan, Almaty, obstetrician-gynecologist in LS Clinic, Almaty.

<https://orcid.org/0000-0002-9435-8841>;

Relevance: Cardiovascular diseases are leaders in morbidity and mortality worldwide. The most common cause of emergency hospitalization in intensive care units are acute types of coronary heart disease (CHD): unstable angina (UA) and myocardial infarction (MI). Among the youngest (18–44 years old, WHO), acute coronary syndrome is often the onset of the disease, which causes an unfavorable prognosis in this category of patients.

Purpose of the study: To study the dynamics of hospitalization frequency of acute types of coronary artery disease in young people over a five-year period (2018–2022) according to the data of the Almaty City Cardiology Center.

Materials and methods: We conducted a retrospective analysis of archival data of cardiac patients, including young patients aged 18 to 44 years, who were on inpatient treatment at Almaty City Cardiological Center from 2018 to 2022. All patients were divided into groups by clinical diagnosis (the general group included patients with acute types of CHD and other cardiovascular diseases, and

two groups - with myocardial infarction and UA, respectively) and by gender.

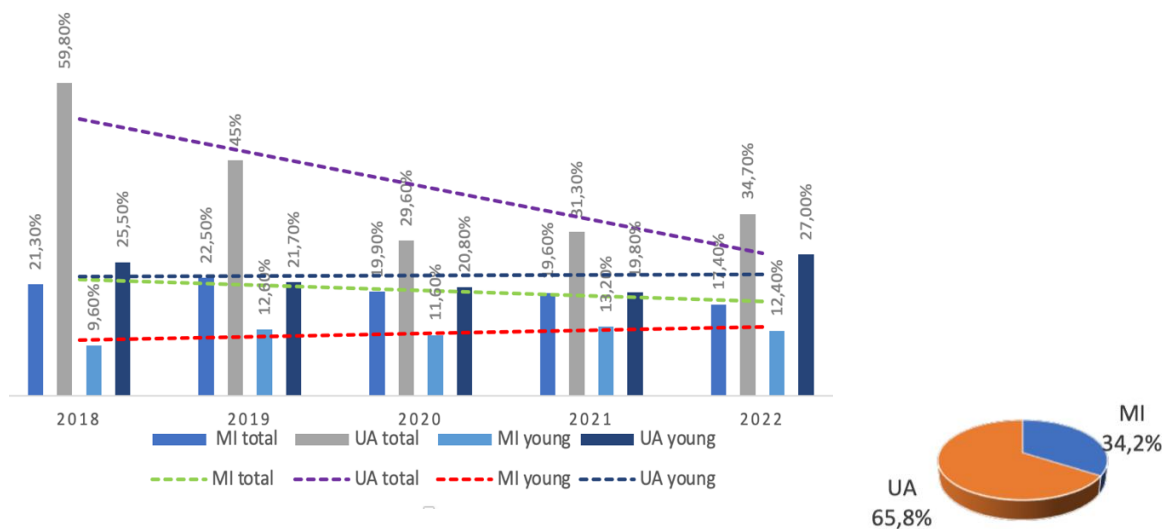
Results of own research: A total of 38054 patients were hospitalized during the analyzed period, including 1827 young patients (35.1±0.9 years), which accounted for 4.8% of the total number of inpatient patients of the cardiocenter. Male patients predominated among young people - 67.9% (n-1241), which is 2.1 times higher than the number of hospitalized women (32.1%, n-586), confirming the literature data. The average age of young men in the general group was 35.7±1.5 years, women - 34±0.8 years. Acute types of CHD accounted for 35.6% of the total group of young people, the average age was 37.9 ± 1.4. Among them 574 men (38.3±1.6 years) and 77 women (37.8±1.3 years). At the same time, men registered 1.8 times more cases of UA, compared with MI (369 and 205 cases, respectively). Similarly, women were 3.5 times more likely to be hospitalized with UA than with MI (17 and 60 patients, respectively).

When analyzing the average age in both groups, no statistically significant difference was found, amounting to 37.6 years. According to the results of the study of dynamics of the number of hospitalized young people with acute types of CHD, there was a tendency to increase from 2018 to 2022.

Conclusion: The study conducted according to the data of Almaty City Cardiology Center for 5 years, demonstrated a tendency to increase the frequency of acute types of CHD in young patients, an increase in middle age and predominance of males. Thus, the primary and secondary prevention of cardiovasc

Keywords: myocardial infarction, unstable angina, young patients, coronary heart disease.ular pathology in young people remains relevant.

DYNAMICS OF THE INCIDENS OF MYOCARDIAL INFARCTION AND UNSTABLE ANGINA AMONG YOUNG PEOPLE FOR 2018-2022

IMPROVEMENT OF MILLER-IV GINGIVAL RECESSION WITH SPONTANEOUS
REPOSITIONING OF PATHOLOGIC TOOTH MIGRATION FOLLOWING
PERIODONTAL SURGERY - 4-YEAR CASE REPORT

Dr. Öğr. Üyesi Mutlu KESKİN

Altınbaş Üniversitesi, SHMYO

Ağız ve Diş Sağlığı Departmanı, Bakırköy, İstanbul.

ORCID NO: 0000-0002-1045-3930

ABSTRACT

Pathologic Tooth Migration (PTM) refers to the positional changes that occur in the teeth as a result of a disruption in the physiological balance that maintains the tooth's position, often caused by the loss of periodontal tissues. There is limited clinical evidence that pathologically migrated teeth may reposition themselves after conventional periodontal treatment. The present case report describes the spontaneous improvement of Miller IV gingival recession in the mandibular front teeth following a mucogingival surgery that aimed to create more keratinized attached gingiva. This case presents a four-year follow-up of the spontaneous repositioning of PTM teeth and the improvement of gingival recession. Oral and written consent was provided from patient for this case report. Following scaling and root planing treatments, a free gingival graft was placed in the mandibular front region to increase the amount of keratinized attached gingiva. Pre-operative and follow-up photographs of the case were standardized and used to evaluate the dimensional changes of the existing graft over time. The graft resorbed 27% at one month post-operatively, but the keratinized area increased by 11% after four years. Periodontal clinical and visual observations, as well as the photographic study of the free gingival graft, are also presented in this case report. With the repositioning of the pathologically migrated teeth, both incisors gained attachment, including in the interdental regions, and the marginal gingival level moved closer to the enamel-cementum junction according to the fourth-year clinical evaluation.

Keywords: Periodontitis, Pathologic Tooth Migration, Keratinized Tissue Deficiency, Free Gingival Graft

ŞEFFAF PLAKLAR VE SABİT APAREYLER İLE YAPILAN ORTODONTİK TEDAVİNİN EKSTERNAL APİKAL KÖK REZORBSİYONU YÖNÜNDEN KARŞILAŞTIRILMASI: BİR RETROSPEKTİF ÇALIŞMA

COMPARISON OF ORTHODONTIC TREATMENT WITH CLEAR ALIGNERS AND FIXED APPLIANCES IN TERMS OF EXTERNAL APICAL ROOT RESORPTION: A RETROSPECTIVE STUDY

Öğr. Üyesi Semiha ARSLAN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Bolu, Türkiye

ORCID ID: 0000 0001 9241 8882

Araş. Gör. Gökçe KIRYAMAN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Bolu, Türkiye

ORCID ID: 0000 0003 1448 2365

Uzm. Dt. Samet ÇELİK

Özel Poliklinik, Samsun, Türkiye

Giriş: Sabit apareyler ile ortodontik tedavi geleneksel bir tedavi yöntemiymişken, şeffaf plaklar ile tedavi yöntemi son yıllarda teknolojinin gelişmesi ile birlikte oldukça popüler hale gelmiştir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı şeffaf plaklar ve sabit apareyler ile ortodontik tedavisi yapılmış hastalarda oluşan eksternal apikal kök rezorbsiyonunun (EAKK) panoramik röntgen kayıtları kullanılarak değerlendirilmesidir.

Yöntem: Şeffaf plaklar (ŞP) ve sabit apareyler (SA) ile diş çekimi yapılmadan tedavi edilen 30 hastanın tedavi öncesi ve sonrası panoramik röntgen kayıtları analiz edildi. ŞP grubu 10 kadın ve 5 erkek ($27,18 \pm 8,3$ yıl), SA grubu 9 kadın ve 6 erkek ($17,93 \pm 3,64$ yıl) bireyden oluştu. Toplam tedavi süresi ŞP grubu için $24,65 \pm 10,52$ ay iken, SA grubu için $32,04 \pm 16,8$ aydı. Tüm hastaların panoramik radyografileri tecrübeli röntgen teknisyeni tarafından aynı standart teknikle alındı. Tedavi öncesi ve sonrasında röntgen üzerinde dişlerin kron ve kök boyları ölçüldü. Diş köklerinde oluşan eksternal apikal kök rezorbsiyon miktarları belirlenerek karşılaştırıldı. İstatistiksel analiz Wilcoxon işaretli sıra testi ve Mann-Whitney U testi ile yapıldı. Önemlilik derecesi $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Her iki grupta da önemli seviyede kök rezorbsiyonu izlendi ($p < 0,05$). Gruplar arasında EAKK yönünden hiçbir dişte anlamlı farklılık görülmedi ($p > 0,05$).

Sonuç: Şeffaf plak ve sabit apareyler ile yapılan ortodontik tedavi yöntemleri EAKK açısından bir farklılık göstermedi.

Anahtar Kelimeler: kök rezorbsiyonu, sabit apareyler, şeffaf plak apareyler.

Objective: The aim of this study is to evaluate external apical root resorption (EARR) in patients who had orthodontic treatment with clear aligners and fixed appliances, using panoramic x-ray recordings.

Method: Before and after treatment panoramic x-ray records of 30 patients treated with clear aligners (CA) and fixed appliances (FA) without tooth extraction were analyzed. The CA group consisted of 10 females and 5 males (27.18 ± 8.3 years), and the FA group consisted of 9 females and 6 males (17.93 ± 3.64 years). While the total treatment time was 24.65 ± 10.52 months for the CA group, it was 32.04 ± 16.8 months for the FA group. Panoramic radiographs of all patients were taken by an experienced x-ray technician using the same standard technique. The crown and root lengths of the teeth were measured on x-rays before and after the treatment. The amount of external apical root resorption formed in the tooth roots was determined and compared. Statistical analysis was done with Wilcoxon signed-rank test and Mann-Whitney U test. Significance level was accepted as $p < 0.05$.

Results: Significant root resorption was observed in both groups ($p < 0.05$). No significant difference was observed in any tooth between the groups in terms of EARR ($p > 0.05$).

Conclusion: Orthodontic treatment methods with clear aligners and fixed appliances did not show any difference in terms of EARR.

Keywords: clear aligner appliances, fixed appliances, root resorption.

TRAVMAYA UĞRAMIŞ ANTERİOR DİŞLERİN MULTİDİSİPLİNER YAKLAŞIMLA
YENİDEN ESTETİK PROTETİK REHABİLİTASYONU

AESTHETIC PROSTHETIC REHABILITATION of TRAUMATIC ANTERIOR TEETH WITH
MULTIDISCIPLINARY APPROACH

Gülay KAMIŞ

Uzm. Dt., Elazığ Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi Protetik Diş Tedavisi Kliniği,

ORCID ID: 0000-0003-3376-5184

Bekir EŞER

Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı,

ORCID ID: 0000-0002-1280-1257

ÖZET

Giriş: Çocukluk döneminde travmaya bağlı olarak anterior dişlerin zarar görmesi bireyin tüm yaşamını etkilemektedir. Bu vaka raporunda, travma hikayesi bulunan farklı yaş gruplarından iki hastanın multidisipliner yaklaşımla yapılan anterior estetik protetik rehabilitasyonlarının sunumu amaçlanmıştır.

Olgular: 22 yaşındaki kadın hasta sağ maksiller santral, 35 yaşındaki erkek hasta ise sağ ve sol maksiller santral dişlerinin metal destekli kron restorasyonlarının estetik olmaması şikayetiyle kliniğimize başvurdu. Hastalardan alınan anamnezlerde her iki hastanın bu dişlerinin çocukluk döneminde travmaya uğradığı belirlendi.

Olgu 1: Kadın hastaya yapılan klinik ve radyografik muayeneler sonucunda 11 nolu dişe travma sonrası yapılan kanal tedavisi ve kök kanalındaki prefabrike metal postun tutuculuğunun yeterli olduğu saptandı. 21 nolu dişe de aşırı madde kaybı ve geniş kompozit dolgu sebebiyle tam kron restorasyonu yapılması planlandı. 11 nolu dişe gingivektomi uygulandı ve geçici kronlarla dişeti şekillendirmesi yapıldı. Final restorasyonun metal post varlığı sebebiyle maskeleme etkinliği diğer tam seramiklere göre daha fazla olan zirkonya olmasına karar verildi. Final restorasyonun daha estetik olması adına iki ayrı kron şeklinde yapılması planlandı.

Olgu 2: Erkek hastaya yapılan klinik ve radyografik muayeneler sonucunda 11 ve 21 nolu dişlerin kanal tedavilerinin yeterli olmadığı belirlendi. Radyografik muayene sonucunda bu dişlerin apekslerinin travma sebebiyle kapanmadığı belirlenerek MTA (mineral trioksit agregat) materyaliyle apeksifikasyon işlemleri tamamlandı, fiber-post ve kompozit dolguları uygulandı. 11 ve 21 nolu dişlere gingivektomi uygulandı ve geçici kronlarla dişeti şekillendirmesi yapıldı. Hastada derin kapanış olması sebebiyle kırılabilirliği diğer tam seramiklere göre daha az olan zirkonya restorasyonların yapılması planlandı. Restorasyonların daha estetik olması adına iki ayrı kron şeklinde yapılmasına karar verildi.

Dişetlerinin 1 aylık iyileşme periyodundan sonra ölçü, renk seçimi ve prova seansları sonrası estetik restorasyonlar dual cure rezin simanla simante edildi.

Sonuç: Multidisipliner yaklaşımla yapılan tedaviler protetik restorasyonun klinik ömrünün uzamasına yardımcı olabilmektedir. 1., 3. ve 6. ay kontrollerinde restorasyonların, dişlerin ve periodontal dokuların klinik ve radyografik olarak sağlıklı olduğu gözlemlendi.

Anahtar kelimeler: Dental Estetik, Travma, zirkonya.

ABSTRACT

Introduction: Injury of anterior teeth due to trauma in childhood affects the whole life of the individual. In this case report, it is aimed to present the anterior aesthetic prosthetic rehabilitation performed with a multidisciplinary approach in two patients from different age groups with a history of trauma.

Cases: A 22-years-old female and a 35-years-old male patients applied to our clinic with the complaint of nonaesthetic metal-supported crown restorations of her maxillary right central tooth and his both maxillary central teeth, respectively. In anamnesis, it was determined that their anterior teeth were traumatized in childhood.

Case 1: As a result of the clinical and radiographic examinations performed on the female patient, it was determined that the root canal treatment performed after trauma to right central incisor and the retention of the prefabricated metal post in the root canal were sufficient. Also a full crown restoration was planned for left central incisor due to excessive material loss and large composite filling. Gingivectomy was applied to right central incisor and gingival reshaping was performed with temporary crowns. Zirconia was decided to be the final restoration, because of its higher masking efficiency than other full ceramics due to the presence of metal posts. In order to make the final restoration more aesthetic, it was planned to be two separate crowns.

Case 2: As a result of clinical and radiographic examinations performed on the male patient, it was determined that the root canal treatments of right and left central incisors were not sufficient. As a result of radiographic examination, it was determined that the apex of these teeth were not closed due to trauma, and apexification processes were completed with MTA (mineral trioxide aggregate) material, fiber-post and composite fillings were applied. Gingivectomy was applied to right and left central incisors and gingival reshaping was performed with temporary crowns. Due to the deep bite in the patient, it was planned to restore with zirconia, which are less fragile than other full ceramics. It was decided to make the restorations in the form of two separate crowns in order to be more aesthetic.

After the 1-month healing period of the gingiva, the aesthetic restorations were cemented with dual cure resin cement after impression, color selection and trial sessions.

Conclusion: Treatments with a multidisciplinary approach can help prolong the clinical life of the prosthetic restoration. At the 1st, 3rd and 6th month controls, it was observed that the restorations, teeth and periodontal tissues were clinically and radiographically healthy.

Keywords: Dental Esthetic, Trauma, zirconia.

ATMOSFERİK BASINÇLI PLAZMA VE GELENEKSEL YÜZEY MODİFİKASYON
YÖNTEMLERİ UYGULANAN CAD/CAM ZİRKONYA BLOKLARIN FARKLI REZİN
SİMANLARLA BAĞLANTI DAYANIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF BOND STRENGTH OF CAD/CAM ZIRCONIA BLOCKS WITH DIFFERENT
RESIN CEMENTS, USING ATMOSPHERIC PRESSURE PLASMA AND CONVENTIONAL
SURFACE MODIFICATION METHODS

Gülay KAMIŞ

Uzm. Dt., Elazığ Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi Protetik Diş Tedavisi Kliniği,

ORCID ID: 0000-0003-3376-5184

Bekir EŞER

Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı,

ORCID ID: 0000-0002-1280-1257

ÖZET

Giriş: Monolitik zirkonya restorasyonlara olan ilgi, CAD-CAM sistemlerinin de geliştirilmesiyle giderek artmıştır. Zirkonya restorasyonların uzun dönem klinik başarısı zirkonya ile rezin siman arasındaki adezyona bağlıdır.

Amaç: Bu tez çalışmasının amacı, zirkonya ile rezin siman arasındaki bağlantı gücünün artırılmasına yönelik uygulanan atmosferik basınçlı plazma ve farklı yüzey modifikasyon yöntemlerinin zirkonyanın yüzey özelliklerine ve adeziv rezin siman sistemlerine bağlanma dayanımına etkisinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Vita YZ HT zirkonya diskinden elde edilen 189 örnek 9 yüzey işlem grubuna ayrılmıştır: 1) Kontrol, 2) Kumlama, 3) Lazer, 4) Plazma, 5) Primer, 6) Kumlama+Primer, 7) Lazer+Primer, 8) Plazma+Primer, 9) Lazer+Plazma+Primer. Yüzey pürüzlülüğü (Ra) ve temas açısı değerleri ölçülmüş (n=10), SEM-EDS analizleri yapılmıştır (n=1). 180 örneğin yarısına Rely X Ultimate Clicker adeziv rezin siman, diğer yarısına Theracem self-adeziv rezin siman uygulanmıştır (n=10). Örnekler 37 °C distile suda 24 saat bekletilmiş, ardından makaslama bağlanma dayanımı testi uygulanmıştır. Başarısızlık tipleri stereomikroskop ile incelenmiş, SEM görüntülemeleri yapılmıştır.

Bulgular: Kumlama, primer, kumlama+primer, plazma+primer ve lazer+plazma+primer gruplarının Ra değerleri kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksektir. Kumlama, plazma ve lazer gruplarının temas açısı değerleri kontrol grubuna göre anlamlı derecede düşüktür. Theracem siman grubunda en yüksek makaslama bağlanma değeri kumlama+primer grubunda gözlenirken bunu sırasıyla plazma+primer ve lazer+plazma+primer grupları izlemiştir. Rely X Ultimate Clicker siman grubunda en yüksek makaslama bağlanma değeri lazer+plazma+primer grubunda gözlenirken bunu sırasıyla kumlama+primer, plazma+primer ve lazer+primer grupları izlemiştir.

Sonuç: Atmosferik basınçlı plazma uygulaması zirkonyanın ıslanabilirliğini arttıran bir yöntemdir. Atmosferik basınçlı plazma, MDP (10-metakriloksidesil dihidrojen fosfat) içerikli primer ile kombine uygulandığında zirkonya-rezin siman bağlantı gücünü artırabilmektedir. Kumlama ve MDP primerin kombine uygulanması, zirkonya-rezin siman bağlantı dayanımının artırılmasında etkin bir prosedür olmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Atmosferik Basınçlı Soğuk Plazma, Makaslama Dayanımı, YSGG Lazer, zirkonya.

ABSTRACT

Introduction: Interest in monolithic zirconia restorations has increased with the development of CAD-CAM systems. The long-term clinical success of zirconia restorations depends on the adhesion between the zirconia and the resin cement.

Aim: The aim of this thesis is to evaluate the effects of atmospheric pressure plasma and different surface modification methods applied to increase the bond strength between zirconia and resin cement on the surface properties of zirconia and bond strength to adhesive resin cement systems.

Method: 189 samples obtained from Vita YZ HT zirconia disc are divided into 9 surface treatment groups: 1) Control, 2) Sandblasting, 3) Laser, 4) Plasma, 5) Primer, 6) Sandblasting+Primer, 7) Laser+Primer, 8) Plasma+Primer, 9) Laser+Plasma+Primer. Surface roughness (Ra) and contact angle values were measured (n=10), SEM-EDS analyzes were performed (n=1). Half of 180 specimens were treated with Rely X Ultimate Clicker adhesive resin cement and the other half with Theracem self-adhesive resin cement (n=10). The samples were kept in distilled water at 37 °C for 24 hours, then shear bond strength (SBS) test was applied. Failure types were examined with a stereomicroscope and SEM images were made.

Results: Ra values of sandblasting, primer, sandblasting+primer, plasma+primer and laser+plasma+primer surface treatments were significantly higher than the control group. The contact angle values of the sandblasting, plasma and laser groups were significantly lower than the control group. The highest shear bonding value was observed in the sandblasting+primer group in the Theracem cement group, followed by plasma+primer and laser+plasma+primer groups, respectively. In the Rely X Ultimate Clicker cement group, the highest shear bond value was observed in the laser+plasma+primer group, followed by the sandblasting+primer, plasma+primer and laser+primer groups, respectively.

Conclusion: Atmospheric pressure plasma application is a method that increases the wettability of zirconia. This method can increase the bond strength of zirconia-resin cement when applied in combination with a primer containing MDP (10-methacryloxydecyl dihydrogen phosphate). Combined application of sandblasting and MDP primer remains an effective procedure for increasing zirconia-resin cement bond strength.

Keywords: Non-Thermal Atmospheric Pressure Plasma, Shear Strength, YSGG Laser, zirconia.

DIŞ KAYBI İLE PERİODONTİTİS EVRE VE DERECE ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF RELATIONSHIP BETWEEN TOOTH LOSS AND STAGING AND GRADING
OF PERIODONTITIS

Hafize ÖZTÜRK ÖZENER

Marmara Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji Anabilim Dalı, İstanbul

<https://orcid.org/0000-0002-2156-584X>

Amaç: Bu çalışmada, periodontitis evre ve derecesinin diş kaybı üzerine etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Kayıtları taranan 230 periodontitis hastasının toplam 1065 dişi eksikti. Periodontitis hastaları evre (I, II, III ve VI) ve dereceye (A, B ve C) göre gruplandırıldı. Hastaların diş kayıplarının yeri (maksilla, mandibula, anterior ve posterior), kayıp dişlerin tek veya çok köklü olması, sigara içme durumu (evet/hayır) ve diyabet öyküsü (evet/hayır) de değerlendirildi. İstatiksel analizler hasta seviyesinde yapıldı.

Bulgular: 98 erkek ve 132 kadın hasta olmak üzere toplam 230 hasta değerlendirilmiştir. 29 (% 12.6) hasta Evre I, 30 (% 13.0) hasta Evre II, 90 (% 39.1) hasta Evre III ve 81 (% 35.2) hasta Evre IV olarak sınıflandırıldı. Derece A'da 30 (% 13.0) hasta, derece B'de 139 (% 56.5) ve derece C'de 61 (% 26.5) hasta vardı. Ortalama diş kaybı 4.63 ± 3.62 , maksiller diş kaybı 2.53 ± 2.40 ve mandibular diş kaybı 2.09 ± 1.91 idi. Ayrıca, diş kayıplarının 158'si anterior ve 906'sı posterior bölgededir. Regresyon analizi, periodontitis evre III ve IV ile derece B ve C'nin diş kaybı sayısı ile ilişkili olduğunu göstermiştir.

Sonuç: Evre III derece B en yaygın tanı iken, derece A ile birlikte evre II, III veya IV tanı ve ayrıca evre I derece C en az yaygındı. Evre 4 veya derece C'deki hastalar, önemli ölçüde daha yüksek diş kaybı gösterdi.

Anahtar Kelimeler: Diş kaybı, periodontitis, sınıflama

Objective: The aim of this study was to determine the relationship between tooth loss and stage/grade of periodontitis.

Methods: Records of 230 periodontitis patients with 1064 teeth loss were screened. Classification of diagnosed patients with periodontitis were done by both stage (I, II, III and VI) and grade (A, B and C). Location of tooth loss (maxilla, mandibula, anterior and posterior), smoking (yes/no) and diabetes history (yes/no) of the patients were also evaluated. Analysis was done at patient level.

Results: A total of 230 patients, 98 male and 132 female, were evaluated. 29 (% 12.6) patients were classified as Stage I, 30 (13.0%) as Stage II, 90 (39.1%) as Stage III, and 81 (35.2%) as Stage IV. For grading, 30 (13.0%) were classified as Grade A, 139 (56.5%) as Grade B, and 61 (26.5%) as Grade C. The average number of teeth lost was 4.63 ± 3.62 , the maxillary tooth loss was 2.53 ± 2.40 , and the mandibular tooth loss was 2.09 ± 1.91 . Furthermore, 158 of the tooth losses are from the anterior region, and 906 of them are from the posterior region. The regression analysis demonstrated that periodontitis stages III and IV and grades B and C were associated with the number of tooth loss.

Conclusion: Stage III grade B was the most prevalent diagnosis, whereas diagnosis with stage II, III or IV coupled with grade A, as well as stage I grade C were the least prevalent. Patients in Stage IV or Grade C showed significantly higher tooth loss.

Key Words: classification, tooth loss, periodontitis

ANADOLU YÖRELERİNDE GEÇMİŞTEN BUGÜNE TÜRKÇE “DİŞ” SÖZCÜĞÜNÜ
İÇEREN İSİMLENDİRMEYE SAHİP BİTKİLERİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF PLANTS WHICH HAVE THE NAME CONTAINING THE WORD
TURKISH "DİŞ" (ENGLISH: TOOTH) FROM PAST TO PRESENT IN ANATOLIAN REGIONS

Emre TAŞLI

Selçuk Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Klinik Bilimler Bölümü, Periodontoloji Anabilim dalı

Orcid No: 0000-0002-2341-7058

Muhammet Mustafa GÜLAÇTI

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon
Bölümü

Orcid No: 0000-0002-9384-1399

Halil YILMAZ

Ordu Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri Bölümü, Anatomi Anabilim dalı

Orcid: 0000-0002-8234-4901

ÖZET

Giriş ve Amaç: Bitki isimlerinin oluşumunda organ isimlerinden de yararlanılmıştır ve hem organın fiziki özelliklerine dayanarak bir benzetme yapılmış; hem de aynı organ ismiyle somut ve soyut kelimeler beraberinde kullanılarak terimselleştirme yoluna gidilmiştir. Biz de bu çalışmada, Anadolu yöresinde “diş” sözcüğünü içeren isimlendirmeye sahip bitkileri dile ve tıbbı ait bazı özellikleriyle incelemeyi amaçladık.

Gereç-Yöntem: Çalışmamıza etnobotanik ve diğer çeşitli alanlardaki 359 farklı yayın taranıp Türkçe isimlendirmesi içerisinde “diş” sözcüğünü içeren ve bu sözcükten türeyen bitki isimleri, dahil edilmiştir. Bunların Latince taksonomik isimleriyle birlikte tıbbi ve diş ve diş çevresi dokularda kullanıma sahip olup olmadığı saptanmıştır. Halihazırda kullanılan bitkilere sıfat eklenerek oluşturulmuş bitki isimleri ve spesifik bir bitkiyi ifade etmeyen kavramlar çalışmaya dahil edilmemiştir. Ayrıca yine benzerliğine rağmen anlamı farklı olan “dişi” sözcüğünü içeren bitkiler, “diş” harflerini içerdiği halde diş ifade etmeyen ifadeleri içeren bitkiler ve bir bitkiyi niteleyici özellik eklemek için dişlek, dişli gibi sözcükleri içeren bitkiler de hariç tutulmuştur.

Bulgular: Toplamda 37 tane “diş” kelimesi içeren bitki geçmişten günümüze kadarki dönemde Türkçe isimlendirmeleriyle birlikte kapsama alınıp çalışmamıza dahil edilebilmiştir. Bu bitkilerden 15 tanesi medikal tedavide kullanılırken 8 tanesi de diş hekimliğinde kullanılmaktadır.

Sonuç: Bu çalışma ile Anadolu'nun tarih boyunca süregelen doğal ve kültürel zenginliğini tıp ve diş hekimliği yönünden de değerlendirilerek bir nebze ortaya koymaya çalıştık.

Anahtar kelimeler: Bitki, Dilbilim, Diş, İsimlendirme, Organ İsmi

ABSTRACT

Background: Organ names were also used in the formation of plant names and an analogy was made based on the physical characteristics of the organ; and by using the same organ name together with concrete and abstract words, it has been termed. In this study, we aimed to examine the plants with the nomenclature containing the word "diş" in the Anatolian region, with some features of language and medicine.

Materials-Methods: In our study, 359 different publications in ethnobotany and various other fields were scanned and plant names containing the word "diş" (English: tooth) in Turkish nomenclature and derived from this word were included. It has been determined whether they have medical and dental and peridental use with their Latin taxonomic names. Plant names created by adding adjectives to plants currently used and concepts that do not express a specific plant are not included in this study. In addition, plants containing the Turkish word "dişi" (English: female) with a different meaning despite similarity, plants containing the Turkish words "diş" (English: tooth) but not expressing females, and plants containing words such as toothy, toothed to add a qualifying feature to a plant are also excluded.

Results: The plant, which contains 37 words Turkish word "diş" (English: tooth) in total, could be included in our study with its Turkish nomenclature from the past to the present. While 15 of these plants are used in medical treatment, 8 of them are used in dentistry.

Conclusion: With this study, we tried to reveal the natural and cultural richness of Anatolia throughout history by evaluating it in terms of medicine and dentistry.

Keywords: Linguistics, Nomenclature, Organ Name, Plant, Teeth

METABOLİK SENDROMLU HASTALARDA IL4, PSGL-1, PER3, eNOS ve XRCC4 VNTR POLİMORFİZMLERİNİN ROLÜ: PİLOT ÇALIŞMA

THE ROLE OF IL4, PSGL-1, PER3, eNOS and XRCC4 VNTR POLYMORPHISMS IN PATIENTS WITH METABOLIC SYNDROMES: A PILOT STUDY

Naci ŞENKAL

Department of Internal Medicine, Istanbul Faculty of Medicine, Istanbul University, İstanbul, Turkey

ORCID NO: 0000-0001-7072-8724

Yasemin OYACI

Institute of Graduate Studies in Health Sciences, Istanbul University, Istanbul, Turkey

ORCID NO: 0000-0002-1338-0087

ÖZET

Giriş: Değişken Sayı Tandem Tekrarlar (VNTR), intronlarda, 5'UTR ve 3'UTR'de, promotör dizilerinde ve genler arası bölgeler dahil olmak üzere, genlerin hem kodlayan hem de kodlamayan bölgelerinde yer alan DNA dizileridir. Genlerin kodlama bölgelerinde lokalize olan tekrarlar, protein moleküllerinin yapısında (konfigürasyonunda) ve işlevinde değişikliklere yol açar iken, promotör bölgesinde lokalize VNTR'ler, transkripsiyon seviyesindeki farklılıkları belirleyebilir. Metabolik sendrom (MetS), insülin direnci, obezite, ateroskleroz ve hipertansiyon dahil olmak üzere bilinen birkaç kardiyovasküler risk faktörünün birlikte ortaya çıkması durumunda atıfta bulunan, kardiyovasküler hastalık ve tip 2 diyabet geliştirme riski yüksek olan ortak patofizyolojiye sahip olan bir hasta alt grubunu tanımlar ve özellikle obezite ile yakından ilişkilidir. Görülme sıklığına obezitenin şiddeti ve süresi ile doğru orantılı olarak artan bazı kardiyometabolik hastalıklar ve diğer sistemik problemler eşlik edebilir.

Amaç ve Yöntem: Bu çalışmada, MetS tanılı 55 bireyde ve 80 sağlıklı kontrolde; IL4, eNOS, PER3, XRCC4 ve PSGL1 genlerine ait fonksiyonel VNTR'ların PZR yöntemiyle analizleri yapılmış genotip ve allel frekansları ile karşılaştırılarak aralarında bir ilişkinin olup-olmadığı araştırılmıştır.

Bulgular: XRCC4 geni intron 3 VNTR analizinde; hastalarda DD genotipinde anlamlı bir azalma görülmüş, DD genotipinin koruyuculukla ilgisi olabileceğini düşündürmüştür. PSGL-1 ekson 2 VNTR'ında ise MetS hastalarında, AA+AB genotip sıklığında anlamlı bir azalış, BB genotip sıklığında ise anlamlı bir artış belirlenmiş olup BB genotipinin yatkınlıkla ilişkili olabileceği düşünülmüştür. eNOS ve PER3 VNTR'larda genotip ve allel frekansları açısından istatistiksel bir farklılık bulunmazken IL-4 VNTR'da sınırda bir anlamlılık belirlenmiştir.

Sonuç: Sonuç olarak; VNTR polimorfizmleri gen ekspresyonunun ince ayarlayıcılarıdır ve genlerde fonksiyonel konumlarda bulunmaları sebebiyle fenotipte etkileri yüksek olabilir. MetS hastaları için bir ön çalışma olarak gerçekleştirdiğimiz XRCC4, PSGL-1 ve IL-4 genlerine ait VNTR'ların analizinde anlamlı bir ilişkinin olabileceği bu çalışmada gösterilmiş olup bu analizlerin daha fazla örnekte ve farklı etnik gruplarda çalışılması önemlidir. Elde edilecek sonuçların, hastalığın tanı, tedavi ve prognozuna yönelik klinik kullanımda karşılığı olabilecek veriler elde edebilmemizi sağlayacağını düşünmekteyiz.

Anahtar kelimeler: Metabolik Sendrom, DNA, IL4, eNOS, PER3, XRCC4 ve PSGL1, VNTR, PZR

ABSTRACT

Objective: Variable Number Tandem Repeats (VNTR) are DNA sequences located in both the coding and non-coding regions of genes, including introns, the 5'UTR and 3'UTR, promoter sequences, and intergene regions. Repeats localized in the coding regions of genes lead to changes in the structure (configuration) and function of protein molecules, while VNTRs localized in the promoter region can determine differences at the transcription level. Metabolic syndrome (MetS) describes a subset of patients with a common pathophysiology at high risk of developing cardiovascular disease and type 2 diabetes, referring to the co-occurrence of several known cardiovascular risk factors, including insulin resistance, obesity, atherogenic dyslipidemia, and hypertension, and especially closely associated with obesity. Its incidence may be accompanied by some cardiometabolic diseases and other systemic problems, which increase in direct proportion to the severity and duration of obesity.

Aim and Method: In this study, 55 individuals diagnosed with MetS and 80 healthy controls; Functional VNTRs belonging to IL4, eNOS, PER3, XRCC4 and PSGL1 genes were analyzed by PCR method and compared with genotype and allele frequencies and it was investigated whether there is a relationship between them.

Results: In the XRCC4 gene intron 3 VNTR analysis; A significant decrease in DD genotype was observed in patients, suggesting that DD genotype may be related to protection. In PSGL-1 exon 2 VNTR, a significant decrease in the frequency of AA+AB genotype and a significant increase in the frequency of BB genotype was detected in MetS patients, and it was thought that BB genotype might be associated with susceptibility. While there was no statistical difference in genotype and allele frequencies in eNOS and PER3 VNTRs, a borderline significance was determined in IL-4 VNTR.

Conclusion: In conclusion, VNTR polymorphisms are fine-tuners of gene expression and may have high effects on phenotype due to their functional positions in genes. It has been shown in this study that there may be a significant relationship in the analysis of VNTRs of XRCC4, PSGL-1 and IL-4 genes, which we performed as a preliminary study for MetS patients, and it is important to study these analyzes in more samples and in different ethnic groups. We think that the results to be obtained will enable us to obtain data that may correspond to clinical use for the diagnosis, treatment and prognosis of the disease.

Keywords: Metabolic Syndrome, DNA, IL4, eNOS, PER3, XRCC4 and PSGL1, VNTR, PCR

POSTKOLESİSTEKTOMİ SAFRA YOLU YARALANMALARINDA ERCPNİN DEĞERİ

THE VALUE OF ERCPN IN POSTCHOLECYSTECTOMY BILE DUCT INJURIES

Op. Dr. Esat Taylan UĞURLU

Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Haliliye, Şanlıurfa

ORCID NO:0000-0001-5273-1583

ÖZET

Amaç

Kolesistektomiye bağlı safra yollarına olan yaralanma en korkulan komplikasyondur ve oldukça yüksek morbidite ve mortalite oranları taşımaktadır. Çalışmamızda postkolesistektomi safra yolu yaralanmalarının tedavisinde ERCP deneyimlerimizi paylaştık.

Materyal ve Metod

S.B. Mehmet Akif Eğitim Araştırma Hastanesinde Ocak 2020-Ocak 2023 tarihleri arasında postkolesistektomi safra yolu yaralanmasına bağlı safra kaçağı nedeniyle ERCP yaptığımız 49 hastaya ait deneyimlerimizi retrospektif olarak sunduk. Hasta bilgilerimizi hastane veri tabanından ve hasta dosyalarından derledik.

Giriş

Postkolesistektomi safra yolları yaralanmaları çalışmalarda iyi bir şekilde kayıt altına alınmış komplikasyondur. Safra yolu yaralanmalarının tedavisinin başarılı olabilmesi için ERCP uzmanı, radyoloji uzmanı ve deneyimli cerrahdan oluşan bir ekip tarafından değerlendirilmesi uygun olacaktır. Mümkün olan en erken dönemde doğru tedavinin yapılması hastanın iyileşme sürecini olumlu etkileyecektir. ERCP'nin amacı safra yollarındaki basıncı azaltmak ve gerekirse safra kaçağı olan segmenti içine alacak şekilde stent yerleştirmektir.

SAFRA YOLU YARALANMALARI ile ilgili çeşitli sınıflamalar tanımlanmıştır. Çalışmamızda bismuth sınıflamasını kullandık.

BİSMUTH SINIFLAMASI:

Tip 1: Bifurkasyonun altındaki safra yolu >2cmTip

2: Bifurkasyonun altındaki safra yolu <2cm

Tip 3: Ana hepatik kanal yok, bifurkasyon açıkTip

4: Sağ- sol kanallar arası iştirak yokTip

5: Sağ hepatik dal veya sağ lobun segmenter bir kanalın tek veya ana hepatik kanalla beraber yaralanmış

Bulgular

S.B. Mehmet Akif Eğitim Araştırma Hastanesinde Ocak 2020-Ocak 2023 tarihleri arasında 1700 hastaya çeşitli nedenlerle ERCP yapıldı.

Safra kesesi ameliyatı sonrası drenaj yüksek debili ve medikal tedaviye rağmen kesilmeyen safra kaçağı olan 49 hastaya ERCP yapıldı. Başarısız kanulasyon olan 2 hasta çalışma dışı bırakıldı. Hastalar kolesistektomi sonrası 5-11 gün içinde işleme alındı. Bu hastaların 48'inde laparoskopik kolesistektomi sonrası,1'inde açık cerrahi sonrası safra kaçağı gelişmişti.

Bismuth sınıflamasına göre safra yolu yaralanmalarının

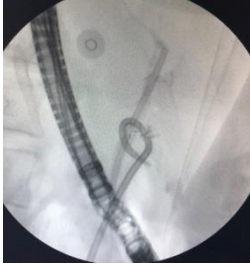
43'ü tip2,

1'i tip 1,

2'si tip 5 yaralanmaydı.

Bu hastalardan tip1 ve 2 olanlara ES sonrası koledoğa plastik stent yerleştirildi (Resim-1).Sağ hepatik kanal yaralanması olan 2 hastaya yaralanan segmenti içine alacak şekilde hepatik kanala uzanan plastik stent yerleştirildi.(Resim-2,3,4)

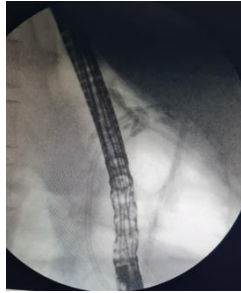
Bu hastalardan 3'ünde ERCP sonrası 1 ay içerisinde medikal tedavi desteği sonrası safra kaçağı kesildi. Hastaların 46'sında ERCP sonrası safra kaçağı ortalama 5 gün içinde kesildi.

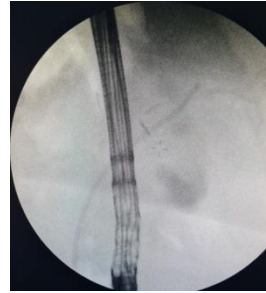
Resim-1

Resim-2

Resim-3

Resim-4

Sonuç

ERCP, postkolesistektomi safra yolu yaralanmalarına bağlı safra kaçaklarının erken dönem tedavisinde ilk olarak seçilecek etkin, hayat kurtarıcı ve çoğu zaman hekimleri medikolegal sorunlardan kurtaran bir tedavi yöntemidir.

Anahtar Kelimeler: Safra fistülü, ERCP, Kolesistektomi

ABSTRACT

Aim

Injury to the bile ducts due to cholecystectomy is the most feared complication and carries very high morbidity and mortality rates. In our study, we shared our ERCP experiences in the treatment of postcholecystectomy biliary tract injuries.

Material And Method

We retrospectively presented our experiences of 49 patients who underwent ERCP due to postcholecystectomy bile duct injury at S.B Mehmet Akif Training and Research Hospital between January 2020 and January 2023. We compiled our patient information from the hospital database and patient files.

Introduction

Postcholecystectomy bile duct injuries are well documented complications in studies. In order for the treatment of biliary tract injuries to be successful, it should be evaluated by a team consisting of an ERCP specialist, a radiologist and an experienced surgeon.

Making the right treatment in the earliest possible period will positively affect the recovery process of the patient. The purpose of ERCP is to reduce the pressure in the bile ducts and, if necessary, to place a stent in the segment with bile leakage.

Various classifications of BILE DUCT INJURIES have been defined.

We used Bismuth classification in our study.

BISMUTH CLASSIFICATION:

Type 1: Biliary tract below the bifurcation >2cm

Type 2: Biliary tract below the bifurcation <2cm

Type 3: No main hepatic duct, open bifurcation

Type 4: No participation between right-left channels

Type 5: Right hepatic branch or a segmental duct of the right lobe injured singly or together with the main hepatic duct

Findings

ERCP was performed on 1700 patients for various reasons between January 2020 and January 2023 at S.B. Mehmet Akif Training and Research Hospital. After gallbladder surgery, ERCP was performed on 49 patients with high drainage from the drain and unceasing bile leakage despite medical treatment. Two patients with unsuccessful cannulation were excluded from the study. The patients were processed within 5-11 days after cholecystectomy. Bile leakage developed in 48 of these patients after laparoscopic cholecystectomy, and in 1 after open surgery.

According to the Bismuth classification,

43 of the bile duct injuries were type 2, 1 type 1,2 and type 5 injuries.

Plastic stent was placed in the common bile duct after ES in type 1 and type 2 patients (Picture-1).

A plastic stent extending into the hepatic duct was placed to include the injured segment in 2 patients with right hepatic duct injury.(Picture-2,3,4)

Bile leakage ceased in 3 of these patients after medical treatment support within 1 month after ERCP.

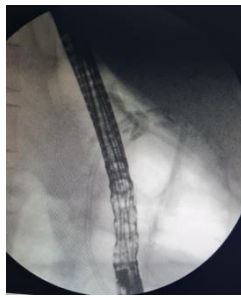
In 46 of the patients, bile leakage ceased within an average of 5 days after ERCP.

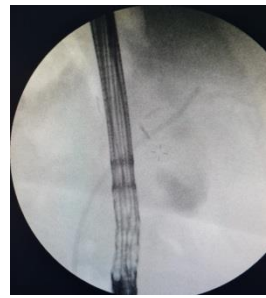
Resim-1

Resim-2

Resim-3

Resim-4

Results

ERCP is an effective, life-saving treatment method that will be the first choice in the early treatment of bile leaks due to postcholecystectomy bile duct injuries, and often saves physicians from medicolegal problems.

Keywords: Biliary fistula, ERCP, Cholecystectomy

**KISA DÖNEM PİTAVASTATİN TEDAVİSİNİN İNFLAMASYON BELİRTEÇLERİ
ÜZERİNE ETKİSİ OLABİLİR Mİ?**

COULD SHORT-TERM PİTAVASTATİN TREATMENT HAVE AN EFFECT ON
INFLAMMATION MARKERS?

Mehmet Akif OZTURK

Department of Internal Medicine, Yeditepe University Hospital, Istanbul, Turkey

0000-0003-1096-7306

ÖZET

Amaç: Pitavastatin lipid düşürücü tedavi amacı ile kullanılan yan etki profile düşük olan bir statin türüdür. Bu çalışmamızda pitavastatinin inflamasyonun bir göstergesi olarak kabul edilen nötrofil lenfosit oranı, (NLR), platelet lenfosit oranı (PLR) ve ortalama trombosit hacmi (MPV) üzerine etkilerini araştırmayı amaçladık.

Yöntemler: Tek merkezde yapılan retrospektif çalışmamıza sadece 2 mg pitavastatin kullanan toplam 53 hasta dahil edildi. Hastaların tedavi öncesi ve sonrası lipit değerleri ile birlikte NLR, PLR ve MPV değerleri not edilerek istatistiksel olarak karşılaştırıldı.

Bulgular: Çalışmaya kabul edilen 53 hastanın 25'i erkek, 28'i kadın idi. Yaş ortalaması 58.1 olarak izlendi. Tüm grubun VKİ (Vücut Kitle İndeksi) 31.2 olarak saptandı. Çalışmaya katılanların %81'i diyabetik bireylerden oluşuyordu. Tablo 1'de temel karakteristikler sunulmuştur. Pitavastatin tedavisi sonrası LDL kolesterol ve Trigliserit düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı oranda azalma mevcut iken HDL kolesterol, MPV, PLR ve NLR de anlamlı bir değişiklik saptanmamıştır.

Sonuç: Pitavastatin tedavisi ile anlamlı oranda LDL kolesterol ve trigliserit düşüşü sağlanırken, inflamasyon markırları olarak kabul edilen MPV, NLR ve PLR oranlarında değişim saptanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Pitavastatin, platelet, lenfosit, nötrofil, inflamasyon

Kısa başlık: Pitavastatin ve inflamasyon

Table 1

Baseline Characteristics

Male/female, <i>n</i>	25/28
Total, <i>n</i>	53
Age, mean (SD)	58.1 (9.9)
BMI, mean (SD)	31.2 (5.1)
Hypertension, %, (n)	43, (23)

T2DM, %, (n)	81 (43)
Smoker, %	15
Waist-to-hip ratio, mean (SD)	0.93 (0.06)
Duration of pitavastatin (weeks)	9.8

BMI: Body Mass Index kg/m²

T2DM: Type 2 diabetes

SD: Standard deviation

Table 2

Biochemical Parameters and Inflammatory Ratios Before and After Pitavastatin Treatment

	Pre treatment mean	Post treatment mean	<i>p</i>
LDL cholesterol, mg/dL,	179.1	113.9	<0.05
Triglycerides, mg/dL,	181.7	155.2	<0.05
HDL cholesterol, mg/dL,	45.5	46.6	>0.05
NLR	1.87	1.86	>0.05
PLR	102.8	102.3	>0.05
MPV	10.1	9.8	>0.05

NLR: Neutrophil to lymphocyte ratio

PLR: Platelet to lymphocyte ratio

MPV: Mean Platelet Volume

ABSTRACT

Background: Pitavastatin is a type of statin used for lipid-lowering treatment with a low side-effect profile. In this study, we aimed to investigate the effects of pitavastatin on neutrophil lymphocyte ratio (NLR), platelet lymphocyte ratio (PLR) and mean platelet volume (MPV), which are considered as indicators of inflammation.

Methods: A total of 53 patients using only 2 mg of pitavastatin were included in our retrospective study, which was conducted at a single centre. The pre- and post-treatment lipid values of the patients, as well as NLR, PLR and MPV values were noted and compared statistically.

Results: Of the 53 patients included in the study, 25 were male and 28 were female. The mean age was 58.1 years. The BMI (Body Mass Index) of the whole group was 31.2. 81% of the participants in the study consisted of diabetic individuals. The main characteristics are presented in Table 1. While there was a statistically significant decrease in LDL cholesterol and Triglyceride levels after pitavastatin treatment, no significant change was found in HDL cholesterol, MPV, PLR and NLR. (Table 2)

Conclusions: While a significant decrease in LDL cholesterol and triglycerides was achieved with pitavastatin treatment, no change was found in the rates of MPV, NLR and PLR, which are considered inflammation markers.

Keywords: Pitavastatin, platelet, lymphocyte, neutrophil, inflammation

Short title: Pitavastatin and inflammation

**TOKSİK HEPATİT İLE BAŞVURAN HASTADA BRUCELLA VE MANTAR
İNTOKSİKASYON BİRLİKTELİĞİ**

COEXISTENCE OF BRUCELLOSIS AND MUSHROOMS INTOXICATION IN A PATIENT
PRESENTING WITH TOXIC HEPATITIS

Adem ÇAĞLAYAN

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi

orcid: 0000-0001-5150-1479

Oğuzhan ZENGİN

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi

orcid: 0000-0001-6575-4450

Enes Seyda ŞAHİNER

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi

orcid: 0000-0003-4552-0387

Karaciğer enzimlerindeki yükseklik klinikte sıkça karşılaştığımız bir tablodur. Dünyada bilinen en sık neden parasetamol intoksikasyonu olsa da ülkemizde kırsal kesimlerde mantar intoksikasyonu da sık görülen etyolojik nedenlerden biridir. Bununla birlikte dünyada en yaygın zoonotik etken olan brucella nadir olarak karaciğer enzim yüksekliği ile prezente olabilmektedir. Biz burada mantar yeme öyküsü ile başvuran hastada nadir fakat olası bir neden olan brucellanın neden akut karaciğer yetmezliği olgusunu sunuyoruz.

50 yaşında kadın hasta ,mantar yeme sonrası bulantı halsizlik iştahsızlık baş ağrısı şikayetiyle başvurdu. Hastanın fizik muayenesinde bugu saptanmadı. Tam kan sayımında nötropeni ve trombositopeni ve biyokimyasında karaciğer fonksiyon testlerinde yükseklik saptandı. Radyolojik görüntülemelerde patoloji saptanmadı. Anamnezinde hastanın tarım ve hayvancılık yaptığı, çiğ süttten elde edilmiş peynir tükettiği, yaklaşık bir hafta önce şiddetli bel, eklem ve baş ağrıları olduğu öğrenildi. Hastadan brucella coombs ve rose bengal testi çalışıldı. Rose Bengal zayıf pozitif , brucella aglütinasyonu 1:160 titrede pozitif olarak bulundu. Hastaya antibiyoterapi başlandı, tedavi sonrası birinci günde karaciğer enzim değerlerinde anlamlı düşüş gözlemlendi, takiplerinde karaciğer enzim değerleri normal aralığa gerileyen hastada brusella enfeksiyonuna sekonder karaciğer enzim yüksekliği düşünüldü ve hasta kontrole gelmek üzere taburcu edildi.

Olgumuzda, epidemiyolojik, demografik, klinik özellikler ile laboratuvar bulguları ve tanısal görüntülemeler birlikte değerlendirildiğinde karaciğer enzim yüksekliğine neden olan viral hepatitler, vasküler olaylar ve otoimmün nedenler ekarte edildi. Elde edilen sonuçlar ile ayırıcı tanıda mantar intoksikasyonu ve brucellaya bağlı karaciğer enzim fonksiyon bozukluğu düşünüldü. ELİSA (enzyme-linked immunosorbent assay) ile amatoksin incelemesi yapılamadığından mantar intoksikasyonu net olarak tanıda dışlanamadı. Brucellaya yönelik yapılan (rose bengal) zayıf pozitif , brucella aglütinasyonu (coombs antiserumu ile) 1:160 titrede pozitif bulunması ve hastanın antibiyoterapiye cevap vermesi nedeniyle tanıda, brucellanın neden olduğu karaciğer enzim fonksiyon bozukluğu düşünüldü.

Mantar yeme öyküsü ile başvuran hastalarda intoksikasyon dışında karaciğer fonksiyon bozukluğuna neden olabilecek diğer nadir sebeplerin de akılda tutulması oldukça önem arz etmektedir.

Anahtar kelimeler: karaciğer enzim yüksekliği, brusellozis, mantar intoksikasyonu

Elevated liver enzymes are a common concern at internal medical clinics. Paracetamol intoxication is most frequent causes of enzyme elevation. In our country, mushrooms intoxication is also an important etiological factor. Brucellosis is among the most common causes of zoonosis in the world. In rare cases, it may result in hepatic enzymes elevated. We present a rare case who presented with a history of eating mushrooms and accompanied by brucella.

A 50-year-old female patient was admitted to the hospital with nausea, fatigue, anorexia, headache after eating mushrooms. In addition, we learned that family members applied to the hospital with the suspicion of mushroom poisoning. It was also determined that take part of birth small cattle and consumed cheese made from raw milk. It was revealed that she had severe back, joint and headache complaints about a week ago. A sero-agglutination test Rose Bengal was reported as weakly positive (1:160). A significant decrease in liver enzymes was observed on the first day after treatment.

In this case, viral hepatitis, vascular events and autoimmune disease were considered in the differential diagnosis. When epidemiological, demographic, clinical features, laboratory findings and diagnostic imaging were evaluated together, these diagnoses were ruled out. Mushroom intoxication and brucellosis were considered in the differential diagnosis with the results obtained. Fungal intoxication could not be clearly excluded in the diagnosis due to amatoxin analysis could not be performed and intoxication was suspected in family members. Since the sero-agglutination test Rose Bengal was weakly positive and the patient responded to antibiotherapy, liver enzyme dysfunction caused by brucella was considered in the diagnosis.

In patients presenting with a history of eating mushrooms, it is very important to keep in mind other rare causes that may cause liver dysfunction apart from intoxication.

Key words: elevated liver enzymes, brucellosis, mushroom intoxication

**TIP II DİYABET OLGULARINDA KAROTİS ARTER ATEROSKLEROZU İLE
MİKROVASKÜLER KOMPLİKASYONLARIN İLİŞKİSİ VE EKSTRAKRANİAL
INTERNAL KAROTİS ARTERDEN ELDE EDİLEN DOPPLER AKIM
PARAMETRELERİNİN MİKROANJİOPATİNİN GÖSTERİLMESİNDEKİ ROLÜ**

THE RELATIONSHIP OF CAROTIS ARTERY ATHOSCLEROSIS AND MICROVASCULAR
COMPLICATIONS IN TYPE II DIABETES AND THE ROLE OF DOPPLER FLOW
PARAMETERS FROM THE EXTRACRANIAL INTERNAL CAROTIS ARTERY IN
DETERMINING MICROANGIOPATHY

Dr. Pinar Diydem YILMAZ

Assist. Prof. Dr. Dept of Radiology, Necmettin Erbakan University, Meram Faculty of Medicine,
Konya, Turkey

<https://orcid.org/0000-0002-8519-5382>

Dr. Tağmaç DEREN

<https://orcid.org/0000-0002-6676-6944>

ÖZET

Amaç:

Tip II diyabet hastalarında mikroalbuminüri ile karotis arter ateroskleroza arasındaki ilişkiyi saptamak ve ekstrakranial internal karotis arterden (IKA) elde edilen Doppler akım parametreleri; Rezistiv indeks (RI), Pulsatil indeks (PI) değerlerinin mikroanjiopati ve mikroalbuminüri ile ilişkisini saptayıp gelişebilecek komplikasyonların önlenmesine ve hastalığın kontrolüne katkı sağlamaktır.

Gereç ve Yöntem:

Çalışmaya Tip II Diyabet tanısı ile takip edilen 42 hasta dahil edildi.

Tüm hastaların sabah elde edilen spot idrar örneğinde idrar albümin/ kreatinin (uACR) ölçümü yapıldı ve bilateral ekstrakranial internal karotis arterleri; B mod, renkli Doppler ve pulse- Doppler inceleme ile değerlendirildi. B mod incelemede plak varlığı ve varsa stenoz derecesi belirlendi. Bilateral internal karotis arterden PI ve RI değerleri elde edildi. Ayrıca bilateral ana karotis arterden intima- media kalınlığı (IMK) ölçüldü.

Bulgular:

Çalışmamıza Tip II diyabet tanısı ile takip edilen mikroalbuminürisi olan ve olmayan 42 olgu alındı. Olguların gruplara dağılımında yaş ve cinsiyet açısından anlamlı farklılık yoktu.

Çalışmaya alınan ve internal karotis arterde >50 darlık oluşturan plak izlenen 5 olgunun tümünde (%100) mikroalbuminüri saptanırken; plağı olmayan 23 (%65.7) olguda mikroalbuminüri olmadığı, 12 (%34.3) olguda ise mikroalbuminüri varlığı saptandı. Bu, plak olan Tip II diyabetli olgularda mikrovasküler hastalığın da gelişmiş olduğunu istatistiksel olarak anlamlı olmak üzere göstermektedir ($p<0.05$).

Ana karotis arter duvarı intima media kalınlığı (IMK) ≥ 1 mm olan olguların 6 (%85.7)'inde mikroalbuminüri saptanırken, 1 (%14.3)'ünde mikroalbuminüri saptanmadı. Bu, IMK kalınlık artışı olan Tip II diyabetli hastalarda eş zamanlı mikroalbuminüri var olduğunu istatistiksel olarak anlamlı olmak üzere göstermektedir.

Olguların sağ internal karotis arterlerinden elde edilen PI ve RI değerleri mikroalbuminüri olan ve olmayan grupta ROC analizine göre ayırıcı özellik taşımadığı için sensitivite ve spesifisiteye göre cut-off değeri belirlenememiştir.

Sonuç:

Tip 2 diyabetli hastalarda mikrovasküler komplikasyonlar ile karotis arter aterosklerozunun birbirine paralel seyretmesi nedeniyle Tip 2 diyabet tanısı ile takip edilen ve mikroalbuminüri saptanan hastalarda; Doppler US inceleme karotis arter aterosklerozunun erken tanısı ve gelişebilecek komplikasyonların önlenmesi ve kontrolü için etkin bir yöntem olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Diyabet, ateroskleroz, karotis doppler, mikroanjiyopati, ultrason*

ABSTRACT

Objective:

We aimed to determine the relationship between microalbuminuria and atherosclerosis in patients with Type 2 diabetes and evaluate the parameters of extracranial internal carotid artery (ICA) duplex ultrasonographic scanning; PI, RI in relation to microalbuminuria, which is an indicator of microangiopathy in patients with diabetes.

Methods:

Study population was 42 patients who were following up with type 2 diabetes. The parameters of extracranial CA duplex ultrasonographic scanning; intima-media thickness (IMT) of CCA and urine albumin-to-creatinine ratio (u-ACR) were extracted, and their relationships were analyzed.

Results:

In our study 42 diabetic patient with and without microalbuminuria were included. There was no significant difference in age and sex distribution of cases to groups.

All of the 5 patients who had <50% ICA stenosis, the value of u-ACR was significantly higher. Of the 35 patients who had no plaque in ICA; 23 (65.7%) had no microalbuminuria. Of the 7 patients whose CCA IMT is ≥ 1 mm, 6 (85.7%) had microalbuminuria. These results indicate that atherosclerosis may correlate well with the progression of microangiopathy ($p < 0.05$).

With ROC analysis correlation of u-ACR and ICA flow parameters PI, RI were observed. No PI, RI cut-off value for specificity and sensitivity determined, to detect microalbuminuria. This result indicates that ICA flow parameters are not available to use as an indicator of microangiopathy in patients with diabetes ($p > 0.05$).

Conclusion:

Atherosclerosis is correlated well with progression of microangiopathy in Type 2 diabetic patients. Diabetic patients who have microalbuminuria can be examined with color Doppler US as a non-invasive imaging method to detect atherosclerosis in earlier stage.

Keywords: Diabetes, atherosclerosis, carotid doppler, microangiopathy, ultrasound

HEMODİYALİZ HASTALARININ DİYETE UYUM İNANÇLARI VE KONFOR DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN COMFORT LEVELS AND DIET ADAPTATION BELIEFS
HEMODIALYSIS PATIENTS'

Alev YILDIRIM KESKİN

Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Akşehir Kadir Yallagöz Sağlık Yüksekokulu, Konya

ORCID: 0000-0003-0981-5364

Tuğba MENEKLİ

Doç. Dr., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Malatya

ORCID: 0000-0002-8291-8274

Sibel ŞENTÜRK

Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu, Burdur

ORCID: 0000-0002-5634-174X

ÖZET

Giriş: Son dönem böbrek yetmezliğinin renal replasman tedavisinde hemodiyaliz tüm dünyada en fazla uygulanan tedavi yöntemidir. Hemodiyaliz tedavisi alan hastalarda mortaliteyi azaltmak için hastanın bireysel ihtiyaçlarının ele alınması ya da karşılanması, tedavi programına ve diyetine uyumu ile konfor seviyelerinin artırılması gerekmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, hemodiyaliz hastalarının diyetle uyum inançları ve konfor düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışma, bir üniversite hastanesinin hemodiyaliz ünitesine diyaliz uygulaması için gelen 227 hasta ile tamamlandı. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen Hasta Tanıtım Formu, Diyetle Uyum Hakkındaki İnanç Ölçeği ve Hemodiyaliz Konfor Ölçeği kullanılarak toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, t-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Post-Hoc Dunn ve Benferroni testleri, Spearman Korelasyon Analizi ve Doğrusal Regresyon Analizi kullanıldı.

Bulgular: Hastaların %62.5'inin erkek, %34.3'ünün 40- 59 yaş aralığında olduğu bulundu. Hastaların %70.7'sinin haftada 3 seans diyaliz tedavisi aldığı ve %35.5'inin hemodiyaliz tedavisine başlama zamanının 1-3 yıl olduğu saptandı. Hemodiyaliz Konfor Ölçeği toplam puan ortalaması 27.30±6.18, Diyetle uyum ölçeği yarar alt boyut puan ortalamalarının 26.71±5.78, engel alt boyut puan ortalamalarının ise 14.59±3.65 olduğu belirlendi. Hemodiyaliz Konfor Ölçeği ile Diyetle Uyum Hakkındaki İnanç Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde orta düzeyde bir ilişkinin olduğu saptandı (r:0.623; p<0.05). Çalışmaya katılan hastaların diyetle uyum inancının konfor düzeyi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu ve değişimin %16,5'ini açıkladığı belirlendi (Düzeltilmiş R 2=0,165; p=0,000).

Sonuç: Hastaların diyetle uyum inançlarının yüksek olmasının, konfor düzeylerinin yüksek olmasına katkı sağladığı görüldü. Hastaların diyetle uyum inançları ve konfor düzeylerinin iyileştirilmesinde, yarar algısını artırmak ve engel algularını azaltmada sağlık profesyonelleri tarafından eğitim ve danışmanlık verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Hemodiyaliz, Diyet, Uyum, Konfor.

Introduction: Hemodialysis is the most widely used treatment method in the renal replacement treatment of end-stage renal disease. In order to reduce mortality in patients receiving hemodialysis treatment, it is necessary to address or meet the individual needs of the patient, to comply with the treatment program and diet, and to increase comfort levels.

Aim: The aim of this study is to determine the relationship between diet compliance beliefs and comfort levels of hemodialysis patients.

Method: This descriptive and cross-sectional study was completed with 227 patients who came to the hemodialysis unit of a university hospital for dialysis between 15.06.2022 and 22.12.2022. Data were collected using the Patient Information Form, the Belief Scale about Diet Compliance, and the Hemodialysis Comfort Scale developed by the researchers. Descriptive statistics, t-test, One-Way Analysis of Variance (ANOVA), Post-Hoc Dunn and Benferroni tests, Spearman Correlation Analysis and Linear Regression Analysis were used with the SPSS 25 program to evaluate the data.

Results: It was found that 62.5% of the patients were male and 34.3% were between the ages of 40-59. It was determined that 70.7% of the patients received dialysis treatment 3 times a week, and 35.5% of the patients took 1-3 years to start hemodialysis treatment. Hemodialysis Comfort Scale mean total score was 27.30 ± 6.18 , diet compliance scale benefit sub-dimension mean score was 26.71 ± 5.78 , disability sub-dimension mean score was 14.59 ± 3.65 . A statistically significant and positive moderate correlation was found between the Hemodialysis Comfort Scale and the Beliefs About Diet Compliance ($r:0.623$; $p<0.05$). It was determined that the belief in adherence to diet of the patients participating in the study had a statistically significant effect on the comfort level and explained 16.5% of the change (Adjusted $R^2=0.165$; $p=0.000$).

Conclusion: It was observed that the high belief of patients on adherence to diet contributed to their high level of comfort. Education and counseling should be provided by health professionals to improve patients' beliefs about adherence to diet and comfort levels, to increase the perception of benefit and to reduce the perception of obstacles.

Keywords: Hemodialysis, Diet, Adaptation, Comfort.

**EFFECTS OF IN OVO ADMINISTERED MONOSODIUM GLUTAMATE ON THE LIVER
IN CHICKEN EMBRYOS**

YUMURTAYA VERİLEN MONOSODYUM GLUTAMATIN TAVUK EMBRİYOLARINDA
KARACİĞER ÜZERİNE ETKİLERİ

Ferhan BÖLÜKBAŞ

Department of Histology and Embryology, Faculty of Medicine, Aksaray University, Aksaray, Turkey

ORCID: 0000-0002-9744-0242,

Orhan YAVUZ

Department of Pathology, Faculty of Veterinary Medicine, Aksaray University, Aksaray, Turkey

ORCID: 0000-0002-8075-9564

Yasemin ÖZNURLU

Department of Histology and Embryology, Faculty of Veterinary Medicine, Selcuk University, Konya,
Turkey

ORCID: 0000-0002-6296-3107

ABSTRACT

Monosodium glutamate (MSG) is one of the most used popular flavor enhancer food additives in the food industry. Adversely effects of MSG on various tissues such as central nervous system, immune system, reproductive organs, hepatic tissue and kidney were determined by several studies. In this study, it was aimed to determine the effects of in ovo administered MSG on the embryonic development of liver by means of histological methods. For this purpose, 410 fertilized chicken eggs were used for this study. The eggs were divided into 5 groups as control, distilled water, 0.12, 0.6 and 1.2 mg/g egg MSG groups. On the 18th and 21st days of incubation, the eggs were randomly opened from each group until 6 live embryos were obtained. Liver tissue samples were taken from the obtained embryo and fixed in a 10% buffered formol-saline solution. Tissue samples were embedded in the paraffin after routine histological procedures. The 6 µm-thick serial sections were stained with H&E staining methods. On the 18th day of incubation, histopathological changes as inflammatory cell infiltrations in the portal area and enlargement of the sinusoids were observed in the groups treated with MSG. In the 18th and 21st days of incubation, when compared with the control and distilled water groups, it was observed that MSG caused hydropic, vacuolar and fat degenerations in the hepatocytes and caused dissociation of the remark cords. It was noted that hepatocytes around the vena centralis were more affected. It was observed that it caused accumulations of bile pigment, as well as enlargement of the sinusoids and vena centralis. In conclusion, it was determined that in ovo administered MSG can adversely affect the embryonic development of the liver tissue.

Keywords: Monosodium Glutamate, Liver, Embryotoxicity, Chicken Embryos

ACKNOWLEDGMENTS: This study is summarized from a project supported by The Scientific Research Projects Coordination Unit of Aksaray University (Project No. 2021-028).

ÖZET

Monosodyum glutamat (MSG), gıda endüstrisinde en çok kullanılan popüler lezzet arttırıcı gıda katkı maddelerinden biridir. MSG'nin merkezi sinir sistemi, bağışıklık sistemi, üreme organları, karaciğer dokusu ve böbrek gibi dokular üzerindeki olumsuz etkileri çeşitli çalışmalarla belirlenmiştir. Bu çalışmada in ovo uygulanan MSG'nin karaciğerin embriyonik gelişimi üzerine etkilerinin histolojik yöntemlerle belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada 410 adet döllenmiş tavuk yumurtası kullanılmıştır. Yumurtalar kontrol, distile su, 0.12, 0.6 ve 1.2 mg/g yumurta MSG grupları olarak 5 gruba ayrıldı. Kuluçkanın 18. ve 21. günlerinde her gruptan 6 canlı embriyo elde edilinceye kadar yumurtalar rastgele açıldı. Elde edilen embriyodan karaciğer doku örnekleri alındı ve %10'luk tamponlu formol-salin solüsyonunda tespit edildi. Doku örnekleri, rutin histolojik işlemlerden sonra parafine gömüldü. 6 µm kalınlığındaki seri kesitler H&E boyama yöntemleri ile boyandı. İnkübasyonun 18. gününde MSG uygulanan gruplarda karaciğerde, portal alanda yangısal hücre infiltrasyonları ve sinüzoidlerde genişleme şeklinde histopatolojik değişiklikler görüldü. İnkübasyonun 18 ve 21. günlerinde,, kontrol ve distile su grubu ile karşılaştırıldığında MSG'nin hepatositlerde hidropik, vakuoler ve yağ dejenerasyonlarına neden olduğu, remark kordonlarının diziliminde bozulmaya (dissosiasyon) neden olduğu görüldü. Vena sentralis çevresindeki hepatositlerin daha çok etkilendiği dikkati çekti. Safra pigmenti birikimlerine, ayrıca vena sentralis ve sinüzoidlerde genişlemeye neden olduğu gözlemlendi. Sonuç olarak, in ovo uygulanan MSG'nin karaciğer dokusunun embriyonik gelişimini olumsuz etkileyebileceği belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Monosodyum glutamat, karaciğer, embriyotoksisite, tavuk embriyosu

TEŞEKKÜR: Bu çalışma Aksaray Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen projeden özetlenmiştir (Proje No. 2021-028).

BORİK ASİT, TGFB/SMAD YOLUNU DÜZENLEYEREK MDA-MB-231 İNSAN MEME KANSERİ HÜCRELERİNİN GELİŞİMİNİ BASKILAR

BORIC ACID SUPPRESSES THE GROWTH OF MDA-MB-231 HUMAN BREAST CANCER CELLS BY REGULATING THE TGFB/SMAD PATHWAY

Dr. Öğr. Üyesi Gülistan Sanem SARIBAŞ

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji AD

Orcid: 0000-0001-7582-6235

ÖZET

Günümüzde meme kanseri kadınlar arasında en sık görülen kanser çeşididir. Bor ve bor içeren moleküllerin kanser tedavisi amaçlı potansiyel ilaçlar için kaynak olarak sunulabileceğini gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Borik asidin yüksek dozları toksik etki gösterirken, düşük dozları bazı kanser hücrelerinde proliferasyonu ve migrasyonu engellemektedir. Ayrıca, kanser hücrelerinde kemoterapötik ilaçların olumsuz etkilerini azaltmaya yardımcı olabilmesi gibi özellikleriyle önemli bir iz mineral olduğu kanıtlanmıştır.

Bu çalışmanın amacı, borik asidin (BA) MDA-MB-231 insan meme kanseri hücrelerine karşı anti-kanser etkilerini ve sitotoksik potansiyelini değerlendirmektir.

Borik asidin kanser hücrelerindeki sitotoksik konsantrasyonu MTT analizi ile belirlendi. IC50 dozlu kanser hücrelerinde 24, 48 ve 72. saatlerde TGFβR1 ve p-Smad3 protein ekspresyon seviyeleri immünohistokimyasal yöntemle belirlendi.

MTT analizine göre IC50 konsantrasyonu 362 µg/mL olarak belirlendi. İmmünohistokimyasal analizler sonucunda BA gruplarında TGFβR1 ekspresyonunun kontrol grubuna göre azaldığı saptandı. Bu düşüş 48 ve 72 saat için anlamlıydı (p<0.001). Kontrol grupları arasında TGFβR1 düzeylerinde fark yoktu. Ayrıca BA grupları karşılaştırıldığında sadece 24 saatlik ve 72 saatlik gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıydı. BA gruplarında p-Smad3 ifade düzeylerindeki azalma 24, 48 ve 72 saatlik gruplar için istatistiksel olarak anlamlıydı (p=0.001; p<0.001; p<0.001). Kontrol gruplarında olduğu gibi BA grupları arasında p-Smad3 düzeylerinde fark yoktu (p>0,05).

Sonuç olarak BA, MDA-MB-231 hücrelerinde sitotoksikiteyi indüklemiştir. Ayrıca zamana bağlı bir şekilde karsinogenezi inhibe etti. TGFβ ve Smad yollarının bozulması ve BA'nın kanser tedavisi üzerindeki potansiyel etkileri hakkında ileri çalışmalar önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: borik asit, MDA-MB-231, TGFβR1, p-Smad3

ABSTRACT

Breast cancer is one of the most common cancers among women. There are studies showing that boric acid and boric acid-containing molecules can be presented as a source for potential drugs for cancer treatment. While high doses of boric acid have a toxic effect, low doses inhibit proliferation and migration in some cancer cells. It has also proven to be an important trace mineral with its properties such as helping to reduce the negative effects of chemotherapeutic drugs in cancer cells.

The aim of this study was to evaluate the anti-cancer effects and cytotoxic potential of boric acid (BA) against MDA-MB-231 human breast cancer cells.

The cytotoxic concentration of boric acid in cancer cells was determined by MTT analysis. TGFβR1 and p-Smad3 protein expression levels were determined by immunocytochemical method in cancer cells treated with IC50 dose for 24, 48 and 72 hours.

According to MTT analysis, IC₅₀ concentration was determined as 362 µg/mL. As a result of immunocytochemical analyzes, TGFβ₁ expression was found to be decreased in BA groups compared to the control group. This decrease was significant for 48 and 72 hours (p<0.001). There was no difference in TGFβ₁ levels between the control groups. Also, when the BA groups were compared, only the difference between the 24 and 72 hour groups was statistically significant. The decrease in p-Smad3 expression levels in the BA groups was statistically significant for the 24, 48 and 72 hour groups (p=0.001; p<0.001; p<0.001). Like the control groups, there was no difference in p-Smad3 levels between the BA groups (p>0.05).

In conclusion, BA induced cytotoxicity in MDA-MB-231 cells. It also inhibited carcinogenesis in a time-dependent manner. Further studies are recommended on the disruption of TGFβ and Smad pathways and the potential effects of BA on cancer therapy.

Keywords: boric acid, MDA-MB-231, TGFβ₁, p-Smad3

SIÇANLARDA SİSPLATİNE DAYALI TESTİS HASARINA KARŞI RESVERATROLÜN
DOZA BAĞLI ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF DOSE-DEPENDENT EFFECTS OF RESVERATROL AGAINST TESTIS
DAMAGE INDUCED-CISPLATIN IN RATS.

Sibel TÜREDİ

Harran Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı, 63000, Şanlıurfa,
TÜRKİYE

ORCID Numarası: <https://orcid.org/0000-0003-0946-0700>

Hatice HANCI

Ordu Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı, 52000, Ordu, TÜRKİYE

ORCID Numarası: <https://orcid.org/0000-0002-4056-763X>

ÖZET

Amaç: Sıçanlarda Sisplatin (CP) kaynaklı testis hasarına karşı farklı dozlarda uygulanan resveratrolün (RES) antiinflamatuvar ve antiapoptotik etkilerini histopatolojik yöntemler ile araştırmaktır.

Materyal-metod: Çalışmada Wistar Albino cinsi (12-16 haftalık, 200-250gr) 36 adet erişkin erkek sıçan; Kontrol, RES 30 mg, RES 60 mg, CP, CP+ RES 30 mg, CP+RES 60 mg olarak rastgele 6 farklı gruba ayrıldı. Deney süresinin sonunda sıçanlar derin anestezi altında sakrifiye edilerek testis dokuları çıkarılıp tespit edildi. Spermatogenezis değerlendirilmesinde Johnsen's Tübül Biyopsi Skoru (JTBS), proinflamtuvar sitokinlerde Tümör Nekroz Faktör alfa (TNF- α), İnterlökin 1 beta (IL-1 β) ekspresyonları ve apoptotik indeks (AI) TUNEL assay ile değerlendirildi.

Bulgular: Histopatolojik değerlendirmede, kontrol, RES 30 mg ve RES 60 mg gruplarına ait testis dokuları normal morfoloji gösterdi. CP grubu testis seminifer tübül germinal epitelinde dejenerasyon, tübül atrofi ve vakuolizasyon, lümeninde olgunlaşmamış germinal epitel hücreleri, multinükleuslu dev hücre oluşumları izlendi. Yapılan analizlerde, CP grubunda kontrol grubuna göre JTBS, seminifer tübül çapı, germinal epitel kalınlığının istatistiksel açıdan anlamlı derecede azaldığı ($p<0.01$), AI, TNF- α , IL-1 β immunreaktivitesinin anlamlı derecede arttığı görüldü ($p<0.01$). CP+ RES 30 mg ve CP+RES 60 mg tedavi gruplarında CP'ye dayalı histopatolojik hasarın belirgin derecede iyileştiği izlendi. JTBS, seminifer tübül çapı, germinal epitel kalınlığı istatistiksel açıdan anlamlı derecede arttı ($p<0.01$), AI, TNF- α , IL-1 β immunreaktivitesi anlamlı derecede azaldı ($p<0.01$). Tedavi grupları arasında anlamlı bir farklılık gözlenmedi ($p<0.05$).

Sonuç: Bulgularımız, farklı dozlardaki RES'in sıçan testisinde CP'ye dayalı hasara karşı özellikle antiapoptotik ve histopatolojik seviyelerde iyileştirici etkilere sahip olduğunu düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sisplatin, Resveratrol, Testis, Apoptozis, Rat

ABSTRACT

Purpose: To investigate the anti-inflammatory and anti-apoptotic effects of resveratrol (RES) at different doses against cisplatin (CP) induced testicular damage with histopathological methods in rats.

Material-method: In this study, thirty six Wistar Albino adult male rats were used (12-16 weeks, 200-250gr); randomly divided to six groups as the control, RES 30 mg, RES 60 mg, CP, CP+ RES 30 mg, CP+RES 60 mg groups. At the end of the experiment, the rats were sacrificed under deep anesthesia and the testicular tissues were removed and fixed. Johnsen's Tubular Biopsy Score (JTBS) were used in the evaluation of spermatogenesis, Tumor Necrosis Factor alpha (TNF- α), Interleukin 1 beta (IL-1 β) expressions in proinflammatory cytokines and apoptotic index (AI) were evaluated with TUNEL assay.

Results: In the histopathological evaluation, the control, RES 30 mg and RES 60 mg groups showed normal morphology on testicular tissue. In testicular germinal epithelium of CP group were observed degeneration, tubular atrophy and vacuolization, immature germinal epithelial cells and multinucleated giant cell formations. Additionally, in the analyzes performed, it was observed that JTBS, seminiferous tubule diameter, germinal epithelial thickness were decreased statistically in the CP group compared to the control group ($p < 0.01$), and AI, TNF- α , IL-1 β immunoreactivity significantly were increased ($p < 0.01$). CP-based histopathological damage was ameliorated in the CP+ RES 30 mg and CP+RES 60 mg treatment groups. JTBS, seminiferous tubule diameter, germinal epithelial thickness statistically were increased ($p < 0.01$), AI, TNF- α , IL-1 β immunoreactivity were significantly decreased ($p < 0.01$). No significant difference was observed between the treatment groups ($p < 0.05$).

Conclusion: Our findings suggested that RES at different doses has remedial effects, especially at antiapoptotic and histopathological levels, against the damage CP-based in the rat testis.

Keywords: Cisplatin, Resveratrol, Testis, Apoptosis, Rat

**ERKEKLERİN İNSAN PAPILOMA VİRÜSÜ, TARAMA TESTİ VE AŞISINA İLİŞKİN
BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ**

DETERMINATION OF MEN'S KNOWLEDGE LEVELS ABOUT HUMAN PAPILLOMAVIRUS,
SCREENING TEST, AND VACCINE

Fatih OKAN

Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı
Hemşireliği AD, Merkez, Tokat

ORCHID NO: 0000-0002-7544-9051

Sümeyye KAVİCİ PORSUK

Arş. Gör., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği
AD, Merkez, Tokat

ORCHID NO: 0000-0003-3579-8545

Işıl Miray DİNCEL

Yüksek Lisans Öğrencisi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı
Hemşireliği AD, Merkez, Tokat

ORCHID NO: 0000-0002-6794-1441

Kübra TOPCU

Yüksek Lisans Öğrencisi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı
Hemşireliği AD, Merkez, Tokat

ORCHID NO: 0000-0001-7410-2438

Sümeyya ÜSTÜN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı
Hemşireliği AD, Merkez, Tokat

ORCHID NO: 0000-0003-4284-5186

Merve AKKOÇ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı
Hemşireliği AD, Merkez, Tokat

ORCHID NO: 0000-0002-4169-4147

ÖZET

İnsan papilloma virüsü (HPV), dünyadaki en yaygın cinsel yolla bulaşan enfeksiyondur ve cinsel olarak aktif olan kadın ve erkekleri etkileyen önemli bir halk sağlığı sorunudur. Çalışmanın amacı erkek askeri personelin HPV hakkındaki bilgi düzeyleri ile HPV tarama testi ve HPV aşısına ilişkin bilgi düzeylerinin belirlenmesidir. Tanımlayıcı tipteki çalışma Kasım-Aralık 2022 tarihleri arasında 390 erkek askeri personel ile gerçekleştirildi. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu ve HPV Bilgi Ölçeği kullanılarak elde edildi. Kategorik verilerin frekans dağılımları sayı ve yüzde olarak raporlandı. Tanımlayıcı istatistikler ortanca (Q1-Q3) şeklinde sunuldu. Verilerin değerlendirilmesinde Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanıldı. Çalışmaya dahil edilen bireylerin yaş ortanca değeri 30 (27-35), HPV Bilgi Ölçeği toplam puanı ortanca değeri 1.50 (.00-30.00), ölçeğin Genel HPV Bilgisi alt boyut puanı ortanca değeri 1.00 (.00-14.00), HPV Tarama Bilgisi alt boyut puanı ortanca değeri .00 (.00-6.00), Genel HPV Aşı Bilgisi alt boyut puanı ortanca değeri .00 (.00-5.00), Mevcut HPV Aşılama alt boyut puanı ortanca değeri .00 (.00-5.00) olarak bulundu. Çalışmada HPV bilgi ölçeği toplam puanı ortalamasının medeni durum ($p=0.026$), eğitim durumu ($p=0.022$), birinci derece yakınında kanser varlığı ($p=0.025$), HPV ve HPV aşısı hakkında bilgi almak isteme ($p=0.006$), HPV ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar (CYBH) hakkında bilgi sahibi olma ($p<0.001$) ve CYBH hakkında daha önce eğitim almış olma ($p<0.001$) durumuna göre anlamlı şekilde değiştiği bulundu. Çalışmanın sonunda; erkek askeri personelin HPV Bilgi Ölçeği toplam puanı ve ölçeğin alt boyut puanların düşük düzeyde olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler: Askeri personel, Aşı, Bilgi düzeyi, İnsan Papilloma Virüsü.

ABSTRACT

The Human Papillomavirus (HPV) is the most common sexually transmitted infection in the world and is a major public health problem affecting sexually active men and women. The study aims to determine the knowledge levels of male military personnel about HPV and the level of knowledge about HPV screening test and the HPV vaccine. The descriptive study was conducted with 390 male military personnel between November and December 2022. Data were obtained using the Descriptive Information Form and the Human Papillomavirus Knowledge Scale. Frequency distributions of categorical variables were reported as numbers and percentages. Descriptive statistics were presented as median (Q1-Q3). Mann-Whitney U test and Kruskal Wallis test were used to evaluate the data. The median age of the individuals included in the study was 30 (27-35), the median HPV Knowledge Scale total score was 1.50 (.00-30.00), the General HPV Knowledge sub-dimension score average of the scale was 1.00 (.00-14.00), the HPV Testing Knowledge sub-dimension score mean .00 (.00-6.00), the General HPV Vaccination Knowledge sub-dimension score mean score of .00 (.00-5.00) and Current HPV Vaccination sub-dimension score was .00 (.00-5.00). In the study, the average of the HPV knowledge scale total score was determined by marital status ($p=0.026$), educational status ($p=0.022$), presence of cancer in the first degree relative ($p=0.025$), wanting to get information about HPV and HPV vaccine ($p=0.006$), It was found that it changed significantly according to having knowledge about HPV and sexually transmitted diseases ($p<0.001$) and having received previous education about sexually transmitted diseases ($p<0.001$). At the end of the study; the HPV Knowledge Scale total score and sub-dimension scores of male military personnel were found to be low.

Key Words: Military Personnel, Vaccine, Knowledge, Human Papillomavirus.

HEMŞİRELERİN KRONİK HASTALIK DURUMLARI VE PREDİSPOZAN FAKTÖRLER:
GELENEKSEL DERLEME

NURSES' CHRONIC DISEASE CONDITIONS AND PREDISPOSING FACTORS:
TRADITIONAL REVIEW

İkra KIVRAK

Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi

<https://orcid.org/0000-0001-5689-1111>

Doç. Dr. Sebahat ATEŞ

Üsküdar Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği ABD İstanbul

<https://orcid.org/0000-0002-8300-8037>

ÖZET

İnsan doğumdan itibaren varlığını sürdürebilmek için bakıma ihtiyaç duyar. Sağlık bakımının gereği ile sunulabilmesi için, bakımı sunan sağlık profesyonelleri olan hemşirelerin fiziksel, bilişsel, mental olarak güçlü ve tam bir iyilik halinde olmaları gereklidir.

Hemşirelik, hasta bireylere doğrudan bakım sunulması, rol belirsizliği, hastalar ve yöneticilerle yaşanan çatışmalar, vardiyalı çalışma, duygusal değişimler gibi nedenlerle stresli bir meslek olarak nitelendirilmektedir. Son yirmi yılda artan iş yükü ve olumsuz çalışma koşullarıyla birlikte, maruz kaldıkları çeşitli faktörler hemşirelerin sağlık problemleri yaşamasına neden olmuştur. Stres, tütün ürünlerinin kullanımı, yetersiz sebze- meyve alımı, sirkadeyn ritmin bozulması, sosyal yaşam ve uyku problemleri hemşirelerde kronik hastalıklara yatkınlığı arttırmaktadır.

Literatürde hemşirelerin doğrudan kronik hastalık prevalansı üzerinde çalışılmamış olmakla birlikte, Hindistan'da yürütülen güncel bir çalışmada hemşirelerde hipertansiyon prevalansı % 14,4, diyabetes mellitus ise %11,5 olarak bildirilmiştir. Kronik hastalık predispozanlarıyla ilgiliyse Hindistan, Polonya, Brezilya, İran, Güney Afrika Doğu Cape, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Bangladeş'te yürütülen çalışmalarda hemşireler arasında kronik hastalık risk faktörleri yüksek olarak bulunmuştur.

Bu başlıkta yapılmış az sayıdaki çalışmada kronik hastalıkların predispozan faktörlerinin ortak bulgu olması dikkat çekicidir ve potansiyel kronik hastalık tanımlı hemşire projeksiyonu sunması açısından anlamlıdır. Bakım hizmetlerine talebin giderek arttığı günümüzde hemşire tablosundaki değişim birçok ülke için zorlayıcı olabilir. Bu minvalde küresel olarak hemşirelerin mevcut risk faktörlerine karşı korunması, iş sağlığı uygulamalarıyla takiplerinin yapılması ve bu alandaki çalışmaların artırılması önem arz etmektedir. Türkiye özelindeyse doğrudan hemşirelerin kronik hastalıkları ve predispozan risk faktörlerinin çalışılmamış olması nedeniyle veri bulunmamaktadır.

SONUÇ

Hemşirelerin sağlığına yönelik riskler ve zararları gerçek olup, hemşirelerin sağlığı başlığı büyük bir vurguyu hak etmektedir. Bu alanda çalışmaların yürütülmesi, elde edilen veriler ışığında farkındalığın oluşturulması, hemşirelerin kronik hastalıklara karşı korunması, erken tanı ve sağaltımın sağlanması gereklidir. Ülkemizde hemşirelik bakımına duyulan ihtiyacın gün geçtikçe arttığı ve meslek üyelerinin yurt dışına göçleri düşünüldüğünde hemşirelerin sağlığı başlığının önemi çok daha iyi kavranacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Kronik Hastalık, Predispozan Faktörler

ABSTRACT

Human from birth from its existence to continue for care need hears. Health nurses , who are health professionals who provide care, physical , cognitive , mental aspect strong and they must be in a state of complete well-being.

Nursing, providing direct care to sick individuals, role ambiguity, experiences with patients and managers conflicts, shift study, emotional changes like for reasons stressful a profession aspect is described. in the last twenty years increased workload and negative work conditions, various factors they are exposed to cause nurses to experience health problems. has been. Stress, use of tobacco products, insufficient intake of vegetables and fruits, disruption of circadian rhythm, social life and sleep problems increase the susceptibility of nurses to chronic diseases.

Nurses in the literature directly chronic disease prevalence not studied by being together, in india an up- to -date in the study in nurses hypertension prevalence 14.4% , diabetes Mellitus reported as 11.5%. If related to chronic disease predisposers , chronic disease risk factors were high among nurses in studies conducted in India, Poland, Brazil, Iran, South Africa Eastern Cape, United States (USA) and Bangladesh. aspect found.

Keywords: Nurse, Chronic Disease, Predisposing Factors

GERİATRİK KANSER HASTALARINA BAKIM VEREN AİLE ÜYELERİNİN
YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLER

FAMILY MEMBERS CARING FOR GERIATRIC CANCER PATIENTS THE DIFFICULTIES

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül PARLAK

Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,

Hemşirelik Bölümü, Kars Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7242-799X>

ÖZET

Kanserli hastanın bakım ve tedavisinin önemli ve bütünüleyici parçası informal bakım verenlerdir. İnfomal bakım verenler genellikle hastanın eşi ya da çocuklarıdır. Kanserli yaşlı hastaya bakım vermek yalnızca kanserle değil, beraberinde yaşlılığa bağlı ortaya çıkan komorbiditeler ve geriatrik sendromlarla da ilişkilidir. Kanserli yaşlı hastaların %80'inin kalp hastalığı, felç veya alt solunum yolu hastalığı gibi kronik bir hastalığı vardır ve yaklaşık %50'si ikiden fazla kronik hastalığa sahiptir. Kanserli yaşlı bireye bakım veren aile üyelerinin genellikle bakım verme konusunda seçim hakkı bulunmamaktadır ve bu süreçte sınırsız sorumlulukla başetmek zorundadır. Kanser tanısı ile beraber aile üyeleri, hasta bireyi kaybetme korkusu, hastalığa bağlı yetersizlikler, ekonomik, duygusal sorunlar ve gelecekle ilgili belirsizliklerle aniden karşı karşıya kalmaktadır. Hastanın evde bakımına hazır bulunmama, bakım yükünün ve psikolojik morbiditenin artması, aile içi rollerde değişim, sosyal yaşamın ve ekonomik durumun bozulması, hastalığa uygun olmayan psikolojik adaptasyon, hastanın semptomlarının şiddetinin ve sıklığının artması da bakım veren aile üyeleri için büyük bir stres kaynağıdır. Darülaceze bakımı veya palyatif bakım programlarının kullanılması ile ilişkili kararlar ve yaşam sonu ile ilgili vekaleten karar verme gibi zor süreçler de yüksek oranda strese neden olabilmektedir. Sağlık profesyonellerinin bu süreçte yoğun olarak kanser hastasının sağlığına odaklanması, aile üyelerinin yaşadığı güçlüklerin gözardı edilmesine yol açabilmektedir. Sağlık profesyonelleri arasında önemli bir role sahip olan hemşireler, bütüncül bakım çerçevesinde geriatrik kanser hastasına bakım veren aile üyelerinin yaşadıkları güçlüklerin belirlenmesi ve çözümünde önemli bir role sahiptir. Bu derlemede geriatrik kanser hastasına bakım veren aile üyelerinin yaşadıkları güçlüklerden ve hemşirelerin bu süreçteki rollerinden bahsedilmektedir.

Anahtar Kelimeler: geriatri, kanser, bakım veren, hemşire

ABSTRACT

İnfomal caregivers are an important and integral part of the care and treatment of cancer patients. Informal caregivers are usually the spouse or children of the patient. Caring for an elderly patient with cancer is not only associated with cancer, but also with comorbidities and geriatric syndromes associated with aging. 80% of elderly patients with cancer have a chronic disease such as heart disease, stroke or lower respiratory tract disease, and approximately 50% have more than two chronic diseases. Family members who care for the elderly person with cancer generally do not have the right to choose to care and have to cope with unlimited responsibility in this process. With the diagnosis of cancer, family members are suddenly faced with the fear of losing the sick individual, inadequacies due to the disease, economic and emotional problems and uncertainties about the future. Lack of readiness to care for the patient at home, increased care burden and psychological morbidity, changes in family roles, disruption of social life and economic situation, inappropriate psychological adaptation to the disease, and increased severity and frequency of the patient's symptoms are also a major source of stress for family caregivers. Difficult processes such as decisions related to the use of hospice care

or palliative care programs, and end-of-life proxy decision-making can also cause high levels of stress. The intense focus of health professionals on the health of the cancer patient during this process can lead to the neglect of the physical, emotional and socioeconomic problems experienced by family members. Nurses, who have an important role among health professionals, have an important role in identifying and solving the difficulties experienced by family members who care for geriatric cancer patients within the framework of holistic care. In this review, the difficulties experienced by family members who care for geriatric cancer patients and the roles of nurses in this process are mentioned.

Keywords: geriatrics, cancer, caregiver, nurse

HEMODİYALİZ HASTALARINDA ENERJİ TERAPİSİ KULLANIMI: REİKİ

USAGE OF ENERGY THERAPY IN HEMODIALYSIS PATIENTS: REIKI

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül PARLAK

Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,

Hemşirelik Bölümü, Kars Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7242-799X>

ÖZET

Kronik böbrek yetmezliği nedeniyle uygulanan hemodiyaliz tedavisi, hayat kurtarıcı olmakla birlikte beraberinde birçok soruna da neden olmaktadır. Hemodiyaliz hastalarının, haftada üç gün diyaliz makinesine bağlı olma, diyet, uyku sorunları, ağrı, kramp, kaşıntı, yorgunluk, kaygı, cinsel işlevde bozulma ve beden imajında değişiklik nedeniyle yaşam kaliteleri bozulmaktadır. Son yıllarda hemodiyaliz hastaları bu sorunlara yönelik olarak geleneksel ve tamamlayıcı tedavilere daha fazla tercih etmeye başlamıştır. Bunun nedenleri arasında, farmakolojik ajanların olumsuz etkileri, sağlık ekibinin hastaya yeterince zaman ayıramaması, kolay ulaşılabilir olması ve tedavi maliyetleri yer almaktadır. Geleneksel ve tamamlayıcı tedavi yöntemlerinden biri olan Reiki, vücut dışındaki elektromanyetik alanlara ve vücut içindeki enerji bölgelerine uygulanan bir enerji terapisisidir. Japon kökenli Reiki'nin ve diğer enerji terapilerinin, sağlığın sürdürülmesi, kronik hastalıklarda semptom yönetimi ve yaşam kalitesinin artırılmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Özellikle Reiki'nin uygulamasının kolay olması, davranış ve tutumlara yönelik olumsuz herhangi bir etkisinin olmaması önemli bir avantajdır. Son yıllarda sağlıklı bireyler ve kronik hastalığa sahip bireylerle yapılan araştırmalarda Reiki'nin ağrı, depresyon, stres, anksiyete, yaşam kalitesi, yorgunluk gibi semptomlar üzerine olumlu etkileri olduğu ileri sürülmüştür. Hemodiyaliz hastalarında ise ağrı, yorgunluğu azalttığı ve yaşam kalitesini olumlu etkilediği savunulmaktadır. Bu derlemenin amacı, Reiki enerji terapisinin özellikle hemodiyaliz hastalarında böbrek yetmezliğine ve hemodiyaliz tedavisine bağlı görülen sorunlara yönelik olumlu etkilerini incelemektir.

Anahtar kelimeler: hemodiyaliz, reiki, tamamlayıcı terapiler,

ABSTRACT

Hemodialysis treatment applied for chronic kidney failure is life-saving, but it also causes many problems. The quality of life of hemodialysis patients is impaired due to being dependent on a dialysis machine three days a week, diet, sleep problems, pain, cramps, itching, fatigue, anxiety, deterioration in sexual function and changes in body image. In recent years, hemodialysis patients have started to prefer traditional and complementary treatments for these problems. Among the reasons for preference are the negative effects of pharmacological agents, the inability of the healthcare team to spare enough time for the patient, their easy accessibility, and the cost of treatment. Reiki, one of the traditional and complementary treatment methods, is an energy therapy applied to electromagnetic fields outside the body and energy areas within the body. Japanese origin Reiki and other energy therapies are thought to be effective in maintaining health, symptom management in chronic diseases, and improving quality of life. It is an important advantage that Reiki is easy to apply and does not have any negative effects on behavior and attitudes. In recent years, studies conducted with healthy individuals and individuals with chronic diseases have suggested that Reiki has positive effects on symptoms such as pain, depression, stress, anxiety, quality of life, and fatigue. In hemodialysis patients, it is argued that it reduces pain and fatigue and positively affects the quality of life. The purpose of this review is to

examine the positive effects of Reiki energy therapy, especially in hemodialysis patients, on kidney failure and problems related to hemodialysis treatment.

Key words: hemodialysis, reiki, complementary therapies

AİLE YAPISI VE PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ

FAMILY STRUCTURE AND PSYCHIATRIC NURSING

Şefika YILDIRIM

Uzm. Hem., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ORCID NO: 0000-0001-6780-0414,

Birgül ÖZKAN

Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara.

ORCID NO: 0000-0002-1271-8007

ÖZET

Toplumun bütünleşik ve işlevsel bir birimi olarak aile, önemli bir süre boyunca araştırmacıların dikkatini üzerine çeken bir konu olmuştur. Aile, toplumun en küçük birimidir ve toplumun şekillenmesi ailelerin yapısına bağlıdır. Ailenin oluşumu için en az iki birey gereklidir. Bu bireyler, aralarında duygusal bağı olan, birlikte bir geçmişi olan, ortak amaçlar doğrultusunda ailenin ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan toplumun alt sistemini oluşturan aile üyeleridir.

Toplumun yapısının nasıl şekilleneceği oluşan yeni aile yapıları ile belirlenebilir. Yeni oluşan aile yapısı ile birlikte, yeni nesillerin oluşumu belirlenmiş olur. Ailenin oluşumunda her bir birey kadar sosyokültürel durum, fiziksel çevre ve kişiler arası ilişkilerin durumu da ailenin genel özelliklerinin belirlenmesine katkı sağlar. Her ailenin kendine göre kuralları, sınırları ve ortak amaçları bulunmaktadır. Aile üyelerinin bu amaçları gerçekleştirmesi ile aradaki bağlar şekillenir. Bu bağlar şekillenirken ailenin içyapısı sürekli değişim ve gelişim içinde bulunmaktadır. Değişime uyum sağlama çabaları ile ailenin içyapısı etkilenmektedir. Aile üyelerinin yaş alması, yeni üye eklenmesi, hastalık, ölüm gibi nedenlerin kaçınılmaz olması sebebiyle değişim kaçınılmaz olmaktadır.

Değişimin oluşturduğu şartlar sebebiyle bireyler hastaneye başvurma ihtiyacı hissedebilmektedir. Hastaneye başvuran bireylerle daha çok iletişime geçen sağlık çalışanlarından biri de hemşirelerdir. Hemşirelerin ve psikiyatri hemşirelerinin bakım verdikleri bireyleri, hastalıklarına göre değerlendirmek yerine, ailenin ve toplum bir parçası olarak bütüncül değerlendirmesinin toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesine önemli katkı sağlayacağı görülmektedir. Bireylere bakım verirken, bireylerin psikososyal özelliklerinin ve ailelerin gereksinimlerinin de bakım planına dahil edilmesi, bireylerin tedaviye uyumunu ve iyileşmesini hızlandıracaktır.

Anahtar kelimeler: aile, aile yapısı, psikiyatri, hemşirelik.

ABSTRACT

As an integrated and functional unit of society, the family has been a subject that has attracted the attention of researchers for a considerable time. The family is the smallest unit of society and the shaping of society depends on the structure of families. At least two individuals're required for the formation of a family. These individuals're family members who have an emotional bond with each other, have a history together, and make up the subsystem of the society that tries to meet the needs of the family in line with common goals.

How the structure of the society will be shaped can be determined by the new family structures. With the newly formed family structure, the formation of new generations's determined. In the formation of the family, sociocultural status, physical environment and interpersonal relations as well as each

individual contribute to the determination of the general characteristics of the family. Each family has, its own rules, boundaries and common goals. When family members realize these goals, the ties between them are formed. While these bonds are being formed, the internal structure of the family's is in constant change and development. The internal structure of the family is affected by the efforts to adapt to change. Change is inevitable due to the aging of family members, the addition of new members, the inevitable reasons such as illness and death.

Due to the conditions created by the change, individuals may feel the need to apply to the hospital. Nurses're one of the health professionals who communicate more with the individuals who apply to the hospital. It is seen that the holistic evaluation of nurses and psychiatric nurses as a part of the family and society, instead of evaluating the individuals they care for, will make an important contribution to the protection and development of public health. Including the psychosocial characteristics of individuals and the needs of families in the care plan while giving care to individuals will accelerate the adaptation and recovery of individuals to treatment.

Keywords: family, family structure, psychiatry, nursing.

PSİKİYATRİ HEMŞİRELERİNDE MERHAMET YORGUNLUĞU İLE PROFESYONEL BENLİK KAVRAMI ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN COMPASSION FATIGUE and PROFESSIONAL SELF CONCEPT in PSYCHIATRIC NURSES

Hatice DURMAZ

Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Erzurum / Türkiye

ORCHID: 0000-0002-2848-8867

Sibel ASİ KARAKAŞ

Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Erzurum / Türkiye

ORCHID: 0000-0002-5499-2143

Şeyda ERÇEL

Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimler Fakültesi, Tunceli / Türkiye

ORCHID: 0000-0003-4029-5571

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, psikiyatri hemşirelerinde merhamet yorgunluğu ile profesyonel benlik kavramı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma evrenini Eylül 2019-Şubat 2020 tarihleri arasında Türkiye'de bir Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesinde çalışan psikiyatri hemşireleri (N=220) oluşturmuştur. Örneklemi, herhangi bir ruh sağlığı sorunu olmayan ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden psikiyatri hastalarına bakım verme konusunda en az 1 yıl deneyimli 156 hemşire oluşturmuştur. Örneklem yeterliliğini belirlemek için post power analizi yapılmış ve %95 güven düzeyi ve 0,05 güven aralığı yeterli bulunmuştur. Veriler Sosyodemografik Veri Formu, Mesleki Yaşam Kalitesi “Merhamet Yorgunluğu” Alt Ölçeği ve Mesleki Benlik Kavramı Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Veriler sayı, yüzde, minimum ve maksimum, ortalama ve standart sapma kullanılarak değerlendirilirken, analiz için Pearson korelasyon analizi, Cronbach α , Basıklık ve Skewness katsayıları testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşireler Merhamet Yorgunluğu alt boyutundan ortalama 13,12±6,53 puan alırken, Mesleki Benlik Kavramı Ölçeğinden ortalama 106,7±11,73 puan almışlardır. Hemşirelerin merhamet yorgunluğu toplam puan ortalamaları ile mesleki doyum, mesleki güven ve mesleki benlik kavramı puan ortalamaları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuç: Psikiyatri hemşirelerinin merhamet yorgunluğu düzeyi düşük, mesleki benlik kavramı düzeyi ise yüksek bulunmuştur. Merhamet yorgunluğunun artmasıyla birlikte mesleki tatmin, mesleki güven ve mesleki benlik kavramı azalmıştır. Bu bağlamda tükenmişliği önlemek için hizmet içi eğitimler ve etkili iletişim yoluyla hemşirelere duygusal destek sağlanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Merhamet yorgunluğu - profesyonel benlik kavramı - psikiyatri hemşiresi

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to examine the relationship between compassion fatigue and professional self-concept in psychiatric nurses.

Methods: The research population consisted of psychiatric nurses (N=220) working in a Mental Health and Diseases Hospital in Turkey between September 2019 and February 2020. The sample consisted of 156 nurses with at least 1-year of experience caring for psychiatric patients who did not have any mental health problems and voluntarily agreed to participate in the study. Post power analysis was performed to determine the adequacy of the sample, and a 95% confidence level and 0.05 confidence interval were found adequate. Data were collected through the Sociodemographic Data Form, the Quality of Occupational Life “Compassion Fatigue” Sub-Scale, and the Occupational Self-Concept Inventory. While the data were evaluated using number, percentage, minimum and maximum, mean and standard deviation, Pearson correlation analysis, Cronbach α , Kurtosis and Skewness coefficients test were used for analysis.

Results: While the nurses participating in the study received an average of 13.12 ± 6.53 points from the Compassion Fatigue sub-dimension, they received an average of 106.7 ± 11.73 points from the Professional Self-Concept Scale. A negative significant correlation was found between the nurses' total mean scores of compassion fatigue and professional satisfaction, professional confidence, and professional self-concept ($p < 0.05$).

Conclusion: Psychiatric nurses' compassion fatigue level was low and professional self-concept level was high. With the increase in compassion fatigue, professional satisfaction, professional confidence and professional self-concept decreased. In this context, it can be recommended to provide emotional support to nurses through in-service training and effective communication in order to prevent burnout.

Key Words: Compassion fatigue - professional self-concept - psychiatric nurse

PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİNDE AİLE VE KÜLTÜR ETKİLEŞİMİ

FAMILY AND CULTURE INTERACTION IN PSYCHIATRIC NURSING

Necla KUNDAKCI

Öğr. Gör., Bartın Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Bartın.

ORCID NO: 0000-0001-8161-1783

Birgül ÖZKAN

Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği
Anabilim Dalı, Ankara.

ORCID NO: 0000-0002-1271-8007

ÖZET

Giriş: Aileler yapısal olarak bir bütünlüğü temsil ederken aynı zamanda işlevselliğini sürdüren sosyal bir kurumdur. Her aile toplumun bir mikroevrenidir ve aynı zamanda kültürel bir bağlamın ürünüdür. Ailelerin geçtiği birçok gelişimsel dönem toplumun kültüründen etkilenebilmektedir. Evlilik kültür açısından incelendiğinde her iki birey farklı toplumun kültürel özelliklerini ve algısını taşıyarak birleşir. Örneğin toplumlarda bireylerin evlenme kararı desteklenirken, boşanma kararına yönelik tutumlar kültüre göre farklılık gösterebilmektedir. Boşanmış kişilere karşı dışlanma eğilimi, mal paylaşımı, çocukların velayeti ve nafaka kararlarında kültürel faktörler yasalar kadar güçlüdür. Ayrıca çocuk yetiştirme davranışları kültürel beklentilerden, inançlardan ve değerlerden etkilenir. Kentleşmiş, sanayileşmiş ve/veya yüksek gelirlili toplumlarda, kültür bundan etkilenmekte ve toplumların sosyoekonomik koşulları değiştikçe çocukların değeri, aile modelleri ve benlik kurguları da değişmektedir. Özellikle toplumun cinsiyetçi yaklaşımı çocukların akademik başarısını ve kendini ortaya koyma davranışlarını etkilemektedir. Bunların dışında aile üyelerinin birinde hayatı tehdit eden bir hastalığın varlığı tüm aile üyelerini etkilemektedir. Çünkü bakım verme rolü daha çok aile üyelerine kalmaktadır. Bakım verme rolü aile üyelerinin işten ayrılmasına stres, kaygı, umutsuzluk, depresyon ve damgalanma yaşamasına yol açtığı bildirilmiştir.

Sonuç: Hemşirelerin kendisinden farklı etnik ve kültürel geçmişe sahip ailelerle klinik olarak ilgilenirken, aile sisteminin kültürel yönlerini göz önünde bulundurmaları esastır. Bu nedenle fiziksel ya da ruhsal hastalıkların yönetiminde ülkemizde bu hastalarının ailelerine yönelik sürekliliği olan programların geliştirilmesi ve ruh sağlığı sistemi içinde yer alması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Psychiatric nursing, family, transcultural nursing, transcultural psychiatry

ABSTRACT

Introduction: While families represent a structural integrity, they are also a social institution that maintains its functionality. Every family is a microuniverse of society and is also the product of a cultural context. Many developmental periods that families go through can be affected by the culture of the society. When marriage is examined in terms of culture, both individuals unite by carrying the cultural characteristics and perception of different society. For example, while the decision of individuals to marry is supported in societies, attitudes towards the decision to divorce may differ according to the culture. Cultural factors are as strong as the law in the propensity for exclusion against divorced persons, property division, child custody and child support decisions. In addition, parenting behaviors are influenced by cultural expectations, beliefs, and values. In urbanized, industrialized and/or high-income societies, culture is affected by this, and as the socioeconomic

conditions of societies change, so do children's values, family models, and self-construals. In particular, the sexist approach of society affects children's academic success and self-disclosure behaviors. Apart from these, the presence of a life-threatening disease in one of the family members affects all family members. Because the role of caregiving is mostly left to family members. It has been reported that the caregiving role causes family members to leave their jobs and experience stress, anxiety, hopelessness, depression and stigma.

Conclusion: It is essential for nurses to consider the cultural aspects of the family system while clinically dealing with families with different ethnic and cultural backgrounds. For this reason, it is important to develop programs that have continuity for the families of these patients in our country in the management of physical or mental diseases and to take place in the mental health system.

Key Words: Psikiyatri hemşireliği, aile, kültürler arası hemşirelik, kültürler arası psikiyatri

RUHSAL HASTALIKLARA YÖNELİK DAMGALAMA VE RUH SAĞLIĞI
OKURYAZARLIĞI; HEMŞİRELİK MÜDAHALELERİ

STIGMATIZATION OF MENTAL ILLNESSES AND MENTAL HEALTH LITERACY; NURSING
INTERVENTIONS

Dr. Öğr. Üyesi Nesibe GÜNAYMOLU

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Konya

ORCID NO: 0000-0002-2452-6205

ÖZET

Ruhsal hastalıklara yönelik gelişen damgalamanın bireylere, ailelerine, sağlık sistemine ve topluma birçok zararı bulunmaktadır. Damgalama hasta ve yakınlarının toplumdan izole olmasına, topluma uyumunun bozulmasına, insanlardan, sağlık çalışanlarından ve sağlık hizmetlerinden yararlanmaktan kaçınmalarına neden olmaktadır. Hastaların yardım arama davranışlarının önünde bir engel olan damgalama aynı zamanda hastaların ötekileşmesine de sebep olmaktadır. Damgalamayı etkileyen birçok faktör vardır. Damgalama üzerinde etkili olan ruh sağlığı okuryazarlığı, hastalıkların tanınması, önlenmesi ve yönetilmesine yönelik bilgi ve inançları içermektedir. Toplumun ruh sağlığı okuryazarlığı düzeylerinin yüksek olması, problemlerin erken fark edilmesini, profesyonel destek alınmasını, erken tanı ve tedavinin yapılmasını, ruhsal hastalıklara karşı oluşmuş yanlış mitlerin değiştirilmesini, ayrımcılık ve damgalamanın azalmasını ve topluma uyumun artmasını sağlamaktadır. Literatürde damgalamanın azaltılması ve ruh sağlığı okuryazarlığının geliştirilmesine yönelik müdahale çalışmaları mevcuttur. Bireysel ve toplumsal düzeyde yapılan müdahale çalışmaları başta hemşireler olmak üzere birçok meslek grubunu ilgilendirmektedir. Müdahale çalışmalarının başında psikoeğitimler, temas halinde olma ve protesto çalışmaları yer almaktadır. Psikoeğitimler; hastalıklar ve hastalar ile ilgili doğru bilgilerin farklı popülasyonlara aktarılarak yanlış bilgilerin, mitlerin ve inançların değiştirilmesini sağlar. Eğitime ek olarak bireylerin hastalar ile etkileşim kurması ve temas etmesi önyargıların azalmasını sağlar. Ayrıca hastaları damgalayıcı basında çıkan haber, reklam, kamu açıklamalarına vb. karşı protesto amaçlı doğru aktarımların yapılması bir diğer müdahale biçimidir. Damgalamanın önlenmesinde her düzeyde hemşireler aktif olarak rol oynar. Hemşireler; ruhsal hastalıklar konusunda toplum eğitimleri, ruh sağlığı okuryazarlığı düzeylerinin geliştirilmesine programlar, toplum liderleri ile çalışma ve taramalar gibi damgalamanın önlenmesine yönelik birçok sorumluluk üstlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Damgalama, ruh sağlığı okuryazarlığı, hemşirelik girişimleri

ABSTRACT

The stigma that develops against mental illnesses has many harms to individuals, their families, the health system and society. Stigma causes patients and their relatives to isolate from society, to disrupt their adaptation to society, and to avoid people, healthcare workers and health services. Stigma, which is an obstacle to the help-seeking behavior of patients, also causes patients to be marginalized. There are many factors that affect stigma. Mental health literacy, which is effective on stigma, includes knowledge and beliefs about the recognition, prevention and management of diseases. The high level of mental health literacy in the society ensures early recognition of problems, professional support, early diagnosis and treatment, changing false myths against mental illnesses, reducing discrimination and stigma, and increasing social cohesion. There are intervention studies in the literature to reduce stigma and improve mental health literacy. Intervention studies carried out at individual and social level concern many professional groups, especially nurses. At the beginning of the intervention work are psychoeducation, contact and protest work. Psychoeducations; It provides the correct information

about diseases and patients to be transferred to different populations, thereby changing false information, myths and beliefs. In addition to training, the interaction and contact of individuals with patients reduces prejudices. In addition, making correct statements to protest against news, advertisements and public statements in the press that stigmatize patients is another form of intervention. Nurses at all levels play an active role in preventing stigma. Nurses; He/she have/has undertaken many responsibilities for the prevention of stigma such as community education on mental illnesses, programs to improve mental health literacy levels, working with community leaders and screenings.

Keywords: Stigma, mental health literacy, nursing interventions

MICROSATELLITE INSTABILITY IN RIGHT-SIDED COLON CANCER

Dr. Cemal ULUSOY

Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi, Genel Cerrahi, İstanbul, Türkiye

ORCID: 0000-0002-4405-6618

ABSTRACT

Introduction: One of the main molecular changes in colorectal cancer is the Micro Satellite Instability (MSI). It accounts for 15% in colorectal cancer cases and is defined with the presence of altered repetitive deoxyribonucleic acid (DNA) sequences. MSI in colon cancer is shown to be a good prognostic factor due to its high immunogenicity and the positive effect of applied immunotherapy in patients with present MSI. The aim of this study is to investigate the incidence of MSI in patients with right-sided colon cancer and its effect on overall survival.

Material and methods: This retrospective single-center study encompassed patients with right-sided colon cancer treated with curative surgery. Patients were operated upon the decision of the local oncological board of the hospital. Patients were divided in two groups according to presence/absence MSI. Demographic, tumor, MSI status (MLH1, MSH2, MSH6 and PMS2) and survival data were collected and statistically analyzed.

Results: A total number of 106 patients were included (63 male and 43 female) with mean age of 64.7. In 8 patients tumor presented with T stage I/II and in 63 with T stage III. T stages IVa and IVb were noted in 35 patients. Mean number of harvested lymph node was 31.6 (range 11 – 85). Metastatic lymph nodes were present in 55 (51.4%) patients. Lymphovascular (LVI) and Perineural invasion (PNI) were detected in 68 (63.6%) and 56 (52.3%) patients, respectively. High MSI was noted in 26 (24.5%) patients. Estimated overall survival was 56.9 months. Patients with detected high MSI had longer estimated overall survival ($p = 0.06$). The multivariate analysis of different mismatch repair genes presented statistical significance in survival for MSH2 and MSH6 ($p = 0.002$ and $p = 0.004$, respectively).

Conclusion: MSI was present in 26 patients. Overall survival in patients with present MSI was better, without statistical significance. The high expression of genes MSH2 and MSH6 presented as independent factors that affect survival.

Keywords: right-sided colon cancer, microsatellite instability, survival, prognosis

THE EFFECT OF DIFFERENT TYPES OF PROSTHETIC MATERIALS ON THE DEVELOPMENT OF INTRAABDOMINAL ADHESIONS USED IN GROUPS WITH OMENTECTOMY AND WITHOUT OMENTECTOMY IN EXPERIMENTAL INCISIONAL HERNIA MODEL

Mehmet Güray DUMAN

University of Health Sciences, Prof. Dr. Cemil Tascioğlu City Hospital, General Surgery Department, İstanbul, Turkey

ORCID NO: 0000-0003-1548-3669

Birol AĞCA

University of Health Sciences, Fatih Sultan Mehmet Training and Research Hospital, General Surgery Department, İstanbul, Turkey

ORCID NO: 0000-0003-0485-476X

Hakan EVRÜKE

Duygu Hospital, General Surgery Department, İstanbul, Turkey

ORCID NO: 0000-0003-3998-9971

Ali DURMUŞ

Avrasya Hospital, General Surgery Department, İstanbul, Turkey

ORCID NO: 0000-0002-2577-5406

Rıdvan YAVUZ

University of Health Sciences, Antalya Research and Training Hospital, Gastroenterology Surgery Department, Antalya, Turkey

ORCID NO: 0000-0002-9528-2148

Uğur KESİCİ

University of Health Sciences, Prof. Dr. Cemil Tascioğlu City Hospital, General Surgery Department, İstanbul, Turkey

ORCID NO: 0000-0001-7457-6625

Erdal POLAT

İstanbul University-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Medical Faculty, Medical Microbiology Department, İstanbul, Turkey

ORCID NO: 0000-0002-3944-6443

ÖZET

Giriş: İnsizyonel herni tamirinde kullanılan farklı prostetik materyaller halen denenmekte olup ideal materyal bulunamamıştır. Primer tamir yöntemleri ile nüks oranı %30-50, meshle tamir yöntemlerinde %0-15 kadardır. Meshlerin birbirlerine olan avantaj ve dezavantajları kullanımlarında en önemli kriterdir. Çalışmamızda farklı meshlere bağlı gelişen adezyonlar ve fibrinolitik özelliğinden dolayı adezyon bariyeri etkisi olduğu bilinen omentumun etkisi araştırılmıştır.

Metod: Çalışmada her grupta 10 adet olmak üzere toplam 60 adet Spraque-Dawley cinsi sıçan kullanılmıştır.

Grup I: Poliprolen meshle tamir

Grup II: Poliprolen meshle tamir+Omentektomi

Grup III: Seprameshle tamir

Grup IV: Sepra meshle tamir+Omentektomi

Grup V: Motif meshle tamir

Grup VI: Motif meshle tamir+Omentektomi.

Batın ön duvarında defekt oluşturulup uygun boyutlarda hazırlanan poliprolen mesh, sepramesh ve motif mesh omentektomili ve omentektomisiz gruplara uygulandı. Sıçanlar 28.gün sakrifiye edilerek batın ön duvarı tam kat, meshten uzak bir bölgeden açıldı. Yapışıklıklar diseksiyon zorluğuna göre Jenkins ve ark. tanımladığı skala ile değerlendirildi. Mesh fasyaya yapıştığı yerle birlikte tam kat çıkarılarak histopatolojik incelemeye alındı.

Bulgular: Diseksiyon derecesine göre yapılan sınıflamada gruplar arasında ileri derecede anlamlı fark saptandı($p<0.05$). Grup V ve VI'da yapışıklıklar diğer gruplardan ileri derecede daha azdı ($p<0.05$). Histopatolojik analizde; granülom oluşumu, lenfosit, PMNL, histiosit, dev hücre ve fibroblastlar arasında grupV ve VI' de anlamlı derecede az ($p<0.05$), diğer gruplarda ise anlamlı derecede yüksekti ($p<0.05$). Kapiller proliferasyon ve kollajen yoğunluğu da Grup V ve VI'da anlamlı derecede az bulunmuştur ($p<0.05$). Kollajen kalınlıklarına göre yapılan sınıflamada Grup V ve VI' da ileri derecede anlamlı fark bulunmuş olup diğer gruplara oranla daha az saptanmıştır ($p<0.05$). Kollajen dizilimine bakıldığında Grup V ve VI'da regüler diğer gruplarda ise irregüler olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Adezyon gelişmemesi için bu materyallere adezyon bariyerleri ilavesi yapılmıştır. Omentumun adezyon gelişimini önleyebilme yeteneği doğal fibrinolitik yapısından kaynaklanmaktadır. Omentumun varlığında ve omentektomi yapılan olgularda kullanılan motif mesh materyalinin, diğer materyallere oranla daha az adezyona yol açması ve mesh reaksiyonunun daha az olması bu materyalin insizyonel herni tedavisinde tercih edilmesinin faydalı olacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: İnsizyonel herni, yapışıklık, cerrahi yama

ABSTRACT

Introduction: The recurrence rate for primary repair methods is 30-50% and 0-15% for mesh repair methods. Various prosthetic materials for incisional hernia repair are still being tested, and the ideal material has yet to be discovered. The effect of adhesions developing due to different meshes and the impact of the omentum on the adhesion barrier effect was investigated in our study.

Method: A total of 60 Spraque-Dawley rats, 10 in each group, were used in the study.

Group I: Polypropylene mesh repair

Group II: Polypropylene mesh repair+Omentectomy

Group III: Sepramesh repair

Group IV: Sepra mesh repair+Omentectomy

Group V: Motif mesh repair

Group VI: Motif mesh repair+Omentectomy

Polypropylene mesh, sepramesh, and motif mesh were applied to the groups with and without omentectomy and were prepared in appropriate sizes by creating a defect in the anterior abdominal wall. On the 28th day, rats were sacrificed, and the anterior abdominal wall was opened from a full-thickness area away from the mesh. A scale defined by Jenkins et al. was used to assess the difficulty of adhesion dissection. The mesh was removed from the fascia, which was attached to the entire layer and histopathologically examined.

Results: The classification based on the degree of dissection revealed a highly significant difference between groups. Groups V and VI had significantly lower adhesions than other groups ($p < 0.05$). In histopathological analysis, granuloma formation was considerably lower among lymphocytes, PMNL, histiocytes, giant cells, and fibroblasts. When the collagen sequence was examined, it was discovered to be regular in Groups V and VI and irregular in the other groups.

Conclusion: The omentum's ability to inhibit adhesion development is due to its natural fibrinolytic structure. It has been determined that motif mesh material used in the presence of the omentum and omentectomy cases causes less adhesion and mesh reaction than other materials. It would be advantageous to prefer this material in treating incisional hernias.

Keywords: Incisional hernia, adhesions, mesh

MİDE KANSERİ CERRAHİSİNDE ÖĞRENME EĞRİSİ VE DENEYİM

THE LEARNING CURVE AND EXPERIENCE IN GASTRIC CANCER SURGERY

Ali ALEMDAR

Sağlık bilimleri Üniversitesi Prof. Dr Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği

ORCID: 0000-0002-1354-7887

ÖZET

Amaç: Lokal ileri mide kanseri hastalarında gastrektomi ile beraber D2 diseksiyonu standart cerrahi tedavi olarak yerleşmiştir. Prosedür teknik zorluk ve onkolojik sonuçlar açısından deneyim gerektirir. Öğrenme eğrisinin tamamlanması için 50 vaka gereklidir. Kore yayınlarına göre, bir cerrahın deneyimi en az 100 vaka içermelidir. Bu çalışmanın amacı mide kanser cerrahisinde cerrahın öğrenme eğrisi ve deneyimin değerlendirilmesidir.

Metod: Ocak 2014 ile Aralık 2018 tarihleri arasında aynı merkezde gastrektomi D2 diseksiyonu yapılan ardışık 114 hasta çalışmaya dahil edildi ve retrospektif olarak incelendi. Cerrah deneyimi iki kategoriye ayrıldı: 1. grup 51-100 arası vaka serisi olan deneyimsiz cerrahlar, 2. grup 100'den fazla vaka serisi olan deneyimli cerrahlar. Hastalara yapılan ameliyat cerrah deneyim derecesine göre iki gruba ayrıldı (Grup 1: 51(deneyimsiz); Grup 2 deneyimli: 63 (deneyimli) hasta). Hastaların klinik özellikleri; yaş, cinsiyet, vücut kitle indeksi (VKİ), gastrektomi tipi değerlendirildi. Histopatolojik sonuçlar karşılaştırıldı. Cerrahi parametreler, postoperatif seyir ve sağ kalım sonuçları retrospektif olarak incelendi.

Bulgular: Deneyimsiz grupla yapılan D2 diseksiyonlu küratif gastrektomi yapılan hastalarda, daha kısa ameliyat süresi (190 dakikaya karşı 216 dakika) ve daha kısa hastanede kalış süresi (7'ye karşı 8 gün) gözlemlendi. Çoklu organ rezeksiyonları deneyimli grupta daha fazlaydı (%15,9'a karşı %5,9). Deneyimli cerrahlarda daha ileri tümör cerrahisi yapıldığı için çoklu organ rezeksiyonu daha yaygındı. Bu da deneyimli cerrahlarla ameliyat edilen hastalarda hastanede kalış ve ameliyat süresinin uzamasına neden olmuştur. Komplikasyon derecesi Clavien-Dindo'ya (CD) göre belirlendi. Deneyimsiz grupta 30 gün içinde daha az majör komplikasyon görüldü (%5,9'a karşı %20,6). Sonuçlarımız iki grup arasında anastomoz kaçağı açısından fark göstermedi. Rezeksiyon piyesi değerlendirilmesinde çıkarılan lenf nodu sayısı deneyimli cerrahlarda daha fazla idi (42 karşın 30). R0 rezeksiyon oranı deneyimli cerrahlarda daha fazla idi (%98,4 e karşın %94,1). Postoperatif 30 günlük mortalite ve genel sağ kalım benzerdi.

Sonuç: D2 diseksiyonu ile gastrektomi teknik yeterliliğe ulaşılacak deneyim için en az 50 vaka gereklidir. Deneyimli cerrah grubunda operasyon süresinin azalmamasına rağmen, toplam çıkarılan lenf nodu sayısı, multiorgan rezeksiyonu ve R0 rezeksiyon oranı daha fazla idi. Postoperatif mortalite her iki grupta yoktu. Cerrahi deneyim, daha geniş rezeksiyon ve benzer sağ kalım oranları gösterdi.

Anahtar kelimeler: Mide kanser cerrahisi; Öğrenme eğrisi; Genel sağ kalım.

ABSTRACT

Aim: Gastrectomy with D2 dissection for patients with Locally advanced gastric cancer (GC) has been established as the standard surgical treatment. Procedure requires experience technical difficulty and oncological safety. Fifty cases were required for the completion of the learning curve. According to publications Korea, a surgeon's experience should include at least 100 cases. The aim of this study is to evaluate the learning curve and experience for surgeons who perform gastric cancer surgery.

Methods: 114 patients who underwent gastrectomy D2 dissection between January 2014 and December 2018 at a single center were included in this study and reviewed retrospectively. Surgeon experience was divided into two categories: group 1 inexperience surgeons with case series 51-100, group 2 experience surgeons with case series more than 100. The surgeon performed on the patients was divided into two groups according to the surgeon's experience (Group 1: 51(inxperience); Group 2: 63 (experienced) patients). Patients clinical characteristics; age, gender, body mass index (BMI), type of gastrectomy were evaluated. Surgical parameters, postoperative course, and survival outcomes were investigated retrospectively. Histopathological reports were compared.

Results: Curative gastrectomy with D2 dissection performed with inexperience group was associated with a shorter median operating time (190 min vs. 216 min.) and a reduced length of hospital stay (7 vs 8 days). Multiorgan resections were more in experienced group (15,9% vs 5,9%). Multiorgan resection was more common in the experienced surgeon because more advanced tumor surgery was performed. This resulted in a longer hospital stay and operation time in patients operated with experienced surgeons. The degree of complication was determined according to Clavien-Dindo (CD). There was less major complications within 30 days in inexperienced group (5,9% vs. 20,6%). Our results showed no difference in anastomotic leakage between the two groups. The number of lymph nodes removed in the evaluation of the resection specimen was higher in experienced surgeons (42 versus 30). The R0 resection rate was higher in experienced surgeons (98,4.% vs. 94,1%). Postoperative 30-day mortality and overall survival were similar.

Conclusions: At least 50 cases are required for experience to achieve technical competence to perform gastrectomy with D2 dissection. Although the operation time did not decrease in the experienced surgeon group, the total number of removed lymph nodes, multiorgan resection and R0 resection rate were higher. Both groups had no postoperative mortality. Surgical experience showed greater resection and similar survival rates.

Key words: Gastric cancer surgery; Learning curve; Overall survival.

SARKOİDOZ TANILI HASTALARIN BRONŞ MUKOZASI VE MİNÖR TÜKRÜK BEZİ
TUTULUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF BRONCHIAL MUCOSA AND MINOR SALIVARY GLAND INVOLVEMENT
IN PATIENTS DIAGNOSED WITH SARCOIDOSIS

Uzm. Dr. Zeynep YEGIN KATRAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Alerji ve Immunoloji Kliniği, İstanbul

0000-0002-6858-6824

Prof Dr Mustafa ERELEL

İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Kliniği, İstanbul

0000-0002-8584-8734

ÖZET

Amaç: Dudak biyopsisi ile minör tükrük bezi tutulumu gösterilen hastaların, solunum fonksiyon testleri ve bronkoskopik incelemeleri ile dudak biyopsilerinin endobronşiyal sarkoidozu öngörmede kullanılabilirliği araştırılmıştır.

Materyal, Metod: 219 sarkoidoz olgu dosyası retrospektif incelenmiştir. Tüm olgular yaş, cinsiyet, sigara tüketimi, biyopsi ile kanıtlanmış sarkoidoz cilt tutulumu, eritema nodosum, göz muayenesi, dudak biyopsisi, fonksiyonel değerlendirme için solunum fonksiyon testi, DLCO ve altı dakika yürüme testi, sarkoidoz tanısı ve takibinde kullanılan biyokimyasal tetkiklerden olan anjiyotensin convertting enzim düzeyi, eritrosit sedimentasyon hızı gibi inflamasyon belirteci, radyolojik evreleri, tanı için yapılan biyopsileri, bronkopskopi yapılan olgularda bronkoskopik mukozal görünüm ve biyopsi sonuçları açısından incelenmiştir.

Bulgular: Olgularımızın 41'i (%18.7) erkek, yaş ortalaması 45.94± 11.85 (20-75), olguların 215 (%98.1)'ine invaziv en az bir işlem ile tanı konulmuştur, bronkoskopik görüntüleme ile endobronşiyal mukozanın sarkoidoz tutulumunu düşündüren bulguların varlığı 25(%16) olguda saptandı. Bronkopskopi yapılan olguların 64'üne (% 41)mukoza biopsisi yapıldı ve 30'unda (%46.9) sarkoidozu düşündüren mikroskopik bulgular görüldü. Çalışmamızın sonunda dudak biyopsisi pozitifliği ile bronkoskopik transbronşiyal lenf nodu aspirasyonuarasında anlamlı zayıf ilişki saptanmıştır($r=0.156$; $p=0.021$). Dudak biyopsisi pozitifliği ile bronkoskopik mukoza biyopsisi pozitifliği arasında da anlamlı zayıf bir ilişki saptanmıştır($r=0.198$; $p=0.03$). Dudak biyopsisi pozitifliği ile bronkoskopik görünüm pozitifliği endobronşiyal sarkoidoz tutulumu pozitifliği arasında da istatistiksel olarak anlamlı olmayan zayıf bir ilişki saptanmıştır ($p=0.130$; $r=0.103$).

Sonuç: Olgu sayımız az olmakla birlikte çalışmamızın sonucunda dudak biyopsisi pozitifliği bronkoskopik direkt bakı ve mukozal biyopsi pozitifliğini ön görmede kullanılabilir şekilde yorumlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Sarkoidoz, Endobronşiyal biyopsi, Dudak biyopsisi

ABSTRACT

Objective: The aim of our study was to determine predicting endobronchial sarcoidosis by using minor salivary gland involvement, pulmonary function test and bronchoscopic images.

Material and Methods: 219 cases of sarcoidosis were retrospectively investigated. All cases were analyzed for age, gender, cigarette consumption, proven sarcoidosis skin biopsy, erythema nodosum, eye examination, minor salivary gland biopsy, pulmonary functional evaluation, DLCO and six minute walking test, angiotensin converting enzyme level, erythrocyte sedimentation rate, radiologic stages, biopsies for diagnosis, bronchoscopic mucosal appearance and biopsy results.

Results: 1 of our cases (18.7%) were male, mean age was 45.94 ± 11.85 (20-75), 215 (98.1%) of the cases were diagnosed with at least one invasive procedure, the presence of findings suggesting sarcoidosis involvement of the endobronchial mucosa with bronchoscopic imaging 25(It was detected in 16% of cases. In 64 (41%) of the cases who underwent bronchoscopy, mucosal biopsy was performed and 30 (46.9%) showed microscopic findings suggestive of sarcoidosis.

At the end of our study, a weak and significant correlation was found between positivity of lip biopsy and bronchoscopic transbronchial lymph node aspiration ($r=0.156$; $p=0.021$). There was also a weak and significant correlation between lip biopsy positivity and bronchoscopic mucosal biopsy positivity ($r=0.198$; $p=0.03$). A statistically insignificant weak correlation was found between positivity of lip biopsy and positivity of bronchoscopic appearance and positivity of endobronchial sarcoidosis involvement ($p=0.130$; $r=0.103$).

Conclusion: Although the number of our cases is small, the result of our study can be interpreted as lip biopsy positivity can be used to predict bronchoscopic direct examination and mucosal biopsy positivity.

Keywords: Sarcoidosis, endobronchial biopsy, lip biopsy.